

JOHN HAGEE

AZ
ÖRDÖG-
SZIGET

Apokalipszis Naplók: Első Könyv

John Hagee

Az Ördög-sziget

Apokalipszis Naplók: Első Könyv

Amana 7 Kiadó

2002

Fordította: Salánki Ágnes

ISBN: 963 86174 7 0

1

Efëzus Kr. u. 95 októberében

Ábrahám biztos volt benne, hogy a két hajó nem volt ott a rakparton, amikor tegnap hazament a kikötőből. A patkó alakú öböl kanyarulatánál horgonyoztak, körülbelül százméternyire irodaként is használt raktárától, de még ilyen távolságból is rossz előérzete támadt tőlük.

Határozott lépteit megnyújtva, szemét mindvégig a hajókon tartva sétált le a kikötőbe vezető széles, egyenes úton. A hajnal első rózsaszín sugarai éppen csak kezdtek feltűnni az égbolton, de a város kereskedelmi központjában már javában zajlott az élet.

Néhány perc múlva, amikor leért a kikötőbe, és közelebből is szemügyre vette az újonnan érkezett két hajót, Ábrahám megértette rossz előérzete okát: a hajók római hadihajók voltak.

Ez lehetetlen, gondolta először, hisz a Birodalom senkivel sem áll háborúban. Ám a hajóorron ott büszkélkedett a római sas, és ott sorakoztak a fedélzeten a bronzsisakos katonák, láthatóan kiszálláshoz készülődve.

– Quintus! – kiáltott egyet Ábrahám.

Hórihorgas helyettese azonnal megjelent mellette a rakparton.

– Szolgálatodra, uram!

Követve munkaadója tekintetét, nem várta meg a kérdést, hanem azonnal beszámolt arról, amit tudott.

– Tegnap alkonyatkor érkeztek. Finoman körbekérdezősködtem, és azt hallottam, hogy a Tizedik Légiónak első cohorsa érkezett a hajókkal.

– Mi célból jöttek Efëzusba?

– Nem tudom. Sok centurio partra szállt tegnap este vacsorázni, és mulatozni egy kicsit, de a kocsmárosok szerint egy szót sem ejtettek el azzal kapcsolatban, hogy milyen paranccsal küldték ide őket.

Az információ, hogy a Tizedik Légiónak van a hajókon, Ábrahámot úgy érte, mint derült égből a villámcsapás. Akármelyik római cohors érkezése meglepte és felzaklatta volna, de noha sok év telt el már azóta, a Tizedik Légiónak való találkozásának emléke semmit sem halványodott, ugyanolyan élénken élt az emlékezetében.

– Csak egy cohors jött? – kérdezte Quintustól.

– Egyelőre igen, hacsak később nem jönnek még többen. Szerintem két ekkora hajó durván ötszáz ember szállítására képes.

– Ahhoz ez természetesen nem elég nagy szám, hogy a katonák megszállják a várost, de elég ahhoz, hogy a lakosság előtt látványosan fitogtassák az erejüket – jegyezte meg Ábrahám, miközben már a gondolattól is görcsbe rándult a gyomra.

Quintus kicsit több mint száznyolcvan centiméteres magasságával azon kevesek közé tartozott, aki Ábrahámnak a szemébe tudott nézni. De míg Ábrahám széles vállú és zömök férfi volt, Quintus inkább sovány alkat, aki mindig éhesnek nézett ki, noha legendás volt hatalmas étvágya, és mindenki tudta, hogy rajong a mézzel sült birkahúserért.

Most láthatóan zavartan nézett rá munkaadójára.

– Soha életemben nem láttam még itt római csapatokat. Szenátusi provincia vagyunk, nem császári...

– Én is tisztában vagyok a politikai helyzetünkkel – vágott közbe kurtán Ábrahám.

Ázsia helyi vezetése a római Szenátus alá tartozott, szemben a császári provinciákkal, melyek olyan területek voltak, amit csak a közelmúltban foglaltak el, és ahol ezért erős katonai jelenlétre volt szükség.

– Ám ez teljességgel szokatlan jelenség, és aggódom is miatta – tette hozzá békülékenyebb hangon.

– Követtessem őket valakivel, hogy megtudjuk, hol táboroznak le? – kérdezte Quintus.

– Ne, de tartsd nyitva a füledet! A kikötőben biztosan mindenfélét beszélnek majd róluk.

Ábrahám levette könnyű gypjú kabátját, és készült belépni az irodájába.

– Biztos vagyok benne, hogy hamarosan kiderül, mit keresnek itt a katonák.

Hangja nyugodt volt, nem hallatszott ki belőle a félelem, amitől a torkában dobogott a szíve, amióta csak megpillantotta a hadihajókat.

A reggel folyamán rajta tartotta a szemét a két hajón. Időnként eszébe jutott, hogy kimegy a raktárból, és közelebből is megnézi a csapatok zajos érkezését. A katonák szöges csizmáinak csattogása a fafedélzeten hangosan visszhangzott a víz felett, dárdáikon megcsillant a napfény. Ábrahám a partról is jól ki tudta venni a centuriók alakját, akik feltűnő, vörös tollforgós sisakot viseltek.

Az Első Cohors észak felé masírozott, a város külső részeinek az irányába. Ábrahámnak eszébe jutott aznap reggeli vitája fiával, Jákobbal, és azon tűnődött, hogy a katonák érkezésének vajon van-e köze Jákob utolsó prédikációjához. Egyetértett a fiú bátor kiállásával a császár imádásával szemben, de könyörgött Jákobnak, hogy a jogos felháborodást ne hirdesse olyan nyíltan, tartsa kicsit kordában az indulatait, mert az ilyen fokú nyíltság könnyen bajba sodorhatja őket.

Ám ha a hatóságok le akarták volna tartóztatni Jákobot, mostanra már megtehették volna, próbálta magát meggyőzni Ábrahám, és ehhez különben sem lenne szükség egy egész cohors római katonára. Rossz előérzete azonban sehogyan sem akart eltávozni tőle.

Késő délelőttre elkészült a hajórakományok átcsoportosításával. Legrégebbi, és egyben legnagyobb teherhajója, az Aurélia még nem ért vissza a kikötőbe, így, mivel a raktárában még mindig volt szállítandó áru, és a tenger már csak néhány hétig volt hajózható, az Auréliára szánt rakomány egy részét más hajókra irányította át.

Utasításba adta, hogy rakják meg a Valériát, majd a kikötőből nézte, ahogy az izmos dokkmunkások egy erős pallót támasztanak a hajó oldalához, és elkezdik felfelé gurítani rajta a kappadókiai borral teli nehéz hordókat. Néhány perc nézelődés után visszament az irodájába.

Olyan sok az elvégzendő munka, Jákob pedig épp most akar elmenni az apostollal az evangéliumot hirdetni, ahelyett, hogy a vállalattal törődne, a vállalattal, amit egyszer úgyis ő fog örökölni – morgott csendesen magában.

Ötven éves volt, így megfordult már a fejében hajózási vállalatának a jövője. Bár kitűnő egészségnek örvendett, olyan erős volt, mint egy medve, és dolgozni akart, amíg csak Isten kegyelméből életben van, tudta, hogy eljön majd az az idő, hogy fogyó ereje miatt másnak lesz kénytelen átadni az irányítást.

És akkor ki fogja átvenni a kormányrudat? Ábrahám mindig úgy gondolta, hogy egyik fia lesz az örököse. De mostanra már nem bízott abban, hogy ikerfiai közül – akik majdnem betöltötték a tizenkilencedik életévüket, és kész fiatalemberek voltak – bármelyik is valaha

átvenné a vállalat irányítását. Péter egyszerűen nem volt rá alkalmas, Jákob pedig, bár képes lett volna rá, nem érzett rá indíttatást.

Négy gyermeke közül a legidősebb, a huszonnégy éves Naomi volt az egyetlen, akit érdekelt a szállítási vállalat, és aki alkalmas is lett volna az irányítására. De ez persze szóba sem jöhetett. A nők háztartást szoktak vezetni, nem pedig az egész világot behálózó vállalatokat.

Ha Crispin élne, neki szívesen átadnám a vezetést – merengett Ábrahám. Veje sokat segített neki, amíg élt, és még mindig nagyon hiányzott neki. Az a képessége is hiányzott, amivel kordában tudta tartani Naomi hamar kitörő indulatait. Lánya gyorsan méregbe guruló természete és vasakarata egyre többször nyilvánult meg az alacsonyabb rendű halandók irányában, és a lány szerint a világ rajta kívül csak alacsonyabb rendűekből állt. Ábrahám megpróbált második férjet találni a lányának, de Naomi mindenkit visszautasított, az egyik jelölt túl öreg volt neki, a másik túl szegény, túl buta, vagy éppenséggel túl gyenge.

Naomi makacs ellenállásán eltöprengve Ábrahámnak eszébe jutott, hogy megígérte feleségének, Erzsébetnek, hogy beszél Rebeka lánya fiatal udvarlójával. Kicsi lányom – gondolta. Még olyan fiatal és sebezhető. Ám tizenhét évesen érkezett abba a korba, amikor a lányok többségét férjhez adják.

Ábrahám felsóhajtott. A családjáért való aggodással töltött néhány perc jobban elfárasztotta az elméjét, mint az árukészlet leltározásával, és a hajórakományok újraelosztásával eltöltött órák. Házastárs két lánygyermeknek. Karrierlehetőségek a két fiúnak. És a római csapatok érkezése, Isten tudja, milyen célból.

Csak Isten tudja, hogy miért vannak itt – futott át hirtelen az agyán. Korholni kezdte magát, hogy csak most jutott eszébe, hogy Istenre gondoljon ebben a helyzetben. A tenyerébe fektette a homlokát, könyöke pedig a magas íróasztalon nyugodott, amely előtt állt. Becsukta a szemét, és imádkozni kezdett magában.

– Úgy látom, barátom, elmerültél a gondolataidban.

A dörgő hang kizökkentette Ábrahámot az imádkozásból.

– Bocsáss meg, Publius, nem hallottam, hogy bejöttél.

Ábrahám megfordult, és a két férfi kezét fogott egymással.

– Nem akartalak meglepni, de a nálad folyó munkák zaja hangosabb, mint az én bizonytalan lépteim. Keményen dolgoznak – intett Publius a rakpart irányába. Szélesen mosolygott, miközben vastag tokája rezgett arcának mozdulataitól. Ábrahámhoz hasonlóan nagydarab férfi volt, de korántsem olyan magas. Az évek során annyira megvastagodott a dereka, hogy az öve eltűnt a tunikájában.

– Nem kérdezem meg, hogy megy az üzlet. Anélkül is látom, hogy virágzik – mondta Publius.

– Szerencsére ez az évem is hasznot hozott.

– Megáldottak az istenek, barátom. Különösen Fortuna. És talán Neptunus, a tenger istene is benne volt a dologban.

Ábrahám elmosolyodott a burkolt kihíváson.

– Máskor megvitatnám veled a jó szerencsém szellemi eredetét, Publius, de kétlem, hogy ezért tiszteltél meg most a látogatásoddal.

A két férfi gyakran elvitatkozgatott a római istenek és istennők pantheonjáról. Ábrahám tudta, hogy Publius egyikükben sem hisz, ám értékeli azt a stabilitást, amit a régi vallási nézetek hoztak Rómára, és a szájával tiszteli az ősi isteneket, hogy politikai karrierjét egyengesse. Ő maga nem csinált titkot az Egy Igaz Istenbe vetett hitéből, de már régen feladta, hogy

megpróbálja Publiust rávenni a megtérésre. Bár szellemi kérdésekben különböztek a nézeteik, máskülönben jó barátságban voltak egymással.

– Mi szél hozott a kikötőbe? – kérdezte Ábrahám. Publius arcáról eltűnt a mosoly, így hozzáfűzte:

– Hivatalos ügyben jöttél?

Publius megrázta a fejét, amitől a tokája újra rengeni kezdett.

– Nem, csak egy udvariassági látogatásra egy régi jó barátához, hogy... – megállt a beszédben, és felsóhajtott. Láthatóan kényelmetlenül érezte magát.

– Hogy valamire figyelmeztess talán? Ábrahámnak megfordult a fejében, hogy lehet valami kapcsolat a római hadihajók érkezése, és prominens barátjának váratlan felbukkanása között.

– Hónapokkal ezelőtt figyelmeztettek már Ábrahám, a Templomnál történt eset után. Akkor elmondtam neked, hogy a konzílium nagyon nehezményezte a közrend elleni támadást. A tanács tagjai úgy szavaztak, hogy a politikai zavargást megemlíti a Rómának küldött éves jelentésben.

– Politikai zavargás? Néhány suhanc kövekkel dobált meg egy öreg prédikátort. Ez nehezen nevezhető lázadásnak.

Ábrahám Jákobtól hallott már az esetről, aki aznap Jánossal volt, amikor a Domitianus Templomából kijövő hívők egy csoportjával találkoztak. Az apostol a fenséges kőlépcső alján állt, és elkezdett prédikálni. A tömeg nagy része figyelemre sem méltatta az idős férfit, akit az evangélium hirdetésének tüze fűtött, de néhány fiatal bajkeverő elkezdett rá köveket dobálni, és átkokat kiabálni. Jákob méregbe gurult, és elzavarta őket.

– Azt próbáltam én is elmondani a konzíliumnak, hogy nem volt ez több egy helyi ügynél, egy kis vallásos túlbuzgásnál, ami hamar lecsillapodott. Az érveim sajnos süket fülekre találtak. Ábrahám, te is tudod, hogy Domitianus Temploma milyen fontos a gazdaságunk, és a Birodalomban elfoglalt helyzetünk szempontjából. – Publius szélesen gesztikulált, ahogy belemelegedett a témába.

– Ha a te János apostolod a hagyományos isteneket sértegette volna, könnyen ejteni lehetett volna az ügyet. De efölött az eset fölött nem lehetett csak úgy elsiklani, hiszen a mai napig is a császár ellen beszél.

– Csak a császár imádása ellen. Jánosnak nincs politikai vitája Rómával.

– A mostani helyzetben, Ábrahám, minden politikai színezetet kap. Ha valaki nem ismeri el az uralkodó isteni mivoltát, az többé nem pusztán vallási kihágás. Mostantól fogva ez bűnténynek számít.

Publius körbenézett a szobában, hogy megbizonyosodjon róla, hogy rajtuk kívül senki sincs odabent, majd előrehajolt, és halkan folytatta.

– Hallottad, hogy a császár kivégeztette az unokatestvérét, Flavius Clemenst? Clemens feleségét pedig, aki a császár tulajdon unokahúga, egy szigetre száműzték.

– Mit követtek el?

– Impietas, azaz ateizmus a bűnük. Nem ismerik el Róma isteneit. De még kirívóbb bűnük, hogy nem voltak hajlandók áldozatot bemutatni az uralkodónak.

Ábrahám döbönt csendben ült. Római barátaitól hallotta már, hogy a királyi család sok tagja Krisztus követője lett. Bár Domitianus hírhedt volt különösképp viselkedéséről, és kegyetlenkedéseiről, ezek eddig elsősorban politikai ellenfelei megsemmisítésére irányultak, és nem a keresztények ellen. Eddig legalábbis így volt.

– Lehet, hogy a császár politikai fenyegetést látott Clemensben – vetette fel Ábrahám, és kétségbeesetten próbált belekapaszkodni a gondolatba, hogy talán van valami más, kevésbé aggodalomra okot adó indíték a gyilkosságra.

– Bárcsak így lenne! De nem pusztán Clemensről és a feleségéről van szó. Rajtuk kívül is kivégeztek, vagy száműzetésbe küldtek több más gazdag római polgárt.

– Ez Róma politikai ügye, Publius. Ugye nem azt akarod mondani, hogy ez itt is megtörténhet?

– Pontosan ez az, amit mondani akarok. Ébredj fel, Ábrahám, vedd észre végre a veszélyt! Róma ellensége vagy, ha nem imádod a császárt.

– De én zsidó vagyok. A mi vallásunkat a római törvények hivatalosan elismerik, így...

– Ugyan miféle zsidó vagy te? Évek óta be sem tetted a lábadat a zsinagógába, ha nem tévedek.

– Tudod, hogy zsidónak lenni nem választás kérdése.

– Nem, de te Krisztust imádod, és nem csupán Jézus követője vagy, hanem vezetője is a keresztényeknek, akik a te házában szoktak összejövetelt tartani. A zsidók ezért nem fognak maguk közül valónak vallani.

Ábrahám nem tudott mit felhozni ellenérvként, így nem válaszolt. A zsidó vezetők már jóval azelőtt szembehelyezkedtek Krisztus követőivel, mielőtt Ábrahám a városba költözött, még azokat a keresztényeket is beleértve, akik feddhetetlen zsidó családból származtak. Ez idáig Ábrahám nem járt el szombatonként a zsinagógába, bár a házában az Úr napján összegyűlekező keresztények sok zsidó szokást is követtek, például olvasták az Írásokat, imádkoztak, és prédikációt hallgattak.

– Róma pedig most már nem fogadja el azt a nézetet, hogy a kereszténység csak egy irányzat a zsidóságon belül...

Ahogy Publius tovább beszélt, Ábrahám agyán átfutott a gondolat, hogy a pogány háttérből megtért keresztények száma már nagyobb, mint a zsidók közül megtérteké. Nem tudta felidézni, hogy mióta van ez így, de most döbrent rá, hogy fokozatosan megváltozott az Egyház szerkezete, miközben a hit alapja ugyanaz maradt.

– ...Ezért az, hogy zsidó vagy, semmit sem számít, ha kihívod magad ellen az uralkodó haragját.

Az „uralkodó haragja” kifejezés kizökkentette merengéséből.

– Néró uralkodásának ideje óta nem történt meg, hogy embereket pusztán azért öljenek meg, mert keresztények. Akkoriban még nagyon fiatal voltam, és sohasem gondoltam volna, hogy megérem, hogy újra itt tartunk – mondta Ábrahám.

– Engem is elszomorít, hogy megint ez a helyzet, de engem most a te biztonságod jobban nyugtalanít. Sohasem értettem meg a furcsa hitedet, de mindig nagyra értékeltem a barátságunkat. Megtettem, ami csak a módomban állt, hogy a családdal együtt megóvjalak a következményektől, de most már semmit sem tehetek érted.

Publius széttárta a karját, és megrántotta a vállát, testtartásával is kifejezésre juttatva tehetetlenségét.

– Tudom, és nagyra becsülöm mindazt, amit eddig tettél értünk. Politikailag is kockázatos volt, hogy segíteni próbáltál.

– Hát, határozottan kisebbségben voltam a többiekkel szemben, de ugyan mit tehettek volna velem a tanács tagjai? Dobtak volna ki? – Publius megveregette terjedelmes testét, és fanyarul elmosolyodott.

Annak elképzelése, hogy hogyan hajítják ki nagydarab barátját a konzílium ülésterméből, pillanatnyi enyhülést hozott Ábrahám gondterhelt agyának, de aggodása hamar kisöpörte a humoros gondolatokat a fejéből. Publius valószínűleg még mindig nem fedte fel egészen jövedele igazi célját.

– Miért aggódsz most annyira a személyes biztonságomért, Publius? Én magam is bekerültem az uralkodó látóterébe?

– Nem tudom, de a barátod, János, kétségtelenül magára vonta a figyelmét. – Publius megköszönte a torkát. – Biztos láttad azt a két hadihajót, amely tegnap későn este érkezett...

Ábrahám bólintott, és intett, hogy folytassa.

– A parancsnok ma reggel eljött a konzíliumba. Úgy tűnik, hogy a Rómába küldött jelentésünk, vagy legalábbis a János Domitianus Templománál való prédikálásáról szóló rész az uralkodó személyes figyelmét is felkeltette. Domitianus váratlan lépésként elküldött egy cohors katonát, hogy vizsgálják ki az esetet, és hogy kényszerítsék ki az uralkodónak kijáró kötelező áldozatot.

– Szóval, ezek szerint az apostolt szemelték ki a kötelező áldozat bemutatására, és ha nem hajlandó megtenni, Flavius Clemens sorsára jut?

– Kivégzés, vagy száműzetés. Ez a büntetés.

A két barát egy pillanatig némán bámult maga elé. Publiuson látszott, hogy nehezebbre esik folytatni a mondanóját. – És ha Jánost szemelték ki, nyilvánvaló, hogy a te fiadra is fel fog figyelni a parancsnok, hiszen Jákob mindenhová elkíséri az öreg prédikátort.

Ábrahámnak összeszorult a szíve. Jákob, ó, Jákob! – gondolta – Miért is kellett ilyen nyíltan kiállni a hited mellett? Mi készítt arra, hogy olyan prédikátor akarj lenni, mint János?

– Ha pedig Jákobra felfigyelnek – folytatta Publius –, te sem kerülheted el ezt a sorsot. Tudod, lehetőségük van arra, hogy elkobozzák az ilyen bűnért elítélt emberek teljes vagyonát, és te vagy Ázsia leggazdagabb embere. Téged még csak el sem kellene ítélni, úgy értem, hogy nem is lenne szükség bírósági tárgyalásra, hisz Damian magától az uralkodótól kapott különleges parancsai érvényesek a helyi veze...

– Kicsoda? – Ábrahám felugrott ültéből, ahogy türelmetlenül kibukott belőle a kérdés.

– A parancsnok – válaszolta Publius, összevonva a szemöldökét érzelmeiről mindig is könnyen árulkodó arcvonásai felett. – Lucius Mallus Damianus...

Ábrahám agyáig a továbbiakban már Publius egyetlen szava sem jutott el. Damian! Hogy mondja el Erzsébetnek, hogy Damian visszatért, és hogy Jákobra vadászik?

2

A tricliniumnak nevezett ebédlő a nagy, négyszögletes asztal körül elhelyezkedő három lejtős dívánnyal a ház legfontosabb helyisége volt, a családdal együtt elköltött vacsora pedig a nap fénypontjának számított Erzsébet életében. Kibújt a szandáljából, otthagyta a dívány lábánál, majd kinyújtózkodott a drága, csíkos, karmazsinvörös brokáttal bevont plüss matracon.

Bár mindegyik dívány mellett három ember is elfért, általában ketten használtak egyet, ha a család magában, vendégek nélkül vacsorázott. Ábrahám és Erzsébet a fő helyet, a középső díványt osztották meg egymással, Jákobé és Péteré volt a bal oldali, míg Naomié és Rebekáé a jobb oldali dívány. Az asztal negyedik oldalát szabadon hagyták az étel felszolgálására. Míg az egyik szolga kitöltötte a bort a poharakba, a másik pedig felszolgált a főtt tojást mártással, a zöld salátát és az osztrigát előételként, Erzsébet a könyökére támaszkodott, és szemrevételezte a családját.

Péter úgy nézett ki, mint akinek fájdalmai vannak, bár nem panaszkodott. Az utóbbi néhány évben jobban megadta magát a fájdalomnak, volt olyan nap, hogy ki sem jött a szobájából. Erzsébet gyakran gondolkodott azon, hogy ha Jákob született volna eldeformálódott bokával, valószínűleg harcba szállt volna magával az ördöggel is, de nem adta volna fel, és nem maradt volna ágyban egy napra sem.

A férje zavartnak tűnt. Ábrahám hozzá sem nyúlt a meleg, mézzel ízesített borral megtöltött poharához, amit pedig igen kedvelt. Biztos valami üzleti problémán rágódik – gondolta Erzsébet. Ha olyasmin, ami őrá is tartozik, majd elmondja később, hisz nem voltak egymás előtt titkaik.

Rebeka a szokásos jókedvét mutatta. Kedves, kiegyensúlyozott természete volt, és egyáltalán nem keltett elkényeztetett benyomást. Nem úgy, mint a nővére – nyilallt bele Erzsébet anyai szívébe a fájdalom. Naomi mindig önző volt, de mostanában még cinikusan is viselkedett. Most valahol máshol jártak a gondolatai, ujjáival a dívány ívelt peremére terített szalvétán dobolt.

Az ikrek viselkedése, mint mindig, most is szöges ellentétben állt egymással. Péter jellemzően csendes volt, és csak piszkálta az ételt, míg Jákob jóízűen evett, és közben beszélgetett a többiekkel. Most ugyan kicsit visszafogottabb volt a megszokottnál, aminek Rebeka hamar rá is tapintott az okára.

– Mikor indultok el János apostollal? – kérdezte.

– Nem megyünk. Azaz, nem most azonnal megyünk.

Jákob csalódottan szegezte előre az állát. – Előrehaladott kora miatt nehéz már neki nagy távolságokat megtennie.

– Előrehaladott kor? Öregebb, mint Matuzsálem. – Naomi egy tojást piszkált, és közben grimaszokat vágott. – Túl sok az ecet a fenyőmagszósban – tette hozzá. – Igazán megengedhetnénk magunknak egy jobb szakácsot!

– Csodálom, hogy egyáltalán tudod, ki volt Matuzsálem – mondta Jákob szárazon.

– Többet tudok, mint amit valaha is eszedbe jutna feltételezni egy nőről.

Erzsébet figyelmeztető pillantást küldött Jákob irányába, így az nem válaszolt vissza a nővérenek, csak rosszálló arckifejezéssel nézett rá, majd folytatta:

– János csontig át volt fázva, amikor ma reggel odaértem, és túl merevek voltak a tagjai ahhoz, hogy lóra szálljon. Azt mondta, ír Polycarpnak, hogy ő jöjjön Efézusba, de én azt tanácsoltam neki, hogy béreljünk kocsit. Úgy gondolom, kocsin meg tudná tenni az utat.

– Ki az a Polycarp, drágám? Erzsébet nem emlékezett rá, hogy valaha is hallotta volna ezt a nevet.

– János egyik tanítványa, akit be akar nekem mutatni. A szmirnai gyülekezet egyik vezetője, bár csak néhány évvel idősebb nálam.

Két szolga elkezdte felszolgálni a főételt: fűszeres makrélákat nyers paprikával, mézben és mákban megforgatott sült kacsa darabokat, és sokféle zöldségköretet. A házban minden szolga keresztény volt, jelenlétükben Jákob szabadon beszélhetett.

– János azt mondta, hogy prédikálhatnék néhány gyülekezetben – jelentette be lelkesen.

– Erős indítatást érez arra, hogy – ahogyan ő fogalmazott – „még egyszer, utoljára” meglátogassa őket, mert úgy érzi, hogy valami kataklizma van készülóban.

Ábrahám figyelmét először ragadta meg valami az étkezés során.

– Mit értesz kataklizma alatt?

Jákob megrántotta a vállát.

– Nem tudom. Azt hiszem, János sem tudja. Lehet, hogy közeledik a halála pillanata, és tudja, hogy talán soha többé nem lesz rá alkalma, hogy más gyülekezetekben szolgáljon. Vagy a szellemében érzi, hogy valami... Jákob ivott egy korty bort, amíg a megfelelő szavakat keresgélte. – Valami nagyon jelentős dolog fog történni, az is lehet, hogy valami katasztrófa.

Ábrahám olyan erővel nézett a fiára, hogy Erzsébet már-már attól tartott, hogy ott folytatják a vitát, ahol ma reggel abbahagyták. Ne engedd, Uram, kérlek! – imádkozott magában. – Hadd legyen békesség!

– Ha engem kérdezel – folytatta Jákob –, biztosan van valami köze a dolognak ahhoz, hogy Domitianus császár Úrnak és Istennek nyilvánította magát...

– Jaj, ne! Kérlek, kímélj meg bennünket egy újabb, a császár imádásának veszélyeit taglaló prédikációtól! – szólt bele Naomi, miközben látványosan a szemét forgatta.

– ...és áldozatokat fogad el a grandiózus templomban, amit városunk vénei olyan gondosan felépítettek a tiszteletére. – Jákob kihívóan nézett a nővére az asztal fölött, amikor befejezte a beszédet.

– Csend legyen, Naomi! Ami pedig téged illet, Jákob... Ábrahám szigorú hangja egy kicsit megszelídült, amikor Erzsébet a karjára tette a kezét.

– Fiam, jogos felháborodásod helyénvaló, de hajlamos vagy rá, hogy gondolkodás nélkül kifejezésre juttasd. Óvatosabbnak kell lenned, ne beszélj ilyen nyíltan a nyilvánosság előtt! Már reggel is figyelmeztettelek.

– De apám! Hogyan tudják meg az emberek az igazságot, ha nem prédikáljuk azt? Isten nélkül halottak és elveszettek, aranyból és ezüsből készült bálványokat imádnak, most meg ráadásul egy embert, aki nem áttolja magát Úrnak és Istennek nevezni.

– És hogy fogják az emberek meghallani az igazságot, ha a prédikátort börtönbe vetik, vagy megölik?

Erzsébet önkéntelenül is levegő után kapkodott Ábrahám szavai hallatán. Sosem hallotta még a férjét így beszélni, és nyugtalanították a szavai. Azt gondolta, hogy Ábrahám ellenállása

Jákob prédikátori elhívásával szemben abban a csalódottságában gyökerezik, hogy a fiuk nem akar a nyomdokaiba lépni az üzleti életben. De lehet, hogy a férfi jobban aggódik a fiú biztonságaért, mint azt láttatni engedi.

– Eddig türelmesek voltak felén

k – folytatta Ábrahám –, de a politikai helyzet megváltozott. Drámaian.

Kézbe vette a poharát, és lassan kortyolgatni kezdte a bort. Erzsébetre nézett, és a tekintete azt sugallta: Erről majd még beszélünk később.

– Csak annyit akarok mondani, hogy ne keresd a bajt, fiam, anélkül is meg fog találni. Prédikáld az igazságot, de legyél józan!

Ábrahám megfordult, és olyan hosszasan nézett a fiára, hogy Jákob végül megkérdezte:

– Apám, te is úgy gondolsz, hogy valami szörnyű dolog van készülőben? Valamiféle kataklizma?

– Az én próféta látásom az üzleti jóslatokra korlátozódik. – Ábrahám halványan elmosolyodott. – A szellemi prófétálást inkább az apostolra hagyom.

Mindenki elcsendesedett, és elkomorodott a hangulat.

– El kellett volna mondanod, hogy János beteg – mondta Erzsébet Jákobnak a hosszúra nyúlt csend után. – Küldtem volna neki ennivalót, és valakit, aki ápolja.

– Nem beteg, anyám, csak öreg, és nehezen mozog. Még mindig ugyanolyan tettekre kész egyéniség, csak a teste kezd elgyengülni.

Jákob Ábrahám felé fordult. – Megfogadom a tanácsodat, apám – mondta elszántan. – Nem ígérem meg, hogy felhagyok a prédikálással, de megígérem, hogy óvatosabb leszek.

Ábrahám bólintott. – Jól van.

Hangját fátyolossá színezték az érzelmek, ezért megköszörülte a torkát. – Említetted, hogy kocsit akarsz bérelni, hogy János el tudjon utazni.

Jákob markáns vonásai azonnal megélénkültek.

– Gondolom, most minden kocsidra szükség van a szállításokhoz. De talán használhatnánk a személyes használatodra fenntartott kocsidat, vagy esetleg bérelhetnél egyet nekünk.

– Ennél jobb ötletem támadt. A Merkúrral hajózzatok el Szmirnába, vagy Pergamumba, azután béreljétek kocsit, és vidd el oda Jánost, ahová menni szeretne.

Jákob kiegyenesedett ültében, és diadalmasan felkiáltott. Naomi eltátotta a száját.

– A Merkúrt?

Egy pillanatra az apjára meredt, majd az öccséhez fordult.

– Mennyi ideig lesztek távol? – kérdezte merev hangon.

– Mit számít az neked? – kérdezett vissza Jákob.

– Az, hogy Jákobot a magánhajómon küldöm el, valószínűleg keresztülhúzza a számításaidat, hogy kihízelegj magadnak egy római utazást – mondta Ábrahám Naominak. – Ezt majd később megbeszéljük. És most – közben Jákobra mutatott – azt akarom, hogy menj, és mondd meg Jánosnak, hogy amint befejezzük a vacsorát, azonnal riasztom a kapitányt és a legénységet. Tegyen meg minden szükséges előkészületet, és legyen ott a kikötőben, hogy napkeltekor kihajózhassatok. Ott leszek a hajónál, hogy elbúcsúzhassunk.

– Napkeltekor? Mire ez a nagy sietség? Erzsébet nagyot nyelt. Megelégedéssel töltötte el, hogy Ábrahám szíve meglágyult Jákob szolgálatával szemben, de aggódott az indulás hirtelensége miatt. Valami katasztrófa előszelét érezte meg belőle.

– János maga mondta, hogy sürgős dolga van – mondta Ábrahám –, a Merkúr pedig fel van szerelve, és készen áll a kihajózásra. Nincs miért késlekedni.

Hangján érezni lehetett, hogy nem tűr ellentmondást.

.oOo.

Vacsora után Naomi a villához tartozó nyitott oszlopcsarnokban sétált. Mérges volt, hogy apja valami bolondság miatt Jákobot küldi el Szmirnába a magánhajóján, amikor azzal neki lettek volna tervei. Egy kis séta talán majd lecsillapítja háborgó elméjét – gondolta. Nagyon szerette az oszlopcsarnokot tágas, szépen gondozott kertjével egyetemben. Azaz, szerette, amikor ilyen volt, mint most: csendes és méltóságteljes. Vasárnaponként viszont, amikor legalább száz ember gyűlt össze a kertet körülvevő kövezett sétányokon, utálta ezt a helyet.

Igazából nem a sok ember zavarta. Szerette a nagy tömeget, ha az a megfelelő emberekből állt. De azok, akik az „Úr napján” – ahogy ők nevezték – összegyűltek az otthonukban, nem a megfelelő emberek közül kerültek ki. Ez a tömeg az emberek furcsa keveréke volt. Voltak köztük fiatalok és öregek, gazdagok és szegények, jól neveltek és modortalanok, ám legtöbbjük vagy sajnálta, vagy pedig megvetette Naomit. Naomi viszont gyerekes hitűktől való függésük miatt sajnálta le őket, és megvetette a Krisztusról szóló prédikációkat, és az Istent dicsérő énekeket.

Rossz hangulatán semmit sem javított az, hogy a húga ott üldögélt egy padon a központi szökőkútnál.

– Tetszik a ruhád – szólalt meg kedvesen Rebeka. – Sosem láttam még ilyen élénk kék anyagot.

Naomi nem sokat adott húga divatról alkotott véleményére, de Rebeka legalább nem próbálta meg piszkálni. Jákob azt merészelte mondani neki, hogy olyan ebben a ruhában, mint egy páva.

– Szerinted jól áll nekem?

Kiterjesztette vékony karjait, és egy kecses piruettet csinált, vigyázva, hogy ne mozduljon el a sok hajtű és fésű, melyekkel sötét, vörösesbarna haja magasra volt feltornyozva a fején. Büszke volt dús hajára, és a hajszínére, melyben érdekesen ötvöződtek anyja lángvörös, és apja fényes, koromfekete fürtjei.

– Szeretem az élénk színű ruhákat. Jókedvre derítenek – tette hozzá Naomi.

– Új ruha, új hajviselet... talán vendéget vársz?

– Nem, csak kipróbálom a legújabb divatot, mielőtt Rómába mennék.

– Apa említette a vacsoránál, hogy Rómába szeretnél menni, de ebben az évben már túlságosan benne vagyunk az őszen ahhoz, hogy a családot Rómába vigye.

– Ki beszél itt a családról?

Naomi mosolya elhalványult a gondolatra, hogy netán unalmasan vallásos családtagjaival együtt kellene elutaznia. Nem erre gondolt, amikor apjának az utazással példálózott. Ábrahámnak volt egy kis villája Róma dombos vidékén, és néha a családját is magával vitte, amikor üzleti útra ment. Naomi most más célból akart utazni, és nem is kívánt volna visszatérni a közeljövőben.

- Szerintem Róma jó hely arra, hogy férjet találjak magamnak – jelentette be a húgának.
- Úgy beszélsz a férjkeresésről, mintha bevásárló körútra indulnál.
- Pontosan erről van szó. És Rómában sokkal nagyobb az áruválaszték. – Naomi hátravetette a fejét, és felnevetett.
- De hisz Efézus is egy nagy város – mondta Rebeka –, a Birodalom egyik leggazdagabb városa. Egész biztos, hogy itt is tudnál férjet találni magadnak.
- Róma a világ központja, és nekem ott a helyem. Lehet, hogy egy szenátorhoz fogok férjhez menni. Hát igen, ez jó gondolatnak tűnik.

Naomi képzelete szárnyán utazva gondolatban a császár palotájában találta magát néhány pillanatra, körülvéve a római társadalom ranglétrájának legmagasabb fokait elfoglaló emberekkel. Igen, egy gazdag és befolyásos férjjel az oldalán bebocsátást nyerne ezekbe a körökbe. Azt sem bánná, ha a férje öreg, vagy csúnya lenne, vagy esetleg mindkettő, amennyiben mesésen gazdag és befolyásos.

– Én szívesebben maradok itthon, és hagyom, hogy apa rendezze el a házasságomat – mondta Rebeka. – Egyébként pedig, hogy is gondolhatsz arra, hogy Rómába menj, amikor lehet, hogy Jákob bajban van?

– Nem kerülne bajba, ha megtanulná csukva tartani a száját. Te pedig csak azért vagy ilyen elégedett a helyzeteddel, mert azt feltételezed, hogy szeretett Galenedhez fogsz férjhez menni. És mi van akkor, ha apa már mással egyezett meg? Például egy gazdag ismerősével, aki friss tőkét vinne a hajózási vállalkozásába?

– Nincs szükségünk arra a pénzre, és apa ezt sohasem tenné meg velem. Soha.

Rebeka szemei kikerekedtek a félelemtől. Sötét szemével, mélybarna hajával, és érzékeny bőrének fehérségével úgy nézett ki, mint egy rémült galamb.

– Ne legyél ebben olyan biztos! A pénz pénzt fial, és a pénz mozgatja a világot.

Rebeka összekulcsolta a kezét az ölében, és próbálta magát összeszedni. – Apa hamarosan beszélni fog Galennel. Anya mondta.

– Nem tudom, hogy miért vagy úgy oda azért a férfiért. Jó, jó, Galen elég jóképű, de nem elég erős alkat. És ráadásul szegény, csak egy ezüstműves. Ha nem lenne olyan aggályoskodó, és hajlandó lenne kabalákat, amuletteket és templomi ajándéktárgyakat készíteni, virágozhatna a vállalkozása. Egyáltalán nem lenne ügyfele, ha apa be nem mutatta volna néhány gazdag kereskedőnek, akik megengedhetik maguknak, hogy kő helyett ezüstből készíttessenek maguknak tányérokat és serlegeket.

– Galen nagyon tehetséges kézműves, és keresztény is. Tudom, hogy ez egyáltalán semmit sem jelent neked egy férjjelöltnél, ám ez nekem fontos szempont.

Naominak nem tetszett a húga én „szentebb vagyok, mint te” hozzáállása, és nem állta meg, hogy ne piszkálja tovább Rebekát.

– Galen talán nem is szeret annyira, mint ahogy hiszed, ezért nem kérte még meg a kezedet apától.

– Nem igaz. Biztos, hogy szeret. Még meg is akart...

Rebeka hirtelen elhallgatott, és Naomi tudta, hogy valami fontos következett volna. Rebeka arcának pírjából kitalálta, hogy Galen mit is akart csinálni a húgával.

– Meg akart csókolni – mondta sokatmondóan.

- Sokkal inkább úriember annál, mintsem hogy meg akarjon csókolni, mielőtt feleségül nem vesz. Rebeka idegesen tördelte a kezét az ölében, és álmodozón suttogta: – De a kezemet megfogta.
- Csak egy kérdésemre válaszolj! – vetette oda Naomi. – Szerelemből akart Galen megcsókolni, vagy csak megkívánt?
- Miért beszélsz így velem? Rebeka felugrott a kerti padról, és berohant az oszlopsor árnyékába.

Naomi nevetését visszaverték a járdalapok. Szegény szerelmes gyerek! – merengett, és már majdnem megbánta, hogy provokálta a húgát. Aztán mégis úgy döntött, hogy Rebekának csak a javára szolgál, ha nem hagyja, hogy illúziókba ringassa magát. Hamarosan ő is rá fog jönni, hogy a szerelem sohasem olyan, mint amilyennek az ember képzelet. És sohasem tartós.

.oOo.

Ábrahám lépteinél csak a szíve volt nehezebb, ahogy a lépcsőn felfelé ment a hálósobájuk irányába. Péterét kivéve minden hálósoba a villa felső szintjén helyezkedett el. Erzsébet Péternek egy könyvtár melletti kis szobát rendezett be hálónak a földszinten.

Jákob röviddel a vacsora után elrohant otthonról. Erzsébet figyelmeztette, hogy vigyen magával lámpát, mert besötétedik, mire odaér János házához. Ábrahám egy pillanatra megállt Jákob szobájának az ajtaja előtt, és azon gondolkodott, hogy helyesen cselekszik-e azzal, hogy elküldi a fiát otthonról. De hát mi mást is tehetne? A Tizedik Légió a császár személyes utasításaival a tarsolyában itt tartózkodik a városban, és ráadásul Damian a parancsnokuk.

Agyának hátsó rekeszeiben kutakodva próbálta visszaidézni, hogy is néz ki a szörnyeteg arca. Mindössze kétszer látta életében, ám mindkét eset nagyon emlékezetre méltó alkalom volt, így furcsállotta is, hogy az arc nem vésődött bele a memóriájába örök időkre. De Damian külsejéről csak homályos emlékképei maradtak, néhány összefüggéstelen részlet, ami nem állt össze kerek egészé. Sötét haj – tiszta sor, hiszen római polgár. Csontos térdek – furcsa dolog, hogy éppen ez maradjon meg az emlékezetében, de egészen közlőrl látta őket, a földről nézett fel rájuk. És micsoda kegyetlen szemek! Ha semmi mást nem is láthatna belőle, a gyűlöletről a szemeiben újra felismerné Damiant, ez biztos.

Huszonöt éve történt – gondolta Ábrahám. – Lehet, hogy megkopaszodott, pocakot eresztett, és kihullottak a fogai. Nem számít, még ha így is néz ki. Egy egész cohors katona van vele, hogy végrehajtsák a parancsait. Körülbelül négy-hatszáz férfi, és azért jöttek, hogy gyökerestől kiirtsák a keresztényeket.

Amikor Ábrahám belépett a hálósobájukba, Erzsébet lecsüggesztett vállal az ágy szélén ült.

- Azt hittem, hogy a kikötőbe kell menned, hogy megbizonyosodj róla, hogy a kapitány kész kihajózni reggel – mondta.

Ábrahám letette a lentről magával hozott agyaglámpát az ágy melletti asztalra. Több lámpa égett már ott, és egy faszenes melegítőt is meggyújtottak, hogy a szoba hűvösét enyhítsék vele.

- Kaeso készen áll. Akkor beszéltem vele, mielőtt ma délután elhagytam a kikötőt.
- Nem értem. Azt akarod mondani, hogy már akkor is tudtad, hogy Jákobot és Jánost Szmírnába fogod küldeni a Merkúron?
- Az egyetlen dolog, amire gondolni tudtam, az volt, hogy gyorsan el kell innen küldenem Jákobot... Tudta, hogy nem jó helyen kezdett bele a mondandójába, így hagyta, hogy a gondolatai kicsit elkalandozzanak. Azon tűnődött, hogy mennyit mondjon el Erzsébetnek, és azt kívánta, hogy bárcsak megóvhatná az igazságtól. Ám tudta, hogy nem teheti.

Az asszony bőre csillogott a pislogó lámpafényben, zöld szemét arany színű foltok pettyezték. Ábrahám két erős keze közé fogta a felesége állát, és az arcát a magáé felé húzta. Erzsébet ijedtnek tűnt, és látszott rajta, hogy semmit sem ért. Ábrahám el akarta neki mondani, hogy mennyire szereti, és hogy sohasem tudna nélküle élni, de nem jöttek a szavak a szájára. Ehelyett lehajolt, és megcsókolta a feje búbját.

– Beszéljük meg az ágyban! – mondta. – Hiszen te reszketesz.

Ábrahám elkezdte eloltani a lámpákat, míg Erzsébet levetette a külső tunikáját, és bebújt a takarók alá. A faragott fej- és lábtámlás ágy volt a legelső bútordarab, amit megvettek, miután összeházasodtak. Ahogy meggazdagodtak, jobban, mint valaha is álmodni merték volna, Erzsébet minden helyiséget gyönyörű és drága bútorokkal rendezett be. De egyiküknek sem volt szíve megválni a házaságyuktól. Új, gyapjúval töltött matrac volt benne, és luxus ágyterítő borította, de ugyanaz a masszív ágy volt, amiben huszonöt éven keresztül szerették egymást, ahol veszekedtek, és ahol sírtak.

Az ágy menedékébe befészkelődve Ábrahám elkezdett beszélni a római hadihajókról, és Publiussal való találkozásáról. Erzsébet összerázkódott, amikor a Domitianusnak kötelező áldozat parancsáról hallott, és arról, hogy Jákob mekkora veszélyben van. Ábrahám magához szorította a feleségét, azt mondta neki, hogy ne aggódjon, minden rendben lesz, hogy majd ő megvédi a fiát, és hogy Isten is vigyáz Jákobra, hiszen az Ő munkáját végzi. De, bár szavai magabiztosnak hangzottak, egyáltalán nem érezte annak magát, és arra sem tudta rávenni magát, hogy elmondja Erzsébetnek, az uralkodó Damiant bízta meg a parancsok végrehajtásával. Úgy döntött, hogy ez egyszerre már túl sok lenne.

Úgy feküdtek egymás mellett, mint két kanál. Erzsébet háta Ábrahám széles melléhez simult, a feje pedig a férfi álla alatt nyugodott. Végül a légzése egyenletes és mély lett, elaludt a férje karjaiban.

Ábrahámot viszont elkerülte az álom. Végiggondolta a napját, és próbálta kitalálni, hogy mit tegyen másnap. Vajon ki tud-e futni a Merkúr előtt a katonák rájönnek, hogy az apostol a fedélzetén van? Ha János tudná, hogy a katonák azért jöttek, hogy őt tartóztassák le, elmenne-e egyáltalán? Vagy a „Mennydörgés Fia” inkább szívesebben nézne szembe Róma erejével, és nem törődne a következményekkel?

János idős már, és az egy dolog, hogy ő eljátssza a mártír szerepét. De Jákob fiatal, és még az egész élet előtt áll. És mi lesz, ha mégis eljutnak Szmirnába, vagy Pergamumba, vagy valamelyik másik ázsiai városba? Vajon Damian üldözni fogja-e őket, ha rájön, hogy elszöktek előle? Meddig fogja kerestetni Jánost és Jákobot?

Ábrahám elméjét elborították a kérdések. Válaszokat keresgélve sokáig ébren maradt. Majd kitalálom, hogy mit is tehetnék – mondogatta magának. – Kell, hogy legyen valamilyen megoldás. Ábrahám olyan ember volt, aki addig küzdött egy problémával, amíg megtalálta rá a megoldást.

– Most is győzni fogok, Erzsébet – suttogta bele az éjszakába. – Megígérem. Valahogy megoldom ezt is.

3

Másnap kora reggel, a hajnal előtti csendben Ábrahám hallgatta a sirályok rikoltozását, a halk, ritmusos surrogást, ahogy a hullámok a rakpart falához csapódtak, és az ismerős hangok lecsillapították pattanásig feszült idegeit. Könnyű köd lebegett a víz felett, és a halvány holdfényben alig tudta kivenni a még mindig a kikötő kanyarulatánál horgonyzó két hadihajó sziluettjét. Bár a csapatok már partra szálltak, a légénység feltehetőleg ott volt a hajón, és Ábrahám azt akarta, hogy a Merkúr még azelőtt kihajózzon, mielőtt túl sok matróz mozgolódna a hadihajók fedélzetén. Minél kevesebb ember a tanúja az indulásnak, annál jobb.

Fia szobája üres volt, amikor elindult a villából, ami azt jelentette, hogy Jákob már korábban elment az apostolért. Siessetek! – sürgette őket magában.

Ábrahám az épületek között visszasétált a raktár utca felőli oldalára. Szétvetett lábbal, és háta mögött összekulcsolt kézzel a bejáratnál állt, miközben a Kikötő utca irányába nézett. A sötétség ellenére elég jól ki tudta venni a széles sugárutat. A Birodalom mindössze három kivilágított utcája közül ez volt az egyik. – Efészus egyik büszkesége, amit Publius gyakorta kedvtelve emlegetett.

Néhány perc elteltével Ábrahám meglátott két alakot, ahogy lefelé jöttek az utcán, egyikük magas és egyenes tartású volt, a másik görnyedt. Ábrahám örült, hogy lámpák világították meg az utcát, ugyanakkor aggódott is, hogy könnyen megláthatják a két közelgő alakot. Azon tűnődött, hogy Damian vajon keresteti-e már az apostolt, vagy netalántán magát Jákobot is.

Mindig tudtam, hogy lesz még veled dolgom az életben, Damian. Tudtam, hogy egy napon beváltod a fenyegetéseidet – gondolta Ábrahám.

Megkönnyebbült, amikor Jákob és János végre elérték a kikötőt.

– Ábrahám! – János hangja testének fokozódó öregedése ellenére is még mindig erős és határozott volt üdvözléskor. – Köszönöm, hogy a saját hajódat bocsátod a rendelkezésemre. Öreg csontjaim értékelik újabb kedvességedet.

Ahogy megölelték egymást, Ábrahám érezte az apostol könyökének csontosságát, és bőrének száraz keménységét. Egy pillanatra elgondolkodott azon, hogy hány éves is lehet már János, és arra jutott, hogy már jócskán benne járhat a nyolcvanas éveiben. Már akkor sem volt fiatalember, amikor találkoztak egymással, azóta pedig már Ábrahám is leélt az élete felét.

– Örülök, hogy a Merkúrral szolgálni tudok neked, János. Hamarabb kellett volna szólnod, hogy szükség van rá.

– Sohasem jutott eszembe, hogy tengeren is utazhatnék, a legtöbb hely, amit fel szeretnék keresni, megközelíthető a szárazföldről is. És ha gondoltam volna is ilyesmire, nem akartam volna vele előhozakodni, hisz ez egy elfoglalt időszak az üzleti életben.

Amíg Jákob a rakodórámpán felment a fedélzetre, hogy letegye a csomagokat, Ábrahám elmagyarázta Jánosnak, hogy a Merkúr szinte soha nem szállít árut, és hogy elsősorban nagysebességű utasszállító hajónak épült.

– Óvatosan lépkedj! – mondta, miközben karon fogta Jánost, és segített neki felmenni a rámpa emelkedőjén. Egy tengerész, kezében két kis drótból készült tartóval követte őket a fedélzetre.

A sötétben nem látszott, hogy mi van a ketrecekben, de a halk turbékolás elárulta, hogy postagalambok. Ábrahám flottájából soha egy hajó sem futott ki a vizekre úgy, hogy ne lett volna a fedélzetén jó néhány pár ezekből az apró hírnökökből, így a magánhajója sem.

A kapitány üdvözölte az utasait a fedélzeten. – Készen állunk az indulásra, uram.

Ábrahám bólintott. – Jó kezekben leszel – mondta Jánosnak. – Oppius Marius Kaeso a legtapasztaltabb kapitányom.

Igen, valóban ő a legtapasztaltabb – gondolta a kapitányról, akinek időjárástól cserzett arcát rendetlen, őszes haj keretezte. – Tökéletesen megbízom benne.

Megfordult, és megölelte a fiát. – Isten legyen veled! – mondta kurtán. – Legyél óvatos! – tette hozzá.

– Az leszek. Jákob megérintette az övéhez erősített bőrtárcát. – Köszönöm, apa.

– Ha netán még több pénzre lenne szükséged, Kaeso el tudja intézni.

Egy tengerész a rakodóparton szipogott egyet, amikor kioldozta a hajót tartó egyik nehéz horgonykötelet, és a fedélzetre hajította.

– Jól vigyázz rá, János! – szorította meg az öregember vállát Ábrahám.

– Pont fordított a helyzet. Azért viszem magammal Jákobot, hogy ő vigyázzon rám.

Ábrahám figyelmen kívül hagyta az érdes öreg hangból kihallatszó vidámság kis szikráját.

– Te is jól tudod, hogy mire gondolok. Figyelj rá! Igyekezz elérni, hogy biztonságban legyen! Egy szilva nagyságú gombóc nőtt a torkában, ahogy a fiára nézett.

– Túl sokat aggódsz, barátom – mondta János.

– Sok minden ad aggodalomra okot manapság. Túl sok minden.

– Az élet teli van gondokkal. János elnézett a római hadihajók irányába, melyek a kevés fényben majdnem kísértetszerű látványt nyújtottak.

Vajon szándékosan nézett abba az irányba? – tűnődött Ábrahám. Tudja-e az apostol, hogy a császár üldözi őt?

– De Isten, akit szolgálunk, nem nagyobb-e a mi gondjainknál? – kérdezte János.

Ábrahám csöndesen megszorí

totta az apostol karját, majd megfordult, és gyorsan lement a rámpán. A legénység egyik tagja azonnal behúzta a pallót, és a kapitány kiadta a parancsot, hogy távolodjanak el a rakparttól. A kecses hajó éppen akkor kezdett el csöndesen kifutni a kikötőből, amikor a hajnal első sugarai megérkeztek, hogy felszárítsák a ködöt.

Ábrahám nézte a Merkúr indulását, közben halkan egyik kedvenc zsoltárát szavalta:

Akik hajókon tengerre szállnak,
és a nagy vizeken kalmárkodnak,
Azok látták az Úrnak dolgait,
és az ő csodáit a mélységben.

.oOo.

Rebeka az átriumban várta az anyját, akit sokszor elkísért, amikor a gyülekezet beteg, vagy szükségben lévő tagjaihoz ment látogatóba. Beszűrődött a napfény a főbejárat nyitott részébe, és felmelegítette a színes mozaikpadlót.

Egy falfülke mellett állva Rebeka az ott elhelyezett tekercset tanulmányozta. Amikor apja a villát építtette, úgy mesélik, tájékozott a dühtől, hogy az építész ilyen szépen megmunkált falfülkét tervezett a fal központi helyére. „Tökéletes hely a házat védő istenek szobrainak.” – mondta az építész. Minden római otthonban volt egy szentély, ahol kiállították a házi isteneket, és ahol elvégezték a napi imát, és bemutatták az áldozatokat. Ábrahám olyan

mérges lett a kéréstelenül beiktatott építmény miatt, hogy majdnem lebontatta az egész falat, és újat akart építtetni helyette. Végül mégiscsak meghagyta úgy, ahogy volt, és egy gyönyörűen lemásolt tekercset helyezett el a fülkében. A tekercsen Józsué könyvét lehetett olvasni, és annál a résznél volt kinyitva, ami így hangzik: „Én és az én házam népe pedig az Urat szolgáljuk.”

Kinyílt a bejárati ajtó. Rebeka a köveken visszhangzó léptek irányába fordult. – Apa!

– Anya fölkelte már? – kérdezte Ábrahám.

– Persze. Africanus özvegyének készít össze egy kosár ennivalót, akit készülünk meglátogatni.

Rebekát eléggé meglepte apja nem várt felbukkanása. Máskor soha nem jött vissza a kikötőből késő délutánál hamarabb, most pedig kora reggel volt.

– Hívd ide, kérlek!

Rebeka elindult az anyjáért, aztán mégis úgy gondolta, hogy felteszi apjának a szívében égő kérdést. Olyan ritkán tudott egyedül maradni az apjával, hogy ezt a lehetőséget nem hagyhatta kihasználatlanul.

– Apa, beszéltél Galennel rólam, akarom mondani a házasságunkról?

– Most nincs itt az ideje annak, hogy ebbe belemenjünk – mondta Ábrahám kurtán. – Sokkal fontosabb dolgokkal kell törődnöm.

Rebekát bántotta az a hangnem, amellyel apja a kérdésére reagált, de úgy érezte, nem élné túl, ha most nem kapna választ. Így tovább kérdezősködött.

– De nem ígértél oda senki másnak... ugye, apa?

– Micsoda...? Á, dehogy!

Rebeka lassan kifújta magából a visszatartott levegőt, és szétáradt benne a megkönnyebbülés. Eléggé biztos volt benne, hogy Naomi csak bosszantani akarta, de a nővérénél sohasem lehetett tudni, hogy hányadán áll vele az ember.

– Hamarosan beszélni fogok Galennel – mondta Ábrahám megennyhült hangon. – De most menj, és hívd ide anyát!

Rebeka gyorsan a konyha felé futott, és néhány pillanat múlva az anyjával együtt tért vissza.

Szülei felmentek beszélgetni a hálósobájukba, és amikor belefáradt a várakozásba, ő is felment a sajátjába. Hallotta a hangokat az övével szomszédos szobából, de nem tudta kivenni, hogy miről beszélnek. Bizonyára Jákobról és az apostolról van szó, mivel apja közvetlenül aztán jött haza, hogy elbúcsúzott tőlük.

Néhány perc elteltével anyja zokogásban tört ki. Ahogy múltak a percek, Rebeka egyre jobban megijedt. Erzsébet érzékeny volt, és könnyen sírt, de ilyen panaszosan még sohasem hallotta zokogni. Oda akart hozzá menni, hogy megvigasztalja, hisz nyilvánvalóan nagy szomorúság érhetne, de inkább továbbra is ülve maradt az ágyán, és feszengve hallgatta a másik szobából kiszűrődő zajokat, míg a zokogás elcsendesedett, és az apja kijött a szobából.

Ábrahám őt kereste. – Anya túlságosan elkeseredett most ahhoz, hogy elmenjen itthonról.

– Fogd a kosarat, és látogasd meg egyedül az özvegyet!

Apja arca feldúlt volt a fájdalomtól, és a szemei kivörösödtek a sírástól. Rebeka nagyon szeretne megkérdezni, hogy mi a baj, de az apja csak sarkon fordult, és sietve kiment a szobából. Rebeka lement, fogta a kosarat, amit az anyja összekészített, és elment meglátogatni

Africanus családját. Africanus Karthágóból származott, és régebben rabszolga volt, aki mostanában halt meg. Felesége és gyermekei most a hívótársaik adományaiból éltek.

Vacsoránál a család hangulata feszült volt. Anyjuk nem jött le velük enni, ami nyugtalanította Rebekát. Nem emlékezett olyan esetre, hogy valaha is megtörtént volna a családjukban, hogy anyjuk olyan beteg legyen, hogy ne egyen együtt velük. Apja csendes és elgondolkodó volt, és világosan látszott, hogy csak megszokásból ült le vacsorázni velük. Keveset evett, és abból, hogy a tekintete vissza-visszatért Jákob üresen álló helyére, Rebeka arra következtetett, hogy az otthonukat feldúló krízis valószínűleg a bátyjával lehet kapcsolatban.

Naomi mindennapi dolgokról fecsegett, és úgy tűnt, még Péter is többet beszélt a szokásosnál. Vagy egyszerűen csak az volt a helyzet, hogy most az egyszer nem nyomta le sokkal karizmatikusabb ikertestvére.

Naomi látható gyönyörűséggel kezdte elmondani a városban hallott legfrissebb pletykát.

– Nem is említeném meg ezt a dolgot, ha Jákob itthon lenne, mert akkor újra csak végig kellene hallgatnunk egy prédikációját, de azt hallottam ma, hogy a városban nagy rendezvényt tartanak e hónap huszonnegyedikén Domitianus császár születésnapjának megünneplésére. Játékokat rendeznek a tiszteletére a stadionban, és persze ünnepséget a templománál. Tudom, hogy a mi családkunk nem megy el rá, mert az emberek „áldozni” fognak, bár ez szerintem csak a császár megtisztelése a Birodalom nagysága miatt.

– Jákob soha nem tesz különbséget – mondta Péter – a tekintetben, hogy az államvallás az uralkodó család oltalmazó szellemeinek az imáadására hív fel.

Öccsének a római vallással kacérkodó megjegyzésétől megbántva Rebeka így reagált: – Én a magam részéről sohasem áldoznék az uralkodó oltalmazó szellemeinek. Ez pogány szokás, és istenkáromlás.

– Jákob ellene prédikál – folytatta Péter –, de én személy szerint nem látom, hogy ez mennyiben különbözik attól, hogy a mi hitünk rendszeresen visszautal a pátriárkákra, például Ábrahámra, Izsákra, Jákobra és Mózesre.

– Mi nem imádjuk a pátriárkákat – vágott vissza Rebeka, azt gondolva, hogy muszáj megvédenie Jákob ügyét, bár teljesen alkalmatlannak érezte magát arra, hogy teológiáról vitatkozzon.

– Tiszteljük őket, vagy nem? Mi a különbség az imáadás, és a tisztelet vagy megbecsülés között? – kérdezte Péter.

– Hát, mi nem áldozunk nekik – mondta Rebeka. – Mi kizárólag Istennek áldozunk. Egy pillanatra megállt, megpróbálva összeszedni a gondolatait. – Azaz, hogy igazából már nem is mutatunk be áldozatokat. Vagyis nem áldozunk állatokkal és tömjénnel... – Megakadt, és segélykérően az apjára nézett.

– Nem imádunk bálványokat, és nem imádunk embereket, még a pátriárkákat sem – mondta Ábrahám, aki végül bekapcsolódott a beszélgetésbe. – És nincs igazad Péter, most már nem pusztán az uralkodó oltalmazó szellemeinek való áldozásról van szó. Domitianus magát nyilvánította Istennek, és az áldozás a továbbiakban már nem a tiszteletadás szabadon választható módja. Domitianus, az „Úr”, ahogy önmagát hívhatja, kötelezővé tette a személyének szóló áldozást. És aki nem hajlandó ezt tenni, bűncselekményt követ el.

– Kötelezővé! – Rebeka hirtelen megértette, hogy apja miért siettetett úgy Jákob indulását, és hogy anyja mitől volt annyira összetört. Ez azt is megmagyarázza, hogy miért látott ma olyan sok római katonát a piactéren, az agorán. Nem viselkedtek fenyegetően, úgy nézett ki, hogy csak az árusokkal alkudoznak, de nem tudta hová tenni a jelenlétüket, és ez nyugtalanította.

– De egy dologban igazad van, Naomi – folytatta Ábrahám. – Az biztos, hogy ez a család nem fog elmenni Domitianus születésnapjára.

– És mi van akkor, ha én elmegyek Júliával, és a férjével?

Naomi kihívó tekintettel nézett rá az apjára.

Ábrahám sokáig várt a válasszal, ami annak a jele volt, hogy nagy erőfeszítéssel próbálta visszafojtani magába a kitörni készülő dühét – legalábbis Rebeka így látta.

– Nem fogod beszennyezni a döntéseimet, és nem engedem meggyalázni a hitemet – mondta végül csendesen, de határozottan. – Megértetted?

Naomi felült a díványon, amit Rebekával osztott meg, és az apjára bámolt.

– Egy fikarcnyit sem törödsz velem. Nem tudsz rólam semmit, és arról sem, hogy mit akarok az élettől. Csak egy vagyok a dolgaid közül, amivel sáfárkodnod kell. Naomi szavai úgy robbantak ki belőle, mint amikor a forrásban lévő víz kifut a kannából, és sziporkáztak a méregtől.

– És a családdal sem törödsz egy cseppet sem, különben nem vonnád ki magad minden kulturális tevékenységből. Nem jársz fürdőbe, és nem nézed meg a játékokat. Be nem tennéd a lábadat egy „pogány” templomba, még akkor sem, ha csupán egy vacsorán kellene részt vened. Tudom, tudom... „Mi nem eszünk bálványoknak szentelt húst.” Hát jól van, ne add meg a húst! De legalább néha-néha jelenj meg valahol, hogy ne közösítsenek ki teljesen minket!

– Elég legyen, Naomi!

Ábrahám felugrott az asztaltól, és már nem is próbálta meg visszafojtani az indulatait.

– Azonnal menj a szobádba! – üvöltötte, és az ajtó felé mutatott.

Naomi felállt, gondosan összehajtogatta, és az asztalra helyezte a szalvétáját, mielőtt távozott volna az asztaltól. Magasra emelt fejjel, és egyenes háttal, lassan ment ki az ebédlőből.

Ábrahám egy hajtásra kiitta a bort a serlegéből, majd egy szó nélkül elhagyta a helyiséget.

– Azt hiszem, elment az étvágyam – jegyezte meg Rebeka, és közben majdnem elsírta magát.

– Bocsáss meg, Péter!

– Ugyan már! – mondta a fiú, amikor Rebeka felállt, hogy távozzon. – Eléggé hozzászoktam már az egyedülléthez.

Egy kis szomorúság bujkált a hangjában, de az arca kifürkészhetetlen maradt.

Hogy van az, hogy az ember egész életében együtt él néhány emberrel, és mégsem érti meg őket? – tűnődött Rebeka, miközben fölfelé ment a szobájába. Nem tudta, hogy Péter miért volt időnként olyan visszahúzódozó és tartózkodó. És arra sem talált magyarázatot, hogy mi táplálhatja Naomi egyre növekvő megvetését a család, és különösen az apjuk irányába.

Naomi napról napra lázadóbb, Péter egyre törekenyebb, és visszavonulóbb, Jákob nagy veszélyben van, anyja nagyon szomorú, apja betegre aggódja magát. – Rebekának egyre inkább az volt az érzése, hogy életében drámai változás készülődik. Olyan, mintha mindenki átment volna egy nagy vízváltáson, és innentől kezdve többé már senki, és semmi nem lehet ugyanaz.

Jákob három hetes távolléte alatt Erzsébet láthatóan megöregedett. Ábrahám szíve összeszorult a szájalomtól, amikor gyönyörű arcát barázdáitnak, és elkínzottnak látta.

A Merkúr indulásának napján, amint visszaért a kikötőből, Ábrahám beszélt Erzsébetnek Damianról. Feleségét pont annyira megrázta a hír, mint amennyire tartott tőle. Össze volt törve, és nagyon félt.

– Damian megesküdt, hogy egy napon meg fog ölni téged. Erzsébet hangja megremegett, és remegő kezét a szája elé kapta.

– Nem tudhatjuk biztosan, hogy emiatt jött ide – mondta Ábrahám, belekapaszkodva egy szalmaszálba is, amivel esetleg enyhíthetné a hír hatását. – Nem biztos, hogy a személyes bosszú vezérli. Damiant most a császár küldte ide.

– Mert a császár üldözni akarja a keresztényeket. Ugye nem gondolod, hogy Damian ezt nem fogja a maga hasznára fordítani? Ne próbáld meg szépíteni, Ábrahám! Te is tudod, hogy bosszút akar állni. Azért jött ide, hogy téged megöljön, és ha rájön, hogy Jákob a te fiad, őt is meg fogja ölni.

Ábrahámnak nem voltak megfelelő érvei ezzel szemben, hiszen Erzsébet igazából csak hangosan kimondta a benne is kavargó gondolatokat. Ezért csak megismételte azt, amit János neki mondott, hogy Isten nagyobb minden gondjuknál.

– A fejem tudja, hogy ez igaz, de próbáld megmagyarázni a szívemnek! Erzsébet ezen a ponton összeroppant, és olyan sokáig zokogott, hogy Ábrahám már azt gondolta, hogy belebetegszik. Még azt sem hagyta, hogy a karjaiban tartsa, amíg sírt. – Úgysem tudsz megvigasztalni! – mondta, miközben ellökte magától a férje kezét. Így Ábrahám csak állt az ágy lábánál, és tehetetlenül nézte az Erzsébetből előtörő fájdalmat. Imádkozni próbált, de nem jöttek a szájára a szavak. Csak egyetlen egy gondolat kavargott benne: Uram, sok éve már hűségesen szolgálak. Biztosan nem fogod hagyni, hogy ez a szörnyeteg tönkretégye a családomat.

Ettől a naptól kezdve Ábrahám elkezdett törte hordani magánál. Egészen addig, amíg egy napon, amikor hazajött a kikötőből, Erzsébet észre nem vette a köntöse alatt. A felfedezést újabb kitörés követte.

– Mit akarsz ezzel csinálni? Megölni Damiant, mielőtt ő ölne meg téged?

Erzsébet arca hamuszínűvé változott, a szemei hirtelen megteltek könnyekkel és félelemmel.

– Dehogyan! – tiltakozott Ábrahám. – Ez csak...

– Ne hozz csapást az én fejemre is, Ábrahám! Én nem egy gyilkoshoz mentem feleségül!

– Senkit sem fogok megölni, csak önvédelemre használnám – mondta Ábrahám.

– Meg tudod-e védeni magadat egy egész cohors római katonával szemben ezzel a törrel?

Ábrahám végigsimított az állán húzódó halvány sebhelyen. Egyszer régen megesett már vele, hogy egyetlen törrel védekezett a Tizedik Légiónak három katonájával szemben, és sikerült túlélnie a dolgot.

De a felesége kedvéért többé nem hordta magával a törte. De azért ott tartotta az irodájában. Csak a biztonság kedvéért – mondogatta magában.

Az asztalánál ülve kihúzta a fiókot, és éppen a tört tanulmányozta, amikor Quintus megzavarta.

– Most érkezett ez az üzenet. Quintus egy aprócska tekercset nyújtott át Ábrahámnak, mely szorosan össze volt tekerve, és át volt kötve egy bőrszalaggal.

– Az egyik hajónkról küldték. Szerintem a Merkúrról.

Ábrahám széttekerte a tekercset, és elolvasta a rövid üzenetet, amit a sok postagalamb közül az egyik hozott:

Üresen vitorlázunk hazafelé.

A rakományt a hatóságok elkobozták.

Érkezéskor megmagyarázom.

– *Op. Marius Kaeso Miletus, október 23.*

– Jaj, neeeee!

Ábrahám ordítása megijesztette általában rendíthetetlen nyugalmú helyettesét. Quintus kinyújtotta a kezét, hogy megtartsa Ábrahámot, aki elkezdett felemelkedni a székéről, majd visszahanyatlott rá. A tekercs leesett a földre. Quintus felvette, átfutotta az üzenetet, majd az asztalra helyezte.

– Nagyon sajnálom, Ábrahám. – Quintus sovány arca elkomorodott. – Akarod, hogy idehívjam a barátodat, Publiust? Ő talán tudna valamit tenni.

– Igen... Nem, mégsem. Nem tudna most segíteni.

Ábrahám látta mostanában Publiust a piactéren. Már éppen oda akart menni hozzá, hogy beszéljen vele, amikor Publius elfordult tőle, és besietett az egyik boltba, annak ellenére, hogy Ábrahám biztos volt benne, hogy meglátta őt, hiszen összeakadt a tekintetük, és úgy tűnt, Publius mondani is akart volna valamit. De sok katona volt a piactéren, és Ábrahám arra a következtetésre jutott, hogy barátja nem találta bölcs dolognak, hogy őket kettejüket együtt lássák.

Az Első Cohors városszerte nyilvánvalóvá tette a jelenlétét. A katonák rendszeresen felkeresték a boltokat, hogy kérdezősködjének. Eddig Ábrahámot, vagy a családját közvetlenül még senki sem kérdezte ki, de tudta, hogy vizsgálódnak körülöttük. A gyülekezet számos tagját kifaggatták az apostolról és a tartózkodási helyéről, és azt is tudni akarták, hogy hol gyűlnek össze a keresztények, és kik a vezetőik. Ábrahám neve mostanra már biztosan megemléződött.

– Elmehetsz, Quintus. Azonnal küldd be hozzám Kaesot, amint a Merkúr kiköt!

Quintus csak bólintott egyet, és magára hagyta munkaadóját a felkavaró üzenettel. Az Első Cohors megérkezése óta már elég sok idő eltelt ahhoz, hogy Ábrahám azon kezdjen gondolkodni, hogy talán a családja megmenekül a veszedelemtől. Ám ez csalóka reménynek bizonyult, és valahol mélyen mindig is sejtette, hogy ez így fog történni.

Jól ismerte a római állam ellenségeivel szemben alkalmazott taktikáját. A katonák, akik szabadon kérdezősködtek a nép körében, megpróbálnak fizetett informátorokat toborozni, akiknek odaígérik a bűncselekménnyel gyanúsított személy vagyonának egy részét. Ábrahám mesés gazdagsága végül eléggé csábítónak bizonyulhat valakinek, aki rosszabb körülmények között él, vagy egy alkalmazottjának, aki neheztel rá, vagy akár egyik keresztény testvérének is.

Efézusban sok ember tudta, hogy a keresztények Ábrahám házában szoktak összegyűlni. Ugyan nem reklámozták ezt a dolgot, és az Első Cohors érkezése óta amúgy is kisebb csoportokban tartották az istentiszteleteket, hogy fölöslegesen ne hívják föl magukra a

figyelmet. De elkerülhetetlen, hogy a keresztények körein kívül mások is tudjanak arról, hogy hol szoktak egybegyűlni. Ábrahám fia pedig még nyilvánosan prédikált is az apostol oldalán.

És most a katonák letartóztatták Jákobot és Jánost, azaz „elkobozták a rakományt”, ahogy Kaeso diszkréten megfogalmazta az üzenetében.

Ábrahám felvette a tekercset, és újra elolvasta. Kaeso Miletusból küldte, és nem Szmirnából. Biztosan partra tette az utasokat Szmirnában, ahol azok kocsit béreltek, és a szárazföldön utaztak tovább. Kaeso pedig bizonyára dél felé hajózott, hogy Miletusban várjon rájuk. Ábrahám gondolatban kiszámolta a Miletus és Efézus közti távolságot. Egy hazafelé tartó postagalamb kevesebb, mint két óra alatt meg tudja járni, de ehhez a Merkúrnak, bár gyors hajónak építették, és nem nehéz rakomány szállítására, az uralkodó széliránytól függően négyszer vagy ötször ennyi időre van szüksége ahhoz, hogy ideérjen.

Még ha Kaeso kora hajnalban el is indult, akkor is csak késő délutánra fog ideérni. Ábrahám úgy döntött, hogy a kikötőben várja meg a Merkúr érkezését. Nem akart hazamenni elmondani Erzsébetnek, hogy mi történt, amíg meg nem hallgatja Kaeso beszámolóját.

Később, ahogy az alkony elmélyítette az árnyakat a kikötő fölött, Ábrahám még mindig türelmetlenül várt. Bár a munkanapja hivatalosan délben véget ért, Quintus gyakran késő délutánig is bennmaradt a raktárban. Most pedig kijött a főnöke után a dokkra. Ábrahám az egész délutánját ott töltötte, a horizonton a hajó feltűnésének jeleit kutatva.

– Kaesonak már itt kellene lennie – mondta.

– Biztos széllel szemben hajózik. Ez több órányi késedelmet is okozhat – jegyezte meg Quintus.

Ábrahám nagyra értékelte, hogy a helyettese olyan sokáig ott maradt. Tudta, hogy őt nem akarta egyedül hagyni, hisz a munkáját már órákkal azelőtt befejezte.

– Haza kellene menned – mondta Ábrahám. – Én még maradok egy kicsit.

– Ha bármire szükséged van...

– Nem, köszönöm, semmire nincs szükségem. Csak gyűjts meg néhány fáklyát, mielőtt elmennél!

Quintus eltöltött pár percet azzal, hogy meggyújtotta a fáklyákat, és belehelyezte őket a raktár külső falára felerősített tartókba. Az égő olaj fekete füstje bántotta a szemét, sűrűn pislogott, amikor visszament Ábrahámhoz jó éjszakát kívánni.

– Ha azt akarod, hogy maradjak... – ajánlkozott.

Ábrahám megrázta a fejét.

– Bárcsak tehetnék valamit!

– Ha tudnál tenni valamit, megkérnélek rá.

Ábrahám kinyújtotta a kezét felé. – Köszönöm, barátom!

Attól tartott, hogy itt már senki sem tehetett semmit. Napok óta gyötörte az agyát, hogy kitalálja, hogyan is vethetne véget ennek a rémálomnak. Erzsébetnek igaza volt, sehogy sem tudja kiszabadítani magát ebből a kutyaszorítóból, nem veheti fel egyedül a harcot a római hadsereg egy egész cohorsával szemben. Gondolt rá, hogy megveszteget valakit, de nem tudta, hogy kit környékezzon meg. Damian bosszút forralt ellene, így őt megvesztegetni hamvába holt kísérlet lenne csupán. És a császáron kívül senkinek nem volt joga Damian parancsainak felülbírálására. Efézus befolyásos embereivel fenntartott, gondosan ápolt kapcsolatai most semmit sem érnek. Keserűen elmosolyodott a helyzet iróniáján: Ázsia

leggazdagabb embere senkinek sem tudja felajánlani vagyonának gyümölcseit egy politikai szívességért cserébe.

Leszállt a sötétség, míg magányosan a parton várakozott. Amikor már nem tudta kivenni a távoli látóhatárt, tudta, hogy ideje véget vetni a várakozásnak. A család már bizonyára megvacsorázott nélküle, és Erzsébet aggódni fog érte.

A raktár felé indult, hogy levegyen a falról egy fáklyát a hazafelé útra, amikor nehéz léptek zaját hallotta a rakparton. Ábrahám megdermedt. Csak egyféle lábbeli csaphatott ilyen iszonyú zajt, a katonák szegecses csizmája.

Öt katona masírozott felé tempósan. Mindegyik részekből összevarrt bőrpáncélt hordott, amely ormóttan redőkben lógott rá térdig érő piros tunikájukra. Egyikükön a centuriók tollforgóval ékesített sisakja volt.

– Efézusi Ábrahám – jelentette be a százados hivatalos hangon –, parancsba adjuk, hogy jelenj meg Lucius Mallus Damianus kapitány előtt felségsértés bűnének vádjával!

.oOo.

Erzsébet magán kívül volt. Hol fel-alá járkált a hideg márványpadlón, hol térdelt rajta. Az utóbbi három hétben olyan sok időt töltött el imádkozással, hogy a térdein kilátszott az eleven hús. Ma este egy vagy két percnél tovább nem tudott az imádkozásra koncentrálni, utána újra járkálni kezdett. Amikor ebbe belefáradt, újból letérdelt imádkozni.

Akkor kezdett el aggódni, amikor Ábrahám nem jött haza vacsorázni. Ez annyira nem volt jellemző a férjére. Sohasem maradt ott úgy a kikötőben sötétedés után, hogy ne küldött volna üzenetet. Miután több óra is eltelt már azóta, Erzsébet tudta, hogy valami nagyon nincs rendben, és most már nagyon meg volt rémülve.

– Nem érkezett még üzenet apától? – kérdezte Rebeka, ahogy ásítva belépett a tricliniumba.

Erzsébet nemet intett a fejével.

A vacsora maradványai még mindig ott voltak az asztalon, Ábrahám megérkezésére várva. Rebeka egy gyönyörű ezüstkancsóból – Galen keze munkája – egy pohárba bort töltött, és odanyújtotta az anyjának.

– Igyál egy kicsit! Talán segít elaludni. Apa vízi órája szerint már majdnem éjfél van.

Erzsébet kortyolt egyet a borból, majd szinte azonnal újra neki kezdett a járkálásnak. Semmi sem tudná úgy megnyugtatni, hogy képes legyen elaludni, gondolta. Csakis kizárólag Ábrahám hazajövele.

Rebeka odament a melegítőhöz, és felszította a kevés megmaradt parazsat. – Túlágosan hideg van itt. Megkérem Serviust, hogy...

– Servius nincs itt – mondta Erzsébet. – Elküldtem a kikötőbe, hogy keresse meg apádat.

– Akkor beküldök egy másik szolgát, hogy élessze fel a tüzet. Hiszen te reszketsz.

– Nem kell, ne ébreszd fel őket! Csak hozd ide a kabátomat!

Erzsébet nyugtalanul járkált körbe-körbe a helyiségben, amíg a lánya gyorsan felszaladt a kabátjáért. Rebeka anyja vállára terítette a kabátot, majd szorosan átölelte.

– Félek – vallotta be Rebeka. – Szerinted valami szörnyűség történt apával?

Erzsébet magához húzta a lányát, és megsimogatta a haját. Szerette volna megvigasztalni, azt mondani neki, hogy minden rendben lesz, de ez hazugság lenne. Semmi sem volt rendben, és lehet, hogy nem is lesz már soha többé.

Mind a ketten összerezzenek, amikor hallották, hogy kinyílik a nehéz bejárati ajtó, és azonnal az átriumba rohantak. Biztos Servius jött meg, és lehet, hogy Ábrahám is vele van – futott át Erzsébet agyán a gondolat.

De Servius egyedül jött.

– Nem találtam meg, asszonyom.

Felvett egy agyaglámpát, és az átrium hideg, nyitott részéből visszakisérte a nőket a ház központi részébe.

– Servius, kérlek... – esedezett Erzsébet, ahogy beléptek az ebédlő kihűlő félben lévő helyiségébe.

Az öregember felemelte az egyik kezét, és csendre intette.

– Egy pillanat, csak egy kicsit kifújom magamat.

Ha valamelyik másik szolga szájából hangzott volna el ez a mondat, Erzsébet a szemtelenségéért megszidta volna. De Servius kislánykora óta a család szolgája volt. Apja, Rufus, már évtizedekkel ezelőtt felszabadította Serviust, de ő továbbra is a család szolgálatának élt. És amikor Rufus néhány évvel az után, hogy Erzsébet Ábrahámhoz feleségül ment, meghalt, Servius a fiatalok háztartásának fontos részévé vált.

Az öregember leült a melegítőhöz legközelebbi dívány szélére.

– Senki sem volt a raktárban, amikor odaértem. Fáklyák égtek végig a rakparton, de Ábrahámnak a színét sem láttam, és más sem volt ott. Hazafelé megálltam Quintus házánál. Dörömbölnöm kellett az ajtón, hogy felébreszjen.

Servius megállt a beszédben, és összehúzta magán a köpenyét. – Fel kellene szítanom a tüzet – mondta a melegítőre nézve. Készült felállni, de mozdulat közben megállt, amikor Erzsébet kezét megérezte a vállán, aki kimondatlanul is arra kérte, hogy folytassa.

– Quintus nem tudta, hol van Ábrahám. Azt mondta, hogy meggyújtotta neki a fáklyákat, és otthagytta a rakparton, ahol a Merkúrt várta.

– A Merkúrt? – kiáltott fel Erzsébet. – Jákobot várta!

Egy pillanatra felgyúlt benne a remény, ami ki is hunyt, amikor Servius megfogta a kezét, és részvéttel a szemeiben nézett rá.

– A Merkúr utasok nélkül tart hazafelé. Ennyit tudtam meg. Quintus ennyit sem mondott volna el, ha nem aludt volna közben félig. Te is tudod, asszonyom, hogy mennyire nehéz belőle kihúzni valamit is, ha Ábrahám dolgairól van szó... Amúgy ő sem tudta megmondani, hogy hol van Jákob, asszonyom. Pedig kérdeztem. Quintus azt mondta, hogy jöjjenek haza, ő maga fog Ábrahám keresésére indulni.

Erzsébet csalódottságában nagyot nyelt.

– Köszönöm, Servius. Megtetted, ami tőled telt.

– Most megyek, és befűtöm ezt a szobát – mondta Servius, miközben felállt. – Azután felébresztem a többieket, hogy jöjjenek imádkozni. Nem hiszem, hogy ma éjszaka sokat fogunk aludni.

5

Erzsébet Rebeka kezét fogta, miközben az ebédlőben összegyűlt személyzettel együtt imádkoztak, és dicséreteket énekeltek. Péter a szobájában maradt, azt mondta, hogy nem érzi jól magát. Naomi néhány percre lejtött ugyan, de csak ennyit kérdezett: – Képtelen vagyok ebben a zajban aludni. Mi folyik itt?

Amikor látta, hogy ima-összejövétel zajlik, sietve visszament a szobájába, azt morogva az orra alatt, hogy ha netán Isten nem is hallaná meg a ház népének szájalomra méltó könyörgését, a szomszédok kétségkívül meg fogják.

Erzsébet szíve sajgott eltévelyedett leányaért, és kérte, hogy Ábrahám, Jákob és János biztonsága mellett Naomiért is imádkozzanak. Imádkoztak isteni védelemért, erőért és bátorságért. Egész éjszaka az Urat keresték, hol imádkoztak, hol könyörögtek, hol szellemben énekeltek. Hajnal felé mennyei békesség szállt le a több mint egy tucatnyi szentre, akik olyan hevesen ostromolták az eget.

Erzsébet még mindig aggódott távollévő férje és fia miatt, de most úgy érezte, mintha egy nagy kő esett volna le a szívéről.

– Nem tudom miért, de egy Ige van bennem. Egy olyan Ige, amit énekelni is szoktunk. Azt hiszem, Jób könyvéből való.

Halkan énekelni kezdett, és a többiek csatlakoztak hozzá:

Mert én tudom, hogy az én Megváltóm él,
és utoljára az én porom felett megáll.
És miután ezt a bőrdőmet megrágnak,
testemben látom meg az Istent.

– Ez a mi erőnk forrása – mondta Servius, ahogy a dal utolsó hangjai visszaverődtek a márványfalakról. – Az, hogy a mi Megváltónk él.

– Ámen! – érkezett rá több szájból is a helyeslés.

– Nekem is van a szívemben egy Ige. Egy olyan, amely mosolyt csal az arcomra – élénkült meg Servius arca.

– Melyik Ige? – Erzsébet a férfi felé nyúlt, és szeretettel megszorította a kezét.

– Az Apostolok cselekedeteiből való, amikor egy angyal kiszabadította Pétert a börtönből. A börtönből egyenesen ahhoz a házhoz ment, ahol a többi keresztény érte imádkozott, és amikor kopogott az ajtón, a szolgálóleány...

– Rhodé – szólalt közbe Rebeka. – Emlékszem a nevére.

– Igen, Rhodé. Olyan izgalomba jött attól, hogy maga Péter állt ott az ajtóban, hogy elrohant, hogy mindenkivel tudassa a csodás kiszabadulást, de közben elfelejtette beengedni az apostolt. Servius röviden felkacagott, majd újra elkomolyodott. – Lehet, hogy még ebben az órában mi is kopogást fogunk hallani az ajtón, és ott fog állni Ábrahám, vagy az ifjú Jákob és az apostol.

Erzsébet szemei megteltek könnyekkel. – Bárcsak úgy lenne! – mormogta maga elé.

– Bárcsak úgy lenne!

Nézte, ahogy a lánya feje az álmoságtól a mellkasára esik, majd gyorsan újra felemelkedik.

– Már biztosan reggel felé jár az idő – mondta, miközben felállt a díványról, ahol az éjszaka nagy részében Rebeka mellett ült.

Egyik szolgáló nehézkesen feltápaszkodott a padlóról. – Asszonyom, kívánod, hogy készítsek egy könnyű reggelit? – kérdezte.

– Igen, de csak kenyeret és olajat, egy kis gyümölccsel, vagy sajttal. És egyen mindenki itt az ebédlőben. Csinálunk helyet az asztalnál.

A szakács és egy konyhai kisegítő elhagyta a helyiséget. Egy pillanat múlva Erzsébet kopogást hallott az ajtón. De ez nem az a kopogás volt, amelyben mindannyian reménykedtek. Hangos dörömbölés hallatszott, és kiáltások kísérték.

– Nyissák ki!

Egy fiatal szolgálólány félelmében felsikoltott. Egy kéz befogta a száját.

Az ebédlő az átriumba nyílt, a bejárati ajtóval pont szemben, az udvar másik oldalán. A kiabálás olyan hangos volt, hogy bent is tisztán lehetett hallani minden szót.

– Róma császáranak, Domitianusnak, az Úrnak nevében kinyitni, vagy betörjük az ajtót!

Senki sem mozdult. Rebeka az anyjába kapaszkodott, többen pedig hangosan kezdtek imádkozni. A dörömbölés hirtelen megszűnt, de egy hatalmas reccsenés követte, ahogy a vastag faajtó széttört, és lezuhant a földre.

Erzsébet kilépett az ebédlőből az átriumba, Rebeka és Servius pedig szorosan a nyomában utána indult.

– Itt vagyunk. És megköszönném, ha a házamat megkímélnék az olyan bánásmódtól, mint ahogyan az ajtóval bántak – mondta Erzsébet eltökélten.

Nyugodt méltóságától egy pillanatra visszahőköltek a betört ajtón befelé áramló katonák. Egy centurio állt végül a betolakodók élére.

– Azzal vádoljuk magukat, hogy törvénytelen összejöveteleket tartanak a házban. Parancsom van rá, hogy a házból mindenkit kísérjünk a hatóságok elé, hogy tárgyalást tartsanak – mondta Erzsébetnek.

Néhány katona már kiterelte a többieket az ebédlőből, hosszú lándzsájuk hegyével noszogatták a rémült kis csoportot kifelé az átriumba.

– Átkutatni a ház többi részét! – parancsolta csapatának a centurio. Féltucatnyi katona felment a lépcsőn, egy másik csoport pedig a villa földszinti részét fésülte át.

Erzsébet halkan imádkozott, és megpróbálta nem mutatni a benne növekvő félelmet. Tudom, hogy az én Megváltóm él – forgatta magában a gondolatot, ahogy hallgatta a nehéz katonacsizmák dobogását, amint szobáról szobára haladtak fölötte.

Néhány perc múlva Naomi hangja hallatszott le felülről:

– Vegyék le rólam a piszkos mancsukat! Segítség nélkül is tökéletesen tudok járni. Ellentmondást nem tűrő volt a hangja, amikor besétált az átriumba. Csak egy ujjatlan tunika volt rajta, hosszú hajának zuhataga kibontva terült szét a hátán. Hamar rájött, hogy ki a parancsnok, és egyenesen a centuriohoz sietett. – Itt valami tévedés van. Én nem tartozom közéjük! – jelentette be.

A százados lassan körbejárta Naomit, és tetőtől talpig végigmérte. Magasra emelte sűrű haját, és egy pillanatra a feje tetejére tornyozta, mielőtt leengedte volna.

– Azt hiszem, láttam tegnap ezt a kis boszorkányt a fürdőben – jegyezte meg végül.

– Na ugye. Megmondtam, hogy én nem tartozom közéjük! – replikázott csábosan Naomi. Látszólag teljesen nyugodt volt, de mindkét kezét szorosan ökölbe szorította.

A földszintet átkutató katonák visszatértek a szakáccsal és a segédjével.

– Ezt a kettőt a konyhában találtuk – jelentette egyikük a parancsnoknak. – A ház többi része üres.

– Pétert nem találták meg! Erzsébetet elöntötte a hála, hogy családjából legalább egy valaki megmenekülhet a rájuk váró szörnyűség elől. Biztosan a könyvtárban bújt el – gondolta.

– Indulás! – rendelkezett a centurio. – Damian parancsnok a templomnál vár.

Erzsébet egy római szuronnyal a hátában óvatosan lépett át otthonának szétrombolt ajtaján. A százados azt mondta, azt a parancsot kapta, hogy vigye őket a „hatóságok” elé. Most pedig világosan kiderült, hogy Damianhoz mennek.

Korábban érzett nyugalma a semmibe veszett, és arca szinte megbénult a félelemtől. Ábrahám, hol vagy? Mi fog velünk történni? – kergették egymást a kétségbeesett gondolatok a fejében.

.oOo.

A hideg börtöncellában eltöltött éjszaka után Ábrahám szívét megörvendeztette a napsugár, de a melegségért érzett háláját lehűtötte fogvatartóinak kegyetlensége. Az őt tegnap letartóztató centurio és a négy legionárius korán reggel eljött érte, és most gyors menetben hajtották felfelé a meredek Márvány utcán, miközben újra és újra megtaszították a lándzsa fokával, vagy beléböktek, hogy sietésre ösztökéljék. Mire odaértek Domitianus Templomához, a hátát és a bordáit sebek égették.

A tekintélyes kőoltárt bámészkodók serege vette körül, voltak köztük katonák és polgárok is. Ábrahám undorral nézett fel Domitianus szobrára. A monstrum több mint hat méter magas volt, a szobrász tisztelgése a császár hatalmasra nőtt énje előtt.

A tömeg zaja felerősödött, és Ábrahám figyelme a több tucat katonára irányult, akik emberek egy csoportját hajtották arrafelé, ahol ő állt. Erzsébet! Feleségét pillantotta meg a foglyok első sorában, és összeszorult a szíve, amikor az asszony felé mutató lándzsákat meglátta. Szemével aggódva végigpásztázva a csődületet észrevette Rebekát és Serviust, és háza népének nagy részét. És Naomit, akinek arcán méreg és félelem egyszerre tükröződött.

Lovak patáinak dobogása vonta el Ábrahám figyelmét a családjáról. Egy fehér csődör felnyerített, és a hátsó lábain állva felágaskodott, amikor lovasa a szobor mellé kikötötte. A tiszt könnyedén leszállt a lóról, és csipőre tett kézzel állva nézte, ahogy a teátrális bevonulását végigkövető kocsi megállt, és utasait kiszállították belőle.

Ábrahám szíve majd kiugrott a helyéről, amikor egy katona kirángatta János apostolt a kocsiból, majd utána Jákobot. Fia szemén monokli volt, arcán pedig horzsolások, mintha éles szélű kavicsokra esett volna rá.

A vézna lábakat és a csontos térdeket még ki is lehetne nevetni, ha nem a legfenyegetőbb archoz tartoznának, amit életében valaha is látott. Azonnal ráismert Damian vészt jósló, gyűlölettől sugárzó szemeire. Ábrahámot elöntötte a harag, és ökölbe szorította a kezét.

– Biztos vagyok benne, hogy szívesen elbeszélgetnél a családdal Ábrahám, de előbb hivatalos ügyekről kellene tárgyalnunk – mondta gúnyosan Damian. – Ideje letesztelnünk, hogy mennyire is vagy elkötelezve annak a lenézésre méltó hitednek, amit vallasz.

Szúrós fekete szemével végig Ábrahám szemébe nézett, miközben kinyújtotta a kezét a közelében álló centurio felé, és csettintett az ujjáival.

– Hozzátok a tömjént! – vakkantotta el magát.

Ábrahám hirtelen ráébredt, hogy tőle várják azt, hogy teljesítse a császárnak kötelező áldozás parancsát. Olyan sokat gondolkodott azon, hogy mi fog történni akkor, ha a fiára akarják rákényszeríteni a kötelező áldozást, aki úgysem lenne hajlandó megtenni azt, annyit aggódott Erzsébeten, és a családja biztonságán, hogy az igazából eszébe sem jutott, hogy ő maga vajon hogyan reagálna ebben a helyzetben. Most elérkezett a leszámolás pillanata, és Ábrahám tudta, hogy egész életét meg fogja határozni, amit a következő néhány percben tenni fog.

Bármit is tesz, élete visszavonhatatlanul megváltozik. Ha bemutatja az áldozatot, megtagadja Istent, akit szeret és szolgál, és szembe kell néznie árulása örökkévaló következményeivel. Ha szilárdan kiáll keresztény hite mellett, és nem hajlandó imádni a császárt, Róma minden vagyonától megfosztja, és vagy kivégzik, vagy száműzetésbe küldik. Damian iránta érzett mély gyűlöletét ismerve az áldozat megtagadásának következménye minden valószínűség szerint halálos ítélet lenne.

Hallgatta a legionáriusok egymásnak odakiáltott parancsait, a tömeg egybefolyó mormolását, és a nők sírásának zaját. A jelenet hátborzongatóan ismerős volt számára: katonák, amint fegyverrel kényszerítenek rá politikai és vallási nézeteket az emberekre, akiknek mindössze annyi a vágyuk, hogy békében élhessenek, és hogy ne kötelezzék őket arra, hogy állást kelljen foglalniuk az egyik oldal mellett.

Egy pillanatra elfordította a tekintetét Damiantól. Már korábban is hallotta Rebeka sírását. Most meglátta a lányát, aki fejét az anyja vállán nyugtatta. Erzsébet szemei szárazak voltak. Az jutott Ábrahám eszébe, hogy az elmúlt hetek könnyhullatását mind-mind a mostani helyzettől való félelem okozta. Most viszont Erzsébet nem sírt, nyugodtan nézett szembe a rá váró sorssal, és Ábrahám büszke volt rá.

A tömjénnel töltött tállal a kezében Damian egy lépést tett Ábrahám felé.

– Talán ismerős a minta – mondta, és magasra emelve elgyönyörködött az edényben. – Emlék jeruzsálemi szolgálatom nyomorult időszakából.

Ábrahám ránézett a kis tálra, amibe szépséges fügemintát véstek, azt a motívumot, amely Izrael népét jelképezi. Mennyire jellemző Damianra – gondolta –, hogy saját magának tartsa meg a rabolt kincset, és hogy élvezetét lelje abban, hogy felhasználhatja ehhez a szentségtöréshez.

Zsákmányszerző római katonák emlékképei futottak át az agyán. Római katonák, amint az elesett felkelők holtteste felett görnyednek, hogy elvegyék az értékeiket, miközben a civilek, mint például ő is, menekülnek, hogy mentsék az életüket. Több mint huszonnégy órája nem evett már, biztosan ez hozta elő Ábrahámából ezt a rövid, de nagyon intenzíven átélt emléket. Amikor megkordult a gyomra, hirtelen mindenre tisztán emlékezett...

6

Ábrahám huszonötödik életévének tavaszán érkezett Jeruzsálembe. Apja vetette fel az utazás gondolatát, abban reménykedve, hogy az talán majd eltereli fia figyelmét az újonnan talált hitről.

– Fedezd fel zsidó gyökereidet! Sétálj Ábrahám, Izsák és Jákob lábai nyomában! Ünnepeld meg a Páska ünnepét Salamon Templomában! – javasolta az apja.

Ábrahám lelkesen fogadta az ötletet, mert éppen ki volt ábrándulva a joggyakorlatból. Mindig is el akart zarándokolni Jeruzsálembe, de az apjától teljesen eltérő motívumok miatt. Ő a Názáreti Jézus lábai nyomát akarta követni, és a kereszténység születésének színhelyén akart imádkozni.

Az elmúlt néhány évben sok keresztényt védett a bíróságokon bosszúszomjas rómaiakkal szemben. A keresztények Róma leégése után Néró üldözési mániájának könnyű prédáivá váltak. Az uralkodó a katasztrofális tűzért az „ateistákat” kiáltotta ki bűnbaknak, bár a pletykák szerint az tőle magától indult el, hogy oka legyen grandiózus módon újjáépíttetni a palotáját és a városközpontot. Krisztus sok követőjét elevenen elégették, néhányukat Néró birtokának kivilágításához fáklyának használták, mások az arénában, vadállatokkal szemben haltak mártírhalált. A kegyetlen üldözés lassan alábbhagyott, és négy évvel a tűzvész után a lázadással és a közmegvetéssel szembesülve Néró öngyilkos lett. De a keresztényekre rásütött bélyeg megmaradt, ők továbbra is zaklatásoknak voltak kitéve.

Ábrahám a keresztény hívőket – akik közül a legtöbb hozzá hasonlóan zsidó volt – békeszeretőnek, irgalmas szívűnek és kedvesnek találta. Szerinte becsületes polgárok voltak, akikkel igaztalanul bántak rosszul. Több kereszténnyel folytatott hosszú beszélgetéseket a hitről hónapokon keresztül, míg végül ráébredt, hogy a Názáreti Jézus maga a Krisztus, Isten Fia, az emberiség Megváltója.

Ábrahám így elutazott ősei szülőföldjére, oly sok zsidó és keresztény történelmi esemény színhelyére. Közvetlenül a Páska ünnepe előtt érkezett, pont akkor, amikor Titus tábornok négy harcedzett római légiónyi katonával letáborozott a város körül.

Már elutazása előtt is tisztában volt a területen zajló konfliktus mibenlétével. Négy évvel korábban zsidó nacionalisták fellázkodtak Róma ellen, és Róma azóta próbálja leverni a forrongást. De amikor a zavargások kitörése után két évvel Néró meghalt, Róma kénytelen volt a hazai földön zajló polgárháborúra összpontosítani a figyelmét. Amint Vespasianus, aki a palesztinai erők parancsnoka volt, sikeresen elfoglalta a trónt, azonnal visszaküldte fiát, Titust, Jeruzsálembe, hogy egyszer és mindenkorra vessen véget a lázadásnak. Róma aztán igazán tudta, hogyan kell erőszakot alkalmazni!

Amikor Ábrahám megérkezett Jeruzsálembe, a nagyobb veszély, legalábbis kezdetben, a város falain belülről fenyegette az embereket. A lázadó csoportok között súlyos megosztások voltak, és mindegyik fél a Templom-hegyet akarta birtokolni. A polgárok gyakran kerültek az egymással szemben álló felek keresztútjába.

Hat héttel a megérkezése után Ábrahám nem csupán a háború brutalitásával nézett szembe, de a nélkülözés embert próbáló nyomorúságával is. Életében először megtudta, hogy milyen az, amikor az ember igazán éhes.

.oOo.

– Már megint nincs ennivalónk. Egy falat sem.

A hajnal ritkás fényében Rivka arca a megszokottnál is elgyötörtebbnek tűnt. Aggódva nézett le a csípőjén egyensúlyozott kisbabára.

– Nagyon spóroltam a készleteinkkel, Tóbiás, de... – Rivka hangja már csak rémült suttogásként hallatszott.

– Tudom, tudom. Nem a te hibád. – Tóbiás bátorítóan megszorította a felesége karját. Ábrahám szíve megindult a házaspáron. A Felsővárosban elhelyezkedő gyönyörű otthonukban eltöltött néhány hét során nagyon megszerette őket.

Tóbiás egyik távoli rokonuk fia volt. Apja mondta neki, hogy keresse meg ezt a rokont, ha megérkezik Jeruzsálembe. Azt persze apja nem tudhatta, hogy Abner már meghalt, és hogy a fia keresztény lett. Ábrahám elmosolyodott a helyzet iróniáján. Apja, aki azt szeretette volna, hogy a fia megújuljon a zsidó hitben, pont egy olyan rokonhoz küldte őt, aki társa volt Krisztusba vetett új hitében.

– El kellett volna mennünk a többiekkel együtt... – siránkozott Rivka. – De a baba... Úgy féltem.

– Ne hibáztasd magadat! Helyesen cselekedtünk, amikor itthon maradtunk az otthonunkban – felelte a férje.

Tóbiás már beszélt Ábrahámnak arról, hogy a jeruzsálemi keresztények nagy része átköltözött egy Pella nevű városba Perea provinciába, a Jordán folyótól keletre. Úgy ítélték meg, hogy a római ostrom a Jézus által megprófétált bajoknak a kezdete, és hogy Jeruzsálem városát el fogják pusztítani. Amikor a barátaik elmentek, Rivka éppen babát várt, és nehezen viselte a terhességet, így Tóbiás és ő a városban maradtak. Joel fiuk megszületése után pedig még mindig halasztgatták az utazást, mert a gyermek beteges volt.

– Különben is, ha elmentünk volna a többiekkel, nem lettünk volna itt, hogy vendégül láthassuk Ábrahámot. Gondolj csak bele, hogy ez mekkora veszteség lett volna! – tette hozzá Tóbiás.

– Örülök, hogy ezt nem hagytuk ki – mondta Rivka, és végre elmosolyodott. – Drága barátunk és testvérünk vagy.

Amit kihagyhattak volna, az még egy éhes száj, amit be kell tölteni – gondolta Ábrahám. Egy olyan teher, amelyre senkinek sincs szüksége a Páska ünnepére a várost elárasztó zarándokokkal tömött Jeruzsálemben. De az unokatestvérei – ahogy ő hívta őket – úgy látszott, hogy egyáltalán nem bánják a jelenlétét. Sőt, megérkezésével megerősödött a hitük, és néhány nap alatt igazán közeli testvéri kapcsolatba kerültek egymással.

– Ábrahám, itt az ideje, hogy újabb kalandra induljunk. Menjünk, vegyünk valami ennivalót! – jelentette be Tóbiás, aki próbált könnyed hangnemet megütni.

– Már elég jók vagyunk benne! – mondta Ábrahám Rivkának, megpróbálva megtámogatni Tóbiás színlelt optimizmusát. Ez egy olyan színjáték volt, ami mindketten eljátszottak Rivka kedvéért. Nem volt szívük elmondani neki az igazságot, hogy a városban a helyzet egyre kétségbeejtőbb.

– Ábrahámban egy kereskedő veszett el. Hallanod kellene, amikor alkuszik valamire! – Tóbiás elmosolyodott, és megveregette Ábrahám vállát, miközben elbúcsúztak Rivkától.

– Ne menj ki a házból! – figyelmeztette a feleségét, bár tudta, úgysem tenné. – Amint tudunk, visszajövünk.

Ahogy kiléptek az ajtón, lehervadt a mosoly az arcukról. Tóbiás a bezárt ajtóra helyezte a tenyerét. – Tartsd meg őket biztonságban, Uram! – imádkozott halkan.

– És Te gondoskodj nekünk élelemről! – tette hozzá Ábrahám.

Elhagyták a Felsőváros tágas, gazdagok lakta otthonait, és átmentek az Alsóváros sűrűn lakott házakkal körülvett macskaköves utcáinak labirintusán. Pár nappal ezelőtt a római csapatok áttörték Jeruzsálem külső falait, és elfoglalták az északi városrészeket, így az emberek nem

tudtak eljutni a kereskedőnegyed nagy részébe. Az óvárosban is bezártak az üzletek, mert az utánpótlást elkobozták a várost belülről terrorizáló lázadó csapatok.

Veszélyes vállalkozás lett, ha valaki hozzá akart jutni néhány morzsa élelmiszerhez. Az előző alkalommal, amikor teljesen kiürült a kamrájuk, Tóbiás a szomszédoktól vásárolt gabonát, és aránytalanul nagy árat fizetett egy vekni kenyérre való búzáért. Néhány nap múlva már lehetetlen volt olyan embert találni a városban, aki hajlandó lett volna élelmet eladni.

– Menjünk a régi vízvezető alagutak felé? – kérdezte Ábrahám. – Nagyon veszélyes lenne megpróbálni kijutni a városból.

– Igen, de azt hiszem, hogy itt az ideje, hogy megpróbáljuk. A városban nem fogunk találni semmit – mondta Tóbiás, miközben gondosan megvizsgált mindent, ami mellett elmentek.

– És a városon belül semmivel sem kisebb a veszély.

– Sokkal bűdösebb is van ma – fintorgott Ábrahám, és összeráncolta a homlokát. A halottak szaga a szokásosnál is jobban átjárta a levegőt.

– Boldogan kockáztatnám az életemet is néhány szippantásnyi friss levegőért ezeken a falakon kívül...

Ábrahám megbotlott valamiben, és majdnem elesett. Tóbiás kinyújtotta a kezét, hogy megtartsa. Amikor a lába elé nézett, hogy lássa, mi tartotta fel a haladásban, Ábrahám majdnem elhányta magát a látványtól. Egy öregember holttestébe botlott bele. Ősz hajfürtök keretezték a felpuffadt arcot, és legyek dongták körül a rászáradt vért. Élettelen szemének rémült tekinteténél csak alsótestének állapota volt szörnyűbb látvány: a férfit kibelegzték. Ábrahám eddig rémhírnek tartotta, hogy a felkelők ilyen atrocitásokat képesek elkövetni azok ellen, akiket azzal gyanúsítanak, hogy aranyat, vagy drágaköveket nyeltek le, hogy próbálják megmenteni a vagyonukat a tolvajok elől, ahogy kiszökni igyekeztek a városból. De most láthatta, hogy szó sincs rémhírről. A zsidó felkelés gyilkos katonái saját népüket rabolták ki, ölték meg, vagy kínozták halálra élelemért, vagy az értékeikért, és figyelmeztetésként kinn hagyták a tetemeiket az utcán.

A látottaktól felkavarva a két férfi csendben sétált tovább a város szélé felé. Ábrahám próbálta megjegyezni az útvonalat, hogy akkor is visszataláljon, ha netán elszakadnának egymástól. Tóbiás egész életét a kanyargós utcák és utak dzsungelében töltötte, de Ábrahám számára nem volt könnyű megjegyezni Jeruzsálem alaprajzát.

Nemrégiben, egyik élelemkereső útjukon Ábrahám és Tóbiás a régi vízvezető alagútrendszer egy már nem használt szakaszára bukkant. Gondosan feltárták, és az derült ki, hogy egy rövid szakaszon a városfal alatt haladva a város keleti felén egy tisztásra vezet ki, éppen délre attól a helytől, ahol a Tizedik Légió az Olajfák hegyén táborozott. Bokrok sűrűje takarta a kijáratot, és ha szerencsájük van, észrevétlenül ki- és visszalopakodhatnak. Át akartak menni az alagúton, hogy kijuthassanak a városfalon kívülre, ahol esetleg gyógynövényeket, vagy fűféléket tudnának gyűjteni a domboldalon.

Úgy határoztak, hogy ma jött el az ideje annak, hogy végrehajtsák a tervüket.

– Talán el kellene szakadnunk egymástól – mondta Tóbiás, ahogy az alagút bejáratához közeledtek. – Én kimegyek, és körbenézek, hogy mi van kint. Te maradj itt, és figyelj!

– Nem, ha már elválunk egymástól, nekem kell kimennem.

Ábrahám átevic kélt a törmeléken, és lement Tóbiás után az alagútba. Kicsit meg kellett hajolnia, amíg kifelé tartottak, míg az inas és alacsony Tóbiás egyenes tartással ment elől.

– Te sokkal nagyobb veszélyben forogsz, mint én – folytatta Ábrahám a megkezdett beszélgetést. – Én egy római polgár vagyok, aki bennrekedt a városban, és Titus szabad

elvonulást engedélyezett nekünk. Ha engem elkapnak, hazaküldenek, ami azt jelenti, hogy nem maradhatnék itt, hogy neked és Rivkának segítsek, de nem ölnének meg.

Nem öntötte szavakba azt a félelmét, hogy Tóbiást keresztre feszítenék, ha elkapnák. A római hadsereg terrorjának napi megnyilvánulása volt ez, ami a zelóták malmára hajtotta a vizet. A zsidóknak, akiket a város falain kívül kaptak el, felajánlották annak a lehetőségét, hogy átállhatnak hozzájuk. Ha ezt megtagadták – és a legtöbbjük persze ezt tette, mert aggódott, hogy távollétében mi fog történni a családjával –, lázadóknak bélyegezték, és keresztre feszítve kivégezték őket. Naponta több tucatnyi ember jutott erre a sorsra, és Ábrahám volt már tanúja annak is, hogy a felkelők a keresztre feszített emberek családját a városfalak tetejére rángatták, hogy megmutassák nekik az alant elterülő látványt.

– Ez lesz az árulók sorsa – figyelmeztették a zelóták a halálra rémült polgárokat.

Ez hatásos toborzó eszköznek bizonyult, voltak, akik önként beálltak a lázadók soraiba a látvány hatására, de voltak olyanok is, akik leugrottak a falról, és ehelyett a római katonáknál próbáltak szerencsét.

Ahol az alagút kiért a fal alól, Ábrahám és Tóbiás megállt, és a sűrű bokrok védelméből szemükkel végigpásztázták a kinti vidéket. A látvány elkésérítette őket, hosszú ideig egyikük sem szólt.

– Elkéstünk – mondta Tóbiás. – Múlt héten kellett volna kijönnünk.

– Múlt héten még nem volt ennyire elkésérítő a helyzet. Még volt egy kis kukoricánk.

Ábrahám kétségbeesetten nézte a kopasz domboldalt. A rómaiak a tábor építésekor is hatalmas területről irtottak ki minden növényzetet, de mostanra az egész tájékon mindenhol kivágták a fákat. Egyetlen fának sem kegyelmeztek, és a fű is teljesen le volt taposva. Még legeltetésre sem volt alkalmas a terület.

– Biztos innen hozták a fákat az új tornyok építéséhez, melyekről a várost ostromolják.

Ábrahám látott már néhányat a mozgatható, fából készült ostromszerkezetekből, így tudta, hogy miről beszél Tóbiás. A tornyok hatalmasok voltak, körülbelül két és fél méter magasak, és a római íjászok egészen közről tudtak belőlük a falat védő lázadókra löni.

– Nem tudom, meddig tud még kitartani a város – jegyezte meg Tóbiás szomorúan.

– Minél tovább kitart, annál több ártatlan ember fog meghalni, és a rómaiak annál inkább bosszúszomjasak lesznek, amikor végül mégis beveszik a várost. A lázadóknak nincs reális esélyük arra, hogy a római légiókkal szemben győzni tudjanak, soha nem is volt.

– Nem, de nem is fogják feladni a kezükben lévő területeket, amíg csak egyetlen ember is életben marad közülük. És ugyan mi értelme van ennek az egésznek? Legtöbbször elégedetten éltünk a római uralom alatt. Nem volt mindig minden kellemes, de általában nem akartak minket elnyomni. Fizettük az adókat, és békességben éltünk.

– Ha a háború a mostanihoz hasonló ütemben folytatódik, nem sokan maradnak életben, hogy élvezzék az utána következő békét, bármelyik fél győzzön is végül – mondta Ábrahám. Úgy gondolta, hogy bár csodák léteznek, a lázadók kisebbségben vannak a római hadsereghez képest, erőik szervezettsége nem megfelelő, és hajlamosak az egymással szembeni villongásokra.

– Szerintem amúgy sem tudtunk volna ma messzire elmenni a faltól – jegyezte meg Tóbiás.

– Nézd csak meg, mennyire erősen őrzik a tábor! A Tizedik Légió irányába mutatott, a néhány száz méternyi távolságban felállított tábor felé. A déli oldalon, amelyre búvóhelyükről ráláttak, körülbelül minden ötven méternél állt egy őr.

– Jobb lesz, ha visszafordulunk! – tette rá a kezét Ábrahám Tóbiás vállára, sürgetni próbálva, hogy forduljon meg.

Tóbiás nem mozdult.

– A katonák jóllakottnak néznek ki. A tábor szélét őrzik, de ha valahogy el tudnánk siklani az örök mellett, a tábort gyakorlatilag üresen találnánk.

Úgy beszélt, mint aki magában elképzei egy, a táboron való rajtaütés minden egyes mozdulatát.

– Az étkezősátrat biztos könnyen megtalálnánk. Az a nagy sátor lehet az, ami a táborba bevezető út körülbelül harmadánál van felállítva. Nekik biztosan nem hiányozna az a kicsi, amit mi ki tudnánk hozni...

– Ugye nem gondolod komolyan? Egyszerűen képtelenség észrevétlenül elsuranni azok mellett az örök mellett!

– Feleségem van, és egy gyerekem, akik hamarosan éhen halnak, ha nem viszek nekik valami ennivalót. És abban a táborban van ennivaló.

Tóbiás vad tekintete megijesztette Ábrahámot.

– Tóbiás...

– Tudom – felelte a másik keserűen. – Nem juthatunk hozzá ahhoz az élelemhez. Megfordult, és felsóhajtott. – Megölnének, és akkor minden bizonytalanság éhen halna a családom.

– Talán megint sikerül egy elhagyatott ház találnunk, ahol még maradt egy kis eldugott tartalék. Isten így áldott meg bennünket a kukoricával is.

Közben megtették a rövid távolságot visszafelé az alagútban. Ábrahám lenyújtotta a kezét Tóbiásnak, ahogy kimásztak a törmeléken és a szeméten át. Amint újra egyenes talaj volt a lábuk alatt, egy csoport zelóta bukkant elő a sarok mögül, és elindult feléjük.

– Kinn voltatok a falon kívül? – kérdezte az egyikük.

– Lássuk, van-e náluk ennivaló! – adta ki a parancsot a másik.

Ábrahám és Tóbiás gyorsan egymásra nézett, azon tűnődve, hogy most mit tegyenek. Nem volt náluk fegyver, és ennivalójuk sem volt, de ez egyáltalán nem volt biztosíték arra, hogy a katonák csűrheje hagyja őket békében távozni.

– Fussunk! – vetette oda Tóbiás.

Ábrahám nekieredt az utcának, olyan gyorsan, ahogy csak a lábai bírták. Tóbiás futó léptei közvetlenül mögötte kopogtak a kövezeten. A zelóták szorosan a nyomukban voltak, és törrel a kezükben azt kiabálták: – Árulók! Fogják meg!

A szokatlan megerőltetéstől égő lábakkal Ábrahám befordult egy utcába, amit megismert, és még mindig tiszta erejéből futva hátrafordította a fejét. A katonák kezdték utolérni őket.

– Balra! – kiáltotta Tóbiás. Karjaival vadul csapkodott, ahogy rövid lábaival megpróbált lépést tartani Ábrahám eszeveszett tempójával.

Ábrahám befordult balra, abba az utcába, amit Tóbiás mutatott neki. Néhány méterrel arrébb egy másik utca következett. Nem volt idő arra, hogy Tóbiással megbeszélje az útvonalat, így továbbrohant abba az irányba. Mögötte már nem volt olyan hangos a futó léptek zaja, ebből arra a következtetésre jutott, hogy talán Tóbiással együtt sikerül elfutniuk a lázadók elől. Ösztönszerűen rohant be az első soron következő utcába, majd egy másikba, mintha a lábai maguktól tudták volna, hogy merrefelé kell vinniük őt.

Olyan erősen koncentrált arra, hogy tájékozódási pontokat találjon, hogy beletelt néhány pillanatba, mire rádöbbsent, hogy nem hallja maga mögött a lépteit, mióta az utolsó utcába

befordult. Egy gyors hátrapillantás erejéig kicsit lelassította a lépteit, és rájött, hogy egyedül van ott. – Tóbiás! Mi történhetett Tóbiással? Hiszen közvetlenül mögöttem futott!

Kiáltozást és futó lábak zaját hallotta egészen közről, ezért irányt változtatott, és elkezdett a zaj után menni. De a szűk utak és utcák labirintusában nem tudott Tóbiásnak és az üldözőinek a nyomára bukkanni, minden próbálkozása ellenére sem, bármilyen gyorsan futott is. Néhány perc múlva már nem is hallotta őket, amikor leroskadt egy köfal tövébe. Szíve hangosan kalapált, mellkasa pedig úgy járt fel-alá, mint egy kovács fűjtatója. Izzadságcseppek gördültek le az arcáról, és nedves foltta gyűltek össze a ruháján.

Tóbiásnak talán sikerült leráznia őket – gondolta. Unokatestvére jól ismerte az Alsóvárost, és lehet, hogy talált magának egy búvóhelyet, például egy szűk átjárót, amibe belepréselte magát, miközben a katonák mit sem sejtve elfutottak mellette. Vagy talán éppen ebben a pillanatban próbálja megmagyarázni a helyzetet a katonáknak, ha netán mégis utolérték. Tóbiás makacs volt és rámenős, és nagyon meggyőző tudott lenni, ha a helyzet úgy kívánta.

Ábrahám tudta, hogy ezek meglehetősen optimista feltételezések, de nem is akart a többi lehetőségre gondolni. Miután újra tudott rendesen lélegezni, elkezdte keresni a hazafelé vezető utat. Több mint egy órán keresztül bolyongott, egyik zsákutcából a másikba ért, majd fordult ki belőle. Sosem tudta pontosan, hogy hol is van, de végül mégis csak elért egy olyan utcáig, amiről biztosan tudta, hogy a Felsővárosba vezet.

A késő délutáni napsütéssel szemben sétálva a kezével árnyékolta be a szemét, és miközben felfelé ment a hegyre, azon imádkozott, hogy Tóbiást otthon találja Rivkával, amint színesen, de erősen megvágva a történetet, éppen a kalandjait ecseteli a feleségének.

De Tóbiás sajnos nem volt otthon.

– Eltévedtem. Azt hiszem, nem figyeltem eléggé, és hát elszakadtam Tóbiástól. Sok idő beletelt, mire visszataláltam – mondta Rivkának. A történet igaz volt, csak éppen kihagyta belőle azt a részt, hogy éppen egy csapat zelóta üldözte őket, amikor elszakadtak egymástól.

Rivka szemei kikerekedtek a rémülettől. – De hát Tóbiás csak nem téved el! Akkor meg miért nem ért már haza?

– Lehet, hogy még mindig élelmet keres. Ábrahám elfordította a fejét, hogy ne kelljen Rivkára néznie, amíg beszél. – Nem találtunk még semmit, amikor elkeveredtem mellőle – tette hozzá magyarázatképpen.

A baba gyengén felsírt az anyja karjaiban, és Rivka halkan próbálta megnyugtatni. – Csitt...csitt...

Egészen addig kinn ültek az udvarban, amíg puha fekete takaróként rájuk nem ereszkedett a sötétség. Rivka próbálta lecsillapítani az éhes gyereket, közben aggódva oda-odapillantott az ajtó felé, míg Ábrahám csendesen imádkozott, és hőiesen próbálta őt vigasztalni.

Agyában tucatnyi lehetséges jelenet keringett, és próbált nem gondolni a brutálisan meggyilkolt férfinak az utcán, és arra, hogy mit tehettek a katonák Tóbiással, amikor elkapták. Egy dologban biztos volt: Tóbiás nem tudott elfutni előlük, hiszen ha sikerült volna neki, már biztosan hazaért volna.

Hajnaltól elkezdte keresni unokatestvérét, határozta el Ábrahám.

Másnap reggel Ábrahám visszament az Alsóvárosba, és megpróbált ugyanazon az úton végigmenni, mint az előző napon, hátha nyomára bukkan Tóbiásnak. Nem aludt jól, egész éjszaka forgolódott. Egyszer, amikor néhány percre mégis sikerült elszundítania, azt álmodta, hogy Tóbiás megcsönkített testében botlott meg az utcán. Felébredve megfogadta, hogy nem engedi, hogy ez megtörténjen az unokatestvérével. Ha megölték, megkeresi a holttestét, és tisztességesen eltemeti.

Átfésülte az utcákat, de nem talált holttestet. Végigkutatta a területet, hátha rálel egy friss vérfoltra, egy pár nélküli szandálra, egy darab ruhából kitépett anyagra – emlékezett rá, hogy Tóbiáson egy fakókék tunika volt tegnap –, de nem talált semmi olyan jelet, vagy bizonyítékot, ami arra utalt volna, hogy Tóbiást megverték, vagy megölték. Egészen az alagút bejáratáig elment, megkereste azt a helyet, ahol utoljára látta maga után futni az unokatestvérét. De semmiféle nyomra nem akadt rá, amiből kiolvashatta volna, hogy mi történhetett vele.

Persze, lehet, hogy a lázadók megölték, és egyszerűen bedobták a testét egy elhagyatott épületbe. De egy másik lehetőség is átvillant az agyán: lehet, hogy Tóbiást arra kényszerítették, hogy csatlakozzon a lázadókhoz, és harcoljon a városért. Magától soha nem állt volna be közéjük, de ha elfogták, lehet, hogy megtette, hogy mentse az életét, abban a reményben, hogy végül úgymint megszökik, és hazamegy Rivkához és Joelhez. Ábrahám fokozatosan beletörődött a gondolatba, hogy talán sohasem fogja megtudni, hogy mi is történt az unokatestvérével. De inkább mégis úgy gondolt rá, mint aki életben van, és azt a gondolatot dédelgette, hogy az események tényleg úgy zajlottak le, mint ahogyan Rivkának elmesélte, amikor aznap este hazatért.

A következő néhány napban a várost járta élelmet keresve. Arra jött rá, hogy a legtöbb reménnyel az kecsegtet, ha olyan elhagyatott házakba megy be, amelyeken látszik, hogy már jártak bennük rablók korábban. Belopódzott, és körülnézett, hogy nem felejtettek-e ott a tolvajok sietségükben valamit. Lehetett az bármilyen penészes, ő minden apró kis kenyérmorzsát megbecsült. Néha egy-két kalásznyi búzát is talált. Még akkor is összeszedte és hazavitte Rivkának és a babának a szemeket, ha össze voltak taposva, hisz mindketten lassan éhen haltak.

Egyik nap véletlenül egy olyan házba ment be, ahol még laktak, és a tulajdonos, aki már a halál szélén állt, gyengén, elhalóan tiltakozni kezdett. Ábrahám azt motyogta, hogy eltévesztette a házat, és visszatántorgott az utcára. Elszégyellte magát, amikor rádöbbsent, hogy már a betörésig alacsonyodott le. De ő nem közönséges tolvaj, mondta magában, élő embertől nem lopja el az ennivalóját.

A halottakkal más volt a helyzet. Bement egy másik házba, ahol néhány holttest úgy volt nekitámasztva a falnak, mint máskor a tűzifa szokott. Már olyan elkeseredett volt, hogy ez sem tántoríthatta vissza. Egyik kezével befogta az orrát, hogy ne érezze a bűzt, amíg átkutatja az alkalmi mauzóleumot. Erőfeszítését siker koronázta, talált egy maréknyi árpát.

Az összegyűjtött élelmet mindennap elvitte Rivkához, és szűkös kis készletét átnyújtotta neki, és a babának. Rivka mindig azon erősködött, hogy Ábrahám is egyen néhány falatot.

– Mi lesz velünk, ha éhen halsz? – kérdezte Rivka. – Neked is enned kell valamit, Ábrahám!

A kis Joel sírása egyre gyengébb lett, és egyre ritkábban hangzott fel. Ábrahám észrevette, hogy Rivka már nem tudja szoptatni a kisfiút. Elapadt a teje, ahogy a teste a túlélésért küzdött,

és Joelt vízen, és azon a néhány kiskanálnyi pépen próbálta meg életben tartani, amit pár szem főtt búzából készített. A gyermek rémisztően sovány volt, a hasa fel volt fújódva, és előredomborodott.

Rivka hajdan gyönyörű olajbarna színű bőre kifakult, és ráfeszült sovány arcára. Szemei beestek, és fásultak voltak. Csak akkor élénkült fel egy kicsit, ha arról beszélt, hogy milyen volt az élet a háború előtt. Időnként beszélgettek erről Ábrahámmal, hogy az elkeseredéstől eltérítsék a gondolataikat. Rivka életet lehelt neki Jeruzsálembe, mesélt arról, hogy milyen volt a város, amikor még teljes dicsőségében tündökölt, és nem az a háború- és éhség sújtotta hely volt, amilyennek Ábrahám napról napra látta. Szellemi dolgokról is beszélgettek, arról, hogy hogyan is ismerték meg Istent, és hogyan kezdtek el hinni a Názáreti Jézusban.

Minden este, még ha az éhhalál szélén voltak is, hálát adtak a néhány falatnyi betevőért, még akkor is, ha egyáltalán nem volt élelmük. Imádkoztak Tóbiásért, és a szabadulásért a Római Birodalom vaskezü elnyomása alól. Ábrahám gyakran gondolkodott rajta, hogy vajon Isten hallotta-e az imájukat, vagy elfordította a fülét az egész Szent Várostól, és minden benne lakótól.

Egyik este, amikor éppen semmi ennivalójuk nem akadt, Ábrahám nem tudott elaludni. Gyomrát összerándította a fájdalom, és görcsöltek a lábai. Mindennap messzebbre ment el a városban, és mindennap kevesebb eredménnyel járt, és ez már a testi állapotán is egyre inkább megmutatkozott. Belefáradva az ágyban fekvésbe, és abba, hogy sikertelenül próbál álomba merülni, kiment az udvarra.

Tiszta, enyhe éjszaka volt, a levegő kellemesen hűsítette egy újabb, végtelen, eredménytelen és nyomasztóan meleg nap után. Kinyújtózkodott egy kőpadon, kezeit összekulcsolta a tarkója mögött, és felnézett a csillagos égre. Az égitestek úgy csillogtak, mint megannyi gyémánt egy fekete bársony háttér előtt. Az égboltig nem ért fel a harc, a vérontás, az éhség, és az esztelen terror. Egyik zsoltár szavai jutottak az eszébe:

Mikor látom egeidet, a te ujjaidnak munkáját,
a holdat és a csillagokat, amelyeket teremtettél:
Micsoda az ember, hogy megemlékezel róla?
és az embernek fia, hogy gondod van reá?

Tényleg megemlékezel az emberekről, Istenem? – tűnődött Ábrahám. – Tudod egyáltalán, hogy ki vagyok, és hogy most éppen hol vagyok? Hallod-e az éhező gyermek sírását?

Könnyű szellő simogatta meg az arcát, és mintha a szívében is megmozdított volna valamit. Nem hallott hangot, nem érezte, hogy egy kéz nehezedne rá a vállára, mégis hirtelen felállt, és úgy érezte, hogy követnie kell egy láthatatlan jelenléte, amely magával hívta.

Csendesen kiosont a házból, és megállt az utcán a főbejárat előtt. A telihold halvány fénye megvilágította a macskaköveket, és az éjféle óra hátborzongató csendessége fogadta. Merre menjek? – gondolkodott, de szinte azonnal tudta az irányt. Körülbelül harminc métert mehetett, amikor egy keresztutcához ért, és ismét csak tudta, hogy melyik irányba kell fordulnia. A következő kereszteződésnél megállt egy pillanatra. Egy csontos kéz nyúlt ki feléje, és megfogta a karját.

– Mit...? Ábrahám fölhorkant, és megpördült a saját tengelye körül, annyira megrémítette egy idős szolganő hirtelen felbukkanása az utcán.

A nő nem mondott semmit, de acélszürke szemei arra ösztökélték Ábrahámot, hogy kövesse őt. Néhány lépést tett, majd megfordult, és visszanézett Ábrahámra, szemével csendesen esedezve. Ábrahám nem tudta volna megmagyarázni, hogy miért, de már semmi fenyegetőt nem érzett a nő jelenlétében, így elindult utána.

A törekeny, görnyedt hátú nő egy utcába vezette őt, ahol kinyitott egy nagy ház udvarába vezető kaput. Falevelek zörögtek a lábuk alatt, ahogy a kövezett udvaron át egy lépcső felé mentek. A szolgáló megállt az ajtónál egy asztal mellett, és intett Ábrahámnak, hogy vegye a kezébe az ott égő kicsi lámpát. Ábrahám egy pillanatra ránézett az agyag lámpatartóra, és azon tűnődött, hogy vajon ébren van-e, vagy pedig álmodik. Rivka már hónapok óta nem gyújtotta meg a lámpákat, hogy szűkös olívaolaj készletük minél tovább kitartson. A kanóc fölé tartotta a kezét, és ujjain megérezte a lángok melegét. Nem, most nem álmodik.

Követte az asszonyt a pincébe, lefelé a lépcsőn. A házban már jártak rablók, ezért át kellett lépkedniük a padlón szerteszét dobált törött edények cserepei fölött. Meglátott néhány összetaposott búzaszemet, és ösztönszerűen lehajolt, hogy felvegye őket, de a nő megállította mozdulat közben. Karon fogta, és a helyiség sarkához vezette. Mosolyogva rámutatott néhány dologra, ami elkerülte a zsákmányt kereső rablók figyelmét: két korsó olívaolajra, egy kis zsák lisztre, és elég nagy mennyiségű öröletlen búzára. Igazából nem volt olyan hatalmas mennyiség az egész, egy gazdag család asztalára csak egy vagy két napra lett volna elég, de így is több gabona volt itt egy helyen, mint amennyit Ábrahám az elmúlt néhány hét alatt összesen látott.

Izgatottan megfordult, hogy feltegye az asszonynak a fejében tolongó kérdéseket: Hogy talált rá erre a helyre? Ebben a házban lakik? Vagy itt dolgozik? Miért akarja vele megosztani ezt a kincset?

De a nő már nem volt ott.

Ábrahám magasra emelte a lámpát, és megvilágította vele a sötét pince árnyékba borult részeit. Az asszony sálja ott hevert a padlón, ahol még néhány perce állt, de ő maga eltűnt.

Az elejtett sálat hátizsáknak használva Ábrahám összecsomagolta a lisztet és a búzát. Az olívaolajos korsókat a hóna alá vette, felkapta a lámpát, és a zajjal nem törődve átgázolt a törmeléken, majd felment a lépcsőn. Körülnézett az udvaron, de ott sem találta a nőt. Az utcára nyíló kapu tárva-nyitva állt. Becsukták vajon maguk után, amikor bejöttek? Nem emlékezett rá.

Egy pillanatig elgondolkodott, hogy megpróbálja-e megkeresni az asszonyt a házban, de valahogy az volt az érzése, hogy úgysem találná meg. Már abban sem volt biztos, hogy tényleg látta-e a nőt, vagy csak a képzelete játszott vele. De az élelem a hátán, és a kezében minden kétséget kizáróan igazi volt, és megvidámította a szívét.

A holdfényben nem volt szükség a lámpára, ezért elfújta. De azért magával vitte, a benne lévő értékes olaj miatt.

Szívében megalázkodva, és a történetektől megerősödve Ábrahám majdnem sírva tette meg visszafelé a Rivka házához vezető utat. Micsoda az ember, hogy róla megemlékezel? – idézte magában. És az embernek fia, hogy gondod van reá?

A csillagok gyönyörűen csillogtak az égbolton, amikor Ábrahám hirtelen rádöbrent az igazságra: Isten meglátogatta őt. Isten tudja, hogy ki ő, és hogy hol van. És meghallgatta az imádságait.

.oOo.

Rivka beosztóan bánt az olívaolajjal. A lisztből lepényt sütött, annak a tésztájába tett egy kicsit. Naponta lenyelt egy kiskanálnyi olajat, és Joellel is megetetett annyit, amennyit a baba hajlandó volt lenyelni. Összetörte a búzát, és megfőzte kásának. Ábrahám mindennap evett a kásából, de az olívaolajhoz nem nyúlt, arról úgy gondolta, hogy Rivkáé. Eszébe jutott a sareptai özvegy, akinek egy hosszú szárazság alatt sohasem fogyott ki az olaj a korsójából,

mert az asszony megetette Illés prófétát. Azon imádkozott, hogy Isten cselekedje meg ezt a csodát Rivkával is.

Végül azonban csak elfogyott az olaj, és az asszony és a gyerek életereje is vele együtt szállt el. A baba már nem sírt, Rivka pedig letargiába esett. Órákig üldögélt Joelt magához szorítva, és a szájával ugyan szavakat formált, de egyetlen hang sem hagyta el az ajkait. Ábrahám azt gondolta, hogy imádkozik, de amikor szólt hozzá, Rivka csak üres tekintettel nézett fel rá, és nem válaszolt a kérdéseire.

Július vége felé egy napon félig kábán hagyta el a házat, hogy bemenjen a városba. Az utóbbi néhány napban csak néhány szemnyi búzát evett. Azt is nyersen, mert az volt az érzése, hogy úgy jobban kitart a gyomrában. A búzaszemek ropogósak voltak – mint más magvak, vagy a mogyoró –, próbálta magát meggyőzni.

Az éhezés szelleme lebegett a város felett. Látni lehetett, bárhová is nézett. Lesoványodott emberek éhségükben a cipőjük bőrét rágszállták, mások a szalmát próbálták megfőzni. Amikor Ábrahám meglátta, hogy egy nő az utca porából próbál kiásni egy morzsányi kenyeret, az első gondolata a szánalom volt, de mindjárt utána az jutott eszébe, hogy el kellene tőle venni... Futó gondolat volt csupán, és ellenállt a kísértésnek, de már nem is csodálkozott rajta, hogy a kétségbeeséstől ilyen gondolatai támadnak.

Cél nélkül rótt az utcákat, és csak akkor jött rá, hogy túl közel került a harcok színhelyéhez, amikor egy holttest fölött lépett át az utcán. Egy nagy kő repült el a füle mellett, majd egy másik követte. Egy római hajítógépből jöttek. Úgy nézett ki, hogy a közvetlenül előtte elterülő Templom-hegyen zajlott a harc. A lázadók az utolsó állásukat védik – állapította meg. – A legszentebb helyükért harcolnak.

Elmerülve a gondolataiban csak akkor hallotta meg, hogy egy csapatnyi felkelő közelít feléje, amikor már majdnem túl késő volt. Beszuszakolta magát egy két kőépület között húzódó keskeny nyílásba. Szűk kis hely volt a város sűrűn egymás mellé épített házakkal teli negyedében. Olyan kicsi, hogy be sem fért volna oda, amikor annak idején megérkezett Jeruzsálembe. Ha még egy kicsit lefogyok, lehet, hogy teljesen láthatatlan leszek – gondolta a helyzethez egyáltalán nem méltó vidámsággal.

De még nyilvánvalóan nem volt láthatatlan, mert egy katona az előbb meglátta, és most benyúlt a rejtekhelyére, és Ábrahám tunikáját megragadva az arcát félig kihúzta az árnyékból.

Tóbiás! – Ábrahám álla leesett a csodálkozástól, de még idejében összeszedte magát, és nem mondta ki a nevet hangosan.

– Rivka? A baba? – kérdezte Tóbiás rekedten, elkínzott hangon suttogva. Szemhéjai lilák voltak, és az arcára a kimerültség mély barázdákat vágjt.

– Élnek, de éppen csak.

– Mit találtál? – kiáltott oda az egyik katona.

– Semmit.

Tóbiás durván nekilökte Ábrahámot a kőfalnak. – Nincs nála ennivaló, és túl gyenge ahhoz, hogy harcoljon.

Ábrahám a földre rogyott. Vér folyt végig az arcán egy sebből a fején. Felnézett Tóbiásra, és szinte észrevehetetlenül biccentett egyet a fejével, amikor a ki nem mondott bocsánatkérést meglátta az unokatestvére szemében.

– Akkor menjünk innen! – kiáltott egy másik katona türelmetlenül.

Tóbiás letérdelt Ábrahám mellé, és az öve felé nyúlt, mintha a pénztárcáját keresné. – Én ezt nem fogom élve megúszni – mormogta Tóbiás. – Mentsd meg a családomat...ha tudod!

Ábrahám látta a néma könyörgést Tóbiás szemeiben, amelyek a családja említésére könnyekkel teltek meg.

– És ha nem sikerülne, akkor magadat mentsd! – tette hozzá. Hangja megbicsaklott a visszafojtott érzelmektől, és dadogva folytatta: – J-j-juss ki innen!

– Tóbiás, mit csinálsz már ott? – A katona hangja mérges volt, és összevonta a szemöldökét.

– Azt gondoltam, hogy pénz lehet nála.

– És ugyan mire költenénk? – kérdezte keserűen a másik férfi.

– Szabadságra – suttogta Tóbiás, miközben utoljára nézett vissza Ábrahámra, és a szemén látszott, hogy tudja, hogy a másik érti, mire gondol. – Isten legyen veled, Ábrahám!

– Veled is, Tóbiás! – válaszolta Ábrahám halkán. Olyan sok mindent akart volna mondani, hogy jobban fájt a szíve, mint a megsérült feje. Ahogy Tóbiás megfordult, és elment, Ábrahám bizonyos volt benne, hogy most látta utoljára az unokatestvérét. Azt is tudta, hogy Tóbiás igazat beszélt, amikor azt mondta, hogy ő már semmiképpen nem élheti túl a Jeruzsálem szívéért és lelkéért folyó végső csatát. Mártírhálát fog halni az ügyért, még ha nem is igazán önszántából.

Ábrahám mozdulatlanul feküdt a földön, amíg a katonák elmentek. Nézte, ahogy sok holttest fölött átlépkednek, olyan áldozatokén, akiknek az a sors jutott, hogy ott haljanak meg, ahol éppen fekszenek. Amikor a csapat látótávolságon kívül került, felült, és óvatosan megtapogatta a fejét. A seb nem volt mély, és a vérzés már el is állt. Egy nagy púp nőtt rajta, és hasogatott a feje a fájdalomtól, de semmi nagy baj nem történt, a seb be fog gyógyulni. Nem neheztelt Tóbiásra a sérüléséért, tudta, hogy ösztönösen cselekedett, hogy megóvjaa Ábrahámot a sorstól, ami őt már elérte. És sikerült is neki.

Szédülve, és nehéz szívvel, lassan bandukolt hazafelé az elhagyatott utcákon. Azon tűnődött, hogy elmondja-e Rivkának, hogy találkozott Tóbiással. Vajon a hír, hogy a férje él, visszahozná-e Rivka élni akarását? Vagy csak még jobban elkeserítené, tudva azt, hogy gyakorlatilag nincs esélye arra, hogy túlélje a Jeruzsálemért vívott végső csatát?

Tűnődése hiábavalónak bizonyult. Amikor beért a házba, Rivkát a fal mellett ülve találta. Szemei csukva voltak, és a légzése felületes volt. Szorosan magához szorítva tartotta a babát, de Ábrahám azonnal látta, hogy valami nagyon nincs rendben.

Letérdelt Rivka mellé, és odanyúlt, hogy megérintse Joelt. Mutatóujja hegyével finoman meg-simogatta a baba arcát. A gyerek teste nyirkos és hideg volt, és nem reagált az érintésre. Ábrahám gyengéden lecsukta az élettelen szemeket, amelyek az anyjára voltak függesztve. Egy sajnálatra méltó kicsi kéz Rivka ruhaujját markolta, úgy kellett óvatosan lefejteni róla az apró ujjakat. A test merevségéből ítélve Joel már órák óta halott lehetett.

Ábrahám elkezdte felemelni a gyerek testét, de a mozdulat felriasztotta Rivkát, aki kinyitotta a szemét. Ne! Ajkai hang nélkül formálták a szót.

– Rivka... Nem tudta, hogy mit mondjon. Lehetséges, hogy Rivka nem tudja, hogy a gyermek halott? Nem fogja fel, hogy mi történt, vagy csak nem akarja elfogadni a ténytet?

Rivka karjai gyengén egyik oldalról a másikra ringatóztak, és nagyon halk hang hagyta el a száját. Ábrahám közelebb hajolt, arca néhány centire volt az asszonyétól. Rivka dúdolni próbált.

Erre már az ő látszólagos nyugalma is a semmibe veszett. Leült az asszony mellé a földre, a falnak támasztotta a hátát, és hagyta, hogy a könnyek végigfolyjanak poros arcán. Miért? – kérdezte magában újra és újra Istentől, válaszáért könnyörögve egy megválaszolhatatlan kérdésre.

Néhány perc múlva észrevette, hogy Rivka újra elaludt. Kivette a kisbabát a karjaiból, és bevitte a hálószobába. Egy ládában keresgélve több méternyi vásznat talált. Letépett belőle egy hosszú darabot halotti lepelnek. Szorosan körbetekerte vele Joel apró kis testét, majd ráborította a vásznat a baba öregemberekhez hasonlatos arcára, ami az éhezés beszédes jele volt. Kiürített egy kisebb ládát, és abba fektette bele a babát. Nem volt hol eltemetni, és Ábrahám nem tudta, hogy mi legyen a következő lépés. Végül úgy döntött, hogy a ládát a mikvába teszi be, a kis fürdőbe, amit a gazdagabb zsidó otthonokban a rituális mosakodáskor használtak.

Rivka is a beleegyezését adta ehhez, amikor később elmondta neki, hogy mit csinált. – Köszönök mindent – suttogta gyengén.

Ábrahám egy csészét tartott Rivka ajkaihoz, és néhány korty vizet adott neki. Aznap este összetört néhány szem búzát, és megpróbálta megetetni vele, de az asszony már nem volt képes nyelni.

A következő két napban Ábra

hám egy percre sem hagyta magára Rivkát. Tehetetlenül nézte, hogy száll el belőle az élet egyik fájdalmas pillanatról a másikra. Amikor végül véget értek a szenvedései, betekerte a testét a maradék vászonba, és őt is a mikvába fektette, a Joel testét őrző láda mellé. Azután összeomlott, és úgy sírt, ahogy csak egy kisbaba szokott.

Sokszor eszébe jutottak Tóbiás szavai: – Mentsd meg őket, ha tudod!

Megpróbáltam, Tóbiás. Isten látja a lelkemet, én tényleg megpróbáltam megmenteni őket.

Végül, amikor már megint képes volt beszélni, Ábrahám elmondta a kaddist, amit a gyászolók hagyományosan el szoktak mondani, amikor meghal valaki. Nem látott még temetést, mióta keresztény lett, így nem tudta, hogyan is kellene eltemetni valakit, aki Krisztusban hisz. Ezért a kaddis után még elmondott egy rögtönzött imát Joelért és Rivkáért, amiben kérte az Urat, hogy támassza fel őket az utolsó napon.

.oOo.

Szabadság. Ábrahám még most is látta unokatestvére tekintetét. Erre használná Tóbiás a pénzt.

Ábrahám értette, hogy mit akart mondani az unokatestvére: vigye a pénzt, és hagyja el a várost. – Próbálj kijutni innen! – mondta Tóbiás. Ábrahám azon tűnődött, hogy most vajon van-e még arra lehetőség, hogy valahogy kijusson innen.

Hónapokkal ezelőtt beszéltek már arról, hogy is lehetne elmenni innen, még azt is megbeszélték, hogy mihez kezdenének utána. – Elvitorlázhatnánk Efézusba – vetette fel Tóbiás.

– Miért éppen Efézusba? – kérdezte akkor Ábrahám. Tudta, hogy Efézus fontos nagyváros, a Birodalom harmadik legfontosabb városa, de elképzelni sem tudta, hogy miért éppen ez a hely vonzaná Tóbiást.

– Van ott egy virágzó keresztény közösség. János apostol a vezetőjük. Tudod, már csak ő van életben a tizenkét apostol közül. Sok évvel ezelőtt János egyik tanítványa vezetett minket az Úr Jézushoz.

Tóbiás elmesélte Ábrahámnak, hogy ő és Rivka hogyan tértek meg, és hosszasan elbeszélgettek János apostolról, és az efézusi gyülekezetéről.

– Van elég pénzem az utazáshoz. Tóbiás az egyik kis szobába vezette be Ábrahámot, és megmutatta neki azt a helyet, ahol egy kisebb vagyont őrzött aranyérmékben. Tóbiás általában vidám arca hirtelen elkomolyodott. – Ha bármi történne velem, és nem tudnám

elhagyni a várost, azt akarom, hogy ebből a pénzből helyezd biztonságba Rivkát és a kisbabát – mondta Ábrahámnak.

Valami tényleg történt vele, mielőtt elmehettek volna, de addigra már amúgy sem lehetett sem kijutni a városból, sem bejönni a városba. Amikor az ostrom istenigazából elkezdődött, éppen az előtt nem sokkal, hogy Tóbiást elfogták a lázadók, a rómaiak gyorsan felépítették a saját falukat a város körül. Mindössze három nap alatt felhúztak egy nyolc kilométer hosszú kerítést, és ezzel megpecsételték Jeruzsálem lakóinak a sorsát.

Ábrahám gyakran elgondolkodott rajta, hogy miért is maradt Jeruzsálemben, ahol olyan háború dúlt, amely alapjaiban akarta elpusztítani a várost. Eleinte bármikor elmehetett volna, még mielőtt ilyen veszélyessé vált volna az ellenséges vonalak mögött az élet. Később pedig biztosan be tudott volna jutni Titushoz, vagy esetleg Tiberius Alexanderhez, a tábornok főtanácsadójához, és meg tudta volna győzni a hatóságokat arról, hogy ő római állampolgár, és hűséges Rómához. Ha így tett volna, most otthon lehetne az apjánál, az asztalánál ehetne, és finomabbnál finomabb ételekkel tölthetné meg a hasát, ahelyett, hogy patkányokkal versenyez néhány szem kukoricáért, vagy búzáért.

Az egyik oka annak, hogy mégis maradt, talán az volt, hogy dacolni akart az apjával szemben, lázadni az ellen, hogy az egész életét más tervezze meg önmaga helyett. Az apja álma volt, hogy Ábrahám retorikát tanuljon, és hogy jogi pályára lépjen, ami a politikai előrehaladás előszobája. Igaz, hogy volt is hozzá tehetsége, és szeretett is jogot tanulni. De a joggyakorlás már más lapra tartozott. A féltve őrzött ideálokat a korrupció és a manipulációk gyakran kikezdték, ahogy Ábrahám hamarosan ráébredt. A rendszer a gazdagokat részesítette előnyben, és azokat, akiknek jó kapcsolataik voltak, és nem a plebejusokat. Ábrahámnak semmi kedve nem volt hozzá, hogy élete hátralévő részét azzal töltse, hogy a politikai hatalom és intrika hierarchiájába keveredjen bele.

Vonakodott hazatérni, és apjával konfrontálni a jövőjét illetően, ezért a veszélyek ellenére is inkább Jeruzsálemben maradt. És amikor Tóbiás fogságba került, Ábrahám nem akarta itt hagyni Rivkát és a babát, akiknek az éhenhalással kellett volna szembenézniük, ha nincs senki, aki gondoskodik róluk. Végül, a legjobb erőfeszítései ellenére is, így is meghaltak mind a ketten, és az, hogy nem tudta megmenteni őket, súlyos teherként nehezedett a vállaira.

– Próbálj kijutni innen! Tóbiás szavai visszhangoztak az agyában. De hogyan? Ki tud-e jutni a városból, mielőtt az behódol Róma erejének? És mit csinál akkor, ha sikerül kijutnia a falakon túlra?

Egy pillanat alatt eldöntötte, hogy azt az utat akarja végigjárni, amit Tóbiással közösen elterveztek: Efézusba fog hajózni. Jó tervnek tűnt. Találkozni akart az utolsó apostollal, aki még életben van, aki az egyetlen élő azok közül, akik együtt jártak a Názáreti Jézussal, és beszéltek is vele. János személyesen, és közelről ismerte az Urat, és Ábrahám meg akarta ismerni Jézust úgy, ahogy János látta.

Úgy tervezte, hogy merészen áttör a római légiók áthatolhatatlannak látszó ostromgyűrűjén, majd a Földközi-tenger partján elgyalogol Cézareáig. Ez a lehető legjobb esetben is több napba beletelne. Üres gyomorral viszont, és azzal a kilátással, hogy a közeljövőben valószínűleg nem is fog hozzájutni élelemhez, túl gyenge ahhoz, hogy ekkora utat megtegyen.

De ha Jeruzsálemben marad, az a biztos halált jelenti számára, és Ábrahám nem akarta egy római kereszten végezni.

Miután elhatározta, hogy elszökik Jeruzsálemből, és Efézusba megy, Ábrahám remegve szedte elő Tóbiás pénzét a rejtekhelyéről.

És mi van akkor, ha Tóbiás valahogy mégis túléli a háborút? – habozott, és a két zacskó arany közül az egyiket visszatette a falban kialakított rejtekhelyre. De ha itt hagyom, lehet, hogy tolvajok találják meg, és akkor mi haszna származna belőle Tóbiásnak? – érvelt magában.

Nem habozott sokáig. Mindkét zacskó aranyat szorosan a dereka köré kötötte, a tunikája alá. A pénz mellett talált borotvaéles tört is magával vitte. Köpenyét a vállára vetette, és felkötötte az övét a derekára. Köpenyviseléshez ugyan túl meleg volt az idő, de így jobban tudta álcázni a ruhái alá rejtett súlyos aranykincset, és a köpeny a szabadban töltött éjszakákhoz is jól jöhet még. Ha – dehogyis ha –, amint kijut a városból, a földön kell majd aludnia.

Késő délután lett, mire Ábrahám készen állt az indulásra. Úgy tervezte, hogy a régi vízvezető alagúton keresztül vág neki az útnak, és megnézi, hogy mi a helyzet az eredeti kőfal közvetlen közelében. Az éjszaka leple alatt talán végiglopózhat a város déli oldalán a fal mentén, és eltávolodhat a Tizedik Légió táborhelyétől. Azután meg kell találnia a módját annak, hogyan juthat át a fából készült falon, amit a rómaiak hatalmas tempóban húztak fel ellenségeik bekerítésére. Közben ki kell kerülnie a Tizenkettedik és a Tizennegyedik Légiót a város északnyugati sarkánál.

Indulás előtt rövid látogatást tett a mikvában, búcsúzóul utoljára még egyszer megnézte Rivka és Joel testét. Még mindig keserűen gondolt arra, hogy képtelen volt megmenteni őket, és eltemetni sem tudta őket tisztességesen. Keserősége a torkát fojtogatta, ahogy nagyokat nyelt, és azon küszködött, hogy visszafojtsa a kimerültségtől, és a veszteség nagyságától a szemébe toluló könnyeket. Próbálta elképzelni Tóbiás gyászának nagyságát, és azon tűnődött, hogy ő vajon megéri-e még, hogy felesége és saját gyerekei legyenek.

A perzselő augusztusi nap melege szinte fejbe kólintotta Ábrahámot, amikor kilépett a házból. De gyorsan rájött, hogy az intenzív meleg nem pusztán az ég felől jön: a városban tűzvész pusztított! A Felsővárosig még nem ért el, de minden biztonnal át fog terjedni oda is, és Ábrahám csak remélni tudta, hogy nem várt túlságosan sokáig a szökéssel. Közvetlenül alatta az Alsóvárost bíborszínű lángok tengere borította el. Otthonaikból menekülő emberek ezreinek kiáltozását hallotta a távolból. Szemét úgy vonzotta magához a Templom-hegy látványa, mint a lepkéket a fény. Amikor odafordult, azt látta, hogy Jeruzsálem legszentebb helye, az ott lakók szerint nem pusztán Jeruzsálem, hanem az egész világ legszentebb helye, úgy ég, mint egy hatalmas fáklya. Megbabonázva állt, és néhány percig nem tudta levenni a tekintetét a tűzvészről. A méltóság teljes épület, aminek a terve Dávid király gondolataiban született meg, és amit a fia, Salamon építtetett fel, amit Zerubábel újjáépíttetett, amikor a zsidók visszatértek a babiloni fogságból, amit Heródes restauráltatott, és hatalmasra megnagyobbitott, az imádság háza, ahonnan a Názáreti Jézus elűzte a korrupt pénzváltókat, és ami valamilyen formában ezer éve már mindig ezen a szent földdarabon állt, most hamarosan teljesen a lángok martalékává válik, és a veszteség felmérhetetlen lesz.

Egy gyomrába belenyilalló görcs zökkentette ki Ábrahámot a révületből, és döbbsentette rá arra, hogy ha túl akarja élni a vérontást, ami a város lerombolását biztonnal követni fogja, akkor most már el kell indulnia. Az Alsóváros déli határvonala felé vágott neki az útnak. Arrafelé ugyan tovább tart odaérni az alagúthoz, de úgy remélte, hogy így talán sikerül elébe kerülnie a gyorsan terjedő tűznek.

Az utcákon teljes volt a káosz. Emberek lökdösődtek, ahogy próbáltak maguknak utat törni a megrémült tömegben. Ábrahám szemét csípte a füst, és köhögött tőle, miközben átvágott az utcákon, gondosan figyelve a nap állását, hogy nehogy véletlenül eltévessze az utat. Egyszer vagy kétszer zsákutcába került, és vissza kellett fordulnia, és egyszer úgy meglökték, hogy a földre zuhant, és csak egy hajszál választotta el attól, hogy halálra tapossák.

A város déli falához érve a füst már nem volt olyan sűrű, de az utcákon itt is a pánik volt az úr. Néhányan öngyilkosságot követtek el, vagy másoknak könyörögtek, hogy öljék meg őket, hogy ne adják el őket rabszolgának, vagy ne erőszakolják meg őket a rómaiak.

Elkeseredésükben sokan pusztá kézzel próbálták meg megmászni az erős kőfalat. Ábrahám tudta, hogy ez hiábavaló igyekezet. Ha valamilyen csoda folytán valakinek sikerülne is feljutnia a fal tetejére, onnan már nem tudna hová menni. A falat egy sziklára építették, ami meredeken nyúlt bele a Hinnom-völgybe. Ha valaki onnan meggondolatlanul leugrik, biztos, hogy nem éli túl. Ha pedig valaki futásnak ered a fal tetején bármelyik irányban, hamarosan úgylis lelövik a római csapatok lövészei. Ábrahám a völgybe akart eljutni, de tudta, hogy ez a falon át lehetetlen lenne, ezért tervezte úgy az útját, hogy a fal alatt fogja elhagyni a várost.

Egy pillanatra nekitámaszkodott a hozzá legközelebb álló épület falának, hogy kifújja magát, és hogy felmérje a területet. Innen keletre fog fordulni, és követi a városfalat egy rövid szakaszon, amíg az el nem kanyarodik észak felé, és akkor a becslése szerint negyed- vagy egy félmérföldnyire lesz az alagút bejáratától. Teleszívta a tüdejét levegővel, és a fáradtságtól már most is remegő lábait indulásra készítette. A legtöbb ember pont az ellenkező irányba tartott, és ahogy elhaladtak mellette, némelyikük úgy nézett Ábrahámra, mintha azt gondolná róla, hogy elment az esze.

A nap már mélyre süllyedt a nyugati horizonton, amikor odaért a keleti falhoz, ahol Tóbiás annak idején rábukkant a használaton kívüli vízvezetőre. A tömeg itt már nem volt olyan sűrű, de Ábrahám így is inkább lelassította a lépteit és várt, mert nem akarta, hogy bárki is utána menjen az alagútba. Egyedül is elég nehéz lesz észrevétlennek maradnia, nincs szüksége arra, hogy valaki a nyakába varrja magát. Pár méternyire a céltól leült a fal mellé, és abban reménykedett, hogy ha valaki ránéz, az jut az eszébe róla, hogy azért ül ott, mert túlságosan kimerült ahhoz, hogy tovább menjen. A látszat ellenére azonban élénk figyelemmel kísérte a tömeg mozgását az utcákon.

Kis idő elteltével el is érkezett az alkalom, amire várt. Néhány rabló az utcán vitába bonyolódott egymással bizonyos lopott holmik fölött, majd össze is verekedtek. Ábrahám kihasználta a lehetőséget, amit az incidens kínált, és lemászott a rövid töltésen az alagút bejáratát takaró száraz ágak és törmelék mögé.

Amint beért a kőalagútba, leült, hogy pihenjen egy kicsit, és hogy megbizonyosodjon arról, hogy senki sem követte. Mivel az éhezéstől már szinte nem is maradt zsírpárna a csontjai körül, a kemény sziklán kényelmetlennek találta az ülést. De itt lent hűvösebb volt, mint az utcán, és a kövek legalább menedéket nyújtottak a föld felszínén uralkodó fejtelenség elől. Az utcáról csak fojtottan hallatszott be a kiáltozás, és néhány percnyi aggódó figyelem és várakozás után a falnak támasztotta a fejét, és engedte, hogy lecsukódjanak a szemei. Légzése fokozatosan visszaállt a normális ütemre, és élvezte a búvóhelye által biztosított egyedüllétet.

Attól tartva, hogy esetleg elalszik, ha túl sokáig pihen, felállt, és kinyújtózkodott.

– Aúú – motyogta, és megmasszírozta a feje tetejét. Nem emlékezett már rá, hogy az alagút nem elég magas ahhoz, hogy ki tudjon egyenesedni benne.

Az alagút végéhez érve félretolt néhány száraz ágat, és némi törmeléket, és óvatosan megvizsgálta a kinti árnyékokat. Úgy érezte, hogy nagyon sok idő telt el már azóta, amióta

Tóbiással ácsorgott ugyanitt, pedig az mindössze néhány hete történt. Olyan sok minden történt olyan rövid idő alatt – gondolta. – Olyan sok tragédia. Olyan sok halál. Olyan sok kimondhatatlan szívfájdalom.

Mivel az Olajfák hegyén álló római tábor irányából nem hallott semmi mozgást, merészen kilépett a szabadba. Aztán visszafordult a város felé, és a nyakát nyújtogatva nézett fel a felette tomboló pokolra, amivé Jeruzsálem lett. Körülbelül harmincméternyire volt alatta a falnak, de idáig is lehallatszottak a mészárlás hangjai. A szenvedők és a haldoklók kiáltásait az egész völgyben hallani lehetett. Legrosszabb félelmei igazolódtak be: a Jeruzsálemért folytatott harc vérfürdőbe torkollott. – Most gyászt, pánikot vagy sokkot kellene éreznem – gondolta Ábrahám. De egyszerűen nem érzett semmit – túlságosan kimerült és éhes volt, és túl sok szerencsétlenség érte ahhoz, hogy teljes mélységében fel tudja fogni a körülötte zajló események igazi jelentőségét.

Alkonyatkor a római csapatok vissza fognak térni a táborhelyeikre, ezért Ábrahám sietősen elkezdett leereszkedni a völgy alja felé. Fel-felszisszent, amikor a szövevényes indák, és a sziklás területen élő bokrok tüskéi meg-megkarcolták a kezét és a lábait. Nyugat felé tartott a fal mentén, pont az ellenkező irányba, mint ahogy eddig. Amikor elérte a város délnyugati sarkát, és északra fordult, a leszálló szürkület kezdte elmélyíteni az árnyékokat. Rémülten állapította meg, hogy nem tudja maga mögött hagyni az északi városrészeket a sötétség beállta előtt a völgyben, ami azt jelenti, hogy valahol a rómaiaknak a város északnyugati sarkánál elhelyezkedő központi táborhelye közelében kell eltöltenie az éjszakát. Holdfényes, tiszta éjszakáért imádkozott, hogy a lehető legmesszebb tudjon eljutni.

Amikor Heródes Tornya alá ért, hirtelen kiáltozást hallott, és egymással harcban álló felek egy csoportja zúdult ki a közelében a kőfal az ostrom során keletkezett hasadékan. Ábrahám a földre vetette magát, és hason kúszva próbált meg valami menedéket találni magának. A domboldal olyan pusztaság volt, hogy nem sok minden akadhat rajta, ami mögé elbújhatott volna, de az árnyékok már megnyúltak, és volt ott egy megszáradt indakupac, ami egy kiálló szikláról lógott alá. Próbált bekúszni mögé, és csak remélni tudta, hogy a leszálló sötétségben nem fogják észrevenni. Hamarosan kiderült, hogy kik a harcban álló felek: római katonák üztek ki néhány felkelőt a falon kívülre.

– Gyáva nyulak! Most hová tűnt a bátorságotok? – kiáltotta az egyikük, amikor a fegyvertelen felkelők közül az egyik az életéért könyörgött, azt motyogva, hogy ő amúgy sem akart volna sohasem harcolni senki ellen sem.

Ábrahámnak Tóbiás jutott az eszébe, akit szintén akarata ellenére kényszerítettek rá a harcra, és alig tudta visszafojtani magába a torkából előtörni készülő kiáltást, ahogy végignézte a mészárlást. A katona nem elégedett meg azzal, hogy keresztülszúrta a kardjával az általa gyávának nevezett férfit, hanem utána még ki is rántotta azt a testéből, magasra emelte, és két kézzel tartva erős és gyors mozdulattal lecsapott vele ellenfele nyakára. Vérsugár tört elő a lázadó torkából, ahogy a testétől elvált a feje.

Két római tribunus érkezett lóháton dél felől. Ellovagoltak Ábrahám mellett a csatározás irányába. Mire odaértek, a lázadókat már lemészárolták, és a katonák éppen a kardjukat dugták vissza a hüvelyébe.

– Mi történik itt? – kérdezte a magasabb férfi, miután leszállt a lováról. – Erősítésre lenne szükség ezen a szakaszon?

– Nem – felelt az egyik katona. Csak néhány kóbor lázadót kergettünk a Templomtól egészen idáig. Megpróbálták megmenteni értékes kincseik egy részét.

– Jó munkát végeztetek – mondta az alacsonyabb tribunus, ahogy a katonák hadizsákmányt keresve átkutatták a holttesteket. Ábrahám becslése szerint a férfi éppen csak elérte a hadseregnél minimálisan megkövetelt százhetven centis magasságot. De ami magasságban hiányzott nála, azt kegyetlenségben bepótolta. Körülsétálta a meggyilkolt lázadók testét, belerúgott a levágott fejbe, hogy arccal felfelé fordítsa, és rekedt hangon felnevetett. – Ezt itt jól megijesztette valaki! Majd kiugrott a szeme a fejéből rémületében!

Az első tiszt utasította a katonákat, hogy menjenek vissza egyedül a táborhelyükre, mert a két tribunus a tábornok főhadiszállására tart. A legionáriusok kimerült léptekkel indultak el, miközben azon morgolódtak, hogy a zsidók milyen hosszasan kitartanak, és hogy milyen boldogan hagynák itt már ezt az isten háta mögötti állomáshelyet, és térnének vissza a civilizációba most, hogy Palesztinát már teljesen leigázták. Fél méterre sem voltak Ábrahámtól, amikor elhaladtak mellette, de nem vették észre, és Ábrahám megkönnyebbülésében lassan fújta ki magából a levegőt, ahogy a katonák lementek a hegyoldalra, és eltűntek a szeme elől.

A magasabb tribunus fel akart szállni a lovára, de a másik férfi a karjára tette a kezét, és visszatartotta.

– Biztos, hogy végig akarod ezt csinálni, Claudius?

Rohamosan sötétedett, ezért Ábrahám nem igazán tudta kivenni, hogy milyen a nem túl megnyerő külsejű tribunus arckifejezése, de a hangjából kihallatszó fenyegetést nem lehetett nem meghallani.

De a Claudius nevű tribunus nem ijedt meg a fenyegetéstől. – Nem én panasztalak be, Damian, hanem valaki más. Engem csak elküldött Tiberius Alexander, hogy kísérjelek hozzá – mondta, és lerítt róla a másikkal szemben érzett undor. – Őszintén szólva, csodálkozom rajta, hogy ilyen hosszú időn keresztül sikerült elkerülnöd, hogy felfigyeljen rád.

– A zsidók maguk gyújtották fel az udvart, és ezt Tiberius is tudja – ellenkezett a Damianként említett tribunus.

– Claudius nem hátrált meg. – Titus tábornok úgy rendelkezett, hogy a tüzet hagyjuk kialudni, hogy a Templom maga ne váljon a lángok martalékává. Valaki látott téged, hogy bedobta egy fáklyát a Templom belsejébe.

– Nem ismertem a parancsot.

– Ezt erősen kétlem, de nem nekem tartozol beszámolási kötelezettséggel.

A két férfi egy pillanatig némán bámult egymásra, míg végül Claudius ezt mondta: – Nem vagy letartóztatva, Damian. A parancsnok egyszerűen csak hallani szeretné a történetet a te oldaladról is.

Olyan sűrű volt a feszültség a két férfi között, hogy tapintani lehetett, még ott is, ahol Ábrahám feküdt az árnyékban.

– Eljössz velem önszántadból, vagy jelentsem Tiberiusnak, hogy ellenálltál a parancsnak, és küldessen ki egy csapat katonát, hogy odakísérjenek hozzá? – folytatta Claudius.

– Arra nem lesz semmi szükség – válaszolta Damian gúnyosan. Lova gyeplője felé nyúlt, mintha fel akarna szállni rá, de Ábrahám szeme elkapta Damian másik kezének alig látható mozdulatát, amint odanyúlt valamiért a derekához.

Abban a pillanatban, ahogy Claudius megfordult, és a lábát a kengyelre helyezte, Damian forgószélként megpördült, és hátulról megragadta. Claudiusnak tiltakozni sem volt ideje. Damian belevágta a kését a tribunus sisakja, és a mellkasát védő páncél közötti szabadon álló,

sebezhető részbe. Mély, gurgulázó hang tört elő Claudius átvágott torkából, és a földre hanyatlott, ahogy Damian szorítása ellazult a testén.

Ábrahám teljesen meg volt döbbenve. Egy dolog volt végignézni a lázadók halálát, háborúban megtörténik az ilyesmi. De ez itt hidegvérrel elkövetett gyilkosság volt. Sohasem látott még ilyen kegyetlenséget, és elborzadt attól, hogy egy római katona ilyen barbár módon bánt el a saját bajtársával. De ez az ember nyilvánvalóan gyújtogatás bűnében is vétkes. Félelem szorította össze a torkát attól, hogy egyedül maradt a hegyoldalon ezzel a kegyetlen gyilkossal.

Még jobban elkezdett félni, amikor Damian a búvóhelye irányába tett néhány lépést. Pár pillanatra pánik járta át, hogy biztosan elárulta magát valamivel. De Damian szinte azonnal megfordult, és visszasétált a holttestekhez. Lehajolt, megbizonyosodott arról, hogy Claudius tényleg meghalt, majd felemelte a tunikáját, és elvégezte a szükségét a tribunus, és a lemészárolt felkelők tetemei felett, miközben átkokat szórt a zsidó áruló Tiberius Alexander fejére, aki nem áttal a római csapatok parancsnokának főtanácsadójaként szolgálni.

A testek meggyalázása után Damian felült a lovára, és elváltázott a Tizedik Légión táborhelyének irányába. Ábrahám azon tűnődött, hogy az elvetemült tribunus vajon felelni fog-e valaha is a bűneiért, de erősen kételkedett benne. A gyújtogatást a Templomban nehéz lenne bizonyítani, mivel a Jeruzsálemért folyó végső csata viharában a város nagy része lángokban állt. És ha rábukkannak Claudius tetemére, azt gondolják majd, hogy a tribunus a háború, nem pedig egy gyilkosság áldozata lett.

Ábrahám kívárta, míg Damian lovának a dobogása teljesen elhal a távolban, azután nagy nehezen felállt. Karcolásokkal és félelemmel volt teli, de nem volt semmi nagyobb baja. Mostanra teljesen besötétedett, biztosan ezért is nem fedezték fel a búvóhelyét.

Egy horkantó hangot hallott közvetlen közélről, amitől egy pillanatra megmerevedett, majd rájött, hogy a hang csakis Claudius lovától jöhet.

A ló! – gondolta, és mindjárt jobban érezte magát. – Nekem kell az a ló.

Óvatosan araszolt a hang irányába, mert nem akarta megijeszteni az állatot, és ki akarta kerülni a mészárlás áldozatait is. Elég közel került már ahhoz, hogy megérezze a bőr, az izzadság és a vér szagának elegyét, majd egy sötét, nagydarab alak körvonalait is ki tudta venni közvetlenül maga előtt. A csatáló orrával gazdája testét bökölte, és parancsra várt.

Ábrahám kinyújtotta a kezét, és megveregette a ló pofáját. Halkan beszélt hozzá, hogy megnyugtassa, miközben a zablát és a gyeplőt keresgélte. – Gyerünk, öregem! Jussunk ki innen valahogy!

.oOo.

Amikor felkelt a hold, Ábrahám szeme már meg tudta különböztetni a várost elbarikádoló római fal körvonalait magától balra, és az eredeti kőfalat magától jobbra. Hagyta, hogy a ló vezesse, mert tudta, hogy úgyis az északon elhelyezkedő katonai tábor irányába fog tartani. Neki is északi irányba kellett haladnia, hogy a Cézáréába vezető úthoz érjen, bár messziről el akarta kerülni magát a tábort. De ahhoz először is valahogy át kell jutnia a második falon. Amíg a ló lassan poroszkált keresztül a völgyön, Ábrahám szemei nyílást keresve a falat pásztázták.

Látta, hogy még mindig tombol a tűzvész a feje felett a városban. Érezte az égő fa és az égő emberi hús csípős szagát, és hallotta a félelem, és a fájdalom kiáltásait, melyeket letompított a távolság. Több százezer ember vesztette itt ma életét – gondolta. Sokan közülük zarándokok

voltak, mint én. Csendben hálát adott Istennek, hogy megőrizte az életét, és védelemért imádkozott az út hátralévő szakaszára is.

Lassan haladtak előre. A ló fáradt volt, Ábrahám pedig nem tudta pontosan, hogy hol is van. Bár sietni szeretett volna, nem ösztökélte vágtaázásra a lovat, mert attól tartott, hogy esetleg újra összefut egy csapat katonával.

Fél órával az után, hogy elindult, rádöbbsent, hogy el kellett volna hoznia a halott tribunus kardját és sisakját. Persze, jól tudta, hogy közlőlől senki sem téveszthetné össze egy katonával, de a sisakban legalább messziről a táborhelyére visszatérő római katonának nézhetnék. Ami a kardot illeti – sajnos nem volt meg a hüvelye, ezért nem lett volna könnyű vinni, de jól jöhetett volna, ha védekezésre kerülne a sor. Ha valaki, akár katona, akár civil, megsejtené, hogy egy vagyont érő arannyal a dereka körül próbál meg elszökni Jeruzsálemből, Ábrahám nagy bajba kerülne. De legalább van egy töröm, amit Tóbiás házából hoztam el – emlékeztette magát.

A hold halványezüst fénye pont a feje fölött világított, amikor a balján valami fémes csillogást látott meg maga előtt. Röviddel azután megérezte maga körül a levegő áramlását. Ez egy kapu, egy nyitott kapu! Nagyon megörvendeztette a felfedezés, de hamarosan elhalványult a lelkesedése, amikor észrevette, hogy egy szekér vontatta terjedelmes hajítógép torlaszolja el a nyílást. Leszállt a lóról, és körbetapogatta a nehéz szerkezetet. A gép az egyik oldala felé megdőlt, mert a szekérnek a súly alatt eltört az egyik kereke. A fal, és a sérült szekér között van annyi hely, hogy könnyen át lehet jutni rajta a másik oldalra, sőt még a ló is kifér, ha sikerül rávennem arra, hogy átlépje a darabjaira szétesett kereket – összegezte a helyzetet Ábrahám. Óvatosan ki kell kerülnie a hajítógép kiálló sarkát, hogy nehogy kimozduljon a szerkezet az egyensúlyából, és összezúzza őt is, és a lovat is.

Ábrahám átmert a kapun. A ló gyeplőjét maga mögött tartotta, és próbálta beédesgetni a hatalmas állatot a nyílásba.

– Hé! Ki az?

A kiáltás megijesztette, és ettől kiesett a kezéből a gyeplő. A ló, már félig kinn a kapun, hirtelen felágaskodott a hátsó lábaira, majd nagy robajjal a törött keréken ért földet. Három katona rohant Ábrahám felé, akik futás közben vonták ki a kardjukat. Nem látta őket a hajítógép felé közeledni. Talán a nyitott kaput őrzik? Vagy azért küldték őket, hogy megjavítsák a szekeret? Honnan a csodából kerültek ezek elő? És miért nem hallotta meg őket már hamarabb is?

A pillanat tört része alatt kellett eldöntenie, hogy elfusson a katonák elöl, vagy maradjon ott, és küzdjön meg velük. A szuroksötétben ló nélkül nem lenne túl sok esélye. Nem igazán tudta, hogy ezzel szemben mennyi esélye van három felfegyverzett katonával szemben, de a harc mellett döntött, és egy szempillantás alatt ott volt a tör a jobb kezében. Soha nem volt katona, és nem szeretett verekedni sem, de sportos alkat volt, és annak ellenére, hogy sokáig éhezett, és az utóbbi időben már szinte semmi ennivaló sem került a gyomrába, jók voltak a reflexei, és egy macska ügyességével mozgott. Az elöl álló katona mozdulatát már valamivel az előtt meglátta, hogy meghallotta volna a kard suhogását a levegőben. Félreugrott, megragadta a férfi karját, és sípcsonton rúgta. A katona elveszítette az egyensúlyát, és vaktában Ábrahám felé dőött. Ábrahám könnyedén elhajolt a szúrás elöl, de ekkor megérezte, hogy egy másik katona hátulról próbálja meg leszúrni. Olyan gyorsan ugrott el a szúrás elöl, hogy a férfi töre csak a köpenyét és a tunikáját szakította el, de nem tudta megsebezni a bőrét. Egyik kezével kiszabadította magát a férfi szorításából, aki elkapta a vállát, a másik kezével pedig vaktában dőött egyet a törével. A katona karját találta el, akinek ömlött a vér a csuklóján átvágott artériájából, és kiesett a kezéből a fegyver.

Közben első támadója visszanyerte az egyensúlyát, és a harmadik katonával együtt lendült támadásba. Ábrahám felmérte a távolságot, és amikor a közelébe kerültek, előreugrott, és lendületből nekik gurult, amitől a két támadó egymásnak ütközött. Az első férfi újra a földre került, de a másiknak sikerült állva maradnia. A támadástól Ábrahám kicsit megszedült, és ez alkalommal nem mozdult elég gyorsan. A legionárius kardja a fülénél érte, és egészen az álláig végighasította az arcát. Égő fájdalom hasított bele, ahogy próbált arrébb gurulni, de a két férfi hirtelen ráugrott.

Az a katona, akit korábban megszúrt, erősen vérzett, de bosszúra szomjasan lendítette előre a törét. Ábrahám szinte természetfeletti erővel kapta el a férfi kezét, és csavarta ki belőle a fegyvert, miközben egy jól irányzott rúgással a másik katona ágyékát találta el, amitől az kétrét görnyedt fájdalmában. Ábrahám akkori kondícióját tekintve ez az erő valóságos csodaszámba ment.

De a harmadik katona még mindig üldözte, és amikor Ábrahám felnézett, egy hasára szegezett karddal találta magát szemközt. A biztos halállal nézett szembe. Csak azért élte túl az éhínséget és a tűzvészt, hogy akkor haljon meg, amikor már úgy érzi, hogy végre megmenekült?

Ebben a pillanatban a ló hangosan felnyerített, és felágaskodott. Első lábai csak egy hajszálnyira kerültek el az Ábrahám felett álló katonát, amikor az állat újra letette őket a földre, ami meglepte a támadót. Ez a kis figyelemelterelés éppen elég volt ahhoz, hogy Ábrahám újra fel tudjon állni. Meglepte, hogy az állat nem vágta el onnan, de a csatolovat nem ijesztette meg a harc, szokva volt hozzá.

Ábrahám gyorsan megragadta a gyeplőt, és felpattant a ló nyergébe. Az állat pedig, mintha tudta volna, hogy mit vár el tőle, belevetette magát az éjszakába, letiporva az egyik katonát a sietős elindulás közben.

Ábrahám úgy vágatott el onnan, hogy egy pillanatra sem nézett vissza.

.oOo.

Két nappal később megérkezett Cézáréába. Halálosan éhes volt, és teljesen le volt gyengülve, hiszen a szökése óta csak egy maréknyi száraz fűvet evett. De szerencsére vizet bőségesen sikerült találnia. A ló kiszagolt egy patakot, és miután megitta az állatot, ő maga is teleitta magát. Sebeit is kitisztogatta a vízzel, amennyire tudta.

Lefeküdt a patak partján a hús fűbe, hogy megszáradjon, és élvezettel fürdött a napsugarak melegében, és a friss levegő szabadságának mámorító érzésében.

Szabadság, Tóbiás! Sikerült kijutnom – és a pénzed segítségével el fogok jutni a szabadsáig!

Néhány aranyérmét kivett a tunikája alatt hordott pénzes zacskókból, áttette az övére erősített bőrzacskóba, és gondolatban hálát adott az unokatestvérének a szabadság ajándékáért, miközben tovább folytatta az útját.

Cézáréa külső részén Ábrahám meglátta a római helyőrség épületét. Leszállt a nyeregből, és gyengéden megveregette a ló nyakát, amely megmentette az életét. – Ott majd jól megabakoltatnak téged, öreg cimbor, és szolgálhatsz majd egy másik katonát, pont olyan becsületesen, mint szegény Claudius – mondta neki, és az erőd irányába hessegette az állatot.

A városba beérve Ábrahám az első útjába eső fogadóba betért. Alig várta, hogy hónapok óta először tisztességes ennivalót ehessen.

– Hát veled meg mi történt, utazó? – kérdezte a fogadós Ábrahám számtalan horzsolására és karcolására mutatva.

– Beleestem egy szakadékba – felelte olyan hangon, amiből kihallatszott, hogy nem örülne a további kérdezősködésnek.

– A felszolgálónő, aki valószínűleg a fogadás felesége lehetett, kihozta az ennivalót, és lopva odaodanézegetett Ábrahámra, miközben evett. Biztosan szörnyen nézhetek ki – gondolta magában Ábrahám –, pláne akkor, ha a külsőm is olyan borzasztó, mint ahogy belül érzem magam. Kényszerítette magát, hogy lassan egyen, mert tisztában volt vele, hogy ilyen hosszadalmas éhezés után akár meg is betegedhet, ha egyszerre túl hirtelen, és túl sokat eszik.

Vacsora után megkérdezte, hogyan juthat el a kikötőbe, és az iránt érdeklődött, hogy indul-e mostanában hajó Ázsia felé. A fogadás előzékenyen megadta egy ember nevét a kikötőben, hogy őt keresse, de utána még megjegyezte: – Először azért a sebet kellene kezelni az arcodon. Úgy néz ki, hogy az a bizonyos „szakadék”, amelyikbe beleestél, kardot viselt.

Mielőtt Ábrahám tiltakozni tudott volna, a fogadás felesége bort locsolt a sebbe, és egy darab vászonnal gyengéden kitisztította. Ábrahám szíszeggett a fájdalomtól, és alig tudta visszatartani az ordítást.

– Ha a maró érzés elmúlik, sokkal jobban fogod érezni magad – mondta az alkalmi ápolónő mosolyogva.

Ábrahám már annak is örült, hogy egyáltalán él, így nem neheztelt sokáig az újabb fájdalomért. Amikor a bor megszáradt, és a folyadék okozta tűz alábbhagyott az arcán, az asszony olívaolajat öntött a vászonra, és bekenegette vele a sebet.

– Készen is vagyunk. Ugye, hogy sokkal jobb? – mondta. – Nem szabad hagyni, hogy a seb elgennyesedjen.

Ábrahám kifizette a számlát, megköszönt mindent a vendéglátóinak, és elsétált a kikötőbe. Repesett az örömtől, amikor megtalálta a kapitányt, akit a fogadás ajánlott, és kiderült, hogy a gabonaszállító hajója éppen indulófélben van Ázsia felé.

– Igen, Efézust is útba ejtjük, és igen, van még hely a fedélzeten – felelte a kapitány Ábrahám sortűzszerű kérdéseire. Mondott egy árat, Ábrahám pedig alku nélkül elfogadta, és kiszámolta a pontos viteldíjat.

– Egy órával később már nem találtál volna itt, barátom – mondta a kapitány. – Készen állunk a kihajózásra. Szerencsés napod van, és ahogy elnézlek téged, rád is férne némi szerencse.

Széles mosollyal rámosolygott új utasára, és Ábrahám csak akkor jött rá, hogy alighanem alkudnia kellett volna a viteldíjjal kapcsolatban. De egyáltalán nem érdekelte az ár, annyira megkönnyebbült, hogy végre biztonságban van.

Jeruzsálemből való szökése után negyvennyolc órával Ábrahám egy Efézusba tartó hajó fedélzetén találta magát. Hihetetlenül sok minden történt vele az elmúlt néhány hétben, illetve hónapban, ahogy így visszagondolt az eseményekre. Számításai szerint százhuszonhárom napot töltött el Palesztinában. Megtalálta, és elveszítette a két legdrágább embert, akit valaha is ismert. Túlélte az éhínséget, és a történelem minden bizonnyal egyik legvéresebb háborúját.

Biztosan van Istennek valami szándéka velem, hogy hagyta, hogy életben maradjak, amikor olyan sokan meghaltak körülöttem – gondolta, miközben a tenger hullámvágását hallgatta, és lassan álomba merült.

Ábrahám nem is sejtette, hogy milyen szándéka lehet vele Istennek, de biztos volt benne, hogy Efézusban majd fény derül rá.

Ábrahám pislogott egyet, és Damian visszataszító képe újra fókuszba került. Közelről nézve jól látszott, hogy az évek Damian felett sem múltak el nyomtalanul. Arca ráncos volt, és a szemei alatt ott voltak az öregedést beszédesen jelző táskák. Horgas orra egy ragadozó madárra emlékeztette Ábrahámot. Tisztára olyan, mint egy keselyű! – gondolta magában.

De úgy néz ki, hogy Damian itt csak a fő ragadozó, gondolta Ábrahám, ahogy felfedezte a tömegben a több száz piros tunikás, és bőrpáncélos keselyűt. A katonák körülbelül ugyanannyian voltak, mint a kíváncsiskodók a hatalmas emlékmű, és a Domitianus Templománál felállított kőoltár körül összegyűlt sokaságban.

Damian leengedte a kezét, és vele a Jeruzsálemből lopott tálat, amit korábban azért emelt fel, hogy Ábrahám közelebbről is megnézhesse. Odafordult a tömeghez. – Elmondom, hogy mi fog itt ma történni – kezdett bele a mondandójába. – A Birodalomhoz való hűséget fogjuk megvizsgálni egy egyszerű eljárás segítségével. Ahogy mindenki tudja, Rómát nem érdekli, hogy ki milyen istent imád, amíg tisztelettel adózik a Cézárnak. Büszke vagyok arra, hogy eszköze lehetek Flavius Domitianus császárnak – közben a hatalmas szobor felé intett – abban a fontos szolgálatban, hogy mindenki számára lehetővé teszem, hogy kifejezhesse az iránta való hűségét, és imádhassa őt.

Te csak egy felbérelt gazember vagy! – szeretne volna odakiabálni Ábrahám.

Damian büszkén kihúzta magát a közönsége előtt, miközben foglyainak és a bámészkodóknak is leírta, hogy miből áll a kötelező áldozat. – Nagyon egyszerű. Csak fog az ember egy csipetnyi tömjént, beledobja a tűzbe, és közben azt mondja: „A Cézár az Úr!” Bár lehet ennél többet is mondani, nincs szükség különösebb ékeesszólásra. Csak négy egyszerű kis szó: A Cézár az Úr.

– Ha valaki ezt nem teszi meg, az felségsértést követ el, és szigorú büntetésben fog részesülni.

Damian hatásszünetet tartott. – Én egy értelmes ember vagyok. Egy könyörületes ember...

Könyörületes! Ábrahám a szája szélét harapdálta, hogy ki ne kiabálja mindenkinek, hogy Damian minden, csak nem könyörületes.

– Tehát, amíg mindenki nyugodtan viselkedik, és nincsenek zavargások, és nem történik semmiféle rongálás, a halálbüntetés kiszabása helyett megelégszem azzal, hogy Patmosz szigetére száműzőm a bűnösöket. Vagyis, csúfneven az Ördög-szigetre – folytatta Damian.

– Persze a büntetés része a teljes vagyonelkobzás, de a bűnös legalább a haláltól megmenekül. Élete további részét római fogolyként tengetheti az Ördög-sziget kőbányaiban robotolva. Hát, biztosan nem kell külön ecsetelnem, hogy az micsoda nehéz munka!

Damian láthatóan nagy gyönyörűséggel forgatta magában a gondolatot, és néhány bámészkodó suttogó helyesléssel fogadta a hírt, hogy az áldozatot megtagadó keresztényeket az Ördög-szigetre száműzik. Az ottani fegyenctelep fogadta be a társadalom söpredékét, a rablókat, és azokat, akik nőket erőszakoltak meg valamint a politikai foglyokat, és az ateistákat.

– Most, hogy lefektettük az alapelveket, lássunk munkához!

Damian megfordult, és visszatért Ábrahámhoz, de most távolabb állt meg tőle. Ábrahám majdnem elmosolyodott, amikor rájött az okára: minél közelebb lépett hozzá Damian, annál

nyilvánvalóbban látszott, hogy hátra kell hajtania a fejét, és erősen felfelé kell néznie ahhoz, hogy neki a szemébe nézhessen.

Micsoda bosszantás lehet ez neki! – gondolta Ábrahám, és azonnal el is döntötte magában, hogy szálfegyenesen fog állni, hogy ezzel is kihangsúlyozza a magasságát.

– A régi ismeretségünkre való tekintettel veled akartam kezdeni, Ábrahám. De nem gondolod, hogy úgy lenne illendő, hogy kezdjük a... rangidős vezetőjével, ha te is úgy gondolod, a törvénytelen szektátoknak. Az apostollal. Ha jól emlékszem, így nevezitek. Végül is ő az, aki mindenkinek példát mutat.

– Hozzátok ide őket! – intett oda Damian a katonáknak a Jánost és Jákobot ideszállító kocsi irányába. Két tagbaszakadt katona előreszegezett lándzsákkal a kocsi felé az oltár irányába terelte a párt.

– Nagy nehézséget okozott, hogy megtaláljam, és idehozzam ezt a kettőt erre az eseményre, Ábrahám. Százötven embert kellett kiküldennem, hogy fésüljék át a vidéket. Tényleg azt hitted, hogy elbújhatnak előlem?

Ábrahám úgy látta, hogy Damian élvezi ezt a macska-egér játékot: örömet leli abban, hogy játszhat az áldozataival, és azért húzza el az elodáztatást, hogy minél jobban megkínózza őket.

Jákob szeme némán üdvözölte az apját, amikor odaért az oltárhoz. Nagyon közel állt Ábrahámnak, aki izgatottan nézett végig a fián, aki olyan nagyon hiányzott neki az elmúlt hetekben. A szemén a monokli, és az arcán a horzsolás nem tűnt súlyosnak, hamar rendbe fognak jönni. Ám az a seb, amit most Damian akar ejteni rajta, az egész életére ki fog hatni. Ábrahám szíve sajgott a fiáért.

János láthatóan nem sérült meg, amikor letartóztatták. Az öregember teste ugyan gyenge volt, de a szeme lángokat szórt. Ábrahám az elmúlt évek során már sokszor látta ezt a haragos tekintetet, és gyakran még szórakoztatónak is találta, amennyiben nem ő volt a tekintet tárgya. De most csak aggodalmat érzett. János nem csak a pásztora, hanem a barátja is volt, és Ábrahám nagyon szerette.

– Hát akkor, kezdjük az apossssstollal!

Damian szájából csúfondárosan süvített elő a titulus.

Előrenyújtotta a tömjént tartalmazó tálat János felé, aki egy pillanatra ránézett, azután becsukta a szemét, és mindkét kezét felemelte, mint amikor imádkozni szokott, vagy megáldja a gyülekezetet.

– Sma Jiszraél, Adonáj Elohénu Adonáj Ehád... – kezdte János.

Ábrahám ráismert az ősi zsidó hitvallásra, ami a kereszténység egyistenhitének is az eredete volt: Halljad, ó Izráel: az Úr, a te Istened egy Úr. Naponta elmondta a Smát, mióta csak az eszét tudta, és ajkai önkéntelenül is együtt mozogtak Jánoséval, ahogy az apostol héberül folytatta: – Szeresd az Urat teljes szívedből, teljes lelkedből, és minden erődből...

– Elég legyen ebből a sületlenségből! – robbant ki Damianból a méreg, és úgy csapott rá János egyik magasra emelt kezére, mintha egy kétéves gyereket utasítana rendre. – Beszélj érthetően, vénember! Bemutatod az áldozatot, vagy nem?

János ellökte Damian tömjénes tálat tartó kezét. – Nem kell a tömjén, nem mutatom be az áldozatot! Csak egy Isten van, és az Ő neve nem Domitianus. Bütykös ujjával Damian felé bökött. – Jézus Krisztus az Úr! Ő a Királyok Királya, az Uraknak az Ura, és az Ő nevére minden térd meghajol...

– Elég legyen! Ma nem prédikációt hallgatni jöttünk itt össze! És ami a térdék meghajtását illeti, meg fogsz hajolni Róma előtt. Az Ördög-sziget majd térdre kényszerít téged, ezt garantálhatom – mondta Damian nyersen.

Ábrahám elborzadva nézte végig, hogy Damian lábbilincset hozat. János összerándult a fájdalomtól, amikor az egyik katona hátracsavarta a karját, míg a másik lehajolt, hogy megszorítsa a bilincset a lábán. De nem kiabált, még akkor sem, amikor a katona olyan szorosra állította be a bilincset, hogy vér serkent ki a lábából, és kis patakokban elindult lefelé.

Damian elégedettnek látszott a fájdalom mértékével, amit az apostolnak okozott. Figyelme most Jákob felé fordult. Mosolygott, ami azt mutatta, hogy elszállt a mérge, legalábbis pillanatnyilag.

– Azt mondják, hogy az alma nem esik messze a fájától, Ábrahám. Erről a fiúról lerí, hogy a te fiad. Ugyanolyan haj, ugyanazok a szemek, és ugyanaz a makacs áll – pont olyan, mint te. Milyen nagy kár, hogy nem az apja nyomdokaiban jár! Úgy hallom, hogy ő is prédikátor, mint az az eszement apostol ott.

Ábrahám látta, hogy Jákob alig tudja visszafojtani kitörni készülő indulatait. A fia ég a vágytól, hogy összetörje Damian képét, és erőteljesebb testalkatával, és nagyobb fizikai erejével könnyedén bosszút is tudna állni Damianon. De ezt Damian fogdmegjei gyorsan megtorolnák, és a vége Jákob halála lenne.

– Hallottad a figyelmeztetést, fiú! Nem akarok prédikálást hallgatni! Damian megfogta Jákob kezét, és belenyomta a tömjéntartó tába. – Arra van az oltár – intett a fejével, és lassan elengedte Jákob csuklóját.

Jákob kivett egy csipetnyi tömjént, de nem mozdult el a helyről, ahol addig állt. Lassan morzsolgatva az ujjai között a földre szórta a tömjént, és határozottan azt mondta: – Nem áldozom a császárnak. Én hűséges maradok az Úr Jézushoz.

Ábrahám szíve összeszorult. Egyszerre volt büszke, és szomorú. Látta, hogy Erzsébet, aki az egyik kezével még mindig Rebekát tartotta átölelve, a másik kezét a szája elé kapja, ahogy a katonák bilincsbe verik Jákobot. Jákob nem állt ellen, amikor egy durva arcú legionárius kíméletlenül elrángatta az oltár elől. A láncok megsörrentek, ahogy Jákob néhány csoszogó lépést tett a lábbilincsből, de a fiú a fiatalság alkalmazkodó képességének köszönhetően hamar elfogadta mozgásszabadságának új korlátait. Ábrahám tudta, hogy a büntetés igazságtalanságát, és a megalázást sokkal nehezebben fogja elviselni, mint akármilyen testi korlátozást.

Most én fogok sorra kerülni – villant át Ábrahám agyán. – Most mit csináljak?

Agyában egymásnak ellentmondó gondolatok kergették egymást. Eszeveszetten haragudott Damianra, és mindent megtett volna, csak hogy megmenthesse a családját ennek a szörnyetegnek a karmai közül. De megtagadhatja-e az Urat? Egy belső hang szólalt meg benne: Ha valaki megtagad engem az emberek előtt, én is megtagadom azt az én mennyei Atyám előtt.

Próbált nem odafigyelni a hangra. Péter is megtagadta Jézust – győzködte magát –, és mégis bocsánatot nyert. Ha bemutatom az áldozatot, bedobom a tömjént a tűzbe, és elmondom azt a négy szót, nem fedezi-e be Isten kegyelme a bűnömet?

Péter apostolról az ő Péter fia jutott az eszébe, és izgatottan elkezdte keresni az alakját a tömegben. De sehol sem találta. Nem látta Pétert az emberek között, és tudni szeretne volna,

hogy mi történhetett a törékeny, könnyen megijedő fiúval. Hogy sikerült elkerülnie ezt a rémálmot? Vagy talán Damian már korábban elkapta, és megölte őt?

Damian Ábrahám felé fordult, de mielőtt kinyújthatta volna felé a tömjént az áldozáshoz, Naomi lépett előre. Hiányos öltözkéiben dideregve gyorsan odament Damianhoz, aki csak jó öt centivel volt magasabb nála. Merészen odaállt elé, és belekezdett a mondandójába. – Nézd, én már a csatlósaidnak is elmondtam, hogy én nem tartozom ezek közé a vallási fanatikusok közé. Fázom, és haza akarok menni, ezért essünk túl a dolgon!

Naomi csinos alakja jól kivehető volt a vékony, ujjatlan tunika alatt, és Damian szemei fel-lejártak rajta.

– Micsoda bátorság van benned! – jegyezte meg elismerően.

– És van bennem józan ész is – felelte a lány. – Ez a családom többi tagjából sajnálatos módon hiányzik.

Damian röviden felnevetett ezen a nyers beszéden.

– Milyen igaz, milyen igaz!

– Vehetek belőle? – kérdezte Naomi, és a tömjén felé nyúlt.

– Csak szolgálj ki magad!

A lány kivett egy csipetnyi tömjént, és fontoskodva az oltár felé sétált. Teátrális mozdulattal beledobta a tömjént a tűzbe. Ahogy a tömjén felszikrázott és sisteregni kezdett, Naomi elmondta a kijelölt szöveget: – Éljen Domitianus császár, aki Úr és Isten.

Damian diadalmasan elmosolyodott. – Jól van! – bólintott oda a lánynak. – Ha vársz egy kicsit a kocsimban, valakivel hazavitetlek.

Egy katona besegítette Naomit a kocsiba. Damian mohó tekintettel kísérté végig minden mozdulatát.

– Okos lányod van, Ábrahám. És milyen szép. Biztosan nagyon büszke vagy rá. Vagy nagyon szégyenkezel miatta. Nos, melyik az igaz?

Damian nem várt választ, és Ábrahám nem szólalt meg. Forgott a fejében minden. Rádöbbsent, hogy Naomi tette valószínűleg megmentette a család vagyonát. Damian biztosan nem meri megpróbálni elkobozni a vagyonát, miután egyik örököse kifejezte az uralkodó iránti hűségét. De – gondolta – lehet, hogy Damian megpróbálja rátenni a kezét a javaimra a lányomon keresztül. Ábrahám figyelmét nem kerülte el, milyen pillantásokkal méregette Damian Naomit. És még ha Damian nem is járna sikerrel, ami Naomi tüzes természetéből, és a férfiak iránt érzett mély megvetéséből kifolyólag eléggé valószínűnek látszott, akkor sem bízhat abban, hogy idősebbik lánya bölcsen fogja kezelni a pénzét. Naomi újra bebizonyította, hogy a saját érdekeit mindenek felett állónak tekinti.

Nem mintha az anyagi értékek lennének a legfontosabbak – érvelt Ábrahám. De családjának megvédése kiemelt jelentőségű volt számára, és hozzá volt szokva ahhoz, hogy a vagyona segítségével mozgatni tudja az állam gépezetét. Kell, hogy legyen valami út Damian fondorlatainak kikerülésére. Mindig is volt, ha elég pénz állt az ember rendelkezésére. Ha az uralkodó kiadott egy rendeletet, azt hatálytalanítani is lehet. És Ábrahám meg volt győződve arról, hogy csak pénzre van szükség ahhoz, hogy el tudjon jutni az uralkodóig. Elmehetne Rómába, és kérhetne személyes meghallgatást a császártól.

Ábrahám gondolatban úgy nézte végig a körülményeket, mintha csak egy egyszerű üzleti döntést készülne meghozni. Egyik fiát éppen most ítéltek kényszermunkára, a másíkról nem tud semmit. Idősebbik leánya el akarja herdálni a családi vagyont, és a fiatalabbik lánya még

az Ördög-sziget gondolatától is iszonyodik. És Erzsébet, féltőn szeretett Erzsébetje. Nem állhat itt csak úgy, és nem nézheti végig tétlenül, hogy a feleségét bilincsbe verik. Ez egyszerűen lehetetlen.

Isten biztosan meg fogja érteni – próbálta magát meggyőzni. De ha Isten úgyis megérti, akkor miért viseli meg ennyire ez a döntés?

– A másik lányod még szebb. Damian figyelme most Rebeka felé fordult. – Hasonlít rád, Erzsébet.

Damian Ábrahámnak háttal állt, így nem látszott, hogy milyen az arc kifejezése. De Erzsébet arcán tisztán tükröződött a félelem, az utálkozás, és a méreg.

– Micsoda szépséges fiatal kislány! Damian odanyúlt, és Rebeka hosszú sötét hajának egy fürtjét megragadva sokatmondóan maga felé húzta. – Igazán szerencsés az a férfi, aki téged asszonnyá tehet.

– Damian, kérlek! – Erzsébet hangja remegett.

– Milyen kedves dolog a te szádból hallani a nevemet, Erzsébet. Szép emlékeket hoz fel bennem.

Egy szörnyű emlékkép futott át Ábrahám agyán, és képtelen volt csendben túlni tovább. Meg kell állítania ezt a dolgot, bármi legyen is az ára.

– Damian! – kiáltotta. – Hozd ide a tömjént!

Damian gúnyos nevetését visszaverte a kööltár, ahogy elengedte Rebeka haját, és visszafordult Ábrahámmal. – Na mi van, Ábrahám? Ilyen gyorsan semmivé lett a hited?

Erzsébet rémulten nézte, ahogy Damian a férje felé nyújtja a tömjént. Ne! Kérlek, Istenem, ne engedd, hogy megtegye! – imádkozott magában. – Ábrahám nem gondolja ezt komolyan! Csak azt hiszi, hogy ezzel megmenthet engem.

Jól ismerte az arckifejezést Ábrahám arcán – makacs elszántság, és szenvedélyes vágy, hogy helyrehozzon egy igazságtalanságot. Tudta jól, mi járhat a férje fejében. A férfi eddig mindig mindentől megvédte, és mindig mindennel ellátta. Ez volt az egyik oka annak, hogy beleszeretett. Ábrahám külseje nem tükrözte hűen a természetét. Nagydarab volt, szívós, és néha még mogorva is, de olyan ember, aki szeret másoknak biztonságot nyújtani. Volt úgy, hogy nem értette meg a gyerekeit, de szerette őket, és nem volt olyan dolog, amit meg nem tett volna értük. Vagy érte, a feleségéért.

De az Urat megtagadni...ilyen messzire azért biztosan nem megy el – morfondírozott magában.

Damian már-már vidámnak nevezhető képet kezdett vágni, amikor Ábrahám a tömjént kérte. Erzsébet bénultan nézte, hogy Ábrahám vaskos ujjai belenyúlnak a tömjénes tálba.

Uram, könyörülj rajta! – imádkozott kétségbeesetten.

Ábrahám az oltár felé fordult, és a lángok fölé emelte a kezét. Egy rövid pillanatig habozott, majd a tűzbe dobta a tömjént. – A Cézár az Úr! – mondta. Tisztán hallatszott a hangja, de kicsit megbicsaklott, amikor az uralkodó által elrendelt istenkáromló szavak kijöttek a száján.

Rebeka levegőért kapkodott. – Ez nem lehet igaz! – mondta, és Erzsébet kezéért nyúlt.

Amikor Ábrahám megfordult, hamuszínű volt az arca. Erzsébetet kimondhatatlan szomorúság öntötte el. Egyik fele nem akarta elhinni, hogy a férje engedett a nyomásnak, a másik fele viszont megértette, és megbocsátott neki, és azon imádkozott, hogy Isten is legyen megértő, és bocsásson meg neki.

– Damian! – Erzsébet észrevette, hogy Ábrahám hangja már erősebben cseng, ahogy határozottan lépked ellenfele felé. – Bemutattam a förtelmes áldozatodat. Megkaptad, amit akartál, most már engedd szabadon a családom többi tagját! Velem van elszámolnivalód, és nem a családommal.

– Hivatalból már tényleg nincs veled dolgom, Ábrahám. És abban is igazad van, hogy van valami személyes jellegű elszámolnivalónk.

Damian az Erzsébet mögött várakozó foglyokra mutatott.

– De talán nem kellene ezeket a gyülekezeti tagokat mind megvárakoztatnunk azzal, hogy rendezzük egy régi vitás ügyünket. Nekik is meg kell adni a lehetőséget, hogy kifejezhessék hűségüket a császár irányában.

– Azon kívül pedig – folytatta – a vitás ügy nem kizárólag rád korlátozódik. Elfelejtetted, hogy a kedves feleségeddel is van némi elintéznivalóm.

A feleség szó Damian ajkáról valahogy tiszteletlenül hangzott.

– A vitát magunk között is elintézhetjük a házámban – erősködött Ábrahám.

– Ó, igazán szívesen eltöltenék a családot körében egy kis időt, különösen bizonyos tagjaival! Damian félreérthetetlen pillantást küldött Rebeka irányába, majd Erzsébethez fordult.

– És most mit szólsz a te hősdhöz? Gondoltad volna-e valaha is, hogy a férjed ilyen gyávának bizonyul majd? – kérdezte.

Erzsébet biztatóan nézett a férjére, azt próbálta megmutatni, hogy még mindig szereti, és hogy megbocsát neki. Hát igen, Ábrahám irántam érzett szerelme mindig is a gyenge pontja volt – gondolta, és mély gyöngédség, és ugyanakkor mély szánalom hirtelen hulláma borította el.

Meglepő módon most már nem félt Damiantól. Mindig is tudta, hogy a férfi gonosz, ezt már lány korában felismerte. És amikor annyi év után most újra feltűnt az életükben, ösztönösen megérezte, hogy ez alkalommal Ábrahám nem fogja tudni megvédelmezni őt Damian gonoszságától.

Nem úgy, mint annak idején.

Ahogy tetőtől talpig végignézett a férfin, aki arra készült, hogy az egész családját tönkretégye, hagyta, hogy a gondolatai visszatérjenek ahhoz a réges-régi konfliktushoz, ami ehhez a mostani perchez vezetett. Eszébe jutott az első alkalom, amikor Ábrahámot megpillantotta...

.oOo.

– A mólón találtam rá – mondta Quintus Erzsébetnek. – Órák óta ott támolgott ide-oda, és útbaigazításért meg-megállítva az embereket mindenkinek azt motyogta, hogy neki meg kell találnia „az utolsó apostolt”. Miután már elmondta néhányszor, végre rájöttem, hogy alighanem Jánosra gondol.

Quintus a korához képest magas fiú volt, de sovány, mint az agár, csupa kéz és láb. Erzsébet el nem tudta képzelni, hogyan volt képes a nagydarab férfit feltenni a szamár hátára, és elhozni János házáig a meredek hegyoldalakon felfelé.

– A kikötőmester azt gondolta, hogy vagy részeg, vagy bolond, és börtönbe akarta vetni zavarkeltésért. Quintus lihegett az erőfeszítéstől, ahogy megpróbálta lábra állítani a férfit, aki arccal lefelé feküdt a szamár hátán, kezei és lábai pedig majdnem a földre lógtak az állat mindkét oldalán. – Először én is örültem néztem, de aztán rájöttem, hogy beteg lehet. Nézd csak azt a sebet az arcán!

Erzsébet felszisszent, amikor ketten egyesült erővel valahogy talpra állították az idegent, és meglátta az álláig húzódó sebet. Vörös volt, duzzadt, és levedzett. Kétségkívül be volt gyulladva.

– Az ember nem is gondolná, hogy ekkora súlya van – jegyezte meg Erzsébet, ahogy a férfi karját átvetve a vállán segített Quintusnak bevonszolni a házba. – Csupa csont és bőr. Úgy néz ki, mint aki már alig él az éhezéstől. És ég a teste a láztól.

– Szerinted helyesen cselekedtem? – kérdezte Quintus, amikor végre lefektették a férfit János ágyára. – Mármint azzal, hogy idehoztam?

– Hát persze. János nem olyan, hogy elküldené. És olyan beteg, hogy a börtönben akár meg is halhatott volna.

Erzsébet végignézett János szellősen bebútorozott hálószobáján. Mindennek tudta a helyét, mert rendszeresen látogatta az apostolt. Nem pusztán azért, hogy megbizonyosodjon róla, hogy van mit ennie, de a házimunkában is segített neki. A főzést és a takarítást János nem tartotta túl sokra. Erzsébet otthonában a személyzet mindent elvégzett, rá nem volt ehhez szükség, így volt ideje arra, hogy az apostol mindennapi szükségleteinek kielégítésében segítsen. Megelégedéssel töltötte el, hogy János így megengedhette magának, hogy kizárólag csak a szolgálatra koncentráljon.

– Hozz egy tunikát abból a ládából! – utasította Quintust. – És még egy takarót az ágyra! Én addig hozok egy lavór vizet. Megpróbáljuk lemosni, amennyire tőlünk telik, és a lázát is csillapítani kellene.

Amikor Quintus levetköztette a beteget, gyorsan megtalálta az okát annak, hogy mi volt olyan nehéz rajta.

– Ezt nézd meg! – mutatta a vízzel visszatérő Erzsébetnek.

Szájával lefelé fordította a bőrzacskót, és a tartalmát az ágyra borította. Aranyérmék borították el az idegenre terített takarókat. Quintus megtöltötte a markát arannyal, majd hagyta, hogy a pénz újra kifolyjon a két tenyere között. Mosolyogva hallgatta az aranypénzek csilingelését, ahogy halomba gyűltek a takarókon.

– És még egy ilyen zacskója van. A tunikája alatt voltak, a derekára kötve. Te láttál már valaha ennyi pénzt egy helyen?

Erzsébet látott már korábban ennyi pénzt együtt, de csak az apja bankjában. A férfinak, akit Quintus megmentett, egy kisebb vagyona volt aranyérmékben. Ha túl is élte volna a börtönt, biztos, hogy koldusként került volna ki belőle, mert valaki megszabadította volna a pénzétől. Úgy tűnik, Quintus nem csupán az életét mentette meg, hanem a gazdagságát is.

A férfi elkezdett felemelkedni az ágyról, amikor Erzsébet hideg vizes szivaccsal lemosta az arcát. Megragadta a lány kezét, meglepő erővel megszorította, és a láztól rekedt hangon megkérdezte: – Meg tudod mondani, hogy hol találom meg Jánost?

Szemein látszott, hogy nem lát velük tisztán.

– János ismerte az Urat.

– János házában vagy, idegen. Az apostol nemsokára hazaérkezik. Addig mi gondoskodunk rólad – mondta neki Erzsébet.

A beteg nem tudta sokáig nyitva tartani a szemét, és felszisszent fájdalmában, amikor a vizes szivacs hozzáért a sebhez az arcán.

– Quintus, kérlek, hozz egy pohár tiszta vizet!

Erzsébet a férfi arcát nézte, amíg Quintusra várt. Biztosan jóképű lehetett, mielőtt ilyen állapotba került. Horzsolások, és sebek borították a kezét és a lábait is, ott volt az a szörnyű vágás az állánál, és biztos, hogy sokáig éhezhetett. A férfi szeme újra kinyílt, és Erzsébet elpirult, hogy rajtakapta azon, hogy őt nézi.

– Olyan gyönyörű vagy! Angyal vagy talán? – kérdezte a férfi érdes hangon.

De mielőtt a lány válaszolhatott volna, már megint nem volt magánál.

Amikor Quintus visszajött a vízzel, Erzsébet megkérte: – Segíts feltámasztani a fejét!

Néhány csepp vízzel megnedvesítették a kicserepesedett ajkakat, és a betegnek sikerült néhány kortyot le is nyelnie. Azután kimerülten visszahanyatlott a párnára.

– Cézáréból jött – szólalt meg Quintus. – Palesztinából.

Erzsébet erre felkapta a fejét. – Ő maga mondta ezt neked?

– Nem, de csak egy hajó érkezett ma a kikötőbe, és az Cézáréból érkezett. Tudod, ott most háború folyik.

– A háborúnak vége – felelte erre Erzsébet.

Quintus meglepettnek látszott, ezért még hozzátette: – Apám most kapott egy levelet, amit az küldött... szóval valaki, aki ott volt.

Erzsébet nem volt túl boldog attól, hogy a háború Palesztinában végül is lezárult. Valójában szörnyen elkeserítette a hír. Ezért is jött el ma Jánoshoz. Hogy beszéljen vele a levélről, és hogy kikérje a tanácsát.

De amikor János megjött, nem volt alkalmas az idő arra, hogy ezt szóba hozza. A gyülekezet két vezetője is hazakísérte az apostolt. Egyikük, Acacius, aki régebben legionáriusként szolgált, értett valamit az orvostudományhoz.

– Kardvágás okozta sebnek nézem – mondta az egykori legionárius. – Éppen elég ilyet láttam annak idején.

Felvágta a férfi sebet, kitisztította és megszáritotta, majd bort öntött rá. – Hagyjuk egy kicsit szellőzni! – mondta Erzsébetnek. – Egy kicsit később kend majd be olívaolajjal, hogy ne keményedjen meg a seb felszíne.

János és a gyülekezet vénei megkenték a sebesült utazót olajjal, és kézzel imádkoztak érte, hogy az Úr gyógyítsa meg – bárki legyen is.

.oOo.

Amikor Erzsébet másnap visszament János házába, az idegen már egy kicsit jobban volt. Lement a láza, és igen, éhes is egy kicsit, válaszolta a lány kérdésére. Erzsébet főzött egy kis levest, majd leült a férfi ágya szélére, és lassan kikanalazva megetette vele.

– Tegnap is itt voltál, ugye? – kérdezte a férfi, amikor végére értek a csészényi levesnek.

– Igen, de a láztól nem voltál egészen magadnál – mosolyodott el Erzsébet. – Azt gondoltad, hogy angyal vagyok.

A férfi egy pillanatra a szemébe nézett, és azt mondta: – Még mindig úgy gondolom.

Erzsébet elpirult, és elkapta a tekintetét. – Hoztam kenyeret és zöldséget. Van valami olyasmi, amit szívesen ennél? Veszek a piacon, ha kell.

A férfi szemeibe könnyek gyűltek, és gyengén megrázta a fejét. – Akármilyen jó lesz – mondta egy pillanatnyi hallgatás után. – Bármilyen ennivalót szívesen elfogadok. Már az is áldás, ha eleget ehetek.

Megköszönte a torkát, mielőtt folytatta. – De adok pénzt, hogy vehess ennivalót Jánosnak, és nekem. Azt mondta, hogy addig maradhatok itt, amíg csak szükséges. Mondtam neki, hogy kifizetem az ellátásomat...

Pánik jelent meg az arcán, ahogy rémülten a dereka körül tapogatózott. – Ó, jaj! Nincs meg. Valami történt a ...

– Nyugodj meg, megvan a pénzed! – mondta gyorsan Erzsébet, amikor rájött, hogy mit keres.

– Quintus találta meg az aranyat, ami nálad volt. Elég nagy összegű pénz volt. Nem akartuk, hogy csak úgy itt heverjen a házban. János gyakran van távol, van úgy, hogy napokig nem jön haza. Ezért elvittük a pénzt az apámhoz.

– Ti vittétek el? Az apádhoz... A beteg megpróbált felkelni, de még túlságosan bizonytalanul állt a lábán.

Erzsébet segített neki visszafeküdni az ágyba.

– Az apám bankár – magyarázta el. – Nála biztonságban van a pénzed.

A férfi arca még így is szkeptikus maradt, ezért hozzátette:

– Várj egy percet! Mindjárt visszajövök.

Behozta a kosarát a konyhából, és kivett belőle egy darab papírt.

– Tessék! Itt van az átvételi elismervény. Gondosan megszámlolták a pénzt, minden pontosan fel van jegyezve ezen a papíron.

A férfi megvizsgálta a cédulát, de nem nyugodott meg tőle.

– Itt az áll, hogy a pénz valakié, akit Erzsébetnek hívnak.

– Az én vagyok. Engem hívnak Erzsébetnek. Tudod, nem tudtam a nevedet, és valamit csak rá kellett írni. Ezért a saját nevemre nyitottam egy számlát. De ne aggódj! Bennem megbízhatsz.

Tudta, hogy nem kellene ennyit beszélnie, de biztos akart lenni abban, hogy a férfi megérti, hogy senki sem rabolta ki.

– Amikor jobban leszel, együtt elmegyünk a bankba, és a nevedre íratjuk a számlát. Nem tudom, hogy mi mást tehettem volna...

– Köszönöm – mondta a férfi, és a kezére tette az övét. – Nagyon köszönöm, Erzsébet.

Erzsébet elpirult attól, ahogy a férfi kimondta a nevét.

– Nagyon szívesen,...

– Ábrahám. Ez a nevem.

Ábrahám. Olyan furcsa volt. Erzsébet úgy érezte, hogy már nagyon régen ismeri a férfit, pedig csak néhány pillanattal korábban tudta meg a nevét. És a férfi sem tudta eddig az övét, de nem neheztelt rá azért, mert a kezébe vette a meglehetősen nagy vagyonának a kezelését.

– Akkor hát megbízol bennem, Ábrahám?

– Megtanultam már, hogy bízzak az angyalokban – mondta Ábrahám halkán. Olyan volt az arckifejezése, mint amikor valaki egy vele régebben történt fontos dologra emlékszik vissza. Azután elcsendesedett.

– Hozzak még egy kis levest?

– Mivel a te tulajdonodba kerültem, szerintem jobban teszem, ha mindenben engedelmeskedem.

Ábrahám szélesen elmosolyodott, majd gyorsan elkomolyodott, amikor a mozdulattól megfeszült a seb az állán.

Erzsébet szíve gyorsabban vert, miközben a konyha felé tartott, és egy vidám dallamot dúdolt. Pillanatnyilag teljesen elfeledkezett a Jeruzsálemből kapott szörnyű hírt hozó levélről.

.oOo.

A következő néhány hét során Erzsébet mindennap meglátogatta Ábrahámot. A férfi lassan kezdte visszanyerni az erejét, és a külsejéről is kezdtek eltűnni az éhezés nyomai.

Minden alkalommal órákig beszélgettek, és a lány alig várta a napi találkozásokat. Ábrahám mesélt a felejthetetlen, Jeruzsálemben eltöltött időről, Tóbiásról, akit arra kényszerítettek, hogy a felkelők hadseregében harcoljon, Rivkáról és Joelről, akik éhen haltak. Időnként megállt a beszédben, amikor bizonyos részletekhez ért, és Erzsébetnek az volt az érzése, hogy a történetnek csak egy megszerkesztett változatát hallja, a férfi kíméletből nem mond el neki mindent. De abból is látszott, amennyit elmondott, hogy szörnyű idősza-
kon van túl.

Ábrahám az Efészusba tartó hajóútról is mesélt a lánynak.

– Annyira ki voltam merülve, hogy rengeteget aludtam. Vittem magammal ennivalót a hajóra, így inkább nem mentem fel a fedélzetre, hanem egyedül töltöttem az időt. Végül csak elfogyott a magammal vitt élelmiszer, de addigra már megbetegedtem, és amúgy sem tudtam volna enni. Megkérhettem volna valamelyik tengerészt, hogy mondja meg a kapitánynak, hogy beteg vagyok, vagy megkérhettem volna az egyik utast is, hogy segítsen, de féltem: ha valaki meglátja, mennyi pénzem van, el fogja lopni tőlem. Szünetet tartott a beszédben, és szigorúan Erzsébetre nézett.

– És tényleg ellopta valaki. Te voltál az!

– Én nem... – tiltakozott Erzsébet, de megnyugodott, amikor ránézett a férfi az előbb még morcos arcára, aki alig tudta visszatartani a mosolyát.

– Te tréfát üzöl belőlem, Ábrahám!

– Igen, tréfát üzök – nevetett fel a férfi vidáman. Erzsébet nagyon szerette a nevetését.

Egy pillanattal később Ábrahám már újra komoly volt.

– De jó, hogy Quintus ott volt a mólón, amikor megérkeztem! Nem is tudom, mi történhetett volna velem, ha akkor ott nem lát meg, és nem dönt úgy, hogy segíteni akar rajtam.

– Quintus jó fiú. Nagyon lelkiismeretes, és megbízható – mondta Erzsébet, és elmondott néhány dolgot róla. – Egy évvel ezelőtt, amikor keresztény lett, az apja kitagadta. A gyülekezetből egy család fogadta be. Én pedig rábeszéltem az apámat – ő nem hívő, de jó ember –, hogy segítsen Quintusnak munkát találni. Az apám egyik ügyfelének van egy kis hajózási vállalata. Nála dolgozik rakodómunkásként. Nehéz munka, de sohasem panaszkodik rá.

– Nehéz? Szerintem ez túl nehéz munka neki! A testalkata sem megfelelő hozzá.

– Szegény fiú annyit eszik, mint egy ló, de csak hosszában növekszik, szélteében egyáltalán nem. Mindenki szeretné tudni, hogy Quintus vajon kikerekedik-e valaha is.

Erzsébet a gyülekezet többi tagjáról is mesélt Ábrahámnak, és arról, hogyan tértek meg a családjá szolgái közül néhányan.

– Tőlük hallottam először Jézusról. Rajtuk keresztül tértem meg. Az apám nem lett keresztény. Még nem. Bízom benne, hogy Isten megnyitja a szívét az igazságra.

Amikor János otthon volt, tanította Ábrahámot. Nem csak a hit alapelveit világította meg számára, hanem Jézusról, és az Úr szolgálatáról is mesélt. Ez volt az, amiért Ábrahám Efézusba jött. János anekdotákkal szórakoztatta őket. Erzsébet is szívesen hallgatta meg újra és újra a történeteket. Bár a többségüket már ismerte, János elmondásában mindegyik újnak tűnt. Az apostol úgy tudta elmesélni őket, mintha az előző napon történtek volna az események, és nem négy évtizeddel korábban.

Egy napon, körülbelül egy hónappal az után, hogy Ábrahám Efézusba érkezett, Erzsébet elvitte a bankba, hogy rendbe tegyék a számláját.

– Most már nem vagy a tulajdonom – mondta neki, amikor végeztek a papírmunkával, és széles mozdulattal odakanyarította a nevét a számlára.

– Ebben én nem lennék olyan biztos a helyedben – válaszolta Ábrahám, miközben a könyökénél fogva kivezette a bank épületéből.

A dolog egy meleg, napsütéses, késő szeptemberi napon történt. A nyár még mindig nem akart búcsúzkodni, olyan volt, mint egy jó barát, akinek nincs ínyére hazamenni egy hosszúra nyúlt látogatás után. Ahogy kiléptek a bankból a szikrázó napsütésbe, és Erzsébet meglátta

Ábrahám arckifejezését, hirtelen rádöbbsent az igazságra. A férfi olyan nyílt rajongással és vágygal a szemében nézett rá, hogy megijedt tőle.

Teljesen meg volt rémülve. Vajon mikor fordult át a tréfálkozás valami sokkal többbe? – tűnődött, csendben ostromozva magát. – Lehetetlen helyzetbe hoztam mindkettőnket. Soha nem lett volna szabad ilyen közel engednem magamhoz. Soha!

Ábrahám nem sietett visszatérni János házába. – Nagyon jól érzem magam – mondta Erzsébetnek – és ez egy nagyszerű nap a szabadban sétáláshoz, különösen veled.

Így hát ráérősen körbesétálták Efézust, és Erzsébet megmutatta neki a látványosságokat. Megálltak a piactéren valamit enni, mert Ábrahám azt mondta, hogy a sétától megjött az étvágya, de végül azon erősködött, hogy Erzsébetnek vegyenek meg mindenféle finomságot.

A lány tapsolt örömeiben, amikor meglátta a cukrozott narancsszeleteket.

– Ez a kedvencem – mondta.

Ábrahám betett egy szeletet Erzsébet szájába, és felnevetett, amikor meghallotta a lány megjegyzését: – Ez egyszerre olyan édes és fanyar. Micsoda mennyei finomság!

Erzsébet próbált semmitmondó dolgokról beszélgetni, és az idő nagy részében kerülte, hogy egyenesen a férfira kelljen néznie. Ha a dolgok másképp alakultak volna... – gondolta, de azután gyorsan leállította magát. A dolgok úgy állnak, ahogy állnak, nincs értelme becsapni magát.

Késő délután volt már, mire visszaértek János házához. Erzsébet elkezdte összeszedni a holmiját.

– Most már mennem kell, hogy sötétedés előtt hazaérjek.

Nem akart ugyan menni, nem akarta, hogy ennek a gondtalanul együtt töltött időnek vége szakadjon. Élete egyik legszebb napja volt ez, és tudta, hogy soha nem fog megisméltódni.

– Viszontlátásra holnap! – köszönt el Ábrahám, és kinyitotta neki a bejáratit ajtót.

Erzsébet habozott pár pillanatig, azután mégis átlépett a küszöbön, mert tudta, hogy nem csak most ebben a pillanatban kell eltávolodnia a férfitől, hanem mindörökre.

– Nem tudom, hogy el tudok-e jönni holnap.

– Van valami baj?

Valami nagyon nagy baj volt, de ezt nem mondhatta el neki.

– Nincsen semmi. Csak most már sokkal jobban vagy, és nem igazán van szükséged rám. Látta a tiltakozást Ábrahám szemében, ezért gyorsan tovább folytatta, mielőtt a férfi megszólalhatott volna.

– Sikertől véghezvinned azt, amiért Efézusba jöttél. Meg akartad találni az utolsó apostolt, és meghallgatni, hogy mit tud elmondani Jézusról. És most, hogy visszaadtam minden pénzedet, amit elloptam tőled – itt megkockáztatott egy halvány kis mosolyt –, nem maradt semmi okod arra, hogy itt maradj. Gondolom, hamarosan elmész a városból...

Erzsébet megállt a beszédben. Szemei megteltek könnyekkel, és nem tudta tovább elrejtetni a szomorúságát.

– Minden okom megvan arra, hogy itt maradjak – mondta Ábrahám halkán. – Legalábbis remélem. Kilépett az ajtón, hogy Erzsébet mellé kerülhessen, azután gyengéden megfogta a kezét.

– Ábrahám...

– Nem, először hadd mondjam el én, amit egész nap el akartam mondani!

Apró ujjaival a férfi erős, de gyengéd szorítású kezében Erzsébet nem érzett elég erőt magában ahhoz, hogy tiltakozzon.

– Amikor megszöktem Jeruzsálem poklából, tudtam, hogy Istennek van velem valami szándéka, amiért megóvta az életemet. Mivel nem tudtam, hogy mit tegyek, eljöttem Efésusba, hogy megkeressem Jánost. De Jánoson kívül téged is megtaláltalak. És amikor megtaláltalak téged, Erzsébet, megértettem Isten szándékát is.

Szabad kezével felemelte a lány állát, hogy a szemébe tudjon nézni.

– Szeretlek, Erzsébet, és feleségül akarlak venni.

A lány állá megremegett az erős férfikézben, és egy nagy könnycsepp gördült le a szeméből a férfi hüvelykujjára.

– Nem mehetek feleségül hozzád – mondta mogorván. – Egy másik férfival vagyok eljegyezve.

Ábrahám egy gyors lépést tett hátrafelé, mint akit pofon vágtak. Ekkor Erzsébet sarkon fordult, és lerohant a hegyről egy gyönyörű nap tovatűnő fényében, amely hirtelen elveszítette aranyos ragyogását.

11

Erzsébet nem ment el másnap János házába. Két nappal később elküldte Serviust egy kosár étellel, és megkérte, hogy kérjen elnézést a nevében a távolmaradásáért.

– Mit mondjak Jánosnak? – kérdezte a hűséges háztartási alkalmazott.

– Mondd azt, hogy nem érzem jól magam.

Fáradt mozdulattal simított végig összegubancolódott hajfűrtjein. Nem tudott aludni az elmúlt éjjel, ezért biztos volt benne, hogy nem néz ki túl jól, és Serviust láthatóan ki is elégítette ez a magyarázat.

Már két éjszakát töltött el ébren. Azon kesergett, hogy miért is hagyta, hogy Ábrahám beleszeressen, és magát ostorozta, hogy miért vannak ilyen mély érzései a férfi felé, amikor egy másik férfinak ígérték oda. Most persze ő is, és Ábrahám is nyomorultul érzi magát, és ezért csak saját magát hibáztathatja.

Így utólag már tudta, hogy beszélnie kellett volna Jánossal a vőlegényétől kapott levélről, ahogy eredetileg a szándékában is volt. A levél Ábráhámmal egy napon érkezett, valószínűleg ugyanazon a hajón. Amint az apja felolvasta neki a sorokat, Erzsébet pánikszerű gyorsasággal azonnal János házába futott. Amíg az apostol hazatérésére várt, Quintus odahozta Ábrahámot, és azóta már semmi sem volt ugyanúgy, mint annak előtte.

Az elmúlt egy hónapban persze bármikor beszélhetett volna Jánossal, de annyira nagy örömét találta az Ábráhámnál tett napi látogatásokban, hogy mindig csak halogatta a dolgot. Már nagy szakértelemmel tudta halogatni a dolgokat, különösen ezt az utálatos dolgot. Annyira hozzászokott már ahhoz, hogy nem gondol az eljegyzésére, hogy majdnem sikerült is elhítenie magával, hogy az igazából nem is történt meg.

Amikor Ábráhámmal volt együtt, könnyű volt nem gondolni erre a dilemmára.

De a probléma magától csak nem oldódott meg, és a halogatással csak még nagyobb bajt hozott a saját fejére.

Egy hét kesergés után Erzsébet végül úgy gondolta, hogy ideje leráznia magáról a szomorúságot. A jövője már el volt döntve, és nem volt lehetőség változtatni rajta. Jobb lesz, ha a tőle telhető legnagyobb méltósággal elfogadja a sorsát, és éli tovább az életét. Örökre el kell felejtenie Ábrahámot, és hozzá kell szoktatnia magát a gondolathoz, hogy olyan férfi felesége lesz, akit nem szeret, sőt majdhogynem fél tőle.

Napok óta először fordított figyelmet az öltözködésére. Kedvenc tunikáját vette fel, és kedvesen köszöntötte az apját a reggelinél. Megbeszélte a szakáccsal, hogy mit főzzön, utasította az egyik szolgálólányt, hogy készítsen össze élelmiszert a szükségben lévőknek, és elküldte megvarratni az apja köpenyét, hogy készen álljon, mire az idő hidegre fordul.

Késő délelőttre szinte sikerült magát meggyőznie, hogy az élet megint a megszokott kerékvágásban halad tovább, de egy váratlan látogató érkezése szétrombolta ezt az illúziót. Nem találta Serviust sehol sem, ezért ő maga ment ki a kapuhoz, hogy beengedje azt, aki olyan rendületlenül kopogtatott.

– Ábrahám...

– Bejöhetek?

– Természetesen.

Úgy remegett a keze, hogy a férfi segített neki bereteszni a kaput.

– Hozhatok valamit inni? – kérdezte szívélyes, de távolságtartó hangon.

Ábrahám nemet intett rá a fejével.

Általában az ebédlőben fogadták a vendégeket, de úgy felizgatta a férfi hirtelen felbukkanása, hogy a nyitott átriumban ültette le. – Valószínűleg amúgy sem marad sokáig – gondolta.

Akármi is volt a látogatásának a célja, Ábrahám csak nem akart megszólalni. Olyan sokáig nézte Erzsébetet, mintha nem is csak hét nap, hanem hét hosszú év telt volna el azóta, amióta utoljára találkoztak.

– Úgy hallottam, el fogsz utazni a városból – szólalt meg végül Erzsébet, mert úgy gondolta, hogy a férfi biztosan búcsúzkodni jött. Bár egyáltalán nem számított rá, hogy még egyszer látni akarja majd azok után, ahogy elbánt vele.

– Úgy volt, ... vagyis úgy tervezem – javította ki magát Ábrahám. – De előbb veled akartam beszélni.

Ábrahám egy pillanatig habozott, azután nagy nehezen összeszedte magát, és folytatta: – Azt hiszem, magyarázattal tartozol nekem. Ezért jöttem.

Erzsébet szégyenkezve lehajtotta a fejét.

– Igazad van – mondta halkan. – Tényleg magyarázattal tartozom.

De nem tudta, hogyan kezdjen bele.

Ábrahám törte meg a csendet.

– A józan eszem azt súgja, hogy egyszerűen csak szedjem a cókmókomat, és menjek innen, de valahogy mégis tudni szeretném, hogy miért hagytad, hogy beléd szeressek, amikor valaki máshoz fogsz férjhez menni. Azt hittem, te is osztod az érzéseimet. Minden áldott nap eljöttél meglátogatni, és úgy látszott, örülsz, hogy együtt lehetsz velem.

– Így is volt... – suttopta Erzsébet olyan halkan, hogy a férfi nem is hallotta meg.

– Nap-nap után ott ültél a szobámban, a nap rásütött a hajadra az ablakon keresztül, olyan volt, mintha dicsfény övezné a fejedet. Csüggte minden szón, ami csak kijött a számon, és a nevetésed... a nevetésed mennyei muzsika volt a lelkemnek. Az én saját angyalom...

– Ábrahám, hagyd abba, kérlek!

– Miért tetted ezt velem? – kérdezte a férfi most már mérgesen. – Miért jöttél mindig vissza? Csak kínozni akartál? Egész idő alatt nem vetted észre, hogy beléd szerettem?

– Nem is gondoltam, hogy ez megtörténhet – mondta Erzsébet megbicsakló hangon. – És amikor pedig rádöbbsz, már túlságosan késő volt. Nagyon sajnálom, Ábrahám. Elképzelni sem tudod, hogy mennyire. Nem akartam rosszat neked. Tényleg.

– De sajnós mégis ez lett belőle. És attól tartok, ezt már nem is lehet helyrehozni.

Felállt, és megállt a lánnal szemben.

– Meggyógyítottad a sebet az arcomon, de megsebezted a szívemet.

– Kérlek, bocsáss meg nekem, Ábrahám! Kérlek!

A hangján hallatszott, hogy szenved, és talán az is eljutott Ábrahám füléig, hogy milyen őszintén sajnálja, ami történt.

De a férfi láthatóan nem bocsátott meg neki.

– Remélem, boldog leszel azzal a másik férfival, Erzsébet! Életem minden pillanatát arra szántam volna, hogy téged boldoggá tegyelek, és nagyon remélem, hogy az a másik is így tesz majd.

– Nem, ő nem fog engem boldoggá tenni – tiltakozott Erzsébet. – Nyomorúságos lesz mellette az életem, és nem is akarok feleségül menni hozzá, de muszáj.

Csak remélni tudta, hogy Ábrahám megérti, hogy mit akar mondani.

Ábrahám hátradőlt a padon.

– Harapófogóval kell kihúznom belőled minden egyes szót, vagy magadtól is elmondod, hogy miről van szó?

– Mégiscsak beszélő viszonyban vagyunk egymással?

– Hát, ami azt illeti, szerelmes vagyok beléd, és azt hiszem, még egy kicsit el tudom hallgatni a hangodat. Különbösen is, ha tényleg nem akarsz feleségül menni ehhez az alakhoz, talán tudok tenni valamit ennek az érdekében.

– Ss-segítenél? Erzsébet hüppögésben tört ki, amikor megpróbált elkezdni beszélni, és bár igyekezett visszatartani a sírást, még több könny folyt végig az arcán.

– Ahhoz először is ígérd meg, hogy abbahagyod sírást!

A lány igent intett a fejével.

– Megígéred?

– Igen – mondta végül Erzsébet. – Megígérem.

– Akkor talán menjünk be! – javasolta Ábrahám. – Keressünk egy helyet, ahol nem kell attól tartanunk, hogy valaki meghallja, hogy miről beszélünk!

Erzsébet az átriumból nyíló ebédlőbe vezette Ábrahámot.

– Itt nyugodtan beszélgethetünk – mondta. – Senki sem hall bennünket.

Kényelmesen elhelyezkedtek az ebédlő hosszú díványain, és Erzsébet megtörölte a szemét az egyik odakészített vászon asztalkendővel. Azután belekezdett az eljegyzésének a történetébe.

.oOo.

Éppen csak betöltötte a tizenhatot, amikor elkísérte apját, Rufust, egy üzleti útjára Rómába. Addigi élete egyik legizgalmasabb kalandját élte át, amelyben érdekes események és emberek hosszú sora követte egymást, és az utazás minden percét élvezte.

Vagyis majdnem minden percét. A fővárosban töltött idő során gyakran ellátogattak Lucius Mallus Balbus szenátor otthonába. Erzsébet nagyképűnek, és unalmasnak találta a szenátort, és a tizennyolc éves fiáról még rosszabb véleménnyel volt. A fiú hamarosan beléhabarodott, és minden idejét ki akarta sajátítani. Bár ki nem állhatta a fiút, tökéletesen udvariasan viselkedett vele, hiszen az apja értékes üzleti partner volt.

– Nagyon tetszel a fiatal Mallusnak – mondta az apja egyik este, amikor hazafelé tartottak a szenátor által rendezett vacsoráról. Rufust láthatóan örömmel töltötte el a gondolat.

– Nekem viszont egyáltalán nem tetszik – mondta Erzsébet elutasítóan, majd hozzátette:

– Azért ne izgulj! Továbbra is jól fogok viselkedni a jelenlétében. Tudom, hogy az apja nagyon befolyásos ember.

De nem volt könnyű kedvesnek lennie, különösen az után a nap után, amikor Drusillával, Mallus szenátor feleségével korábban érkeztek vissza egy bevásárló körútról. A villa egyik

emeleti ablakából visszataszító látvány tárult Erzsébet szemei elé. A szenátor fia minden ok nélkül belerúgott egy kutyába, amitől a szegény védtelen állat félig átrepülte az udvart. A látványtól Erzsébet majdnem rosszul lett, és aznap este felhozta az eseményt a vacsoránál.

A fiú letagadta az esetet. – Nem én voltam. Biztos összetévesztettél valakivel.

– Fenn voltam az emeleten, és biztos, hogy téged láttalak.

– Az nem számít, hogy te azt gondolod, hogy láttál. Én semmi ilyesmit nem csináltam.

Kihívó tekintete megrémítette Erzsébetet. Tudta, hogy azért hazudik, mert megengedheti magának, hiszen senki sem szokta meghazudtolni a szenátor fiát.

Bár Rómát nagyon szerette, utálta a Mallus-házba tett látogatásokat, és sajnálta ugyan, hogy vége a sok színes eseménynek, de meg is könnyebbült, amikor végül elindultak hazafelé.

Bár apja többször is célozgatott rá, Erzsébet nem volt tudatában annak, hogy mi zajlott le a színpalak mögött. A hajójuk már majdnem befutott Efézusba, amikor megtudta az apjától, hogy nem pusztán egy üzlet kötött meg Rómában. Apja és Mallus szenátor egy házassági egyezményt is aláírtak, és megállapodtak, hogy a két fiatal tavasszal összeházasodik.

– Nem hiszem el, hogy a megkérdezésem nélkül ilyet tettél velem! – tett szemrehányást Erzsébet az apjának, amikor végül megtudta a hírt. Elkecseregettségében idegesen sétált fel-le a hajó fedélzetén.

– Én meg azt nem gondoltam volna, hogy ez a dolog téged így elkecsereget majd – válaszolta Rufus. – Ez egy jó lehetőség. Egy jó családnál. Egy befolyásos családnál.

– Neked csak ez számít? Hogy beházasíts egy befolyásos családba, hogy tovább építsd a karrieredet?

– Erzsébet! Elérted azt a kort, amikor a lányok férjhez szoktak menni. Az én felelősségem, hogy megfelelő férjet találjak neked. Az ifjú Mallus ígéretes fiatalember, és...

– És egy teljesen szörnyű alak. Én így látom!

– Na de, Erzsébet!

– Igenis az! Még azt sem bírom elviselni, ha egy szobában van velem, nem hogy az egész életemet vele töltssem el! Hogy tehetted ezt velem?

– Mondd el, kislányom, hogy mi kivetnivalót találsz benne!

Az apja olyan hangon szólt, mint akinek kezd elfogyni a türelme, de Erzsébetet ez most nem érdekelte. Túl nagy volt ahhoz a tét, hogy megfegyelmezze az indulatait.

– Inkább azt kérdezd, hogy mi az, ami nem kivetnivaló rajta! Udvariatlan, és fennhordja az orrát. Henceg, és azt várja, hogy mindenki boruljon le előtte a csodálattól.

– Lehet, hogy a fiú még egy kicsit éretlen, és el van telve magával, de majd csak lehiggad. És ígéretes katonai, és politikai pálya áll nyitva előtte.

– Kegyetlen. És hazudik.

Rufus mérgében nagyot sóhajtott. – Miről beszélsz, Erzsébet?

– Védtelen állatokat bántalmaz.

Összerázkódott, amikor eszébe jutott az, amit az ablakból látott. Elmesélte az apjának, hogy mi történt a kutyával.

– Nem mindenki szereti annyira az állatokat, mint te, gyermekem. Biztos vagyok benne, hogy nem akart rosszat annak a kutyának.

– Akkor meg miért hazudott az esettel kapcsolatban? És ha letagadja, hogy belerúgott egy kutyaába, ugyan mi mindent tagadhat még le? Apám, te tanítottál arra, hogy becsüljem meg az őszinteséget, és a becsületességet. És most azt akarod, hogy olyan emberhez menjek férjhez, akiből mindkettő hiányzik.

– Szerintem eltúlzod a helyzetet, Erzsébet.

Erzsébet tisztában volt vele, hogy nincs abban semmi túlzás, amit mond, és tudta, hogy ez a házasság szörnyű hiba lenne. De azt nem tudta, hogyan tudná erről az apját is meggyőzni. A hajó korlátjára támaszkodva a vizet bámulta, és azon gondolkodott, hogy akár bele is vethetné magát a tengerbe. Még az is jobb lenne, mint hogy olyan férfi mellett kelljen leélnie az életét, akit megvet.

– Bízzál abban, hogy a legjobbat akarom neked – mondta Rufus.

– Az a legjobb nekem, hogy olyan emberhez kell férjhez mennem, akit se nem szeretek, se nem tisztellek?

– Majd megszereted a férjedet az esküvő után. Majd meglátod!

Életében először Erzsébet nem hitt az apjának. Úgy érezte, mintha a halálos ítéletét írták volna alá, és ez az érzés nem hagyta nyugodni, bárhogya is próbált ellene tenni.

Mire hazaértek, egy falat étel sem ment le a torkán, és aludni is alig tudott. A szobájában töltötte a napokat, sírt, és azon gondolkodott, hogy ha élne az édesanyja, biztosan soha nem adta volna a beleegyezését ehhez a házassághoz. Anya olyannak látta volna az „ifjú Mallust”, amilyen valójában – mondogatta magában. – És sohasem kényszerített volna bele egy ilyen helyzetbe.

Rufus megtette a szükséges előkészületeket a küszöbön álló esküvőhöz, de Erzsébet nem tudta rávenni magát, hogy ő is részt vegyen a készülődésben. Jusztina, Servius felesége, hozzálátott az esküvői ruha megvarrásához, de mire befejezte, a ruha csak lógott Erzsébeten, mert olyan sokat fogyott az eltelt időszak alatt.

Nem sikerült lebeszélnie az apját a házasságról, de arra végül mégis rávette, hogy legalább halasszák el az esküvőt egy évvel.

– Még túl fiatal vagyok, és nem vagyok elég érett ahhoz, hogy feleség legyek belőlem – érvelt neki. – Szeretnék még egy évet, hogy beletörődjek a gondolatba. Csak egyetlen évről lenne szó! Utána úgyis a Mallus családé lesz az egész további életem!

Rufus, vonakodva ugyan, de végül írt Mallus szenátornak. A szenátor azt válaszolta, hogy egyáltalán nem örül a halogatásnak, de a fia, akit nemrégiben neveztek ki tribunusnak, éppen kapott egy új megbízást. Palesztinába küldték, mert ott lázadás tört ki. A szenátor úgy látta, hogy a hadseregnek nem lesz sok időre szüksége ahhoz, hogy elfojtsa a zavargásokat, ezért néhány hónapnál tovább biztosan nem lesz távol a fia. De abba beleegyezett, hogy arra a pár hónapra elhalasszák a házasságkötést.

Ám a háború Palesztinában nem ért véget néhány hónap alatt. Csak egyre tovább és tovább húzódott, és csak négy év múlva fejeződött be. Erzsébet ez alatt a négy év alatt úgy érezte magát, mint akinek megkegyelmezték. Nem gondolt az előtte álló házasságra, és élte tovább a megszokott életét, ahogy régebben, az eljegyzés előtt tette.

Azután elérkezett az a nap, amikor az apja levelet kapott.

– Végre elesett Jeruzsálem – írta a vőlegénye. – Néhány dolgot helyre kell még itt tennünk, de tavaszra Titus tábornok vezetésével visszatérnek a csapatok Rómába.

És akkor Efézusba jön, és megtartják az esküvőt – jelentette be.

A levél hangneme visszataszító volt. – Közd Erzsébettel, hogy jobban tenné, ha tovább nem halogatná a házasságkötést, mert már kinőtt a kislány korból!

Erzsébet majdnem elájult, amikor a levelet egyszer, majd még egyszer elolvasta. Négy éven keresztül ettől a hírtől rettegett.

– Az a szerencséd, hogy még mindig feleségül akar venni – mondta az apja. – Most már nincs helye vitának, nem tűrök el semmilyen további késlekedést.

.oOo.

Az ebédlő kényelmes diványain elnyújtózva Erzsébet végére ért az eljegyzéséről szóló történetnek. Ez alkalommal a férfi volt az, aki az ő szavain csüggött.

– Imádkoztam, hogy a háború Palesztinában sose érjen véget – mondta Erzsébet, és közben bocsánatkérő tekintetet vetett Ábrahámra. – Szégyellem beismerni, különösen azok után, hogy elmesélted, mennyit szenvedtek ott az emberek. El tudod hinni, hogy ilyesmire vetemedtem? Tudtam, hogy ez azt jelenti, hogy még több ember fog meghalni, de akkor is azért imádkoztam, hogy a háború tovább folytatódjon.

– Szerintem Isten megértette, hogy mi megy végbe a szívedben – jegyezte meg Ábrahám gyengéden. – Csak nem akartál szembenézni a nem túl rózsásnak látszó jövővel.

– Egész idő alatt nem is gondoltam rá, hogy el vagyok jegyezve. Amíg a háború tartott, nem is kellett ilyesmin jártatni az agyamat. De azon a napon, amikor a városba érkeztél, apám megkapta azt a levelet Damiantól.

– Damiantól? – Ábrahám összeráncolta a homlokát. – Ez a neve a vőlegényednek?

– Igen, Damiannak hívják. Lucius Mallus Damianus a teljes neve – bukott ki belőle a név utálkozva.

Ábrahám furcsa kifejezéssel az arcán nézett rá.

Ekkor Jusztina lépett be az ebédlőbe, egy tálcával a kezében. – Megkértem a szakácsot, hogy készítsen egy könnyű ebédet neked, és a vendégednek – mondta.

– Köszönöm. – Erzsébet felkelt a diványról, amikor Jusztina letette a tálcat az asztalra. – Majd én kiszolgálom a vendéget! – mondta a szolgálónak, mert kettesben akarta tovább folytatni Ábrahámval a már megkezdett beszélgetést.

Amikor Jusztina kiment, Erzsébet töltött egy pohár bort Ábrahámval, és megrakott neki egy tányért hideg húsokkal. A férfi élvezettel látott neki az evésnek. Jó volt látni, hogy az étvágya újra a régi, már szinte nem is emlékeztetett arra az éhezéstől félholt idegenre, aki egy napon egyszer csak felbukkant János apostol házában.

– Mondd el nekem, hogy néz ki az a Damian! – kérte Ábrahám, miután evett néhány falatot.

Erzsébet el sem tudta képzelni, hogy a férfi vajon miért akarja tudni, hogy néz ki a riválisa, de azért engedett a kérésének.

– Nem túlságosan magas, talán hét vagy nyolc centiméterrel lehet magasabb nálam. Sötét, hullámos haja van. Katonának elég vékony, de erős és szívós alkat. Nagyon megfélemlítő a jelenléte. Már attól is rosszul voltam, ha csak a közelébe kerültem. Tele van a szeme gonoszsággal, sohasem láttam még ehhez hasonló tekintetet.

– Bántott téged valaha is? – kérdezte Ábrahám.

Erzsébet megrázta a fejét. – Nem, de néha eszembe jut annak a kutyának a vonyítása, ahogy behúzott farokkal eliszkolt onnan, és önkéntelenül is arra gondolok, hogy egy napon Damian talán majd belém is ekkorát fog rúgni.

Ábrahám olyan erővel csapta le a borospoharat az asztalra, hogy a tartalma kiloccsant a karimáján keresztül.

– Sajnálom, Ábrahám, hogy megint elszomorítottalak.

– Nem miattad van, hanem a Damian nevű fickó miatt. Ha valaha egy ujjal is bántani merészelne téged, én...

Erzsébet csodálkozva nézte az Ábrahám arcán átsuhanó haragot. Még soha nem látta a férfi tekintetét ilyen vadnak, és hirtelen megszólalni sem tudott.

– Nem mehetsz hozzá feleségül, Erzsébet. Te hozzám tartozol.

Olyan őszinteség volt a hangjában, hogy összefacsarodott tőle a lány szíve. Nagyon, nagyon szeretett volna hozzá tartozni, de tisztában volt vele, hogy valaki más felé van elkötelezve.

– Sajnos, nem tehetek semmit – mondta remegő hangon. – Muszáj végig csinálnom.

– Ha már valaki más felesége lennél, akkor igazán nem mehetnél hozzá Damianhoz.

– Ne beszélj így, Ábrahám! Be kell tartanom a szavamat. Hiszen megígértem!

– Nem te ígérted meg, hanem az apád!

– Ez igaz. Én viszont megígértem az apámnak, hogy a megállapodáshoz tartom magamat. Nem sérthetem meg a szerződést, és nem okozhatok neki ezzel fájdalmat. Csorba esne a jó hírnevén. És lehet, hogy Mallus szenátor megtalálná a módját, hogy valahogy bosszút álljon rajta.

– Hát akkor most elmondom neked, hogy zajlik mindez Rómában.

Ábrahám eltolta maga elől a tányérját, és megtörölte a száját.

– Egyáltalán nem számít ritkaságnak, ha valaki felbontja az eljegyzését. A felsőbb osztályhoz tartozók szinte sportot üznek abból, hogy eljegyezzek valakit, majd visszatáncolnak a frigytől. A házasságokat egy apró szeszély miatt is fel lehet bontani, és egyáltalán nem ritka, hogy egy férfi, különösen, ha gazdag és elég befolyásos, mint például egy szenátor, vagy egy szenátor fia, háromszor vagy négyszer is elválík, és újra megházasodik.

– Még akkor is, ha házassági szerződést kötöttek? Ezt akkor is meg lehet csinálni?

– Igen – mondta Ábrahám, és elmosolyodott. – Nem is igazán ért az olyan ügyvéd a szakmájához, aki nem képes kibújni egy látszólag sziklaszilárdan lefektetett szerződés alól. És a házassági szerződések még nem is olyan kemény diók. Én is csináltam már ilyet.

Erzsébet meglepetésében levegőért kapkodott.

– Nem én magam persze – tette hozzá gyorsan. – Az egyik ügyfelem nevében.

– Értem már.

Ábrahám szavai felvillantottak előtte egy kis reménysugarat. Valamilyen kiútért imádkozott egészen azóta, mióta csak belekeveredett ebbe a helyzetbe. De megdöbbenett az a laza hozzáállás a házassághoz, amit a férfi leírt.

– Azt gondoltam, hogy a házasság egy egész életre szól – jegyezte meg.

– Egy egész életre kellene, hogy szóljon, és ki is tart egy életen át a megfelelő társ oldalán. – Ábrahám hangjából kihallatszott a meggyőződés. – Damian nem a megfelelő társ melléd, Erzsébet. Efelől nincs egy szemernyi kétség sem bennem.

– És ha nem tévedek, azt akarod nekem mondani, hogy te vagy számomra az ideális társ.

– Olyan biztosan tudom, mint azt, hogy Ábrahámnak hívnak.

Erzsébet egy pillanatra elmosolyodott, ahogy elképzelte, hogy milyen boldog is lehetne Ábrahám oldalán, de gyorsan elhessegette magától a gondolatot.

– Ábrahám, én még sohasem szegtem meg az ígéretemet. Az apám...

– Nem is azt mondom, hogy szegd meg az adott szavadat. Azt én is komolyan szoktam venni. De ez a Damian... Hát ez...

Megint megmérgesedett, és alig találta a szavakat haragjában.

– Hadd beszéljek én az apáddal! – mondta végül. – Ha meg tudom győzni, hogy ez a Damian egyáltalán nem való hozzád, és rá tudom beszélni, hogy bontsa fel a házassági szerződést, akkor feleségül jössz hozzám?

Erzsébet hamarabb rá tudta volna venni a napot arra, hogy nyugaton keljen fel, minthogy nemet tudjon mondani Ábrahámnak.

– Igen – mondta mohón! – Ó, igen!

A következő néhány napban Ábrahám hosszú órákat töltött el Erzsébet apjával bezárkózva. Jánossal is konzultáltak. Erzsébet számára soha nem derült ki, hogy miről is volt szó a hosszadalmas megbeszéléseken, de két hét múlva ott állt Ábrahám oldalán János előtt, hogy örök hűséget fogadjanak egymásnak. Az a menyasszonyi ruha volt rajta, amit Jusztina varrt négy évvel azelőtt, és élete legboldogabb pillanata volt, amikor Ábrahám felhúzta az arany karikagyűrűt a bal keze középső ujjára.

12

Az emlék édessége még szinte ott lebegett a levegőben, de hirtelen keserűség keveredett bele. Erzsébet önkéntelenül is arra gondolt, hogy Ábrahám miatta követte el ezt a szörnyű bűnt, őt akarta megóvni a Cézárnak bemutatott áldozattal.

Most viszont rajta volt a választás sora: vagy bemutatja az áldozatot, vagy száműzetés vár rá. Damian ott állt előtte, és Erzsébetnek kényszerítenie kellett magát, hogy odafigyeljen arra, amit mond. Rebekáról beszélt valamit... Nem!

Erzsébet elsápadt. Észrevette, hogyan nézett rá Damian a lányára. Ugyanaz a sóvárgó vágy volt a szemeiben, mint amivel őrá nézett, amikor Efézusba jött néhány hónappal az után, hogy Ábrahámmal összeházasodtak. Csak most Rebeka volt a célpontja ennek a bűnös indulatnak...

Erzsébet igyekezett nem visszagondolni arra a szörnyű élményre.

Ma úgyis vége lesz mindennek – mondogatta magában. Így vagy úgy, de Damian mindenképpen bosszút fog állni, hiszen huszonöt éve arra vár, hogy megtorolja, amit ellene tettek, és most semmiképpen sem tudnak elfutni előle. Az már nem aggasztotta, hogy vele mit tud, vagy akar Damian cselekedni, csak a lányára tudott gondolni.

Valahogy meg kell védenie Rebekát.

.oOo.

Ábrahám azonnal megérezte, hogy rossz döntést hozott. Abban a pillanatban, amint a tömjént a tűzbe dobta, valami megnevezhetetlen hiányérzet kerítette hatalmába, és rádöbbsent, hogy Isten jelenléte távozott el a testéből. Egy sűrű, sötét felhő foglalta el a helyét.

Elkapta Jákob tekintetét, és a fia szeméből sugárzó mély csalódottság törként járta át a szívét. De most nem akart a lelkiismeretével foglalkozni, inkább Damianra összpontosította a figyelmét, aki elfordult Erzsébettől, és Rebeka felé nyújtotta a tömjént.

Erzsébetet utoljára tartogatja – döbbsent rá, és beleremegett a gondolatba.

– Rajtad a sor, te szépség! – mondta Damian Rebekának. – Kíváncsi vagyok, hogy ugyanabból a fából faragtak-e, mint a bátor nővéredet – mosolygott rá. – Azt javaslom, hogy kövesd a példáját, hogy elkerülhesd a törvénysértés következményeit.

Rebeka nem mozdult a felkínált tömjén felé. Ábrahám nem tudta, hogy vajon lebénította-e az átélt sokk, és azért nem mozdul, vagy pedig meg akarja tagadni az uralkodó parancsának teljesítését.

– Biztos vagyok benne, hogy az apád hozzájárulna, hogy bemutasd az áldozatot, hiszen ő maga már túl is esett rajta.

Amikor Rebeka még mindig nem mozdult, Damian megragadta a kezét, és az oltár felé vezette. – Fogy az idő, Rebeka.

Erzsébet Damian felé nyúlt, hogy kegyelemért könyörögjön.

– Kérlek, ne csináld ezt vele! Miért tennéd tönkre az ő életét az irántam érzett gyűlölet miatt?

– Bármit is érezek irántad, Erzsébet, annak semmi köze sincs ahhoz, ami most itt folyik. Én csak alkalmazom a törvényt. A lányodnak is ugyanúgy be kell mutatnia az áldozatot, vagy viselnie kell a következményeket, mint bárki másnak.

Damian elkísérte a lányt az oltárig még hátralévő néhány lépésnyi távolságon. Rebeka még mindig habozott. Tekintetét a hatalmas, mészkőből faragott tömb alapjára vésett alakok vonzották magukhoz. – Biztos a római mitológia alakjait ábrázolják – gondolta. A Birodalom dicsőségének szimbolikus kifejezése. Járt már máskor is a Domitianus Temploma előtti nyitott pavilonban, de még sohasem ment annyira közel az oltárhoz, hogy lássa is a tekervényes faragványokat.

Ahogy az oltáron lassan parázsló szén izzását nézte, Damian gúnyolni kezdte. – Tudod, nem hiszem, hogy sokáig kibírnád Patmosz szigetén. Eddigi életed során csak babusgattak és elkényeztettek az apád biztonságos kastélyában. Erősen kétlem, hogy az Ördög-sziget lakhatási viszonyai tetszenének neked. És a kőbányában nagyon keserves ám a munka! Nehéz szikladarabokat kell összegyűjteni, és a hátadra szíjazott kosárban elszállítani a kikötőbe, majd a kosárral vissza kell menni a bányába, és az egész kezdődik előlről. Gyűjteni, emelni, szállítani. Gyűjteni, emelni, szállítani. Napkeltétől egészen napnyugtáig. Azután visszavonulhatsz a sötét és hideg barlangodba, ami majd otthonodul szolgál.

– Hát ilyen életet akarsz magadnak, Rebeka? A nehéz fizikai munka minden fájdalmát és izzadságát? Azt a rémületet, hogy ártatlan fiatal lány létedre egy katonákkal teli táborban kelljen élned? Soha többé nem ehetsz majd fényűző ételeket. Soha nem fogsz férjhez menni, és nem lehetnek gyermekeid. Mindaz, ami eddig az életed szerves része volt, egy pillanat alatt semmivé lesz, ha csak nem mutatod be az áldozatot a császárnak – most!

Rebeka egy csipetnyi tömjént fogott az ujjai közé, és az oltár fölé tartotta. Megfordult, és az apjára nézett.

Ábrahám úgy érezte, hogy egész életében soha nem volt még ennyire ideges. Nem akarta, hogy Rebeka ugyanazt a hibát kövesse el, amit ő, de annak a gondolatától is irtózott, hogy a lányát száműzzék. Rá sem tudott gondolni, hogy micsoda veszéllyel és nélkülözéssel találná magát szembe az Ördög-szigeten. És megpróbálta kivenni a fejéből azt a kérdést, hogy vajon nem próbálkozna-e meg Rebeka esetleg az öngyilkossággal is, mint olyan sok fogoly a szigeten.

Rebeka becsukta a szemét, és szétnyitotta az ujjait. A tömjén felsistergett a parázson.

– Mondd a szavakat! – parancsolta Damian torokhangon. – Mondd ki, Rebeka!

– Jézus az Úr! – kiáltotta Rebeka, majd megfordult, és Damianra bámult. – Nem ismerek más Urat – mondta határozottan.

Damianból kitört a méreg. – Fogjátok meg! – ordította. – És vigyétek a szemem elől!

Ábrahám már nem tudta tovább kézben tartani a helyzetet. Két katona egy szempillantás alatt megragadta Rebekát, és bilincsbe verte a kezét, és a finom bokáját. Mielőtt még tiltakozni tudott volna, és mielőtt a lába megmozdulhatott volna, hogy Rebeka segítségére siessen, Ábrahám már csak azt tudta végignézni, hogy Erzsébet mit csinál. Egy anyaroszlán dühével, akinek a kicsinyére egy vadállat támadt rá, Erzsébet rárohant a katonákra, akik a lányát fogva tartották.

Az egyik centurio elkapta, és elállta az útját.

– Vegyétek le róla a kezeteiket, ti állatok! Erzsébet sírva fakadt, ahogy megpróbálta kikerülni a századost, aki feltartóztatta. – Ez még csak egy gyerek, nem pedig egy bűnöző!

Erzsébet öklei mindhiába püfölték a centurio páncélját kétségbeesetten, az meg sem mozdult.

Ábrahám szívét félelem szorította össze. Egy római százados megtámadása bűnténynek számított, Erzsébetet ezért még akár halálra is ítélik. Felordított: – Erzsébet, hagyd abba! Ne

csináld! – és elkezdett felé rohanni. De csak néhány lépésnyit futhatott, mert a templom környékén őrt álló számos katona egyike fejbe vágta a dárdája tompábbik végével.

Az ütéstől elszédült, de nem esett el, és tovább kiabált Erzsébetnek, hogy hagyja abba. Ekkor egy másik legionárius leütötte a botjával, és ettől az ütéstől már a földre került.

Ábrahám látása elhomályosult, és zavaros lett. Hallotta a hangokat maga körül, de csak eltorzítva, mintha egy kút mélyéről jönne fel a hang. Ahogy el-elvesztette az eszméletét, agyában furcsán összekeveredtek a múlt kaotikus jelenetei a most zajló eseményekkel...

.oOo.

– Hagyd abba, Erzsébet! Ábrahám hangja szigorúan csengett, ahogy megragadta a felesége kezét. Erzsébet visított a gyönyörűségtől, és megpróbálta kiszabadítani magát a kezei szorításából. A kis huncut nem hagyta békén azóta, mióta kiderült, hogy csiklandós.

Kicsúszott a kezei közül, és kezével a térdére támaszkodva biztonságos távolságban megállt Ábrahámtól. Mindketten ki voltak fulladva a hegyoldal megmászásától, és a buta kis játékaiktól. De Ábrahám nem tudott sokáig haragudni a feleségére, amíg vidáman csilingelő nevetését hallotta a vadvirágoktól illatos levegőben. Tőle aztán csiklandozhatta őt Erzsébet amikor csak akarta, érintésének varázsa miatt a kellemetlenséget is elviselte.

Miután kifújta magát, Erzsébet elővett egy könnyű gyapjútakarót egy nagy kosárból, és leterítette a hegytetőn a tisztásra. Első piknikjükhöz ezt a látványosan szép helyet választották, ahonnan be lehetett látni az egész kikötőt.

– Micsoda gyönyörű nap van! – mondta Erzsébet, ahogy leült. – A tavasz a kedvenc évszacom. A szépség születése. Az új élet ígérete. Egy reményekkel teli évszak.

Elmosolyodott, és megveregette maga mellett a takarót. Intett Ábrahámnak, hogy üljön oda mellé.

– Neked melyik a kedvenc évszadod?

– Bármelyik, ha együtt lehetek veled – csipkelődött Ábrahám. Leült Erzsébet mellé, és átkarolta. Felesége nekitámaszkodott, és néhány pillanatra csendben nézték, hogy a felhőcsoportok úgy úsznak az égen, mintha mozgó, tejszínhabból készült hegyek lennének.

– Emlékszel még arra a napra, amikor először jöttél el a házukba? – kérdezte Erzsébet.

Ábrahám morgott valamit, amit Erzsébet igenként értelmezett.

– Fogalmam sincs, hogy mit mondtál akkor az apámnak, de nagyon örülök, hogy sikerült rábeszélned arra, hogy engedje meg, hogy a te feleséged legyek. Az elmúlt hat hónap életem eddigi legboldogabb időszaka volt.

Arcal a férje felé fordult.

– Te is boldog vagy velem, Ábrahám?

– Elképzelni sem tudtam, hogy létezhet ekkora boldogság. Kisimított egy elszabadult fürtöt a felesége homlokából, és ujjával megcirógatta a nyaka ívét.

Hirtelen eszébe villantak azok a beszélgetések, amelyek közte és Rufus között aznap, és még több azt követő napon zajlottak le. Rufust egyáltalán nem érdekelt a mondanivalója, amikor először ment oda hozzá.

– Gondolom, valamilyen hátsó szándék motivál, amikor azt mondom neked, hogy nem kellene Erzsébetet férjhez adnom az ifjabb Mallushoz – mondta Rufus.

– Igen, így van. Én magam szeretném feleségül kérni a lányodat – felelte Ábrahám. – De kérlek, hallgass meg! Olyan információk vannak a birtokomban erről az emberről, amit tudnod kell, és aminek az ismeretében valószínűleg meggondolod majd, hogy hozzáadod-e a lányodat.

Ábrahám ezek után elmondta Rufusnak, hogy látta, amikor Damian megölt egy tribunust Jeruzsálemben.

Rufus, aki ideges természetű volt, a megrázó esetet hallva a kezét tördelte.

– Erzsébet az egyetlen gyermekem. Nem hagyhatom, hogy egy gyilkoshoz menjen feleségül, de hát mit tehetnék ellene? A Mallus család nagyon befolyásos, a szenátor könnyen keresztbe tehet nekem, ha akar.

– A fia viszont tönkretenné Erzsébet életét – mondta Ábrahám.

Néhány napnyi haditerv kidolgozás után Rufus levelet írt Mallusnak, amelyben felbontotta a házassági szerződést. Megírta a szenátornak, hogy kikérte az ügyvédje tanácsát is. Azt persze gondosan elhallgatta, hogy az ügyvédje azzal a férfival azonos, aki a szenátor fia helyett feleségül fogja venni Erzsébetet. Az is benne volt Rufus levelében, hogy az ügyvédje birtokában van egy olyan szemtanú aláírással hitelesített, eskü alatt tett írásbeli nyilatkozata, aki látta, hogy Damian megölte az egyik tisztársát. „Ha szükséges, – írta Rufus – ezt az iratot a hatóságoknak is be tudjuk mutatni. De a Birodalomban elfoglalt helyzeted okán, és a hosszú időre visszanyúló üzleti kapcsolatainkra való tekintettel, jobban szeretném, ha ez kettőnk között maradhatna, és rád hagyom, hogy úgy rendezd el az ügyet a hadsereg vezetőivel, ahogy jónak látod.”

Ez tiszta és egyszerű zsarolás volt: „Ha hajlandó vagy felbontani a házassági szerződést, nem fogjuk gyilkosnak bélyegezni a fiadat.”

Ábrahám, aki egy személyben volt a szemtanú, és a jogi tanácsadó is, tudta, hogy nehéz lenne Damianra rábizonyítani az esetet, de az is lehetséges, hogy egyenesen lehetetlen. De biztosította Rufust arról, hogy a szenátor biztosan nem akar semmilyen botrányba belekeveredni. Kockázatos vállalkozás, de érdemes megpróbálni. És be is jött a próbálkozás.

Mallus szenátor rövid, de kedves hangú levélben köszönte meg Rufus diszkrécióját. Mire a levél megérkezett, Ábrahám és Erzsébet már össze is házasodtak.

És most itt ült, és Erzsébetet a karjaiban tartva élvezte a napsütést és az együttlétet, és hogy kettesben nézhették a hegyek, és a kikötő eléjük táruló látványát. Igazán boldog ember volt.

– Ábrahám, figyelsz te rám? – tört be Erzsébet hangja a gondolatai közé.

– Igazán sajnálom. Kicsit elgondolkodtam a házasság áldásain. – Széles mosollyal rámosolygott a feleségére. – Mit is mondtál?

– Azt, hogy valami fontosat kell elmondanom neked. Mostanában olyan elfoglalt voltál, hogy nem túl sok időnk maradt egymásra, és már egy ideje a megfelelő alkalomra vártam.

– Bocsáss meg, kedvesem! Tisztában vagyok vele, hogy elhanyagoltam az én gyönyörű fiatal feleségemet, de annyi mindent el kell intézni ahhoz, hogy az ember elindíthasson egy új vállalkozást.

Rufustól nászajándékba kaptak egy kis hajózási vállalatot, amelyet mások korábban nem jól kormányoztak a rázós pénzügyi vizeken. A tapasztalatlan tulajdonosok nem tudták visszafizetni a felvett hiteleket, és felhagytak az üzlettel, Rufusra hagyva a vállalatot, aki azt mondta Ábrahámnak, hogy bölcs vezetés alatt az valószínűleg szép hasznot tudna hajtani. Ábrahám

pedig eltökélte magában, hogy visszajára fordítja az üzletmenetet, és az induló kis vállalkozás hajózási útvonalát kiszélesíti.

– Szóval, mi az a fontos dolog, amit el akarsz nekem mondani?

Biztosan jó hír – gondolta a feleségére nézve, aki soha nem látott még ennél vidámabbnak.

– Ábrahám!

Az éles hang megelőzte a tulajdonosát, de egy pillanattal később Quintus feje is felbukkant utána.

A fiú megköszöri a torkát, ahogy felért a hegy tetejére. – Ábrahám, bocsánat, hogy megzavarlak benneteket, de...

A nyakigláb kamasz elvörösödött, és látszott rajta, hogy zavarban van.

Ábrahám felsóhajtott. – Mondjad, Quintus!

Erzsébet megváltoztatta a testhelyzetét, és elfordult a másik irányba. Száját szorosan összeszorította.

– Van egy ember az irodában, aki beszélni akar veled...

– Nem tudná Decimus elrendezni? Ábrahám hangjából kihallatszott a türelmetlenség. Mindenre kiterjedő utasítást adott az iroda vezetőjének, akinek mostanra már minden lehetséges ügyet el kellene tudnia intéznie, ami csak előfordulhat ezen a délutánon. Hónapok óta ez volt az első alkalom, hogy Ábrahám lopott magának néhány órát napközben, hogy együtt tölthesse a feleségével.

– Decimus megmondta a férfinak, hogy mi is tudjuk kezelni az üzleti ügyét, de mindenáron személyesen szeretne beszélni a tulajdonossal.

Quintus elhallgatott.

– Decimus azt üzent neked, hogy a férfi egy gazdag kereskedő Troászból. Azt mondja, hogy ezer hordó bor van a raktárában, és éppen most jött rá, hogy az a hajózási vállalkozó, aki eddig a szállítási ügyeit intézte, évek óta becsapja őt. Azt mondta, hogy azonnal el kell szállíttatnia a bort, és hát egy ekkora készletnél...

Ezer hordó bor. Egy visszatérő ügyfél ekkora volumenű készletekkel egy hajózási vállalkozás egyik fontos alappillére lehet, különösen egy kezdő, és terjeszkedni kívánó vállalaté. Ábrahám büntudattal tele nézett rá Erzsébetre. Már napok óta ígérgette neki, hogy megpróbálja szabaddá tenni magát néhány órára, hogy elmehessenek együtt piknikezni. És a felesége ráadásul valami fontosat készült neki elmondani. Nem akart csalódást okozni Erzsébetnek, de nem engedhette meg magának, hogy elszalasszon egy olyan lehetőséget, amely meghatározó lehet az új vállalkozás jövője szempontjából.

– Erzsébet! Azt hiszem, muszáj utánanéznem a dolognak – mondta.

A felesége felállt, és eligazította a tunikája felcsúszott derekát. – De hiszen még nem is ebédeltünk! – válaszolt remegő ajkakkal.

Ábrahám felállt, és át akarta ölelni, de Erzsébet nem engedte. – Igazán sajnálom, drágám!

Erzsébet egy szó nélkül lehajolt, felnyitotta a kosár tetejét, és a takaróért nyúlt.

– Nem, nem, hagyd csak ott! Ábrahám megfogta a kezét, és nem hagyta, hogy összehajtsa, és eltegye a takarót. – Várj meg itt! Néhány percig beszélek az ügyféllel, csupán csak az illendőség kedvéért. Megmondom neki, hogy csak később érek rá a megbeszélésre. Egy órán belül visszajövök. És akkor folytathatjuk tovább a pikniket, és elmondhatod, amit szeretnél.

Erzsébet kicsit megengesztelődött, és odafordította az arcát, hogy megcsókolhassa, mielőtt Ábrahám elindult lefelé Quintussal.

Mikor hallótávolságon kívülre kerültek, Quintus megszólalt: – Remélem, Erzsébet meg fogja neked bocsátani, hogy elrángattalak mellőle! Nagyon mérgesnek látszott.

– Persze, hogy meg fog bocsátani – válaszolt gyorsan Ábrahám. – Különbén is, most rám haragszik, nem pedig rád, de majd megvigasztalom. Amúgy sem hagytam volna, hogy megzavarj bennünket, ha nem valami fontos dologról lenne szó.

Magában már azt számolgatta, hogy ezer hordó bor mekkora helyet foglalhat el a hajóin, és azon tűnődött, hogy vajon melyik kikötő felé irányulhat a szállítmány.

– Amikor Decimus megkérdezte, hogy tudom-e, hol vagy, nem hazudhattam azt, hogy nem tudom. Közöltem vele, hogy tudom ugyan, de megígértem, hogy nem mondom meg senkinek. Addig piszkált, amíg végül beleegyeztem, hogy átadok neked egy üzenetet. Nagyon mérges volt rám, amiért tartottam a számat.

– Decimus valószínűleg azért neheztel rád, mert már nem ő a főnök, hanem nekem dolgozol.

Amikor Ábrahám átvette a hajózási vállalatot, felfedezte, hogy Quintusnak, akit már az előző tulajdonos is alkalmazott, nagyon jó feje van a számokhoz. Sőt, nem egyszerűen csak okos volt, de szorgalmas és hűséges is. Ezért a rakpartról az irodába helyezte át a fiút, ahol nem volt meghatározott feladata, és nem volt semmilyen titulusa sem. Egyszerűen csak ott volt, és teljesítette mindazt, amivel Ábrahám megbízta, és hamarosan kiderült, hogy megfizetetlenül értékes a munkája.

Körülbelül tíz percbe telt, mire a kanyargós hegyi utakon leértek a városba, de a Kikötő utcánál mindketten meggyorsították a lépteiket. Ábrahám alig várta, hogy kiderüljön, hogyan állhat a szolgálatára a borkereskedőnek, és minél hamarabb túl akart esni a megbeszélésen, hogy visszamehessen Erzsébethez. Izgatottan ment végig a széles sugárúton, egy pillantást sem fecsérelve az árusokra, akik a jó szerencsájukra vártak az utca két oldalán. Attól eltekintve, hogy nem tölthetett együtt ifjú feleségével annyi időt, amennyit szeretett volna, Ábrahám tulajdonképpen nem bánta, hogy olyan sok idejét veszi igénybe a vállalkozása. Szerette a kihívásokat, és élvezte a kikötő zaját, nyüzsgését, sőt még a hely szagát is kedvelte.

A morzsákra odagyűlt sirályok szétrebbentek, amikor a két férfi fölment az utcáról a famólóra vezető négy lépcsőn. A magas emberekre jellemző hosszú léptekkel mentek végig a mólón, – Egy napon majd átköltözöm egy nagyobb helyre, a kikötő központjába – gondolta Ábrahám önelégülten –, majd beléptek a hajózási vállalat zsúfolt kis irodájába.

A borkereskedő nem volt ott.

Quintus Decimus keresésére indult, aki zavartan jelentette, hogy nem tudja, hogy hová tűnhetett a férfi.

– Miután Quintus elment, valaki kihívott a rakpartra. Elnézést kértem, mondtam, hogy mindjárt visszajövök, és itt hagytam a férfit az irodában. Néhány percnél többet nem tölthettem távol, de mire visszaértem, a kereskedőnek csak a hült helyét találtam.

Ábrahám egyszerre volt csalódott és mérges. – Csak úgy egy szó nélkül távozott? Azt hittem, hogy ragaszkodott ahhoz, hogy személyesen beszéljen velem.

– Tényleg mindenáron veled akart beszélni. Különbén nem küldtem volna utánad Quintust – mentegetőzött Decimus.

– Meghagyta a nevét, vagy mondott valamit arról, hogyan léphetek vele kapcsolatba? Ábrahám képzeletében megjelent a Troász egyik raktárában állomásozó ezerhordónyi bor képe, ami mind csak arra vár, hogy felrakják az ő hajóira – hisz ez az ő szállítmánya lenne!

Decimus idegesen megvakarta a fejét. – Hát persze, hogy megmondta a nevét. Lássuk csak...

Megállt a beszédben, és vállat vont. – Sajnálom! – mondta végül. – Most nem jut az eszembe, hogy egyáltalán mondott-e valamit magáról. Meg akarta nézni a helyet, és én körbevezettem. Mindenfélét kérdezett a vállalkozással és a tulajdonosával kapcsolatban. Azután beszélt arról az ezer hordó borról, ami szállításra vár a raktárában, és nekem minden más kiment a fejemből.

– Abban biztos vagyok, hogy Troászt említette – tette hozzá Decimus. – Emlékszem rá, mert van Troászban egy nagybátyám...

– Jól van, Decimus.

Ábrahám nem haragudhatott meg túlságosan az emberére, hiszen ugyanabba a hibába esett bele, mint ő maga. Amikor arra gondolt, hogy mekkora nettó haszon származhatna ezer hordó bor szállításából, minden más elhomályosult a szemei előtt.

– Jobb lesz, ha ránézek a rakodómunkásokra – motyogta Decimus, majd megfordult, és kiment az irodából.

Quintus pont ugyanúgy le volt forrázva, mint Ábrahám. Látszott rajta, hogy nem érti a történeteket.

– De hát miért nem várt meg, ha tényleg beszélni akart veled? Nem pusztán udvariatlanság ilyesmit csinálni, de azt sem tudom felfogni, hogy valaki miért is tenne ilyet.

– Szerintem a dolog tanulsága annyi, hogy ha valami túl jónak tűnik ahhoz, hogy igaz legyen, akkor az valószínűleg nem is lehet igaz.

Ábrahám dühös volt magára, hogy elhanyagolta Erzsébetet, aki a legfontosabb ember az életében, csak azért, hogy utánajárjon valaminek, ami sürgősnek tűnt ugyan, de végül csak időpocséklásnak bizonyult. Ha szerencsém van, nem haragudott meg rám túlságosan. Talán sikerül még visszatalálnunk a korábbi jókedvünkhöz – gondolta.

Kisétáltak a rakpartra, és Ábrahám éppen elköszönt Quintustól, amikor Rufus rohanva utolérte őket. Sűrű vörös haja repkedett a homloka körül, és alig kapott levegőt a futástól.

– Hol van Erzsébet? – kérdezte. – Otthon nincs. Először ott kerestem.

– Mi baj van? Jól vagy?

– Az apósom eléggé feldúltnak néz ki – gondolta Ábrahám.

– Hol van a lányom?

– Fenn a hegyekben vár engem. Éppen piknikeztünk.

– És jól van?

– Igen, teljesen.

Ábrahám intett Rufusnak, hogy menjenek be az irodába.

– Gyere, és mondd el, hogy mitől vagy ilyen feldúlt!

– Lehet, hogy csak rémeket látok – kezdett bele Rufus, amikor leült. – De valami furcsa dolog történt az egyik ügyféllel folytatott megbeszélés közben.

Ábrahám elmosolyodott. Rufus hajlamos volt rá, hogy eltúlozza a problémákat. Akármiről legyen is szó, Rufus feltehetőleg felfújja a dolgot.

– Egy férfi jött be ma a bankba, és azt mondta a helyettesemnek, Juniusnak, hogy számlát akar nyitni. Nagy pénzüsszeget említett, de ragaszkodott hozzá, hogy én személyesen foglalkozzam az ügyével. Azt mondta, hogy egy ismerősöm Rómából. Junius szóval tartotta, amíg arra vártak, hogy az előző tárgyalást befejezzem.

– Ebben még nincsen semmi szokatlan – jegyezte meg Ábrahám. – Ha jól tudom, a személyes ügyintézés teszi ki a banki munka nagy részét.

Türelmetlenül várta, hogy visszamehessen gyönyörű ifjú feleségéhez, aki olyan régen vár arra, hogy együtt ebédelhessenek a szabadban, és ráadásul még valami fontosat is el szeretne neki mondani.

– És mi köze van mindennek Erzsébethez?

– A férfi várakozás közben elbeszélgetett Juniuszal. Mindenfélét kérdezett rólam, és a családomról. Junius azt mondta, hogy sokat tudott rólunk. Arra is emlékezett, hogy van egy fiatal lányom, és hogy nagyon szép. Még a nevét is tudta, és arról érdeklődött, hogy Erzsébet férjnél van-e már. Junius elmondta, hogy igen, és rólad is beszélt neki, Ábrahám.

Rufus egy pillanatra megállt, hogy levegőt vegyen. Ábrahám hirtelen azon kezdett tűnődni, hogy Rufus rémlátása vajon ragályos-e. Üres gyomra émelyegni kezdett.

– Nem sokkal ezután a férfi elment, mondván, hogy majd holnap visszajön. De Junius valahogy nyugtalanítani kezdte, hogy nem a bankról kérdezősködött, hanem a családdal kapcsolatban tett fel annyi személyes jellegű kérdést.

Önmagában a bankban kérdezősködő ügyfél még nem lett volna gyanús, de a hajózási irodából rejtélyesen felszívódott idegent is figyelembe véve, ez már talán mégis több lehetett, mint véletlen egybeesés.

Ábrahám felállt, és fel-alá kezdett mászkálni az irodában. – Erzsébetről pont arra volt kíváncsi, hogy férjhez ment-e már? Ebben már lehetett valami, ami aggodalomra adhat okot.

Rufus bólintott. – De ami a leginkább nyugtalanít, az a férfi külseje, ahogy Junius leírta. Azt mondta, hogy nem volt túl magas, sötét haja és szeme volt, és hegyes orra. És pöffeszkedő volt a járása. Önkéntelenül is az jutott eszembe, hogy...

– Ez a leírás a borkereskedőre is ráillik – szólt közbe Quintus.

– Erzsébet így írta le Damiant. Pöffeszkedő járásúnak – fejezte be a mondatot Rufus, majd Quintusra nézett. – Miféle borkereskedő?

– Gyerünk gyorsan! – üvöltött fel Ábrahám, és kirohant az irodából. – Sietnünk kell!

Ha a borkereskedő, és a banki ügyfél Damianra hasonlított, semmit sem akart kockáztatni.

Nyaktörő tempóban rohant végig a Kikötő utcán. Sietségében feldöntötte egy árus taligáját. A kereskedő káromkodott, ahogy a zöldségek szerteszét szóródtak a kövezeten. Rufus a vállá fölért visszakiabált neki: – Később majd megtérítem a károdat.

A három férfi futva hamar kiért a városból, de a hegyeknél kénytelenek voltak lelassítani az iramot. Ábrahám toronyiránt vágott át az emelkedőkön, nem is foglalkozott a kanyargós úttal, amin korábban együtt mentek fel a hegyre Erzsébettel. Átmászott egy tüskékkel borított szakaszon, és nem érdekelte, hogy az ágak összevissza karmolják a bokáját. Csak az számított, hogy odaérjen Erzsébethez.

– Én meg tudom mutatni, hogy hol hagytuk Erzsébetet – mondta Quintus Rufusnak, ahogy Ábrahám mögött egy kicsivel lemaradva igyekeztek feljutni a hegytetőre.

– Majd utolérünk! – kiáltott Ábrahám után.

Amikor Ábrahám odaért a tisztáshoz, megtalálta a takarót, és rajta a piknikkosarat, de Erzsébet nem látszott sehol. A gyomrát kízó hányinger hirtelen pánikká fokozódott, és alig tudott lélegezni.

– Erzséééébet! – kiabált kétségbeesetten, miközben magában imádkozott.

Kérlek, Uram, add, hogy virágokat szedjen, vagy valami ilyesmi.

A futástól kifulladásra megállt, és szemrevételezte a területet. Nem látott semmit, amiből következtetni tudott volna arra, hogy hová lehetett a felesége.

– Erzsébet! – kiáltotta el még egyszer magát.

Egy tompa sikítást hallott, ami úgy tűnt, hogy a tisztás túlsó végén álló babérfák kis csoportja mögül hallatszott.

– Erzsébet! – Ábrahám kiáltását visszaverte a hegyoldal, ahogy zakatoló szívvel berohant az erdőbe.

Úgy tíz méterrel arrébb, a fák sűrűjében pillantotta meg őket. Erzsébet tunikája a vállánál el volt szakítva, és a derekáig lelógott. Háttal egy fához szorítva küzdött a támadójával, aki egyik kezével a száját fogta be, a másikkal pedig durván tapogatta a testét. Minden erejével próbálta ellökni magától a férfit, de nem tudott kiszabadulni a szorításából.

Damian volt a támadó, ehhez nem fért semmi kétség. Ábrahám egy szempillantásnyi idő alatt ott termett mellettük. Úgy elvakította a harag, hogy Damiant olyan erővel ragadta meg, hogy a hajánál fogva a levegőbe emelte, majd a földhöz vágta, és belerúgott a gyomrába. Damian arca hamuszínűvé változott, és láthatóan nem kapott levegőt. Ábrahám ezzel mit sem törődve ismét talpra rángatta, és erős öklével pörölyként vágott bele a férfi arcába. Az orrcsontok úgy törtek össze az ütésről, mintha száraz ágak lettek volna, és Damian arcát sugárban borította el a vér. Ahogy hátrafelé tántorgott, Ábrahám újra megragadta a torkánál fogva, és nekiütötte a fejét az egyik fa törzsének.

Damian a földre csúszott, de Ábrahám csak akkor hagyta abba a püfölését, amikor megérezte, hogy valaki elhúzza onnan, és le akarja állítani.

– Ábrahám, hagyd abba! Még a végén megölnöd! – Quintus majdhogynem mentegetőzött.

– Sikertől utolérned. Elkaptad. De nem ölheted meg csak úgy!

Ábrahám mozdulat közben állt meg. Keze ökölbe volt szorítva, és épp arra készült, hogy egy újabb ütest vigyen be Damian képébe.

– Miért nem?

Ábrahám egy pillanatig zavartan nézett rá Quintusra, de azután kezdte visszanyerni a józanágát. Damian gyilkos, ő viszont nem az. De minden valószínűséggel azzá lett volna Quintus közbeavatkozása nélkül.

Erzsébetet keresve körülnézett, és azt látta, hogy a felesége az elszakított ruháját a testéhez szorítva próbálja eltakarni magát. Rufus mellette állt, és két karjával védelmezően átkarolta.

– Engedd elmenni! – mondta Rufus. – Nem gondolnám, hogy még egyszer ide merné dugni a képét a verés után, amit most kapott tőled.

Ábrahám lassan felállt, és lenézett Damianra, akinek még mindig vérzett az orra, és az arca belilult és feldagadt Ábrahám haragja következményeként.

Az elszenvedett sérülések ellenére a férfi hangja kihívó volt, amikor végül megszólalt.

– Nagyon tévedsz, öregúr! Igenis vissza fogok jönni, erre akár mérget is vehetsz. És legközelebb elveszem, ami jog szerint engem illet – mondta, miközben aljas tekintettel Erzsébetre nézett.

Ábrahám keze erre automatikusan ökölbe szorult, és egy lépést tett a férfi irányába, de Quintus visszatartotta.

Damian megingathatatlan nyugalommal nézett Ábrahám szemébe. – És amikor visszajövök, megöllek – mondta vontatottan, majd megfordult, és sántikálva elindult lefelé a hegyről.

Ábrahám ökölbe szorított kezét ellazítva odament Erzsébethez, aki zokogva borult a vállaira. Néhány percig vadul vágta a szívéhez szorította a feleségét, majd felkapta, és visszavitte a tisztásra. A többiek követték.

– Quintus, kérlek, vidd a kosarat, de hagyd itt a takarót! – rendelkezett. – A házamnál találkozunk.

Quintus és Rufus elindult lefelé. Ábrahám pedig gondosan körbetekerte a sápadt és remegő Erzsébetet a takaróval, majd a karjaiba vette, és lassan elindult vele az otthonuk irányába le az ösvényen.

De egy perc múlva megállt, és közelebb hajolt, hogy meghallja Erzsébet suttogását.

– Kisbabánk lesz – mormolta a felesége elcsukló hangon, miközben könnyek folytak végig az arcán. – Ezt akartam ma elmondani neked.

Rebeka vérfagyasztó sikoltozást hallott, amikor az apja összeesett, Damian pedig kihúzta a kardját a hüvelyéből, és az anyja felé rohant, aki dühösen, de hiábavalóan verte az öklével egy római centurio mellkasát. A katona éppen akkor lökte el Erzsébetet magától, amikor Damian odaért, aki egy erőteljes mozdulattal felnyársalta az asszonyt a kivont fegyverrel. A kard áthatolt Erzsébet mellkasán, és a hátán is átment, mielőtt anyja a földre rogyott volna.

A sikoltozás egyre hangosabb lett, és Rebeka már-már kezdte azt gondolni, hogy megsüketül tőle. De még akkor sem tudott ellene semmit tenni, amikor végül rájött, hogy a sikoltozás az ő szájából tör elő.

Jákob odacsoszogott hozzá, és megpróbálta lecsillapítani. – Hagyd abba a sikoltozást! Csitt-csitt!

Jákob vigasztaló szavait hallva végre sikerült elcsendesednie.

– Ne félj, nincs semmi baj! – mondta a bátyja. – Anya már a mennyben van. Jézus ott áll az Atya jobbján, és most örvendezik, hogy anya hazaérkezett.

Damian hosszú ideig szótlanul meredt Erzsébet testére, majd odatérdelt mellé. Egyik embere odajött, hogy segítsen neki, de egy intéssel elküldte.

– Nem így kellett volna ennek végződnie, Erzsébet, de te magad döntöttél úgy, hogy megsérted a törvényt.

Damian hangja hidegen és könyörtelenül csengett. – Te egész életedben mindig oktalan döntéseket hoztál. Ábrahámhoz mentél feleségül, amikor engem is megkaphattál volna.

Gúnyos mosollyal kirántotta vérfoltos kardját a holttestből. – Oktalan döntéseket – ismételte el még egyszer.

Rebeka a száját harapdálta, hogy ne kezdjen el ismét sikoltozni, amikor Damian a kard kihúzásakor hozzáért az anyja testéhez. A bátyja karjaiba akart borulni, szerette volna, ha Jákob magához szorítja, és megvigasztalja. De mindketten meg voltak láncolva, és Jákob csak a kezét tudta kinyújtani, hogy megszorítsa vele az övét. Fémbilincsek csilingelve egymásnak koccantak. Csendben nézték végig, ahogy Damian Erzsébet tunikájába törli a kardját, hogy megtisztítsa a vértől, miközben a katonák újra megpróbálják visszanyerni az ellenőrzést a tömeg felett.

Olyan rövid idő leforgása alatt olyan sok minden történt, hogy Rebeka alig tudta felfogni. Jánosra nézett. Könnyek folytak végig az apostol arcán, ahogy a hátborzongató jelenetet végignézte.

Damian egy pillanat múlva visszanyerte a lélekjelenlétét, és felegyenesedett a földről.

Ez az ember örült – vont le a következtetést Rebeka. – És az apám, és az anyám valahonnan ismerte ezt az örületet. De vajon honnan? És mi dolguk lehetett vele?

Egyetlen óra leforgása alatt Rebeka egész eddigi élete fenekestül felfordult. Az anyját brutálisan meggyilkolták, az apja megsérült, de még az is lehet, hogy ő is meghalt. És az apja ráadásul olyasmit tett, amire senki gondolni sem mert volna: megtagadta az Úr Jézust. Rebeka úgy össze volt zavarodva, hogy már-már ő is azon a ponton volt, hogy megtagadja az Urat, de az utolsó pillanatban azért csak megvallotta azt a sziklaszilárd igazságot, amiben teljes szívéből hitt, hogy Jézus az Úr.

Agyában egymást kergették a gondolatok, ahogy végignézte, hogyan citálja Damian egyesével Domitianus oltára elé a keresztényeket. Aki hajlandó volt bemutatni az áldozatot, szabadon távozhatott, de aki megtagadta, azt bilincsbe verték, és az Ördög-szigetre száműztek csoportjához küldték.

Néhányan közülük, mint például az öreg Servius, a házuk alkalmazottai voltak. Rebekát és a családját szolgálták, amióta csak az eszét tudja. A katonák kíméletlenül bántak az öregemberrel, amikor nem volt hajlandó térdet hajtani a császár előtt. Nekilökték a kőoltár faragott sarkának, miközben durván rárakták a vasbilincseket. Ősz haja összeragadt a vértől, de a háta egyenes maradt, amikor leült Rebeka mellé.

– Legyél erős! – suttogta a lánynak. Rebekának eszébe jutott a múlt éjszakai együttes virasztás, és tudta, hogy most nem lett volna meg benne a bátorság, hogy kitarson Jézus mellett, ha Servius akkor nem hív össze mindenkit, hogy közösen imádkozzanak.

Amikor végül elfogytak az áldozásra várakozó emberek, a katonák felsorakoztatták a körülbelül kéttucatnyi foglyot, akik hűségesek maradtak Jézushoz, és erőltetett menetben a kikötőbe hajtották őket.

– Ott fogtok felszállni a Patmoszra tartó hajóra – vakkantotta Damian. – Búcsúzzatok el Efézustól, mert soha többé nem lesz alkalmatok viszontlátni!

De ha nem örült – gondolta Rebeka –, akkor ő a leggonoszabb férfi, aki valaha is élt a földön.

Amikor elkezdték a menetelést, Rebeka még egyszer utoljára rápillantott anyja élettelen testére, és azon tűnődött, hogy vajon mi fog most történni a holttesttel. Megpróbált az apja felé is nézni, de nem tudott. A tömeg pont az ellenkező irányba tartott, és neki is velük együtt kellett mozognia, ha nem akarta, hogy eltapossák. Amennyire meg tudta ítélni, Ábrahám még mindig mozdulatlanul feküdt a földön. Rebeka kétségbeesetten próbált meg belekapaszkodni egy halvány reménysugárba, hogy az apja még életben lehet, és hogy egyszer majd újra viszontlátják egymást.

A késő délelőtti menetelés a kikötőbe Rebeka eddigi élete legszörnyűbb útjának bizonyult. A lábbilincsek belemélyedtek a húsába, és a vágások a bokáján mintha minden mozdulattal mélyebbek lettek volna. A szandálos lábára csöpögő vér összevegyült az utca porával, és egy idő után ragacsos massa borította be a lábfejét. Minden újabb megtett lépésnél felszisszent a fájdalomtól.

A kötelező áldozat bemutatását végignéző közönség egy része az utca szélén állt, és hangosan gúnyolta a láncokban vonuló keresztényeket. Rebeka igyekezett nem odafigyelni a kiáltásaikra. Ahogy elmentek a templom bejáratát jelző oszlopok mellett, és kiértek az utcára, Rebeka apja helyettesét szúrta ki a tömegben. Vajon miért nem volt Quintus az áldozatra várakozók soraiban? – tűnődött. Az igaz, hogy a gyülekezet tagjai közül nem mindenkit tartóztattak le, de Quintus az apjának dolgozott, és közel állt a családjához. A katonáknak a többiekkel együtt őt is be kellett volna gyűjteniük. Lehetséges, hogy a férfi besúgó? Micsoda döbbenetes gondolat!

A csoport lassan a végére ért a kanyargós Márvány utcának, és befordult a kikötőbe vezető széles sugárútra. Az árusok otthagyták a portékájukat, hogy megbámulják a menetet. Rebeka szeme Galent kereste, ahogy elmentek a boltja mellett. Megkönnyebbült, hogy Galennek nem kellett átélnie ezt a borzalmat, de ugyanakkor jólesett volna neki, ha ott lett volna mellette. De a vőlegénye az előző nap elutazott a városból Magnesiába, hogy elvigye az egyik megrendelőjének az éppen befejezett nagyszabású munkát, egy több részből álló ezüst tálalókészletet. Galen büszke volt az elkészült darabokra, és nagy örömmel töltötte el, hogy fellendülőben van a vállalkozása, most hogy nemsokára megházasodik.

Ábrahám végül csak beszélt a férfival, és a beleegyezését adta ahhoz, hogy összeházasodjanak. Örömkömben azonnal elkezdtek az esküvő előkészületeit szervezni. Most viszont a vígság helyett szomorúság vár mindkettőjükre. Rebeka nem tudta, hogy viszontlátja-e még valaha is életében Galent.

Dermedten menetelt tovább a csapattal, míg végül elérték a kikötőt, ami családjá életének mindig szerves része volt. Szerette az óceánt, és hajózni is szeretett. Most mélyet lélegzett, magába szívta a sós víz átható illatát, ami az apjára emlékeztette. Egyik legrégebbi emlék, amire vissza tudott emlékezni az volt, hogy minden délután felmászott az apja ölébe, amikor az hazajött a kikötőből. – Óceán szagod van – mondta neki, és finnyásan ráncolta az orrát, ahogy az arcát az apja tunikájába temette. Ábrahám pedig nevetett, és magához ölelte.

Apja nélkül még sohasem utazott hajón, döbrent rá hirtelen. Ő most miért nincs itt? Ha nem mutatta volna be az áldozatot, most itt lehetne velem, és akkor nem félnék úgy – siráncozott magában. De legalább Jákob ott volt vele, és ez a gondolat némileg megvigasztalta.

Ahogy a meredek pallón felfelé mentek a hajóra, ezt mondogatta magában: Majd próbálok úgy tenni, mintha a Merkúrra szállnánk, hogy elvigyen minket Rómába. De egy percnél tovább nem volt képes ezt játszani. A Merkúr fedélzetén soha nem őrizték az utasokat katonák. És az életben még soha senki sem szállt fel bilincsben apja gyönyörű hajójának fedélzetére, amely hosszú, kecses, és minden részletében elegánsan kidolgozott építmény volt. A lepusztult vízi alkalmatosság, amire felterelték a foglyokat, viszont zömök volt, és recsegős, és vizelettől, izzadságtól, és romlott haltól büzlött. Rebeka majdnem megfulladt a szagtól, ahogy a katonák a fedélzet alatti részbe hajtották őket.

Amikor a hajó elindult, a foglyok összezsúfolódva ültek a rakodótér egy szűk területén. Volt aki sírt, volt aki imádkozott, és néhányan, mint Rebeka is, csak csendben ültek. Ez itt bizony nem luxusutazás volt az apja hajóján. Ez az öreg monstrum az Ördög-sziget pokla felé tartott, és Rebeka szívét összeszorította a félelem, ahogy azon elmélkedett, hogy ott vajon mi várhat rá.

.oOo.

Miután egy kicsivel dél előtt Naomi kiszállt a villánál a kocsiból, egyenesen a konyha felé tartott, hogy valami enniivalót keressen magának. Számított rá, hogy nem lesz, aki elkészítse az ebédjét, mivel a ház teljes személyzetét letartóztatták, és Domitianus Templomához vitték, és a legtöbben közülük azóta már úton is vannak az Ördög-sziget felé.

Ahogy az éléskamrában keresgált, azon gondolkodott, hogy keresnie kell valakit, aki megjavítja a bejáratú ajtót, amit betörték azok a durva alakok, akik ma kora reggel rájuk rontottak. Végül is most én vagyok a ház úrnője, gondolta Naomi egy kis büszkeséggel magában, amit azonnal meg is bánt. A pozícióhoz jutás nem éppen legkellemesebb módja az, ha az embernek végig kell néznie, hogy halálra szúrják az anyját. De Naomi tisztában volt vele, hogy képes egy nagy háztartás vezetésére, és mivel az anyja meghalt, valakinek úgyis a helyébe kell lépnie. Viszont azonnal szolgák után kell néznie. Lehet, hogy elmegy majd a legközelebbi rabszolgaárverésre. Majd ma délután a játékok után megérdeklődi, hogy mikor rendezik a következőt – döntötte el magában.

Amíg összeállított egy sajtból, kenyérből és gyümölcsökből álló könnyű ebédet, eszébe jutott, hogy Péter nem volt együtt ma reggel a családdal. Valahol itt kell lennie. Biztosan elbújt valahová – gondolta.

Szegény Péter! Ha valakit a szövetségesének tudott tekinteni a családjában, az Péter volt. Nem mintha számítani lehetett volna rá a bajban, olyankor felszívódott, ugyanúgy, mint ma

reggel. De legalább megpróbálta a dolgokat Naomi szemszögéből is látni, és időnként vele értett egyet a családi megbeszéléseken.

Naomi szobáról szobára járva kereste az öccsét, el-elkiáltva a nevét. – Minden rendben van, Péter. Most már előjöhetsz. Én vagyok az, Naomi.

Egyáltalán nem lepődött meg azon, hogy a fiú úgy el tudott bújni, hogy nem találták meg a katonák. Péter volt négyük közül a legjobb, amikor kisebb korukban bújócskát játszottak. Rebeka mindig nagyon akarta, hogy megtalálják, és megdicsérik, hogy micsoda nagyszerű búvóhelyet talált magának. Jákob gyors volt ugyan, de túl nagy, és ügyetlen ahhoz, hogy könnyedén el tudjon bújni. Ami Péternél hiányzott gyorsaságban, azt a találékonyságával és a türelmével pótolta. Mindig olyan helyet talált magának, ahová senkinek se jutott volna eszébe benézni, és mindig teljesen mozdulatlan és csendes maradt, még akkor is, amikor a többiek csak centikkel mentek el mellette. Még néhány órával azután sem jött elő a búvóhelyéről, amikor a testvérei már rég feladták a keresést.

Most a könyvtárban talált rá, ahogy éppen leporolta magát. – Hol voltál? – kérdezte tőle.

– Ott – mutatott rá a fiú egy kicsi tárolóra a lépcső alatt. – Magam köré tekertem egy régi szőnyeget.

– Csoda, hogy nem fulladtál meg!

– Egy idő után kimásztam a szőnyeg alól. De azért a tárolóban maradtam, amíg meg nem hallottam a hangodat.

Péter megnyújtóztatta a végtagjait, és sűrűn pislogott, ahogy a szeme alkalmazkodni próbált a szoba napfényes világosságához. Idegesen nézett körbe. – Hol vannak a többiek? Mi történt?

Naomi az ebédlőbe kísérté az öccsét, hogy elfogyasszák a rögtönzött ebédet, míg elmeséli az egymást viharos gyorsasággal követő eseményeket.

– Nem tudom elhinni, hogy apa áldozott a császárnak!

Péter meglepetésében összeráncolta a homlokát. – Ez minden eddigi elvének ellentmond!

– Szerintem is, de mégis megtette. – Naomi teljesen össze volt zavarodva. Egyrészt úgy gondolta, hogy az apja bolond, ha nem mutatja be az áldozatot, és ezt többször ki is jelentette. Másrészt viszont valahol azt feltételezte az apja hitéről, hogy az valamiféle horgony, amibe ő maga ugyan nem kapaszkodott bele, de azt gondolta róla, hogy a rendelkezésére fog állni, ha egyszer netán mégis szüksége lenne rá. Ám ez a horgony most még az apját sem tudta megtartani...

Egyáltalán semmilyen természetfölöttibe vetett hit horgonyára nincs szükségem! – emlékeztette magát. Nem hitt sem a keresztények Istenében, sem a római istenekben. Sőt még magában a Római Birodalomban sem. Naomi csak önmagába vetette a hitét, neki csakis erre volt szüksége.

Péter összeomlott, és sírni kezdett, amikor beszámolt neki arról, hogy Erzsébetet leszúrták.

– És az volt a legfurcsább a dologban, hogy az a Damian nevű fickó ismerte anyát, azt mondta, hogy apa helyett hozzá is feleségül mehetett volna – folytatta Naomi.

Péter keze annyira remegett, hogy letette a kanálát anélkül, hogy evett volna egy falatot is.

– Örülök, hogy ezt nem kellett mind végignézniem – mondta csendesen. – És apával mi van? Ő is meghalt?

– Én... én nem tudom biztosan. Naomi töltött magának egy pohár bort, és igyekezett elkerülni Péter tekintetét. – Néhány katona nagyon megverte, és ott feküdt a földön. Szerintem nem volt eszméleténél. De az is lehet, hogy meghalt.

– Csak úgy eljöttél, és ott hagytad őket?

– Szerinted mi mást tehettem volna, Péter? Jákobot és Rebekát bilincsben hajtották el onnan. Még több száz katona volt ott, amikor Damian két emberét utasította, hogy hozzanak haza. Mivel a parancsnokuk éppen előtte ölte meg az anyámat, mert megütött egy centuriót, és a társaik megverték az apámat, mert megpróbált közbeavatkozni, nem gondolom, hogy a kísérőim túl lelkesen fogadták volna, ha megállok, és a szüleim állapotáról kezdek kérdezősködni.

Csendben fejezték be az étkezést, és Naomi még akkor is duzzogott, amikor felment, hogy felöltözzön. Péter rátapintott az érzékeny pontjára, még ha nem is volt hajlandó beismerni. Amikor kocsival hazahozták, büntudata volt, mert meg sem nézte az apját. Lehet, hogy még életben volt, és Naomi tudta, hogy meg kellett volna bizonyosodnia afelől, hogy nincs-e szüksége segítségre, de minél gyorsabban ott akarta hagyni a fájdalmas események nyilvános helyszínét. Nem akarta magát kitenni semmilyen további veszélynek, vagy megalázó helyzetnek. Ezért egyszerűen csak hazajött.

Amúgy is sokkal egyszerűbb lenne minden, ha az apja tényleg meghalt, villant át az agyán a gondolat. Nemcsak a háztartást tudom vezetni, de az egész hajózási vállalatot is kézben tudnám tartani – gondolta. Ha az apja már nem élne, akkor senki, és semmi nem állhatna az útjába, és Naomi kedvét lelte ebben a gondolatban.

Ahogy aprólékos gonddal öltözködött a játékokra, minden ott ólálkodó kétséget elűzött magától. Nincs időm a büntudatra – mondta magában. – Élni akarom az életemet.

Ábrahám már azelőtt megérezte a por, és a macskakőről a szájába került törmelék ízét, mielőtt kinyitotta a szemét. Ott feküdt, mióta a katonák lesújtottak rá. Nagyon fájt a feje, és csengett a füle. Úgy remegett a teste, mintha valaki folyamatosan rázta volna.

Ám kiderült, hogy valaki tényleg rázta, így próbálva meg magához téríteni. Kinyitotta az egyik szemét, majd a másikat is. Mindent homályosan látott, és az előtte térdelő férfi arca hullámozott előtte. Először két arcot látott, majd a két arcból fokozatosan egy lett.

– Ábrahám! – szólítottatta a férfi. – Ábrahám, hallasz engem?

Nem ismerte fel az arcot, de az ismerős hangot igen. – Quintus, te vagy az? – motyogta.

– Igen, Ábrahám, én vagyok. – A válla alá tette a kezét. – Fel tudsz ülni? Azt hiszem, megsérültél.

Quintus segítségével Ábrahám lassan felült. Kiköpött a szájából egy kavicsot, és letörölte az arcáról a szennyeződés egy részét.

– Vége van – mondta Quintus. – Elmentek a katonák.

Ábrahám fokozatosan ébredt rá, hogy hol is van, és hirtelen rádöbbsent, hogy mi is történt.

– Erzsébet! Ó ne, Istenem, kérlek...! Négykézláb elindult a felesége felé, és közben megpróbálta a fejében elrendezni a feltörő homályos emlékképeket. Damian, a kard, azután Erzsébet elesett. Mindent mintha egy ködön keresztül látott volna, és azt gondolta, vagyis kétségbeesetten megpróbált reménykedni abban, hogy az egész csak álom volt. Biztos, hogy csak rémálom volt, egy, a kínzó fejfájás okozta gonosz káprázat.

De amikor odaért Erzsébethez, rádöbbsent, hogy ez nem rémálom volt, hanem megtörtént minden: Damian megölte a feleségét. Ábrahám ráborult az asszony tetemére, és kitört belőle a zokogás.

– Szedd össze magad!

Quintus hangja szokatlanul szigorúan csengett. – El kell hagynunk ezt a helyet!

Ábrahám lesöpörte a kezét a válláról. – Hagyj engem békén! – mondta sírva.

De Quintust nem lehetett lerázni.

– Gyere, Ábrahám! Haza kell vinnünk Erzsébetet. Nem hagyhatjuk, hogy csak így itt heverjen a teste az utcán.

A mondottakban rejlő igazság áthatolt a gyáson és a sokkon. Ábrahám minden erejét összeszedve felállt, hogy felemelje a felesége testét. Amikor lehajolt, hogy felvegye, éles fájdalom hasított bele a fejébe, és úgy érezte, hogy mindjárt szétrobban a koponyája.

– Engedd meg, hogy segítsék! – ajánlotta fel Quintus.

– Meg tudom csinálni – felelte Ábrahám. Eltökélte magában, hogy nem fogja hagyni, hogy Erzsébet teste úgy heverjen kinn az utcán, mint egy döglött állaté, és hogy elviszi ebből a pogány templomból, még ha addig él is.

Quintus segített neki felállni, és Erzsébet testét eligazgatta a karjában, mielőtt nekivágtak a nehéz útnak hazafelé. Végig hegynek fölfelé kellett menni, és a fejsérülése, és a szeméből sűrűn folyó könnyek miatt Ábrahám alig látta az utat a lába alatt. Kétszer le is kellett tennie a

felesége testét, hogy megtörölje a szemét, és hogy kicsit kifújja magát. De ahhoz túlságosan makacs és büszke volt, hogy hagyja, hogy Quintus segítsen neki.

Egészen addig sikerült visszafojtania a gyászát, amíg fel nem értek az utolsó hegy tetejére, és meg nem látta a villájukat, a gyönyörű és hatalmas villát, amit ifjú feleségének, és a kicsi gyerekeinek építtetett. Az utolsó száz méteren már torkaszakadtából jajveszékelt, és amikor végül a betört bejárati ajtón keresztül beléptek a ház udvar felőli részére, Erzsébet testével a karjai között elájult.

.oOo.

Naomi meghallotta a hangos siránkozást, és az ablakhoz futott. Emeleti hálósobájából kinézve meglátta az apját, ahogy az anyja holttestét cipeli a ház felé.

Hát mégis él. Él, és össze van törve a szíve.

Megengedett magának egy pillanatnyi együttérzést az apjával. Tudta milyen az, amikor valakinek el kell temetnie azt az embert, akit a világon a legjobban szeretett, és az álmaid is el kell temetnie a házastársával együtt. De hamar elfeledkezett az apja gyászáról, amikor eszébe jutott a sajátja. Túl fiatal volt még ahhoz, hogy mindent elveszítsen, ami csak drága volt neki az életben. Csak az emlékek maradtak meg, és a két tömör, arany karikagyűrű, amit egy bársonnyal bélelt indiai tölgyfa dobozban tartott.

Elővette a dobozt a helyéről. A doboztetőn lóhere alakú, finom faberakásos mozaik volt. Mostanában már nem túl gyakran vette elő a kincseit tartalmazó dobozt, nem engedhette meg magának azt a luxust, hogy túl sokáig gyászoljon. Három évvel ezelőtt, amikor meghalt a férje, egy ideig gyászolta, de aztán elhatározta, hogy éli tovább az életét, és belevetette magát a társasági élet sűrűjébe.

A fürdőbe, a fodrászhoz, a szabóhoz tett látogatások, a színház, a játékok, a vacsora-meghívások, és a barátaihoz tett látogatások kitöltötték a napjait. Az estéit pedig azzal töltötte el, hogy kitalálja, mit csináljon másnap. És ha akadt is olyan pillanat, amikor megengedte magának a gondolkodás luxusát, az mindig csak a jövővel volt kapcsolatos, és sohasem a múlttal.

Most egyik karcsú ujjával végigsimította a lóhereberakást, és az azt körülvevő aranykört. Az örökkévalóság szimbóluma, mint az eljegyzési gyűrűk benn a dobozban. Örökkévalóság? Semmi sem tart örökké – gondolta keserűen.

Egy darabig abba a gondolatba kapaszkodott, hogy a mennyben majd találkozni fog Crispinnel, de egy idő után már nem hitt abban, hogy van élet a halál után, akár a római mitológiában leírt Elízeumi mezőkről legyen szó, akár a keresztények mennyországáról. És ezen a ponton az Istenbe vetett hitét is elveszítette.

Apja gyászos zokogása felhallatszott az udvarról. Naomi azt kívánta, hogy bárcsak hagyná már abba a jajveszékélést, mert az idegeire ment. Eltette a kincsesdobozt, és befejezte az öltözködést. Próbálta fenntartani magában a lelkesedést, hogy milyen jó is lesz Júliával megnézni a játékokat, de a sötét gondolatokat csak nem tudta elűzni magától.

Eszébe jutott, hogy volt olyan időszak az életében, amikor az apját szerette a legjobban a világon. Ő volt apja kis hercegnője, akit Ábrahám Tyrannának becézett. Rajongott a lányáért, Naomi pedig élvezte, hogy ő az apja szeme fénye.

De amikor már majdnem öt éves volt, megszülettek az ikrek. Nehéz szülés volt, az anyjuk majdnem belehalt. Amikor kicsit idősebb lett, Naominak elmondták, hogy az elsőszülött, Péter, farfekvéssel született. Lábával előre jött világra, és ennek eredményeként az egyik lába

kicsavarodott. Péter egész életében kisebb és gyengébb maradt, mint az ikertestvére, és a szülés közben elszenvedett sérülés miatt csak sántítva tudott járni.

Naomi abban az időben viszont csak annyit látott a dologból, hogy az anyja nagyon sokáig betegeskedett. Az újszülöttekhez felfogadtak egy dajkát, Ábrahám pedig innentől kezdve mindennap magával vitte Naomit a kikötőbe. Ott játszott az apja irodájában, és délutánonként Quintus tanítgatta összeadni a golyós számolón, és leírni az ábécét egy agyagtáblára. Az apja megtanította úszni, és még hajózni is elvitte. Úgy nőtt fel, hogy szerette a kikötőt, a nagy hajókat, és mindent, ami csak Ábrahám virágzó hajózási vállalkozásához kapcsolódott.

Amikor két évvel az ikrek után Rebeka is megszületett, Ábrahám felépíttette a villát a hegytetőn, és felfogadott egy tanítómestert Naomi mellé. De akkor még megengedte neki, hogy naponta bemenjen az irodájába a tanulási idő végeztével. De a figyelme, ahogy Naomi észrevette, a lányáról egyre inkább a fiai felé fordult. Az anyja az új babával, és a nagy háztartás vezetésével volt elfoglalva, és csak kevés ideje maradt nagyobbik lányával foglalkozni. És amikor hétéves korukban Péter és Jákob is megkezdtek a tanulásaikat, Ábrahám nekik engedte meg, hogy minden délután lemenjenek a kikötőbe, míg Naominak azt mondta, hogy inkább maradjon otthon.

Ettől teljesen összetört. – De hát miért kell nekem attól otthon maradnom, mert Péter és Jákob már elég nagyok ahhoz, hogy megtanítsd nekik a szakmát? Ez így egyáltalán nem igazságos!

– Lehet, hogy nem igazságos, de így lesz, és kész – zárta le a vitát az apja. – Végül is egy napon úgyis a fiúk fogják örökölni a vállalatot. Azonkívül a kikötő nem megfelelő hely egy fiatal lánynak, Naomi. Anya mindig is ellene volt, hogy idejársz.

– Miért nem megfelelő? Szeretem az irodát, és jó fejem van az üzlethez. Le tudom tisztázni a rakományjegyzéket a jegyzeteidből, és a leltár készítésénél is segítettem már máskor Quintusnak. Olyan gyorsan ki tudok számolni mindent, mint ő maga. Vagyis, majdnem. Különben is...

Ekkor az apja félbeszakította.

– Az üzlet világa a férfiak birodalma, és hibát követtem el ellened azzal, hogy hagytam, hogy mellettem bepillantást nyerhess ebbe a világba. Ideje, hogy megtanulj nőiesen viselkedni, Naomi. Már majdnem betöltötted a tizenkettedik évedet, és néhány év múlva férjhez fogsz menni.

Naomi csalódottságában napokig csak sírt, majd a könnyek helyét mély harag vette át. Apja iránt érzett szeretete kihűlt, és neheztelenségé keményedett.

Ahogy bekapcsolta az aranyláncot a nyaka körül, Naomi belenézett a tükörbe. Hölgy lett belőlem, apa. Úgy, ahogy szeretted volna. Hosszú fűrtjeit divatos frizurába fésülte. Gyönyörű hölgy, akinek rengeteg csodálója akad.

Naomi a szobája ajtajával együtt az emlékeire is rácsukta az ajtót. Egyetlen gondolat erejéig még megengedte magának, hogy a múltra gondoljon, mielőtt elindult a császár születésnapja tiszteletére rendezett játékokra. Soha nem fogom neked megbocsátani, apa, hogy akkor kizártál az irodádból. Soha!

.oOo.

Quintus hátrament a ház hátsó részébe, míg Ábrahám, karjaiban Erzsébettel, ott maradt az átrium kövezetén ülve. Annyit sírt, hogy könnyei teljesen eláztatták Erzsébet vértől foltos tunikáját.

Végül abbahagyta a zokogást, de remegett a hangja, amikor ezt mondta: – Micsoda bolond voltam, Erzsébet, micsoda bolond!

A gyásztól és a sírástól megviselten nekitámaszkodott a falnak, és becsukta a szemét. A fejében érzett fájdalom semmi nem volt ahhoz a kínhoz képest, ami a szívét szorongatta. Jól szabályozott, békés élete hogyan eshetett szét darabjaira ilyen nagy hirtelenséggel?

Egy kis pihenés után Ábrahám nagy nehezen felállt, és szeretett feleségét, gyermekei anyját, és életének értelmét felvitte a lépcsőn. Lefektette az ágyra, ahol olyan sok meghitt beszélgetés zajlott le közöttük, és most utoljára elkezdett beszélni hozzá. Legbensőbb gondolatait osztotta meg azzal az egyetlen személlyel, akit annyira szeretett, hogy beengedett a szíve ennyire elrejtett kamráiba is.

– Sajnálom, Erzsébet! – folytatta a lent elkezdett szavakat reszkető hangon. – Oktalanul úgy gondoltam, hogy ha valahogy megóvom a vagyonomat, megmenthetem a családomat is. Ehelyett elveszítettelek téged, és kárhozatra ítéltam a lelkemet is.

Könnyek újabb hulláma öntötte el a szemét, pedig biztos volt benne, hogy korábban már elsírta az összeset. – Mindörökké téged foglak szeretni, Erzsébet. Soha nem lesz másik feleségem.

A kezébe vette az asszony egyik halvány kezét, és megcsókolta. – Tudom, hogy fenn vagy a mennyben, és hallgatod, amit mondok. Félek, hogy Isten nem fogja megbocsátani nekem, hogy elárultam Őt. De életem minden hátralévő napján könyörögni fogok a bocsánatáért, hogy egy napon majd csatlakozhassam hozzád a mennyben.

Lassan és méltóságteljesen levetkőztette a feleségét. A vértől ázott tunika minden egyes redőjénél újból eleredtek a könnyei. Aki melegséget és napsugarat hozott az életébe, most ott feküdt az ágyon, és meztelen bőre olyan sima és hideg volt, mint az alabástrom. Megérintette a szemhéját, és csendben azon tűnődött, hogy a vagyona tízszeresét is szívesen odaadná azért, ha csak még egyszer láthatná az élet szikráját ezekben a gyönyörű zöld szemekben.

Lemosta a testet egy végső keresztségben, majd megkente fűszeres illatú olajokkal. Amikor elkészült a test előkészítésével a temetésre, betekerte fehér vászonba.

Azután maga is megmosakodott és átöltözött, majd kiment a füves kis dombhoz, ahol kialakítottak egy temetkezőhelyet, amikor a villát építették. Erzsébet apját, Rufust, ide temették, és Crispint, Naomi férjét is. Erzsébet testét a hegyoldalba vájt egyik sírfülkében fogják először elhelyezni, majd egy év múlva, amikor a test felbomlik, összegyűjtik a csontjait, és beleteszik egy mészköből faragott urnába, amibe bele volt vésve a neve.

Quintus már kinyitotta a nehéz ajtót, és a kripta belsejében állt. – Ezt kerestem – mondta, a kezében lévő hordágyra mutatva. – Szükségünk lesz rá a temetéshez.

A két farúdra feszített erős vászonból készült hordágyat a test felravatalozásához szokták használni.

– Nem lesz túl nagy temetés, most, hogy Rebekát és Jákobot elvitték. És Jánost is – jegyezte meg Ábrahám megtört hangon.

Egy pillanatra megállt a beszédben.

– Tudod, annak idején János adott össze bennünket.

– Igen, tudom, hiszen ott voltam – válaszolta Quintus.

Ábrahám rábólintott, hogy ő is emlékszik már. – Azt gondoltam volna, hogy hamarabb temetjük el az apostolt, mint hogy neki legyen alkalma eltemetni valamelyikünket is. Most pedig Erzsébet halott, János pedig nem lehet itt a temetésén.

Quintus Ábrahám vállára tette a kezét. – Annyira sajnálom. Erzsébet volt a legkedvesebb asszony, akit valaha is ismertem.

– Segíts lehozni a testét, Quintus! Még alkonyat előtt el akarom temetni.

Megfordultak, hogy visszamenjenek a házba, de Ábrahám megszédült, megtántorodott, és majdnem elájult. Quintus betámogatta a házba.

– Mikor ettél utoljára? – kérdezte tőle.

Ábrahám egy pillanatra elgondolkodott. – Azt hiszem, hogy tegnapelőtt este.

– Kell, hogy valami legyen a gyomrodban – mondta Quintus, ahogy a konyhába értek.

– Kerítek valami ennivalót.

– Nem, előbb el akarom temetni Erzsébetet.

– Ha nem eszel valamit, nem lesz hozzá elég erőd.

Szerepeiket felcserélve most Quintus utasította a főnökét, hogy üljön le. Odahúzott egy durva faszéket a munkalaphoz, amin a szakács szokta elkészíteni a család ételeit. A tűzhely fölött gyakran használt lábasok és fazekak lógtak, de a tűz már kialudt, csak a hideg hamu maradt meg belőle, mert nem volt, aki táplálja. A helyiségben hideg volt.

Ábrahám csendben nézte, ahogy Quintus megtölt két tányért mindenféle, a kamrából hirtelen előszedett ennivalóval. Egy üvegkancsót is teletöltött borral.

– Hát, nem valami fényes ebéd, de nem akartam főzésre vesztegetni az időt – mondta Quintus, ahogy leült Ábrahámmal szembe.

– Te tudsz főzni? – kérdezte Ábrahám meglepődve.

– Nem nagyon, de éhen halni nem lehetne mellettem. Az ember sok mindenre rákényszerül, ha egyedül él.

Ábrahámnak nem nagyon volt étvágya, de nagy nehezen mégis lenyelt néhány falat kenyeret, és egy pár szárított füget. Amíg ettek, Quintus elmesélte, hogy miként alakult úgy, hogy ő nem résztvevője, csupán nézője volt a délelőtti rettenetes eseményeknek.

– Csak azért nem voltam ott a többiekkel az áldozatra várakozók sorában, mert szinte egész éjszaka téged próbáltalak megtalálni. Ha a katonák kerestek is a házamban, és ezt valószínűleg meg is tették, nem találtak meg ott. Servius kiugrasztott az ágyból, miután nem érkeztél haza. Átkutattam a kikötő területét és a város egy részét is, és egy idő után már szinte biztosan tudtam, hogy letartóztattak téged. De úgy találtam, hogy nem lenne bölcs dolog az éjszaka közepén egyedül bemenni a római katonai táborba, hogy erről meg is bizonyosodjak.

Ábrahám helyeslően rábólintott, de azonnal meg is bánta a mozdulatot. A fejébe nyilalló fájdalomtól hányingere lett.

– Senkin sem segítettél volna azzal, ha téged is letartóztatnak – jegyezte meg.

– Egy kicsivel hajnal előtt végül feladtam a keresést, és elindultam hozzátok, hogy jelentsem, sehol sem találtalak. Éppen akkor érkeztem, amikor a katonák mindenkit kirángattak a házból.

Ábrahám beleborzongott, ahogy elképzelte a jelenetet.

– Azt feltételeztem, hogy biztosan Domitianus Templomához mennek, és bizonyos távolságból követtem őket – folytatta Quintus. Közben azt mondogattam magamban, hogy közöttük lenne a helyem. Furdalt a lelkiismeret, mintha tehettem volna bármit is, hogy megelőzzem, vagy megakadályozzam, ami történt, de legbelül tudtam, hogy nem volt mit tenni. Ezért csak megpróbáltam elvegyülni a tömegben, és végignéztem az eseményeket. Közben pedig végig gyávának éreztem magam.

Nem volt jellemző Quintusra, hogy ennyit beszéljen egyfolytában, a beszélgetések zömében ő általában inkább hallgatott. De most megláthatta Ábrahám, hogy alig jön ki szó a száján, de biztosan tudni szeretné, hogy mi történt a letartóztatása alatt a családjával.

– De azután eszembe jutott János apostol egyik prédikációja: „Ne keressétek, hogyan lehetnétek mártírok! Ha Isten úgy akarja, úgysem kerülhetitek el ezt a sorsot. De ha Isten mégis megmutat egy kiutat, akkor ne habozzatok végigmenni rajta!”

Quintus megállt a beszédben, hogy igyon egy kis bort. – Szóval, azt hiszem, Isten kiutat mutatott nekem, bár fogalmam sincs miért.

Egy pillanatra elgondolkodott.

– Én ...én nem tudom, hogy mit tettem volna, Ábrahám, ha arra kényszerítettek volna, hogy válasszak a Cézár és Krisztus között. Szeretném azt gondolni, hogy hűséges maradtam volna Jézus Krisztushoz, de nem tudom. Egyszerűen nem tudom.

– Biztos, hogy jól döntöttél volna, Quintus. Te olyan ember vagy, aki kitart amellett, amit gondol. Azt hittem, hogy én is... – Ábrahám megállt, képtelen volt folytatni a beszédet. A saját kudarcának a gondolata több volt, mint amit most el tudott hordozni.

Quintus arca úgy megnyúlt, mintha egy nehéz súlyt akasztottak volna rá.

– Ábrahám! Van valami, amin hetek óta rágódom. Egészen azóta, mióta Damian a városba érkezett.

A név hallatára Ábrahám összerándult, de Quintus ennek ellenére tovább beszélt. – Nem megy ki a fejemből, hogy akkor régen ott az erdőben én voltam az, aki megakadályoztam, hogy megöld Damiant. És ha nem tettem volna, lehet, hogy ez az egész nem történt volna meg. Persze az uralkodó akkor is talált volna valakit, hogy végrehajtsa az utasításait, de az nem Damian lett volna. És akkor Erzsébet még mindig élne.

Ennek a lehetőségnek a gondolatától mindkét férfi elsírta magát. – Olyan volt, mintha a nővérem lett volna! És most már soha többé nem fogok tudni megszabadulni a gondolattól, hogy az én hibám, hogy megölték.

– Nekem is azon jár az eszem már egy ideje, hogy meg kellett volna ölnöm Damiant, amikor ott volt rá a lehetőség – mondta Ábrahám rekedten. – De akkor nem lettem volna külön, mint ő – egy közönséges gyilkos. És Erzsébet megvetett volna ezért.

Szomorúan csóválta a fejét, amikor eszébe jutott, hogy mit is mondott Erzsébet nem is olyan régen, amikor rájött, hogy tört hord magánál: – Én nem egy gyilkoshoz mentem feleségül.

Nem, Erzsébet – gondolta most. – Nem egy gyilkoshoz mentél feleségül, hanem egy árulóhoz.

– Akkor segítettél nekem jó döntést hozni, Quintus. Ma viszont egészen magamtól hoztam rossz döntést.

A gyász és a bűntudat kettős szorításában Ábrahám tudta, hogy ez a döntés egész további életében kísérteni fogja majd.

A lábbilincs fájdalmasan horzsolta bőrét, amikor Jákob kinyújtóztatta hosszúra nőtt lábait. Szeretett volna felállni, és mozogni egy kicsit, de Rebeka a vállára hajtott fejével aludt el, és nem akarta felébreszteni. A rakodótér amúgy is túlságosan zsúfolt volt ahhoz, hogy sokat tudjon sétálni, és a katonák nem valószínű, hogy megengednék neki, hogy felmenjen a fedélzetre friss levegőt szívni, mégis valami nyugtalanság hajtotta a mozgásra. De azt mondogatta magában, hogy ezt a vágyat pillanatnyilag vissza kell fojtania magába. Patmosz csak körülbelül ötven kilométerre van Efézustól. Hamarosan odaérnek a fogolytáborba, és az Ördög-sziget bányáiban munkával eltöltött néhány óra után valószínűleg vissza fog kíváncskozni a bűzlő hajó gyomrába, ahol most fájós hátát egy durva, fából készült hordónak támasztva üldögél.

Becsukta a szemét, és próbált elszundítani. Annak ellenére, hogy nagyon kimerült volt, nem tudta annyira elengedni magát, hogy el is tudjon aludni. Azzal együtt sem, hogy hallgatta, ahogy a recsegős vén hajó – ami, bár olyan bűdös volt, mint amilyen a cethal gyomra lehetett Jónásnak, ám hajózásra még mindig alkalmasnak bizonyult – monoton zajjal hánykolódott a vízen. Ezért inkább imádkozni próbált. De az imára sem tudott koncentrálni. Túlságosan felkavarta anyja halála, és még túlságosan haragudott az apjára, mert elárulta Jézust. Hogy tehetett ilyet? – tette fel magának ezredszer is a kérdést. – Az apám megtagadta a hitét, hogy megmentse a vagyonát. A tulajdon apám!

Tudta, hogy az apja hite valóságos volt, ehhez szemernyi kétség sem férhetett. Amikor Jákob még gyerek volt, Ábrahám megtanította imádkozni, és Igéket tanított neki a Bibliából. Úgy próbálta meg felnevelni a gyerekeit, hogy tiszteljék Istent, és azt, hogy a keresztények is fontosak számára, azzal mutatta ki, hogy a gyülekezet tagjai az otthonukban tartották az istentiszteleteket. Jákob tudta, hogy az apja mindig szerette és támogatta az apostolt, még azt az utat is ő fizette, amit együtt tettek meg Jánossal az elfogatásuk előtt. Bár az is lehet, hogy akkor azért bocsátotta a rendelkezésükre a hajóját, hogy eltávolítsa őket Efézusból, és ezzel együtt Damian közeléből, és nem annyira az apostol szolgálatát akarta támogatni – villant át most a fején a gondolat.

Jákob visszaemlékezett azokra a beszélgetésekre, amelyekben az államvallást, és a császár imáadását vitatták meg az apjával. Bár Ábrahámot elsősorban a fia, vagyis az ő biztonsága foglalkoztatta, ahogy Jákob így visszagondolt rá, semmi sem utalt arra, hogy helyeselné a Domitianusnak való áldozást. Az apja egyetértett azzal, hogy a Cézár imádása Isten elárulásával egyenértékű, és hogy az ilyen árulást örök kárhozat követi. De ha tudta, hogy ez ilyen főbenjáró bűn, akkor miért áldozott mégis a császárnak? Tényleg olyan kapzsi, hogy a vagyona fontosabb neki, mint az üdvössége? Ám Jákobnak nem jutott eszébe egyetlen olyan alkalom sem, amikor az apja fukar, vagy garasoskodó lett volna. Ábrahám egész életében nagylelkű ember volt.

Jákob egy kicsit másképp helyezkedett el, mert elzsibbadt a hordónak támaszkodó lapockája. Rebeka nyöszörgött, ahogy a vállának támaszkodva aludt. Félelmétől és a gyásztól láthatóan még álmában sem sikerült megszabadulnia.

Rebeka. Vajon hogyan tudom megvédeni őt? – gondolkodott magában Jákob. – Mostantól én vagyok érte felelős. A felelősség súlyosan nehezedett a vállaira, ahogy ránézett a hűgára, akinek az arcát hosszú, gesztenyebarna színű hajfürtök keretezték. Gyönyörű fiatal nővé serdült. És most ezeknek a brutális alakoknak a rabszolgájává válik – tűnődött.

Látta, hogy megbámulták a tengerészek Rebekát, amikor a foglyok felszálltak a hajóra. A katonák is legeltették rajta a szemeiket, de egyik sem olyan bűnös kíváncsisággal a szemében, mint Damian. Jákob meg akarta ölni Damiant, amikor a parancsnok hozzáért a hűgához. És aztán Damian megölte az anyját, neki pedig tehetetlenül kellett végignéznie. Még most is égett a vágytól, hogy megbosszulja Erzsébet halálát, és tudta, hogy ha Damian még egyszer a szeme elé kerül, nagyon meg kell majd fegyelmeznie magát ahhoz, hogy ne törje darabokra a koponyáját.

Amikor végiggondolta, hogy mi mindennel kell majd szembenéznie a hűgának az Ördög-szigeten, és megérezte magában a feltámadó vágyat, hogy megóvja minden rá váró rossztól, hirtelen más színben kezdte látni az apja által elkövetett bűnt. Nem a vagyona okozta Ábrahám vesztét, hanem az, hogy meg akarta védeni a családját. Ez most hirtelen megvilágosodott Jákob előtt. Ez persze nem mentette fel az apját a bűn alól, de magyarázatként szolgált, hogy miért is engedett a nyomásnak, és mutatta be a kötelező áldozatot.

Ha apa megbánja a bűnét, vajon Isten megbocsát-e neki, és helyreállítja-e vele a kapcsolatot? – tűnődött Jákob. – Meg tudja-e bocsátani neki a szentségtörést? Ne felejtse el megkérdezni erről Jánost! De az apostol szemei most be voltak csukva, és vagy aludt, vagy pedig imádkozott. Délutánonként gyakran megtörtént Jánossal, hogy elkezdett imádkozni, vagy valamin elmélkedni, és közben elszundikált. Jákob egy csendes imát intézett Istenhez az apja lelki üdvéért, miközben hallgatta az öreg hajóról érkező hangokat, ahogy átkeltek a hullámzó tengeren.

Jákob becslése szerint, bár a rakodótérből nem láthatta a nap állását, már késő délutánra járt az idő, amikor odaértek Patmosz szigetéhez. Abból lehetett tudni, hogy közelednek a szárazföldre, hogy a hajó nagyobb sebességre kapcsol, és nagy lett a sürgés-forgás a fejük fölött. Hallotta, hogy a tengerészek a fedélzetre gyűlnek, és lehallatszott a kikötéshez előkészített nehéz kötelek surrogása.

Megbökte Rebekát. – Ébresztő! Mindjárt megérkezünk.

– Hová? – kérdezte álmosan a lány. – Ja persze, az Ördög-szigetre – tette hozzá ásítás közben, majd utálkozva fintorgatta az orrát. – Legalább kiszállhatunk ebből a bűdös, öreg bárkából! Nem hiszem el, hogy el tudtam itt aludni.

Pár perc múlva katonák sokasága masírozott le a falépcsőn a rakodóterbe, és utasították a foglyokat a kiszállásra.

– Indulás egyenként fel a lépcsőn, és a főfedélzeten rendeződjete tízes sorokba! – mondta az egyikük.

Jákob felállt és kinyújtózott, majd Rebekának és Jánosnak is segített felállni. Mivel a kezük is, és a lábuk is bilincsben volt, nehezen tudtak megállni a lábukon, különösen az után, hogy órákat töltöttek el egy kicsi helyre összezsúfolódva.

Micsoda megkönnyebbülés, hogy legalább a napot láthatjuk! – gondolta Jákob, ahogy a láncokban végigcsoszogtak a kikötő hídján. Amint kiértek a szárazföldre, az egyik őrkinyitotta a bilincseiket. Rebeka megkönnyebbülten sóhajtott fel, amikor a láncok a földre hullottak. Jákob feldühödött, amikor meglátta a hűga feldagadt bokáját, és a vörös csíkokat a lábán. Mit gondolnak ezek a barbárok, hogyan élheti túl egy törékeny fiatal nő, ha így bánnak vele?

– Maradjatok a sorban! – parancsolta egy katona, és fenyegetően forgatta a lándzsáját, hogy nyomatékossítsa a parancsot.

Két férfi – egyikük a parancsnok volt, a másik pedig, mint később kiderült, az egészségügyi tiszt – fel és le sétáltak a négy sorba rendezett foglyok mellett.

– Te ott! – kiáltott oda az egészségügyi tiszt Rebekának. – Menj oda!

Egy sekély kis öböl felé intett, és utasította, hogy álljon bele a vízbe.

– Miért? – kérdezte a lány, és közben Jákobra pillantott, mint aki attól fél, hogy elszakítják a bátyjától.

A tiszt arca egy pillanatra ellágyult, ahogy odahajolt hozzá.

– Mert gyulladt lábbal nem lehet dolgozni. A sós víz majd kiszárítja a vágásokat a lábodon.

Felegyenesedett, és szigorúan hozzátette: – Most már aztán csináld, amit mondtam!

Rebeka levette a szandálját, és belelépett a vízbe. Felszisszent, ahogy a sós víz égetni kezdte a sebeket a lábán. Jákob a táborparancsnok utasításait hallgatta, de a közben az egyik szemét végig a húgán tartotta.

– Ma már túl késő van a munkához – mondta a parancsnok. – Ezért mindenki keressen magának egy barlangot! Az lesz a lakóhelyetek. Holnap hajnalban mindenki jelentkezzon a központi táborban a reggeli fejadagjáért. A munka napfelkelte után egy órával kezdődik. Ha valaki nem jelentkezik munkára, azt megkorbácsolják. A munkabrigádnak van egy felügyelője. Ha az ő utasításainak nem tesznek eleget, gyors és súlyos büntetésben lesz részesek. Naplemente előtt egy órával lehet abbahagyni a munkát, és ekkor kapjátok meg az esti fejadagotokat is. Utána mindenki azonnal térjen vissza a barlangjába! A tábor területén senki sem lófrálhat.

Miután a táborparancsnok elvakkantotta magát, hogy „Elmehettek!” , a katonák minden fogolynak kiosztottak egy takarót, és egy darab kenyeret.

Rebeka kijött a vízből, és belebújt a szandáljába. – Köszönöm – mondta tétova mosollyal az ajkán a katonának, aki odanyújtotta neki az esti kenyérfejadagot.

– Semmi okod sincs az örömré, kislány! – vigyorodott el a katona. – Ezt a helyet nem véletlenül nevezték el Ördög-szigetnek!

A foglyok kezdtek szétszéledni. Az egyik katona megmutatta, hogy merre a legvalószínűbb, hogy találhatnak üres barlangokat. Jákob észrevette, hogy a csoport nagy része, köztük Servius, és a velük együtt száműzött háztartási alkalmazottjaik közül a legtöbben, észak vagy nyugat felé indultak el alvóhelyet keresni.

Mivel János az indulás legkisebb jelét sem mutatta, Jákob emlékeztetőül gyengéden megbökte.

– Ne olyan sietve! – reagált az apostol. – Először nézzünk körül egy kicsit!

János, Jákob és Rebeka csak állt egy darabig, és szemrevételezték a szigetet. Jákob apja térképeiről emlékezett rá, hogy Patmosz egy kicsi, sziklás sziget, körülbelül ötven kilométerre az efézusi partszakasztól az Égei-tengerben, amely nagyjából tizenhat kilométer hosszú és tíz kilométer széles. Lepusztult és terméketlen vidék, amit Róma a bűnözők megbüntetésére börtönként használt. Itt nincs is szükség bilincsekre – gondolta fanyarul. Az Ördög-szigetről képtelenség megszökni.

A körív alakú sziget áttekintésekor észrevettek egy nagyon keskeny földszorost, ami szinte két egyenlő részre osztotta fel a területet, egy északi, és egy déli részre. A keleti oldalon elterülő kis darabka sík vidéken volt a kikötő, ahová megérkeztek, és a római katonák táborhelye.

– Szerintem erre menjünk! – mondta János, és dél felé fordult.

– Arra vannak a legmagasabb hegyek – tiltakozott Jákob.

Aggódott az idős apostolért, nem akarta, hogy naponta kétszer meg kelljen másznia a hegyet, egyszer le, és egyszer pedig föl. De persze még azt sem tudta, hogy János hogy fogja túlélni, ha köveket kell lecipelnie a hegyek kőbányáiból a kikötőbe reggeltől estig. Ehhez képest igazán nem számít, hogy merre találnak alvóhelyet maguknak.

– Hallgassatok az örege! – mondta János. Elmosolyodott, és megveregette Jákob vállát.

– Úgy érzem, hogy a mi barlangunk errefelé lesz.

Elindultak felfelé a déli emelkedőkön. János egyszer-kétszer megbotlott a sziklás talajon. Jákob hamarosan rábukkant egy körülbelül másfél méter hosszú, vastag, egyenes botra. Felvette, letisztogatta, és odaadta az apostolnak, hogy a segítségével könnyebben tudjon haladni a vulkánkitörések által lecsupaszított pusztá, köves területen.

Körülbelül másfél kilométerre a kikötőtől János végre megállt. – Látjátok azt a barlangot ott? Rámutatott egy nyílásra a sziklák között, körülbelül úgy tíz méterre tőlük. – Lakik ott valaki?

– Megyek, és megnézem – ajánlkozott Jákob.

Bement a barlangba, és körülnézett.

– Hahó! – kiáltott egyet. Hangja visszaverődött a sziklákról. Senki sem felelt az üdvözlésre, és semmi jel sem utalt rá, hogy valaha lakott volna ott valaki.

Néhány pillanatot várt, majd kiment a barlangból, és magához intette a többieket.

– Szerintem lakatlan.

Amikor János és Rebeka csatlakoztak hozzá, megfordult, és megnézte, hogy honnan jöttek. A kikötő és a tábor messze alattuk terült el, a barlang szájából impozáns kilátás nyílt az egész szigetre, és a tengerre. Efézus van arrafelé – döbrent rá hirtelen Jákob. Az otthonunk. Talán ezért akart János ebbe az irányba jönni.

A barlang szája széles volt, és tölcsér alakú, és magához vonzotta a tenger felől fújó szellőt. Ez kellemes enyhülést nyújthat a nyár melegében, de megnehezítheti az életüket, amikor hideg az idő. Jákob magához szorította a durva gyapjútakarót, amit megérkezésükkor osztottak ki nekik. Két hónap múlva, amikor beköszönt a tél, ez az egyetlen takaró nem fog túl nagy védelmet nyújtani a barlang nyirkos hidege ellen.

– Helyesbíték – mondta Jákob, ahogy beléptek a barlangba. Ugyanis több nagyra nőtt patkány osont el a lábaik között, és rohant ki az alkonyatba hajló sziklák közé.

– Úgy néz ki, hogy a hely mégsem volt teljesen lakatlan.

Rebeka felsikoltott, és Jákob nem tudta megállni, hogy ne nevesse el magát. Felkapott egy szikladarabot, és az otthonukat megszálló idegenek elől menekülő rágcsálók után hajította.

– Nem olyan palota, mint amilyenben felnőttem, de megpróbáljuk majd kihozni belőle a lehető legtöbbet – mondta az apostol Rebekának.

Még mélyebben bementek a barlang belsejébe. A tölcsérszerű bejáratnál körülbelül három méterre a barlang élesen elkanyarodott balra, és egy szűk folyosót képezett, amin egyszerre csak egy ember tudott keresztülmenni. A folyosó pedig egy majdnem szabályos négyzet alakú, körülbelül tizenöt négyzetméteres helyiségbe torkollott.

Jákob lépett be először a négyzet alakú helyiségbe, majd János, őt pedig Rebeka követte, aki a szemével még mindig mindenütt patkányok után kutatott. A barlang szájából beszűrődő halvány fényben az apostol szólalt meg először.

– Azt hiszem, megtaláltuk a tökéletes barlangot. Hogy eddig miért nem bukkant rá egy fogoly sem a szigetről, számomra nem igazán érthető. Lehet, hogy Isten egyenesen nekünk tartogatta – mondta a gondolataiba merülve. Megállt a beszédben, majd erős hangon folytatta. – Érzem, hogy valami különleges dolog fog történni ebben a helyiségben. A szellememben érzem.

Rebeka, úgy tűnt, új erőre kapott ettől a lelkes bejelentéstől.

– Ez lehet a hálószobánk – mondta. – Puha a padlózata, és ha tudunk szerezni még egy takarót, vagy egy darab anyagot, elfüggönyözhetjük vele a folyosó bejáratát, hogy melegebb legyen itt. Nem olyan, mint az otthonunk, de azért el lehet viselni.

– Nem jól mondtad, Rebeka. Ez az otthonunk – mondta János halkán. – Már nem az vagy, aki voltál, egy gazdag és befolyásos ember kivételes helyzetben lévő leánya. Most bűnözőnek tartanak azért, mert nyilvánosan megvallottad Jézus Krisztust, és az Állam ellensége lettél.

– És mindhárman ezen a szigeten fogunk meghalni azért, mert megvallottuk a hitünket – tette hozzá Jákob józanul. Mióta csak megérkeztek, az a gondolat kínozza, hogy soha többé nem fogják elhagyni az Ördög-szigetet.

– János apostol, te is úgy gondolod, hogy Isten hagyni fogja, hogy itt haljunk meg? – kérdezte Rebeka alig hallható hangon.

János nem válaszolt azonnal. – Nem tudom – mondta végül. – Még az is lehet. De nem kell aggodalmaskodnunk e felől. Életünk Isten kezében van, és csak Ő tudja a napjaink számát.

Szélesen elmosolyodott. – Én amúgy sohasem gondoltam volna, hogy ilyen sokáig fogok élni.

– Nem tudom, ti hogy vagytok vele, de én szörnyen éhes vagyok – folytatta János. Menjünk vissza a barlang szájához, és úgy vacsorázzunk, hogy közben a naplementét nézzük.

Felvette a kerek kenyérdarabot. – Úgy néz ki, hogy Róma nem sajnálta a pénzt, hogy ilyen ízletes vacsorával vendégelhesse meg a legújabb foglyait.

Az öreg apostol ragadós nevetését visszaverte a barlang, és Jákob azon kapta magát, hogy minden kimerültsége és aggodalma ellenére mosolyog.

– Erről jut eszembe, János, hogy most gondoltam át igazán először, hogy olyasvalakinek adtam oda az életemet – lehet, hogy a szó szoros értelmében is –, akit sohasem láttam.

Hangja szokatlanul elérzékenyült. – De ha egész további életemet azzal kell is eltöltenem, hogy rabszolgaként dolgozom a Birodalomnak, legalább azzal megáldott az Isten, hogy a napjaimat azzal az emberrel oszthatom meg, aki az utolsó élő szemtanú azok közül, akik látták Őt igazából.

– Mindig nagyon szerettem hallgatni, amikor Jézusról beszéltél – tette hozzá Rebeka. – És most újra meg akarok hallgatni minden történetet.

– Csak utánatok – mondta János, arra utalva, hogy Jákob és Rebeka után akar kimenni a keskeny folyosón át a barlang bejáratához.

– Látni akarom a tengert... Tudjátok, a tengernél találkoztam először a Mesterrel.

- Jaj, te szegény – turbékolta Júlia, amikor találkozott Naomival a stadion bejáratánál.
- Nem voltam benne biztos, hogy itt leszel... Úgy értem, hogy az után, hogy min mentél keresztül ma reggel.

Naomi azon tűnődött, hogy Júlia együttérzése vajon őszinte-e. Bár barátok voltak, megeshet, hogy Júlia nem szeretné, hogy együtt lássák valakivel, akinek a családját éppen ma citálták a hatóságok elé azzal a váddal, hogy elárulták a Birodalmat. Lehet, hogy mégsem kellett volna eljönnöm ma este – futott át Naomi agyán a gondolat. Kőszívűség volt Pétert és az apját egyedül hagyni a gyászukkal, de Naomit szinte megbénította a félelem, hogy a fanatikus családja miatt rá is rásütik a bélyeget, és hatékony ellenszernek találta, hogy eljöjjön egy ilyen népszerű kulturális eseményre, mint a játékok.

- Mit hallottál? – tette fel az óvatos kérdést Naomi.
- Hogy te, és az apád bebizonyítottátok, hogy hűségesek vagytok az uralkodóhoz, de a családod többi tagját az Ördög-szigetre száműzték.

Júlia lehalkította a hangját, és vékony, megviseltnek látszó arcán sajnálkozó kifejezés jelent meg. – És hogy az anyádat megölték, mert megtámadott egy katonát.

Naomi helyben hagyta a barátnője rövid beszámolóját. – Így történt.

- Micsoda szörnyűség!
- Igen, valóban szörnyű volt! Naomi szemei beszéd közben a tömeget fürkészték. Azt nézte, hogy melyik barátja és csodálója van jelen, és mint mindig, potenciális hódításokra vadászott. Amikor sok ember intett vagy bólintott oda neki üdvözlésként, kezdett felengedni a benne lévő feszültség.
- Tudod, sohasem állt túl közel hozzám az anyám. De nagyon kínos dolog volt, hogy úgy kivetkőzött magából. Mi mást is tehetett volna vele a parancsnok?
- Hát, szerintem semmit. Egy ilyen támadást nem lehet megtorlás nélkül hagyni.
- Menjünk be! – mondta Naomi. Nem akart tovább a délelőtti történetekről beszélni, és most hogy már itt volt, és úgy találta, hogy senki sem fogja kiközösíteni a családja bizarr viselkedése miatt, minél előbb el akarta foglalni a helyét, és élvezni akarta a műsort.

Naomi és Júlia csatlakozott a szórakozni vágyók sűrű tömegéhez, akik az ellipszis alakú stadion boltíves bejáratai előtt sorakoztak. A kapunál átadták a bronzból készült zsetonjaikat, és amíg befelé araszoltak az arénába, Naomi a falra festett plakátot olvasta. Rajta volt, hogy minek az alkalmából rendezték a játékokat, a rendező neve, az események sorrendje, és az egymással küzdő gladiátorok neve a megjelenésük sorrendjében.

- Ő ma nem harcol – mondta Júlia Naomi füléhez közel hajolva, hogy mások ne hallják meg.
- Mi? – Naomit meglepte a megjegyzés.
- Gordius. Hát nem az ő nevét kerested a plakáton? – mosolygott alattomosan Júlia.

Naomi csak rábólintott. Utálta, amikor Júlia a gondolataiban olvasott, nem mintha érdekelte volna, hogy a barátnője tudta, hogy vonzódik az erős felépítésű, és nagyon, nagyon népszerű gladiátorhoz. Csak egyszerűen jobban szerette, ha ő maga mondhatta el a gondolatait, úgy, és akkor, amikor ő maga szerette volna.

– Igazán viszonyt kezdhethetnél már vele! – mondta Júlia, amikor végre sikerült átjutniuk a boltíves köfolyosóról a stadion belső részére. A nap már magasan járt az égen, de nem volt meleg. Gyönyörű őszi nap volt, pont megfelelő időjárás a játékokhoz.

– Már én is gondoltam erre – ismerte be Naomi. – De nem akarnám, hogy megzavarja a hosszú távú terveimet.

– Tudom, tudom. Róma, egy férj, mesés gazdagság, és hatalom. – Júlia jól fésült fejét csóválta jobbra-balra, miközben elősorolta barátnője jól ismert terveit. – De hát a kettőnek nem kellene, hogy köze legyen egymáshoz. Egy viszony csak arra szolgál, hogy ideiglenesen kielégítsen egy vágyat. Lehet, hogy nagyon is jót tenne neked, elterelné a figyelmedet a... hát bizonyos dolgokról – mondta nyomatékosan.

Naomi válaszul megrántotta a vállát. Tudta, hogy Júlia a családjára próbál utalni. De ez a téma nem tartozik rá, amennyiben őrajta múlik.

Elmentek a magas pódium mellett, ahol a műsor rendezője és a méltóságok fognak helyet foglalni, és a lépcsők irányába tartottak.

– Megőrülök tőle, hogy a nők helye fenn van a kakasülön – jegyezte meg Naomi.

– Tudom, de más oldalról is lehet ezt nézni – tette hozzá vidáman Júlia. – Amíg felmászunk a sorok legtetejéhez, kiváló alkalmunk nyílik arra, hogy egy egész stadionnyi fogékony férfi előtt parádézzunk. Flörtölhetünk, egészen a csúcsig.

Naomi a szükségesnél egy kicsit magasabbra emelte a tunikáját, ahogy felfelé ment a meredek lépcsőkön. Férfifejek fordultak feléje, ő pedig tartózkodóan visszamosolygott rájuk. Júlia tanácsán gondolkodott, amíg ráérősen sétáltak felfelé a stadion legfelső soraihoz. Akar-e tényleg viszonyt kezdeni Gordiussal? A férfi az auctoratusok, vagyis az önkéntes gladiátorok közé tartozott, ezért nem ellenőrizték olyan szigorúan, mint a hadifoglyokat, és az elítélt bűnözőket, akiket a gladiátorképző iskolákba küldtek. Naomi még sohasem találkozott vele személyesen, de tudta, hogy meg lehetne szervezni egy találkozót, ha tényleg akarná. Csak egy szót kellene szólnia, és Júlia mindjárt meghívná az egyik vacsorájára, és gondoskodna arról, hogy Gordiust Naomi mellé ültessék le.

Mostanában sikerült egyszer az arénán kívül is megpillantania a férfit, és akkor jól megnézte magának. Gordius éppen belépett a fürdőbe, amikor ők távoztak Júliával. Naomit annyira lenyűgözte a hivatásos harcos látványa, hogy majdnem felvetette Júliának, hogy mi lenne, ha visszamennének még egyszer a fürdőbe, hogy közelebbről is megvizsgálhassa a gladiátor markáns vonásait, és csupa izom testét. A Naomi köreibbe tartozó nők közül néhánynak volt már viszonya színészekkel vagy gladiátorokkal. Talán Júlia is közéjük tartozott, annak alapján, ahogyan beszélt. Naomi már korábban észrevette, hogy Júlia és a férje, Terentius, általában a maguk külön útját járták.

A hydraulius, a stadion nagy vízi orgonája már belekezdett a nyitóünnepség zenéjébe, mire elérték a helyüket. Naomi rajongott a játékokat megnyitó pompázatos bevonulásért. Először a tógába öltözött szponzorok, vagyis azok a köztisztviselők léptek be az arénába, akik anyagilag hozzájárultak a játékok megrendezéséhez. Előttük egy-egy ember vitte a politikai tisztségüket jelképező szimbólumokat. A szponzorokat a zenészek követték, akik hosszú, egyenes trombitáikon fanfárt fújtak. Négy férfi hozott be egy emelvényt Viktória istennő, a győzelem istennőjének szobrával. A játékok rendezője volt a következő, nyomában az asszisztensekkel és a bírókkal. Még néhány trombitás következett, akik rövid, meghajlított hangszeren játszottak, majd végül a délután harcosai masíroztak be az arénába párosával, sisakjukat a hónuk alatt tartva, hogy a közönség láthassa az arcukat, amit a későbbiekben a nehéz bronz-

és bádogborítású sisakok, amelyekből csak egy rácsos rostélyon keresztül lehetett kilátni, teljesen eltakartak.

A nézők, mint általában, zajosak voltak, és a stadion kakasülőjén Naomi időnként nem is hallotta a zenét a közönség morajlásától. Minden küzdelem kezdetét más zene jelezte, réz- és fafúvós hangszereken és a vízi orgonán is játszottak, és a zenét a gladiátorok küzdelme közben az izgalom fokozására is használták.

A mai program számos újdonságot is tartalmazott. Két pár törpe gladiátort, és egy női gladiátor párost Görögországból. Naomi ezelőtt nem látott még nőket harcolni az arénában, és tetszéssel fogadta az ötletet, bár elképzelni sem tudta, hogy miért is akarna egy nő ilyen szokatlan, sőt veszélyekkel teli foglalkozást választani magának.

A másik új program, aminek taurocenta volt az elnevezése, viszont untatta. Egy bizonyos számú lovas hasonló számú bikát kergetett körbe az arénában. Amikor egy taurocenta, azaz egy lovas elég közel került a zsákmányához, megragadta a bika szarvait hátulról, és a ló hátáról átlendítette magát a bikáéra. A cél az volt, hogy a bika a földre essen, és amikor valamelyik lovas ebben sikerrel járt, a közönség zajos ünneplésbe kezdett. A fegyvertelen lovasok némelyike viszont nem volt képes fennmaradni a bika hátán. Amikor leestek, a hatalmas állatok rájuk támadtak, beléjük döfték a szarvukat, majd addig dobálták a testüket a levegőbe, míg a vérük pirosra színezte a homokot.

A gladiátorok küzdelmei közé volt beiktatva azoknak a bűnözőknek a kivégzése, akiket ad bestias, azaz vadállatok általi halálra ítélték. Ezt az ítéletet kizárólag csak bíró szabhatta ki, ez volt a halálos ítélet legszigorúbb formája. A meztelen, csak ágyékkötőt viselő, fegyver nélkül az arénába küldött foglyoknak még esélyük sem volt a vadállatokkal szemben, akik szinte azonnal felfalták őket.

Naomi általában nagy élvezetét lelte a játékokban, és gyakran még kisebb fogadásokat is kötött Júliával, amikor egy-egy gladiátor pár bejött az arénába. De ahogy telt a nap, úgy múlt el a lelkesedése. Ahogy egyre több vér folyt ki az aréna homokjára, Naomi gondolatban anyja arcát látta és a vért, ami a mellkasából tört elő, és eláztatta a tunikáját. Valahányszor behoztak egy hordágyat, hogy kivigyék a halott vagy súlyosan sebesült gladiátor testét, Naominak eszébe jutott az, ahogy beülnek Damian kocsiába és elhajtanak a katonákkal, miközben ott hagyják az utcán az anyja testét a pavilonnál. A Domitianus Templománál lezajlott jelenet nagyobb hatással volt rá, mint amit hajlandó volt beismerni magának. A stadionban bemutatott vérontás pusztá szórakozás volt csupán, de az anyja vére nem volt személytelen, és már szédülni kezdett az erőfeszítéstől, amivel megpróbálta kivenni a fejéből annak a vérnek az emlékét.

Az utolsó összecsapás csak húzódott és húzódott. Mindkét gladiátor kitűnő vívónak bizonyult, és Naomi figyelme el-elkalandozott. Amikor a tömeg felmorajlott, újra a küzdelemre összpontosította a figyelmét. Az egyik gladiátor eldobta a pajzsát, és fáradtan felemelte az egyik kezét kinyújtott mutatóujjal, ami azt jelentette, hogy megadja magát. A bíró az ellenfelek közé lépett, hogy a felek biztosan befejezzék az egymás elleni küzdelmet.

Júlia azonnal talpra ugrott, a köpenye szegélyét lengetve, és missiot, azaz a legyőzött gladiátor elengedését kérte kiabálva. A játékok nagy népszerűségét részben az okozta, hogy a nézők beleszólhattak a résztvevők sorsába. Hogy a legyőzött gladiátort életben hagyták-e, vagy sem, miután megadta magát, a rendező döntésétől függött, aki általában figyelembe vette a nézők kívánságát. Ha egy harcos ügyesen és vitézül vívott, és csak akkor adta meg magát, amikor már teljesen reménytelen volt a helyzete, a közönség általában együtt érző volt. Ilyen esetben a rendező intett a bírónak, hogy engedje el a vesztest, és az élve hagyhatta el az

arénát, hogy egy másik alkalommal esetleg megint harcba szálljon, hacsak a sebei nem voltak túlságosan súlyosak.

– Pugnax ez idáig gyakorlatilag legyőzhetetlennek bizonyult – mondta Júlia a küzdelem után.

– És ez volt a legnehezebb ellenfele, akivel élete során szembe került. Szerintem megérdemelte, hogy meghagyják az életét. Szerinted is?

Júlia úgy nőtt fel, hogy a szülei gyerekkora óta kihozták a játékokra. Felismert mindenféle harcost, és a fegyvereiket is, és minden népszerű gladiátornak ismerte a győzelem – vereség statisztikáit.

Naomi egyetértően mormolt valamit, Júlia pedig folytatta a csevegést.

– Gyere, vegyünk valamit! – mondta, amikor kiléptek a stadionból, és elmentek egy árus mellett közvetlenül a stadion bejárata mellett.

Az árus készlete sporthoz kapcsolódó árucikkekből állt. Naomi tekintete átsiklott a sisak formájú terrakotta lámpák, és a kis kőfigurák fölött, amelyeknek le lehetett venni a sisakját és a kardját, – amivel Péter és Jákob boldogan játszottak volna gyerekkorukban, de az anyjuk soha nem engedte meg, hogy ilyesmit hozzanak be a házba – és kiválasztott egy kis bronz tükröt. Automatikusan egy gyors pillantást vetett magára a fényesre csiszolt ovális tárgyban, aminek a hátuljába egy gladiátor figurát véstek teljes fegyverzetben.

– Ugye eljössz hozzánk ma este vacsorára? – kérdezte Júlia, miután kifizették a kiválasztott árukat.

Nem volt jellemző Naomira, hogy kihagyjon egy ilyen kínálkozó alkalmat, és nem is igazán akart hazamenni a családjához, – már ami megmaradt belőle – de úgy érezte, hogy képtelen lenne most az arcára fagyott mosollyal egy hosszadalmas vacsorát végigülni Júliánál.

– Bocsáss meg, de most nem. Nagyon hosszú volt ez a nap, és most érzem csak, hogy mennyire fáradt vagyok...

– Persze, hogy az vagy, drága barátnóm – mondta Júlia a szokásos, ömlengő stílusában.

– Megértelek.

Elköszöntek egymástól, és amikor Júlia lehajolt, hogy beszálljon a rá várakozó gyaloghintóba, visszakíáltott: – Találkozzunk holnap a fürdőben!

Nyolc rabszolga felemelte izmos vállaira a zárt gyaloghintó két hosszú rúdját, majd belevegyültek a város irányába visszafelé áramló forgalomba.

Ahogy nézte, hogy eltávolodnak tőle, Naominak eszébe jutott, hogy elfelejtette megkérdezni Júliától, hogy mikor lesz legközelebb rabszolgaárverés. Majd holnap – mondta magában, ahogy gyalog elindult hazafelé. A rabszolgavásárlás, vagy legalább néhány háztartási alkalmazott bérlése mellett más azonnali változtatást is be fog vezetni a háztartásban, például venni fog egy gyaloghintót.

Tiszta szégyen, hogy valakinek, az én társadalmi helyzetemben ne legyen semmilyen járműve! – gondolta, és minden egyes megtett lépéssel nagyobbra nőtt benne a felháborodás. Az apja jelentős vagyona ellenére a családja meglehetősen szerényen élt. Ábrahám majdnem mindenhová gyalog járt, csak akkor folyamodott lovas kocsihoz, ha nagyon rossz volt az idő, vagy ha elutazott a városból. Az apja azt gondolta, hogy a gyaloghintó nevetséges fényűzés.

– Ugyan lányok, ne játsszátok meg már magatokat! Mit gondoltok, miért teremtett nekünk Isten két erős lábat? – mondogatta.

De hát minden előkelő hölgynek volt gyaloghintója, és hozzá megfelelő számú rabszolgája hordárnak. Naomi azonnali elhatározást tett, eldöntötte, hogy vége a gyaloglós napoknak. Megérdemli, hogy a gazdagságának, és a társadalomban elfoglalt helyzetének megfelelő stílusban utazzon, és Jupiterre – holnaptól kezdve fog is!

Mire felért a Koressos-hegy csúcsára, a nap már lefelé ment a horizonton mögötte. Észrevette, hogy a családi mauzóleum bejáratánál fáklyák égnek.

Biztosan most temetik el anyát. A gondolat megállította. Utálta a temetéseket, és aznap már úgyis túl sokat gondolt a halálra. De minden vonakodása ellenére azon kapta magát, hogy a léptei a mauzóleum, nem pedig a villa irányába viszik.

A bejárat közelében állt meg bent, mert nem akarta, hogy a gyászolók észrevegyék. Amikor a szeme hozzászokott a barlangszerű kriptá homályához, három alakot látott a ravatal előtt állni. Ábrahám átkarolta Pétert, aki szípozott, és megpróbálta magába fojtani a zokogását a szája elé szorított kezével. Quintus magasra emelte a kezeit. Amíg beszélt, Naomi felismerte az idézetet. Pál apostol írta az egyik levelében, amikor sok évvel ezelőtt Efézusban élt. János ugyanezeket a verseket olvasta fel Crispin temetésekor.

– Ímé, titkot mondok néktek – kezdte el Quintus. – Mindnyájan ugyan nem halunk meg, de mindnyájan elváltozunk. Nagy hirtelen, egy szempillantásban, az utolsó trombitaszóra, mert trombita fog szólni, és a halottak feltámadnak romolhatatlanságban, és mi elváltozunk. Mert szükség, hogy ez a romlandó test romolhatatlanságot öltson magára, és e halandó test halhatatlanságot öltson magára. Mikor pedig ez a romlandó test romolhatatlanságba öltözik, és e halandó halhatatlanságba öltözik, akkor beteljesül az az ige, amely meg van írva: Elnyeletett a halál diadalra.

Ezek csak szavak. Üres szavak – mondta magában Naomi. – Nem igazak. Egyáltalán nem igazak! De megfájdult a szíve, amikor hallotta, hogy apja megtört hangja csatlakozik Quintuséhoz.

– Halál! hol a te fullánkod? – mondták el együtt. – Pokol! hol a te diadalmad?

Naomi nem tudta őket tovább hallgatni, ezért megfordult, és kirohant a villa irányába. Ő tudta, hogy hol van a halál fullánkja. Benne az ő szívében.

Jákokbal az élen libasorban mentek vissza a barlang keskeny folyosóján keresztül a bejáratához, hogy megnézzék a naplementét, miközben elfogyasztják egyszerű vacsorájukat. Rebeka leterítette a takaróját a földre, és azt mondta Jánosnak: – Ülj rá te is a takaróra! Úgy sokkal kényelmesebb. Megfogta János kenyerét, és az esetlen botot, amíg az apostol elhelyezkedett.

Amikor Jákob és Rebeka is leült mellé, János lehajtotta a fejét, és megáldotta az ételt.

– Uram, arra tanítottál bennünket, hogy így imádkozzunk: „Mindennapi kenyerünket add meg nekünk ma.” Megköszönjük Neked ezt a kenyeret. Add, hogy úgy táplálja a testünket, mint a legfényűzőbb lakoma egy gazdag háznál, hiszen Te velünk lakozol, bárhol is legyünk.

– Ámen – mondta Jákob és Rebeka egyszerre.

Nem tartott sokáig megenni a kis darab kenyeret, és bár jóllakni nem lehetett vele, arra jó volt, hogy Jákob üres gyomra ne korogjon tovább.

Rebeka lesöpörte a morzsákat a foltos tunikájáról, és feltett egy kérdést.

– János apostol, miért hagyta Isten, hogy mindez megtörténhessen? Miért engedte, hogy anya meghaljon? Meg tudta volna akadályozni, biztos, hogy meg tudta volna!

Remegett a szája, amíg beszélt. – Én mindig megpróbáltam jó lenni, és egyáltalán nem értem, hogy mindez hogy eshetett meg velünk.

– A fájdalom ugyanolyan kikerülhetetlenül hozzátartozik az ember életéhez, mint a halál, Rebeka. Nem kerüli el sem a fiatalokat, sem az öregeket, sem a tanult embereket, sem a tanulatlanokat, sem a gazdagokat, sem pedig a szegényeket.

János nekidőlt a barlang bejáratánál álló sziklának. – A szenvedés előbb vagy utóbb, de minden hívő életében elkövetkezik. Tartósan senki sem kerülheti el.

– De milyen célt szolgál? – kérdezte Jákob. – És hogyan tudunk talpon maradni a szenvedés közepette?

– A dolgoknak mindig megvan a maguk oka – kezdte János a választ. – Lehet, hogy Isten tervének egy olyan részéről van szó, amit most még nem láthatunk világosan, de idővel – lehet ugyan, hogy csak az örökkévalóságban – majd meg fog világosodni előttünk. A szenvedés nem kell, hogy a sors vad és értelmetlen csapásaként érjen bennünket. Ha kitartóak vagyunk, lehet, hogy a szenvedés időszaka lesz életünk leggyümölcsözőbb, és legtöbb hasznot hajtó szakasza.

Jákob megcsóválta a fejét. – Nehéz elképzelni bármi kreatív, vagy hasznot hajtó dolgot ezen a kegyetlen helyen!

Amikor kiszálltak a hajóból, azonnal észrevette a hosszú, bőrkorbácsokat a foglyokat őrző katonák kezében. Nem volt szemernyi kétsége sem afelől, hogy az örök a szabályok legkisebb megsértése esetén is azonnal a korbácshoz fognak nyúlni, és rettegett attól, hogy mit fog hozni a másnap reggel.

– A mi hitünk nem ígéri meg, hogy nem lesz szenvedés az életünkben, és nem magyarázza meg, hogy miért kell szenvednünk – folytatta János, míg az alattuk elterülő táborat nézte. – De a hit erőt ad a bensőnknek ahhoz, hogy keresztülmenjünk a szenvedésen, és hogy azon túl

tudjunk nézni, sőt fölébe tudjunk kerekedni. Szenvedni fogunk az Ördög-szigeten a Jézus Krisztusba vetett hitünk miatt, de Isten kegyelme velünk lesz itt is.

Egy pillanatra megállt, majd megkérdezte: – Emlékeztek József történetére?

Jákob és Rebeka bólintott.

– Gondoljatok csak bele! Amikor a testvérei eladták Józsefet rabszolgának, nem valószínű, hogy megértette, hogy Isten azért küldi őt Egyiptomba, hogy felkészítse a világot az éhínségre. Amíg ott volt, hamisan megvádolták azzal, hogy erőszakoskodott a munkaadója feleségével, és ezért börtönbe vetették. De Isten mindvégig vele volt. Végül, amikor a bátyjai Egyiptomba jöttek, hogy gabonát vásároljanak, és ne kelljen éhen halniuk, József megértette, hogy miért engedte meg Isten majd húsz évvel korábban, hogy őt eladják rabszolgának. Ez része volt Isten hosszú távú tervének, egy olyan tervnek, amit József el sem tudott volna képzelni. Isten nem csupán József közvetlen családját mentette meg, de több milliós népet támasztott egy hetvenhat emberből álló családból, akik azért maradhattak életben, mert József rabszolgaként igaztalanul szenvedett.

– Lehet, hogy Isten olyan hosszú távú tervének része az, hogy megengedi, hogy mi most itt az Ördög-szigeten szenvedjünk, amit most még nem ismerünk. Lehet, hogy rajtunk keresztül akar valamit cselekedni ezen a szigeten, amivel örök időkre meg akarja áldani az egész Egyházat.

János olyan csendes meggyőződéssel beszélt, hogy nehéz lett volna nem hinni neki. Jákob már előre tudta, hogy az elkövetkező néhány napban József történetén fog gondolkodni, és kérni fogja Istent, hogy tegye nyilvánvalóvá a célt, amiért itt vannak a szigeten. És azt is be kellett ismernie önmaga előtt, hogy ő bizony azért is imádkozni fog, hogy hamarabb érjen véget a szenvedésük, mint annak idején Józsefé. Ő bizony húsz napig sem tudta elképzelni az életet ezen a helyen, nem hogy húsz évig!

– Egy Jézusról szóló történetet ígértél nekünk – emlékeztette Rebeka az apostolt. – Arról, hogy hogyan találkozta a Mesterrel a tengernél.

János elnézett a víz fölé, és a szemén látszott, hogy a múltba réved. Balra tőlük a lenyugvó nap sugarai narancssárgára festették a horizontot.

– Minden este körülbelül ilyen idő tájban a bátyám, Jakab, és én arra készültünk, hogy a családjunk egyik csónakján elmenjünk halászni. Az apánknak, Zebedeusnak dolgoztunk, és Simon Péter meg András voltak a társaink.

– Várj csak egy percet! – szakította félbe Jákob. – Éjszaka halászatok?

– A Galileai-tengeren éjszaka lehetett a legtöbb halat fogni. Két csónakot vittünk magunkkal, lámpással az orrukon, és a part mentén halásztunk. Amikor megláttuk, hogy a víz tele van nagy ragadozó halakkal, amelyek a kicsikre vadásztak, kiugrottunk a csónakokból, és a part felé húztuk a hálót, csapdába ejtve ezzel a halakat. Emlékszem, egy napon... – János egy pillanatra megállt, és felnevetett az emléken. – Nem sokkal az után történt, hogy először találkoztunk Jézussal, akiről azt gondoltuk, hogy bizonyára örült.

– Miért gondoltátok, hogy az Úr örült? – kérdezte döbbenten Rebeka.

– Hát, mert akkor én még egy forrófejű tinédzser voltam – körülbelül olyan idős, mint te, Rebeka, és senki nem mondhatott nekem semmi olyasmit, amit eleve ne tudtam volna. Egy napon Jézus kijött a Galileai-tenger partjára. Mi éppen a hálónkat tisztítottuk és javígtattuk, miután egész éjszaka nem sikerült kifognunk egy halat sem. Emberek tömege követte Jézust, olyan sok ember volt ott, hogy nem is mindenki hallhatta a Mestert. Ezért hát beszállt az egyik csónakunkba, és megkérte Simont, hogy vigye egy kicsit messzebb a parttól. Ezután

Jézus leült a csónakba, és tanította az embereket. Mi is hallgattuk Őt, amíg a hálóinkat javígtattuk. Miután befejezte a tanítást, azt mondta nekünk: – Evezzetek ki a mély vízre, és engedjétek le a hálóitokat!

Úgy néztünk egymásra, amikor ezt mondta, mint aki kísértetet lát. Már fényes nappal volt. Ha valami biztosat lehetett tudni a halászatról a Galileai-tengeren, az az volt, hogy nappal nem lehet halat fogni, és különösen nem a mély vízben. Simon Péter ezt morogta az orra alatt:

– Jézus csak egy ács. Hogy érthetne a halászhoz?

János kuncogva a fejét csóválta.

– Az a Simon! Hogy annak micsoda szája volt!

– Jézus hallotta, hogy mit mondott? – esett le Rebeka álla a csodálkozástól.

– Nem tudom – felelte János. – De Simon egy percnyi gondolkodás után újra megszólalt:

– Mester! Egész éjjel keményen dolgoztunk, és mégsem fogtunk semmit. De ha Te mondd, én megcsinálom.

– Messze beveztünk a parttól, és leengedtük a hálóinkat. Mindannyian teljesen fölösleges erőlködésnek gondoltuk a dolgot, de nem akartuk megsérteni az új, fiatal rabbit. Micsoda jelenet volt! Sohasem fogom elfelejteni! Olyan volt, mintha a halak egymást akarták volna letiporni, csak hogy minél többen belekerülhessenek a hálónkba. Mielőtt magunkhoz tudtunk volna térni a csodálkozásból, annyira tele lett a hálónk hallal, hogy majdnem elszakadt. Jeleztünk a parton maradtaknak, hogy ők is evezzenek be hozzánk a másik csónakkal. Az ő hálóikat is megtöltöttük, és amikor beemeltük a halakat a csónakokba, olyan nehéz volt a rakomány, hogy azon gondolkodtam, hogy lehet, hogy elsüllyedünk, mielőtt kiérnénk a partra. Mindnyájan a nagy fogásnak örvendeztünk, amikor Jézus valami olyasmit mondott, amit sohasem fogok elfelejteni. Ránk nézett a szemeivel, amellyel mintha a legbensőbb gondolatainkba is belelátott volna, és azt mondta: – Kövessetek engem, és emberek halászaivá teszek benneteket!

János csak vállat vont, amikor összefoglalta, hogyan reagáltak Jézus hívására. – Egyszerűen nem lehetett nem engedelmeskedni Neki. Ezért hát ott hagytuk a hálóinkat, és követtük Őt. Mi lettünk az első tanítványai, de hamarosan már tizenketten követtük Őt mindenhová.

Gyorsan sötétedett, de egyikük sem mozdult meg, hogy bemenjen a barlangba. Az egész hosszú és szörnyű nap alatt Jákob először érzett a szívében békességet, és nem akarta, hogy véget érjen.

– Melyik csodatétel volt a kedvenced? – kérdezte Jánostól. – Melyik volt az a pillanat, amit a legjobban élveztél, amíg az Úrral jártál?

János az öléebe emelte újonnan szerzett sétabotját, és pár pillanatig elgondolkodva forgatta.

– Az is a Galileai-tengeren történt egy éjszakán. Akkor, amikor a Mester a háborgó tengeren járt. Úgy emlékszem rá, mintha az elmúlt éjszaka történt volna.

– Kérlek, meséld el nekünk! – sürgette Rebeka. Előrehajolt, és rátette a kezét az apostol karjára. – Egész éjszaka el tudnám hallgatni, ahogy Jézusról mesélsz!

János csontos ujjával gyengéden megveregette Rebeka kezét. – Annyira emlékeztetsz engem az édesanyádra! – mondta gyengéden. – Amikor körülbelül annyi idős volt, mint most te, ő is nagyon szerette hallgatni a régi történeteket. Leült az asztalom mellé, és addig meséltetett, amíg végül berekedtem. És olyan gyönyörű volt! Pont olyan, mint te!

Az anyja említésére könnyek gyűltek Rebeka szemébe.

– Tudod, édesapáddal is ott találkozott először. Az én házámban. Úgy ültek mellettem, mint most ti. Egyikük az egyik oldalamon, másikuk a másikon, és Erzsébet egyre csak könyörgött, hogy meséljek még. Ábrahám pedig kérdésekkel árasztott el. Akkor még fiatal keresztény volt, nem sokkal előtte tért meg.

Apja és anyja említése fájdalommal és haraggal töltötte el Jákobot, most nem bírta hallgatni János fecsegését a szüleiről. – Azt gondoltam, azt a történetet fogod elmondani, amikor Jézus a vízen járt – jegyezte meg kurtán.

– Igen, úgy van – nevetett halkán János. – Bocsássatok meg! Már öreg vagyok, és gyakran elkalandoznak a gondolataim.

Hirtelen két patkány szaladt át a takarójukon a barlang bejárata felé. János meglepő gyorsasággal dühösen feléjük bökött a botjával. Sikerült eltalálnia az egyik állat farkát, de az ütés lepattant róla, és nem tudta megállítani. A patkány egyszerűen csak felvisított, és berohant a barlangba.

Rebeka már akkor talpra ugrott, amikor meglátta a patkányokat. Most viszont sikítani kezdett.

– Bementek! Két patkány bement a barlangunkba!

– Két semmirekellő, hívatlan vendég – jegyezte meg János. – Az egyiket nevezzük el Domitianusnak, a másikat pedig Damiannak. Mindkettőjüket el fogom ma kapni! – Rázkódott a nevetéstől. – Közeleg a végzeted, Domitianus! És a tiéd is, Damian! – kiáltott be a barlang sötétjébe. – Ne nagyon helyeztétek magatokat kényelembe a mi otthonunkban!

Rebeka kezéért nyúlt. – Ülj vissza, gyermekem! Elmondok még egy történetet, utána pedig mindnyájan nyugovóra térünk.

Ahogy a nappali fény mély árnyékokká mélyült, a szél elkezdett füttyülni a sziklák között, és felkavarta a lábuk alatt a port. Rebeka szorosabbra húzta össze magán a köpenyét.

– Be akarsz menni? – kérdezte tőle Jákob.

– Nem, még nem – rázta a lány a fejét. Jákob azon gondolkodott, hogy Rebeka vajon igazat mond-e, vagy csak késleltetni akarja azt a pillanatot, hogy le kelljen feküdnie a barlang nyirkos padlójára, és amiatt kelljen aggodalmaskodnia, hogy Domitianus és Damian nem mászik-e rájuk. Mennyire jellemző Jánosra, hogy elnevezte a patkányokat! Vagy hozzá hasonlóan a húga is csak nézni akarja még egy kicsit a tengert, amelyen túl ott fekszik Efészus, az otthonuk. Hamarosan úgyis besötétedik, és az éjszaka sötétsége elnyeli a barlangjuk elől látható szép kilátást.

János megsimogatta nyakába lógó fehér szakállát. – Hol is tartottam? – fordult oda Jákobhoz.

– A Galileai-tengernél – felelte Jákob. – Annál az éjszakánál, amikor Jézus megjelent a viharban.

– Neked ezt már elmeséltem, ugye?

– Nem teljes egészében. De többször utaltál már rá prédikációkban, és benne van a Máté által írt evangéliumban. De most a te szádból szeretném hallani, mert te ott voltál.

– Rendben van – egyezett bele János. – Azon a napon Jézus enni adott ötezer férfinak, és a hozzájuk tartozó összes asszonynak és gyereknek – de ez egy másik történet. A figyelemreméltó csoda után azt mondta nekünk, hogy szálljunk be a hajóba, és menjünk át a tenger túlsó oldalára, majd később a másik parton csatlakozik hozzánk. Ezután elküldte a tömeget.

– Miért küldte el őket? – érdeklődött Rebeka.

– Hogy ne kövessenek minket mindenhová. Biztosan emlékeztek rá, hogy akit csak megérintett, meggyógyult, és hogy egy szavával űzte ki a démonokat az emberekből. Ezért hatalmas tömeg követte, akik mind jeleket és csodákat akartak látni.

Mind a tizenketten beszálltunk a hajóba, a Mester pedig felment a hegyre, hogy egyedül imádkozzon. Késő délután lehetett, amikor elindultunk a partról, és felvontuk a vitorlákat. Napnyugtakor a tenger közepénél jártunk, amikor hirtelen egy kegyetlen szél söpört végig a Jordán völgyén. A hegyek tökéletes szélcsatornaként működtek a Felső-Galileában fújó szelek számára, a leggyengébb kis szellőt is levezették ide a tengerhez. A Galileai-tenger mellett nőttem fel, és láttam már olyat korábban is, hogy az egyik pillanatban még olyan sima volt a víz felszíne, mint a tükör, a másikkban pedig már vad vihar tombolt rajta.

De ez az éjszaka valahogy más volt... nagyon más. Kegyetlen, vad szél fújt, olyan, ami minden ismert természeti törvényre rácsfolt.

János megállt egy pillanatra, és előbb Jákobra, majd Rebekára nézett.

– Van itt valami, amit nem árt tudnotok. Van úgy, hogy valami, ami általában a segítségünkre van, – mint például a szél, aminek szárnyán repülnek a hajóink – egyszer csak ellenünk fordul. Az is előfordulhat, hogy olyasvalaki árulja el az embert a leghamarabb, akiben a legjobban megbízik.

Jákob tudta, hogy az apostol Ábrahám aznap reggeli árulására utal ezzel.

– Azon az éjszakán – folytatta János – olyan hatalmas volt a szél, hogy el se akartuk hinni, hogy ekkora is létezik. A hajó ide-oda hánykolódott, és kezdtük elveszíteni felette az uralmunkat. A vitorlát teljesen leszakította a szél. Kétségbeesetten próbáltuk kimeregetni a vizet a hajóból, és közben imádkoztunk, de mindnyájan tudtuk, hogy közel van a vég. Péter olyan hangosan kiáltozott, hogy még a füttyülő szélben, és a hajó törzsét ostromló hangos hullámverés ellenére is lehetett hallani. Csodálkoztam azon, hogy a hajó törzse nem hasadt ketté.

– És eközben hol volt Jézus? – kérdezte Rebeka.

– Mindegyikünk ezt szerette volna tudni. Kilenc hosszú és nehéz órán keresztül küzdöttünk abban a viharban. Miért nem jött Jézus azonnal? Miért hagyta, hogy az éjszaka nagy részében vizet meregessünk és imádkozzunk?

– Szerinted miért várt?

Jákob is szerette volna tudni, hogy hol volt Isten, amikor ma át kellett élniük mindazt a szörnyűséget, ami velük történt.

– Szerintem azért nem jött olyan sokáig, mert ki akarta várni, amíg elérjük a saját teljesítőképességünk végső határait. Az emberek szélsőséges helyzetei Istennek felkínálják a lehetőséget, hogy megmutassa Önmagát.

János elnyomott egy ásítást.

– Tudjátok, sok vihart átértünk már az életünk során, de ehhez egyik sem volt hasonlítható. Hivatásos halászok voltunk, tapasztalt tengerészek, sziklaszilárd önbizalommal, ami a tengerrel a megélhetésünkért folytatott örökös harcban fejlődött ki bennünk. Azon az éjszakán minden fogást kipróbáltunk, amit csak ismertünk, hogy megmeneküljünk a hajótöréstől... de semmi sem működött. Már nem számíthattunk magunkra. Elszállt a képességeinkbe vetett bizalmunk. Azt gondoltuk, hogy már a Mester sem képes segíteni rajtunk, és hogy meg fogunk halni.

– A hajónak melyik részén voltál? – kérdezte Rebeka.

– Hátraláttem az utolsó ülésen Jakabbal. Azt gondoltam, hogy ha már a tengeren kell meghalnom, akkor a bátyámmal együtt akarok elbúcsúzni az élettől.

Az apostol megint odafordult Jákobhoz. – Tudtad, hogy a Galileai-tenger környékén élő halászok úgy tartják, hogy mielőtt valaki megfullad, megjelenik neki egy kísértet?

– Nem, nem tudtam.

– Arrafelé mindig ezt mondogatták a halászok. Ezért aztán, amikor megláttuk Jézust a vízen, halálra ijedtünk. Az hittük, hogy kísértet közeledik felénk. Aztán a Mester az éjszaka sötétségében odasétált hozzánk a vízen, és azt mondta: – Ne féljtek! Én vagyok az.

Péter szólalt meg először – általában mindig ő volt az, aki mindönk közül elsőre nyitotta szóra a száját. Tölcsért csinált a kezéből a szája elé, és hangosan kiabált, hogy az üvöltő szélben is hallani lehessen a hangját. – Uram, ha valóban Te vagy az, parancsold, hogy a vízen át Hozzád jöjjek! – kiáltotta.

Jézus egyetlen szót mondott csak: – Jöjj!

Erre Péter kiugrott a hajóból, és úgy sétált át a vízen, mintha kőből készült út lett volna a lába alatt. Amikor átsétált a hullámokon, és nem süllyedt el, mindnyájan sírtunk és kiáltoztunk örömlésben... majd halálos csend lett a hajóban.

– Miért? – kérdezte Rebeka, amikor János megállt az elbeszélésben. Könyökével a térdére támaszkodva előrehajolt, és lélegzetvisszafojtva figyelt.

– Péter hirtelen süllyedni kezdett. Hát gonosz tréfa lett volna az egész? Pusztán káprázat volt csupán, hogy elhittük, hogy egy ember képes a vízen járni? Péter lenézett a lába alá, és felkiáltott félelmében: – Uram, ments meg engem!

Jézus azonnal kinyújtotta a kezét, és elkapta Pétert, miközben azt mondta neki: – Ó, te kicsinyhitű! Miért kételkedtél?

Azután mindketten a hajóhoz jöttek a viharos tengeren keresztül, és amikor már biztonságban benn ültek a hajóban, elállt a szél, és a tenger felszíne újból tükörsima lett.

Jákob lecsapott egy rovarra, ami a lábán mászott. – Ugye, ebből is van mit tanulnunk?

Úgy gondolta, hogy tisztában van vele, hogy mit fog ebből kihozni az apostol, de azt akarta, hogy János mondja ki azt.

– Természetesen van – felelte János.

Túl sötét volt már ahhoz, hogy látni lehessen János arckifejezését, de Jákob biztosan tudta, hogy mosolyog. Az apostol nagyon szerette a dolgokat elmagyarázni a tanítványainak.

– Amikor Péter először járt a vízen, levette a szemét a Mesterről. A lábai körül tomboló viharos tengert nézte, és ettől elkezdett süllyedni. De amikor másodszor járt a vízen, akkor már Jézus Krisztus kezébe kapaszkodott, és akkor vissza is tudott jönni a hajóhoz, sőt még a szelek is lecsendesedtek.

– Ha az ember Jézusra figyel, és nem a körülményekre, a sötétség erői és hatalmasságai megérinteni sem tudják, nem hogy legyőzni. Tanuljátok ezt meg mind a ketten! Soha ne vegyétek le a szemeteket Jézusról, bármekkora vihar tomboljon is ezen a szigeten!

– De miért szidta meg Jézus Pétert azért, mert nem volt elég hite? – morgolódott Jákob.

– Hiszen ő volt az egyetlen, aki kiszállt a hajóból. Te és a többiek csak ott ültetek. Ő legalább megpróbálta.

– Rátapintottál a lényegre, Jákob. A hit nélküli cselekedet nem sokat ér. Jézus azt akarta akkor újra megmutatni nekünk, hogy a Belé vetett hit nélkül semmit sem tudunk tenni...egyáltalán semmit.

Az éjszaka csendje körülvette Jákobot, ahogy ott ültek hárman csendben a sötétben. Felhők takarták el az ég nagy részét, és csak annyi csillagfény volt, hogy Jákob éppen csak ki tudta venni az apostol ősz fejének körvonalait a magáé mellett.

– Most már tényleg be kellene mennünk – mondta Jákob, miközben felállt, és az apostol felé nyújtotta a kezét.

– Igen, egy teljes új nap áll előttünk holnap – mondta János, és nem volt egy fikarcnyi félelem sem a hangjában.

Felvették a földről a takaróikat, és beléptek a barlangba. Néhány percig csak álltak, amíg a szemük alkalmazkodott a benti sötétséghez. Azután megfogták egymás kezét, és a szűk folyosón át Jákob vezetésével, aki a falak mentén tapogatózva ment elől, bementek masszív sziklából készült hálósobájukba.

Holnap este nem fogjuk megvárni a lefekvéshez, hogy teljesen besötétedjen – gondolta Jákob.

Kiterítették a takarókat a barlang padlójára, és lefeküdtek. Jákob az arca előtt mozgatta az ujjait. A barlang belső helyisége olyan sötét volt, hogy még a kezét sem látta.

Rebeka közelebb húzódott hozzá. – Félek – suttogta a sötétben.

– Tartsd a szemed a Megváltón! – mondta neki Jákob.

– Azt fogom tenni... de azért a te kezedet is megfoghatom?

Apró ujjacskáit bátyja sokkalta nagyobb ujjai közé csúsztatta.

Jákob válasz helyett megszorította a húga kezét, majd becsukta a szemét. Pillanatokon belül elaludt.

Rebeka énekszóra ébredt János reszelős hangú, hamis éneklését visszaverték a kőfalak. Az apostol az egyik kedvenc dicséretét énekelte: – Serkenj fel, te, aki aluszol, és támadj fel a halálból, és felragyog tenéked a Krisztus. Serkenj fel, te, aki aluszol...

Itt az ideje az istentiszteletnek? – tűnődött Rebeka félálomban.

– Ideje felkelni, Rebeka! – Ezúttal Jákob hangját hallotta, és az ő keze érintését érezte a vállán.

Hirtelen rádöbbsent, hogy hol is van. Az Ördög-sziget. Fogoly vagyok – járta át a pánik. – Ma fogok először dolgozni a kőbányákban.

Felült, és körülnézett. Nem sok mindent látott, bár már nem volt koromsötét, a feketeség lassan kezdett inkább szürkés színűvé átváltozni. – Már reggel van? – kérdezte még mindig kissé zavartan.

– Már majdnem pirkad – mondta János. – Pont elég időnk van ahhoz, hogy névsorolvasás előtt leérjünk a táborba.

– És jó kilátásunk van egy újabb ízletes étkezésre – tette hozzá Jákob kissé szarkasztikusan.

– És remélem, hogy vizet is adnak. – Rebeka szinte ki volt száradva a szomjúságtól. Rémülten vette észre, hogy nincs lehetősége megmosni sem az arcát, sem a fogát, a fürdésről nem is beszélve. Sőt, még a piszkos tunikáját sem tudta tisztára cserélni, bár már két napja rajta volt. Elöntötte a honvágy, ahogy eszébe jutott a kényelmes hálószobája, és a fürdőszoba a nagy, márvány medencével, amibe a szolgák hordták a vizet.

Hosszú haját sietve megfésülte valahogy az ujjáival. Azt hiszem, szépítkezésből mára meg kell elégednem ennyivel – gondolta, és felállt.

– Jákob, hol vagy?

– Itt vagyok melletted – jött a bátyja válasza a közvetlen közeléből. Jákob megfogta a kezét.

– Menjünk!

Amint kiértek a belső kamrából a szűk folyosón keresztül a barlang szájához, már valamivel jobban lehetett látni. Amikor kiléptek a barlangból, Rebeka észrevette, hogy a nap még nem kelt fel, de a barlang homályos belsejéhez képest más, világosabb árnyalatú szürkesség fogadta.

A három ember csendesen sétált lefelé a hegyről a kora hajnali hidegben. János ment elől, új botját erősen tartva a kezében, ahogy óvatosan lépegettek a sziklák között. A táborba vezető út felénél Jákob megállította Rebekát.

– Hol van a köpenyed? – kérdezte tőle – Hiszen te reszketsz.

Rebeka meglepődve vette észre, hogy végig csupa libabőr a karja. Annyira csak arra tudott gondolni, amikor felkelt, hogy vajon ez a nap mit tartogat a számára, hogy észre sem vette, hogy mennyire hideg van.

– Biztosan a barlangban hagytam. A takarómmal együtt magamra terítettem.

Jákob lenézett az alattuk elterülő táborra, majd vissza a hegyoldalra, megpróbálva felmérni, mennyi időbe telne megjárni az utat a barlangig oda-vissza, majd lemenni a hegyoldalon a táborig.

– Felmegyek, és lehozom – ajánlotta fel végül.

– Ne, mert elkésünk – mondta gyorsan Rebeka. – Amúgy sem lesz rá szükségem, amikor feljön a nap, és elkezdünk dolgozni.

– Biztos vagy benne?

– Igen. Gyere, jobb lesz, ha sietünk! Rettentően félt, hogy mi lesz velük, ha már a legelső napjukon is késve jelentkeznek munkára.

– Nem is tudom, hogy hová kell mennünk – mondta Jákob, ahogy közeledtek a központi táborhelyhez.

– Csak kövesd a többi foglyot! – tanácsolta János. – Ők biztosan tudják az utat.

Hamar nyilvánvaló lett, hogy hol kell jelentkezniük reggelenként. Egy sor asztal volt felállítva egy elég nagy, az időjárástól megviselt külsejű épület előtt a tábor szélén, és már legalább száz fogoly állt sorban előttük. Rebeka azon gondolkodott, hogy vajon számít-e, hogy melyik sorba áll be, amikor egy hang félbeszakította a gondolatait.

– Te új vagy itt.

A nyers hang egy öszülő férfihoz tartozott, akinek rendetlen, göndör haja szerteszét állt a fején. Ruhái állapotából, és abból ítélve, hogy nem volt nála semmilyen felszerelés, csak egy fogolytárs lehetett.

– I-igen. Honnan jöttél rá?

– Észre szoktam venni a csinos lányokat – vigyorodott el a férfi, kivillantva görbe sárga fogait, amelyek közül jó néhány hiányzott.

Jákob forgószélként fordult meg, és rámeredt a férfira, aki védekezően emelte fel a kezét, mint aki el akarja kerülni a megjegyzésért járó megtorlást. – Csak azt akartam mondani, hogy a megérkezés dátuma szerint tartanak bennünket nyilván. Az újak arra vannak.

Hüvelykujjával jobbra mutatott, majd átsétált abba a sorba, ami a bal oldalon volt, a legszélső asztal előtt.

Amíg a legújabb foglyok között sorban álltak, Rebeka végighallgatta, ahogy az előtte állók elmondják a nevüket két hivatalnoknak, akik az előttük kiterített agyagtáblákon keresgéltek. Amikor valakinek megtalálták a nevét, egy jelet ütöttek bele az agyagtáblába.

Miután kipipálták a nevüket a listán, Rebeka, Jákob és János a többiek nyomában bementek az összetákoltt épületbe, ami étkezőhelyként szolgált. A felszolgálók – Vajon ők is elítéltek? tűnődött Rebeka – minden foglynak átnyújtottak egy csészényi vizet, és egy tálka híg zabkását. Étellel a kezükben a foglyok helyet kerestek maguknak a falak mentén elhelyezkedő fából készült pultoknál, és leültek a durva padokra, amit az étkezéshez biztosítottak nekik.

– Mindennapi zabkásánkat add meg nekünk ma – vigyorgott rá Jákob Rebekára. Az ajkához emelte a felvizezett zabkásás tálát, és ivott belőle néhány kortyot. – Biztos úgy gondolták, hogy túlságosan civilizáltnak fogjuk magunkat érezni, ha netán kanalat kapunk a kezünkbe – jegyezte meg, amikor végzett a zabkásával.

– Szerintem inkább túl veszélyesnek tartják – mondott ellent János. – Biztos lehetsz benne, hogy semmi olyasmit nem adnak a kezünkbe, amit fegyverként lehetne használni.

Rebeka bele sem kezdett a zabkásájába, csak rámeredt a táljára. Ez nem is nevezhető ételnek – gondolta. – Nem igazán tudom eldönteni, hogy mi lehet ez, de az biztos, hogy nem ennivaló. Üres volt ugyan a gyomra, de ezt a kotyvalékot nem tudta lenyelni.

– Nem vagy éhes? – kérdezte tőle Jákob.

– Ezt én nem tudom megenni.

Rebekának eszébe jutottak az otthoni ebédlőben elköltött étkezések, amikor az apja és az anyja mellette feküdtek a díványon, és előttük ott volt az asztal, ami meg volt rakva ízletes ételekkel. Nagyon kiábrándítóan hatott rá, hogy ezzel szemben most durván megmunkált padokon kell ülnie közönséges bűnözők között, akik fatálakból öntik magukba a híg zabkását.

– Legalább kóstold meg! – próbálta rábeszélni János. – Muszáj enned valamit, mielőtt elkezdenél dolgozni!

Rebeka ivott néhány kortyot a tálból, majd letette. Szörnyű íze volt. Felvette a vizescsészét, és kiitta. – Edd meg a többi! – és Jákob felé tolta a tálját. – Nekem nem megy le több a torkomon.

Amikor Jákob még mindig habozott, hozzátette: – Ne hagyd kárba veszni!

Jákob egy hajtásra lenyelte Rebeka reggelijének a maradékát, majd nagy zajjal lecsapta a tálat a pultra. – El tudod képzelni, hogy mit kapna Naomitól a szakács ezért a moslékért? – kacsintott rá a hűgára.

Az aggodalom ellenére, ami az étvágyát is elvette, Rebeka elmosolyodott. Hirtelen világos lett előtte, hogy amíg a bátyja mellette van, mindent túl fog tudni élni.

– Hát itt vagy, gyermek!

Servius jelent meg a hátuk mögött, és Rebeka megfordult, hogy köszöntse. – Aggódtam értetek, amikor elszakadtatok tegnap a csoportunktól. Azt hittem, hogy közvetlenül mögöttem vagytok, amikor elindultunk fölfelé a hegyre.

– János úgy érezte, hogy jobb lesz a másik irányba menni. Találtunk egy jó barlangot. És ti?

Servius tiszteletteljesen odabólintott Jákobnak és Jánosnak. – A miénk is tűrhető – mondta.

– Kicsit zsúfolt, de megvan az az előnye, hogy nagyon közel van a táborhoz, és így legalább nem kell túl sokat gyalogolnom ezeken az öreg lábakon.

Odafordult Rebekához. – De az az érzésem, hogy vigyáznom kellene rád. Ha bármire szükséged van...

– Nem, köszönöm, jól vagyok.

Egyáltalán nem volt jól, de igyekezett tekintettel lenni a hűséges öreg szolgára, aki segítette őt felnevelni. Most mindketten elítéltek voltak, vagyis egyenrangúak, de Servius még itt is igyekezett volna a gondját viselni.

– János és Jákob vigyáznak rám. Most a változatosság kedvéért próbálj meg arra koncentrálni, hogy magadra vigyázol.

– Mindenki talpra!

A foglyokat őrző katonák keresztülmentek a helyiségen, hogy összetereljék a csapatokat a munkára. – Ideje indulni!

Körülbelül kétszáz fogoly állt fel, és indult el lassan a kijárat felé az örök sürgetése közben, akik kiabálással és fenyegető pillantásokkal próbálták meg siettetni őket. Mielőtt átlépték a küszöböt, az elítéltek, köztük néhány nő is, átnyújtották a csészéjüket és a táljukat ugyanazoknak a felszolgálóknak, akik korábban kiosztották azokat nekik.

Rebeka kilépett a napsütésbe. Tudta, hogy amikor átlépte a recsegős öreg ajtó küszöbét, a saját életében is ugyanúgy átlépett egy küszöböt. Már sohasem lesz semmi ugyanolyan, mint eddig volt. Egy csipetnyi tömjén miatt Róma kitüntetett helyzetben lévő polgárából hirtelen Krisztus miatt elítélt bűnöző lett belőle. Az anyja meghalt, az apja elárulta az Urat, őt magát pedig életfogytiglani megerőltető munkára ítélték. Csak az az egy gondolat vigasztalta, hogy a bátyja ott van mellette.

Amíg a többi fogollyal a kőbányák felé tartott, Jákob Rebeka miatt aggodalmaskodott. Holnap valahogy belédiktálom majd a zabkását – ígérte meg magának. – Nem dolgozhat egész nap üres gyomorral! János pedig...

Az apostol felé nézett, aki néhány lépéssel előtte, Rebeka mögött lépkedett. Most könnyedén lépést tudott tartani a többi fogollyal, hosszú botjával magabiztosan mozgott. De vajon meddig fogja bírni, ha köveket kell cipelnie? – tűnődött magában.

Az a fogoly lépett oda Jákob mellé, aki az ebédlő előtt, a gyülekezőnél útba igazította őket.

– Semmi rosszat nem akartam az előbb – mentegetőzött. – A feleséged? – mutatott Rebeka irányába.

– A húgom – felelte Jákob.

– Nekem is van egy húgom.

– Aha.

Jákob nem igazán tudta, hogy mit is feleljen erre, és azzal sem volt tisztában, hogy nem szabályellenes-e a sorban beszélgetni. Több másik fogoly is beszélgetett ugyan, de csak nagyon halkán, és nem néztek rá a partnerükre.

Hamarosan elhagyták a tábor utolsó rozszant épületét is. Biztosan ezekben laknak a katonák – gondolta Jákob. A megszokott katonai sátrakhoz képest ezek a barakkok bizonyára nagyobb védelmet nyújtottak az időjárás szélsőségei ellen, de egyik sem látszott túl stabil építménynek.

– Borbélynak hívnak a többiek – mondta az új ismerőse.

– Borbélynak? – Csak egy kicsin múlt, hogy Jákob nem nevette el magát hangosan.

– Igen. Régebben ez volt a foglalkozásom.

A férfi egyik kérges kezét végighúzta rendetlen sörényén.

– Az igaz, hogy most igazán rám férne már egy hajvágás!

– Az én nevem Jákob.

A kézfogás nem tűnt helyénvaló cselekedetnek, ezért Jákob egyszerűen csak megmondta a nevét.

– Mit követtetek el a húgoddal, hogy erre az isten háta mögötti helyre küldtek benneteket? – kérdezte Borbély.

– Nem voltunk hajlandóak áldozatot bemutatni a Cézárnak.

– És ezért küldtek benneteket az Ördög-szigetre?

Jákob rábólintott. – És te mit követtél el?

– Egy kis túlzásba estem a munkám során. – Borbély ismét felvillantotta foghíjas vigyorát.

– Elvágtam egy férfi torkát.

Jákob felkapta a fejét, és ránézett a mellette haladó elítéltre. – Úgy érted, hogy megölted?

Borbély megrántotta a vállát. – Kiderült róla, hogy megerőszakolta a húgomat. Úgy gondoltam, hogy megérdemli, hogy megöljem.

Jákob ránézett Rebekára, és hirtelen minden vágya az volt, hogy bárcsak kiszakíthatná kedves, ártatlan kishúgát ezeknek a gyilkosoknak és a tolvajoknak a bandájából, és elrejtethné valahová, ahol senki sem találná meg. Rebeka nem tartozott ezek közé a bűnözők közé, és nem is volt biztonságban közöttük. Jákob ismerte annyira magát, hogy egy szempillantás alatt ugyanazt cselekedné, mint Borbély annak idején, ha valaki megpróbálná megerőszakolni Rebekát.

– De a borotválás árát azért nem számítottam fel neki – tette hozzá Borbély, mintha ezzel akarná mentesíteni a dolog felől érzett meglegedettségét.

Jákob nem tudta, hogyan is reagáljon minderre, ezért egy idő után inkább másra terelte a szót.

– Van valami jó tanácsod az ilyen újonnan érkezetteknek, mint amilyenek mi vagyunk?

Borbély arca felderült, láthatóan megörült a kérdésnek. – Láttatok Brutust, a tábor parancsnokát, amikor megérkeztetek. Kemény és hajlíthatatlan ember, de nem kifejezetten kegyetlen. Persze, nem is szükséges annak lennie, vannak itt elegendően, akik elvégzik helyette a piszkos munkát, és megkorbácsolják az embereket. De a bajkeverőknek vele is meggyűlik a baja.

Éppen amikor már kezdett belemelegedni a témába, Borbély egy percre elhallgatott. Az örök pont feléjük néztek. Jákob is a poros útra szegezte a szemét, ahogy csendben bandukoltak felfelé a pusztai hegyoldalon.

– Az a titka a dolognak, hogy egyenletes ütemben, nyugodtan kell dolgozni – folytatta Borbély egy-két perc múlva. – Ha túl gyorsan dolgozol, a foglyok közül szerzel ellenséget magadnak, ha viszont túl lassan, a felügyelő fog megkorbácsolni.

Jákob bólintott, hogy érti. Maga felől nem aggódott, hogy esetleg túl lassan dolgozna, hiszen masszív és erős volt. De mi lesz Rebekával és Jánossal?

– Ha valakit túl keményen megkorbácsolnak, Marcellus szokta összefoltozni.

– Marcellus?

– Az egészségügyi tiszt. Ő jó ember. Nincs túl sok hozzá hasonlóan jó ember ezen a szigeten.

Jákob hatalmas sziklát látott meg maga előtt, és azonnal tudta, hogy megérkeztek a kőbányához. Az előtte haladó foglyok lehajoltak, és mindenki felvett a földről valami kosárszerű dolgot.

– És még valami – tette hozzá az elmondottakhoz Borbély. – Igyatok vizet, amikor csak alkalmatok adódik rá, különben hamarosan meg fogtok halni a kiszáradástól.

– Hol...

– Az út szélére készítenek vizet, addigra, amikorra elkezdjük a kövek szállítását.

– Nagyon köszönöm a segítségedet.

Jákob még egy utolsó pillantást vetett a vad külsejű fickóra. Ahhoz képest, hogy egy gyilkos, Borbély elég ártalmatlannak látszik. A helyzet komolysága hirtelen teljes erejével megérintette Jákobot. Itt volt egy börtönszigeten, megrögzött bűnözőkkel összezárván, és valószínűleg az egész további életét ilyen körülmények között kell majd eltöltenie. Néhány év múlva pont úgy fog kinézni, mint Borbély. Elromlanak és kihullanak a fogai, megnő a haja, és piszkos rongyokat fog hordani ruha helyett. Ennél talán az is jobb lett volna, ha halálra ítélik, lehet, hogy az könyörületesebb büntetés lett volna.

Tartsátok Jézuson a szemeteket, és ne a körülményekre nézzetek! – jutott eszébe János tegnapi története. Hát, ez nem lesz könnyű!

Amikor elment a fészertől, ahol a felszerelést tárolták, Jákob lehajolt, és felvett egy szorosra szőtt szalmából készített kosarat. Furcsa alakú alkotmányok voltak, csak az egyik oldaluk volt gömbölyű, a másikat egyenesre szőtték, hogy illeszkedjenek a munkások hátához. Fogantyúk helyett bőrből készült szíjak voltak rajtuk, melyeknél fogva az emberek a hátukra tudták venni őket. Néhány méterrel előreszaladt, hogy csatlakozzon Jánoshoz és Rebekához, akik már hamarabb vettek kosarat maguknak.

Hamar felfogták a munka menetét. A foglyok egy része nagydarab köveket hasítottak ki a hegyoldalból, és körülbelül kétszáz méterenkénti távolságban egymástól halmokba rakták őket. Minden kupacnál voltak olyan foglyok, akik ékhalapácsokkal kisebb darabokra vagdalták a nagy sziklatömböket, a többieknek pedig az volt a feladata, hogy megrakják a kosaraikat a kicsire vagdalt szikladarabokkal, és elszállítsák őket le a hegyről a körülbelül másfél kilométerre lévő építkezési területre a kikötőhöz.

Amíg kövekkel töltötte meg a kosarát, Jákob észrevette, hogy az örök majdnem ugyanannyian vannak, mint a foglyok. A munkát gondosan figyelemmel kellett kísérni, hogy nehogy valamelyik fogolynak eszébe jusson a kalapácsot, vagy a csákányt fegyverként használni – döbbsen rá Jákob.

Az egyik ör meglátta, hogy Rebeka megemeli a félig telt kosarát, csak hogy megnézzé, hogy mennyi lehet a súlya. – Töltsd tele teljesen! – ordította az ör. – Minden utat tele kosárral kell megtenni a kikötőbe! Nem lehet az időt pocsékolni!

Nyomatéku jól megolajozott bőrkorbácsával csapott egyet a levegőbe. A suhogó hang visszaverődött a kőbánya faláról. Rebeka hátrahökölt, és azonnal folytatta a kövek pakolását, miközben végig magán érezte az ör vizslató tekintetét.

Borbélynak igaza volt – gondolta Jákob. A felügyelők alig várják, hogy használhassák a korbácsukat. Az volt az érzése, hogy nem takarékoskodnának az eszközökben, ha arról lenne szó, hogy erőszakkal is kikényszerítsék, hogy a foglyok akár erejükön felül is dolgozzanak.

– Amikor megtelt a kosár, pillanatnyi késedelem nélkül induljatok a kikötőbe! – vakkantotta oda egy másik ör.

Jákob kosara már majdnem tele volt, de lelassította az iramot, hogy be tudja várni, amíg János és Rebeka kosara is megtelik. Rebeka többször is tüsszentett a rakodástól felkavarodó portól, és Jákobnak újra vissza kellett fojtania magába kitörni készülő mérgét. Rebeka nem való ide. Újra és újra ez a mondat visszhangzott a fejében a felügyelők korbács csattogtatásának zaja közepette, akik időről időre a levegőbe suhintottak csak úgy, a nyomaték kedvéért.

Hamarosan mind a három kosár megtelt kövel.

– Ideje elindulni – mondta János. Nagy erőfeszítéssel megpróbálta felemelni a kosarat, és a vállára lendíteni, de nem sikerült neki. Ahogy János krákogva újra próbálkozott, Jákob rá-döbbsen, hogy az apostol egyszerűen fizikailag képtelen arra, hogy a vállára emelje a kosarat. Gyorsan feltette a kosarat János hátára, majd Rebekáét is felsegítette, és mindhárman elindultak első útjukra a kikötő irányába.

A nap már felkelt, és bár nem volt még meleg, a nagy teher alatt ömlött róluk az izzadság. Mivel csak az a kis híg zabkása volt a gyomrában, Jákob máris úgy érezte, hogy fogytán van az ereje. A kosár szíjai mélyen belevágódtak a vállába, és elzsibbadt tőlük mindkét karja. Minden egyes megtett lépésnél jobban forrt benne a méreg, mert tudta, hogy Jánosnak és Rebekának már az is emberfeletti erőfeszítésébe kerül, hogy egyáltalán lépni tudjanak a hátukat húzó teher alatt. János a botját használta, hogy egyensúlyban tartsa magát, de Jákob még így is attól tartott, hogy bármelyik pillanatban felbukhat.

Az út mellett sűrűn álltak az örök, hogy nehogy valaki megpróbáljon megszökni, vagy feleslegesen vesztegessen az idejét. Jákob lenézett az alatta kanyargó hegyi útra. A nehéz súly alatt a kikötő felé araszoló foglyok oszlopa olyan volt, mintha hangyák masírozának egyesével egy csupor méz felé. De sajnos ennek az útnak a végcéljánál semmilyen édességre nem volt kilátás!

Hogy tudnám Jézuson tartani a szememet a körülmények helyett? – tette fel magának a kérdést Jákob. Már-már odafordult Jánoshoz, hogy megkérdezze, de végül mégis úgy döntött,

hogy majd később. Nem akarta, hogy az öregembernek még a válasza is figyelnie kelljen, miközben a nehéz kosár súlya alatt küszködik.

Végül csak odaértek a kikötőbe, kiürítették a kosaraikat, és indultak visszafelé az újabb szállítmányért. De nyilvánvalóan nem indultak el elég fürgén. Egy korbács suhogása hallatszott a levegőben. Jákob már annyira hozzászokott ehhez a hanghoz, hogy először nem is vette észre, hogy a korbács vége ezúttal elérte Jánost. De amikor János megbotlott, és hajsza hóján el is esett, Jákob észrevette a keskeny vörös csíkot, ami megjelent a nyakán. A korbács éppen csak meglegyintette az apostolt, de ez elég volt arra, hogy Jákoból kitörjön az eddig is nehezen magába fojtott méreg.

Szinte gondolkodás nélkül tört elő belőle a harag. Eldobta a kosarát, és már indult volna az őrfelé, akinek a korbácsa Jánost érte, de az apostol gyorsan megragadta a karját, és azt mondta:

– Elég legyen! Ne szolgáltatass okot nekik arra, hogy megöljenek!

Jákob remegve próbálta meg újra magába fojtani a kitörni készülő indulatait. A sápadt és rémült Rebeka is könnyörgő szemmel nézett rá.

– Vedd fel a kosaradat, és menjünk! – mondta János.

Jákob tisztában volt azzal, hogy János az életét mentette meg az imént, de még mindig nehezen tudott megnyugodni, míg visszafelé mentek a bányába. Még csak egyetlen szállítmányt vittünk le, és én már ettől is majdnem felrobbanok a méregtől – gondolta. – Rebeka túlságosan törekeny. János túlságosan gyenge. Én pedig túlságosan indulatos vagyok. Nem leszünk mi képesek sokáig kibírni ezen a szigeten.

Ahogy az úton visszafelé gyalogoltak a sziklahalmok felé, hogy mindent újból előlről kezdenek, Jákob foglyokat vett észre, akik nagy vízfordó edényekből adagolták a vizet. Eddig még nem is tűnt fel neki, hogy ott állnak az út szélén. Mindhárman megálltak, hogy igyanak gyorsan egy kicsit a közös ivóedényből. Rebeka ivott néhány kortyot, majd a maradékot kiszáradt és kivörösödött kezeire öntötte.

Nem való ő ide. Egyikünk sem való ide.

A kőbányában folyó munka zajai nem voltak túl változatosak. A kalapácsok ütemesen kopogtak, csak időnként szakította meg a ritmust egy-egy korbács süvítő hangja a levegőben. Néha egy-egy elfojtott kiáltást is lehetett hallani, amikor a korbács lesújtott egy emberre. A fáradságos munka eltompította az agyat, és úgy tűnt, hogy sohasem fog véget érni.

Hajolj le, vedd fel egy követ, dobdd bele a kosárba. Hajolj, vedd fel, dobdd. Hajolj, vedd fel, dobdd.

Amikor megtöltötték a kosaraikat, Jákob megint ráemelte János és Rebeka kosarát a hátukra, és újra megtették az utat oda és vissza. Először le a kikötőbe, majd újra fel a hegyre. Jákobnak sajgott a háta és a válla, és szinte nem is érezte a lábait, de azt feltételezte, hogy ő még mindig jobb állapotban lehet, mint a társai. Rebeka kezei egy idő után kisebesedtek, és a sebek véreztek, ami Jákob mérget csak még jobban felszította, hiszen semmit sem tehetett a hűgáért.

Úgy gondolta, hogy már késő délutánra járhatott az idő, amikor a harmadik szállítmány kövel indultak lefelé a kikötőbe. Aggódott Rebekáért, aki egész délelőtt alig szólalt meg. Persze, mit is mondhatna? – tette fel a kérdést magának. János is úgy nézett ki, mint aki mindjárt összeesik a kimerültségtől, de mégis bátorítóan mosolygott rá Jákobra, amikor az leemelte görnyedt vállairól a kosarat, és a vízbe borította a köveket.

– Nehezek ezek a szikladarabok – jegyezte meg, amíg a vállait masszírozta. – De mi győztes túlélők leszünk, mert a mi hitünk alapja a Kőszikla, vagyis Jézus Krisztus.

Jákob megmerevedett. Tudta, hogy igaz, amit János mond, de most egyáltalán nem volt kedve prédikációt hallgatni. Megpróbálta a nyomorúságos körülmények helyett a Megváltón tartani a szemét, de nem látta sehol Jézust az Ördög-szigeten. Ez itt maga volt a pokol.

Amikor megfordult, hogy visszamenjen a hegyre vezető útra, egy új hajót vett észre a kikötőben. A rozzant bárka, ami őket hozta tegnap a szigetre, már elment, és egy sokkal nagyobb, és sokkal újabb hajó foglalta el a helyét a rakpartnál. Jákob a másodperc tört része alatt áttekintette a helyzetet. Tengerészek, amint leeresztik a hajóhidat, örök, amint megbilincseltek foglyok egy csoportját – akik kétszer annyian voltak, mint ők az előző napon – sorokba rendezik a fedélzeten, és egy katona, piros tollforgós sisakban, aki olyan pöffeszkedve jár fel és alá előttük, mintha ő maga lenne a császár.

Damian. Jákobot szinte lebénította a látvány. Itt van Damian egy hajórakomány fogollyal. Szinte semmi kétség nem fért hozzá, hogy a foglyok keresztények voltak, bizonyára az Efézus körüli városokból, és szinte biztos, hogy ugyanazt a rémséget élték át, mint az ő családja. Az a gyilkos kígyó! – gondolta Jákob, ahogy eszébe villant, hogy esett el az anyja Damian kardjától. Az emlék törként járta át a szívét.

– Ne állj meg! – kiáltotta egy hang.

– Jákob, az örök... – Rebeka kimerült arcán nagy rémülettel rángatta a bátyja karját.

Jákob azonnal megfordult, és elindult fel a hegyre Jánossal és a húgával.

– Láttátok, hogy megint foglyokat hoztak? – kérdezte.

Rebeka tagadólag rázta a fejét.

Akkor jó – gondolta Jákob. Nem akarta a húga szenvedéseit még azzal is megtétni, hogy elmondja neki, hogy Damian a szigeten van. Damian tegnap kéjsóváran bámulta gyönyörű lánytestvérét. Csak nem vetette ki rá a hálóját az a szörnyeteg?

Damian biztosan nem marad a szigeten – próbálta magát meggyőzni. Valószínűleg csak elkísérte az újabb áldozatait. De miért jött vajon ő maga is? Velük nem jött el Patmoszra tegnap. Vajon mit kereshet most itt?

Ahogy fáradtan rakosgatta a lábait, és gyűrte le egyik lépést a másik után, egyre csak Damian érkezése, Rebeka biztonsága, és a büntetésük igazságtalansága körül forogtak a gondolatai. De amikor felértek a hegyre a bányához, és újra nekikezdték a monoton, nehéz munkának, a Damiannal foglalkozó gondolatok kiszálltak Jákob fejéből.

Ábrahám nem tudott aludni. Huszonöt év házasság után most temette el a feleségét, és tudta, hogy ezt a felfoghatatlan veszteséget sohasem fogja tudni kiheverni. Az egyszerű, nagyon szűk körben megtartott temetés után Ábrahám amíg csak lehetett, halogatta, hogy fel kelljen mennie az emeletre. Még az után is lent maradt, hogy a ház lakói közül rajta kívül már mindenki lefeküdt. Quintus ott üldögélt mellette, mert nem akarta egyedül hagyni.

Amikor Ábrahám látta, hogy Quintus annyira álmos, hogy ültében is majdnem elalszik, azt mondta neki: – Ne maradj itt csak azért, hogy ne legyek egyedül! Nyugodtan menj haza!

De amikor a férfi felállt, mégis meggondolta magát. – Túl késő van már ahhoz, hogy elmenj. Maradj itt éjszakára! Jákob szobájában megalhatsz.

Összeszorult a szíve, amikor a két üres hálószoza – Jákobé és Rebekáé – eszébe jutott az emeleten. Vissza akarom kapni a gyerekeimet! – gondolta kétségbeesetten.

Felment Quintussal, és megmutatta neki Jákob szobáját, majd bement a saját hálósobájukba. Sohasem érezte még magát ilyen magányosnak életében. Rá sem tudott gondolni, hogy a felesége nélkül aludjon a nagy, faragott ágyban, ezért leszedte az ágyneműt, és a földön készített fekhelyet magának.

Nem jött álom a szemeire a hideg és kemény padlón, egyre csak kísértették a nap során történt események. Elfelejtette meggyújtani a faszenes melegítőt, – ez valamelyik szolga dolga lett volna ugyan, de hát a legtöbb szolgát a gyerekeivel együtt száműzték – ezért nagyon hideg volt a szobában. Hirtelen nem tudta elviselni annak a gondolatát, hogy Erzsébet az időjárás viszontagságainak kitéve csak úgy ott fekszik a sírboltban, és le akart vinni neki egy takarót a mauzóleumba. Be kell takarnom. – gondolta irracionálisan. Ha az idő hidegre fordult, Erzsébet mindig két tunikában aludt éjszakánként, és mellébújt, hogy Ábrahám a testével melegítse. És ha ő reggel korábban kelt fel, mint Erzsébet, mindig betakargatta a feleségét, hogy nehogy fázzon.

De nem csak a feleségével kapcsolatos gondolatok kísértették, a bűn, amit elkövetett, sem hagyta nyugodni. Eszébe jutottak Dávid király szavai: „Az én vétkem szüntelenül előttem forog.” Pontosan így érzek én is – gondolta. – Egyszerűen képtelen vagyok másra gondolni.

Jób volt a másik, aki az eszébe jutott, az a bibliai személy, aki a vagyonát és a gyerekeit is elveszítette. Nekem megmaradt ugyan a vagyonom, de elveszítettem a feleségemet és két gyermekemet. Sohasem gondolta volna, hogy éppen Jób lesz az, akihez hasonlítani fog az élete, de most sokkal jobban át tudta érezni, hogy az az ember mennyire szenvedhetett. Ábrahám emlékezett rá, hogy a Jóbot sújtó katasztrófák közepette azt mondta neki a felesége, hogy átkozza meg Istent, és haljon meg. De Jób csak panaszkodott, és kérdéseket tett fel Istennek, de nem volt hajlandó megátkozni Őt. Ábrahám ugyan nem átkozta meg Istent, de megtagadta, és pillanatnyilag nem volt abban biztos, hogy van-e a kettő között különbség.

Sokáig feküdt ott úgy, hogy nem tudott a gondolataitól szabadulni, de végül hajnal felé csak lecsukta a szemeit... és amikor szinte azonnal kinyitotta, a pokolban találta magát.

Érezte, hogy lángok nyaldossák a testét, és vérfagyasztó sikolyokat hallott. Damian arca jelent meg előtte, vagy talán Damian maga volt a Sátán? – Üdvözöllek a királyságomban! – mondta az előtte lebegő arc, majd ördögi kacajban tört ki.

A lángok forrósága semmilyen földi tűz erősségéhez nem volt hasonlítható, és az általuk okozott fájdalom elviselhetetlen volt. Ábrahám képtelen volt visszatartani az ajkaira toluló

jajkiáltásokat. Lenézett a kezeire, amelyek megperzselődtek, és a tűztől megfeketedtek. Démonok vették körül, és szakadatlanul gúnyolták, és csúfondáros megjegyzésekkel illették.

– Itt aztán már nem segít rajtad a pénzed! A Cézár nem tud ám téged kirángatni ebből a gödörből!

Még soha életében nem volt ennyire szomjas. Kiszáradt a szája, feldagadtak az ajkai, és a nyelve úgy elnehezedett, hogy már nyelni is képtelen volt.

– Kérlek, adjatok vizet! – kiáltott fel. – Csak egyetlen korty vizet!

– Ezen a helyen nincsen víz, és nincs könnyörület sem! Ez a te örök életre szóló büntetésed.

Az égő emberi hús szagától felkavarodott a gyomra. Ezen a helyen már a halál sem hozhatott senkinek sem megkönnyebbülést. Ránézett a tűzben égő emberi testek sötét, végeláthatatlannak tűnő sorára, akik sikoltoztak, vonaglottak, és átkozták Istent. Ez olyan mértékű szenvedés volt, amit az agyával már nem is volt képes felfogni. Felkiáltott kínjában:

– Miért kell nekem itt lennem?... Miért?

És akkor eszébe jutott, hogy azért, mert ő egy áruló. Megtagadta Jézust, és a Cézárt imádtá.

A víz nélküli pokolból mérhetetlen távolságban ugyan, de látni lehetett Isten trónját, ami világított a messzeségben. Egy folyó eredt Isten trónszékétől, és Ábrahám tudta, hogy sohasem érintheti meg annak a tiszta, csillogó víznek egyetlen cseppjét sem. Ehelyett örök időig itt fog égni, és rettenetes fájdalmak fogják kínozni, és sohasem juthat el ahhoz a folyóhoz. Mindörökké el lesz választva Istentől.

De még a fizikai fájdalomnál is sokkal nagyobb, elképzelhetetlenül rettenetes kín tört rá, amikor meglátta, hogy Erzsébet ott áll a folyó mellett. Milyen sugárzóan gyönyörű volt a fehér ruhájában, ahogy fénylő, aranyos vörös haján ott fénylett a mártírok koronája! Ábrahám kinyújtotta feléje a karját, és kiabált, ahogy csak az erejéből tellett.

– Erzsébet!...Erzsébet!...Erzsébet!

Saját kiabálására ébredt fel. A rémálomtól teljesen leizzadt, még a ruháiból is folyt a víz, és belegabalyodott a takaróiba. Lüktetett a feje a fájdalomtól. Óvatosan megtapogatta a púpot a füle fölött, ahol a katona ütése érte.

Felkelt, és kinyitotta a zsalukat. A szobába ömlő nappali fénytől pislognia kellett. Megdörzsölte az alvástól megdagadt szemét. Már majdnem dél felé jár az idő. A szinte tapintható rémálomtól összezavarodva belekapaszkodott az ablakpárkányba. A Biblia tanúsága szerint Isten gyakran szólt az emberekhez álmokon keresztül, hogy figyelmeztesse őket valamire, vagy előre jelezze a jövőjüket. Vajon ez az álom Istentől származott? Isten a pokolba fogja őt küldeni?

Az ablakból kinézve a távolban látta a tenger kékeszöld vizét, és hirtelen eszébe villant az egyik zsidó próféta mondata. „Bűneinket a tenger mélységébe veded.” De ez az ő bűneire biztosan nem vonatkozik – bizonygatta magának Ábrahám. – Megtagadtam a Megváltót. Megsértettem az első parancsolatot.

A nappal fényében már sokkal világosabban látta a dolgokat. Rádöbrent, hogy meghidegült benne a Krisztus iránt érzett első szeretet. Sok-sok évvel ezelőtt szeretett bele Jézusba. Ez a szeretet vitte Jeruzsálembe, majd hozta Efézusba, Efézusban pedig Erzsébethez. Nem az volt a baj, hogy szerette Erzsébetet, de az már nem volt jó, hogy jobban szerette Erzsébetet, mint Istent. Az évek során engedte, hogy a felesége és a gyermekei iránt érzett mély odaadása beárnyékolja az Isten iránti odaadását, és ami most a leginkább számított, hozzájuk hűségesebb volt, mint a Megváltójához.

Abban is hibázott, most lett világos ez is a számára, hogy azt gondolta, képes megoldani egy olyan helyzetet, amely kívül esik a hatáskörén. – Majd én megoldom – mondta Erzsébetnek, amikor Damian a legionáriusaival megérkezett Efézusba. Ugyan hogyan gondolhattam, hogy képes vagyok megoldani olyasmit, ami egyedül Isten kezében van? – tűnődött magában.

De tudta a választ a kérdésre: a büszkesége miatt. Jobban bízott a saját erejében, mint Istenben. De ez nem egy, az üzleti életben felmerült probléma volt, amit ügyes tárgyalásokkal, vagy némi készpénz odacsúsztatásával meg tudott volna oldani. Ez a hitének a próbája volt, és ő csúfosan megbukott rajta.

Lecsüggesztette a fejét keserűségében. Vajon van-e még számára bocsánat? Azt kívánta, hogy bárcsak beszélhetne Jánossal, és megkérhetné, hogy imádkozzon érte. Nem gondolta, hogy képes lenne magáért imádkozni, és még ha esetleg sikerülne is, akkor sem volt biztos benne, hogy Isten meghallgatná egy áruló könyörgését.

Tekintete a hálószoza ablaka alatt elterülő nyitott oszlopcsarnokra esett, és eszébe jutott valami, amit János mondott egyik vasárnap, amikor ott tartották az istentiszteletet. Ábrahám akkor egy padon ült a kertben, és nézte, ahogy az ősz hajú prédikátor fel-alá járkált a fedett sétányon, miközben szélesen gesztikulált.

– Ha azt mondjuk, hogy nincsen bűn mibennünk – mondta János, és közben mutatoujjával a levegőbe bökött –, magunkat csaljuk meg, és az igazság nincsen mibennünk.

Az apostol ezen a ponton megállt, és szélesre tárta a karját. – De ha megvalljuk a bűneinket, Ő hű és igaz, hogy megbocsássa azokat. Ő meg fog bocsátani – ismételte meg a nyomaték kedvéért –, és megtisztít minden hamisságtól.

János már több mint hat évtizeden át tapasztalta meg, hogy az Úr hűséges, és tudta jól, hogy miről beszél. János szavaitól felbátorodva Ábrahám fennhangon kezdett imádkozni.

– Atyám! Ábrahám, Izsák és Jákob Istene! Megvallom a bűnömet a színed előtt, és alázatosan esedezem a bocsánatodért. Tisztíts meg engem a véred erejével, és állítsd helyre bennem az első szeretet örömét. Ahogy Sámsonnak is adtál egy második lehetőséget, nekem is adj még egy esélyt, hogy bebizonyíthassam, hogy szeretem az Isten Fiát, és hogy hűséges vagyok Hozzá. Nagyon vétkeztem, de kérlek, Mennyei Atyám, hogy bocsáss meg nekem! Jézus nevében: Ámen.

Hetek óta most először töltötte el a bensőjét valami törékeny békesség. Még mindig rajta volt a kimondhatatlan szomorúság terhe, de már nem kísértették az ahhoz kapcsolódó kínzó gondolatok.

Amíg megfürdött, és felöltözött, úgy döntött, hogy csak elmegy Rómába, hogy fellebbezzen a császárnál. Megpróbálja kieszközölni Jákob és Rebeka szabadon engedését az Ördög-szigetről, és persze Jánosét is. De Ábrahám most már tisztában volt vele, hogy nem rajta, hanem Istenen áll, hogy kiszabadítsa a foglyokat. Ő ugyan elindítja a fellebbezési eljárást, de ezúttal le fogja tenni a dolgot a Mindenható Isten kezébe, hogy Ő mozgassa a szálakat.

.oOo.

Amint lement az emeletről, Ábrahám békesség érzése azonnal veszélybe került.

Servius nélkül a háztartási személyzetet alkotó szolgák nem csinálták azt, amit tenniük kellett volna. Szobáról szobára kellett járnia, amíg végre talált valakit, akit megkérhetett arra, hogy készítsen neki valami ennivalót, és amikor végül egy óra múlva megérkezett az étel az ebédlőbe, kiderült róla, hogy ehetetlen.

Majd Quintus jelent meg a színen, arcán az „én igazán szeretnék megkímélni attól, amit most mondanom kell” arckifejezéssel, ami akkor szokott rajta lenni, ha rossz hírről kellett

beszámolnia. Ábrahám az oszlopos udvarra vezette, ahol séta közben nyugodtan beszélgethettek.

– Ma reggel Naomi lejött a kikötőbe... – Quintus egy darabig tétozott, Ábrahám bólintására várva – ...hogyan beszéljen.

– Kaesoval?

Ábrahám figyelme azonnal megélénkült. Naomi valami rosszban sántikált, ebben biztos volt.

– Naomi távozása után Kaeso azonnal bejött hozzám, mert valami gyanús volt neki – folytatta Quintus.

– Mit akart Naomi?

– Azt mondta Kaesonak, hogy készítse elő a Merkúrt, hogy holnap Rómába hajózhasson vele. A kapitány közölte vele, hogy csak téged fogad el utasításokat, de a lányod azt mondta, hogy a te utasításodra cselekszik, mert a császárhoz kívánsz folyamodni Rebeka és Jákob érdekében. De azt is mondta, hogy ha netán túl beteg lennél a kihajózáshoz, akkor ő egyedül fog Rómába utazni.

Ábrahám nem említette meg a tervét Naominak, és azt gyanította, hogy a lányát igazából más motívumok mozgatták. Valójában férjvadászatra kívánt Rómába menni, de ez bizonyára nem lett volna elég meggyőző Kaesonak az elinduláshoz. Kitalálta, hogy valószínűleg mi lesz az apja következő lépése, és aztán megpróbálta a maga javára fordítani a helyzetet. Vajon tényleg elhajózott volna nélkülem? – tűnődött Ábrahám. Egyébként amúgy sem számít. Most már úgysem lesz rá lehetősége.

– Mondtam Kaesonak, hogy megtudom téled, hogy mi a helyzet – tette hozzá az elmondottakhoz Quintus. – Tényleg te küldted Naomit Kaesohoz? Valóban Rómába akarsz utazni?

– Nem, Naomi nem az én utasításaimmal kereste fel Kaest. De az igaz, hogy azt tervezem, hogy Rómába megyek, és minél előbb, annál jobb.

– De a hajózási szezon már véget ért. Néhány napon belül minden hajónk szárazdokkba áll.

– A Merkúr sokkal gyorsabb, mint a kereskedőhajóink közül bármelyik is. Még a viharos időszak beköszönte előtt Rómába érhetünk. És ha nem, hát ez egy olyan kockázat, amit muszáj felvállalnom.

Ábrahám végiggondolta, hogy mi is forog kockán. Eszébe jutott fiatal lánya, aki megrögzött bűnözőkkel van összezárván egy börtönszigeten, olyan férfiakkal, akik jobban hasonlítanak vadállatokra, mint emberekre, és a fia, akit arra kárhoztattak, hogy egész életében erejét megfeszítve dolgozzon. És tudta, hogy a cél minden kockázatot megér.

– Mindenképpen meg kell tennem, Quintus. Ha Isten akarata szerint való a tervem, akkor bármilyen viharban meg tud engem őrizni. És hiszem, hogy Isten velem van.

Ábrahám egy pillanatra megállt, amikor eszébe jutott a rémálma, a reggeli magába szállása, és az imája. – Megbántam a bűnömet, Quintus. Kértem Isten bocsánatát, és hiszem, hogy megadta.

Quintus lassan bólintott. – Jól van. Örülök neki.

A két férfi elgondolkozva, csendben sétált egymás mellett néhány percig. – Fogalmam sincs, hogy meddig leszek távol – mondta Ábrahám. – Valószínűleg tavasznál hamarabb nem jövök haza. Vezesd addig a vállalatot helyettem! Megbízom benned, hogy megteszel minden szükséges intézkedést a távollétemben.

– Minden tőlem telhetőt meg fogok tenni, uram.

– És figyelj oda, kérlek, Péterre is! Nem igazán örülök neki, hogy egyedül kell itt hagynom...

Ábrahám úgy döntött, hogy Naomit magával viszi. Talán az lenne neki a legjobbat, ha újra férjhez menne, és Rómában élhetne. Hiszen úgy tűnt, hogy ez minden vágya. Pétert is szeretete volna magával vinni, de tudta, hogy a fia sohasem egyezne bele az utazásba, mert egyszerűen félt a hajózástól.

– Rendszeresen meg fogom látogatni.

Amikor a házon keresztül visszaértek a kapuhoz, Quintuson látszott, hogy nehezen szánja rá magát, hogy elinduljon.

– Akarsz még valamit? – kérdez
te végül Ábrahám.

Quintus megrázta a fejét. – Nem, csak... Csak azt akartam mondani, hogy imádkozni fogok érted.

Kézfogásra nyújtotta a kezét. – Szerencsés utat, Ábrahám!

Ábrahámot a sírás fojtogatta, mert hirtelen megérezte, hogy soha többé nem fogják már látni egymást az életben.

– Isten legyen veled is, barátom!

Az Ördög-szigeten eltöltött második nap végére Jákob gondolatai kizárólag a kórákások köré redukálódtak. Semmi más nem jutott el a tudatáig, csak a por, az izzadság, a fájdalom, a szomjúság, és az ismeretlentől való torokszorító félelem.

Rebeka tüsszentett mögötte, de Jákob már nem is mert feléje nézni. Majd megszakadt a szíve, amikor látta, hogy a húga arca és karja márványporral van beborítva, a kezein és a lábain pedig vastagon áll a piszok, és a rászáradt vér elege.

Késő délután volt már, és János kezdett lelassulni. Jákob látta az apostolon, hogy igyekszik nem nyögni, amikor újra és újra le kell hajolnia, majd ki kell egyenesednie. Az öregember valószínűleg közel volt ahhoz, hogy összeessen a fáradtságtól.

Nem vagyunk mi ide valók.

Jákob kosara kétharmadig volt tele, amikor meghallotta, hogy lovak vágtatnak át a kőbánya bejáratán. Már elfeledkezett róla, hogy Damian tegnap egy hajóval a szigetre érkezett, de most meglátta a vörös tollforgót az egyik lovas sisakján, és felismerte a családja kínzóját. A másik lovas a táborparancsnok volt. Úgy tűnt, hogy Brutus bemutatja a kőbányát Damiannak. Különböző irányokba mutogatott, miközben a lovaik lassan bóklásztak a hatalmas, sziklából kivájt, poros teknőben.

Az örök is észrevették a lóháton érkezett látogatókat, és ez megosztotta a figyelmüket. Jákob egy óvatlan pillanatban kicserélte János majdnem üres kosarát a magáéval, ami már szinte teljesen tele volt. János hálás pillantást vetett rá, majd mindketten folytatták a munkát.

Damian jelenléte olyan volt, mintha a Sötétség Fejedelme szállta volna meg a környéket.

Jákobot dühítette, hogy anyjuk gyilkosa szabadon kószálhat, míg őt és a húgát pusztán vallási meggyőződésük miatt rabszolgamunkára ítélték ezen a sziklás senki földjén.

Már majdnem készen álltak arra, hogy elinduljanak egy újabb útra a kikötőbe, amikor Brutus és Damian annak a helynek a közelében lovagolt el, ahol ők dolgoztak. Rebekának hirtelen kiesett a kezéből a szikladarab, amit fogott, és Jákob az ijedt reakciójából látta, hogy végül a húga is felismerte Damiant. János úgy látszott, hogy nem figyelt fel a lovasokra, dolgozott tovább, anélkül, hogy felnézett volna.

– Ni csak, ni csak, kit látnak szemeim! Az öreg apostolt, és a gazdag, ifjú prédikátorfiút!

Damian egyik kezével lazán tartotta a ló gyeplőjét, míg a másik kezét üdvözlésre emelte.

– És itt van a gyönyörű, ártatlan, édes kis húga is!

János beledobott egy utolsó kődarabot a kosarába, majd kiegyenesedett, és belenézett Damian szemébe. Rebeka remegve, szorosan kapaszkodott a kosarába, és nem nézett fel a földről.

Damian úgy vakkantott oda nekik a lováról, mint egy nagymellényű kiskakas.

– A munkatábor katonai felügyelete mostantól az én hatáskörömbe tartozik, és rátok különösen oda fogok figyelni – jelentette be, és közben szélesen elmosolyodott.

– De ne hagyjátok zavartatni magatokat az új munkátokban itt az Ördög-szigeten. Csak folytassátok bátran!

Jákob visszanyelte magába az ajkaira toluló szitkokat, ahogy végignézte, hogy Damian felnevet, feléjük int, majd odahajol Brutushoz, és mond neki valamit.

– Ideje, hogy induljunk! – János Jákob karjára tette a kezét, hogy magára terelje a figyelmét.

– Segíts felvenni a kosarat! – kérte csendesen.

Jákob felemelte a kosarat, amíg János hátat fordított neki, és készült beledugni a karját a szíjakra.

– Hát te meg mit csinálsz? – kiáltott rá Damian Jákobra. – Azonnal tedd le azt a kosarat!

Jákob továbbra is makacsul tartotta maga előtt a kosarat.

– De hát tele van!

Ránézett a férfira, akit az uralkodó jónak látott kinevezni az Ördög-sziget élére. – Te magad is jól tudod, hogy az a dolgunk, hogy megtöltsük a kosarakat, és levigyük őket a kikötőbe.

– Azt mondtam, hogy tedd le! A te dolgod az, hogy a te kosaradat cipeld, és ne az övét!

– Én csak felteszem a hátára. Ő maga fogja levinni a hegyről, mint ahogy én is a magamét.

Jákob felemelte a hangját mérgében.

– Tedd le azonnal! – rikácsolta Damian. – Most!

Közelebb lovagolt Jákobhoz és az apostolhoz, és a fejük felett megsuhintotta a korbácsot.

– Ezen a szigeten mindenki a maga terhét hordozza.

Jákob letette a kosarat. Olyan méreg forrt a belsejében, amiről nem is gondolta volna, hogy ember egyáltalán képes érezni ilyet.

– És most pedig vedd fel a kosaradat, öregember! – vetette oda Damian Jánosnak.

János csak csendesen állt, és nem mozdult meg a kosár irányába. Kezdetől fogva nem volt képes megemelni a kövekkel teli szállítóeszközt, és Jákob tudta, hogy nincs értelme, hogy megpróbálja, mert úgysem sikerülne.

Amikor Jákob újból meghallotta a bőrkorbács suhogását a levegőben, lehajolt, és kivett a kosárból egy követ. Végignézte, ahogy Damian korbácsa teljes erővel lesújt az apostol hátára egyszer, majd még egyszer. Látta, hogy kiserked a vér, látta, hogy János először térdre esik, majd arccal előre, bele a porba. Hallotta, hogy felkiált a rettenetes fájdalomtól, és Rebeka sikoltását is hallotta. És ekkor Jákob már képtelen volt türtőztetni magát. Minden magába fojtott indulatát beleadva, erős karjával elhajította a körülbelül narancsnyi nagyságú követ a haragját kiváltó férfi irányába.

A lövedék célba talált. A szikladarab olyan erővel csapódott neki Damian fejének, hogy az eszméletlenül esett le a lováról. A sisakja pedig úgy gyűrődött össze, mintha pergamenből lett volna.

Brutus pillanatnyi késedelem nélkül ugrott le a lováról.

– Őrség! – kiáltotta el magát, bár nem lett volna rá szükség.

A katonák kivont karddal addigra már amúgy is körülvették Jákobot. Amíg a fegyveresek előlről sakkban tartották a kardjukkal, egy másik katona hátulról megragadta, hátracsavarta a karjait, miközben egy újabb katona egy tört szegezett a torkának.

Brutus magasba emelte az egyik kezét. – Várjatok! – parancsolta az öröknek, majd odafordult Jákobhoz. – Mi a neved, elítélt?

Jákob nagyot nyelt, mielőtt válaszolt volna a parancsnoknak. Tudta, hogy meg fogják ölni, de egyáltalán nem bánta meg, amit tett.

– Nos, Jákob, ha ez a tiszt meghalt, akkor a szigeten élő elítéltek elrettentésére még ma keresztre feszítünk. De ha csak eszméletlen, az lesz a büntetésed, hogy egész életedben egy római hadihajó evezőse leszel.

Ezzel Brutus letérdelt, és Damianra összpontosította a figyelmét.

.oOo.

Rebeka megtántorodott, és majdnem elájult a bejelentés hallatán. Akár meghalt Damian, akár nem, ő akkor is örökre el fogja veszíteni Jákobot. Sőt, lehet, hogy Jánost is. Az apostol csak akkor nyögött fel, amikor lesújtott rá a korbács, azután elcsendesedett. Lecsukott szemmel, mozdulatlanul feküdt a földön. Rebeka nem tudta megítélni, hogy lélegzik-e még egyáltalán. Hát a családjukat sújtó rémálom már sohasem fog véget érni?

Nézte, ahogy Brutus leveszi Damian vérző fejéről az eldeformálódott sisakot. A parancsnok egyenként felhúzta Damian szemhéjait, és megvizsgálta a pupilláit, majd megfogta a csuklóját, és megnézte a pulzusát. Végül a parancsnok felállt, és bejelentette: – Nem fog meghalni.

Rebeka megkönnyebbülten felsóhajtott. Akkor hát nem fogják keresztre feszíteni a bátyját.

Brutus Jákobhoz ment, megállt előtte, és hosszú mutatóujjával mérgesen felé bökött. – Erős karjaid nagy hasznára lesznek Rómának az egyik hadihajó evezőspadján, amíg csak élsz!

Majd kiadta a parancsot a legionáriusoknak. – Vigyétek fel ezt a foglyot a vitorlásra, és láncoljátok meg! Holnap elviszem a szigetről.

– Nem, nem viheti el! – sikoltott fel Rebeka. Brutus megpördült a sarka körül.

– Hogy érted, hogy nem vihetem el? És különben is, ki vagy te? – követelt magyarázatot.

– A húga vagyok.

Rebeka egy mély levegőt vett, majd kétségbeesetten törtek fel belőle a szavak. – Kérlek, ne küldd el őt a szigetről! Csak segíteni próbált egy nyolcvannégy éves embernek, aki már egyszerűen túl öreg, és túl gyenge az ilyen munkához. És az a tiszt pedig, aki megdobott kövel, ... – Majdnem elsírta magát, amikor kimondta a szavakat. – Az a szörnyeteg megölte az anyánkat. Felnyársalta a kardjával, és hagyta, hogy a teste ott heverjen az utcán. Most pedig minden ok nélkül megkorbácsolt egy öregembert! Ez nem is egy katona, hanem egy mészáros...

– Válogasd meg a szavaidat! – parancsolta Brutus.

A parancsnok feléje lépett, és Rebeka látta, ahogy kidagadnak az erek a koszos homlokán. Magas volt, mint Ábrahám, és Rebeka kicsinek érezte magát mellette. De az apjával ellentétben ennek az embernek a jelenléte halálos fenyegetést jelentett a számára. Mégis folytatta a könyörgést a bátyjáért, hiszen már úgysem volt semmi veszíteni valója.

Felemelte a tekintetét, hogy a parancsnok szemébe tudjon nézni. – Kérlek, ne küldd el innen! – kérlelte komolyan. – Már csak ő maradt meg nekem a családomból. Nélküle én sem fogom túlélni ezt az egészet.

Brutus már-már megszólalt, de még tétovázott. Rebeka kezdte azt gondolni, hogy a szavai megérintettek valamit, ami még megmaradt emberinek a megkeményedett tiszt szívében. De azután a parancsnok körülnézett, és meglátta az öröket, akik kíváncsian várták, hogyan fog reagálni, és a foglyokat, akik eltávolították a szájukat Rebeka vakmerőségén.

– Mindenki menjen vissza dolgozni! – kiáltotta, majd megfordult, és elment onnan, anélkül, hogy ránézett volna Rebekára.

Az örök megbilincseltek, majd elvezették Jákobot. Brutus felült a lovára, és parancsokat kezdett osztogatni. – Hozzatok egy hordágyat annak a fogolynak! – mutatott rá Jánosra, aki még mindig arccal lefelé hevert a porban. – Ha még életben van, vigyétek a tábori kórházba!

– Nem szükséges megvárunk a hordágyat – mondta az egyik ör. A jó húsban lévő férfi lehajolt, felemelte Jánost, majd a vállára dobta a törékeny öregembert, mintha egy régi szőnyeg lett volna. János hátáról vér folyt ősz hajára, ahogy ott lógott a katona vállán.

– Tegyétek fel a tribunust a lovára, és azonnal vigyétek Marcellushoz! – rendelkezett Brutus.

Két katona felemelte Damiant, és a nyeregbe emelte. Egyikük megfogta a lova kantárját, és kivezette a méltóságteljes, fényesre tisztított szőrű állatot a kőbányából a kikötőbe vezető, sziklás útra.

Rebeka szinte nem is volt magánál, ahogy végignézte, ahogy először Jákobot, majd az apostolt viszik el. Úgy érezte, hogy elhagyták, és most már teljesen egyedül maradt a legborzalmasabb helyen a világon, amit csak el lehet képzelni. Éhes volt, szomjas, és holtfáradt, és csak arra vágyott, hogy lefeküdjön a földre, és ott haljon meg.

– Hallottad a parancsnokot! – állt meg mellette az egyik felügyelő. – Kezdd el dolgozni!

Rebeka ránézett a kosárra a lába mellett. Tele volt. Ha nem veszi a hátára, és nem indul el vele a kikötő felé, hamarosan hallani fogja a korbács suhogását a feje felett. Könnyek gördültek végig az arcán, ahogy lehajolt, és a szíjakért nyúlt. Sikerült felemelnie a kosarat, de ahhoz már nem volt elég az ereje, hogy fel is lendítse a hátára. Eddig Jákob megtette ezt helyette, valahányszor csak megtelt a kosara. Most vajon mihez kezdjen?

– Te ott! – kiáltott oda a felügyelő az egyik fogolynak. – Segítsd fel a hátára! Azután lóduljatok a kikötőbe! Gyerünk!

Amikor Rebeka rápillantott a fogolyra, akit a segítségére küldtek, felismerte benne azt a vad külsejű férfit, akit az első reggelen az ebédlő előtt látott. Az volt az érzése, mintha egy emberöltővel ezelőtt történt volna az a találkozás.

A férfi egy szó nélkül felemelte a kosarat, Rebeka pedig átdugta a karjait a bőrszíjakon, majd egymás mellett indultak el a kőbányából körülbelül még vagy egy tucat elítélttel együtt, akiknek szintén tele volt a kosaruk. A kikötőbe vezető úton folyamatosan áramlottak az emberek mindkét irányba.

– Sajnálom, ami a bátyáddal történt – kezdett bele a férfi a beszélgetésbe.

Rebeka köszönetként csak bólintott egyet. Könnyek gördültek végig az arcán. Jákob tegnap este említette neki a férfi nevét, próbált is visszaemlékezni rá, de az agya egyszerűen nem engedelmeskedett neki.

– Az öregember a nagyapád, vagy valami ilyesmi?

– A pásztorom.

– A pásztorod?

A férfi zavartnak tűnt, látszott rajta, hogy nem tud mit kezdeni ezzel a titulussal.

– A szellemi vezetőm – folytatta Rebeka. – Tudod, mi keresztények vagyunk.

– Ja persze, keresztények – bólintott rá a férfi elgondolkodva. – Hallottam már róluk, de még sohasem találkoztam eggyel sem. Persze ezen a szigeten nem túl sok emberrel találkozunk.

Felemelte a kezét, és megvakarta a fejét. Ahogy a kezével végigsimított rendetlen göndör haján, Rebekának eszébe jutott a neve. Borbélynak hívják. A foglalkozása után.

– Kivéve persze a bűnözőket – folytatta a férfi. – De hát biztosan te is az vagy, különben nem lennél itt. De az a furcsa, hogy te és a bátyád egyáltalán nem néztek ki bűnözőnek...

Borbély nem fejezte be a gondolatot. Úgy nézett ki, mintha a nehéz teher cipelése mellett a beszéd okozta szellemi erőfeszítésre már nem maradt volna elég energiája.

Amikor a kikötő közelébe értek, Rebeka megkérdezte. – Borbély, te tudod, hogy hol horgonyozik a vitorlás? Vajon láthatnám-e még a bátyámat, mielőtt elviszik a szigetről?

Borbély megrázta a fejét. – Ebben nem tudok neked segíteni. És különben sem engednének oda a közelébe.

– De muszáj még egyszer utoljára látnom. Egyszerűen muszáj.

Újra eleredtek a könnyei, pedig azt gondolta, hogy már nem képes többet sírni.

Borbély sokáig vizsgálgatta. – Marcellussal beszélj! Ő talán tud neked segíteni.

Bár kétségei voltak a dolog sikerével kapcsolatban, azért elmondta Rebekának, hogyan talál oda a tábori kórházhoz, és sok sikert kívánt neki.

Amikor a kikötőben kiürítették a kosarukat, egy felügyelő szörnyű csalódottsággal a hangjában tájékoztatta őket, hogy napnyugta előtt már nincs idő egy újabb szállítmányra.

– Menjetek vacsorázni!

Bár Rebeka nagyon éhes volt, nem ment a többiekkel az ebédlő felé. Megvárta, míg az örök másfelé néznek, majd a tábor központi része felé indult. Követte az útbaigazítást a kórház felé, amit Borbélytól kapott.

Mivel Efézusban ahhoz volt hozzászokva, hogy a középületek mind márványból és mészkőből épültek, Rebekának a fogolytábor fából épült, durva épületei mind egyformának látszottak. Sötét, szürkés színű, téglalap alakú építmény volt mindegyik, és ha évekkkel ezelőtt le is festették őket, ez mostanra már egyáltalán nem látszott rajtuk. Talált egy épületet, amin Asclepius jele volt látható – egy bot, ami köré egy kígyó tekeredett –, ami a gyógyítás szimbóluma volt, és tudta, hogy végre megtalálta a kórházat.

Bement, és végignézett az ágyak során. A legtöbb ágyban nem feküdt senki, de az utolsó ágy fölé egy férfi hajolt, és Rebeka felismerte az ősz hajú páciens, akivel foglalkozott. János volt az. Az apostol még életben van – villant át rajta egy pillanatra az öröm.

– Hogy van? – kérdezte, mikor átért a helyiség másik végébe.

– Még mindig nincs eszméleténél.

A férfi kíváncsian nézett rá, amíg beszélt, és Rebeka rádöbrent, hogy bizonyára ijesztő lehet a külseje.

– Meg fog gyógyulni?

Nézte az apostolt, ahogy csendben feküdt ott a kórházi ágyon. Az oldalán feküdt, és látszott, hogy sebes az arca ott, ahol ráesett. Rebeka összerázkódott, amikor arra gondolt, hogy milyen lehet János háta a korbácsütésektől.

– Még túl korai lenne megjósolni. Egy nála fiatalabb embernél ezek a sérülések biztosan nem lennének végzetesek, de az ő korában...

Rebeka kétségbeesetten igyekezett nyugodt maradni. Most semmit sem tehetett az apostolért. A bátyját akarta látni, és Borbély azt mondta, hogy ez a férfi talán tud neki segíteni.

– Te vagy Marcellus? – kérdezte. Amikor a férfi rábólintott, folytatta. – Te mondtad, hogy álljak bele a tengervízbe, amikor megérkeztünk.

– És hogy vannak a lábaid?

– Jobban.

Egész nap nem is jutott eszébe a bilincstől feltört bokája. A kőbányában való munka után nem volt olyan hely a testén, ami ne sajgott volna.

– Mutasd a kezedet! – utasította a férfi.

– Miért?

Nem azért jött, hogy a férfi megvizsgálja, hanem arra akarta megkérni, hogy segítsen neki megtalálni Jákobot.

– Mert tiszta vér mind a kettő.

Marcellus hangja most már türelmetlenül csengett.

Rebeka lenézett a kezeire. Nem csak mocskosak voltak, de az ujjpercei véreztek, a legtöbb körme betört, és alvadt vér volt a tenyerén, ott, ahol kifakadtak a vízhólyagok. Nem csoda, hogy ennyire fáj – gondolta magában.

Marcellus leültette egy vizsgálóasztalra, és gondosan letisztogatta a kezeit, és bekente valamilyen kenőccsel. Amíg a kezét kezelte, Rebeka beszélt neki Jákobról, és megkérdezte, hogy hol keresse a vitorlást.

– A bátyádnak nagy szerencséje van – mondta neki Marcellus. – Meg is ölhetted volna azt a tisztet! De Damian egyszerűen csak elájult egy időre, majd ordítózva és káromkodva magához tért.

– Nincs semmi baja? – kérdezte Rebeka. Félelem kúszott fel a gerince mentén, amikor rádöbrent, hogy Damian valahol a tábor területén van, lehet, hogy éppen itt a kórházban. Nem szeretett volna összefutni vele.

– Egy lúdtojás nagyságú púp van a fején, ezért pár napig nem fog tudni sisakot hordani. De amúgy más baja nem esett.

Marcellus észrevette, hogy Rebeka körbenézeget.

– Már nincs a kórházban – nyugtatta meg, és tovább dolgozott.

Amikor a kezeivel végzett, a lábait is bekente. – Meg tudom ugyan mutatni, hogy merre van a vitorlás, de nincs értelme odamenni – mondta végül. – Brutus engedélyére lenne szükség ahhoz, hogy beszélhess a bátyáddal, ő pedig nem fogja azt megadni.

– De meg kell tőle kérdeznem. Muszáj még egyszer találkoznom a bátyámmal. Nem engedhetem, hogy anélkül menjen el innen örökre, hogy elköszönnék tőle.

Rebeka alig tudta visszatartani a sírását, amikor arra gondolt, hogy lehet, hogy sohasem láthatja többé Jákobot.

Marcellus mérges arccal fordult el tőle. A gyógyszereit és a kenőcseit rendezgette egy ideig az asztalon, mielőtt újra megszólalt. – Tisztelem a bátorságodat, ifjú hölgy, de most már ideje lenne visszatérni az alvóhelyedre. Sötétedés után veszélyes kinn mászkálni...

– Még nincs is sötét – mondott ellent Rebeka. – És muszáj találkoznom a bátyámmal.

Csak erre az egy dologra tudott koncentrálni. Fogalma sem volt, hogy utána mihez kezd majd, de Jákob jelentette számára a mentőkötelet, amibe bele lehetett kapaszkodni, és nem engedhette, hogy csak úgy elmenjen.

– Hát jó – sóhajtott fel Marcellus, és elmondta neki, hogyan találhat oda Brutushoz. – De legyél nagyon óvatos! A foglyoknak nem szabad a tábor területén mászkálniuk.

Rebeka lecsusszant az asztalról, és egy, a homlokára lehelt gyors csókkal elbúcsúzott az apostoltól. Majd kiment a kórházból, és Marcellus utasításainak megfelelően keresgélt a táborban.

Hamarosan megtalálta az épületet, amiről az egészségügyi tiszt azt mondta, hogy ott van berendezve a tábor parancsnoksága. Amikor az ajtó felé ment, hangokat hallott az egyik nyitott ablakból. Valami azt súgta neki, hogy álljon meg, mielőtt elmenne az ablak előtt, ezért lelassította a lépteit. Ahogy ott hallgatózott, felismerte, hogy az egyik hang Damianhoz tartozik.

Rebeka becsukta a szemeit, és a torkában dobogó szívvel támaszkodott neki az épület külső falának. Már majdnem el akart futni, amikor rádöbbsent, hogy azok ketten ott bent esetleg Jákobról beszélhetnek, ezért inkább ott maradt.

– És alábecsülöd a fegyelem fenntartásának fontosságát – mondta éppen Damian. – Szükséges volt demonstrálni a hatalmammat.

– A fegyelem egy dolog, a brutalitás pedig egy másik – vetette ellene Brutus. Ha megöljük a foglyokat, hogyan folytathatjuk zavartalanul a munkát?

– A foglyok nem pótolhatatlanok. Számolatlanul tudom ideszállítani őket. És ne felejtsd el, hogy ezentúl te tartozol engedelmességgel nekem. Úgy fogod irányítani ezt a helyet, ahogy én jónak látom.

Nem Jákobról beszélnek – döntötte el Rebeka, és el akart indulni. De amikor meghallotta Brutus következő kérdését, a lábai nem engedelmeskedtek az akaratának.

– Igaz, hogy megölted annak a fiúnak az anyját Efézusban?

– Ezt meg ki mondta neked?

– Az a fiatal elítélt nő. A húga.

Damian hangjából kihallatszott a megvetés. – Te többre tartod egy elítélt bűnöző szavát az enyémnél?

– Nem – felelt neki Brutus. – Pont ezért kérdezem tőled.

– Az csak egy hisztérikus kis liba. Azon kívül pedig egyáltalán nem tartozik rád, hogy mit tettem, vagy mit nem tettem Efézusban. Végrehajtottam az uralkodótól kapott utasítást, és csak ez az, ami számít.

– Gyilkosságra szólt az utasításod?

– Az az asszony megütött egy századost – folytatta Damian most már kiabálva. – Én csak a helyszínen végrehajtottam azt a büntetést, amit úgyis kiszabtak volna rá. És ezen a szigeten is ez a törvény mostantól, Brutus. A szabályok bármilyen megsértése azonnali büntetést von maga után. Megértetted?

– Igenis... uram.

Brutus egyáltalán nem hangzott túl lelkesnek attól, hogy ezentúl Damiannak tartozik majd engedelmisséggel.

Rebeka lépések zaját hallotta, és arra gondolt, hogy Damian biztosan távozni készül Brutus irodájából. Azonnal megfordult, és elrohant onnan a tábor fő utcáján át, olyan gyorsan, ahogy csak kimerült lábaitól telt. Addig nem is lassította le a lépteit, amíg el nem hagyta az ebédlőt,

és oda nem ért ahhoz a helyhez, ahol a déli fekvésű emelkedőn elindult az ösvény felfelé a barlangjukhoz. Nagyokat sóhajtván lélegzett, amikor egy sziklának nekitámaszkodott, hogy pihenjen egy kicsit.

Lenézett, és meglátta Damiant, aki az ebédlő irányába tartott. Ki kell innen jutnom, mielőtt meglátna. A feltörő pánik legyőzte a kimerültségét, és Rebeka elkezdett felfelé mászni a sziklás ösvényen a hegyre. Nem nézett hátra, de nem hallotta, hogy bárki is követné, ezért fokozatosan lassított az iramon. A lábaiban lüktetett a fájdalom a nehéz teher alatt ma megtett több kilométernyi úttól, és feltört kezei Marcellus kenőcse ellenére is égtek.

A hegyre vezető út felénél Rebeka rádöbbsen, hogy egyedül – teljesen egyedül – tart a barlang irányába, és hirtelen iszonyatosan megrémült a gondolattól, hogy egymagában kell eltöltenie az éjszakát abban a sötét, patkányok lakta sziklaüregben.

Megfordult, és tétovázva nézett vissza a tábor felé. De milyen egyéb választása volt még? Ha mégis lemenne a hegyről...

Servius. Az öreg szolga felajánlotta, hogy keresse meg, ha valamire szüksége van. És most erről volt szó. Társaságra vágyott, olyasvalaki társaságára, akit ismert és szeretett. De nem tudta, hogy hol találhatná meg Serviust. Tegnap azt mondta, hogy a tábortól nem messze találtak egy barlangot maguknak, de ennél többet nem tudott róla.

A kórház. Marcellus kedves volt hozzá. Lehet, hogy megengedné, hogy ott aludjon az egyik ágyon az egészségügyi épületben. De ha Damian rájönne, keményen megbüntetné őt, és Marcellusnak is meg kellene fizetnie az árát annak, hogy áthágta a szabályokat. Nem kérhette meg arra, hogy vállalja ezt a kockázatot, és különben is, ha még egyszer átmenne a táboron, az egyik őr biztos, hogy meglátná. Lófrálásnak nincs helye a táborban – mondta Brutus a foglyoknak, amikor megérkeztek a szigetre. Ez egyike volt a szabályoknak, és Damian biztosan nem habozna betartatni azt Brutussal.

A nap már a horizont alján járt, a hegyre árnyékok borultak. Rebekának úgy tűnt, mintha mozgást látott volna maga mögött az ösvényen, de aztán mégis úgy döntött, hogy valószínűleg csak képzelődik, ahogy erőlködve próbált kivenni valamit a szemével a szürkületben.

Hamarosan besötétedik. Most már el kellene döntenem, hogy mit csináljak. Merre induljak el? – tűnődött magában.

Megremegett a hidegtől. A hőmérséklet gyorsan csökkent miután lement a nap. Ma reggel a barlangban hagyta a köpenyét – ezúttal szándékosan –, és most ez a ruhadarab hirtelen hatalmas fontosságot öltött a szemében. Nem pusztán azért, mert melegséget nyújtott, de ez volt az egyetlen tárgy, ami még megmaradt neki, ami a korábbi életéhez kötődött.

Mivel nem tudta, hogy mi mást is tehetne, újra a hegyoldal felé fordult, és elkezdett fölfelé mászni. Amikor biztonságban felért, bement a barlangba. Amíg még volt elég fény hozzá, bement a szűk folyosón keresztül a barlang belső helyiségébe, amit alvásra használtak, kihozta a köpenyét, és mind a három takarót. Azután visszament a barlang széles, tölcser alakú szájához. Úgy döntött, hogy ott fogja eltölteni az éjszakát, a bejárat közvetlen közelében. Nem tudta volna elviselni, hogy teljesen egyedül legyen a belső helyiségben. Olyan érzése lett volna tőle, mintha egy koromsötét sírboltba zárták volna.

Még mindig reszketve a hidegtől maga köré tekerte a köpenyét és a takarókat, majd végignézte, ahogyan feljön a hold, miközben a sötétség teljesen beburkolta a hegyet. Most már egyáltalán nem volt képes sírni. Éhes volt, mindene fáj, láza volt, és életében először, teljesen magányos.

Félt, hogy mi lesz vele, ha elalszik, így a hátával a barlang falának támaszkodva inkább ülve maradt. De minden erőfeszítése ellenére, hogy ébren maradjon, a kimerültségtől végül mégis lecsukódtak a szemei, és a mellkasára bukott a feje.

De egyszer csak hirtelen felkapta a fejét. Hát ez meg mi volt? Hallgatta az éjszaka hangjait, és mintha valami zörgést hallott volna a közelében.

A patkányok – gondolta. – Biztosan a patkányok. János Domitianusnak és Damiannak nevezte el őket, jutott eszébe, ahogy szorosabban maga köré csavarta a takarókat.

De egy pillanattal később már tudta, hogy nem a patkányok neszeznek, hanem lépések zaját hallja. Valaki belépett a barlangba. A lépésekkel egy időben a hangos zihálását is meghallotta, és alkohol szagát érezte meg a levegőben.

Ledobta magáról a takarókat, és talpra ugrott. – Ki van itt? – kérdezte rémülten, miközben azon gondolkodott, hogy vajon sikerülne-e kijutnia a barlangból, mielőtt még a betolakodó közelebb jöhetne hozzá. Vagy a barlang nagy kamrájában kellene megpróbálnia elbújni?

Esélye sem volt a döntésre. Ahogy az idegen elindult felé, megbotlott valamiben, és nekiesett Rebekának. Durva kezek ragadták meg, és nem tudott kiszabadulni a szorításukból. A férfi ugyan részeg volt, de nagyon erős.

– Maradj nyugton, és akkor nem esik semmi bántódásod.

Rebeka ebben a pillanatban ráismert a támadójára, és a félelme felfokozódott.

A férfi egy vad mozdulattal a barlang falához szorította, felemelte a tunikáját, és elhadart egy mondatot, amiben benne volt, hogy milyen bűnös cselekedetre készül. – Még van valami elintéznivalónk, Erzsébet.

Rebeka kiáltásai messze hallatszottak az éjszakában, de nem volt a közelben senki, aki felfigyelhetett volna rájuk, és kiszabadíthatta volna őt anyja gyilkosának a kezéből, aki brutálisan megerőszakolta.

János azt gondolta, hogy biztosan csak rosszat álmodik, de amikor kinyitotta a szemét, és megérezte a napfény melegét az arcán, és a korbácsütések okozta sebek égető érzését a hátán, rádöbbsent, hogy a verés valóságos volt, bár a részletekre nem emlékezett pontosan. Ágyon feküdt, és nem a barlangjuk padlóján, közel egy ablakhoz valamilyen épületben, ami valószínűleg a tábori kórház lehetett. Újra becsukta a szemét, ahogy eszébe jutott a korbács suhogása, és a küzdelem, hogy megpróbáljon felemelni a hátára egy olyan nehéz súlyt, amire képtelen volt. Patadobogás – igen, lovak is voltak ott...

Damian. Kezdték lassan felderengeni a dolgok. Damian megjelent a bányában, és nem engedte meg Jákobnak, hogy segítsen a hátára emelni a kosarát. A következő dolog, amire emlékezett, az volt, hogy hátulról megütötték. Eszébe jutott a korbács megdöbbsentő ereje, a hátába belehasító fájdalom, és hogy arccal előre beleesett a porba. Emlékezett Rebeka sikoltására, de aztán már semmi másra, mert valószínűleg elájulhatott.

A hosszú egy helyben fekvéstől elgémberedve a másik oldalára akart fordulni. – Vajon mennyi ideje lehetek már itt? – tűnődött. De nem tudta kitalálni, hogyan fordulhatna át úgy az ágyon, hogy a hátára ne kelljen feküdnie először, és nem akarta megkockáztatni az újabb fájdalmat. Anélkül is eléggé fájt a háta, ezért inkább úgy maradt, ahogy volt, és időnként kipillantott az ablakon. Nem látott semmi mozgást, de hallotta a dobogó lábak távoli zaját, ahogy a foglyok a kikötő felé tartottak, hogy kiürítsék a kosaraikat. Néhány perc múlva egy vörös tunikás férfi lépett be a kórházba. János észrevette, hogy ez a katona nem viselte a tábori örk, vagy más tábori tisztségviselők bőrből készült páncélját. Ahogy közelebb ért, János felismerte benne az egészségügyi tisztet.

– Látom, végre magadhoz tértél – mondta Marcellus. – Örülök neki.

– Milyen nap van ma? – kérdezte János rekedten.

– Vasárnap.

Az Úr napja – gondolta János. Tudta, hogy egy csütörtöki napon érkeztek meg Patmoszra. De ez vajon három nappal ezelőtt történt, vagy pedig már régebben? Fogalma sem volt róla.

– Tegnap hoztak be ide téged – válaszolta meg Marcellus a kimondatlan kérdést, majd derékig lehúzta a vékony takarót Jánosról. – Na, hadd nézzem a hátadat!

János sziszegett, ahogy Marcellus megvizsgálta, és bekente a sebeket a hátán. Egy perc múlva a csípő érzés elmúlt, és a kenőcs hűsítően csillapította az égető fájdalmat.

– Aludj egy kicsit! – mondta neki az orvos – Hozok magammal valami ennivalót, mire felébredsz, ha képes vagy enni.

– Igen, biztosan képes leszek rá – mondta János magabiztosan, majd szinte azonnal elaludt. Amikor Marcellus később visszajött, segítette Jánosnak felülni, majd odanyújtott neki egy csészényi híg zabkását, amit a foglyoknak osztottak.

– Nem sok – mentegetőzött –, de legalább életben fog tartani... Legalábbis, azt hiszem.

Fáradtan elmosolyodott. – Holnap majd megpróbálok valami táplálóbb ételt találni neked.

– Ez nagyon kedves tőled. – Amíg kiitta a felvizezett kását, János magában felmérte az egészségügyi tisztet. Marcellus nem csak hogy nem viselt páncélt, mint a többi katona, de a hadseregben szolgálókra tipikusan jellemző áthatolhatatlan belső keménységet sem érezte rajta.

– Hallottam, hogy prédikátor vagy – jegyezte meg Marcellus. – Általában nem ilyen emberek kerülnek erre a szigetre. És öregebb is vagy a legtöbb fogolynál.

– Én majdnem mindenkinél öregebb vagyok, aki csak él. Nyolcvannégy éves vagyok ugyanis. János végzett a zabkásával, és odanyújtotta a tálat Marcellusnak. Most, hogy evett valamit, kezdte magát jobban érezni. – Nem tudom, hogy az Úr miért adott nekem ilyen hosszú életet.

János gyakran gondolkodott rajta, hogy ő vajon miért volt még mindig életben, amikor a többi apostol már mind az életével fizetett azért, mert a Királyok Királyát szolgálta. Ez rejtély volt a számára, de már megtanulta elfogadni a dolgot.

– Úgy látszik, hogy elkezdtek ateistákat, úgy értem, hogy keresztényeket hozni a szigetre. Tegnap is érkezett egy csoport.

– Találkoztál már ezelőtt keresztényekkel? – kérdezte János.

Marcellus a fejét rázta.

– És azt tudod-e, hogy miért hívnak bennünket „keresztényeknek”, azaz „krisztusi embereknek”?

– Azt tudom, hogy egy Jézus nevű ember követői vagytok. Ő egy volt a sok messiásféle közül Palesztinából.

– Ő volt maga a Messiás – hangsúlyozta ki János. – A Krisztus szó azt jelenti, hogy Felkent, vagy Messiás. A Názáreti Jézus volt a mi Megváltónk, és még ma is az.

– Értem – mondta Marcellus, ahogy a gyógyszereit és az orvosi eszközeit kezdte rendezgetni az ablak alatt álló asztalon. Azok már azelőtt is rendben voltak, mielőtt Marcellus hozzájuk nyúlt volna, és János rájött, hogy az orvos csak az elfoglaltság látszatát kívánja fenntartani ezzel a tevékenységgel, amíg olyasmiről beszélgetnek, ami mindkettőjüket bajba sodorhatja. Bár Jánoson kívül nem volt más beteg a kórházban, és úgy tűnt, hogy szabadon beszélgethetnek.

– De ez a Krisztus már régóta halott.

Marcellus visszafordult János irányába. Lehet, hogy azért ment oda az előbb a vizsgáló asztalhoz, hogy az ablakon kinézve meggyőződjön róla, hogy kint sincsen senki a közelben.

– Ötven vagy hatvan éve halt meg, még mielőtt én megszülettem volna – tette hozzá.

– Hatvanöt éve, hogy egészen pontosak legyünk. Tudom, mert én ott voltam.

– Ott voltál, amikor meghalt? – kérdezte Marcellus némi hitetlenkedéssel a hangjában.

– Amikor meghalt, és feltámadt.

János egy kis szünetet tartott, hogy hatni engedje, amit elmondott. – Én személyesen ismertem Jézust. Lehet, hogy én vagyok a földön az utolsó élő személy, aki ezt még elmondhatja magáról. Persze a gyerekeken kívül. Jézus szerette a gyerekeket, és a legfiatalabb követői közül néhányan még biztosan élnek. De én az első tanítványai közé tartoztam.

Marcelluson látszott, hogy elgondolkodott valamin. – Amikor azt mondom, hogy „feltámadt”...

János fáradt volt, és fájdalmak kínozták, de nem törődött a fizikai teste gyengeségével, ahogy a szelleme mozgolódni kezdett a bensőjében. Még mindig emberek halásza volt, és ha nem téved, Marcellus lesz a következő fogása. A katona nyíltan megfogalmazott kérdései arról tanúskodtak, hogy éhes a szelleme, és János elkezdte rá kivetni a hálóját.

– Mondd csak, sok keresztre feszítést láttál már? – kérdezte az egészségügyi tisztól.

A kérdés láthatóan meglepte Marcellust, és a válasz előtt néhány pillanatra elgondolkodott.

– Láttam eleget.

– És hány túlélőt kezeltél?

– Túlélőt? Egyet sem. – Látszott rajta, hogy nem érti János kérdéseit. – A keresztre feszítés a halálos ítélettel egyenlő.

– Pontosan így van. És a katonák még meg is bizonyosodnak arról, hogy az elítélt tényleg meghalt-e. Én végignéztem, ahogy keresztre feszítették Jézust. Azt is láttam, hogy megerősítették a halálát. Az egyik katona még meg is szúrta Jézust az oldalán, és láttam, hogy a vérrel együtt víz folyt ki a testéből.

Marcellus figyelmesen hallgatta az apostolt, és még mindig várta a választ a kérdésére.

– Halott volt, és eltemették. Majd három nappal később üresen találták a sírját. Láttam, hogy a test betekeréséhez használt vászon ott volt a földön, és láttam az imasálját, amit a temetés előtt a mi szokásaink szerint az arca elé tekertek, szépen összehajtogatva letéve az egyik oldalra. És később azon az estén hirtelen megjelent abban a szobában, ahol az apostolok megszálltak. Láttam a sebhelyet a csuklóján. Ezen a helyen. – János egyik izületi gyulladástól görbe ujjával a csuklója belső oldalára mutatott, az alkarja két csontja közötti részre, pontosan a fölött a pont fölött, ahol a csontok a kézfejéhez kapcsolódtak. Ott verték bele a szöveget, amikor a keresztre felszegezték. Jézuson még mindig látszott a szögek nyoma, de ettől eltekintve nagyon is életben volt.

– Bocsáss meg, de nem vagyok biztos abban, hogy ezt el tudom neked hinni – mondta Marcellus. Látszott rajta, hogy kényelmetlenül érzi magát, de egyáltalán nem volt ellenséges.

János elmosolyodott. – Először nekünk is nehezünkre esett, hogy ezt elhiggyük. De azután eszünkbe jutottak dolgok, amiket Jézus korábban mondott, a próféciák, hogy harmadnapra fel fog támadni. Akkor persze még nem értettük, hogy mire is gondolhat.

Majd újra megjelent nekünk. És megint csak, újra. Negyven napig velünk volt a földön, és ez idő alatt több száz ember látta Őt. Majd felment a mennybe, és eltűnt a felhőkben. Ezt is a saját szememmel láttam.

Bár a vágy, hogy folytassa a bizonyoságtevést Jézus mellett, erősen fűtötte Jánost, de a beszéd kimerítette, és Marcellus észrevette ezt rajta. – Le kellene feküdnöd – mondta neki. Segített az apostolnak kényelmesen elhelyezkedni az ágyon, majd betakarta a takaróval. – Talán később még folytatni tudjuk ezt a beszélgetést.

– Számíthatsz rá – bólintott rá János, majd lehunyta a szemeit.

Már alkonyodott, amikor újra kinyitotta őket. Marcellus ott állt a közelében, és éppen egy lámpát tett le a János ágya melletti asztalra.

– Gondoltam, benézek még egyszer hozzád, mielőtt lefeküdnék. Hoztam egy kis vizet – mutatta a csészét a kezében. – Ma még nem ittál valami sokat.

János néhány gyors korttyal kiitta a vizet, és megköszönte Marcellusnak, aki ezután ismét elkezdte bekenni a sebeket a hátán.

– Látom, hogy a mostani korbácsnyomok mellett vannak rajtad régebbiek is.

– Nem ez volt az első összeütközésem a törvénnyel – mondta János tárgyilagosan. – De eddig még nem tudott megölni a Cézár. – Halkan felnevetett, majd felnyögött, amikor Marcellus az érzékeny húshoz ért a hátán.

– A sebeid szépen gyógyulnak. Egy vagy két nap múlva ki foglak engedni a kórházból.

Marcellus egy pillanatra elhallgatott, mint aki valamit fontolgat magában. – De kiírlak. Meghatározatlan időre.

– Ez mit jelent?

– Addig nem kell munkára jelentkezned, amíg én másképp nem határozok. Van bizonyos fokú szabadságom ezen a területen, és általában igyekszem nem visszaélni vele. De van olyan eset, hogy egy fogoly egyszerűen képtelen dolgozni. És te már akkor is fizikailag alkalmatlan voltál erre a munkára, mielőtt megkorbácsoltak.

János látta a haragot Marcellus arcán a pislákoló lámpa fényében, és elérzékenyült attól, hogy ennyire törődik vele. – Isten áldjon meg téged! – mondta neki.

– Hát akkor, jó éjszakát! – Marcellus felállt, hogy elinduljon, de egy pillanatig még tétovázott. – Tehetek még érted valamit?

– Igen, tulajdonképpen igen. Két fiatallal hoztak ide Efézből. Jákobnak és Rebekának hívják őket. El tudnál hozzájuk juttatni egy üzenetet, hogy jól vagyok?

Marcellus nem válaszolt azonnal, és János kezdett rosszat sejteni. – Valami baj van velük?

– Jákob már nincs a szigete

n – mondta ki végül Marcellus. – Brutus egy hajóval elküldte innen.

– Hogyan? Hát szabadon bocsátották?

– Nem – tette hozzá Marcellus gyorsan. – Arra ítélték, hogy egy római hadihajón evezzen. Ma korán reggel vitték el.

János szíve elnehezedett. – De hát miért?

– Miután Damian megkorbácsolt téged, azaz, amikor megsérültél – igazította ki magát gondosan Marcellus –, Jákob egy kővel megdobta Damian parancsnokot. A kő olyan erővel találta el, hogy leesett a lováról. Csak elájult, és nem halt meg, így Jákobot nem ítélték halálra. De most a kőbányában való dolgozás helyett áthelyezték evezősnek egy hadihajóra.

Jánosnak eszébe jutott, hogy Jákob már a kőbányában eltöltött első napjukon is neki akart ugrani az egyik felügyelőnek. Másodszorra már nem volt, aki megállítsa őt, és pont Damiannal sikerült összeakaszkodnia. János nagyon is tisztában volt azzal, hogy milyen nehéz visszatartani az embernek az indulatait, különösen, ha ilyen igazságtalanságokkal kerül szembe. Régebben ő maga is ilyen volt, sűrűn kitörő mérge miatt kapta a Mennydörgés Fia” becenevet.

– És mi van Rebekával? – A Rebeka biztonságáért való kínzó aggodalom hirtelen elfeledtette vele a Jákob sorsa miatt érzett szomorúságát. Jákob nélkül a lány egészen egyedül maradt tegnap éjszakára a barlangjukban.

– Tegnap késő este találkoztam vele – mondta Marcellus. – Itt a kórházban. Te még akkor eszméletlen voltál. A bátyjával akart beszélni, mielőtt elviszik a szigetről. Próbáltam lebeszélni róla, de nem hagyta magát eltántorítani. De azt már nem tudom, hogy sikerült-e engedélyt szereznie, hogy láthassa a testvérét. Bár nem tartom nagyon valószínűnek.

Egy pillanatra mindketten elhallgattak. János azon gondolkodott, hogy vajon hogy tudott Rebeka Jákob nélkül dolgozni a kőbányában, hiszen ugyanúgy, mint neki, a lánynak is Jákob emelte a hátára a tele kosarat minden egyes alkalommal. Vajon most hogyan boldogult vele? Elképzelte, amint munka után egyedül és védtelenül felgyalogol a hegyre. Rebeka valószínűleg soha nem volt még egyedül egész eddigi életében, ahhoz volt hozzászokva, hogy mindig szerető családtagok és barátok vették körül.

– Meg kell találnom – közölte hirtelen Marcellussal. Mindkét kezével belekapaszkodott a kórházi ágy fából készült korlátjába, és lassan felhúzta magát. – Hol van a tunikám?

– Nem mehetsz el...

– Alsóneműben nem is, semmiképpen. – Amint felállt, és megtett néhány lépést a helyiségben, máris erősebbnek érezte magát. – Mi történt a ruháimmal?

– Elküldtem őket kimosatni. De szó sem lehet róla, hogy elmenj innen! Egyáltalán nem vagy abban az állapotban, hogy bárkinek is a keresésére indulj.

– Pont ez az, amiről szó sem lehet! Valakinek muszáj megtalálnia Rebekát. Nem szabad teljesen egyedül hagyni ezen a helyen! – János felemelte reszketős hangját, ahogy ezt mondta.

Marcellus úgy nézett rá, mint aki biztos benne, hogy megőrült.

– Lehet, hogy tényleg őrült vagyok – gondolta az öreg apostol. De hirtelen már semmi kétsége sem maradt afelől, hogy Rebeka nem egyszerűen csak meg van ijedve, hanem egyenesen halálos veszedelemben forog.

– Megpróbálom megkeresni – mondta végül Marcellus. – Lehet, hogy még az ebédlőben van – mondta nem túl reményt keltően, ahogy kinézett az ablakon a lassan sötétedő táborra. Megfordult, és intett Jánosnak, hogy feküdjön vissza az ágyába. – Maradj nyugton! Mindjárt visszajövök.

János leült az ágy szélére, és a kezeibe fektette a fejét. Buzgón imádkozott, amíg Marcellus visszatértére várt, de az erős rossz érzéstől csak nem tudott megszabadulni.

Néhány perccel később Marcellus komor arccal lépett be az ajtón. János kérdően nézett fel rá.

– Az ebédlőben néhány munkás kivételével már nem volt senki. Minden fogoly elment már.

Marcellus nekitámaszkodott az asztalnak, messzire eltolva magától a tálka formájú lámpát.

– De senki sem emlékezett, hogy látta volna ma az újonnan érkezett női elítéltet.

János szomorúan megrázta a fejét. – Attól tartok, hogy történt vele valami.

Megremegett, de nem tudta, hogy vajon a félelemtől-e, vagy pedig azért, mert alsóneműben üldögélt egy nyitott ablak közvetlen közelében.

– Meg fogsz fázni az éjszaka hűvös levegőjétől! – figyelmeztette szelíden Marcellus. Segített neki lefeküdni, majd becsukta az ablakot. – Én is aggódok Rebeka miatt – ismerte be. – De ma este már túl sötét van ahhoz, hogy a keresésére induljunk. Reggel megnézem, hogy ott van-e az ebédlőben, és ha nem jelentkezik munkára, majd átgondolom, hogy mit is tehetnénk.

Az orvos odament egy szekrényhez, és kivett belőle még egy takarót Jánosnak. – Lehet, hogy Rebeka a többi efézusi fogollyal van együtt – vetette fel. – Ismer valakit közülük?

– Igen. – János felvidult a gondolattól. – Ismeri a keresztényeket, akiket velünk együtt tartóztattak le. Sokan közülük háztartási alkalmazottak voltak a családjánál.

De amikor Marcellus elment, és János próbált elaludni, a legvadabb félelmek támadták meg újra. Általában nem volt különösebben hajlamos az aggodásra, ezért azt gondolta, hogy ennek a kínzó rossz előérzetnek biztosan megvan a maga oka. Tudta, hogy Rebeka egyedül van, és hogy segítségre lenne szüksége, de ebben a pillanatban egyáltalán semmit sem tudott tenni érte.

– Mennyei Atyám! A Te szeretetedre bízom Rebekát – imádkozott. Tartsd rajta a kezedet, kérlek, bárhol is legyen!

Róma, izgalom, kaland. Naomi hátravetette a fejét, és engedte, hogy a tengervízből felszálló cseppek benedvesítsék az arcát. Hosszú, vörösbarna haját a háta mögé fújta a szél, ahogy a Merkúr gyorsan szelte a vizet. Napkeltekor indultak el, így nem akarta azzal vesztegetni az időt, hogy dús fürtjeit feltűzze abba a bonyolult frizurába, ahogy általában viselte a haját. Pillanatnyilag egyáltalán nem érdekelte, hogy néz ki, az apján és a személyzetén kívül senki sem volt a hajón, akinek imponálhatott volna, ők pedig nem voltak méltóak az erőfeszítésre.

Vidáman felnevetett, de a nevetés hangját elnyelte a szél, és a tenger mormolása. Naominak most semmi egyéb nem számított, csak az, hogy úton volt Róma felé, hogy megtudja, mit is tartogat neki az élet a fővárosban.

Csak azt bánta, hogy nem két nappal korábban indultak el, mint ahogy eredetileg tervezte. Pénteken beszélt először Kaesoval, de a csökönyös öreg tengerészkapitány ragaszkodott hozzá, hogy magától Ábrahámotól kapjon utasítást, mielőtt bármilyen előkészületet is tenne az indulásra. Azon az estén, amikor az apjával való konfrontálásra készült, mindenféle érvekkel akart neki előhozakodni. De mint kiderült, legtöbbjükre nem volt semmi szükség. Az apja már eldöntötte, hogy fellebbezni fog a császárnál – ahogy ezt Naomi is feltételezte –, és bár Ábrahám nem fogadta túl telkesen a hírt, hogy ő is elkísérné Rómába, végül azért csak beleegyezett.

– És tölem akár egy szenátorhoz is férjhez mehetsz, ha az tesz boldoggá téged – mondta helytelenítő hangon.

– Hát persze, hogy boldoggá tesz majd! – Naomi arca az izgatott várakozás lázában égett.

– Van még néhány ismerősöm a szenátorok között, és majd bemutatlak egy pár embernek, amíg Rómában leszünk.

– Köszönöm, apa! – válaszolta Naomi meglehetősen tartózkodóan. Erre egyáltalán nem lesz szükség – gondolta. Nem bízott abban, hogy az apja megfelelő férjet tudna neki találni, és azt pedig különösen nem akarta, hogy a családja vallásos meggyőződése árnyékot vessen a férjhez menési esélyeire. Biztos volt benne, hogy egy lendülettel be tudja majd venni Rómát, és hogy a megérkezésük után néhány napon belül össze fog találkozni egy gazdag, házasságra készülő szenátorral, és akkor már csak ellenállhatatlan vonzóerejét kell bevetnie ahhoz, hogy a hön áhított karikagyűrű végre felkerüljön az ujjára.

– Tudom, hogy te a fellebbezéssel leszel elfoglalva – mondta az apjának. – Nem szeretném elvonni róla a figyelmedet.

Ábrahám hitetlenkedve nézett rá, mintha belelátott volna a gondolataiba. De egyáltalán nem érdekelte, hogy mit gondol az apja, amíg nem gördít akadályokat annak az útjába, hogy Rómába mehessen.

De a fellebbezésnek lehet, hogy van értelme – gondolta. Bár neki semmiféle érdeke nem fűződött ahhoz, hogy a fanatikus bátyja és a húga kiszabaduljon az Ördög-szigetről, az látszott, hogy apjának ez minden vágya. Úgy tűnt, hogy Ábrahámot pillanatnyilag csak ez tartja életben. A Cézárnak van hatalma arra, hogy megsemmisítsen egy ítéletet, így természetes, hogy valaki az apja társadalmi helyzetében, személyes kihallgatást kérjen a császártól.

Naomi elhatározta, hogy amint újra férjhez megy, nem igazán fogja tartani a kapcsolatot a családjával. Ugyan megpróbál majd szívélyes viszonyban maradni az apjával, de csak tisztos

távolságból. Nem akarta Ábrahámot teljesen elidegeníteni magától, hiszen ő volt a családban a legidősebb gyermek, és hatalmas örökség várt rá. Azt feltételezte, hogy bár az apja biztosan nem akarná ráhagyni a hajózási vállalatot, de most, hogy Jákob kikerült a képből, és azzal, hogy Péter nem képes rá, hogy átvegye az ügyeket, az lett volna a logikus, hogy Ábrahám idősebbik lányát válassza utódjául. Naomi pedig szilárdan eltökélte magában, hogy ő majd tesz róla, hogy ez így is történjen.

Miután apja bejelentette, hogy Rómába mennek, Naomi az utána következő két napot pakolással és tervezgetéssel töltötte. Szombaton, amíg Ábrahám a bankárját kereste fel, Kaeso pedig készleteket vásárolt az útra, Naomi elment egy rabszolgaárverésre. Júlia segítségével megvett egy testvérpárt, egy fiút és egy lányt, akik eredetileg Egyiptomból származtak. Fiatalok, vonzó külsejűek, erősek és egészségesek voltak, és láthatóan erős akaratúak is. Lepidus és Fulvia életük nagy részében Rómában éltek. Amikor a gazdájuk úgy döntött, hogy eladja őket, inkább megszöktek, mintsem hogy el kelljen válniuk egymástól. Végül mégis elfogták őket, és mielőtt Efézusba kerültek volna, már kétszer cseréltek gazdát. Naomi még felárat is fizetett, hogy együtt vehesse meg őket, de valahogy vonzotta durcás jóképűségük, és azt gondolta, hogy még a hasznára válhat, hogy a testvérek Rómában nőttek fel.

Vasárnap reggel Naomit előntötte a méreg, amikor meglátta a villába érkező keresztényeket. Félrehívta az apját az egyik sarokba.

– Azt hittem, hogy ma elutazunk. Mit akarnak itt ezek az emberek? – kérdezte nyilvánvaló bosszúsággal a hangjában.

– Majd holnap reggel kihajózunk – válaszolta Ábrahám. – Ez ma az Úr napja, és mi istentiszteletet fogunk tartani. – Nyugodt mozdulattal lefejtette a lánya kezét a karjáról, és elment üdvözölni a vendégeit.

Naomi nem csak a késedelem miatt aggódott, hanem egyébként sem értette a dolgot. Ezért néhány perc múlva követte a csoportot az oszlopcsarnokba. Egy boltíves folyosó falának támaszkodott, és bizonyos távolságban megállt a kertben ülő hívőktől. Körülbelül tizenöt ember gyűlt most össze, sokkal kevesebben voltak, mint általában szoktak. De ez persze érthető volt, hiszen az állandó résztvevők nagy részét az Ördög-szigetre száműzték. Észre vette, hogy Galen is ott van, aki nagyon szomorúnak látszott, most, hogy Rebeka nem lehetett ott mellette.

Az apja felállt, hogy mondjon valamit a gyülekezetnek.

– Tegnap – kezdte Ábrahám a beszédet – megkértem Quintust, hogy szóljon azoknak a keresztényeknek, akiket nem hurcoltak el Efézusból, hogy jöjjenek el ide a villába az istentiszteletre, ahogy vasárnaponként máskor is szoktak, bár a körülmények messze nem olyanok, mint amilyenekhez hozzászokhattunk.

Megállt, és megköszönte a torkát. – Köszönöm, hogy eljöttetek.

– Nem voltunk biztosak abban, hogy jól cselekszünk, ha a történetek után eljövünk – jegyezte meg valaki. – De Quintus azt mondta, hogy a szívedből megtértél.

– Igen, így van.

Néhányan helyeslően suttoztak, de egy idősebb férfi felállt, és nekitámadt Ábrahámnak.

– Azért, mert te rossz példával jártál elől – kezdte éles hangon –, néhány a hitben nem eléggé erős testvérünk is bemutatta az áldozatot a császárnak, és ezért a pokol tüzébe fognak kerülni. Mi hasznuk származhat már nekik abból, hogy te megtértél a bűnödből?

Quintus felállt, és csendesen a férfi vállára helyezve a kezét megpróbálta rábírní, hogy üljön vissza a helyére.

Naomi nézte, hogy az apja lehajtja a fejét, és láthatóan mélyen fel van dűlva.

– Igazán szörnyen sajnálom – szólalt meg egy kis idő múlva Ábrahám –, hogy az én bűnöm másokat is tévútra vezetett. Ennek a szégyennek a terhe a sírig el fog kísérni.

Felemelte a fejét, komolyan ránézett a gyülekezetre, és elkezdett beszélni. – Meg akarom vallani a bűnömet ma előttetek, és azt akarom elmondani, hogy megtértem belőle. Kértem, hogy Isten bocsásson meg nekem, és kérem, hogy bocsássatok meg ti is, testvérek!

Könnyek gördültek le az arcán, miközben folytatta. – És azt is kérni szeretném, hogy imádkozzatok értem, most, hogy Rómába megyek, hogy közbenjárjak Jákobért és Rebekáért, és szeretett apostolunkért. Imádkozzunk azokért a keresztyényekért is, akiket Patmosz szigetére száműzték! Hallottam, hogy a közeli városokban is hasonló dolgokon kell átmenniük a hívőknek, és hogy Jézus sok követőjét száműzték, mert nem voltak hajlandóak bemutatni a kötelező áldozatot.

Naomi undorral figyelte az apja érzelemkitörését. Felnőtt férfi, és úgy sír, mint egy kisgyerek. És a hirtelen páfördulása is zavarba hozta, és aggódott, hogy bajt hozhat a családjára, ha a hatóságoknak valahogy a fülébe jut, hogy Ábrahám visszatáncolt a császárnak tett hűségnyilatkozattól. Amikor az apja leült, Naomi otthagya az istentiszteletet, és felment a szobájába. Nem akart ott lenni, amikor a gyülekezet elkezdi dicséreteket énekelni, mert attól mindig felállt a szőr a hátán.

Most, hogy ott állt a Merkúr fedélzetén, és belenevetett a szélbe, Naominak eszébe jutott a tegnapi istentisztelet, és az apja nyilvános megvallása. Gondosan elraktározta a jelenetet a fejében, hátha jól jöhet még valamikor. Fel fogom használni ellene, ha szükséges – gondolta. Ha alkalma nyílna rá, hogy valahogy az uralkodó tudomására hozza, hogy Ábrahám nyilvánosan bűnnek ítélte azt, hogy bemutatta a császárnak szóló kötelező áldozatot, akkor nemcsak hogy nem engednék szabadon Jákobot és Rebekát, de valószínűleg még az apját magát is börtönbe vetnék ezért.

Naomi végighúzta a kezét apja magánhajójának sima és fényesre tisztított korlátján, és keserű lett tőle a szája íze. Ábrahám neki nem akarta biztosítani a gyaloghintó „fényűzését”, de erre az úszó luxuspalotára bezzeg nem sajnálta a pénzt! Mindig azt hangoztatta ugyan, hogy erre a hajóra szüksége van a vállalkozáshoz.

De ha börtönbe kerülne – gondolta Naomi –, a vállalatot én irányíthatnám, ezzel a hajóval egyetemben.

.oOo.

Amikor János másnap reggel felébredt, Marcellus már ott állt az ágya mellett.

– Hoztam neked egy kis ennivalót a tiszti étkezdéből – mondta a katonaorvos, és egy tál pörköltet – amiben nagydarab húsok is voltak, ahogy János látta, amikor rápillantott – meg egy kerek kis kenyeret tett le a vizsgálóasztalra.

Az apostol elmosolyodott, amikor meglátta, hogy egy fémkanál nyele látszik ki a fatálból, amiben a pörkölt van. – Nem félsz, hogy megpróbálom kiszúrni a szemedet azzal a fegyverrel?

Marcellus elvigyorodott, amikor leesett neki, hogy János a kanálra gondol. – Azt hiszem, ha arra kerülne a sor, akkor még le tudnák fegyverezni.

A helyiség másik végéből hozott egy széket, és az asztal mellé állította, hogy János ülve ehessen.

– Elmegyek, és megpróbálom megkeresni Rebekát az ebédlőben, amíg te eszel – mondta Jánosnak.

– Köszönöm – válaszolta az apostol. Hálás volt az ennivalóért is, és Marcellus törődéséért is. Az egészségügyi tiszt volt az egyetlen felcsillanó reménysugár ezen a találóan elnevezett helyen, ami tényleg magának az ördögnek a szigetének bizonyult egyébként. Bár Marcellus nem volt keresztény – legalábbis egyelőre még nem –, az apostol tudta, hogy az orvost Isten helyezte erre a helyre, hogy az ő rendelkezésére tudjon állni a szükség órájában.

A pörkölt nem volt egy konyhai remekmű, de a foglyok ételéhez képest lényeges előrelépésnek számított, és János érezte, hogy visszatér az ereje tőle. Napok óta ez volt az első alkalom, hogy tápláló ételhez jutott. Marcellus még nem ért vissza, mire végzett az evéssel, ezért felállt, kinyújtózta a lábait, majd sétált egy kicsit.

Az egészségügyi részleg egy nagy, téglalap alakú helyiség volt, két ablakkal, egy-egy ablak volt a bejáratú ajtó mindkét oldalán, az ajtó pedig az egyik falnak pont a közepén helyezkedett el. Húsz kórházi ágy sorakozott a helyiség hosszanti oldalain elhelyezve, tíz az ajtó egyik oldalán, és tíz a másikon. Az épületet biztosan itt is olyannak építették fel, mint ahogy a kórházakat általában szokták a hadseregben – gondolta János. Egy csatamezőhöz közel a sebesültek ápolásához valószínűleg több ilyen épületre is szükség lenne, de itt a szigeten egy ekkora helyiség túl nagyknak bizonyult, ezért az ágyak üresen tátongtak. János halványan ugyan emlékezett rá, hogy Marcellus mintha kezelt volna egy másik beteget is tegnap, amikor ő álom és ébrenlét határán lebegett. A fogoly keze összezúródott, amikor ráesett néhány szikladarab. De Marcellus biztos elengedte a kezelés után, mert az éjszakát már nem töltötte bent a kórházban.

A járkálástól János még erősebbnek érezte magát. Megköszönte Istennek, hogy megóvta az életét, és ismét kérte az Atyát, hogy mutassa meg, hogy miért küldte Patmoszra. Lehet, hogy csak azért, hogy Marcellusnak bizonyosságot tegyen, és János már ezt is megfelelő oknak találta volna. De úgy érezte, hogy valami más, valami sokkal fontosabb dolog miatt került ide. Türelem – emlékeztette magát. – Mindennek megvan a maga rendelt ideje.

Rebekáért is imádkozott, és azért, hogy Marcellusnak sikerüljön megtalálnia a lányt. Az orvos már hosszabb időt töltött távol, mint amennyi idő alatt János feltételezése szerint meg lehetett volna nézni az ebédlőt, és ez valahogy vészjósló volt.

Amikor Marcellus végül visszajött, az apostolnak csak egy pillantást kellett rá vetnie ahhoz, hogy lássa, rossz híreket hozott.

– Rebeka nem volt ott az ebédlőben – erősítette meg Marcellus a rossz érzését. – Az ebédlő előtt állva végignéztam, ahogy a foglyok a kőbánya felé indulnak. Rebeka nem volt közöttük.

Az egészségügyi tiszt leült a székre, János pedig visszament az ágyához.

– Az, hogy ott ácsorogtam, nyilvánvalóan gyanús lehetett, – folytatta – mert Brutus egyik fő szárnysegédje odajött hozzám, és megkérdezte, hogy mi dolgom van ott. Gyorsan átgondoltam, hogy mit is mondjak, majd azt közöltem vele, hogy szerettem volna látni, hogy van az egyik fogoly, akit szombat este a kórházban kezeltem. Azt mondtam neki, hogy a fogoly megsérült, és hogy visszarendeltem kezelésre, de nem jelent meg, és csak tudni szerettem volna, hogy mi van vele, majd megrántottam a vállamat, mint akinek nem is fontos ez az egész.

– Tudod, azért nem volt teljesen hazugság, amit mondtam – tette hozzá Marcellus zavartan.

– Rebeka tényleg járt szombaton a kórházban, és voltak rajta sérülések is, hiszen vérzett mindkét keze és lába, és le is kezeltem a sebeit. De látszott rajta, hogy a szíve is össze volt törve, és az sokkal rosszabb állapotban volt, mint a fizikai teste...

Marcellus előrehajolt a széken, és a térdén könyökölt, amíg Jánoshoz beszélt. Egy pillanatra elhallgatott, és lecsüggesztette a fejét. János sürgette volna, hogy folytassa, de érezte, hogy nem lenne bölcs dolog megszólalnia. Marcellusnak vagy eszébe jutott valami, vagy egyszerűen csak megpróbálja végiggondolni a dolgokat, és az apostol úgy érezte, hogy ehhez biztosan időre van szüksége.

– De azt hiszem, nem sikerült meggyőződnöm a szárnysegédet, hogy nem is érdekel igazán a dolog, mert tudni akarta a fogoly nevét, én pedig vonakodva ugyan, de megmondtam neki. Odamentünk a nyilvántartókhoz, és átnéztük a feljegyzéseket.

Marcellus felemelte a fejét, és megint ránézett Jánosra. – Rebeka sem tegnap, sem ma nem jelentkezett munkára.

Jánosnak összeszorult a szíve. Újult erővel tört rá a tegnapi torokszorító aggodalom. Valami nagyon nincs rendben.

Marcellus felállt, és a műszereivel babrált az asztalon, miközben kinézett az ablakon.

– A szárnysegéd tajtékozott, amikor meglátta, hogy Rebeka két napja hiányzik a munkából. „Én tudom, hogy ki az a lány.” – mondta nekem. „A húga annak a bajkeverőnek, akitől tegnap szabadult meg Brutus. Már látom, hogy ezek a keresztények csak bajnak vannak itt.” – ordította.

Marcellus bocsánatkérő pillantást vetett Jánosra, azt sugallva, hogy egyáltalán nem ért egyet a szárnysegéd meglátásával.

– Azt is mondta, hogy azonnal kiküldenek egy felderítő csapatot, hogy megkeressék Rebekát. „Meg fogjuk találni.” – biztosított róla. Marcellus megint tétozva állt egy pillanatra, miközben újra csak kinézett az ablakon. – És amikor megtalálják...

– Akkor mit csinálnak vele? – ösztökélte János Marcellust a folytatásra.

– A szárnysegéd azt mondta, hogy ha meghalt, akkor eltemetik. De ha életben van, akkor viszont megbüntetik.

Az orvos egy pillanatra behunyta a szemét, mintha már a gondolat maga is fájdalmat okozna neki.

– Általában súlyos megkorbácsolással szokták büntetni ezt a vétséget. Akár harminckilenc korbácsütésre is ítélik. Példát kell statuálni a többi fogolynak.

– Nekünk kell először megtalálnunk Rebekát! – ugrott fel János az ágyról. – Vagyis – javította ki magát – nekem kell megtalálnom. Nem élhetek vissza tovább a kedvességeddel. Komoly bajba is kerülhetsz, ha megpróbálsz segíteni nekem.

Marcellus rábólintott. – Igen, így van. De nem engedhetem meg, hogy egyedül indulj a keresésére! Meglepően gyorsan gyógyulsz a korodhoz képest, de még nem mondanám, hogy teljesen rendbe jöttél.

– Isten ad nekem elég erőt ahhoz, hogy megtegyem, amit tennem kell – válaszolta az apostol eltökélten. – De abban segíthetnél, hogy keresel nekem valami ruhát.

Marcellus a bejárat ajtóval szemben lévő ajtón át bement egy másik helyiségbe. Az irodája lehet ott, vagy talán a szálláshelye – feltételezte János.

Az orvos hamarosan visszajött, és magával hozta azt a tunikát, amit az apostol akkor viselt, amikor elfogták. Tiszta volt, és szépen össze volt hajtogatva.

– Ez talán a megbízatásomhoz kapcsolódó egyetlen luxus, hogy van, aki megcsinálja helyettem a mosást – jegyezte meg Marcellus. – A legtöbb fogoly belehal a nehéz munkába a szigeten, de időnként olyan is megtörténik, hogy néhány elítélt már úgy megöregszik, vagy annyira legyengül, hogy tovább már nem alkalmas arra, hogy a kőbányákban dolgozzon. Az ilyenek végzik el a tábor körüli munkákat – magyarázta el. – Az egyenruháimmal együtt küldtem el kimosatni a tunikádat.

Marcellus gyorsan megvizsgálta János hátán a sebeket, mielőtt az apostol felvette volna a tunikát.

– Nagyon jó – motyogta az orra alatt. – Kezdenek bezárulni a sebek.

Hála Istennek, nem új tunika volt rajtam – gondolta János, ahogy áthúzta a ruhadarabot a fején. Az új szövésű anyag keménysége rosszul esett volna a sebes hátának, de ez a tunika már olyan sokat volt mosva, hogy nem csak kifakult, de az anyag is elvékonyodott.

Amikor elkészült az öltözködéssel, János Marcellus felé nyújtotta a kezét, hogy köszönetet mondjon neki, és hogy elköszönjön tőle. A férfi hosszasan nézett rá, és nem fogadta el a kinyújtott kezét. Végül megszólalt: – Lehet, hogy ezzel borotvaélen táncolok, de segíteni akarok neked megkeresni Rebekát. Nem ismered a tábort, és különben is tilos a foglyoknak egyedül sétálgatniuk a tábor területén.

– Nem hinném, hogy Rebeka itt lenne lent a táborban – mondta János lassan. Van egy olyan érzésem, hogy visszament a barlangunkba. Ott keresném először. Szerintem vagy túlságosan fél kijönni onnan, vagy pedig túlságosan beteg ahhoz, hogy elhagyja a barlangot.

– Akkor engedd, hogy én egyedül keressem meg! A sok mászás amúgy sem tenne jót neked, és ha Rebeka tényleg a barlangban van, és tényleg beteg, segítség nélkül amúgy sem tudnád lehozni ide.

– Biztos, hogy segíteni akarsz? De miért?

– Az első kérdésre „igen” a válasz. De a második kérdésre csak akkor fogok válaszolni, ha már visszaértem ide.

– Az úton is elmondhatod. Veled megyek, hogy megmutassam, merre van a barlang. Magadtól sohasem találnál oda – mondta János, majd elmosolyodott, bár valamiféle megbánás volt a mosolyában.

– Nem tudom, hogy mi üthetett akkor belém, de pont az ellenkező irányba indultunk el barlangot keresni, mint a többiek. Elég sokáig gyalogoltunk felfelé a hegyoldalon, mire találtunk egy barlangot. Gyönyörű onnan a kilátás, és eléggé távol esik mindentől, ezért olyannak éreztük a helyet, mintha csak a miénk lenne. Arra gondoltam, hogy Jákob és Rebeka ott talán jobban fogja magát érezni, mint egy másik barlangban mindenféle alja népséggel összezárva.

Marcellus elismerően bólogatott, ahogy János folytatta. – De a dolog hátránya az, hogy ha Rebeka a barlangban van, és tényleg beteg, vagy megsebesült, senkihez sem fordulhat segítségért. Teljesen egyedül lenne ott fent.

– Jobb lesz, ha indulunk! – sürgette Marcellus. Biztos vagy abban, hogy bírni fogod az utat?

– Nem, nem vagyok benne biztos, de eltökéltem magamban, hogy megpróbálom. És Isten segítségével, no meg a tiédde, sikerülni is fog.

Mivel már elkezdődött a munka a kőbányában, a tábor központi része szinte teljesen kihalt volt. Az apostol és az egészségügyi tiszt úgy mentek keresztül a táboron, hogy senki sem vette észre őket, és amikor elmentek az ebédlő mellett, János a hegy déli oldala felé mutatott.

– Arra! – adta meg az útbaigazítást.

Még nem másztak fel túl magasra, amikor János megállt, és körülnézett.

– Jól vagy? – kérdezte Marcellus.

– Igen, csak sokkal könnyebb volt felfelé mászni, amikor még megvolt a botom. Jákob találta nekem a legelső napon, és nem tudom, hogy mi lett vele. Biztosan a kőbányában keveredhetett el valahová.

– Körülnézek, hátha találok valamit – mondta Marcellus.

– Nem, nem. Menjünk csak tovább! – felelte János. – Csak tartsd nyitva a szemed, hátha találsz egy masszív, hosszú ágat.

– Hát te aztán szívós egy öregember vagy! Igazán nem adod fel egykönnyen! – fejezte ki az elismerését Marcellus, ahogy újra nekivágtak a hegyoldalnak.

János ráncos arca felderült. – Hát nem! Tényleg nem! – kacagott egyet.

Körülbelül félúton megálltak pihenni, hogy János egy kicsit kifújhassa magát. A háta megint égetően fájt a megerőltetéstől, és az apostol tudta, hogy természetfölötti erő segíti őt abban, hogy feljusson a hegyre. Saját erejéből soha nem lenne rá képes, akármennyire is nem feladós fajta.

Amíg János leült pihenni, Marcellus talált neki egy vastag ágat, ami megfelelő volt botnak a mászáshoz. Ahogy lehúzogatta róla a vékony ágakat és a leveleket, megszólalt: – Ami pedig a második kérdésedet illeti...

– Kíváncsi voltam, hogy mikor térünk már újra vissza rá.

– Van egy lányom – mondta az orvos, és a kezében tartott ágat tanulmányozta. – Olyasmi korú lehet, mint most Rebeka.

– Ő most hol van? – érdeklődött János.

Marcellus megrázta a fejét. – Nem tudom. Hat éves kora óta nem láttam.

Tovább dolgozott a boton, olyan gondosan, mintha egy beteget operálna. Amikor végzett vele, odanyújtotta Jánosnak, és nekitámaszkodott egy fa törzsének.

– Egyáltalán nem akartam megházasodni, nem akartam magamnak családot. A család nem igazán összeegyeztethető a katonai élettel. De szerelmes lettem egy lányba, amikor Kappadokiában állomásoztunk, aki teherbe esett, ezért összeházasodtunk. Engem ezután elküldtek háborúzni, és a kislányom már majdnem egy éves volt, amikor először láttam. Micsoda szépséges kis teremtmény volt! – mondta vágyakozással a hangjában.

János látta Marcellus arcán, hogy mennyire felkavarták az emlékek.

– És mi történt a családdal? – kérdezte az apostol gyengéden.

– A hadsereg szétzilálta. A feleségem nem tudta tovább elviselni a hosszú távolléteket. Több időt töltöttem távol, mint amennyit otthon voltam, és egyszer csak már nem volt többé otthon, ahová hazamehettem volna. Lívia – így hívják a lányomat – negyedik születésnapja után nem sokkal megint csatába küldtek. Mire több mint két év után visszajutottam Kappadokiába, a kislányom már egy másik férfit hívott papának. A feleségem elvált tőlem, és férjhez ment máshoz, amíg én a Birodalom dicsőségéért harcoltam valahol.

– Nem is igazán hibáztatom őt ezért – mondta Marcellus szomorúan. – Nem voltam ott, amikor szüksége lett volna rám, és nem tudtam jó apja lenni Líviának. Ezt bánom a legjobban, hogy nem láthattam felnőni a lányomat.

– Azóta nem is láttad?

– Nem. Úgy gondoltam, jobb, ha hagyom, hogy éljék a saját életüket, és újabb megbízatásért folyamodtam. Mire észbe kaptam, a világnak már egy másik részében találtam magamat, és azóta sem voltam Kappadokiában.

Marcellus elrugaszkodott a fától, és János felé nyúlt, hogy felsegítse.

– Régen történt mindez, és nem is nagyon szoktam gondolni rá – folytatta. – De Rebeka valahogy előhozta bennem a családommal kapcsolatos gondolatokat. Felnézett rám a nagy, barna szemeivel, remegett az ajka a visszafojtott sírástól, és azon erősködött, hogy neki muszáj megtalálnia a bátyját. Látszott, hogy nagyon kötődik Jákobhoz.

– És az is látszott rajta, hogy jó házból való, és nem tudtam megállni, hogy ne gondolkodjam el azon, hogy milyen lehet a családja. És amikor elképzeltem, hogy mi lenne, ha az én lányom lenne egy ilyen pokoli helyen... – Marcellus nem is fejezte be a mondatot, csak ingerülten a tábor felé intett, majd megfordult, és elindult felfelé a hegyen.

– Azt kérdezted, hogy miért vállalom fel annak a kockázatát, hogy segítek neked. A válasz: Líviáért.

A két férfi csendben mászott tovább. János látta már, hogy micsoda mély seb van új barátja szívében, és Marcellus most megtisztelte őt azzal, hogy elmondta neki.

Most hosszabb ideig tartott az apostolnak felmászni a hegyre, mint néhány napja. Elgyengült és remegett, mire felértek a barlanghoz. Leült a barlang szájánál, és zihált, amíg Marcellus bement a barlangba, majd gyorsan újra ki is jött belőle. – Senki sincs benn. – jelentette.

– Nézd meg a barlang másik helyiségében is! – kérte János két gyors levegővétel között. – Körülbelül harminc méterre, balra találsz egy folyosót. Azon keresztül lehet bemenni a barlang nagyobbik kamrájába, ahol aludtunk.

Marcellus ezúttal hosszabb ideig volt távol, és amikor visszajött, Rebeka takaróba csavart alakja volt a karjában.

– Valaki jól elbánt vele – szólt oda Jánosnak. – Bent túl sötét van. Fényre van szükség a munkámhoz.

Letérdelt, és óvatosan lefektette Rebekát a barlang bejárata elé. – Az istenekre... – káromkodta el magát, amikor meglátta, hogy a lány milyen állapotban van.

János közelebb ment, hogy jobban megnézze Rebekát, és a látványtól minden vér kifutott az arcából. A lány arca tiszta kék és zöld volt, az ajkai be voltak repedve, és fel voltak dagadva, és János mintha egy harapás nyomát is felfedezni vélte volna a nyakán. Marcellus megpróbálta levenni róla a takarót, hogy a teste többi részét is megvizsgálhassa, de Rebeka kétségbeesett tiltakozással a szemében szorította azt magához.

– Eszméleténél van – súgta oda az orvos Jánosnak –, de egy szót sem sikerült kihúznom belőle. Gondoltam, hátha itt kinn a világosban rám ismer.

Gyengéden megfogta a lány kezét. – Rebeka! Én vagyok az, Marcellus, az egészségügyi tiszt. Emlékszel rám?

Rebeka nem válaszolt.

– Megsérültél, és meg kellene vizsgálnom téged. Megengeded, hogy levegyem rólad a takarót?

Rebeka még mindig nem reagált.

János még közelebb húzódott, hogy a lány is láthassa.

– Én vagyok az, Rebeka. János apostol. Mi történt? Ki tette ezt veled?

Amikor meghallotta János hangját, Rebeka felé fordította a fejét, és csendesen elkezdett sírni. Egy kis idő múlva már nem szorította tovább görcsösen a takarót, és engedte, hogy Marcellus levegye róla.

Mindkét férfinak elállt a lélegzete attól, amit látott. A lány ruhája cafatokban lógott rajta, és a teste tele volt zúzódásokkal. János gyorsan másfelé nézett, részben, mert megdöbbenette, hogy Rebeka mennyit szenvedhetett, másrészt pedig, hogy a lánynak ne kelljen még azt is elviselnie, hogy ő is nézi, miközben Marcellus megvizsgálja a sérüléseit. Amikor az orvos befejezte a gyors vizsgálatot, visszatekerte a takarót Rebeka köré, és intett Jánosnak, hogy álljon fel.

Néhány méternyit eltávolodtak attól a helytől, ahol Rebeka feküdt. Marcellus szája egyetlen csíkká keskenyedett a visszafojtott haragtól. – Úgy harcolhatott, mint egy oroszlán – mondta.

– Megszáradt vér van a körmei alatt. A támadója, akárki legyen is az, nem úszta meg mély karmolások nélkül, és biztosan jól láthatóan magán viseli Rebeka keze nyomát.

Marcellus szeme lángokat szórt, amikor halkán hozzátette: – Megerőszakolta valaki.

– Akárki tette is ezt, az egy vadállat, és megérdemelné, hogy a halál lesújtson rá – mondta János. Nehezen tudta elképzelni, hogy létezhet olyan ember, aki képes arra, hogy ilyen kegyetlenül összeverje Rebekát.

János a mellkasához kapta a kezét. Olyan valóságos szúrást érzett a szívében, mintha valaki egy kést döfött volna belé. Hosszú ideig lehajtott fejjel állt, lesújtva attól, ami ezzel a drága, ártatlan gyermekkel történt, azzal a kislánnyal, akit szeretett, mióta csak tizenhét évvel ezelőtt a világra jött. Drága Uram! – szakadt ki belőle az imádság – Azt még valahogy meg tudom érteni, hogy lehet valami célod azzal, hogy egy vén prédikátort erre az átkozott helyre küldesz. De ugyan mi értelme lehet annak, hogy ezt a fiatal lányt, aki előtt még ott áll az egész élet, hagyod, hogy életfogytiglani kegyetlen munkára ítéljék, majd pedig ilyen brutálisan megtámadják?

Amikor végül megfordult, azt látta, hogy Marcellus már a karjaiba vette Rebekát, és elindult vele lefelé a hegyoldalon.

– Le kell vinnem a kórházba – szólt vissza Jánosnak. – Majd később visszajövök, és segíték neked lejönni. Rendben?

– A saját lábamon jöttem fel ide – mondta János nyersen – és úgy is fogok innen lemenni! – Lehajolt, hogy felvegye a botját. – Menjél csak előre!

Olyan volt, mintha a kalapács minden egyes ütése egyenesen Jákob fejére sújtott volna le. A hajó alsó részén helyezték el, közel az evezősök széles mellkasú irányítójához, aki azzal adta meg az evezés ritmusát, hogy egy súlyos kalapáccsal ráütött egy masszív tölgyfából készült, a hajó padlózatából függőlegesen kiemelkedő tuskóra. Minden egyes fülsiketítő bumm hallatán Jákob egy reflexmozdulattal hátrahúzta az evezőt. A Jupiteren evezősként eltöltött végtelenül hosszúnak tűnő három nap után Jákob már nem is nézett oda a férfir, aki az ütemet diktálta. Még akkor is látta, hogy minden egyes ütésnél kidagad a férfi bicepsz, ha becsukta a szemét, és a remegést is, ami az ütestől végigfut az izmos karokon.

Egy héttel ezelőtt még szabad ember voltam – gondolta, ahogy ritmusosan evezett együtt a többiekkel. Sajgott a halántéka, és a háta, de sohasem hagyott ki egy evezőcsapást sem. Alig tudta elhinni, hogy mindössze egy hét telt el azóta, hogy Domitianus Temploma elé rángatták, és arra kötelezték, hogy mutasson be áldozatot a császárnak. Az azóta eltelt hét napot hét hosszú évnek érzékelte, olyan sok minden történt ebben az időszakban.

Amikor vasárnap reggel elhagyták Patmosz szigetét, Jákob nem tudott róla, hogy Damian is felszállt a hajóra közvetlenül az indulás előtt. Mire leszállt az éjszaka, a vitorlás már ki is kötött Szmirnában, és másnap korán reggel Jákobot átszállították a Jupiterre.

Kezein és a lábain is bilincsekkel, a kikötőből nézhette végig, ahogy Damian elhagyta a hajót, és méltóságáteljes léptekkel bevonult a városba. Vajon a szmirnai gyülekezetre is ugyanazt a veszedelmet hozza magával, mint az efézusi keresztényekre? – tűnődött Jákob. Elsuttogott egy gyors imát Polycarpért, és a többi keresztényért, akiket megismert, amikor néhány héttel ezelőtt a Merkúr fedélzetén Jánossal együtt Szmirnába látogatott.

János azonnal megkereste Polycarpot, amint megérkeztek a városba, és az apostol két pártfogoltja gyorsan megkedvelte egymást. Jákobhoz hasonlóan Polycarp is gyermekkorától kezdve János tanítványa volt, és noha csak huszonhat éves volt, ő vezette a szmirnai gyülekezetet. Órákig beszélgettek hármasan arról, hogy milyen problémákkal kell az Egyháznak szembe néznie. Egy este, amikor János már nyugovóra tért, Jákob és Polycarp még sokáig tárgyaltak annak a kornak a fontosságáról, amiben benne éltek.

– A gyülekezetbe járó keresztények egy része már nem hiszi, hogy Jézus valaha is újra el fog jönni – mondta Polycarp –, bár én mindig ezt tanítom a prédikációimban. De már több mint hatvan év eltelt Jézus ígérete óta, ezért elég nehezen hiszik el, hogy ez valaha is be fog következni.

– Azt hiszem, én már olyan sok időt töltöttem el János oldalán, hogy soha nem jutott volna eszembe, hogy ebben kételkedjem – jegyezte meg erre Jákob.

Polycarp elmosolyodott. – Tudom, hogy mire gondolsz. János szemtanúja volt az eseményeknek, és ő hallotta, amikor Jézus ezt a kijelentést tette. Az apostolnak mindez még olyan élő, és valóságos, hogy a kétség egy kis szikrája sem gyullad ki benne. És ha az ember a közelében van, rá is átragad ez az érzés.

– De azért kíváncsi lennék, hogy vajon miért nem jött vissza az Úr még mindig. Vajon miért hagyja, hogy az Egyházat szadista üldözésnek vessék alá?

– Hát erre nem tudok egykönnyen válaszolni, pedig mások is gyakran felteszik nekem ezt a kérdést – mondta Polycarp. – Különösen akkor, amikor a gyülekezetünk oly sok tagja szenved.

Polycarp ezután ecsetelte Jákobnak a szmirnai hívőket sújtó nehézségek egy részét. A keresztények a hitük miatt nem kaptak munkát vagy vállalkozói engedélyt, bár sohasem közölték velük, hogy ez lenne rá az igazi indok. Mindig találtak valamilyen mondvacsínált okot a visszautasításra, de mindenki tudta, hogy a keresztények hátrányos megkülönböztetése áll a dolgok háttérben. Attól is tartottak, hogy az üldözés hamarosan esetleg törvényessé válik majd.

– Először is, ez itt nem egy gazdag gyülekezet, és az, hogy olyan sok hívő került nehéz anyagi helyzetbe, csak még jobban megnehezítette a dolgunkat. De a gazdasági nehézségeknél még nehezebb helyzetet teremtettek a hitbéli viták, amelyek már-már a gyülekezet kettészakadásához vezettek.

– Folyamatosan támadnom kell azt a tanítást – folytatta Polycarp –, hogy az igazi hívőknek nem kell szenvedniük, és ha mégis szenvedés jön rájuk, az vagy azért van, mert bűn van az életükben, vagy pedig azért, mert nincs elég hitük. Vannak olyan keresztények is, akik kompromisszumot kötöttek a római állammal és társadalommal. Ők azt gondolják, hogy nincsen abban semmi rossz, ha eljárnak a játékokra, és részt vesznek a pogány templomokban rendezett vacsorákon.

Mintha Naomiról beszélne – gondolta Jákob.

Másnap János felkérte Jákobot, hogy prédikáljon az egybegyűlt hívők előtt. Jákob nagyon izgatott volt, amikor kiállt a gyülekezet elé, hogy Isten Igéjéről beszéljen az embereknek. Mámorító érzés volt, hogy része lehet a János apostol körül kialakult belső körnek, és hogy a kortársai elismerik a szolgálatát. De annak a súlyát is megérezte, hogy milyen az, amikor valaki olyan embereknek prédikál, akikről tudja, hogy szenvedésnek vannak kitéve a hitük miatt. Úgy találta, hogy egy nyáj pásztorának lenni össze sem hasonlítható kihívás az Efézusban végzett evangelizációhoz képest, és remélte, hogy Isten megkíméli őt attól, hogy a pásztorlás terhére a nyakába kelljen vennie.

Az istentisztelet végén János ráhelyezte a kezét Polycarpra, és felkente püspököknek. Majd figyelmeztette a gyülekezetet, hogy úgy kövessék Polycarp vezetését, mint ahogy ő követi Jézus Krisztust, és legyenek hosszútűrőek az üldöztetések és a szenvedések közepette.

Hosszútűrőek a szenvedésben. Ezek a szavak visszhangoztak Jákob fejében, ahogy erős karjaival ritmusosan húzta a faevezőt a vízben. Ő maga nem bizonyult túlságosan hosszútűrőnek amikor rájött a megpróbáltatás, és a nehéz körülményekre való indulatos reagálása miatt egy hadihajó gyomrában kötött ki.

Nem gondolta volna, hogy valaha is vissza fogja sírni az Ördög-szigetet, de most mégis ez volt a helyzet. Hiányzott neki János és Rebeka, és aggódott, hogy vajon hogyan boldogulnak az ő segítsége nélkül a kőbányában. De hiányzott neki a friss levegő és a napfény is, a barlangjuk által biztosított magány, és hiányzott neki a mozgásszabadság is. Fel szeretett volna állni, és járkálni, még ha a szabad mozgásnak az is lett volna az ára, hogy egész nap nehéz szikladarabokat kell cipelnie. Itt is kimerítő, és agyat tompító volt a munka, de ezt ráadásul egy úszó monstrum sötét lyukába bezárva kellett elvégeznie. Csak annyi napfényt láthatott, amennyi beszűrődött azon az ülésétől néhány centiméterre lévő kis nyíláson keresztül, ahol az evezője a hajófalán át belenyúlt a vízbe.

Az alatt a rövid idő alatt, mióta egy volt a Jupiter százhetven evezőse közül, Jákob sokat megtanult a hajóról, és a császárság tengerészetéről. A Jupiter egy úgynevezett trirémisz, vagyis háromevezős hajó volt. Az evezősök három különböző szinten ültek benne. Minden egyes evezős egy egyszemélyes, rövid fapadon ült, és egyetlen evezőt húzott. A két felső sor evező a hajó külső vázához volt erősítve, a törzshöz rögzített keretre, ami biztosította, hogy az evezők el tudjanak mozdulni, és különböző szögben tudjanak a vízbe belemerülni. Az alsó sor

evező, ahol Jákob is ült, magához a hajótörzshöz kapcsolódott. A hajót hosszúra és keskenyre építették: körülbelül harminchárom és fél méter hosszú, és mindössze három és fél méter széles volt. A trirémisz könnyebb és gyorsabb volt, mint a régebbi típusú hajók, a naszádok. Amikor az evezősök irányítója gyors ütemet diktált, a Jupiter teljesen álló helyzetből kevesebb, mint tíz másodperc alatt tudott a maximális sebesség felére felgyorsulni, és körülbelül harminc másodpercig volt szüksége ahhoz, hogy a maximális, nyolc csomós sebességgel hasítsa a vizet.

Ami viszont nem hiányzott Jákobnak az Ördög-szigetről, az a felügyelők korbácsának fenyegetése volt. Az örök itt nem használtak erőszakot a munkások motiválására, vagy manipulálására. Először is, a Jupiter legénysége az evezősök számához képest meglehetősen kis létszámú volt, körülbelül tizenöt – húsz tengerészgyalogos, ennél nagyobb létszám el sem fért volna a hajón. A korbács csattogtatása pedig amúgy sem lett volna túlságosan célra vezető módszer egy hadihajón, hiszen már egyetlen evezős sérülése miatt kimaradt evezőcsapás is megbéníthatta a hajót egy kritikus pillanatban.

Jákob mást is felfedezett a hadihajó életében, ami megcsillantott előtte egy halvány kis reménysugarat. Tulajdonképpen szerencséje volt, amikor felkerült erre a hajóra. Mivel magasan képzett, és motivált legénységre volt szüksége, a haditengerészet már ritkán használt rabszolgákat, vagy elítélteket a hadihajókon, ilyen emberekre már csak háborús szükség-helyzetben szorítkozott. Mivel a Birodalomban pillanatnyilag béke volt – néhány apróbb csatározástól eltekintve az északi határok mentén, ahol a hadsereg ott maradt, hogy megszilárdítsa a határokat –, most nem volt vészhelyzet.

De, mivel a békeidőkre fenntartott személyzet kezdett kiöregedni, a tengerészetnél hirtelen hiány keletkezett emberekben, ezért több büntetőkölóniával – mint például a patmoszival – olyan egyezséget kötöttek, hogy átveszik tőlük azokat az elítélteket, akikkel meggyúlik a bajuk, amennyiben fiatalok, és erős felépítésűek. Jákobra pedig pont ráillett ez a leírás.

Ami pedig reményt adott neki, az a szokás volt, hogy egy küszöbönálló csata előtt szabadságot ígértek az evezősként szolgáló rabszolgáknak vagy elítélteknek. A Földközi-tengeren cirkáló hadihajók biztosították a Pax Romanat, vagyis Róma békéjét az estleges támadásokkal szemben, és szavatolták a tenger biztonságát a kereskedelmi hajóknak. Ezért Jákob csak egy esetleg felbukkanó kalózhajóval szembeni csatára számíthatott, azt pedig nem tudta, hogy a háborús időkben megszokott fogoly felszabadítás vajon erre a helyzetre is vonatkozna-e. Mindenesetre azért kezdett imádkozni, hogy vakmerő rablók egy csapata támadja meg a Jupitert, hogy ez kiderülhessen.

Addig pedig evezett. És evezett. Egyik órát a másik után. Éjjel és nappal.

A kalapács egyenletes hangjának és az evező csapásának együtt szinte hipnotikus hatása volt. Jákob agya időnként teljesen kikapcsolt, miközben az izmai tovább dolgoztak. Most becsukta a szemét, és a fejében keringő szavak is felvették a kalapács ritmusát...

Hosszútűrő... a szenvedésben... Hosszútűrő... a szenvedésben.

.oOo.

János Rebeka kórházi ágya mellett ült egy széken. A sor végén állt az ágy, közel a vizsgálóasztalhoz az ablak alatt. Néhány nappal ezelőtt még ő maga feküdt abban az ágyban. Az arca már nincs megdagadva, nyugtázta János, amikor megpaskolta a lány kezét, megpróbálva szóra bírni. Rebeka feléje fordult, és ránézett, de nem beszélt. Egy szó sem hagyta még el az ajkait azóta, amióta megtalálták.

Hétfőn találtuk meg – gondolta János. – Vagyis három nappal ezelőtt.

Rebeka újra becsukta a szemét. Nem úgy nézett ki, mint akinek fájdalmai vannak, inkább csak arról lehet szó, hogy a történetek miatt képtelen az emberek szemébe nézni. János felállt, és elkezdett fel-alá járkálni a helyiségben. Ezt tette még akkor is, amikor néhány perccel később Marcellus lépett be, és barázdált arcával kérdően nézett fel rá. János megrázta a fejét, jelezve, hogy semmi változás nem történt.

Marcellus átment a kórház másik végébe, és egy másik páciense fölé hajolt. János nézte, ahogy az orvos futólag megvizsgálja a férfit, majd felegyenesedik.

– Úgy látom, hogy nem fogja túlélni – mondta Marcellus fáradt hangon. – Túl súlyosak a belső sérülései.

Két nappal korábban a kőbányában egy sziklaomlás halálra zúzott két elítéltet. Több fogoly is megsérült a balesetben. A legtöbbjük sérülése nem volt súlyos. Marcellus lekezelte a sebeiket, és elengedte őket. De az ágyon fekvő férfi még mindig élet és halál között lebegett. János többször is megállt az ágya mellett, és imádkozott a felgyógyulásáért.

– Szerinted meg fog még valaha is szólalni? – kérdezte, és Rebeka felé intett. – Valami sérülés miatt nem tud beszélni?

– Nem. Fizikailag képes a beszédre. Hallottam, hogy álmában kiabált.

Marcellus összeráncolta a homlokát, és olyan pillantást vetett Jánosra, amiben benne volt minden aggodalma és frusztráltsága. – Szerintem a hallgatás az őt ért trauma következménye. Még időre van szüksége. A teste meg fog gyógyulni... De a szelleme... Nos, azt nem tudom.

– Isten meg tudja gyógyítani a szellemét – mondta János. – Újra helyre tudja állítani, a testét, a lelkét, és a szellemét is beleértve.

Felegyenesedett, és rámosolygott Marcellusra. – Nem akarom kétségbe vonni a gyógyító tudományodat, de Jézus az igazi Gyógyító. És már konzultáltam Vele a páciensünkkel kapcsolatban.

Marcellus bólintott, és egy futó mosoly villant fel az arcán.

– Nagyszerű. Akkor Ő talán be tudja fejezni a munkát, amit én megpróbáltam elkezdni.

– Be fogja, barátom – mondta halkán János. – Be fogja.

Az apostol a délelőtt hátralévő részében Rebeka ágya mellett ült. Felváltva imádkozott hangosan és magában. Zsoltárokat, és Igéket mondott a lánynak, mert tudta, hogy a kimondott Igének gyógyító ereje van. Remélve, hogy eljut Rebeka tudatáig, történeteket mesélt Máriáról és Mártáról, és elmondta, hogy ott volt, amikor Jézus feltámasztotta Lázárt, a bátyjukat a halálból. A lány nem vette le a szemét János arcáról, amíg az apostol beszélt, de még mindig nem szólalt meg.

Aznap délután, amikor már berekedt a sok beszédűtől, Rebeka pedig elaludt, János felállt, és megnyújtóztatta a lábait. Vágyakozóan nézett ki az ablakon, hogy bárcsak kimehetne egy rövid sétára a napfényre, de tudta, hogy nem szabad a tábor területén kószálnia. Ezért hát újra csak meg kellett elégednie azzal, hogy fel és alá mászkál a hosszú helyiségben.

A Marcellus szálláshelyére és irodájába vezető ajtó nyitva állt, és amikor elment mellette, János meghallotta, hogy hátulról valaki bejön az épületbe.

– Marcellus, beszélnem kell veled!

János megismerte a hangot. Brutusé, a táborparancsnoké volt. Gyorsan odébb lépett az ajtótól.

– Az irodámban vagyok, Brutus. – kiáltott ki válaszul Marcellus.

János hallotta, hogy a parrancsnok elmondja, hogy az jutott a fülébe, hogy az új női elítélt a kórházban van, bár nem jelentették, hogy munka közben megsérült volna. Sőt, szombat óta nem is jelentkezett munkára – mondta Brutus.

Marcellus nem válaszolt, és János azt kívánta, hogy bárcsak láthatná, hogy mi folyik odaát. Azon tűnődött, hogy az egészségügyi tiszt vajon miféle magyarázattal fog előhozakodni.

– Igaz, amit beszélnek? Tényleg itt van az a lány? – követelt magyarázatot Brutus.

– Talán előbb foglalj helyet!

János egyáltalán nem érezte, hogy valami rosszat tenne azzal, hogy kihallgatja a beszélgetést. Végül is egyáltalán nem az én hibám, hogy az ajtó tárva-nyitva van – gondolta, miközben leheveredett az ajtóhoz legközelebbi ágyra, és úgy tett, mint aki alszik. Magára húzott egy takarót is, hogy ha netán szükség lenne rá, az arcát el tudja rejteni alatta.

– És az öregember, az, akit apostolnak neveznek, – folytatta Brutus – ő is itt van?

János az ágyáról a nyitott ajtón át bekukucskált a másik helyiségbe. Brutus háttal ült az ajtónak, ezért nem láthatta az arckifejezését. De a hangján hallatszott, hogy mérges.

– Igen, mindketten itt vannak – felelte Marcellus, és lassan fújta ki magából a levegőt.

– Remélem, valami hihető magyarázattal fogsz előállni! – mondta Brutus fenyegetően.

– Jánost én írtam ki. Túlságosan öreg és gyenge ahhoz, hogy a kőbányában dolgozzon, ahogy ezt te is tudod.

– Ez nem az én problémám.

– Hát, nekem ez bizony problémát okoz. Nekem még maradt lelkiismeretem, még ha belőled már teljesen ki is vészett.

– Nekem kell vezetnem ezt a helyet, nem pedig neked!

János hallgatta a szenvedélyes vitát, és közben magában imádkozott.

– És én nem is irigylem el ezt tőled – mondta Marcellus, most már valamivel csendesebb hangon.

Erre már Brutus is enyhébb stílusban szólalt meg: – Te egy év múlva elmehetsz erről az istenverte helyről. Én viszont irigyellek ezért.

– Már nincs is egészen egy év hátra. Háromszázhusz nap múlva lejár a megbízatásom.

Marcellus szavai úgy hangzottak, mintha alig győzné ezt kívánni.

– És utána mihez fogsz kezdeni?

– Nem nagyon engedtem meg még magamnak azt a luxust, hogy túl sokat járjon ezen az eszem. Egyébként nagyjából mindegy is, hogy hol kötök ki, csak innen elkerüljek!

– Időnként már azt gondolom, hogy mi, tiszték, ugyanúgy elítéltek vagyunk az Ördög-szigeten, mint a foglyok – nevetett fel Brutus szárazon. – Vajon melyik istent sérthettük meg, hogy ezt a sorsot szabták ki ránk?

Marcellus az asztalon dobolt az ujjával, majd visszatért a látogatás eredeti céljához.

– Nézd, Brutus! János nyolcvannégy éves. Sohasem tett semmi rosszat, csak annyi a bűne, hogy hisz a Názáreti Jézusban. Nem kellene, hogy itt legyen ezért.

– Hát nem, de mégis itt van. És az a fiatal lány is.

Brutus ezzel visszatért a kérdéshez, amire eredetileg várt választ Marcellustól. – Miért van benn a lány a kórházban? Próbálsz megvédeni? Vagy esetleg eldugni?

– Bárcsak sikerült volna megvédenem... Marcellus hangja elcsuklott, és János tudta, hogy az a nap jutott az eszébe, amikor Rebekát megtalálták a barlangban.

– A lányt valaki megerőszakolta – mondta ki végül. – Brutálisan megverte, és otthagya magára, hogy meghaljon.

Brutus felsóhajtott. – Rendbe fog jönni?

– Testileg igen. De lelkileg lehet, hogy sohasem épül fel belőle. Egy szót sem szólt azóta, mióta az a dolog megtörtént vele.

Brutus nyilvánvalóan átgondolta a helyzetet, mielőtt újból megszólalt. – Néhány nap múlva átírányíthatjuk a lányt a konyhára, vagy a mosodába.

Ujjaival beletúrt a hajába, és káromkodott egyet. – Én csak azt nem akarom, hogy a többiek azt gondolják rólam, hogy túlságosan gyenge vagyok.

– Nem, hát igazán nem akarhatunk túl nagy emberséget mutatni – mondta Marcellus keserűen. – Bocsánat! – motyogta rögtön utána, és elnézést kérően intett Brutus felé.

– Értékelem az igyekezetedet. Majd csak találunk valami munkát Rebekának, amint képes lesz dolgozni.

Brutus felállt, és elkezdett fel és alá járkálni az íróasztal előtt. János most már látta az arcát időnként, amikor a nyitott ajtó előtt ment el.

– Pillanatnyilag viszont jobb lenne, ha visszamennének a barlangjukba – mondta Brutus.

– Talán – nem is, hanem most azonnal! – tette hozzá nyomatékosan. – Most azonnal hagyják el a kórházat!

– De hát miért?

– Mert Damian ma megint megjelent a szigeten, és hozott magával egy hajórakomány keresztényt. Úgy hajtja ide őket, mintha birkák lennének.

Brutus olyan halkán beszélt, hogy Jánosnak nagyon hegyeznie kellett a fülét ahhoz, hogy meghallja.

– Ha Rebekát meglátja, az lehet, hogy a lány bátyjára emlékezteti majd, és az öregemberre, és akkor megtörténhet, hogy eszébe jut az egész jelenet a kőbányában. És akkor nem tudom, hogy mire ragadtatja magát, de félek a reakciójától. Damian örült, és semmi olyasmit nem akarok tenni, amivel felingerelhetném.

– Szerinted ő erőszakolta meg Rebekát? – tette fel a kérdést Marcellus feketén-fehéren.

János fejében is ez a gyanú motoszkált, de eddig még nem tett erről említést Marcellusnak.

Brutus hosszú ideig nem válaszolt. – Képes rá, hogy ilyet tegyen.

– Rebeka küzdött a támadójával – jegyezte meg Marcellus. – Vér volt a körmei alatt. Akárki tette is ezt vele, biztos, hogy jól össze van karmolva, és attól függően, hogy hol mélyesztette bele a lány a körmeit az illetőbe, a nyomok még biztosan jól látszanak rajta.

Brutus visszaült a Marcellussal szemben elhelyezkedő székre.

– Damiannak halvány karmolásnyomok vannak az arcán és a nyakán, és nekem mindjárt az ugrott be, hogy valaki belemélyesztette a körmeit a képébe – mondta Brutus fagyosan. – Még tréfálkoztam is rajta egy sort. Erre rám kacsintott, és azt mondta, hogy egy vadmacskával

került összetűzésbe. Szeret dicsekedni a nők körében tett hódításaival. Azt gondoltam, hogy valakivel túl vadul hancúrozhatott.

Marcellusból kitört a méreg. – Szeretnéd a saját szemeddel is látni, hogy milyen vadul „játszadozott”?

– Nem, elhiszem neked.

Brutus újra lehalkította a hangját. – De ha tényleg Damian tette ezt – és ezzel nem azt mondom, hogy valóban ő volt a támadó –, akkor a lány itt sincs biztonságban. Sőt egyáltalán sehol sincs biztonságban ezen a szigeten.

– Ez azt jelenti, hogy még ha vissza is megy a barlangjukba... – Marcellus elhallgatott egy pillanatra. – Ott mégis valamivel nagyobb biztonságban lesz, mint itt. Szerintem Damian úgy hagyta ott, hogy biztos volt benne, hogy meg fog halni. És ha így van, akkor nem is fog a keresésére indulni.

– Eltekintve attól, hogy van néhány ember, aki látta, hogy behoztad a kórházba. Ha én hallottam erről, akkor biztos, hogy Damian előtt sem fog rejtve maradni a dolog.

Marcellus tétovázott egy ideig. János kihúzódott egészen az ágy szélére, és nagyon figyelt.

– Akkor viszont teszek róla, hogy azt gondolja, hogy Rebeka tényleg meghalt – szólalt meg Marcellus. – Azt fogom mondani, hogy belehalt a sziklaomlásnál keletkezett sérüléseibe. Ha a hivatalos dokumentumokra rákerül, hogy „elhalálozott”, akkor senkinek semmi oka nem lesz arra, hogy a keresésére induljon.

– Ha Damian valaha is rájön...

– Akkor tennünk kell róla, hogy soha ne jöjjön rá.

Marcellus jelentősegteljesen ránézett Brutusra, ahogy ott álltak egymással szemtől szemben. Most mindketten benne voltak János látószögében, így láthatta az egészségügyi tiszt arcán az elszánást.

– A részleteket majd én elrendezem, és neked semmiről sem kell tudnod – mondta Marcellus.

– Egyáltalán nem lesz hazugság, ha azt mondom, hogy nem is láttad Rebekát a kórházban.

– Ami engem illet, mi ketten egyáltalán nem is beszéltünk erről az ügyről – mondta a táborparancsnok.

Marcellus komolyan rábólintott.

Ahogy Brutus megfordult, hogy a hátsó ajtón át távozzon, János egy pillantás erejéig láthatta a parancsnok haragos arckifejezését. Volt abban minden, visszafojtott méreg, kétségbeesett vágy, hogy megszabaduljon Damiantól, és ott tükröződött benne az Ördög-szigeten ráért munka utálata is.

János megkönnyebbülten felsóhajtott, amikor Brutus eltávozott anélkül, hogy a kórházba magába betette volna a lábát.

Összehajtogatta a takarót, és éppen szépen visszatette az ágyra, amikor Marcellus az arcán némi meglepetéssel belépett a helyiségbe. – Nem is tudtam, hogy nyitva volt az ajtó! – mondta.

– Örülök neki, hogy nyitva volt. Így legalább mindent hallottam – mondta János, és az ablak felé indult. – Felébresztem Rebekát. Jobb lesz, ha elmegyünk innen.

– Csak lassan a testtel! – mondta Marcellus, amíg követte Jánost. – Nem akarom, hogy bárki is meglásson, amikor elindulunk, és átmegyünk a táboron.

János vállára tette a kezét, hogy megállítsa. – Hurcolkodjatok át mindketten az én szobámba! Ott várakozhattok. És amikor leszáll a sötétség, felmegyünk a hegyre a barlanghoz. Reggel pedig majd elintézem a dolgok hivatalos részét.

– Ezzel még nagyobb kockázatot vállalsz! Hallottam, hogy már csak néhány hónap szolgálati időd van hátra a szigeten.

János nem tudta, hogy most mit is tegyen. Mindennél jobban szüksége volt Marcellus segítségére ahhoz, hogy meg tudja védeni Rebekát, ugyanakkor rettegett a gondolattól, hogy esetleg veszélybe sodorhatják a férfit. És mi van, ha Marcellust letartóztatják, mert meghamisította a nyilvántartást, és esetleg elítéltként kell a továbbiakban itt maradnia az Ördög-szigeten?

– Ez egy olyan kockázat, amit hajlandó vagyok felvállalni Líviáért. Különben nem tudnék belenézni a saját szemembe.

Marcellus olyan meggyőződéssel beszélt, amiből kétségbeesett elszánás hallatszott ki. – A hadseregnek adtam majdnem húsz évet az életemből. És közben a lelkemet nekiadtam a Cézárnak. És most vissza akarom szerezni.

Vasárnap reggel János a barlang bejáratánál állt, és nézte, ahogy a nap elkezd felemelkedni a horizonton, és a tenger fényleni kezd egy új hajnal ígéletének fényében. A sok évtized alatt, amit megélt, annyiszor nézte meg a napfelkeltét, ahányszor csak alkalmá nyílt rá, mert ez mindig arra emlékeztette, hogy Isten még mindig fenn ül a trónján, és hogy minden reggel megújul az Ő kegyelme. Göcsörtös ujjait az ég felé emelve megnyitotta a szívét Isten felé, és egy zsoltárt idézett:

Áldott legyen az Úr neve
mostantól fogva és örökké!
Napkeletől fogva napnyugodtig
dicsértessék az Úr neve!

Majd megköszönte az Úrnak, hogy Rebeka végre megszólalt. Csak egyetlen szót mondott ugyan, de János érezte, hogy ez az az áttörés, amiért imádkozott.

Miután Marcellus csütörtök este segített nekik feljönni aへgyre, pénteken még kétszer megjelent, és mindenféle szükséges holmit hozott magával. Takarókat, egy korsó vizet, búzát, kukoricát, és olívaolajat, egy kis főzőedényt, egy agyaglámpát, és jó néhány kovakövet, hogy tüzet tudjanak gyújtani. – Minden kényelem, amit csak egy otthon nyújthat – tréfálkozott. Egy kis baltát is felhozott, és tűzfát vágott, amíg János gyújtóst keresgélt.

– János, te lejöhetsz az ebédlőbe a kenyéradagodért, és vízért, de Rebekát ne engedd a tábor közelébe! Nem szabad, hogy meglássák!

– Nem akarnám egyedül hagyni. Legalábbis egyelőre.

Marcellus bólintott. – Valószínűleg egyelőre tényleg így lenne a legjobb neki. Rendszeresen fel fogok jönni, hogy megnézzek benneteket. De semmiképpen sem annyira gyakran, hogy bárkiben is gyanút keltsék.

Amikor Marcellus visszament a kórházba, János egy kis csalódást érzett. Amellett, hogy igazán nagyra értékelte az egészségügyi tiszt segítségét, a társaságát is megkedvelte. Az utóbbi napokban több alkalmuk is adódott az Úrról beszélgetni, és János a szellemében érezte, hogy Marcellus már egészen közel van a megtéréshez.

Szombat délután Rebeka végre kimerészkedett a barlang elé. Lassan ment, láthatóan még mindig fájdalmai voltak a támadás következtében. Odament Jánoshoz, aki egy fatuskón üldögélt néhány méternyire a barlangtól, sütkérezett a napsütésben, és nézte a sirályokat, ahogy a levegőben köröztek, és időnként le-lebuktak élelemért a szigetet körülvevő hullámzó tengerbe. A kékeszöld víz rendületlenül nyaldosta a sziklás tengerpartot.

Rebeka leült János mellé a földre, és az ölébe hajtotta a fejét. Az apostol szórakozottan simogatta a haját, miközben a sirályok a part vonala mentén zajló légi küzdelmét nézte. Rebeka kiáltása kizökkentette a nézelődésből. Először azt gondolta, hogy csak a sirályok rikoltozását hallja, de azután rádöbrent, hogy a panaszos vinnyogás nem állattól származik.

– Miéééért? – Rebeka zokogva ismételte újra és újra ezt az egyetlen szót.

– Erre a kérdésre egyedül csak Isten tudja a választ – felelte János, és megpróbálta megvigasztalni. – De jó társaságban vagy. Ezt a kérdést szinte mindenki felteszi Istennek élete bizonyos korszakaiban.

A délután nagy részében János átölelve tartotta Rebekát, és vigasztaló szavakat mondott neki. Tudta, hogy a könnyek gyógyulást hoznak, és azzal is tisztában volt, hogy a lánynak ki kell adnia magából a gyászt, a szégyent, és a haragot, hogy megszabaduljon tőlük. – Csak sírd ki magad nyugodtan, gyermekem! – mondta Rebekának.

Napnyugtakor János tüzet rakott, és zabkását főzött. Rebeka a sok sírás után egy kicsit még mindig hüppögött, és nem szólalt meg újra, de megette mind a zabkását. És nyugodtan végigaludta az éjszakát, nem kiabált, és nem rángatózott álmában.

Miután János meglepődéssel látta, hogy Isten ma is felhozta a napját a teremtet világra, visszament a barlang belső kamrájába. Rebeka még mindig nyugodtan aludt, és nem akarta megzavarni az álmát. Az Úr napja volt, és az apostol úgy döntött, hogy a szokásosnál több imára fordított idővel fogja megszentelni ezt a napot. Nekiámaszkodott a barlang falának, és azt kívánta, hogy bárcsak nála lennének a tekercsei és a pergamenjei, amikből Isten Igéjét olvashatná, és elmélkedhetne rajtuk. Isten Igéjének nagy része azonban benne volt a szívében, és most csendben forgatta őket a fejében, és a szívében, ahogy ott ült a félhomályos barlangban, ami most az otthona volt.

Hirtelen nagy fényesség öntötte el a helyiséget, ami fényesebb volt, mint ezer Nap fénye együttvéve. János pislogott, és a szeme elé kapta a kezét. Egy hangos hangot hallott a háta mögül. A hang olyan erős, és fenséges volt, mint egy trombitaszó, és így szólt: – Én vagyok az Alfa és az Omega, az Első és Utolsó. Amit láatsz, írd meg könyvben, és küldd el a hét gyülekezetnek, amely Ázsiában van.

János rémülten hátrafordult a hang irányába, és a barlang falait mintha leomolni látta volna. Hét arany gyertyatartót látott, és középen egy hosszú, ragyogóan fényes köntösbe öltözött alak állt, akinek a derekát aranyöv fogta körül. A haja olyan volt, mint a legfehérebb gyapjú, a szemei pedig olyanok, mint a tűzláng. A lábai hasonlóak voltak az izzófényű érchez, mintha kemencében tüzesedtek volna. Vajon az Úr van itt, vagy kísértetet lát? – tűnődött János, és arccal előre úgy esett a földre, mintha halott volna. Az alak rátette a jobb kezét az apostolra, és azt mondta: – Ne félj! Én vagyok az Élő, aki halott volt, és ímé élek örökkön örökké.

A feltámadott Krisztus. Az Úr van itt.

János megpróbált megszólalni. – Én Uram, és én Istenem! Az ajkai formálták ugyan a szavakat, de nem volt biztos benne, hogy hang is jött ki a száján. De úgy tűnt, hogy mindez nem számít. Jézus felsegítette a földről, és elkezdte felfedni előtte a természetfölötti látogatás célját.

– A hét gyertyatartó hét gyülekezetet jelent – magyarázta el az Úr. Majd minden gyülekezet számára átadott egy üzenetet. Üzent Efézusba, Szmírnába, Pergamumba, Thiatirába, Szárdiszba, Filadelfiába, és Laodiceába.

Miután az üzeneteket elmondta szeretett apostolának, kinyílt egy ajtó, és János bepillantott a mennybe. – Jöjj fel ide – mondta Jézus –, és megmutatom azt, amiknek meg kell lennie ezután.

János hirtelen Isten trónszéke előtt találta magát. A királyi szék körül szivárvány volt, ami smaragdhoz hasonlított, és kristálytisza üvegtenger volt előtte. János sohasem látott még semmi ehhez hasonlót, és ezt a szépséget elképzelni sem lehetett volna. A trónszékből villámlások és mennydörgések jöttek ki.

A királyi szék körül négy élő teremtmény ült, akiket szemek borítottak, még a szárnyuk alatt is volt szem. A teremtmények ezt kiáltották: – Szent, szent, szent az Úr, a Mindenható Isten, aki volt, aki van, és aki eljövendő.

És ahogy a teremtmények dicsőséget, tisztességet és hálát adtak Istennek, huszonnégy vén tette le a koronáját, és borult le a trón előtt, hogy imádja azt, aki örökkön örökké él.

János természetfölötti betekintést kapott az előtt feltáruló látványba, és a szellemi füleivel hallgatta az angyal szavait, aki elmondta neki, hogy mi mindennek kell megtörténnie a mennyben, és a földön. Látott halandó értelemmel nem is felfogható méretű járványokat és betegségeket, de a szelleme világosságában képes volt megérteni a dolgokat. És a végén meglátta a Szent Város, az új Jeruzsálem leírhatatlan dicsőségét, amely a mennyből fog alászállni.

A trombitához hasonlatos hang azt mondta: – Ímé, az Isten sátora az emberekkel van, és Isten velük lakozik. Azok az Ő népei lesznek, és maga az Isten lesz velük. És az Isten eltöröl minden könnyet az ő szemeikről, és a halál nem lesz többé, sem gyász, sem kiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert a régiék elmúltak.

És aki a trónszéken ült, azt mondta: – Írd meg ezeket, mert ezek a beszédek hűek, és igazak. Aki győz, az örökségül nyeri mindezt.

János belépett az örökkévalóságba, és az időnek a továbbiakban már nem volt jelentősége. Egész lényét átítatta a látomás, és Jézus búcsúzáskor mondott szavai visszhangoztak a szellemében: – Bizony, hamar eljövök!

Ámen. Jöjj, Úr Jézus! Ezek a szavak keringtek János elméjében, ahogy a lenyűgöző fényesség fokozatosan elhalványult. Szemei lassan alkalmazkodtak a barlangba beszűrődő napfény halvány fényéhez. Látta, hogy Rebeka térdei köré kulcsolt kezekkel ott ül néhány méterrel arrébb tőle. Izgatottan tanulmányozta az apostol arcát. – Jól érzed magad? – kérdezte Jánostól. Magabiztos, és erős volt a hangja.

János kinyitotta a száját, de hang még nem jött ki a torkán, ezért csak bólintott egyet. Az jutott eszébe, hogy ha ez máskor történik meg, biztosan meglepődött volna azon, hogy Rebeka feltette ezt a kérdést, és normális esetben ennek nagyon meg is örült volna. De azok után, aminek az imént tanúja volt, egyáltalán nem csodálkozott rajta, hogy Rebeka volt az, aki normálisan beszélt és cselekedett, ő pedig hirtelen képtelen volt megszólalni.

– Már jó régen itt ülsz – mondta Rebeka. A szemeid nyitva voltak, de nem láttál velük engem, és nem hallottad, amikor szóltam hozzád. Nagyon megrémültem, és meg akartalak rázni, hogy felébresszelek, bár igazából nem is aludtál...

Rebeka a homlokát ráncolva próbálta körülírni, hogy mi is történt vele. – És akkor egy megnyugtató jelenlétet éreztem, olyan volt, mintha valaki a vállamra tette volna a kezét. Ettől elszállt minden félelmem. Minden félelmem – ismételte meg.

János tudta, hogy a lány most nem egyszerűen arról az aggodalomról beszél, amit akkor érzett, amikor szólt hozzá, és nem kapott választ. Rebeka felszabadult minden szörnyűség alól, ami azóta az éjszaka óta kínozza, amikor Damian megerőszkolta.

– L-I-l-átomás – dadogta János. – Látomásom volt – mondta ki végül.

Rebekának kikerekedtek a szemei a csodálkozástól. – Látomásod? És mit..

– Pergamen kellene – szakította félbe az apostol. – Pergament kell szereznem, hogy leírhasam, amit láttam. Üzenet az Egyháznak...

Kétségbeesetten nézett körül, de hamar rádöbbsent, hogy fogolyként egy barlang a lakóhelye, és hogy egyáltalán semmilyen íróalkalmatossága nincsen.

Hát ezért történt ez az egész. Isten azért küldött engem Patmosz szigetére, hogy ezt a jelenést megmutathassa nekem – tört rá hirtelen a felismerés.

Marcellusnak biztosan van pergamenje – mondta Rebeka, és már állt is fel, hogy elinduljon lefelé a kórházba. – Kérhetek tőle...

– Nem, én megyek!

– Hiszen már sokkal jobban vagyok – tiltakozott a lány – Nekem sokkal könnyebb lenne lemenni a hegyről, mint neked.

– Rebeka! Meg kell ígéred, hogy el nem mozdulsz ennek a barlangnak a közeléből!

János hangja szokatlanul szigorú volt, Rebekának pedig nem nagyon tetszett az utasítás.

– Téged halottnak nyilvánítottak. Emlékszel?

– Nem nagyon – rázta meg a lány a fejét. – Rémlik, hogy Marcellussal valami ilyesmiről beszélgettetek, de az utóbbi néhány nap eseményeire nem emlékszem tisztán.

János gyorsan elmondta neki, hogyan segített Marcellus abban, hogy a kórházból feljöjjenek a barlangba, és beszámolt a tervről, amivel el akarják bűjtatni Rebekát.

– Szóval, ha azt hiszik, hogy meghaltam, akkor legalább nem kell munkára jelentkezni a kőbányában – mondta megkönnyebbült sóhajjal. – Érkezésünk óta ez az első jó hír, amit hallottam.

– A másik jó hír pedig az, hogy meg tudom válaszolni a kérdésedet. Legalábbis részben. Istennek van valami célja azzal, hogy a szigeten vagyunk, Rebeka. Nem tudom, hogy neked milyen szerepet szánt az Úr, de azt tudom, hogy azért engedte meg, hogy engem ide száműzzenek, mert rajtam keresztül még egyszer szólni akar az Egyházhoz.

– A látomásra gondolsz?

– Igen. Azért kaptam, hogy leírjam, az ázsiai hét gyülekezetnek szóló üzenettel együtt. Néhány gyülekezetet éppen mostanában látogattunk meg Jákobbal.

– Mert úgy érezted, hogy valami szörnyűség fog bekövetkezni. És tényleg így is történt.

János bólintott. – De ennél még sokkal szörnyűségesebb dolgok is meg fognak történni, ezért kaptam Istentől ilyen nagy fontosságú látomást. Hogy figyelmeztesse, és ugyanakkor bátorítsa is az Ő népét.

Az apostol felállt, és elkezdett járkálni a barlangban, miközben hangosan gondolkodott.

– Gondolj csak bele! Damian meg akart ölni, vagy legalább nagyon megkínozni, de Isten ezt jóra fordította. A Damian által okozott sebek miatt mentett fel Marcellus a munka alól, és ezért lehettem ma, az Úr napján, itt a barlangban, hogy Jézus Krisztus meg tudja nekem mutatni ezt a jelenést.

Szemei lelkes tűzben égtek, ahogy a megbízatásról beszélt, amit az Úr adott neki. – És mivel nem kell munkára jelentkezni, lesz elég időm, hogy le tudjam írni a látomást. És most még az ehhez szükséges magány is biztosítva van.

– Én is tudnék segíteni – ugrott fel izgatottan Rebeka. – Nekem sem kell munkára jelentkezni. Tudod, engem gondosan tanítottak a szüleim, és szép az írásom. Diktálhatnál nekem, és akkor nem kellene az írással terhelned ezeket a drága, öreg ujjakat.

A szájához emelte János egyik vékony kezét, és megcsókolta. – Lehet, hogy én pedig ezért vagyok itt. Hogy tudjak segíteni neked – mondta halkán.

– De még az is lehet, hogy te leszel az, aki elviszi a leveleimet a gyülekezeteknek – jegyezte meg az apostol. – Istennek valamilyen utat kell nyitnia, hogy az Ő Igéje valahogy kijusson erről a szigetről. Nem tudom, hogy fogja ezt végrehajtani, és lehet, hogy én már nem is fogom

ezt élve meglátni, de abban biztos vagyok, hogy valamilyen módon meg fogja ennek találni a módját.

Az idős apostol, akit friss erővel töltött el az előtte álló feladat, a magáéval együtt Rebeka kezét is a magasba emelte, és elkezdte dicsérni Istent.

Ó Isten, gyermekségetől tanítottál engem,
és mind mostanig hirdetem a te csodadolgaidat.
Vénségemig és megőszülésemig
se hagyj el engem, ó Isten,
hogy hirdessem a te karodat e nemzetségnek,
és minden következőnek a Te nagy tetteidet.

A tenger haragos volt és ezzel Ábrahám is tisztában volt, még mielőtt ránézett volna Kaeso aggódó arcára. Már két hete hajóztak, és még mindig nem érték el Szicíliát, azt a nagy szigetet, ami a csizma formájú Itália csücskénél helyezkedett el. Mostanra már a be kellett volna kanyarodniuk a sziget nyugati partjainál, hogy észak-északkeleti irányba tartva eljussanak Ostiába, a Rómához legközelebb fekvő kikötőbe.

– Feltámadt a szél, és már megint másfelől fúj – jelentette a kapitány, és felfelé és előre mutatott. – Néhány perccel ezelőtt még délkeletről fújt.

Ábrahám felemelte a fejét, és ránézett a szélirányt jelző zászlóra. A szél most északkelet felől fújt. Egy hirtelen szellőkés Ábrahám testéhez tapasztotta a ruhát, és teljesen összehorzolta a haját. A Merkúr kecses orra már nem csendben és simán hasította a tiszta, kékeszöld vizet. A hajó elkezdett hánykolódni a vízen, és a zavaros tengervíz hullámozása egy közelgő vihar erejét idézte.

Ábrahám azt remélte, mielőtt elindultak, hogy még a rossz idő beköszöntése előtt odaérnek Rómába, bár tisztában volt vele, hogy a Merkúr még akkor sem érhetne volna el az úticélját, mielőtt rájuk következik az úgynevezett „zárt tenger” időszaka, ha folyamatosan maximális sebességgel haladt volna. November közepétől március közepéig a Földközi-tenger a gyakori viharos szelek, és a rossz látási viszonyok miatt túlságosan kiszámíthatatlan volt a biztonságos hajózáshoz. Éppen ez volt az oka annak, hogy a Merkúrral vágott neki az útnak, ami nem csak kényelmes volt, hanem gyors is. Amilyen gyorsan csak lehetséges, Rómába akart érni. És mivel a Merkúr kisebb, és könnyebb is volt, mint a kereskedelmi hajói, ki lehetne vele kötni Ostiánál, ott pedig átszállhatnának egy bárkára, és azzal tehetnék meg a rövid, mindössze tizenöt kilométeres utat felfelé a Tiberis folyón. Most viszont Ábrahám azt kívánta, hogy bárcsak a flottája egyik erős, széles fenekű kereskedőhajójának a fedélzetén lenne! Ez azt jelentené ugyan, hogy csak valamelyik nagyobb kikötőben tudna kikötni, és csak a szárazföldön át tudott volna Rómába utazni, ami jelentősen meghosszabbította volna az utazást. De a széles hajótörzs, és a kereskedőhajó nagyobb súlya miatt viszont most nem lettek volna annyira kitéve a viharos tenger veszélyeinek.

Most pedig valószínűleg igen erős viharra volt kilátás. Nem egészen tíz perccel azután, hogy megfordult a szél, megint csak irányt változtatott. Most északnyugatról fújt. Körmozgást végez – villant át Ábrahámon. Délkeletiből északkeleti szél lett, abból pedig északnyugati. A szelek körkörösén kezdtek örvényleni, és az ilyen szél szokta felkorbácsolni a szelíd kis hullámokat erős, és vad hullámhegyekké. Kaeso a kormányrúd mellett állt, és onnan kiabált utasításokat a tengerészeknek, hogy erősítsék meg a rakodónyílásokat. Néhány perc leforgása alatt a szél ereje többszörösére nőtt, és a hullámok egyre magasabbra csaptak. Több tengerész küzdött azzal, hogy bevonja a hatalmas fővitorlát, ami a tíz méter magas árbochoz volt odaerősítve a hajó közepénél, de nem tudták elég hosszú ideig megtartani a vitorla köteleit, és fel kellett adniuk a próbálkozást. A vihar egyszerűen túlságosan gyorsan tört rájuk.

– Szerinted orkánnal kerültünk szembe? – Ábrahám közel hajolt Kaeso füléhez, és teljes erejéből ordított, hogy túlkiabálja a süvöltő szelet.

– Minden kétséget kizáróan igen. – A kapitány tölcseért csinált a kezéből, hogy felerősítse a hangját, és úgy kiabált vissza Ábrahámnak. – Jobb lenne, ha bemennél! Most azonnal!

Ábrahám nem kérdezősködött tovább, hanem megragadta a kapaszkodót, és a széllel szemben lassan végigment a fedélzeten. Nem sértődött meg Kaeso parancsától, hiszen tudta, hogy a

kapitány csak aggódik a biztonsága miatt. Hamarosan a kapitánynak, és a tengerészeknek is el kell hagyniuk a fedélzetet, hogy a hajó belsejében vészeliék át a vihart.

Ahogy Ábrahám a fedélzeti építmény felé tartott, meghallotta azt a hangot, amitől minden tengerész joggal rettegett. Amikor a szélvihar erőssége orkánná fokozódott, a szelek addig cibálták a vitorlákat rögzítő hosszú köteleket, amíg azok berezegtek, és olyan hang hallatszott az irányukból, mintha nyögnének. Olyan volt, mintha a hajó a közelgő halálán siránkozna. Ábrahám felnézett a fővitorlára, amelyen látszott, hogy mindjárt elreped, és a kisebb, artemonnak nevezett orrvitorlára, ami a hajó orránál, egy előre felé mutató árbocon helyezkedett el. Az artemont a római tradíciónak megfelelően egy nagy, festett szem, az úgynevezett oculus díszítette. Ábrahám szerette azt képzelni, hogy Isten mindent látó szeme van odafestve, és elmormolt egy gyors imát, miközben széllel szemben megpróbálta kinyitni a hajó belsejébe vezető ajtót.

Amikor végre sikerült bejutnia, gyorsan lement a lépcsőn arra a szintre, ahol a magánlakosztálya helyezkedett el a hajó faránál. Bár sokat hajózott, és nem volt idegen számára a tenger, most még ő is nehezen tudta megtartani az egyensúlyát, ahogy a hajó orrát erőteljes lökésekkel fel és le taszigálták a hullámok.

Ábrahám máskor is hajózott már viharban, de még soha nem találkozott orkánnal. Hallott már másoktól olyanról, hogy minden előzetes jel nélkül hatalmas hullámok támadnak fel az előtte még békés tengerből, és olyan tíz méter magas vízfallá növekednek, amely a legerősebb hajót is néhány másodperc alatt el tudja süllyeszteni. Ez a jelenség akkor jelentkezett egy vihar során, ha sok hullám ereje valahogy egyetlen, nagyon erős, nem túlságosan stabil vízoszloppá formálódva egyesült. A keletkezett hatalmas hullámtól a hajó orra meredek hullámvölgybe került, – a tengerészek ezt úgy hívták, hogy „nyílás a tengerben” – olyan mélyre, hogy az orr már nem tudott a következő erős hullám előtt olyan helyzetbe kerülni, hogy a lecsapó hullám ereje ne törje szilánkokká a hajó hátulját.

Amikor Ábrahám elérte a lakosztályát, Naomit térdére hajtott fejjel egy sarokban kuporogva találta. A lány ezelőtt még sohasem volt tengeribeteg, igaz, hogy nem is hajózott még soha ekkora viharban. Naomi arca zöldesen sápadt volt, amikor felnézett, és megkérdezte: – Meg fogunk halni?

Ábrahám nem akarta feleslegesen nyugtalanítani, de hazudni sem akart. – Nagy veszélyben forgunk. Ezt a hajót arra tervezték, hogy gyorsan lehessen vele hajózni, nem pedig arra, hogy hullámhegyeknek tudjon ellenállni.

Leült, és átkarolta a lányát. – Orkánban hajózunk, és csak Isten képes megmenteni minket.

Naomi lesöpörte magáról a kezét, és bizonytalan lábakkal felállt. – Téged meg miért mentene meg Isten? – kérdezte ingerülten. – Cézárt választottad, nem pedig Jézus Krisztust, emlékszel?

Ábrahám felszisszent a tapintatlan megjegyzéstől. – Igen, de megbántam a bűnömet, és megtértem belőle.

– Mert akkor éppen az volt a kényelmes számodra. Ne mondd nekem, hogy holnap nem mutatnád be újra azt az áldozatot, ha azzal megmenthetnéd a vagyonodat! És aztán szerintem újra csak megtérnél belőle.

– Naomi... – kezdte volna Ábrahám a magyarázkodást, de végül nem folytatta. Nem akart lázadó leányával vitába bonyolódni a megtérése őszinte voltával kapcsolatosan.

Naomi a lakosztály másik végébe ment át, de közben folytatta az apja zaklatását. – Tudod, hogy szerintem mi vagy te? Te egy Jónás vagy. Lehet, hogy megnyugodna a tenger, ha kihajítanának a fedélzetről, bele a vízbe.

Most Ábrahám volt az, aki a térdére hajtott fejjel ült a padlón. – Ha a vízbe dobnának, lehet, hogy Isten küldene értem egy nagy halat, hogy nyeljen le, és valahol, egy szárazföld közelében köpjön ki a gyomrából.

– Hát elég ostoba vagy, vagy egyszerűen csak őrült, ha ezt komolyan gondolod.

Ábrahám erre semmit nem válaszolt, Naomi pedig tovább szónokolt. A lányában is legalább akkora vihar tombolt belül, mint ami kívülről fenyegette őket. Egy pillanatra megpróbált nem odafigyelni, de felkapta a fejét, amikor meghallotta Naomi visítását:

– Utállak! Minden miattad van! Neked kellett volna meghalnod!

– Miről beszélsz?

– Crispinről. Neked kellett volna meghalnod akkor, nem pedig neki! – Naomi belekapaszkodott egy falhoz csavározott, nehéz asztalba.

A hajó orra egyre magasabbra és magasabbra emelkedett, majd a hullám taraján megállt, és elkezdett lefelé süllyedni. A hajó hátulja viszont kiemelkedett a vízből, ahogy a hajóorr hirtelen iszonyatos recsegéssel lezuhant a vízre.

Naomi engem hibáztat a férje haláláért – döbönt rá Ábrahám, miközben a hajó hirtelen mozdulatától csúszni kezdett a padlón. Nekiütközött a padlóhoz rögzített ágynak, és megkapaszkodott a masszív vázban. De hát miért? Talán azért, mert az enyém volt az a hajó?

Naomi abbahagyta a kiabálást, és zokogni kezdett. Hogy mérgében-e, vagy inkább a félelemtől, azt Ábrahám nem tudta megítélni. Megdöbentette, hogy a lánya őt hibáztatja Crispin haláláért. Visszagondolt a veje halálának a körülményeire, és eszébe jutott egy döntő momentum: úgy volt, hogy ő maga fog azon a hajón utazni, amelyik azután elsüllyedt. De Crispin, akit Ábrahám bevett társnak a hajózási vállalatba, az utolsó pillanatban felajánlotta, hogy elmegy helyette.

Ábrahám most már mindenre tisztán emlékezett. Rebekának akkor már napok óta nagyon magas láza volt, és Crispin tisztában volt azzal, hogy Ábrahám mennyire aggódik érte. Ábrahámnak nem igazán akaródzott elindulni egy hosszú hajóútra úgy, hogy nem tudta, mennyire súlyos ifjabbik lánya betegsége, és hálás volt, amikor Crispin, akiben teljesen megbízott, és aki alkalmas is volt a feladatra, felajánlotta, hogy kihajózik helyette. Rebeka akkor néhány nap múlva jobban lett, Crispin viszont odaveszett a tengeren.

Hetekkel később Ábrahám megtudta, hogy a hajó, a teljes rakománnyal, és teljes személyzetével együtt Rhodos partjai közelében süllyedt el. Odautazott, hogy megnézzé, partra vetett-e valamit is a tenger az elsüllyedt hajóból. A hajóból mindössze néhány darab sodródott ki a partra. A hajótörzs néhány bordája, a rakomány apró darabjai, és két erősen oszlásnak indult emberi test. Teljesen felismerhetetlenek voltak, de az egyiket Ábrahám mégis azonosítani tudta a bal kezén lévő vésett mintás, arany eljegyzési gyűrűről: Crispin holtteste volt.

Most pedig az is kiderült, hogy Naomi őt hibáztatja a férje elvesztéséért. Sőt, nem pusztán csak hibáztatja, hanem egyenesen azt kívánja, hogy bárcsak ő halt volna meg Crispin helyett. Hát ezért olyan megkeseredett azóta – gondolta Ábrahám. – Engem hibáztat, hogy nem én voltam ott, annak a hajónak a fedélzetén, Rebekát pedig valószínűleg azért, mert akkor megbetegedett.

Apa és leánya a továbbiakban csendben próbálták meg túlélni a vihart. Mindketten kétségbeesetten kapaszkodtak bele a biztonságosan rögzített bútorokba a hajó luxus lakosztályában.

Az erős hullámzástól Ábrahám tengerhez szokott gyomra összerándult, és ha becsukta a szemét, el tudta képzelni, hogy az óriási hullámok miként ostromolják a hajót.

Egyáltalán nem lepődött meg, amikor a hajóorr függőlegesen felemelkedett, és úgy tűnt, hogy már sohasem fog újra visszatérni a vízre, majd egyre mélyebbre, és mélyebbre süllyedt...sőt még annál is mélyebbre.

A hírhedt hullám, amitől rettegnek a tengerészek! Elképzelte, ahogy a víz eltakarja az egész látóhatárt – egy masszív, függőleges vízfal, aminek nincs hullámos taraja, hanem csak egy egyenes, fehér vonal látszik a tetején a hullám teljes hosszában. És most pont mi kerültünk bele az útjába!

Ahogy a Merkúr belezuhant a gyilkos hullámba, Ábrahám tagbaszakadt alakja átrepült a lakosztályon, nekiment az ajtónak, ami egy pillanat alatt kitárult. Az örvénylő szél felkapta a szobából, és a hajó hátulján keletkezett lyukon keresztül belevetette a háborgó tengerbe.

Szóval így fogok meghalni – gondolta Ábrahám, ahogy a vízörvény magába szippantotta.

.oOo.

Naomi a fedélzeten állt, és onnan nézte, ahogy a súlyosan megrongálódott Merkúr Ostia kikötője felé araszol. Méltóságteljes vitorláinak maradványai szájalomra méltóan lógtak le az árbocokról, vagyis arról, ami még megmaradt belőlük, miután az orkán olyan könnyedén törte ketté őket, mintha vékony ágacskák lettek volna. A hajó most az evezők segítségével lassan haladt előre.

A Merkúrt vitorlás hajónak építették, ezért csak egy-egy sor rövid evezője volt mindkét oldalán, amit vészhelyzetben tudtak használni. A vihar három óra elteltével elült, olyan hirtelen csillapodtak le a szelek, mint ahogyan feltámadtak, de onnantól kezdve még több mint egy hétre volt szükség ahhoz, hogy eljussanak a kikötőig. A tengerészek teljesen ki voltak merülve, és Naomi már időnként azon gondolkodott, hogy vajon elérik-e valaha az életben Rómát.

Nem tudta pontosan, hogyan sikerült túlélnie a vihart, csak homályosan tudott visszaemlékezni a dolgokra. Emlékezett rá, hogy az apját belefújta a szél az örvénylő vízbe azon a lyukon át, ami a hajó hátuljában keletkezett. Arra is emlékezett, hogy ennyire még soha azelőtt nem félt életében. De azt nem tudta felidézni, hogy még meddig tartott a vihar, vagy hogy hogyan sikerült elkerülnie azt, hogy a szél őt is a tengerbe sodorja, mint az apját. Végül Kaeso talált rá, és próbálta meg lefejtetni a kezét és a lábát a nehéz asztalról, amibe kapaszkodott. Ez volt az egyetlen bútordarab, ami ugyanazon a helyen maradt az apja lakosztályában, ahol a vihar előtt volt. Naomi olyan erővel kapaszkodott az asztalba, hogy utána még napokig kék és zöld volt mindkét karja és lába.

Kaeso felajánlotta neki a kabinját, ő maga pedig átköltözött a legénység szálláshelyére. A kapitány, aki már több mint húsz éve dolgozott az apjának, udvariasan, de visszafogottan viselkedett vele szemben. Naomi tudta, hogy gyászolja a munkaadóját, aki egyben a barátja is volt, de ugyanakkor azt is tudta, hogy a kapitány nem tiszteli őt, és nem bízik meg benne. De Naomit ez egyáltalán nem érdekelte, amíg Kaeso nem vonta azt kétségbe, hogy most ő, Naomi a főnök.

És most tényleg én vagyok a főnök – gondolta vidáman, amikor meglátta a rakparton ácsorgó munkásokat, akik leesett állal bámulták, ahogy a súlyosan sérült hajó lassan beporoszkál a kikötőbe. Amint a tengerészek kikötötték a hajót, és leengedték a hajóhidat, Naomi azonnal kiszállt, és utasította Lepidust, az egyik új rabszolgáját, hogy béreljen egy kocsit.

– Én aztán nem hajózom fel azon a bűdös folyón egy bárkával! – dünnyögte Lepidus testvérének, Fulviának, aki ott állt mellette a rakparton.

– Hát ne is, asszonyom! Nem is illendő dolog az, a te társadalmi helyzetemben – válaszolt kötelességtudóan a fiatal egyiptomi lány.

Naomi kedvtelve hallgatta a gyors, és tiszteletteljes választ, és megköszönte a csillagoknak, hogy volt annyi esze, hogy megvegye ezt a testvérpárt, mielőtt elhagyták Efézust.

– Rakasd fel egy bárkára, ami megmaradt a holmimból, és küldesd az apám villájába! – utasította Kaeso.

A kapitány rábólintott, de nem volt mosoly az arcán.

– Ábrahám irodáján keresztül elérhetsz, ha szükség lenne rám. És várom az utasításokat a Merkúr megjavításával kapcsolatban – tette hozzá Kaeso.

Többek között azon is támadt már nézeteltérés Naomi és a kapitány között, hogy vajon az apja azonnal meg akarná-e javíttatni a Merkúrt. Azon is összekaptak, hogyan értesítsék Ábrahám római irodáját, és a bankját a férfi haláláról. Naomi várni akart, mert személyesen akarta bejelenteni a halálhírt, hogy megbizonyosodhasson arról, hogy mindenki számára világos, hogy ő fogja átvenni az apja vállalkozását. Ily módon arra is alkalma nyílt volna, hogy felmérje az emberek válaszreakcióját. De Kaeso ragaszkodott ahhoz, hogy azonnal üzenetet küldjön egy postagalambbal, és Naomi engedett, amikor a kapitány azt is hajlandó volt beleírni az üzenetbe, hogy Ábrahám legidősebb gyermeke hamarosan Rómába érkezik, hogy a kezébe vegye az ügyeket.

Lepidus egy gyönyörű kocsival tért vissza, és Naomi elmosolyodott. Hát mégis csak elegánsan fog megérkezni, ahogy eredetileg is tervezte! Ellenőrizte, hogy Fulviánál van-e az a kis táska, aminek a tartalmát maga személyesen állította össze, majd beült a kocsiba, hogy nekivághassanak a Rómába vezető nem túl hosszú utazásnak. A kis kényeztetésében két dolog volt: egy fadoboz és egy bőrzacskó, amit annak az asztalnak a bezárt fiókjában talált, ami megmentette az életét. A dobozban elég aranypénz volt pillanatnyi szükségleteinek a kielégítésére, a zacskóban pedig egy iratot talált, amit az apja otthoni bankja bocsátott ki. Naomi nem ismerte pontosan az ilyen típusú dokumentum nevét, de azt tudta, hogy mire való. A segítségével igénybe lehet venni egy hatalmas összegű készpénzt, amire az apja efézusi számláján tartott összeg volt a fedezet. Csak annyi volt a dolga, hogy bemutassa ezt az iratot Ábrahám bankárjának Rómában, és az összes pénz az övé lesz.

Nagyon gazdag vagyok – gondolta, ahogy a kocsi kerekeinek az ütemes ritmusát hallgatta a kövezeten. – Holnap lesz az a nap, amire egész életemben vártam.

Naomi próbálta nem mutatni, mennyire frusztrált, amíg a pocakos és kopaszodó bankárral beszélt.

– Azt hiszem, nem érti, hogy miről van szó – mondta Cassiusnak, és alig bírta megállni, hogy ne nevesse el magát a férfi nevetséges pöszeségén. Nem akarta megsérteni a bankárt, vagy legalábbis addig nem, amíg a saját nevére át nem íratta az apja számára biztosított pénzt.

Még egyszer elmondta hát a részleteket, azt remélve, hogy ezúttal a szavai talán valahogy mégis áthatolnak a férfi vastag koponyáján.

– Azt mondja, hogy megkapta az üzenetet, hogy az apám a tengerbe fulladt, és hogy én fogom átvenni az üzleti ügyeit. És itt van egy levél az efézusi bankjából, ami felhatalmazást ad arra, hogy itt pénzt lehessen felvenni az ottani számlája terhére. Biztos vagyok benne, hogy nem először csinál ilyet az apámnak.

– Hát persze, hogy nem, és örömmel meg is teszem újra, de kizárólag csak neki.

– Akkor tegye meg nekem is, hiszen most én vagyok a jogos örököse.

Naomi gondolkodás nélkül be merte nyújtani az igényét, bár lehet, hogy ez így nem volt egészen jogszerű. Nem ismerte az öröklés jogi szabályait, de azt biztosan tudta, hogy ő az apja jogos örököse. Ez az ember itt pedig csak azért akadékoskodik, mert egy nővel áll szemben – döntötte el magában. Nem volt az önmagában szokatlan jelenség, hogy egy nő sok pénzt örököljön, de az már nem volt megszokott dolog, hogy ő magának követelte a vagyon feletti teljes ellenőrzést. Néhány férfi egyszerűen képtelen elfogadni annak a gondolatát, hogy vannak olyan nők, akik képesek a saját ügyeik intézésére, és ez a bolond bankár minden kétséget kizáróan ezek közé a férfiak közé tartozik.

– Hát, valójában ez az, ami kérdéses – mondta Cassius, a fogain át szűrve a szavakat.

Naomi láthatóan meglepődött. – Hát ezt meg hogy érti?

A bankár gondosan végigmérte, mielőtt megszólalt.

– Néhány nappal azután, hogy megérkezett az üzenet a Merkúrról, egy azzal ellentétes értelmű üzenetet is kaptam az apjától. Tehát, mivel Ábrahám még életben van, a kisasszony nem lehet a törvényes képviselője.

– Ez teljességgel lehetetlen! – Naomi arcából kifutott a vér. – Én magam láttam, hogy megfulladt.

Egy pillanatra pánikszerű félelem suhant át rajta attól a gondolattól, hogy az apja talán mégsem halt meg, amikor a szél a tengerbe sodorta. Ez egész egyszerűen lehetetlen! Kaeso azt mondta, hogy az apja nem maradhatott életben kinn a nyílt tengeren. Még ha az orkántól felkorbácsolt tengernek nem is adta meg magát, akkor is túl messze voltak ahhoz a parttól, hogy ki tudott volna úszni a szárazföld biztonságába. Amikor elült a vihar, Kaeso megpróbálta megkeresni Ábrahámot, de a nyomát sem látta sehol.

– Megmutathatom az üzenetet, amennyiben kíváncsi rá. A szirakuszai kikötőmester irodájából érkezett.

Cassius egy négyszögletes kis pergamendarabot csúsztatott át az asztalon Naomi felé, és a lány szíve majdhogynem megszűnt dobogni, amikor elolvasta.

*Megmenekültem a tengerből. A héten Rómába érkezem.
A számlámról semmilyen indokkal, senkinek ne adj ki pénzt!*

Az üzenetet, ami az apja nagy, és szép betűs kézírásával íródott, a kikötőmester pecsétje hitelesítette.

Megmenekült a tengerből. – Ezt egyszerűen nem tudta, és nem is akarta elhinni.

– Ez az üzenet egy nyilvánvaló hamisítvány – mondta Naomi, és felemelte a hangját. – Valami csaló rá akarja tenni a kapzsi kezét az apám vagyónára.

Már majdnem sírt, de remélte, hogy a bankár azt hiszi, hogy ez a gyásztól van, és nem attól a hatalmas csalódottságtól, ami kezdte a hatalmába keríteni.

Amikor a szél lesöpörte az apját a fedélzetről, először nagyon megijedt, de utána már nem rendítette meg különösebben a tény, hogy Ábrahám meghalt. Inkább úgy gondolta, hogy ez kijárt neki, most legalább azt kapta, amit megérdemelt. Végül is neki kellett volna a tengerbe fulladnia három évvel ezelőtt. Azzal érvelt magában, hogy Ábrahám egyszerűen csak becsapta egy kis időre a sorsot, de végül mégsem kerülhette el a kiszabott végétét, és nem volt hajlandó büntudatot érezni azért, mert nem gyászolta az apját.

– Egy csaló? Hát az lehet! – mondta Cassius. – De meg kell értenie, hogy én törvényesen nem adhatok ki pénzt a számláról, amíg az ügy megnyugtatóan nem tisztázódik.

A hangja békülékeny volt, de a puffadt fekete szemek hidegen néztek rá Naomira.

Naomi nem igazán tudta eldönteni, hogy Cassius vajon meg van-e győződve arról, hogy az üzenet hiteles, vagy egyszerűen csak a bankárok szűkmarkú reflexeivel védi az apja értékeit.

Ez egyszerűen nem lehet igaz! – gondolta, ahogy körülnézett a fényűző irodában, ahová nemrégiben önbizalommal tele lépett be. Azt hitte, hogy úgy fog kilépni belőle, hogy gazdag lesz, de nem az apja neve alatt, hanem a saját jogán. Tudta, hogy a helyzete még így sem elkeserítő. Volt fedél a feje felett, sőt, igazából nem is valami szegényes fedél. Az apja villája kicsi volt ugyan, de fényűző. És nála volt a fadoboz is, aranyérmekkel tele. De ugyan meddig lehet abból egy egész háztartást fenntartani? Talán néhány hónapig, ha beosztóan bánik a pénzzel. De egyáltalán nem volt ínyére, hogy a fogához kelljen vernie a garast, és hogy aggodalmaskodnia kelljen a mindennapi kiadásokkal kapcsolatban, amíg az apja örökségének az ügye elrendeződik. Azért jött Rómába, hogy gazdag férjet találjon magának, és ehhez megfelelő ruhákra van szüksége. Meg arra, hogy ott legyen a megfelelő helyeken, a megfelelő emberek társaságában, és ehhez bizony pénzre van szüksége, mégpedig sokra.

Naomi dacosan hátrafesztette a vállát, ahogy Cassius felállt az asztalától, és odament hozzá. Végül is ő már túlélte Efézusban a vallási fanatikus családja miatt rásütött bélyeget, és élve került ki egy, a tengeren pusztító hatalmas orkánból. Lehetett tőle Cassius Róma legnagyobb presztízssű bankjának legbefolyásosabb tisztviselője – amúgy tényleg ez volt a helyzet –, ő inkább felkötötte magát, mint hogy elfogadja, hogy ez a hatalmas hájpacni kerüljön ki győztesen a helyzetből.

Cassius odanyújtotta húsos kezét Naominak, világosan jelezve ezzel, hogy számára a beszélgetésnek vége.

– Talán találkozunk néhány nap múlva újra! – javasolta a bankár. – Addigra Ábrahámnak – vagy annak, aki ezt a levelet írta – alkalma lesz megérkeznie Rómába, és kapcsolatba tud lépni velem.

Naomi szinte remegett a méregtől, ahogy felállt, ezért nem fogadta el Cassius feléje nyújtott kezét.

– Hát így is jó! – mondta olyan gögösen, ahogyan csak kitelt tőle. – De biztosíthatom róla, hogy amint a végére járunk ennek az ügynek, az apám vagyonát az utolsó dénárig átviszem egy másik bankba.

– A kisasszony helyében nem sietném el az ilyen típusú döntést!

Naomi némi meglepődéssel nyugtázta, hogy a bankár pislogott egyet, mielőtt megszólalt. A fenyegetése legalább felkeltette a figyelmét.

– Még nagy hasznára lehetek – folytatta Cassius. – Már hosszú évek óta kezelem Ábrahám vagyonát, és egy nőnek a maga helyzetében, egyedül ebben a szórakoztató, de ugyanakkor sok veszélyt is magában rejtő városban még szüksége lehet egy olyan ügyes üzletember tanácsára, mint amilyen én vagyok.

Naomi megvetette ezt az atyáskodó hangnemet, és a gondolatát is gyűlölte annak, hogy pénz nélkül, üres kézzel kell elhagynia a bankot. Ahogy Cassius előrement az ajtóhoz, Naomi eltökélte magában, hogy mindenképpen kideríti, hogy ki küldhette azt az üzenetet. Első látásra az írás olyan volt, mint az apja nagybetűs, látványos kézírása, de csak futólag volt alkalma megvizsgálni az üzenetet. Valaki, aki ismeri az apja írását, könnyedén meghamisíthatta azt, mint például Ábrahámnak az a kákabélú helyettese, Quintus. Quintus bizonyára rutinszerűen, máskor is aláírta már Ábrahám nevét a levelezésekben. Az apja vezette a Birodalom egyik legnagyobb hajózási vállalatát, így Mauritániától Arábiáig mindenhol láthatták már ezt a kézírást. Bárki küldhette azt az üzenetet – próbálta meggyőzni magát.

Amikor Cassius kinyitotta neki az ajtót, hogy kikísérje, Naomi a bankár helyettesét pillantotta meg, amint egy magas, ősz hajú férfi előtt hajbókolt, aki Cassiussal kívánt beszélni, de azonnal.

– Szenátor! – szólította meg Cassius behízelgően selypítve. – Igazán sajnálom, hogy megvárakoztattam. Egy váratlan esemény jött közbe.

A magas férfi megfordult, és már készült válaszolni, amikor megpillantotta Naomit. Nyilvánvaló érdeklődéssel a szemében méregette.

– Ha ez az a „váratlan esemény”, ami feltartóztatott, akkor megértelek, és megbocsátok – mondta mézes-mázosan.

Naomi akkor is tudta volna, hogy a férfi szenátor, ha az előbb nem hallotta volna Cassius üdvözlését, mert a férfi a jellegzetes fehér tógát viselte, a széles, bíborszínű csíkkal, és rövid szárú csizma volt a lábán, egy C betűvel, ami a centum szóra utalt, vagyis a volt Római Köztársaság eredetileg választott száz szenátorára.

– Kérlek, Cassius, mutass be a hölgynek!

A szenátor bókját Naomi sugárzó mosollyal fogadta. Cassius bemutatta őket egymásnak, és röviden elmondta, hogy Naomi éppen most érkezett Rómába, miután éppen csak túlélte egy vihart a háborgó tengeren. A bankár selypítése miatt Naomi nem értette tisztán a szenátor nevét. De azzal tisztában volt, hogy alig töltött el Rómában néhány órát, és máris összetalálkozott egy szenátorral. Micsoda hihetetlen szerencséje van!

Sötét hangulata azonnal semmivé lett, ahogy lopva, gyorsan felmérte az első útjába kerülő szenátort, aki esetleg a férje lehet. A férfi hullámos, ősz haja szépen nyírt frizurába volt fésülve, és a gondosan manikürözött ujjakon nem látszott eljegyzési gyűrű. Bár láthatóan idősebb volt az apjánál, Ábrahámnál, a korához képest frissnek és fiatalosnak látszott. És a szeméből feléje sugárzó érdeklődés nyilvánvalóan egyáltalán nem apai érdeklődés volt csupán. Bár nem volt kifejezetten jóképű férfi, nemesi külsejét Naomi meglehetősen vonzónak találta. Mindjárt megéreztte rajta, hogy olyan férfival áll szemben, aki megszokta,

hogy mindig megkapja azt, amit akar, és azonnal eldöntötte magában, hogy tesz róla, hogy ebben a pillanatban ő maga, azaz Naomi legyen a vágyainak a tárgya.

– Örülök, hogy találkoztunk, szenátor! – Naomi hangja behízelt volt, a tekintetén pedig látszott, hogy lenyűgözi a férfi.

Cassius keményszívű üzletemberből hirtelen szívélyes házigazdává lépett elő. – Mivel Naomi egyedül érkezett Rómába, felajánlottam neki, hogy a gondját viselem, amíg a fővárosban tartózkodik.

– Biztos vagyok benne, hogy a hölgy nem lesz szűkében az úriembereknek, akik mind a gondját akarják majd viselni. Magamat is beleértve – mondta a szenátor.

A szemét egy percre sem vette le Naomi arcáról. Naomi kissé izgatott lett, amikor a férfi megkérdezte: – Megtisztelne azzal, hogy ma este velem vacsorázik?

A hatás kedvéért tétovázott néhány pillanatig, hogy a férfi nehogy azt higgye, hogy gondolkodás nélkül, első szóra ugrik, majd elfogadta a meghívást. – Örömmel – válaszolta a férfinak.

– A palotába van ma estére meghívásom – jegyezte meg lazán a férfi. – Cézár palotájának díszterme pedig olyan látványosság, amit feltétlenül meg kell néznie, amíg Rómában tartózkodik

– Hallottam már, hogy gyönyörű.

A palota. A férfi úgy beszélt róla, mintha egyszerűen csak egy volna azok közül az épületek közül, amit a Rómába látogatónak feltétlenül látnia kell. Naomi szíve viszont gyorsabban vert a gondolattól, hogy magában a hatalom csúcsának az épületében vacsorázhat. Kíváncsi volt, hogy vajon a császár maga ott lesz-e. Egész biztos, ha valami állami eseményről van szó. Gondolatban már azon tűnődött, hogy mit is vegyen fel, és hogy milyen frizurába fésülje a haját... de ekkor hirtelen megnyúlt az arca.

A szenátor észrevette a szomorúságot az arcán, és aggódva megkérdezte: – Valami baj van?

– Attól tartok, hogy nincs az alkalomhoz illő öltözékem, amit felvehetnék. A viharban a legtöbb ruhám megsemmisült.

Magában megfogadta, hogy vesz magának egy drága, új tunikát és stólát, amint kilép a bank ajtaján, még akkor is, ha az összes aranypénzét mind egy szálra rá kell költenie. Semmi pénzért nem mulasztana el egy olyan alkalmat, hogy egy szenátor oldalán jelenhet meg a palotában. Ám hirtelen egy új gondolat suhant át a fején, és egy pillanat alatt eldöntötte, hogy megpróbálja a helyzetet a saját hasznára fordítani.

– Tudja, akartam én azonnal új ruhákat venni magamnak – mondta, miközben szemrehányóan pillantott Cassius irányába –, de éppen most tudtam meg, hogy addig nem juthatok hozzá a pénzemhez, amíg bizonyos félreértések nem tisztázódnak.

A bankár láthatóan kényelmetlenül érezte magát, ahogy Naomi elkezdte elmondani a szenátornak, amiről az előbb az irodájában szó volt.

– Ezért most szó sem lehet arról, hogy új ruhatárat vegyek magamnak – fejezte be Naomi a történetet –, és nem akarom, hogy miattam megszégyenüljön a Cézár bankettjén, bármennyire is élvezném a társaságát.

Lesütötte a szemét, és olyan pillantást vetett a szenátorra, ami remélte, hogy kifejezi, hogy mennyire szeretne elmenni a vacsorára, és hogy mennyire szüksége lenne a férfi segítségére, hogy közbenjárjon a bankárnál az érdekében.

– Még ha egy szolga rongyait venné is fel, egy ilyen kivételesen szép nő mellett még akkor sem lehetne megszégyenülni. – Megsemmisítő pillantást vetett a bankárra, majd így szólt:

– Biztos vagyok benne, hogy tudsz valamit tenni az ügyben, Cassius. Néhány napon belül egész biztos, hogy tisztázódik az ügy. Addig is, miért nem adsz a hölgynek előleget az apja hitellevele terhére?

Nem kérdés volt ez, hanem inkább követelés, és ezt a bankár is jól tudta. Úgy nézett a szenátorra, mintha az a torkának szegezett késsel állna előtte.

– Azt hiszem, hogy a bank meg tudna előlegezni egy kisebb összeget – nyögte ki lassan.

– Egy megfelelő összeget – javította ki a szenátor, és mondott egy számot. Olyan megfellebbezhetetlen hangon jelentette ezt ki, hogy Cassius a továbbiakban nem mert vitába bonyolódni vele. – És ha netán szükség lenne rá, én jótállok a pénzösszegért.

– Természetesen – felelte a bankár, és az arca felderült annak a hallatára, hogy a szenátor garantálja, hogy nem vész el a pénze. – Azonnal utasítom a helyettesemet, hogy utalja ki a pénzt!

– Jobban tennéd, ha személyesen vennéd a kezedbe az ügyet! – mondta szárazon a szenátor, és egy kisajátító mozdulattal Naomi karjára helyezte a kezét. – Addig pedig engedje meg kedvesem, hogy elvigyem Róma legjobb szabójához! Nem maradt túl sok időnk arra, hogy valami olyan ruhát találjunk, ami úgy kiemeli a szépségét, hogy a Cézár asztalánál vacsorázó minden férfi megforduljon maga után, amikor meglátja. Mert egészen biztos vagyok abban, hogy mindenki a kisasszonyt fogja bámulni.

– Szenátor! – szólt oda Cassius, ahogy az induláshoz készülődtek. – Nem akart velem valamiféle pénzügyekről beszélni?

– Ja persze! De azok ráérnek holnapig – mondta a szenátor, és Naomira mosolygott. – Először valami személyes ügyet kell elintéznem.

Ábrahám a tengerparton feküdt arccal előre a homokban. Egy hosszú tengeri növény volt a majdnem meztelen teste köré tekeredve. Ki volt száradva, le volt égve a nap sugaraitól, és halálosan éhes volt, de azért még életben volt. Isten ugyan nem küldött cethalat, gondolta magában, viszont csodálatos módon kijuttatta a szárazföldre, ugyanúgy, mint Jónást.

Fogalma sem volt, hogy mennyi időt tölthetett el a vízben. Úgy gondolta, hogy körülbelül harminc órát, bár a kimerültségtől elég nehezen forgott az agya. Becsukta a szemét, és újra eszébe jutott az az érzés, amikor a lakosztályából a hajó hátulján át kirepült a tengerbe, és a hatalmas hullám lenyomta a tenger mélységeibe. Olyan sokáig tartotta vissza a lélegzetét, hogy már-már azt hitte, hogy szétpattan a tüdeje, mire végül egy hatalmas sóhajtás kíséretében csak kikerült a víz felszínére. Volt annyi lélekjelenléte, hogy azonnal megszabaduljon a rajta lévő ruháktól, hogy az átázott anyag súlya nehogy lehúzza magával a tenger fenekére, mint egy horgonyt.

A vadul tomboló hullámok olyan könnyedén csapkodták ide-oda terjedelmes testét, mint ahogy egy kisgyerek dobálja a rongybabáját. Még csak kora délután volt ugyan, de az orkán miatt koromsötétség volt körülötte. Ábrahám nem látott maga körül mást, csak vizet, sötét, haragoszöld vízfalakat, és erős hullámokat, amelyek ott örvénylettek körülötte, és minden pillanatban azzal fenyegették, hogy magukba szippantják, és lehúzzák a tenger mélyére.

Egy idő múlva már égtek a szemei a sós tengervíztől, és úgy érezte, mintha a karjai és a lábai ólomból lettek volna. Fájt a feje a vihar fülsiketítő zajától, és a küzdelem, hogy fenn tartsa magát a víz felszínén, egyre reménytelenebbnek tűnt. Az orkán ereje és intenzitása túl nagy volt ahhoz, hogy egy halandó élve kerülhessen ki a vele vívott harcból.

Végül olyan hosszú időre került a víz alá, hogy már szinte képtelen volt tovább visszatartani a lélegzetét. Tudta, hogy hamarosan el fogja veszíteni az eszméletét, amennyiben nem jut levegőhöz, de azzal is tisztában volt, hogy ha most kinyitja a száját, és lélegzik egyet, akkor levegő helyett víz kerül bele a tüdejébe, amitől meg fog halni. De már képtelen volt arra, hogy tovább harcoljon a tengerrel szemben.

Nyitva voltak ugyan a szemei, amikor a hullám magával rántotta a mélybe, de semmit sem látott az örvénylő vízben. Becsukta a szemét, és azon elmélkedett, hogy vajon milyen érzés lesz, amikor az első korty tengervíz bekerül a tüdejébe. Vajon valami álomszerű lebegő állapotba kerül, az élet és a halál határán? Erzsébet jutott az eszébe. Vajon fogja-e őt várni a felesége a túlsó oldalon? És vajon befogadja-e őt, a megtért árulót, Isten a mennybe?

Miközben húzta magába a hullámsír, és már majdnem megadta magát a lélegzés kényszerének, hirtelen azt érezte, hogy valami szilárd anyag ütődik neki a testének.

– Biztosan álmodom – gondolta. Vagy mégsem? Biztosan haldoklom. Vagy talán mégsem?

Nem volt tudatában annak, hogy az elsüllyedt tárgy köré kulcsolta a karjait, de amikor a következő hullám a hátára kapta a tárgyat, vele együtt ő is a felszínre emelkedett. Ahogy a tüdeje mohón szívta magába a hön áhított levegőt, megértette, hogy nem álmodott. A tárgy, amibe kapaszkodott, nagyon is valóságos volt. Hatalmas volt, masszív volt, és úszott a víz felszínén.

És vele együtt ő maga is úszott.

Szorosan belekapaszkodott az életét megmentő tárgyba. Az a dolog, amivel a víz alatt összeakadt, és a segítségével kijutott a víz felszínére, körülbelül három és fél méter hosszú

volt, fából készült, és szélteben olyan széles volt, hogy nem is egészen érte át a karja. Ahogy az agya kezdett kitisztulni, Ábrahám rájött, hogy a Merkúr főárbocának maradványába kapaszkodik. A vihar úgy törte ketté a vastag tölgyfából készült árbocot, mintha csak gyújtós lett volna, és Ábrahám után azt is a vízbe taszította. Egy ekkora faoszlop akár meg is ölhetne volna, ám ehelyett megmentette az életét. Ábrahám ezt semmi mással nem tudta megmagyarázni, mintsem hogy Isten valamiért meg akarja kímélni az életét.

Nagy erőfeszítéssel felküzdötte magát a fagerenda tetejére, és ráhasalt. Ekkor viszont hatalmat vett rajta a teljes kimerültség, és elveszítette az eszméletét. Amikorra magához tért, már elült az erős szél, és a tenger vize sima volt, mint a tükör.

Ábrahám óvatosan ülő helyzetbe hozta magát, és lovagló ülésben helyezkedett el az árbocon. Azon tűnődött, hogy a Merkúrnak vajon sikerült-e átvészelnie a vihart, vagy a hátulján keletkezett lyuk miatt felborult. Körülnézett maga körül a tengeren, hogy lát-e hajóroncsot. Amennyire meg tudta ítélni, nem látott semmilyen hajótörésre utaló jelet. Szárazföld után is buzgón kutatott a szeme, de mindenhol csak vizet látott maga körül. Kaeso a folyamatos, több napos eső, és a rossz látási viszonyok miatt már a vihar kitörése előtt sem tudta pontosan meghatározni a helyzetüket. Most pedig akár százötven kilométerre, vagy még többre is lehet a legközelebbi szárazföld, ki tudhatja.

Amikor leszállt a sötétség, újra hasra feküdt az árbocon. Mivel csak alsónemű volt rajta, reszketett az éjszaka hűvös levegőjétől. Reszketett, és közben imádkozott. Uram! Biztosan nem azért mentettél meg a vihar erejétől, hogy most a nyílt tengeren fagyjak halálra.

Eljött a reggel, és szárazföldnek még mindig nem volt sehol sem nyoma. Ábrahám jó úszó volt, és ha szárazföldet pillantott volna meg, biztos, hogy minden erejét bevetve megpróbált volna kijutni a partra. De mivel erre nem volt lehetősége, csak feküdt tovább az árbochrúdon, és a kezével evezett, megpróbálva azt északkeleti irányba hajtani, mert Róma valahol északkeletre helyezkedett el.

Délben még mindig csontig át volt fagyva, bár a nap sugarai elkezdtek égetni a sótól kicserzett bőrét. A szája csontszáraz volt, az ajkai pedig berepedtek, és fájtak. Egy korty víz után vágyakozott, de tudta jól, hogy belehalna, ha tengervizet inna, mert a sótól csak még jobban kiszáradna a szervezete.

Késő délutánra, amikor arra gondolt, hogy biztosan nem fog túlélni még egy a tengeren töltött éjszakát, Ábrahám kezdte feladni a reményt. Több mint huszonnégy órát töltött már el a tengeren, és mivel sem szárazföldet, sem hajót nem látott a közelében, már nem látta valószínűnek, hogy életben maradhat. Ahhoz nem fűzött túl sok reményt, hogy esetleg egy arra járó hajóval találkozna. Kevés olyan vakmerő, vagy akár elkeseredett ember akadt, aki november közepén kimerészkedett a tengerre. Neki magának sem kellett volna ezzel megpróbálkoznia.

Végül, amikor már majdnem teljesen feladta a reményt, mégis szárazföldet pillantott meg. Örömeben nagyot kiáltott, majd teljes erejéből úszni kezdett. Az utolsó csepp erejét is bele kellett ugyan adnia, de végül csak sikerült kijutnia a partra.

Hosszú ideig csak feküdt ott a tengerparton, hálát adott Istennek, és azon gondolkodott, vajon miért maradhatott életben. Arra a végeredményre jutott, hogy a szabadulásának az egyetlen oka az lehet, hogy Rebeka, Jákob és János szabadulásáért kell folyamodnia a császárhoz. A saját életét nem értékelte ugyan túl nagyra, de ha valamit tehet a gyermekeiért és az apostolért, akkor Isten segítségével meg kell találnia az utat, hogy hogyan segíthet rajtuk.

Ha a Merkúr túlélte a vihart, és Naomi megérkezett Rómába, akkor a gyerekeit és az apostolt még nagyobb veszedelem fenyegeti – döbbsen rá Ábrahám. Tudta, hogy idősebbik lánya nem

csupán lázadó alkat, de szívtelen is. A lánya utálja őt, és tudta jól, hogy minden követ hajlandó lenne megmozgatni azért, hogy őt tönkretégye. És mi mással tudná jobban tönkretenni, mint hogy megpróbálja megghiúsítani az öccse és a húga kiszabadítására irányuló erőfeszítéseit?

Ha alkalma nyílna rá, Naomi pontosan ezt tenné. Egész biztos, hogy a kisujját sem lenne hajlandó megmozdítani azért, hogy kiszabadítsa a testvéreit. És ha megtalálná annak a módját, hogyan férközzön hozzá az apja vagyonához, lelkiismeret-furdalás nélkül kiforgatná mindenéből. Valahogy Rómába kell jutnia, mielőtt Naomi megelőzhetné! Persze az is lehet, hogy a lány nem is élte túl a vihart, ezt Ábrahám pillanatnyilag nem tudhatta.

Felállt, amennyire csak tudta, lesöpörte magáról a homokot, és körülnézett. Valami fedelet kell találnia a feje fölé, mielőtt még besötétedik! Néhány épületet látott a távolban, ami egy kis falunak látszott. Ahogy a falu felé tartott, összetalálkozott egy öreg halással, aki a hálót javígtatta. A férfi szemei majd kiestek a csodálkozástól, amikor felnézett a munkájából, és meglátta, hogy egy félig meztelen, hatalmas tengeri szörny közeledik feléje.

– A szél lefűjt a hajóról – próbálta Ábrahám megmagyarázni a helyzetet.

– Szörnyű egy vihar volt, ugye? – mondta a férfi, és lassan rábólintott.

– Hová vetődtem?

A halász megmondta a falu nevét, de Ábrahámnak nem volt ismerős a név.

– Melyik a legközelebbi kikötő? – kérdezte a férfitől.

– Szirakusza. – Az idős ember ujjai fürgén és ügyesen mozogtak a háló szemei között, ami a megélhetésének az alapja volt.

Szirakusza. Szicília tartomány fővárosa, a Földközi-tenger egyik fő kikötővárosa. A Merkúrt ezek szerint több mint százötven kilométerrel arrébb fűjték a szelek az eredeti útirányához képest – összegezte Ábrahám. Szirakusza a sziget keleti oldalán helyezkedett el, ők viszont eredetileg a nyugati oldalához tartottak. De azért ez mégsem volt rossz hír. Ábrahám hajói sokszor megfordultak már ebben a kikötőben, így hát majd csak sikerül valakit találnia Szirakuszában, aki ismer, vagy legalább olyasvalakit, akinek az ő neve ismerősen cseng.

– Tudnál segíteni, hogy eljussak oda? – kérdezte a halásztól.

– Hát persze. De csak holnap.

A férfi félresöpört egy zsíros, ősz hajtincset a homlokából, és ránézett a napra, ami már a látóhatár aljához közeledett. Majd hosszasan végigmérte Ábrahámot, mint aki azon gondolkodik, hogy a nagytermetű férfi jelenthet-e valamilyen veszélyt a számára. De úgy nézett ki, hogy Ábrahám kiállta a próbát.

– Addig pedig gyere haza velem az otthonomba!

Azon az éjszakán Ábrahám a halász kicsi házának földes padlójára leterített szalmán aludt.

A padló ugyan kemény volt, de volt meleg takarója, és tele volt a gyomra. A férfit Donatusnak hívták, tudta meg Ábrahám, amíg együtt elköltötték a sózott halból és kenyérből álló vacsorát, és történeteket osztottak meg egymással a tengerről. Ábrahám beszélt a halásznak a hajózási vállalatáról, és mondott néhány dolgot a családjáról is, de csak annyit közölt az útja céljáról, hogy éppen Rómába próbáltak meg eljutni, hogy elintézzenek egy sürgős ügyet a fiával és a lányával kapcsolatosan.

Másnap reggel Donatus egy régi tunikát adott rá Ábrahámra. Az anyag teljesen el volt vékonyodva, rövid is volt, és majdnem szétrepedt Ábrahám széles mellkasán, de legalább a

meztelenségét eltakarta, legalábbis, ha tudott benne olyan óvatosan lépkedni, hogy ne repedjen szét az öltések mentén. Donatus még valamiféle lábbelit is rögtönzött Ábrahámnak az övénél sokkal nagyobb lábára. Két bőrdarabra rákötözött néhány szál kendert. Elég nevetségesen nézett ki az alkalmatlóság, de Ábrahámnak legalább nem meztláb kellett megtennie a Szirakuszába vezető majdnem húsz kilométeres utat.

Ábrahám meghatódott az öregember kedvességétől, és próbálta visszautasítani, amikor Donatus a köpenyét is felajánlotta neki.

– Nem vihetem el, mert akkor te mit csinálsz télen köpeny nélkül? – kérdezte tőle.

– Vannak takaróim – érvelt Donatus. – Az egyikbe majd lyukat vágok, és ha szükség van rá, át fogom húzni a fejemen.

Elvigyorodott, majd hozzátette: – Azt már biztosan észrevetted, hogy mindig megpróbálom a legtöbbet kihozni abból, ami éppen a rendelkezésemre áll.

Ábrahám szeme megtelt könnyekkel, amikor köszönetet mondott a nagylelkű halásznak.

– Bár ez most egyáltalán nem látszik rajtam, gazdag ember vagyok. És amint tehetem, gazdagon meg foglak jutalmazni a segítségédért.

Egész délelőtt gyalogolt Szirakusza felé. Bár ki volt merülve mire odaért a városba, a hangulata bizakodó volt. Tudta ugyan, hogy nevetségesen néz ki, és egyáltalán nem kelti gazdag ember benyomását, a hatalmas kikötőben elemében volt, és így természetesen magabiztosan mozgott. A vízen nem volt nagy élet, hiszen a kereskedelmi hajók nem jártak, de Ábrahám tudta, hogy biztosan vannak még olyan hajósok, akiknek nem ürültek ki teljesen a raktáraik, és a megmaradt árukészletet szárazföldön szállítatják el.

Egy órát járkált fel és alá a rakpartok mentén, mire megtalálta a kikötőmester irodáját. A kikötőmester, aki Félixként mutatkozott be, persze azonnal tudta, hogy Ábrahám neve kit fed, és azzal is tisztában volt, hogy a vállalat központja Efézusban van. De ahhoz már nagy meggyőző erőre volt szükség Ábrahám részéről, hogy elhitesse vele, hogy az a férfi, aki ott áll előtte a nem rá szabott, házilag varrt tunikában, és az abszurd kinézetű, furcsán összeeszkábált lábbeliben, maga a hajómágnás.

Hogy meggyőzze Félixet arról, hogy igazat beszél, Ábrahám részletesen leírta a vállalata tevékenységét a Birodalomban, és remélte, hogy a kikötőmester számára világos, hogy ezeket a részleteket csak maga a tulajdonos tudhatja. Azt is elmondta, hogy sürgős ügyben éppen Rómába tartottak, amikor szembekerültek az orkánnal, őt pedig a szél ereje lesöpörte a hajó fedélzetéről.

– Mit is mondtál, hogy is hívják a hajódat? – kérdezte hirtelen Félix.

– Merkúrnak – ismételte meg Ábrahám. – Sok másik hajó is van a flottámban, de most a magánhajómon utaztunk.

– Hogy az micsoda hajó! – mondta a kikötőmester nagy csodálattal a hangjában.

Ábrahám meglepődött. – Te ismered a Merkúrt? – Biztos volt benne, hogy még sohasem járt Szirakusza kikötőjében a magánhajójával.

– A sógorom segített az építőnek a hajó felszereléseit beépíteni. Utána ellátogatott hozzánk, és semmi másról nem lehetett vele beszélni, csak arról a hajóról áradozott. A következő néhány percet Félix azzal töltötte, hogy Ábrahámot a Merkúrral kapcsolatosan vizsgáztatta. Kérdezett a felépítéséről, a sebességéről, és a felszereléséről.

Miután kielégítőnek találta a válaszokat, megkérdezte:

– Hát akkor miben lehetek a szolgálatodra?

Ábrahám megkönnyebbülten felsóhajtott. – Az első dolog, amiben a segítségedet kérem, az, hogy üzenetet szeretnék eljuttatni a bankomnak Rómába.

Egy postagalamb percekben belül útnak indult a hírral, hogy Ábrahám nem fulladt bele a tengerbe.

Bárcsak én is olyan gyorsan eljuthatnék Rómába, mint az a postagalamb! – gondolta Ábrahám, miközben azon tűnődött, hogy vajon Kaesonak sikerült-e megmentenie a Merkúrt. És ha igen, akkor vajon el bírtak-e jutni Rómáig a fővitorla nélkül? A vihar valószínűleg az orrvitorlát is használhatatlanná tette.

– Mindegy, pár nap múlva úgyis kiderül – hessegette el magától az aggodást.

Az üzenet elküldésén kívül Félix abba is beleegyezett, hogy kocsit béreljen Ábrahámnak, amivel Rómába mehet, és némi pénzt is hitelezett, hogy Ábrahám valami tisztességesebb ruhát vegyen magának az útra.

Ahogy Félix oldalán kísért a kikötőmester irodájából, Ábrahám végignézett a nevetséges öltözeten, ami rajta volt, és fanyarul elmosolyodott. Arra gondolt, hogy Naomi hogy megdöbbenne, ha meglátná így felöltözve. A lánya olyan nagy súlyt helyezett a megjelenésre! Attól, hogy Naomira gondolt – aki olyan volt felé, mint egy idegen, vagy még inkább, mint az ellensége –, kicsit elszomorodott. – Vajon él-e még egyáltalán? – tűnődött. És ha igen, meg lehet-e gyógyítani valaha is a kettejük között lévő szakadást?

Mit rontottunk el a lányunknál, Erzsébet? – kérdezte magában halott feleségére gondolva. Vajon hol rontottuk el?

Jó az ízlésem a nőkkel kapcsolatban – mondta Lucius, miközben rámosolygott Naomira – és a ruhákhoz is értek.

– Mindkét dologgal kapcsolatban egyetérték.

Naomi elmosolyodott, és a karját a szenátor karjába fűzte, ahogy beléptek a palotába. A férfi nemcsak elkísérte a szabóhoz, hanem egy ruha kivételével minden felkínált darabot visszaadott. A kiválasztott ruha egy mély kivágású, alakhoz simuló smaragdzöld tunika volt, amihez hozzátartozott egy különlegesen áttetsző, vékony stóla, melyben aranszálak csillogtak. A redős stóla a hagyományosan visszafogott megjelenést biztosította a viselőjének, míg az áttetsző anyag teljesen megmutatta az alakot, és szinte semmit sem rejtett el.

– A szenátor választása döbbenetesen jól mutat rajtam – gondolta Naomi, ahogy elsétáltak az egyik színes mozaikkal kirakott medence mellett, és megpillantotta benne a tükörképét.

A Domus Flavia, Domitianus palotája, amit a Palatinus-dombon emeltetett, olyan pompát tükrözött, amelyet Naomi még soha életében nem látott. Még az illatok is pazarak voltak, az udvar szökőkútjaiba például parfümöt töltöttek, amitől az udvar egész évben rózsailatban fürdött. Ahogy a nagy ebédlő felé tartottak, Lucius megmutatta Naominak a palota néhány különlegességét. A főépületben, ami a dombtetőre épült, voltak azok a helyiségek, amelyeket hivatalos célokra használtak, például fogadásokra, ceremóniákra és bankettekire, és ezen a részen helyezkedett el a trónterem is. Egy fényesen kivilágított lépcsősor vezetett le a dombról a császári család magánrezidenciájához.

Lucius jóslata a férfiak fejforgatásával kapcsolatban bevált. A pár megjelenése az ebédlőben felborzolta a kedélyeket, és Naomit megörvendeztették az elismerő pillantások, a diszkrét sugdolózás, és a feléjük mutogatás, ahogy a vendégek között sétáltak. Naomi már anélkül is megrészegeedett a befolyásnak és a gazdagságnak ettől a szédítő elegytől, hogy akár egy korty bort is ivott volna. Akit csak Lucius bemutatott neki, az mind vagy szenátor volt, vagy valamilyen más, magas rangú tisztségviselő.

– Miután röviden üdvözölték az uralkodót, Lucius megkérdezte: – Mit gondolsz a császárról?

– Szerintem sokkal kevesebb haja van, mint amit a róla készült szobrok alapján gondolna róla az ember – sutogta Naomi.

A megjegyzéstől Lucius vállai reszkettek a nevetéstől.

– Talán azért van így, mert a császári szobrászok többre tartják a szakmai előmenetelüket, mint a valósághoz való mindenáron való ragaszkodást.

– És mit csinál mindig a szemével?

– Tiknek hívják ezt az ideges rángatózást, ami felett nem tud uralkodni. Időnként nagyon felizgatja magát, és nem igazán éri meg felidegesíteni.

Lucius szenvtelen hangon beszélt, de Naomi feltételezte, hogy biztos átélhetett már néhány kényes helyzetet az izgága uralkodóval.

Naomi kitűnő partnernek találta Luciust a vacsoránál, és a férfi egész este a császári családról szóló szórakoztató történeteket mesélt neki. Megmutatta Domitia Longinát, a császár feleségét, és elmondta, hogy az uralkodó néhány évvel korábban elvált tőle, de később visszahelyezte a jogaiba.

– De ezúttal a pénzérmekekre azért már nem vésette rá a császár a felesége képmását – jegyezte meg Lucius szarkasztikus mosollyal az arcán.

Naomi evett néhány falatot valamelyik ízletes ételből, mielőtt folytatták volna a beszélgetést. A császári szakácsok látványos fogásai nála nem érték el a kívánt hatást. Egész este túlságosan izgatott volt ahhoz, hogy rendesen enni tudjon, csak úgy csipegetett ebből is, abból is néhány falatot.

– Hallottam, hogy a császár kedveli a játékokat – jegyezte meg.

– Igen, rendszeresen szponzorálja őket, és nagy pénzeket áldoz rájuk, amit aztán persze az adófizetőkkel fizettet meg. – Lucius közelebb hajolt Naomihoz, és a fülébe suttogott. – De Domitianus kedvenc sportja igazából az, amit ő ágyban birkózásnak nevez.

– Ágyban birkózásnak...? – Naomi egy pillanatig nem értette, hogy miről van szó, majd kuncogni kezdett. – Ó, hát te nem is olyan sportról beszélsz, amit az arénában üznek!

– Nem, ezek magánmérkőzések. Legalábbis a legtöbb közülük.

Felhúzta a szemöldökét, és a nézésétől Naomi megint elnevette magát.

A szenátor nem csak befolyásos, hanem szórakoztató is – vont le a következtetést. Ezt a barátságot mindenképpen ápolni fogja, és ha lehet, a barátságánál is közelebbi kapcsolatba fog kerülni a férfival.

Lucius kezéért nyúlt, és az ujjai hegyével végigsimította, miközben belenézett a szenátor szemébe. – És te, Lucius? Te szeretsz birkózni?

A férfi szeme elsötétült, és Naomi meglátta benne a vágy szikráját.

– Ha a nő gyönyörű, és kapható rá... akkor igen.

Naomi elmosolyodott, és lassan megsimogatta a férfi kezét. Ivott egy pohár bort, majd Luciushoz fordult. – Mesélj még a palotában folyó intrikákról!

A szenátor megköszörülte a torkát. – Hallottál már a császár unokahúgáról, Flavia Júliáról?

Amikor Naomi tagadóan megrázta a fejét, folytatta. – A bátyjának, Titus császárnak a leánya volt. Évekkel ezelőtt Domitianus elcsábította Júliát, és beköltöztette maga mellé a palotába. Csak előbb még kivégeztette a férjét, hogy megszabaduljon tőle. Júlia négy évvel ezelőtt halt meg. Azt beszélik, hogy egy abortusz következtében, amire az uralkodó kényszerítette rá.

Flavia Júliáról Júlia barátnője jutott Naomi eszébe Efézusban. Bárcsak láthatna most engem, amint a palotában vacsorázom! – gondolta.

A vacsorát követő napokban Naomi gyakran találkozott a szenátorral. A férfi megmutatta neki a várost, elment vele ruhákat vásárolni, esténként pedig együtt vacsoráztak Lucius prominens barátainak az otthonában. Majd egyik este, körülbelül egy héttel azután, hogy először találkoztak, elvitte Naomit az otthonába, egy palotába, ami a saját tulajdona volt, és a vacsora után ajánlatot tett neki.

Az étel pazar volt, a bor különleges, a beszélgetés pedig könnyű, és szórakoztató. Miután a szolgák leszedték az asztalt, egy pincér kioltotta a falilámpák, és az álló gyertyatartók lángjait, és a szobát csak egyetlen gyertyatartó világította meg, ami ott állt előttük a négyszögletű rózsafa asztalon. Naomi és Lucius az ebédlő egyik díványán heverték, tisztességes távolságban egymástól.

– Néhány hét múlva egy nagy vacsorát fogok rendezni a Saturnalia ünnep tiszteletére – kezdte a szenátor, és odanyújtotta Naominak a borospoharat, amit előtte újra teletöltött.

– Szeretném, ha te lennél a háziasszony, ha te is úgy gondolod.

– Boldogan vállalom – felelte Naomi. Nem csak az töltötte el izgalommal, hogy a férfi felkérte háziasszonynak, de az is, hogy életében először alkalma lesz megülni ezt az ünnepet, mert ezt az apja idáig sohasem engedte meg neki. December tizenhetedike volt a római naptár legvidámabb ünnepe. Az emberek ettek-ittak, és ajándékokat osztogattak a családtagjaiknak, és a barátaiknak. Egy kormányzót választottak, aki úr volt a Saturnália felett, és ezen a napon még a nyilvános szerencsejátékot is engedélyezték.

– Sőt valójában nem erre az egyetlen alkalomra szeretnék felkérni. Azt szeretném, ha rendszeresen szórakoztatnád a házába érkező vendégeket. – Palaszürke szeme reményteljesen csillogott. – A szépséged és a vonzóerőd nagy kincs lenne, és én úgy élvezem a veled együtt töltött időt!

Naomi kortyolt egyet a borából, majd letette az asztalra, és a szenátor kezéért nyúlt.

– Én is élvezem a társaságodat, Lucius.

A férfi ősz haja csillogott a gyertyafényben, és Naomi arra gondolt, hogy milyen figyelemreméltóan fiatalos és férfias Lucius ahhoz képest, hogy már a hatvanas éveiben jár. És hogy milyen gyorsan beleesett az általa kivetett hálóbá.

– Mit szólnál ahhoz, hogy ideköltözz hozzám? Az apád villája elég messze van innen, és gyakrabban szeretnék látni. Vagyis inkább mindennap.

– Én is gyakrabban szeretnék találkozni veled, de...

– Ó, ha azt jobban szeretnéd, azt is el tudom intézni, hogy legyen egy saját villád, valahol itt, az enyém közelében. Természetesen én fizetném minden költségedet, és bőkezűen gondoskodnék rólad.

A szájához emelte Naomi kezét, és megcsókolta először az ujjai hegyét, majd a csuklója belső oldalát. – Nagyon bőkezűen – motyogta.

– Lucius, te azt kéred tőlem, hogy legyek a szeretőd?

– Pontosan erre gondoltam – mondta a férfi, és közelebb húzta magához Naomit a díványon.

– Nem gondolod, hogy ennek az ötletnek rengeteg előnye van számodra?

– Ez egy nagyon csábító ajánlat, és nagyon hízelgő, de...

– De micsoda?

– De csak akkor fogok beköltözni a házádba, és csak akkor foglak beengedni az ágyamba, ha te megszotd velem a nevedet.

A férfi szép ívű száján megmerevedett a mosoly, és egy kicsit távolabb húzódott Naomitól.

– Úgy emlékszem, mintha azt mondtad volna, hogy téged nem érdekelnek a családod merev erkölcsi elvei.

– Hát nem is. Nem is az elveim miatt utasítom vissza az ajánlatodat. Csak magamat próbálom megvédeni.

Valójában nem voltak fenntartásai azzal kapcsolatban, hogy a férfi szeretője legyen, csak egész egyszerűen úgy gondolta, hogy az szolgálja leginkább az érdekeit, ha ragaszkodik a házassághoz. Míg Efézusban még úgy gondolta, hogy bele fogja vetni magát a római társadalmi élet sűrűjébe, és több udvarló közül választja majd ki az igazit, valójában az történt, hogy pont azzal a nőtlen férfival találkozott össze rögtön a megérkezése után, aki a leginkább megfelelő a számára. A szenátor le volt nyűgözve a szépségétől, és a fiatalságától,

Naomit pedig mágnesként vonzotta a férfi tekintélye és hatalma. Ez jó partinak látszott, és nem volt értelme a köntörfalazásnak.

– Én azért jöttem Rómába, hogy férjet találjak magamnak – magyarázta Naomi. – Többet szeretnék annál, mint hogy egy fényűző otthonban adott vacsorák háziasszonya legyek.

– Egy befolyásos férfi szeretőjének magának is hatalmas a befolyása ebben a városban.

– A szeretők jönnek és mennek. A feleségektől már egy kicsit nehezebb megszabadulni.

Naomi megrántotta a vállát. – Én csak a dolgok praktikus oldaláról beszélek.

Könnyedén felnevetett, és a mutatóujja hegyével tréfásan megütögette Lucius alsó ajkát.

– De az igaz, hogy mi ketten jól összeillünk.

– És ez vajon mitől van így? – kérdezte a férfi némi csodálkozással a szemében.

– Először is sok mindenben hasonlítunk egymásra. Mindketten tudjuk, hogy mit akarunk, és meg is szerezjük azt. És közben senki másra nem vagyunk tekintettel.

– Ez igaz – mosolygott a szenátor, miközben Naomi ujját szorongatta. – Nem szoktam könnyen feladni a dolgokat.

– Én sem – jegyezte meg Naomi. – Most pedig mind a ketten ugyanazt a dolgot akarjuk.

– Mégpedig mit?

– Az apám vagyonát.

Lucius felkönyökölt a díványon, és a másik kezével a hatalmas palota többi részére mutatott, ahol vacsora előtt körbevezette Naomit.

– Szerinted én szegény vagyok?

– Ne próbálj meg azzal áztatni, hogy egyáltalán nem érdekel az a dolog, hogy a Birodalom egyik legnagyobb vagyonának vagyok az örökösője – kezdte Naomi. – Tisztában vagyok vele, hogy gazdag vagy, és hogy fényűzően élsz. De azt is tudom, hogy szenátornak lenni költséges egy életformát jelent, amihez hatalmas összegű készpénzre van szükség, és ez leapasztathatja a vagyonodat. Az apám ezt megértette, és sok szenátornak segített abban, hogy hatalmon maradhassanak, azzal, hogy nagylelkű felajánlásokkal segítette az ügyüket, hogy ne kelljen a saját vagyonukhoz hozzányúlniuk.

– Micsoda bölcs ember! A leánya pedig hasonlít hozzá.

Lucius visszafeküdt a díványra, és érdeklődve hallgatta tovább Naomit. Egy újfajta elismerő arckifejezés jelent meg az arcán. – Folytasd csak, hallgatlak!

– A problémáim egy részét már ismered, hogy miért nem tudok hozzáférni az apám pénzéhez. A segítségre lenne szükségem, és most nem arra gondolok, hogy járj közben Cassiusnál az érdekemben, bár azt is nagyra értékelem. Nekem most jogi segítségre van szükségem, vagy politikai befolyásra, vagy mindkettőre, hogy bebiztosítsam az örökségemet.

Naomi elmondta a szenátornak azokat a dolgokat, amelyeket a férfi eddig még nem tudott róla.

– Én vagyok a legidősebb gyermek a családban, de van két öcsém, és egy húgom. Az egyik öcsémet és a húgomat száműzték, így ők nem örökölhetnek, egészen addig, amíg foglyok maradnak. De az apám azért indult el Rómába, hogy Jákob és Rebeka szabadon engedését kieszközölje.

– Ami pont megfelelt volna a leendő vagyonodat.

– Elismerem, hogy abban reménykedtem, hogy úgysem fog sikerülni neki, és most megkönnyebbültem attól, hogy nem is lesz alkalma megpróbálni.

- Megmondom őszintén, nem is tudtam elképzelni, hogy miért nem gyászolod az apádat.
- Egy ideje már meglehetősen elidegenedtünk egymástól.
- És mi van akkor, ha mégis életben van, ahogy Cassius állítja, és a testvéreid érdekében a császárhoz folyamodik?

Lucius nem várta meg Naomi válaszát, mielőtt újabb kérdést tett föl. – Milyen bünt követtek el?

- Felségsértést. Nem voltak hajlandóak áldozni a Cézárnak.
- Ezt az ítéletet nem fogja tudni megváltoztatni az apád. Domitianus fanatikusan ragaszkodik a hozzávaló hűség demonstrálásához. Semmi könyörületességre nem hajlamos ezzel kapcsolatban – mondta a férfi nyomatékosan. – És a Szenátus ezt nem is fogja forszírozni nála, legalábbis a közeljövőben semmiképpen sem.
- Ha az apám megpróbálná a Szenátus elé terjesztetni az ügyet, te meg tudnád akadályozni?
- Több, mint valószínű, hogy igen. A színpalak mögött aláaknázhathatnám az erőfeszítéseit.
- Még egyáltalán nem vagyok hajlandó elhinni, hogy tényleg életben van. Már pár napja meg kellett volna érkeznie Rómába, ha tényleg tőle származik az az üzenet, amit Cassius kapott, és még mindig nem bukkant fel. De még ha tényleg meghalt is az apám, akkor is segítségre van szükségem ahhoz, hogy én lehessenek a vagyon kezelője.
- A másik öcséd Efézusban nem fogja bejelenteni az igényét az örökségre?
- Péter egész életében beteg volt, és nem tudna megbirkózni a felelősséggel. Biztosítani fogom számára, hogy a családi villában maradjon, de a vállalatot én akarom irányítani, és én akarom megkapni a pénzt. Ha Péter megpróbál megállítani, valahogy meg fogom találni annak a módját, hogy alkalmatlannak nyilvánítsam a vagyon kezelésére.

Lucius elismerően fűttyentett. – Hát te aztán tényleg hajlandó vagy bármi áron elérni, amit akarsz!

- Mondtam neked, hogy sok mindenben hasonlítunk egymásra!
- Lássuk csak, hogy értem-e, hogy mi is a szándékod! Eltökélted magadban, hogy te leszel az apád kizárólagos örököse.
- Igen, neked pedig azt ajánlom fel, hogy részese lehetsz ennek a rengeteg pénznek, ha segítesz abban, hogy rátehessem a kezem.

Közelebb húzódott a díványon a szenátorhoz, és egy bizalmas mozdulattal a férfi mellkasára tette a kezét. – Másfajta értékeim is vannak még, amit meg tudnék osztani veled – dorombolta.

Lucius válaszul átkarolta, és megcsókolta a nyakát. Majd felnézett rá, és gyengéden megkérdezte: – Naomi, azt akarod, hogy vegyelek feleségül?

- Pontosan ezt szeretném.

Naomi felnevetett, és megismételte a szenátor egyik korábbi mondatát. – Nem gondolod, hogy ennek az ötletnek rengeteg előnye lehet számodra?

– Mit beszélsz, mit csinált a leányom?

– Férjhez ment, uram. Tegnap.

Ábrahám lehanyatlott az egyik csikos pamlagra, amikor meghallotta, hogy az egyiptomi szolga – mit mondott, hogy is hívják? – azért jött, hogy összeszedje Naomi még itt maradt dolgait, és elvigye az új otthonába.

Ábrahámnak erről is csak Erzsébet jutott az eszébe. A feleségének nagyon jó névmemóriája volt, és ha a férje nem emlékezett egy névre, csak odahajolt hozzá, és a fülébe súgta.

Naomi aztán egyáltalán nem vesztegette sokáig az idejét! – gondolta Ábrahám. Az utazás során sok probléma merült fel, és kétszer annyi idő alatt sikerült Szirakuszából Rómába érnie, mint ahogy eredetileg tervezte. Most, hogy végre ideért a római villájába, az volt az egyetlen vágya, hogy belezuhanjon az ágyába, és jól kialudja magát az éjszaka. A holnapi napot pedig azzal akarta kezdeni, hogy felkeresi a bankárját. De amikor megérkezett, az a hír fogadta, hogy a lánya férjhez ment, és kiköltözött a villából. És ő még azon aggódott út közben, hogy Naomi életben van-e még egyáltalán!

Ábrahám olyan sokáig nem szólalt meg a döbbenettől, hogy végül az egyiptomi szolga szólt hozzá: – Ha megengeded, uram, én távoznék.

– Menj csak! – adta meg az engedélyt a távozásra Ábrahám kimerült mosollyal az ajkán, majd mégis utána szólt.

– Lepidus! – igen, ez a neve, jutott az eszébe hirtelen. – Várj csak egy kicsit! Mondd meg a lányomnak, hogy látni akarom. Itt, a villámban, holnap délben.

Nyomatéku minden szónál ráütött egyet a pamlag karfájára a mutatóujjával.

Lepidus udvariasan meghajolt, majd eltávozott. Ábrahám egy kicsit még ülve maradt a pamlagon. Gondolataiban egymást váltotta az a fölött érzett öröm, hogy a Merkúrnak sikerült átvészelnie a vihart, és a Naomi házasságával kapcsolatos aggódó kíváncsiság. Naomi végül is azért jött Rómába, hogy maga válassza ki a férjét. Ez idáig rendben is van. Arra viszont nem volt felkészülve Ábrahám, hogy a házasság egyúttal egy új vejet is jelent neki. És az apai szíve csak remélni tudta, hogy a lánya jól választott, és nem siette el ezt a házasságot csak azért, mert találkozott egy gazdag, nőtlen férfival.

Vajon Naomi megtalálta-e a Merkúr fedélzetén az aranyat, amit Ábrahám Efézből magával hozott? Kaeso biztosan tudta, hogy hová rejtette el, ha Naomi netán mégsem bukkant rá. Ábrahám szinte biztos volt benne, hogy valamelyikük megtalálta az aranyat, és a hitellevelet, és tudta, hogy Kaeso elég bölcs ahhoz, hogy jól használja fel az értékeket. A saját lányában viszont nem bízott meg. Ezért küldte el azt az üzenetet Cassiusnak. És mi van akkor, ha Naomi mégsem találta meg azt a dobozt, és úgy érkezett meg Rómába, hogy semmi pénz nem volt nála...?

– Nem érdemes ezeken a dolgokon törni a fejemet! – gondolta Ábrahám. Naomi okos, és talpraesett, láthatóan még sokkal jobban is feltalálta magát, mint azt Ábrahám feltételezte volna róla. Holnap majd úgyis megtudja, hogy mit művelt a lánya a távollétében. Addig is, döntötte el magában, inkább megkeresi a gondnokot, hogy tegyék meg a szükséges intézkedéseket a villa háztartásának a beindítására.

Silvanus, és a felesége, Klára, melegen üdvözlötték Ábrahámot. Csak ők ketten alkották a villa teljes munkaidős, bennlakó személyzetét, mert Ábrahám csak néhány hetet, vagy hónapot töltött el minden évben a Róma egyik külső kerületében elhelyezkedő villájában. Amikor Ábrahám a városba érkezett, Silvanusék további személyzetet fogadtak fel arra az időszakra, amíg az alkalmazójuk Rómában tartózkodott. Ábrahám most is erre kérte őket, a házaspár pedig az asztalához invitálta őt, hogy megosszák vele az ételüket.

Amíg ettek, Ábrahám elmondta nekik, hogy Lepidust találta ott a házban, amikor megérkezett, és hogy a szolgától tudta meg, hogy Naomi férjhez ment.

– Az a lány éppen csak, hogy aludni jött haza, mióta csak megérkezett – jegyezte meg Klára.

– És akkor sem szólt két szónál többet, amikor itt volt a házban.

Ábrahám Klára sértett arckifejezését látva úgy ítélte meg, hogy azzal a „két szóval” is, bármi is volt az, Naomi csak megbántotta az asszonyt. Ismerve a lánya csípős nyelvét, Ábrahám nem is lepődött meg ezen különösebben.

– Klára! – Silvanus egy megrovó pillantással elhallgattatta a feleségét. – Kérdeztem a lányodtól, hogy te magad mikor érkezel, – fordult oda Ábrahámmal – de nem tudta megmondani. Aztán néhány nappal ezelőtt elment, és nem is jött vissza. De mi nem tudunk semmiféle esküvőről.

Ábrahám nem tett fel további kérdéseket Naomival kapcsolatban, hiszen teljesen világos volt, hogy a házaspárnak fogalma sem volt arról, hogy Naomi miben sántikált, mióta megérkezett Rómába.

– A feleséged is veled jött? – kérdezte Klára.

– Nem – vetette oda Ábrahám kurtán, majd bocsánatot kért. – Borzasztóan fáradt vagyok. Majd holnap mindenről beszámolok!

Elnézést kért a házaspártól, visszament a villába, és az ágyig meg sem állt.

Erzsébet... – sóhajtott fel, amikor letette a fejét a párnára. – Azóta nem aludtam végig nyugodtan egy éjszakát, amióta nincs mellettem. Abban bízott, hogy a római ház, ahol Erzsébet csak időnként fordult meg, nem fogja olyan fájón a feleségére emlékeztetni, mint az efézusi palotájuk. De itt is minden helyiségben akadt valami, ami felidézte benne Erzsébet arcát, a hangját, vagy az illatát. Már hat hét telt el azóta, hogy Damian megölte az asszonyt, és Ábrahám kezdte azt hinni, hogy a borzasztó fájdalom, amit érzett, többé sohasem fog enyhülni.

Azt is gondolta magáról, hogy annál ő erősebb és szívósabb, hogy megtörténhessen vele, hogy álomba sírja magát. De ebben is tévedett. Azóta az éjszaka óta, amikor eltemette Erzsébetet, Ábrahám nem roppant össze, és nem sírt. De túl sok mindenen ment keresztül, túl keményen kellett küzdenie, és túl sok akadály tornyosult az útjában, és mindez most hirtelen túl sok lett neki. Most nem egyszerűen csak gyászolt, hanem Erzsébet halála óta először átadta magát az önsajálatnak.

Ezt én már egyszerűen nem bírom tovább! Egy férfinak szüksége van arra, hogy körülötte legyenek a gyermekei. És amikor lefekszik az ágyába, ott kellene, hogy legyen mellette a kedves, és szép felesége. Én nem tudok így élni tovább, Erzsébet! Egyszerűen nem tudok...

De amikor másnap reggel átment a városon, már kedvezőbb színben látta a világot. Reményt keltett a szívében a napsugár, amint visszaverődött a drága márványból készült épületekről, és szobrokról. Bár szinte minden összeesküdött ellene, mégis csak sikerült eljutnia Rómába, és most abban az erőfeszítésben sem fog meghátrálni, hogy a császártól, vagy a Szenátustól megpróbálja kieszközölni a gyermekei szabadon bocsátását.

Amikor odaért a bankhoz, megtudta, hogy a bankár szabadságon van. De a helyettese elmondta neki azt a kulcsinformációt, amiért végül is idejött: Cassius a hitellelve csak adott Naominak pénzt, Ábrahám kifejezett utasításainak az ellenére is. Ábrahám mérges volt, de a dolog tisztázásával várnia kellett, amíg magával Cassiussal nem tud beszélni. Azon még jobban felbosszantotta magát, amikor arra gondolt, hogy Naomi biztos valami ördögi dologban mesterkedik. Mi másért akart volna hozzányúlni az apja pénzéhez? Ha megtalálta az aranyérméket a hajón, akkor éppen elég pénze volt ahhoz, hogy megéljen belőle Ábrahám megérkeztéig.

A bank után az irodájába ment, ahol Kaeso kitörő örömmel üdvözölte. A szenvtelen arcú kapitánynak szinte elállt a szava, amikor Ábrahám belépett az irodába. – Már majdnem teljesen feladtam a reményt! – mondta, és megbicsaklott a hangja.

– Nem mondták neked, hogy küldtem egy üzenetet?

– De igen, de utána csak nem érkeztl meg. Naomi pedig azt állította, hogy az üzenet hamisítvány volt. Nem is tudtam már, hogy mit gondoljak.

Ábrahám a Merkúrról kérdezősködött, és Kaeso elmondta neki, hogy milyen javításokra lenne szükség a hajón.

– Éjjel és nappal azon dolgoztam, hogy megpróbáljam felbecsülni, hogy mennyi pénzből lehetne megjavíttatni, hogy újra kifuthasson a tengerre – jelentette a kapitány.

– Azt akarom, hogy útra kész legyen, mire beköszönt a tavasz – mondta neki Ábrahám.

– Hát az nem lesz könnyű, de garantálom, hogy meglesz.

– A hajóban esett kár nem is olyan súlyos, mint gondoltam.

Ábrahám alig tudta elhinni, hogy a hajóval el tudtak jutni Rómáig úgy, hogy mindkét vitorlája használhatatlan volt. – De a hajó legénységét szeretném megjutalmazni.

– Abban reménykedtem, hogy elő fogsz állni ezzel a javaslattal – bólintott rá Kaeso Ábrahám ajánlatára. – Herkulesi erőfeszítéssel dolgozott mindenki, hogy elérjünk idáig.

A kapitány részletesen leírta a sérült hajó útját Rómáig, Ábrahám pedig elmondta neki, hogyan maradt életben a főárboc egyik terjedelmes darabjának a segítségével kinn a nyílt tengeren. Azt is elmesélte, hogyan gyalogolt el Szirakuszáig a házilag összeeszkábált lábbeliben, és egy fele akkora emberre való tunikában, mint ő maga.

Kaeso rázkódott a nevetéstől, és időjárástól cserzett bőrű kezével a térdét csapkodta. – Hát ez egy olyan történet, amit még sokszor el fogok mesélni a jövőben!

Mielőtt az irodából hazament volna, Ábrahám utasításba adta, hogy küldjenek egy hírvivőt Szirakuszába, aki vigyen magával egy ajándékot Félixnek, a kikötőmesternek, és egy új köpenyt, és két új tunikát Donatusnak.

A Kaesoval való találkozás után Ábrahám már sokkal jobban érezte magát. De amikor visszafelé tartott a villájába, hogy találkozzon a lányával, eszébe jutott, hogy Kaeso azt mondta, hogy Naomi azt gondolta a Szirakuszából küldött üzenetről, hogy hamisítvány. Ugyan miért mondhatta ezt a lánya? Ki küldhette volna rajta kívül azt az üzenetet? Ki tudhatott egyáltalán arról, hogy ő a tengerbe esett, és ki tudta volna rajta kívül ezt az információt arra használni, hogy elküldjön egy olyan üzenetet, hogy mégis megmenekült? Nem tudta mire vélni a dolgot.

Lehet, hogy Naomi egyszerűen azért tartotta hamisítványnak az üzenetet, mert azt akarta, hogy ő meghaljon. Vagy az is lehet, hogy azért terjesztette ezt a hírt, mert úgy volt kényelmes számára, hogy mindenki más halottnak higgye az apját, hogy keresztül tudja vinni, amiben

mesterkedett. Nagyon kényelmetlenül kezdte magát érezni, és ez az érzés már-már rettegéssé fokozódott, amikor visszaért a villába, és látta, hogy Naomi nincs ott.

A lánya maga helyett egy levelet küldött Lepidussal. Ábrahám leült a hálósobában az íróasztala mellé, és rosszat sejtve nyitotta ki a levelet. – Drága apám! – kezdte Naomi.

Nagyon megkönnyebbültem, amikor meghallottam, hogy épségben megérkeztél Rómába. Bocsáss meg, hogy nem látogatlak meg azonnal, de képtelen vagyok rá időt szakítani. Mivel Lucius és én eléggé hirtelen házasodtunk össze...

Eléggé hirtelen! Ábrahám a fejét csóválta, majd folytatta az olvasást.

...minden felesleges felhajtás nélkül, ezen a héten pénteken fogadást rendezünk a házunkban. Mivel már csak három nap van hátra addig, minden időmet arra fordítom, hogy megszervezzem az elegáns ünnepséget, hogy az mindenben méltó legyen a férjem szenátori posztjához. Lucius csodálatos férfi, és remélem, te is velem örülsz, apám! És remélem azt is, hogy eljössz pénteken a fogadásra!

Szóval egy szenátorhoz ment férjhez – gondolta, ahogy letette a levelet. Ezt már akkor eldöntötte magában, mielőtt még Rómába jött volna. És ha Naomi valamit a fejébe vett, addig nem nyugodott, amíg azt keresztül nem vitte. Ábrahámnak nem volt kétsége afelől, hogy a fogadás, amit a lánya szervez, olyan látványos lesz, hogy a vendégek még hónapokig emlegetni fogják.

Újra kézbe vette a levelet, és rápillantott az aljára, ahová Naomi odaírta a férje nevét, és az otthonuk címét. Úgy érezte, hogy mindjárt rászakad az ég, amikor elolvasta a nevet:

Lucius Mallus Balbus szenátor

Ábrahám egy dühös kézmozdulattal mindent lesöpört az íróasztalról. Egy görög váza apró darabokra tört a márványpadlón, de a csörömpölést elnyomta az a gyötrelmes kiáltás, ami a bensőjéből tört elő, és elemi erővel hagyta el a torkát.

Az az alattomos boszorkány! Hogy teheti ezt vele valaki, aki hús a húsból, és vér a véreből? Hogy mehetett férjhez annak a férfinak az apjához, aki megölte Erzsébetet, és az Ördög-szigetre száműzte Rebekát és Jákobot? Hogy tehetette ezt?

Ábrahám már nem csak ordított, és üvöltött, hanem tájékozott a méregtől. Damian elvette tőle azokat, akik a legértékesebbek voltak az életében, és Naomi erre pont Damian apjához ment feleségül! Ezt az árulást már nem tudta eltűnni, ez már túlment minden határon. A maga részéről Naomit nem tekintette többé a lányának, és elhatározta, hogy haladéktalanul ki fogja tagadni.

És ezt meg is fogja neki mondani, most azonnal. Megragadta a köpenyét, kiviharzott a szobából, és elrohant a villából.

Már tíz perce ment, magában tájékozva, és mindenkire rábámulva az utcán aki csak szembe jött, amikor rádöbbsent, hogy nem követelhet magyarázatot a lányától, amikor ilyen indulatok feszítik. Ha netán Mallus is ott van, Ábrahám képes lenne puszta kézzel megfojtani. De nem akarta szabadjára engedni a mérget, és nem akarta az elvakult harag miatt megölni a férfit. Az esze tudta, hogy Mallus nem tehető felelőssé Erzsébet haláláért, de az érzéseivel nem tudta nem hibáztatni a férfit, aki egy gyilkost nemzett.

Cél nélkül rótt az utcákat, és nem tudta, hogy mit tegyen. Végül rádöbbsent, hogy nem tehet semmit. Naomi már döntött.

A következő néhány napban viszont azon járt az esze, hogy Naomi vajon tisztában van-e egyáltalán azzal, hogy milyen családba házasodott be. Erzsébet és ő soha nem említették a

gyermekük előtt, hogy régebben volt valamilyen kapcsolatuk Damiannal. És az is erősen kétséges, hogy Naomi hallotta-e egyáltalán valaha is Damian teljes nevét – Lucius Mallus Damianus – az alatt a néhány hét alatt, amit a férfi a keresztények letartóztatása előtt Efézusban töltött. Az is lehet, hogy Naominak meg sem fordult a fejében, hogy a férjének bármi köze lehet a családjához.

De a szenátor biztos, hogy elmondta neki, hogy van egy fia. Egyszerűen lehetetlen, hogy ne tudjon erről! Ha csak Mallus rá nem jött, hogy Naomi kicsoda, és szándékosan elhallgatta előle a fia létezését.

Péntekre Ábrahám végül arra jutott, hogy ezekre a kérdésekre csak akkor kaphat választ, ha beszél Naomival, és a legmegfelelőbb alkalom erre a ma esti fogadás lesz. Ha sok ember van körülötte, akkor nem valószínű, hogy szabad folyást enged majd a mérgének, és az sem, hogy Mallus esetleg jelenetet rendez.

.oOo.

Naomi boldogabb már nem is lehetett volna. Érkeztek a vendégek – több száz hírességet hívtak meg, köztük magát a császárt is –, játszottak a zenészek, és az egész fogadásnak ő maga volt az irányítója.

Lucius háza – azaz az ő házuk, emlékeztette magát – valóságos építészeti csoda volt. Egy domboldal különböző szintjeire építették, és telis tele volt felbecsülhetetlen értékű művészeti alkotásokkal. Egy olyan otthon, amivel dicsekedni lehet. És ennek az otthonnak ő volt az ékessége, ő volt benne a feleség. És ez a szerepkör teljes megelégedésére szolgált.

Minden asztalnál ott állt egy pincér, aki folyamatosan töltötte a bort egy gazdagon díszített szökőkútba. A bor a legfelső, arany szőlőfürtökkel gazdagon díszített ezüst tálból a szökőkút következő szintjén lévő kisebb, levél formájú tálakba folyt bele, mielőtt belecsurgott volna a szökőkút alján elhelyezkedő, körbe-körbejáró két tucat arany serlegbe. Ahogy a vendégek elvették a serlegeket, a pincérek mindig újakkal helyettesítették azokat, és egész folyamat kezdődött előről. A szökőkút kellemes látvány volt, és szinte dekadensen extravagáns.

A ruha, amit Naomi az alkalom tiszteletére varratott, sem volt kevésbé extravagáns. Sötét, lazúrkék selyemből készült, és a mellrészre apró opálokkal volt kirakva. Pazar, lazúrkőből és opálból készült nyakláncot viselt a ruhához hozzá illő fülbevalóval, ami majdnem a válláig lógott le. Az ékszert nászajándékként kapta a férjétől, aki azt mondta, hogy azért választotta éppen ezt, mert az opál tüzes csillogása jól illett Naomi hajának tüzes fényéhez.

Több órába telt, mire elkészült az öltözködéssel. Először parfümökkel illatosított vízben fürdött meg, majd Fulvia, aki mesterien értett a szempillafestéshez, segített neki kifesteni az arcát, miközben egy fodrász gyönyörű, hullámos frizurába fésülte a haját. Az eredményt látva Lucius nem bánt szűkmarkúan a dicsérettel:

– Nincs olyan nő Rómában, akinek a szépsége felérne a tiédde, Naomi!

Most, ahogy ott állt a férje oldalán, és sorban köszöntötte a vendégeiket, Naominak eszébe jutottak Lucius szavai, és hogy mit mondott, amikor megérintette a felesége nyakát méltóságteljesen körülövező drágaköveket. – Tudod, a régi rómaiak úgy tartották, hogy a lapis lazuli fokozza a nemi vágyat.

– Később akár tehetünk is egy próbát, hogy működik-e még ez a régi teória – ígérte meg Naomi nevetve.

A férje sorra mutatta be Naomit az előkelőségeknek, köztük Marcus Cocceius Nervának, aki Lucius szerint „a törvények szakértője, és Néró óta minden császár bizalmasa” volt. Nerva

vékony arca egy nagyon hosszú nyak tetején ágaskodott, és a savanyú képeről Naomi úgy ítélte meg, hogy a szenátor biztosan megrögzötten konzervatív.

Hamarosan egy elég nagydarab, lehenyerlően erőszakos férfi vont a Lucius felé az egyik sarokba, hogy egy javaslat mellett lobbizzon, amit a Szenátus elé akart terjeszteni. Naomi udvariatlannak találta, ahogy a szenátor rájuk tört, de úgy gondolta, hogy ez az ára annak, ha valaki köztisztviselő. Lucius a férfi feje felett rákacsintott a feleségére, Naomi pedig elment egy pohár borért.

Bár az izgalomtól már korábban is ki volt pirulva, Naomit felmelegítette a bor, és még jobb kedvre derült tőle. Lucius próbálta megkeresni, amikor Lepidus jött oda hozzá, és azt mondta, hogy az apja szeretne beszélni vele. Naomi nem volt benne biztos, hogy az apja elfogadja a meghívást, sőt igazából abban reménykedett, hogy nem, de úgy érezte, kötelessége, hogy meghívja. Hát, ha már eljött, legfeljebb majd ugyanolyan méltóságteljesen bánik vele, mint a többi vendéggel, és reméli, hogy az apja is civilizált ember módjára fog viselkedni Luciusal.

Naomi követte Lepidust a bankett teremből nyíló széles előszoba egyik kis falfülkéjéhez. Már szinte el is felejtette, hogy az apja milyen lenyűgöző látványt nyújt, az alakja szinte teljesen kitöltötte a fülkét, amikor meglátta.

– Apa!

Ábrahám felé nyújtotta a kezét, és megcsókolta az arcát. Az apja udvariasan, de hidegen üdvözölte.

– Sugárzóan szép vagy, Naomi! Jót tesz neked a házasság!

A szeme meghazudtolta, amit mondott. Látszott az apján, hogy alig tudja visszafojtani a mérgét.

– Tudom, hogy nagyon hirtelen történt ez az egész, de próbálj meg osztozni az örömben, apa!

– Nem olyan régen találkoztál először ezzel a férfival, Naomi. Mit tudsz róla egyáltalán?

– Eleget ahhoz, hogy tudjam, ő az, akire vágytam.

– Akkor beszélj nekem róla!

Ez nem kérés volt, hanem inkább parancs, és Naomi gondolatban figyelmeztette magát, hogy vigyázzon a nyelvére. Szilárdan elhatározta, hogy nem hagyja, hogy az apja felidegesítse élete legfontosabbnak ígérkező estéjén.

– Lucius özvegyember. Idősebb, mint én vagyok, valójában jelentős korkülönbség van közöttünk. De ezt egyáltalán nem bánom. Megállapodott, és nagyon befolyásos férfi.

– Erkölcstelen, és gátlástalan – köpte ki magából a szavakat Ábrahám, és Naomi alig tudta megállni, hogy ne vágjon neki vissza. De aztán mégis csendesen folytatta.

– Még nem is találkoztál vele, akkor meg hogy mersz ítélni felette?

– Tudom, hogy ki, és mi ez az ember...

– Hadd mutassalak be neki! Lehet, hogy akkor megváltozik róla a véleményed.

Naomi a rendezvényterem felé indult, de Ábrahám megállította.

– Maradjunk még itt egy kicsit! – mondta az apja. Először fejezzük be ezt a beszélgetést. Kérlek szépen!

Látszott, hogy igyekszik uralkodni az indulatain, ezért Naomi ott maradt.

– Van a férjednek gyereke? – kérdezte Ábrahám.

– Van egy fia. Még nem találkoztam vele.

– És hogy hívják a fiát?

– Nem emlékszem rá. Katona, és valahol keleten szolgálja a császárt.

Naominak fogalma sem volt, hogy az apja miért faggatja őt ezekről a dolgokról, és kezdett elfogyni a türelme.

– Apa! Törődnöm kell a vendégeimmel. Miért nem jössz be velem, és...

– Azt kérdeztem, hogy hívják a fiát?

Ábrahám már kiabált.

– Nem tudom, és azt sem tudom, hogy mi izgatott fel téged ennyire.

Ebben a pillanatban Lucius lépett be az alkóvba. – Naomi, drágám! Hangokat hallottam, és...

– Lucius! Ez itt az apám, Ábrahám.

Ábrahám nem fogadta el Lucius felé nyújtott kezét, és a szemét nem vette le a lányáról, amíg beszélt.

– Szenátor! Mondd csak el neki, hogy ki a fiad!

– A fiam? Mi köze van ehhez Damiannak?

– Minden. Minden miatta van!

Damian. Ez a neve a fiának. Naomi nem tudta felidézni, hogy Lucius valaha is a nevén nevezte-e a fiát a jelenlétében. De hát így hívták azt a...

– Az ő fia az az örült gyilkos, aki megölte az anyádat!

Ez egyszerűen nem történhet meg velem! – futott át Naomi fején a gondolat. – Az apám, és a férjem mindjárt összeverekednek az esküvőm tiszteletére rendezett fogadáson!

– Az ő fia küldte az öcsédet és a húgodat száműzetésbe.

– Apa, kérlek...

– Tudtad ezt, Naomi, amikor hozzá mentél feleségül? Tudtad?

Naomi az apja karjára tette a kezét. – Nem, ezt nem tudtam.

A lánya érintése elterelte Ábrahám figyelmét Luciusról.

– De most, hogy tudom – folytatta Naomi –, ez még nem változtat meg semmit. Én Luciushoz mentem feleségül, nem pedig a fiához.

– A férjed fia – a te mostohafiad – szétszakította a családjunkat, és ez téged egyáltalán nem érdekel?

Ábrahám nyakán úgy kidagadtak az erek, hogy Naomi attól tartott, hogy mindjárt szétduzzannak.

Ekkor Naomi a férje karjára tette a kezét, és elkezdte megmagyarázni a dolgot.

– Damiannak igazán nem volt más választása. Anya megtámadta az egyik tisztjét, és...

– Nem kellett volna egy efézusi utcán meggyilkolnia! – vetette közbe Ábrahám. – Hivatalosan is elítélhetette volna Erzsébetet, ahelyett, hogy felnyársalja a kardjával! De neki nem ez a stílusa, igaz-e, szenátor? Huszonöt évvel ezelőtt sem ez volt a stílusa, emlékszel?

Lucius eltátotta a száját a csodálkozástól. – Erzsébet... és Efézus.

Odafordult Naomihoz. – Amikor a családomról meséltél nekem – kezdett bele a beszédbe lassan –, nem realizáltam, hogy ki is az édesanyád. Erzsébet sok évvel ezelőtt a fiam jegyese volt, de az apja felbontotta az eljegyzést.

– Azt is mondd el neki, hogy miért bontotta fel Rufus az eljegyzést! – követelte Ábrahám.

– Ugyan milyen jelentősége van ma már annak...

Ábrahám félbeszakította a szenátort.

– Rufus azért bontotta fel az eljegyzést, mert Erzsébet félt Damiantól, és mert valakitől első kézből azt hallotta, hogy Damian meggyilkolta az egyik tisztársát.

– Az egy abszurd történet, és nem tudom, hogy Rufus hogy is találhatott ki ilyesmit...

– A történet igaz, ezt biztosan állíthatom, mert én vagyok az, aki a saját szemével látta, hogy Damian hidegvérrel meggyilkolta a tribunust. Damian már akkor is gyilkos volt, és még most is az!

Naominak forgott a feje. Hangokat hallott, és amikor körülnézett, embereket látott, akik odagyűltek az alkóv köré. Szégyenkezett, hogy mások is hallhatták a veszekedést. És akkor, kint, az oszlopos előcsarnokban felhangzott a trombitaszó, ami a Cézár érkezését jelezte.

Lucius odaintett magához két szolgát, akik az odagyűlt emberek között ácsorogtak. Ábrahámra mutatott, és utasította a szolgákat: – Kísérjétek ki azt az embert a házamból, és minden lehető módon akadályozzátok meg, hogy visszajöjjön!

– És most pedig üdvözljük az uralkodót! – fordult a felesége, és a vendégei felé.

Naomi mosolyt varázsolt az arcára, belekarolt a férjébe, és hátat fordított az apjának.

Rebeka letette a kezéből a lúdtollat, és megnyújtóztatta az ujjait. Ideje szünetet tartani – döntötte el magában. Amikor elfáradt a keze, vagy a szeme, inkább szünetet tartott, mert nem akart hibát véteni, ahogy lelkiismeretesen másolta Jánosnak a négy hónappal előbb kapott jelenésekről szóló beszámolóját.

Büszke volt a munkájára, és hitte, hogy ezért került az Ördög-szigetre. A munka nélkül mostanra már bizonyára megőrült volna. Rebeka az eltelt néhány hónapban nem ment le a hegyről, és az elszigeteltség nagyon megviselte.

Óvatosan felemelte az öléből az íróasztalt, amin írt. Marcellus készítette hulladék deszkából. Aztán felállt, és az íróasztalt letette az összecsukható székre, amin addig ült. A szék is Marcellustól származott. Az egészségügyi tiszt legalább kétszer egy héten meglátogatta Jánost és őt, sőt néha többször is, és sohasem jött üres kézzel. Nem csupán élelmiszer utánpótlást hozott, hanem mindig megpróbált valami hasznos darabbal kedveskedni, amitől primitív életkörülményeik legalább egy kicsit tűrhetőbbek lettek.

Ahogy Rebeka kilépett a barlangból, az élénk szél belekapott a hosszú hajába, és az arca elé fújta. Odanyúlt, és szorosan a füle mögé simította az elszabadult hajfürtöket. Hideg volt kint, de a napsütés jólesett neki. Pislogott, ahogy a szeme alkalmazkodni próbált a fényhez. Bármilyen világos volt is kint, a barlang belseje mindig félhomályos maradt. Még ha a széket egészen közel is helyezte el a barlang bejáratához, csak néhány órát tudott úgy dolgozni naponta, hogy nem kellett lámpát gyújtania. Késő délutánra már nem volt elég természetes fény ahhoz, hogy lámpa nélkül írni tudjon.

Próbált rájönni, hogy milyen nap is lehet, de nem tudta kitalálni. – Valahol március elején járunk, majd meg kell kérdeznem Marcellust, ha feljön – gondolta. Az orvos látogatásai jelentették az egyetlen támpontot, amivel nyomon lehetett követni az idő múlását.

Ha most otthon lennék, az esküvőmet tervezgetném – gondolta, és a tenger felett elnézett Efézus irányába. Galennel tavasszal akartak összeházasodni, valószínűleg áprilisra tűzték volna ki az esküvőt, bár a pontos dátumban még nem egyeztek meg.

Túlságosan fájdalmas volt, ha Galenra gondolt, ezért megpróbálta valami másra terelni a gondolatait. De mint általában máskor sem, most sem sikerült neki. Amikor csak becsukta a szemét, képzeletben a férfit látta. A kedvenc padjukon ültek a kertben, a szökőkút mellett. Máskor kéz a kézben futottak a hegyen, és nevettek.

Az emlékektől úgy összeszorult a szíve, hogy szinte az egész mellkasa megfájdult tőle. Minden álma semmivé lett. Olyan tűnékenynek bizonyult, mint a szentjánosbogár kicsi kis fénye a szürkületben.

Egyszerű kis álmok, de az övéi voltak. Naomi mindig nagy dolgokról álmodozott. Egy szcenátorhoz akart férjhez menni, ő akart a legszebb lenni, és a leggazdagabb, legbefolyásosabb asszony a világon. Rebeka ezzel szemben csak férjhez akart menni, szeretett volna egy szép otthont, és gyerekeket.

Gyerekek. Az álomnak ez a része kezdett megvalósulni, de ez inkább utálkozást váltott ki belőle, mint örömet.

Végigsimított a kezével a hasán. Gyermeket várt, és ez már kezdett is látszani rajta. Kicsit megvastagodott a dereka, most, hogy már megmaradt a gyomrában az étel. Heteken keresztül olyan hányingere volt, hogy szinte nem is tudott arra gondolni, hogy egyen.

Rebeka megpróbált szeretetet érezni a benne növekvő gyermek iránt, de nehéz volt nem gondolni arra, hogy ez az élet milyen brutális körülmények között fogant.

– Most már tudnék neked válaszolni Naomi – mondta halkán, amikor eszébe jutott, hogy a nővére ugratta őt, hogy semmit sem tud a férfiak és a nők közötti szerelemről, és azt kérdezte, hogy vajon az érzés, amit Galen érzett iránta szerelem-e, vagy csak testi vágyakozás.

Rebeka most már megértette a különbséget. Galen tiszta és szent vágyat érzett felé. Feleségül akarta venni, és a szerelme megóvta volna Rebekát, kényeztette volna, és megelégitette volna. Damiant viszont állati vágy hajtotta Rebeka felé. Csak használni akarta a testét, majd félredobta, sőt még el is akarta pusztítani.

És most Damian gyermeke növekedett a hasában. Egy gyermek, aki ebből a kéjvágyból fogant.

A gondolat először megrémítette. Sőt, még most is előfordult, hogy ez megesett vele. De János segített neki elfogadni a terhességét, még ha Rebeka nem is repesett az örömtől tőle.

A jó öreg apostol naponta imádkozott érte, és egy napon még prófétált is Rebekával és a kisbabával kapcsolatban. Rebekának eszébe jutottak a szavai: – Isten üzenete vigasztalást akar nyújtani neked. A kisbaba a hasadban egy fiúgyermek, akiből az Úr nagy embere lesz. A Sátán megpróbált elpusztítani téged, de Isten meg fog tartani, és a Maga idejében fel fog téged magasztalni.

Rebeka belekapaszkodott a prófécia szavaiba, mert valami kis reményt nyújtottak neki. A remény pedig ritka dolog volt az Ördög-szigeten.

– Hát itt vagy, íródeák.

János ismerős, rekedtes hangja hallatszott a barlang bejárata felől.

Rebeka odafordult, és elmosolyodott az új becenév hallatán. – Már éppen ideje volt, hogy abbahagyd a szundikálást! – Mostanában túl sokat lustálkodszt! – tréfálkozott vele.

Jánost persze egyáltalán nem lehetett lustának nevezni. Az apostol heteket töltött el azzal, hogy leírja azokat a látomásokat, amelyeket Isten megmutatott neki. Rengeteget szenvedett, hogy hogyan öntse szavakba azokat az emberi szavakkal és fogalmakkal szinte visszaadhatatlan dolgokat, amiket látott, majd újra és újra ellenőrizte a szöveget, hogy nehogy véletlenül kimaradjon belőle valami. János először azon aggódott, hogy el fogja felejtani, amit látott, mielőtt még le tudná írni. De aztán végiggondolta, hogy ha Isten kifejezetten arra kérte, hogy írja le a természetfölötti megtapasztalást, amiben része volt, akkor azt is tudnia kellett, hogy ehhez időre lesz szüksége, és bízott benne, hogy a Szent Szellem majd mindent az eszébe juttat majd, hogy ne maradjon ki semmi. És így is történt.

Amikor János elkészült, Rebeka szépen leírta egy tekercsre az apostol feljegyzéseit. Most egy másodpéldányon dolgozott ebből a fontos üzenetből az Egyháznak.

– Gondolkoztam azon, amit tegnap mondtál – mondta neki János. – Kitűnő a meglátásod, hogy mind a hét gyülekezetnek küldött levél tartalmaz dicséretet és kiigazítást is.

Rebekának hízelgett, hogy az apostol megdicsérte, de szerényen válaszolt.

– Már kétszer leírtam mind a hét levelet, és azt vettem észre, hogy Jézus először mindegyik gyülekezetet megdicsérte azért, amit jól csináltak, majd figyelmeztette őket valamire, amit rosszul csinálnak.

– A próféciaák gyakran tartalmaznak figyelmeztetést, vagy kiigazítást. Sőt, amikor Isten próféciaikon keresztül üzen az Ő népének, az általában a jelenre is vonatkozik, de van egy távolabb mutató, a jövővel kapcsolatos jelentése is. Pont ezen gondolkodtam el most.

– Nem egészen értem – mondta Rebeka. – Kérlek, fejtsd ki bővebben!

Sokat beszélgettek Isten Igéjéről, miközben megörökítették János apokaliptikus látását az utókornak, és Rebeka örömmel tanult az apostoltól.

– A hét levél elsősorban természetesen hét konkrét gyülekezetnek szól Ázsiában. A levelek konkrét helyzetekről szólnak, amelyekkel azoknak a gyülekezeteknek mostanában kell szembenézniük. Némelyik helyzettel magam is szembesültem, amikor meglátogattam ezeket a gyülekezeteket. De úgy hiszem, hogy a hét gyülekezet hét időszakot is szimbolizál a történelemben, mostantól az idők végezetéig. Például a laodiceai gyülekezetnek írt levél a Jézus visszajövele előtti állapotban mutatja be az Egyházat, langyosnak, és sem nem hidegnek, sem pedig melegnek...

A következő néhány percben János kifejtette a próféciákkal kapcsolatos értelmezését, miközben Rebeka mohón hallgatta, és kérdéseket tett fel neki. Még mindig erről beszélgettek, amikor Marcellus megérkezett.

– Megint kimaradtam egy tanításból? – kérdezte Marcellus mosolyogva.

János gyakran tanította az orvost, aki többször is megjegyezte, hogy olyan sokat tanul, hogy úgy érzi magát, mintha még gyerek lenne, és most járna iskolába.

– Most legalább téged fog kérdezgetni egy kicsit! – jegyezte meg Rebeka. – Engem már úgylis kifárasztott.

– Én is elfáradtam már a kint ácsorgásban. Menjünk be! – mondta az apostol, és elindult befelé a barlangba. A többiek pedig követték.

– Hírt hoztam nektek – mondta Marcellus, miután János elhelyezkedett a széken. – De sajnos szomorú hírt.

Rebekával együtt János lábainál telepedett le.

– Nem vagyok biztos benne, hogy el tudok hordozni még több rossz hírt – jegyezte meg Rebeka.

– Mi az a rossz hír, fiam?

– Az egyik férfi, aki veletek érkezett Efézusból, tegnap éjszaka meghalt. Serviusnak hívták.

Rebeka elsírta magát, János pedig elmagyarázta a helyzetet Marcellusnak.

– Servius már Rebeka születése előtt is a családja háztartásának szerves része volt.

Vigasztalóan nyújtotta oda a kezét Rebekának, majd megkérdezte: – Mi történt vele?

– Nehéz volt ez a tél, és Sevius már előrehaladott korban volt. A szabadban végzett munka legyengítette a testét. Súlyosan megbetegedett, és mire behozták hozzám, már nem tudtam rajta segíteni – mondta Marcellus.

– Miért kell mindenkinek meghalnia vagy eltűnnie, akit szeretek? – kérdezte Rebeka hüppögve. Jákobot elküldték a szigetről, az anyja halott volt, és amikor utoljára látta az apját, Ábrahám arccal lefelé feküdt a földön Domitianus Templomának oltáránál, és akár halott is lehetett. Rebekának nem volt lehetősége arra, hogy kiderítse, mi történt vele. És most Servius.

Rebeka sírás közben hisztérikusan felnevetett. – Ami azt illeti, tulajdonképpen én magam is halott vagyok! – Mellkasához szorított kézzel ide-oda himbálózott. – Sohasem fogok kikerülni erről a szigetről! A tábor nyilvántartása szerint én már egyáltalán nem is létezem. Itt fogok megöregedni, és meghalni, a kisbabámmal együtt!

Marcellus várt egy percet, hogy Rebeka egy kicsit lecsillapodjon, majd folytatta. – Ezen már én is sokat gondolkodtam. Abban az adott pillanatban az tűnt az egyetlen lehetséges jó megoldásnak, ha halottá nyilvánítalak. Ettől most biztonságban vagy, de persze vannak problémák is a dologgal kapcsolatban.

– Te azt tetted, amit a legjobbnak gondoltál, – jegyezte meg János – és mi nagyon hálásak vagyunk neked.

– A húszéves megbízatásom szeptemberben lejár... – Marcellus egy pillanatra habozott, majd előállt a tervével. – A kisbaba addigra körülbelül két hónapos lesz, és valahogy megpróbálhatom kicsempészni a szigetről, amikor elmegyek. Lehet, hogy elviszem a családot Efézusba. Azt már megígértem, hogy János levelét magammal viszem. Neked is meg tudnám ezt tenni, Rebeka.

– És mi lesz, ha Brutus meglátja nálad a babát? – kérdezte János. – Lehet, hogy esetleg megpróbálja majd megakadályozni, hogy elvidd magaddal? És mi van Damiannal? Mi lesz, ha rájön, hogy rejtegetjük Rebekát?

– Damian látogatásai a szigetre mostanában megritkultak, szóval egyáltalán nem valószínű, hogy akkor éppen itt lesz. Ami pedig Brutust illeti, hát először is, alighanem szóhoz sem tudna jutni a meglepetéstől. Ezen a helyen soha senki nem látott még kisbabát. És ha rájönne, azt gondoltam, hogy azt mondom majd, hogy tőlem van a baba, ha nincs ellene kifogásod, Rebeka. Brutus tudja, hogy valaki megerőszakolt téged, de azt gondolja, hogy Damian volt a támadód. De ha azt mondom, hogy enyém a baba, hogyan is lenne képes bebizonyítani az ellenkezőjét? És ha a baba az enyém, Brutusnak nem lenne törvényes lehetősége arra, hogy megakadályozza, hogy magammal vigyem.

– És akkor Damian nem állíthatná azt, hogy ő a gyermek apja – jegyezte meg Rebeka. – Azon aggódtam, hogy lehet, hogy megpróbálja majd elvenni a babát.

Fogalma sem volt, hogy mit fog csinálni, amikor a gyermek megszületik, és hogyan fog tudni felnevelni egy kisfiút egy barlangban, elzárva a világ többi részétől. De semmit sem akart kevésbé, mint, hogy a gyermek Damian befolyása alá kerüljön.

– Erősen kétlem, hogy szívesen nézegetné annak az élő bizonyítékát, hogy mit tett veled! Bár Damiannál sohasem tudhatja az ember! – jegyezte meg Marcellus.

Rebeka anyai ösztönei hirtelen feltámadtak a babával kapcsolatban, akit sem nem akart, sem meg nem szeretett, legalábbis egyelőre még nem. Ugyanakkor nem tudta elviselni annak a gondolatát, hogy valami szörnyűség történjen a még meg sem született gyermekkel, akit a hasában hordoz, és akiről János azt próféta, hogy az Úr nagy emberévé fog felnővekedni.

– De hogy élne túl az utat? Hogy tudnád táplálni? – kérdezte Marcellustól.

– Sehogy, eltekintve persze egy kis víztől. De Efézus mindössze hatórányi hajóútra helyezkedik el innen, és azonnal keresnék neki egy szoptató dajkát, amint partra szállnánk.

Rebeka vállára tette a kezét. – Téged is megpróbálnálak kicsempészni a szigetről, Rebeka, ha ki tudnám találni a módját annak, hogy hogyan rejtselek el. Bár az sokkal kockázatosabb lenne.

– Hát persze! Hogyan is lehetne kicsempészni egy nőt, akit halottnak hisznek? – mosolyodott el halványan Rebeka. Kezdte magát egy kicsit jobban érezni. A tény maga, hogy Marcellus egyáltalán gondolkodik azon, hogy hogyan segíthetne rajta, önmagában is biztató volt.

– Nem mondtam el Brutusnak, hogy babát vársz. Sőt igazából semmit sem mondtam azóta neki rólad, ő pedig nem kérdezősködött.

– Biztos vagyok benne, hogy nem akarja, hogy eszébe juttasd, ami történt – mondta János.

– Sokkal kényelmesebb dolog elfelejteni, hogy egyáltalán létezőnk.

Marcellus egyetértett ezzel. – De azért Brutus nem teljesen szívtelen. És nem akar több problémát a táborban. Lehet, hogy ezen az alapon megpróbálhatnék hatni rá, mondván, hogy ha magammal viszlek téged, és a babát, akkor megszabadul egy problémától.

– De akkor te teljesen egyedül maradnál itt – fordult oda Jánoshoz Rebeka, és a gondolattól hirtelen könnyek gyűltek a szemébe. – Nem tudnák egyedül itt hagyni. Egyszerűen nem tudnák.

– Hát, még elég sok időnk van arra, hogy ezen gondolkodjunk – mondta gyorsan Marcellus.

– Nem szükséges ezt most azonnal eldönteni.

– Igen, először is még meg kell szülnöm ezt a babát – sóhajtott fel Rebeka.

El sem tudta képzelni, hogy úgy szüljön, hogy nem lesz mellette az édesanyja, hogy segítsen neki.

– Én is megpróbálom tanulmányozni ezt a témakört. Van néhány, az orvoslással kapcsolatos tekercs az irodámban, de a szülésről egyikben sincsen szó. Ez valami olyasmi, amit a katonaorvosoknak általában nem szükséges tudniuk.

– És nem hiszem, hogy találunk bábát a szigeten – tette hozzá János.

Marcellus elmosolyodott. – Ha csak egyet el nem ítélnék mostanában, akkor magunknak kell boldogulnunk. De majd csak megbirkózunk vele valahogy!

– Te könnyen beszélsz! – motyogta Rebeka.

Ábrahám lelkére súlyos teherként nehezedett rá az elkeseredettség. Úgy lenyomta, mint a bőrből készült nehezék az asztalán fekvő nyitott tekercset. A kezébe vette az ólommal töltött nehezéket, és figyelmesen tanulmányozni kezdte, mintha abban akarná megtalálni a választ a problémáira.

Hónapok óta próbálta a Szenátus elé terjesztetni az ügyét, de egyszerűen nem talált hozzá szponzort, aki hajlandó lett volna támogatni a betérjesztést. A szenátorok, akiket pénzzel támogatott az elmúlt években, és akik keresték a kegyeit, és szívesen elfogadták tőle a pénzügyi segítséget, most, amikor neki lett volna szüksége a segítségükre, rejtélyes módon sohasem voltak elérhetőek. Vagy, ha sikerült is náluk kieszközölnie egy találkozót, csak mentegetőztek, hogy sajnos nem áll módjukban segíteni. Egész télen és tavasszal ezen az ügyön dolgozott minden eredmény nélkül. Most már június volt, és egy jottányival sem került közelebb a céljához, ahhoz a ponthoz képest, amikor az orkán után végre kievickélt a szárazföldre.

Sejtette, hogy Naomi férje felhasználja a befolyását, hogy mindenáron megakadályozza, hogy a folyamodvány a Szenátus elé kerüljön. Mallus szenátor Róma egyik legbefolyásosabb politikusa volt. Ábrahám nem találkozott a lányával a fogadás estéje óta, amikor Mallus kidobatta a házából.

A súlyos nehezék, amire rámeredt, nem tudta hosszasan lekötni a figyelmét. Letette hát az asztalra, és kitekerte a tekercset, amit a nehezék nem engedett összecsavarodni. Már legalább százszor elolvasta Quintus hosszú levelét, mióta egy hónappal ezelőtt megérkezett az egyik kereskedelmi hajójának, az Auréliának a fedélzetén.

Mivel ez volt az egyetlen hír, amit a családjáról kapott, újra csak végigolvasta.

– A vállalat rendben működik a távollétedben – írta Quintus –, és sikeres időszaknak nézünk elébe. Be fogok neked számolni minden ügrről, amikor csak valamelyik hajónk Rómába tart.

Péter segít nekem az üzleti ügyekben. Büszke lennél rá, ha látnád. A fiatalembert, aki mindig olyan félénken viselkedett, felnőtte érlelte a családot ért szerencsétlenség. Mindennap lejön a kikötőbe. Átvette tőlem a könyvelést és a leltározást, így én azt csinálom, legalábbis a tőlem telhető legnagyobb tudással igyekszem azzal foglalkozni, ami a te munkád lenne.

A Péterrel szóló jó hírekkel kezdtem, de sajnos Jákobbal kapcsolatban már nem tudok ilyen jó hírekkel szolgálni. A fiad már nincs Patmosz szigetén, mert arra ítélték, hogy evezősként szolgáljon az egyik hadihajó fedélzetén...

Ábrahám abbahagyta az olvasást, és egy pillanatra felnézett a levélből. A szíve mindig elnehezedett, amikor ezt a részt olvasta. Elképzelte, hogy Jákob az élete hátra lévő idejét azzal fogja eltölteni, hogy a római haditengerészet szolgálatában evez. Csak az nyújtott neki némi vigasztalást, hogy Jákob így legalább kikerült Damian karmai közül.

– Ezt akkor tudtam meg – írta Quintus –, amikor Patmoszon voltam. Az utazás Péter ötlete volt. Amint a tengerek megnyíltak a hajók számára, azzal állt elő, hogy küldjünk egy ruhákkal és élelmiszerrel megrakott hajót Patmoszra a foglyok megsegítésére. Persze ezzel elsősorban Jákobnak, Rebekának, és a többi Efészusból oda száműzött kereszténynek akart segíteni. De azt feltételeztük, hogy azt a kiváltságot úgysem engedélyeznék nekünk, hogy személy szerint nekik küldhessünk ajándékot, vagy esetleg talán láthassuk is őket, ezért úgy döntöttünk, hogy mindenből annyit küldünk, hogy minden fogolynak jusson belőle.

Valószínűleg nem volt ez teljesen veszélytelen vállalkozás a keresztények részéről, de addigra Damian csapatai már elhagyták Efézust, így Péter Publiust, régi barátodat környékezte meg az ötlettel. Publiusnak sikerült kieszközölnie, hogy „aggódó polgárok” egy csoportja „jótékonyági célból” gyűjthessen a Patmosz szigetén raboskodó foglyoknak. Publiuson kívül persze, akitől kaptunk némi adományt, csak az Efézusban maradt keresztények voltak azok, akiket érdekelt a foglyok sorsa annyira, hogy segítsenek is rajtuk. Beszereztem élelmiszerkészleteket és gabonát, Péter pedig ruhaneműt és takarókat gyűjtött a hívőktől. Összeszedte Jákob és Rebeka ruháit, és Naomi ruhatárának nagy részét is.

Ábrahámot mosolyra készítette a gondolat, hogy Naomi rengeteg, színpompás ruháját kényszermunkásoknak ajándékozták. A lánya valószínűleg egyik régi tunikája hiányát sem szenvedné meg, de felháborítaná a gondolat, hogy az Ördög-sziget elítéltei egy fontos társadalmi szerepet betöltő római hölgy ruháiban járjanak.

– Én magam is elhajóztam Patmoszra – folytatta Quintus. – Megmutattam a megbízólevelemet a tábor parancsnokának, akit Brutusnak hívnak. Eléggé meglepődött, és szerintem gyanús is volt neki a dolog, még akkor is, amikor elmondtam, hogy a ruhákat és az élelmiszert az összes fogoly között kell szétosztani. Biztos rájött, hogy én egy bizonyos fogoly érdekében mentem oda.

– Női ruhákat is hoztunk – közöltem vele. Brutus azzal reagált, hogy csak nagyon kevés női elítélt van a táborban, de majd tesz róla, hogy eljussanak hozzájuk a ruhadarabok. Megkérdeztem tőle, tudna-e nekem felvilágosítással szolgálni egy fiatal nőről, akit Rebekának hívnak, és tavaly októberben Efézusból került a szigetre a bátyjával, Jákobbal, és több más efézusival együtt.

Jákobra azonnal emlékezett. Ekkor tudtam meg, hogy egy hadihajó fedélzetére került evezősnek, miután valakit megdobott kővel a kőbányában. Úgy vettem ki, hogy Jákob egy tisztet dobhatott meg, aki elveszítette az eszméletét. Brutus semmilyen további részlettel nem szolgált, de Jákobot biztosan provokálták, és azért tette, amit tett. Nem tudom róla elképzelni, hogy csak úgy, minden ok nélkül erőszakra vetemedett volna.

A tiszt biztosan Rebekával vagy Jánossal tett valami rosszat, vagy mondott nekik valamit, amit Jákob nem tudott szó nélkül eltűrni – feltételezte Ábrahám. Könnyen el tudta képzelni, amint Jákob a védelmükre kel, majd elmérgesedik a helyzet.

– Brutus nem volt hajlandó válaszolni a Rebekával és Jánossal kapcsolatos kérdéseimre. De aztán megemlítettem, hogy hoztam egy láda friss gyümölcsöt a tiszteknek, és jó néhány üveg minőségi olasz bort. Ettől egy kicsit szívélyesebb lett, és egy darabig a borkészítésről beszélgettünk. Amikor újra szóba hoztam Jánost és Rebekát, vonakodva azt mondta, hogy velük kapcsolatban az egészségügyi tisztet kellene megkérdeznem.

Az egészségügyi tiszt viszont azon a délutánon nem tartózkodott a tábor területén, és senki sem tudta megmondani, hogy hol lehet. Elmentem a kórház épületébe, de János és Rebeka nem volt ott. Lehet, hogy az egyikük valamikor megsérülhetett? Vagy talán mind a ketten? Különben miért irányított volna Brutus az egészségügyi tiszthez? A hajónk indulása előtt ennél többet már nem sikerült megtudnom róluk. Nem engedélyezték, hogy Patmosz kikötőjében töltsük az éjszakát, ezért napnyugtakor fel kellett szednünk a horgonyt.

Nagyon csalódott voltam, hogy ennél többet nem sikerült kiderítenem a leányodról és az apostolról. Azt próbálom mondogatni magamban, hogy biztosan jól vannak, és naponta imádkozom értük. Brutus biztosan úgy gondolta, hogy valamit meg fogok tudni róluk, de azt akarta, hogy ne ő, hanem az egészségügyi tiszt ossza meg velem azt az információt. Úgy érzem, hogy cserbenhagytalak...

Egyáltalán nem hagyott cserben – gondolta Ábrahám. Quintus minden megtett, amire csak lehetősége nyílt, még többet is, mint ami elvárható lett volna tőle. És Péter... Ábrahám nagyon hálás volt Quintusnak, hogy annyi törődést mutatott a fia iránt, és örült, hogy a félénk, visszahúzódozó fiú elkezdett törődni a vállalattal, és a családja jólétével is...

Ábrahám újra összetekerte a levelet, és próbált küzdeni a rátelepedő elkeseredés ellen. Alig tudta elviselni, hogy semmit sem tud Rebekáról, de makacsul ellene állt a kísértésnek, hogy azt gondolja, hogy a lánya meghalt. Azt legalább tudta, hogy Jákob jól van, bár a büntetését csak annyiban változtatták meg, hogy most másfajta nehéz munkát kell végeznie.

Quintushoz hasonlóan Ábrahám is úgy érezte, hogy csődöt mondott a küldetésével kapcsolatban. Arra gondolt, hogy talán az lenne a legjobb, ha visszamenne Efézusba, és saját maga próbálna meg eljutni Patmoszra. De ezzel még nem tudná kiszabadítani Rebekát, még ha sikerülne is valami információt megtudni róla Brutustól, vagy az egészségügyi tisztől. Kaeso nemrégiben jelentette, hogy elkészültek a Merkúr kijavításával, és a hajó indulásra kész.

Maradjon itt Rómában, és folytassa a próbálkozást a kegyelmi kérvény ügyében? Vagy adja fel az egészet, és menjen haza Efézusba?

Másnap korán reggel, a római keresztények egyik összejövetelén Ábrahám megosztotta másokkal az elkeseredettségét, és kérte, hogy imádkozzanak érte. Amikor Rómába jött, sok hívővel felvette a kapcsolatot, és beszélt nekik az efézusi keresztényeket sújtó üldözésről, és a gyermekei sorsa felől érzett aggodalomról. A csoport rendszeresen imádkozott a folyamodvány sikeréért, de most elhatározták, hogy az ima mellett még böjtölni is fognak.

Tíz nappal később Ábrahámnak már volt szponzora a Szenátusban. Egyik szenátor, Aulus Virius Horatius, akit már megkeresett egyszer, mióta Rómában volt, most felkereste őt.

– Pár hónapja – kezdte Horatius – nem akartam megkockáztatni, hogy felvállalom az ügyedet. Most viszont hajlandó vagyok rá.

– Miért változtattad meg az álláspontodat? – kérdezte tőle Ábrahám.

– Nem vagyok valami jó egészségben. Hamarosan visszavonulok a Szenátusból, így politikailag nincs vesztenivalóm. Az jutott az eszembe, hogy az lehetne az egyik utolsó hivatalos ügyem, hogy meghálálom egy régi barátom segítségét, akitől annyi mindent kaptam az évek során.

Valami sántított az ajánlattal kapcsolatban. Horatius mindig is vékony és sápadt volt, most pedig egyáltalán nem úgy nézett ki, mint aki rosszabb állapotban van, mint amikor Ábrahám néhány hónappal ezelőtt a segítségét kérte. És Ábrahám az elmúlt években csak egyszer, vagy kétszer segített Horatiusnak. A szenátor nem volt Ábrahám nagylelkűségének állandó célpontja. De ez volt az egyetlen adódó lehetőség, Ábrahám pedig megragadta a kínálkozó alkalmat.

.oOo.

Június harmadik keddjén Ábrahám reménykedve, de ugyanakkor aggódva lépett be a Curiába. Sok órát töltött el a térdén arra az egy órára készülve, amikor a Szenátus és a császár elé fogja tární az ügyét. Arra készült, hogy annál az uralkodónál könyöröggjön kegyelemért, aki éppen arról volt híres, hogy nem szokott irgalmasságot gyakorolni. De tudta, hogy a végső eredmény nem rajta múlik, hanem az isteni igazságszolgáltatáson.

A teremben összegyűlt szenátorok hangját visszaverte a tekervényes mintázatú márványpadló, ahogy Ábrahám a faragott kőből készült korlát felé sétált, ami a szónokok emelvénye előtt helyezkedett el. A Curia Juliát, az épületet, ahol a Szenátus a döntéshozatalra összegyűlt, még

Julius Caesar építtette száznegyven évvel ezelőtt, de a Néro uralkodása alatt keletkezett, Róma nagy részét elpusztító tűzvész a Curiát is megrongálta. Mindössze két évvel ezelőtt, úgy harminc évvel a tűzvész után, Domitianus Julius Caesar eredeti terveinek megfelelően állíttatta helyre az épületet. Körülbelül tizennyolc méter széles és huszonhét méter hosszú volt az épület, és úgy kétszáz szenátor tudott leülni benne a hosszú padsorokra, amelyek a terem hosszabbik fala mentén sorakoztak. Bár csak hetven szenátorra volt szükség ahhoz, hogy egy gyűlést összehívjanak, az ülésterem dugig volt emberrel azon a napon, amikor Ábrahám ügye került meghallgatásra.

A szenátorok rang szerint helyezkedtek el. A legfontosabb tagok ültek az emelvény közelében, míg a fiatalok a terem hátuljánál álltak. Ábrahám meglátta Mallus szenátort a terem elején, és automatikusan ökölbe szorította a kezét. Még mindig legszívesebben megütötte volna a férfit. Csak Nerva szenátor, aki régi, nagy befolyással bíró személy volt a palotában, ült közelebb az emelvényhez, mint Mallus. Egyetlen szenátor sem köszöntötte Ábrahámot, akit az elmúlt néhány hónap során megkeresett, még Horatius is csak egy gyors bólintással üdvözölte, pedig ő volt a felelős szenátor az ügyében.

Bíborszínű csíkos tógába öltözött tagjaival a Szenátus lenyűgöző látványt nyújtott. A Köztársaság idejében a Szenátus még tényleg befolyásos intézmény volt. De Gaius Julius Caesar diktatúrájától kezdődően, és az őt követő majdnem egy tucat császár uralkodása alatt a Szenátus befolyása radikálisan lecsökkent. Bár a szenátorok döntenek az eléjük terjesztett ügyben, de a szavazatuk már egyszerűen csak az uralkodó akaratának visszatükrözése.

Ábrahám ebből megértette, hogy a folyamodványának a kimenetele egyetlen ember döntésétől függ, és ez az ember már teljes katonai díszbe öltözve az emelvény tetején ült. Domitianus népszerű volt a hadsereg szemében. Nagyon megemelte a katonák fizetését, hogy bebiztosítsa magának a támogatásukat. Gyakran viselt egyenruhát, ezzel is hallgatólagosan elismerve, hogy a hadsereg hűséges és egyöntetű támogatása nélkül nem tudná megtartani a hatalmát.

Miután csendet kértek az egybegyűltekől, Horatius röviden ismertette az ügyet, és bemutatta Ábrahámot. Szép, napsütéses nyári nap volt, és a Curia tömve volt emberekkel. Amikor felment az emelvényre, Ábrahám hálás volt a terem levegősségéért, amit a tizennyolc méteres belmagasság biztosított. Ettől valamivel hűvösebb volt a helyiség, neki pedig már éppen kezdett melege lenni.

Amint belekezdett gondosan felépített beszédébe, a szenátorok kérdésekkel kezdték bombázni. Észrevette, hogy az első kérdéseket, amelyek az üggyel kapcsolatos tényekre szorítkoztak, Mallus szenátor szövetségesei tették fel.

Majd az egyik szenátor azt kérdezte: – Amikor a fiad, és a lányod visszautasították a Domitianus császárnak, mint Úrnak szóló áldozat bemutatását, szerinted helyesen döntöttek?

Ábrahám évtizedek óta, sőt úgy érezte, hogy már szinte ősidők óta, nem foglalkozott joggal, de így is felismerte az ügyvéd kérdésbe rejtett ügyes cselét.

– A gyermekeimnek nincs politikai vitája Rómával – kezdte óvatosan. – Ők csak a lelkiismeretüket követték, és ezzel nem akartak tiszteletlenséget tanúsítani a Cézár iránt.

Maga Mallus szenátor tette fel a következő kérdést.

– Úgy tudom, hogy te is jelen voltál, amikor a fiad és a leányod megtagadta a kötelező áldozatot, és bár te is kereszténynek vallod magadat, odamentél az oltárhoz, és bemutattad az áldozatot a császárnak. Te helyesen döntöttél akkor?

Ábrahám megpróbálta kikerülni, hogy egyenes választ kelljen adnia a kérdésre.

– Azt tettem, amit az adott pillanatban a legjobbnak gondoltam.

Nem tetszett neki a kérdezősködés iránya. Az sem tetszett neki, hogy Horatius nem volt hajlandó a szemébe nézni, bár olyan helyen ült, hogy nehezen tudta kikerülni a tekintetét.

Hirtelen olyan erővel és világossággal villant belé egy gondolat, mint amikor egy villám fénye megvilágítja a viharos éjszakát: Horatiust lepénzelték.

Amíg Mallus ellene volt az erőfeszítéseinek, Ábrahám egyetlen szenátort sem tudott rávenni arra, hogy szponzorálja az ügyét. Mallus volt az, aki megváltoztatta az álláspontját. Azt akarta, hogy az ügy végre a Szenátus elé kerüljön, ezért lefizette Horatiust, aki segített neki csapdába ejteni Ábrahámot. És valószínűleg Ábrahám tulajdon leánya volt az, akitől az információ származott, hogy mivel lehet törbe csalni az apját.

A tiszteletet parancsoló külsejű, ősz hajú szenátor, aki Ábrahám veje lett, fel-alá járkált az emelvény előtt. Amikor Mallus megállt, és egyik kezével megfogta a korlátot, a többi szenátor várakozóan előrehajolt.

– Azt is hallottam, hogy később visszavontad a császár felé kinyilvánított hűségnyilatkozatodat, és bocsánatot kértél egy keresztény csoporttól az áldozat bemutatása miatt, amit „bűnnek” nyilvánítottál.

Mallus egy pillanatra szünetet tartott, hogy ránézzen a lélegzet-visszafojtva várakozó tömegre, majd odafordult Ábrahámhoz, és megkérdezte: – Ha újra be kellene mutatnod az áldozatot, hajlandó lennél-e Domitianus császárt Úrként és Istenként imádni?

A császár felállt a helyéről, és elindult Ábrahám felé.

– Hát ez egy érdekesítő kérdés, és hallani akarom a válaszodat! Ha ma kellene döntened, ugyanúgy döntenél, mint akkor?

Hát ez eldőlt – gondolta Ábrahám. – Annyi itt eltöltött hónap, és most vége!

De a reménytelen ügyért való hosszú harc hiábavalóságával való szembesüléskor nem érzett elkeseredést. Inkább megkönnyebbült, és szokatlan békesség töltötte el a bensőjét. Röviden végignézett a gonosz vején, és a despota uralkodón, majd a Szenátushoz fordult.

– Azért álltam ma ki ez elé a magasztos testület elé, hogy a fiam és a leányom nevében méltányosságért folyamodjak. De ehelyett valahogy én magam kerültem a vádlottak padjára, nem valami olyasmért, amit elkövettem, vagy nem tettem meg, hanem azért, amiben hiszek. Róma történelmében hosszú időn át jellemző volt a vallásokkal szembeni türelem, de most olyan időszakban élünk, amikor törvénybe ütközik, ha egy ember követni akarja a lelkiismeretét a vallás területén. Lehet akármilyen előkelő ember is, szembe kell néznie azzal, hogy elveszítheti a vagyonát, sőt a szabadságát is csak azért a bűnért, hogy keresztény.

Jézus Krisztus követőjeként békességszerető emberek vagyunk, akik szeretik egymást, és szívesen segítünk egymásnak. Betartjuk a törvényeket, fizetjük az adókat, támogatjuk és megvédjük a Birodalmat. Az egyetlen dolog, amit nem tudunk megtenni, hogy Jézus Krisztuson kívül valaki mást Úrként imádjunk!

Halk moraj futott át a tömegen, és Ábrahám felemelte a hangját.

– Azt kérdezitek, hogy ugyanazt a döntést hoznám-e most is, ha áldoznom kellene, mint nyolc hónappal ezelőtt. Erre nemmel válaszolok. Én Jézus Krisztushoz vagyok hűséges, akit Róma keresztre feszítettett, de a Mindenható Isten feltámasztotta és most a mennyben van. Ez a Jézus újra el fog jönni és uralkodni fog a földön, és a nevére minden térd meghajol és imádni fogják Őt.

Ábrahám rámutatott a fővádlójára, majd a császárra.

– Te is térdet fogsz hajtani előtte, Mallus szenátor, és te is, Domitianus császár! És minden férfi, aki itt van ebben a helyiségben, meg fogja vallani, hogy Jézus Krisztus Úr, az Atya Isten dicsőségére!

Káosz tört ki a Curiában. A szenátorok kiabáltak és hangosan gesztikuláltak.

Domitianus intett a testőreinek.

Ábrahám büszkén magasra emelve tartotta a fejét, amikor a császár katonái letartóztatták és kivezették a teremből, miközben a Római Birodalom legtekintélyesebb polgárai ott álltak a falak mentén. Egy olyan hatalomnak adta oda az életét, amely sokkal nagyobb, mint Róma hatalma, és életének ebben a döntő pillanatában nem volt már benne félelem.

Melyik nyakláncot vegyem fel? Az aranyat, ami odasimul a nyakamhoz vagy a smaragd medálosat? Naomi a két drága csecsebecsét odatartotta a férje orra elé.

Lucius felsóhajtott, majd rámutatott az aranyláncra.

– Csak a játékokra megyünk, Naomi, nem pedig egy díszünnepélyre!

– De ezúttal a császár páholyában fogunk ülni! – Megfordult, hogy a férje be tudja kapcsolni a láncot a nyakán. – És az uralkodó mára különleges eseményt szervezett, olyat, amelyik engem személyesen is érint. Ezért a lehető legjobban akarok kinézni.

A férfi egy percig csendben nézte, hogyan készülődik, majd megszólalt.

– Pontosan úgy történt minden, ahogy megmondtad, Naomi. Az apád ott, a Szenátus épületében vonta vissza a Cézárnak tett hűségnyilatkozatát.

– Bárcsak láthattam volna, amikor feltetted neki azokat a kérdéseket! Lefogadom, hogy nagyszerűen csináltad!

– Ihletett előadás volt, ezt elmondhatom.

Lucius arcán átsuhant egy öndicsőítő mosoly, ami gyorsan elhalványult.

– Azt hittem, hogy az uralkodó minden felhajtás nélkül, azonnal ki fogja végeztetni. Ehelyett Domitianus kivárta a következő nagyszabású nyilvános eseményt. Biztos vagy benne, hogy nem leszel rosszul? Ha inkább nem akarsz végignézni...

Naomi belenézett a bronzból készült kezitükörbe, még egyszer megigazgatta dús, vöröses-barna fürtjeit, majd megrántotta a vállát.

– Egy hónap eltelt azóta. Volt időm hozzászokni a gondolathoz.

Letette a tükröt, és szembefordult a férjével.

– Különben is, most eljött az ideje, hogy meghaljon. Az apám már többször is kicselezte a halált, de most nem fog neki sikerülni. És amint meghal, segíthetsz megszerezni a vagyonát.

– Szerinted nem tagadott ki téged a végrendeletében?

– Ha megtette, majd érvényteleníttetjük azt a végrendeletet. Neked megvan hozzá a hatalmad.

Naomi odasétált Luciushoz, és csókra nyújtotta az ajkát. Amikor a férje engedelmesen megcsókolta, még hozzátette:

– És ha a kettőnk vagyonát összeadjuk, akkor olyan gazdagok leszünk, mint Krózus.

– Akkor pedig mi marad, amire a figyelmedet összpontosíthatnád, drága kis feleségem?

– Ezen már sokat gondolkodtam.

– És milyen új ötlet lopta be magát abba a csinos fejedbe?

Naomi szemei huncutul csillogtak, ahogy egyik kezének a mutató- és középső ujját Lucius mellkasára helyezte, majd átkarolta a férje nyakát.

– Hogy öljük meg a császárt, hogy te lehess az új uralkodó!

.oOo.

Egy hónapja a császár jóvoltából ingyen szállást és ellátást kap. Ábrahám igyekezett ily módon felfogni a bebörtönzését.

A vendéglátója ugyan nem kényeztette el. Cellája kicsi volt és sötét, és nem volt benne ágy. A kőfalhoz láncolva aludt. De élete ötvenegy éve alatt Ábrahám még sohasem érezte ennyire szabadnak magát.

És ekkora örömet sem érzett még soha. Olyan kimondhatatlan boldogság töltötte be, hogy időnként még hangosan fel is nevetett tőle. Az örök örültnek hitték, de az igazság az volt, hogy Ábrahám Isten jelenlétében töltötte a napjait.

Az öröm abból származott, hogy tudta, Isten valóban megbocsátott neki. Kis időre megtagadta Jézus Krisztust, mint Péter apostol, de teljes szívéből megtért, majd merészen megvallotta a hitét a császár előtt. Ugyanúgy, mint amikor egy hangot hallott a bensőjében, ami arra figyelmeztette, hogy ne mutassa be az áldozatot, és amit akkor nem vett figyelembe, most is hallotta a Szent Szellem bátorítását: Aki vallást tesz énrolam az emberek előtt, én is vallást teszek arról az Én mennyei Atyám előtt.

Ábrahám imádkozással töltötte a napjait, és végiggondolta az életét. Megköszönte Istennek azt a huszonöt évet, amit a drága feleségével tölthetett együtt, és imádkozott, hogy hamarosan újra együtt lehessen Erzsébettel. Szinte óránként ostromolta az eget Rebeka és Jákob érdekében. – Atyám, a Te kezébe teszem le a gyermekeimet!

Néha azt kívánta, hogy bárcsak eljuttathatna egy levelet Efézusba, amiben tudathatná Péterrel, hogy börtönben van. Néhány héttel ezelőtt írt egy levelet Quintusnak, amelyben megköszönte neki, hogy törődik Péterrel, és a vállalattal, és a fiának is írt. Azt is remélte, hogy az efézusi keresztények fülébe is el fog jutni az a hír, hogy végül csak ki mert állni merészen Jézus Krisztus mellett, úgy, ahogy azon az emlékező napon Domitianus Templománál kellett volna tennie.

Egyetlen dologért nem imádkozott csak, mégpedig szabadulásért. Szilárd meggyőződése volt, hogy eljött az idő, amikor meg kell halnia, és ez a gondolat egyáltalán nem nyugtalanította. A nyugodt beletörődés helyét, amit azon a napon érzett, amikor a Curiában letartóztatták, a nyugodt öröm foglalta el, amivel elfogadta a sorsát.

Hetekkel ezelőtt, amikor a császár katonái a börtönbe kísérték, átmentek a Titus császár tiszteletére emelt diadalív alatt, amivel Domitianus annak akart emléket állítani, hogy az elhunyt bátyja győzelmeskedett Jeruzsálemben. A kőből készült emlékmű tetején a dombormű azt a jelenetet örökítette meg, amikor a zsidók Templomának szent edényeit győzelmi menetben hadizsákmányként mutogatják. Ábrahámnak akkor Tóbiás jutott az eszébe, és hogy az unokatestvére tudta, és elfogadta, hogy nem fogja túlélni a Jeruzsálemért folyó végső csatát.

Most pedig Ábrahám volt az, aki tudta, hogy nem fog élve kikerülni Domitianus fogságából. Furcsa volt arra gondolni, hogy valamiképpen minden onnan, Jeruzsálemből indult ki. Az események, amelyeknek a végkifejleteként most itt ül ebben a nyomasztóan kicsi és fojtogatóan meleg börtöncellában a kivégzésére várva, ott Jeruzsálemben indultak el huszonöt, vagyis inkább már huszonhat éve.

Látszólag egymáshoz nem kapcsolódó események olvadtak egymásba, életek kibogozhatatlanul összefonódtak, és bár Ábrahám nem értett mindent tisztán, tudta, hogy minden valahogy egy isteni tervbe illeszkedett bele.

Véletlenül tanúja volt egy gyilkosságnak egy isten háta mögötti helyen. Efézusba utazott, és feleségül vette Erzsébetet. Damian felbukkant annyi év után. Ki tudta volna megjósolni, hogy ezeknek valahogy mind közülük lesz egymáshoz, és hogy az egésznek ez lesz a vége?

Végül, egyik nap kora reggel, amikor Ábrahám éppen egy zsoltárt énekelt, az örök eljöttek érte.

– Ma van a nagy nap – közölte vele az egyikük.

A láncait lekapcsolták a falba rögzített nagy vaskampókról, és Ábrahám felállt. Először az egyik lábával rúgott egyet a levegőbe, majd a másikkal, hogy kibogozza a láncokat, amik még mindig ott voltak a bokája körül, majd négy állig felfegyverzett őr kíséretében kicsoszogott a börtöncellából.

– Hetek óta nem látott már világosságot és amikor kiértek az utcára, botladozott, amíg a szemei hozzá nem szoktak a kinti világ fényéhez. Amikor már megint jól látott, felnézett, és megpillantotta a szeme elé tornyosuló végzetét.

A Colosseum.

Most értette meg Ábrahám, hogy Domitianus eddig miért nem ölette meg. A császár a nép szórakoztatására tartogatta a kivégzését.

A hely hivatalos neve, ahol a halálát leli majd, Flavium Amfiteátrum volt, de az emberek többsége csak Colosseumként emlegette a lenyűgöző, ellipszis alakú építményt Néró kolosszális méretű emlékműve után, ami egykor a hely fő látványossága volt. Ábrahám egyszer már járt a Colosseum belsejében, de nem azért, hogy megnézze a játékokat, hanem néhány szenátorral próbált meg kapcsolatba kerülni, akiktől segítséget remélt a folyamodványához.

Most felnézett a gyönyörű oszlopokra, amelyek a görög építészet különböző korszakait jelképezték – dór, jón, és korinthuszi – és a mészkőből épült, magasra törő, boltíves bejáratokra. Eszébe jutott, hogy mennyire lenyűgözte, hogy az ötvenezer férőhelyes stadionban mindenki milyen könnyedén meg tudta találni a helyét. Mind a nyolcvan szektorba vezető bejárat meg volt számozva, és az egyes rendezvényekre kiadott jegyeken rajta volt, hogy a tulajdonos melyik bejáratnál, melyik sorban, és melyik helyre ülhet le.

Ma viszont Ábrahám nem a közönségnek fenntartott bejáratok egyikén lépett be a Colosseumba. Az örök egy különálló épületbe vitték, majd egy lépcsősoron és egy alagúton át a hypogeumba, az aréna alatti helyiségek és folyosók komplexumába. A hypogeumban voltak a kellékek és a díszletek raktárai, a gladiátorok öltözői, és a vadállatok ketrecai.

Amíg az elítéltek számára fenntartott helyen várakozott, hallotta, ahogy az arénában kezd összegyűlni a tömeg. Hallgatta a feje fölött dübörgő lábak zaját, és érezte, hogy rezegnek körülötte a falak, ahogy a nézők serege a lépcsőkön át felmászik a helyére. Hallotta, hogy a gladiátorok megérkeznek a hypogeumba, és azt is, hogy a parancsnokaik utasításokat kiabálnak nekik.

Ábrahámot csak akkor kerítette a hatalmába egy pillanatra majdnem a pánik, amikor a közeli helyiségekből másfajta zajok is beszűrődtek arra a helyre, ahol várakozott. Nem emberi zajok voltak, hanem állatoktól származtak.

Állatok jártak fel és alá, és morogtak.

Éhes állatok. Ábrahám tudta, hogy a vadállatokat napokon át nem etetik, hogy bebiztosítsák, hogy azonnal rátámadjanak az eléjük áldozatként beküldött emberekre, és kegyetlenül felfalják őket.

Felizgatott állatok. Ábrahám azzal is tisztában volt, hogy mielőtt kiengedik az állatokat az arénába, a gondozóik tüzes vasakkal ingerlik a nagymacskákat, hogy előhozzák belőlük a vadállati dühöt.

Becsukta a szemét, és próbált imádkozni, de a zajtól nem tudott koncentrálni. De ez nem igazán számított, mert a börtönben eltöltött hetek alatt már eljutott arra a pontra, hogy szavak nélkül is tudott imádkozni. Minden egyes lélegzetvétele egy ima volt.

Végül csak sikerült összeszedni a gondolatait, de egyszerűen csak azt kérte Istentől, hogy adjon neki bátorságot, hogy méltósággal tudjon meghalni. Hogy férfi módjára haljon meg. És főleg, hogy úgy haljon meg, ami méltó egy keresztényhez, hogy ne hiába nevezzék krisztusi embernek.

Több órán át hallgatta a feje fölött a játékok folyását. Hallotta, hogy trombitaszó jelzi a nyitóünnepséget, majd figyelte, ahogy a gladiátorok a tömeg fülsiketítő morajlása közepette körbemasíroznak az arénában. Majd végighallgatott sok küzdelmet, miközben azon tűnődött, hogy az ő kivégzése vajon a program melyik részébe illeszkedhet. Volt úgy, hogy a küzdelem közvetlenül a feje fölött zajlott, és a plafon – az aréna fából készült padlózata – dübörgött fölötte. Majd a gladiátorok a küzdőtér egy másik felére mentek át, és nagyon kellett hegyeznie a fülét ahhoz, ha meg akarta hallani a kardok egymásnak csendülését. A küzdőtér hatalmas volt, majdnem kilencven méter hosszú, így voltak olyan pillanatok, amikor csak a közönség reakciójából tudott arra következtetni, hogy mi is történhet a feje fölött.

Mire az örök visszajöttek érte, hogy az arénába kísérik, Ábrahám úgy tekintett magára, mint aki már halott. Nyugodtan tűrte, hogy az örök kinyissák a bilincseit, és levegyék a tunikáját. Nem állt ellen, amikor kötéllel összekötözték a kezeit. És nem kiáltott fel akkor sem, amikor az egyik ör ráhúzott egyet a hátára a korbáccsal, hogy az állatok majd megérezzék rajta a vér szagát.

A két kezét a teste előtt kötözték össze, és a nyakába hurkot vetettek. Tíz ór kíséretében vezették ki a hypogeumból. Egy férfi ment ki a csoportot megelőzve az aréna homokkal borított padlójára, aki egy táblát vitt, amire rá volt írva, hogy Ábrahám milyen természetű bűnt követett el. Amíg a férfi körbejárta az amfiteátrumot, és bemutatta a táblát a tömegnek, hogy mindenki láthassa, az örök Ábrahámot az aréna közepéhez vezették, és szorosan odakötözték egy masszív, magas oszlophoz.

Ábrahám felnézett a hatalmas vászonra, ami a délutáni nap melegétől védte a nézőket. Domitianus egy egész csapat tengerészt alkalmazott a Colosseumban, hogy működtessék a bonyolult kötérendszer, amellyel a napfénytetőt mozgatni lehetett. A császár semmi pénzt nem sajnált, ha a nézők kényelméről volt szó, akik élvezetüket lelték a játékok vérontásában. Nem csak a nap elleni védelemről gondoskodott, hanem vízköpőket is felállíttatott, amelyek hűs, illatosított vizet permeteztek a levegőbe.

Az oszlop, amihez Ábrahámot hozzákötözték, pontosan szemben volt a császár páholyával. Megismerte a két oszlopról, aminek a tetején arany sasok ültek, és a karmazsinvörös zászlóról, ami a díszes arany trónus mögött lógott. Bár körülbelül tíz méterre lehetett a páholytól, de Ábrahám így is jól látta, hogy a császár örömet leli a délután eseményeiben. Azt is ki tudta venni, hogy a házaspár, aki az uralkodó mellett ül, Naomi, a lánya, és a veje, Mallus szenátor.

Ábrahám tudta, hogy a lánya árulta el. Csak ő beszélhetett Mallusnak Ábrahám könnyes megteréséről, ami a Rómába való elindulásuk előtti napon történt Efézusban a keresztények körében.

De azt is tudta, hogy Naomi Júdásnál is alávalóbb. Ő bizonyára nem elégedett meg mindössze harminc ezüstpénzzel. A lánya sokkal nagyobb összegű pénzre vetette ki a hálóját: apja vagyonára. De arra már nem volt ideje, hogy átgondolja, hogy vajon Naomi mivel fog próbálkozni, hogy hozzájusson a pénzhez.

Egy hangos, fémes kattanás rádöbbsentette arra, hogy kinyitották az egyik állatketrec ajtaját. Ábrahám a hang irányába nézett, és látta, hogy három oroszlán ront be az arénába. Fej-fej mellett futottak feléje, hatalmas, erős mancsuk nyomán szállt a homok, a nyelvük kilógott a szájukból.

Ábrahám hátáról a vér lecsöpögött a lábára, majd onnan a homokra, és a vérszag feléje vonzotta a hatalmas állatokat. A lábai körülbelül harminc centiméterrel voltak a föld felett, a hasa pedig úgy kilencven centiméterrel. Az örök úgy helyezték el az oszlopon, hogy az oroszlánok egy lendülettel ki tudják belezni.

A nézőközönség elismerően felhőrdült, ahogy a nagymacskák a préda felé rohantak. Ábrahám várta, hogy a vadállatok darabokra tépjék, és repesett a szíve, hogy már nem kell sokat várnia, és bekerülhet Krisztus jelenlétébe.

És akkor, amikor az állatok már csak körülbelül tíz méterre voltak tőle, az oroszlánok úgy rakták le a homokba a mancsukat, mintha egy meredek szikla széléhez értek volna.

Megálltak, és felnéztek Ábrahámra.

.oOo.

Naomi hitetlenkedve nézte, ahogy az oroszlánok hirtelen megállnak, visszahökölnek, majd leülnek.

Amikor a tömeg elcsendesedett, Domitianus odafordult a játékok rendezőjéhez, és kiadta a parancsot: – Csinálj valamit!

– Engedjek ki még néhány oroszlánt? – kérdezte az összezavarodott rendező. – V-vagy talán a leopárdokat?

– Ugyan minek? Hogy azok is lefeküdjenek a földre, és a mancsukat nyalogassák, mint a házi cicusok?

A császár szeme vadul rángatózott, ahogy a szemei villámokat szórtak a férfira, aki a játékok rendezéséért volt felelős.

Míg Domitianus a nemtetszését nyilvánította ki, Naomi látta, hogy az apja mosolyog. Tajtékozott, amikor megint azt kellett látnia, hogy Ábrahám ismét csak ki akarja cselezni a halált.

– Hát ez aztán dögunalom – kommentálta az eseményt az egyik mögöttük ülő szenátor.

Valahol hátrébb a szektorokban, egy olyan részen, ami a szegényebb rétegeknek volt fenntartva, egy férfi elkiáltotta magát: – Nagy Isten a keresztények Istene!

A tömeg egy része átvette, és ismételtetni kezdte ezt a mondatot, míg mások missioért kezdtek kiabálni, vagyis a legyőzött gladiátorra vonatkozó kegyelem lehetőségét akarták Ábrahám esetében is alkalmazni.

A császári páholytól jobbra helyet foglaló méltóságok csendben maradtak, várták, hogy a császár hogyan fog reagálni a helyzetre. A Vesta szüzek, Róma papnői is így tettek a számukra fenntartott helyeken az uralkodói páholytól balra.

Ahogy a tömeg egyre hangosabban követelte Ábrahám szabadon bocsátását, Domitianus felugrott a helyéről, és ráordított a rendezőre, aki aztán a helyetteséhez fordult, és láthatóan továbbadta neki a császár utasításait. A helyettes lement a színpadról, és eltűnt a rámpán, ami az amfiteátrum alsó részeibe vezetett.

Naomi nem tudta elviselni, hogy ne tudja, hogy mi történik. Magyarázatért Luciusra nézett, de a férje csak megrántotta a vállát, mondván, hogy ő sem tudja.

Amikor Domitianus visszaült a trónjára, Naomi merészen odahajolt hozzá, és megszólította:

– Cézárom, a missio ugye csak gladiátorok küzdelménél alkalmazható, és a kivégzésekre nem vonatkozik?

– Igen, így van, bár a tömeg úgy látszik, nem egészen így gondolja.

Domitianus összehúzta a szemöldökét, és Naomit méregette. – De úgy gondolom, hogy lehet kivételt tenni, különösen egy ilyen sugárzóan szép nő kedvéért. Kiszabom a büntetéseket, majd mégis megtehetem, hogy felmentem a bűnöst. Ez az egyik előnye annak, ha az ember császár.

Ravasz mosolyától Naomi karja libabőrös lett. Hízelt neki a császár figyelme, de semmit sem akart kevésbé, mint hogy ebben az esetben kivételt tegyen.

– Missiot akarsz, Naomi? Azért küldtem el a rendezőt, hogy távolítsák el az oroszlánokat, és készüljenek fel rá, hogy beküldjék a gladiátorokat, hogy végrehajtsák az ítéletet, de még egyáltalán nincs késő ahhoz, hogy megváltoztassam a döntésemet.

Tenyérrel fölfelé kinyújtotta a kezét Naomi irányába.

– A rendező várja, hogy jelt adjak neki. Én pedig azt fogom tenni, amit te mondasz.

Naomi ránézett a császárra, miközben a tömeg még mindig kiabált, hogy engedjék szabadon az apját. Lassan előrenyújtotta a kezét, és a csuklóját addig forgatta, amíg a hüvelykujja egyenesen lefelé mutatott.

– Öljék meg! – jelentette ki.

Domitianus felnevetett, és nyílt elismeréssel a szemében megismételte Naomi mozdulatát. Az elutasítást jelezve lefelé fordította a hüvelykujját, és a Vesta szüzek is követték a mozdulatot.

Néhány pillanattal később hat állatidomár jött be védőöltözetben az arénába. Az oroszlánok dühösen viczorogtak, ahogy a férfiak a korbácsaikat csattogtatva közelítették feléjük. Egy oroszlánra két férfi jutott, így terelték vissza az oroszlánokat a ketrecükbe.

Az aréna másik végéből egy tucat gladiátor jött be, és szorosan egymás nyomában lépkedve Ábrahám felé masíroztak. A kardjuk az oldalukon lógott, az arcukat nem lehetett látni a sisakjuk leeresztett rostélya mögött. A gladiátorok megjelenésével megváltozott a tömeg hangulata. Egy látványos gyilkosság reményében izgatottan elkezdtek kiabálni.

A hypogeumból felhangzó jelre a gladiátorok egyszerre emelték fel a kardjukat, és támadtak rá az elítélt férfira. Ábrahám testéből, mint egy szökőkútból, elkezdett ömleni a vér az aréna padlójára. A kivégzésére beküldött gladiátorok elvágta a torkát, többször szíven szúrták, és felvágta a hasát. Szúrtak, vágta és kaszaboltak, majd a jól végzett munka megelégedésével félreálltak.

A nézőközönség vadul tombolt. Domitianus rámosolygott az őt körülvevő talpnyalókra, majd intett a rendezőnek, hogy jöhet a következő esemény.

Végül... végül – csak megtörtént. Naomi szinte nem is vett lélegzetet, miközben a hátborzongató jelenetet végignézte.

Amikor a véres foltokkal borított ruhájú gladiátorok kimentek, két munkás jött be nagy horgokkal a kezükben, hogy kivigyék az áldozat testét. Elvágta a köteleket, amelyekkel Ábrahámot az oszlophoz kötözték, és hagyták, hogy a holttest a földre essen.

Ahogy Ábrahám élettelen testét a homokon át kihúzták az arénából, Lucius a felesége ujjai köré fűzte a saját ujjait, és megszorította Naomi kezét. Naomi felnézett rá, és mondott is valamit, de a tömeg zajától, amely már a következő eseményt követelte, Lucius nem hallotta, hogy mit. Közelebb hajolt, és Naomi megismételte a kérdést.

– Mi fog történni a testével?

– Beledobják a Tiberisbe.

Naomi bólintott. A víz. Az pont megfelelő hely lesz az apjának. Akkor is a vízben kellett volna lennie a halálát, amikor Crispin halt meg helyette.

Terra firma. Szilárd talaj. Jákob örült, hogy három napra ismét szilárd talaj van a lába alatt, még ha nem önként vállalt tengerész pályafutásának legutálatosabb munkáját is kellett elvégeznie ennek fejében. A Jupiternek a tervezetthez képest váratlanul kellett visszatérnie a kikötőbe, Misenumba, ahol állomásozni szokott, és ahol egyben a haditengerészet főhadiszállása is volt. A Birodalom számos vízi útját kilenc különböző körzetre osztották fel, és mindegyikhez tartozott egy hadihajókból álló flotta, amelyik az egyik kikötőben lévő állomáshelyéről ellenőrzött egy kijelölt területet. A Misenumban székelő flotta, amelyikhez a Jupiter is tartozott, a Földközi-tengert ellenőrizte Itália nyugati partjaitól Hispánia keleti partjaiig bezárólag.

Jákob hajója azért tért vissza a bázisra, mert a legénység nagy része hasmenésben szenvedett. Jákob egyike volt annak a kevés szerencsésnek, akit nem vert le a lábáról a szörnyű hasmenéssel és hányással járó betegség, ami végigsöpört az evezősökön. Messze kinn voltak a tengeren, amikor az első ember megbetegedett, és két napon belül a legénység fele nyögdecselt a súlyos hasi fájdalmaktól, és így persze nem voltak képesek evezni. A Jupiter ezért csak a vitorlákra, és a szélre tudott hagyatkozni. A súlyos járvány kitörésekor, amely munkaképtelenné tette a legénységet, a kapitány megfordította a hajót. De mire az úszó kórház befutott Misenumba, tíz evezősből kilenc használhatatlan volt, és hét embert a tengerbe kellett temetniük.

A kellemetlen feladat, amit Jákobnak, és még vagy egy tucat másik tengerésznek, akik nem betegedtek meg, el kellett végeznie, az volt, hogy ki kellett takarítaniuk a hajót, miután kikötött. Két napig Jákob csak mosott és sikált, és felmosott... és közben időnként kilógatta a fejét a hajó oldalán át, hogy friss levegő jusson a tüdejébe, és ne öklendezzen a bűztől.

De ma a rakparton dolgozhatott, kint a napsütésben, és már majdnem úgy érezte magát, mintha otthon lenne. Amikor a szakmát tanulta, Jákob rakodómunkásként dolgozott az apjánál a kikötőben. Akkoriban utálta a nehéz munkát, most viszont egyáltalán nem volt ellenére. Legalább nem voltak rajta láncok, bár valaki mindig volt körülötte, aki rajta tartotta a szemét.

Szép tiszta idő volt, még mindig meleg, bár már szeptember közepe volt, és a távolból idelátszott Capri szigete. Capri a felsőbb osztályok kedvelt nyaralóhelye volt, sok gazdag római töltötte az év egy részét a gyönyörű Nápolyi-öböl környékén fekvő villájában. Jákobnak eszébe jutott, hogy Tiberius császár Capri szigetén halt meg a villájában, miközben az utódja, Caligula, végignézte a halálát. Beljebb, a szárazföldön, Campania síkságán pedig ott van a Vezúv, a vulkán, amelyik tizenhét évvel korábban kitört, és elpusztította Pompeiit és Herculaneumot. Jákob nagyapja, Rufus, gyakran mesélt erről történeteket, amikor még Jákob gyerek volt.

Jákob mindig szerette volna meglátogatni Itália déli részét, és most azt kívánta, hogy bárcsak egyszerű turista lehetne, és meglenne a szabadsága arra, hogy elmenjen körülnézni. Vágyott a szabadságra, egyszerűen ez volt az igazság. Elveszítette a szabadságát, és semmi oka nem volt azt feltételezni, hogy valaha is vissza fogja kapni.

Megpróbált hosszútűrő lenni a szenvedésben, és tudta, hogy Isten meg is segítette őt. Először is elkerült az Ördög-szigetről a Jupiterre, majd az alsó sor evezőitől átkerült a felsőkhöz, és még az időzítés is pont jó volt. A téli hónapokat még az eredeti helyén, a hajótest belsejében tölthette, ami bár szűkös és sötét volt, megvédte az időjárás viszontagságaitól.

Tavasszal kikerült a felső fedélzetre, és az, hogy a meleg napfényben evezhetett, jelentős javulást jelentett a körülményeiben, még ha időnként el is áztatta egy-egy nyári zápor.

Most pedig a szárazföldön járkalhat, és Jákob hálát adott ezért Istennek, amíg dolgozott.

A tizenegy hónap alatt, mióta Jákob a hajón volt, a Jupiter sokszor kikötött. Az első alkalommal a kapitány megtiltotta, hogy Jákob elhagyja a hajót. A második alkalommal engedte, hogy kiszálljon, de megbilincselte.

De ez azt jelentette, hogy Jákob nem tudott segíteni a felszerelés és az utánpótlás berakodásánál, ezért a kapitány végül hagyta, hogy korlátozás nélkül dolgozzon, de szigorúan rajta tartották a szemüket.

Az első hónapokban, valahányszor csak kikötöttek valahol, Jákob azért imádkozott, hogy legyen alkalma megszökni. De akárhányszor csak bele akart vágni, valami visszatartotta. Azt gondolta, hogy ez részben a félelem miatt is volt, mert tudta, ha elkapják – és nem valószínű, hogy túl messzire jutott volna – megölik. De ez részben szellemi eredetű dolog is volt. Arról volt szó, hogy alá akarta magát vetni Isten akaratának, és valamilyen okból, amit most pontosan nem tudott megnevezni, tudta, hogy ez a helyzet most Isten akarata a számára.

Mindig az eszébe jutott a történet, amit János mondott el, amikor megérkeztek Patmoszra. Az apostol József történetét mesélte el, akit eladtak rabszolgának Egyiptomba, és hogy József sem látta akkor, hogy ez Isten tervének a része volt azért, hogy megmentse a családját. Jákob buzgón imádkozott, hogy Isten használja fel az ő bebörtönzését is a családjá megmentésére, és hogy ez ne vegyen igénybe olyan sok évet, mint József esetében.

Észrevette, hogy ma sokkal nagyobb a nyüzsgés a rakparton, mint általában szokott, bár a flottából csak kevés hajó horgonyzott jelenleg a kikötőben. Az egyik egy teherhajó volt, és az egész flottát irányító tiszt, a prefektus parancsba adta, hogy azonnal meg kell rakni. Minden mozgatható embert odairányított, és mindenki már több órája dolgozott.

De még így sem volt annyi ember, hogy olyan gyorsan tudják berakodni a készleteket, ahogy a tiszt szeretne volna. Jákob úgy vette ki abból, amit hallott, hogy a teherhajónak azonnal el kellene indulnia valami fontos megbízatás teljesítésére. A sietség miatt a tengerészek olyan módszerekkel igyekeztek felgyorsítani a munkát, amelyek Jákobnak egyáltalán nem tetszettek. Az élelmiszerkészleteket már felrakták a hajóra, már csak néhány hordó bor maradt a rakparton abból a helyben termesztett campaniai fajtából, amit a római arisztokrácia, és a hadsereg tisztjei annyira szerettek.

Jákob ereiben meghűlt a vér, amikor felnézett a rakpartról, és azt látta, hogy egy ember egy nehéz hordót taszigál fölfelé a rakodó rámpán, tőle pedig nem sokkal lemaradva egy másik ember küzd egy másik hordóval. Az apja soha nem engedte volna meg, hogy egy rámpán egyszerre két rakodómunkás dolgozzon, különösen akkor nem, ha százhusz kilós hordókat görgettek. Az emberek biztonsága azt követelte meg, hogy csak akkor léphetett fel még egy rakodómunkás a rámpára, ha az előtte dolgozó ember már felért a hordóval a hajóig, és a fedélzeten dolgozó munkásoknak átadta a terhét.

A flotta prefektusa ott állt a közelben a rakparton, és egy másik tiszttel beszélgetett. Jákob éppen azon gondolkodott, hogy megemlítsé-e neki, hogy mekkora veszélynek teszik ki magukat így a munkások, amikor egy rémült kiáltást hallott a rámpa felől. Felnézett, és azt látta, hogy a férfinak, aki felül volt a rámpán, kicsúszott a hordó a kezéből, amikor azt megpróbálta átemelni a hajó oldalán, és a hordó most visszafelé gurult a rámpán, majd nagy erővel nekiment a másik hordónak. Az ütközés erejétől a rakodómunkás lerepült a pallóról, a két hordó pedig ellenőrzés nélkül folytatta az útját a rakpart irányába... egyenesen a két tiszt felé.

Jákob gondolkodás nélkül a tisztek felé ugrott. A prefektust lerántotta a földre, a másik tisztet pedig belelökte a vízbe. A lendülettől még néhány métert csúszott a hasán. A famóló durva, egyenetlen felszínétől elszakadt a tunikája, és a mellkasa tele lett szálkával. Amikor a lendület lefékeződött, és már nem csúszott tovább, hallotta, hogy az elszabadult hordók mögötte landolnak a rakparton. Mindkét hordó széttörött, és Jákobot körülbelül kétszázhusz liter minőségi bor áztatta el.

Kis időre nagy zűrzavar támadt körülötte a rakparton. A rakodómunkások mind odagyűltek és kiabáltak. A prefektus felállt, közben pedig két ember kihalászt a másik tisztet a vízből, és kihúzta, vissza a mólóra.

A prefektus rohanva indult a csöpögő férfi felé, és még mielőtt odaért volna hozzá, odakiáltott: – Admirális! Jól van?

Jákob rémülten becsukta a szemét. A földre döntötte a flotta prefektusát, aki éppenséggel a legmagasabb rangú tiszt a hajója állomáshelyén, és majdnem belefojtott a tengerbe egy admirálist. Mi jöhet még rá ezek után?

– Hát, tulajdonképpen nem készültem ma úszni, de cseppet sem ártott meg. – jegyezte meg az admirális. Lerázta magáról a vizet, majd megpróbálta kicsavarni a tunikáját.

A prefektus elindult, hogy leszidja a balesetért felelős tengerészeket.

– Az admirális ki akar hajózni ezzel a teherhajóval, amint végeztek a berakodással, és nem tűrök el semmilyen további késlekedést!

Amíg a prefektus szigorú fenyeget

éseket helyezett kilátásba a legénységnek, ha valami ilyesmi netán újra előfordulna, az admirális figyelme Jákob, és a hordók maradványai felé fordult a rakparton.

– Segítsd fel a földről azt a férfit! – adta ki az utasítást egy közelben ácsorgó tengerésznek.

Jákob megfogta a felé nyújtott kezét, és felállt.

– Megmentetted az életemet. Halálra zúztak volna a hordók, ha oda nem ugrasz! Köszönöm neked! – mondta az admirális.

– Nagyon szívesen, uram.

Jákob szoros vigyázzállásban állt, bár a mellkasa égett a horzsolásoktól. Tudta, hogy bizonyára nevetséges látványt nyújthat a rongyosra szakadt tunikájában – ezen kívül nem is volt más ruhadarabja –, és az akaratlan borban fürdőzés után pedig olyan szaga van, mint egy borlepárlónak.

– Hogy hívnak, fiatalember?

– Efézusi Jákob, és a Jupiteren teljesítek szolgálatot.

– Miért nincs rajtad egyenruha?

– Mert nem vagyok hivatásos tengerész. – Jákob pár másodpercig habozott, majd megmagyarázta a dolgot. – Patmosz szigetéről, a fegyenctelepről helyeztek át a Jupiterre.

– Teljességgel ellene vagyok annak a gyakorlatnak, hogy bűnözőket használnak arra, hogy a tengerészet legénységének foghíjas sorait feltöltsék – tört ki az admirálisból, és közben elsötétült az arca. Lehajolt, hogy kirázza a vizet a hajából, majd felegyenesedett, és tüzetesebben elkezdte vizsgálgatni Jákobot.

– Te nem nézel ki úgy, mint azok a bűnözők, akik általában az Ördög-szigetre kerülnek. Úgy viselkedsz, mint a felsőbb osztályból származó emberek... és jól beszélsz...

- Négy nyelven tudok folyékonyan beszélni, és egy jómódú ázsiai családból származom.
- És mit tettél, ami miatt az Ördög-szigeten kötöttél ki?
- A császár ellensége lettem, uram – kezdte Jákob, majd egy mélyet lélegzett, és folytatta –, mert nem voltam hajlandó bemutatni a kötelező áldozatot az uralkodónak, és megvallani, hogy a Cézár az Úr.
- Az admirális arckifejezése nem változott, de a szemét nagyobbra nyitotta ennek hallatára.
- Részletesebben is hallani akarom a történetedet, amint megszáradok – mondta Jákobnak.

Néhány másodperccel később Jákob az admirálissal és a kíséretével együtt felszállt a teherhajó fedélzetére. Az egyik tengerész a kapitány lakosztálya melletti egyik kis irodába vezette be. Néhány perc múlva megjelent egy másik tengerész egy lavór vízzel, hogy megmosakodhasson, és hozott neki egyenruhát, és egy pár szandált is.

- Ezeket felveheted, miután megvizsgált az orvos – mondta neki a fiatal matróz.
- Az orvos?
- Az admirálisnak van egy saját orvosa, aki mindenhová elkíséri.

Jákob csendesen ült a helyiség egyetlen székén, miközben az orvos eltávolította a szálkákat a mellkasából, és ellátta a horzsolásait. Amikor végzett vele, és kiment, Jákob magára vette az egyenruhát. Sohasem viselt még egyenruhát, és a térdig érő tunikában furcsán érezte magát.

De nem volt más választása, mert az egyetlen saját ruhadarabja úgy tönkrement, hogy egyáltalán nem lehetett felvenni.

Éppen csak befejezte az öltözködést, amikor az admirális belépett. Igyekezett vigyázzállásba állni, de az admirális intett neki, hogy üljön csak le. Ő maga az asztal sarkán helyezkedett el.

- Amikor a vízbe lőttél, és így megmentetted az életedet, tisztában voltál azzal, hogy én ki vagyok? – kérdezte.
- Nem, uram.
- Én vagyok a haditengerészet rangidős tengernagya. Flavius Juvenalis a nevem.

A név hallatán Jákob gyomra görcsbe rándult, és felhúzta a szemöldökét. Az admirális a Flavius család tagja? Az uralkodói családé?

- Igen – válaszolta meg a tengernagy a ki nem mondott kérdést. – Domitianus távoli rokona vagyok. Én megvettem őt...

Az admirálison látszott, hogy többet is akart volna mondani, de menet közben mégis jobbnak látta elhallgatni. Jákobot megdöbbentette, hogy olyasvalakivel ül szemben, aki nem csak hogy a legmagasabb rangú tiszt a tengerészetben, de ráadásul még az uralkodó rokona is. Azé az uralkodóé, akinek az imádása ellen Efézus utcáin prédikált. Azé az uralkodóé, aki elküldte a pribékjeit, hogy üldözzék Krisztus követőit. Azé az uralkodóé, aki megfosztotta őt a szabadságától, és aki romlásba döntötte a családját.

- Hallani szeretném a történetedet – kérte Juvenalis. – Azt mondd, hogy a lelkiismereted miatt börtönöztek be.
- Igen, uram.

Jákob nem igazán tudta, hogy mit, és mennyit mondjon el Juvenalisnak, de félelem helyett egyre inkább bizakodás kezdte eltölteni a lehetőséggel kapcsolatosan, hogy magával az admirálissal van alkalma beszélni. Sőt, arra kezdett gondolni, hogy ez a találkozás egyáltalán nem is véletlen, hanem Isten rendelte el így.

– A családom keresztény – kezdett bele végül. Elmagyarázta, hogy ki az apja, majd beszélt arról az esetről, amikor János apostol Domitianus Temploma előtt prédikált, ő pedig elzavart egy csoport tizenévest, akik kövekkel dobálták meg az apostolt. Elmondta, hogy az incidensről a helyi hatóságok beszámoltak a Rómának küldött éves jelentésükben. Beszélt Damianról, akit a császár küldött, hogy a kötelező áldozatot kikényszerítse az emberekből, és hogy Damian hogyan ölte meg Erzsébetet, miközben őt és a fiatal húgát több másik efézusi kereszténnyel együtt az Ördög-szigetre száműzte. Beszámolt arról, hogy Damian milyen körülmények közepette korbácsolta meg az öreg apostolt a kőbányában, és hogy ő akkor elhajította azt a követ Damian felé. Mindent elmondott tehát, Juvenalis pedig figyelmesen hallgatta, és csak időnként szakította félbe az elbeszélését, hogy valamit megkérdezzen.

– Én most Rómába utazom – mondta, amikor Jákob végére ért a történetnek. – Téged pedig magammal vislek. A Jupiter kapitányát értesíteni fogom, hogy az én őrizetembe kerülsz át.

Jákob talpra ugrott, és repesett örömeiben, amikor rádöbbsent, hogy Isten újra csak megsegítette. Sejtelve sem volt, hogy Juvenalis milyen munkát akar neki adni, de akármi legyen is az, minden bizonnyal jobb lesz, mint evezni egy hadihajó fedélzetén.

– Bármilyen megbízatást is kapok, uram, igyekszem majd a tőlem telhető lehető legjobban teljesíteni – mondta az admirálisnak.

– Azzal bizlak meg, hogy szabadítsd ki a húgodat arról az istenverte szigetről.

Az admirális hangja nyers volt, és néhány pillanatig nem is mondott mást.

Jákob agyában táncot jártak a gondolatok. El sem akarta hinni, amit az admirálistól hallott. Menjen el az Ördög-szigetre, és hozza el Rebekát?

– De hogyan? – nyögte ki végül.

– A dolog hogyanját már rád hagyom, fiam. Én annyit tudok megtenni az ügy érdekében, hogy megkérem a császárt, hogy adjon ki szabaduló levelet neked, és a húgodnak.

– De hát minket pont Domitianus küldött a szigetre...

– Sajnálom, hogy eddig még nem magyaráztam el a dolgot világosan.

Fáradtan ingatta a fejét, majd a szék felé intett Jákobnak.

– Ülj vissza, és elmagyarázom!

Juvenalis megosztotta Jákobbal azt a hírt, hogy Domitianus három napja merénylet áldozata lett. – Azért utazom most Rómába, hogy találkozzam az új uralkodóval és a katonai tanácsadóival.

– És úgy gondolod, hogy az új császár meg fog nekünk kegyelmezni?

– Szerintem hajlandó lesz megtenni egy személyes szívességet a rangidős tengeragnak, hogy bebiztosítsa magának a haditengerészet támogatását az új időszakhoz.

Jákob majd kiugrott a bőréből, és volt benne elég merészség, hogy megkérdezze, hogy János apostolt is elhozhatná-e a szigetről. Az admirális ebbe is beleegyezett.

– Domitianust nagyon sokan gyűlölték – mondta Juvenalis –, és most, hogy meghalt, nemigen fognak jókat mondani róla. Valószínűleg minden szenátort és hatalmasságot, akiket száműzött, rehabilitálni fognak, és talán ezt a lelkiismereti okokból bebörtönzött foglyokra is ki fogják terjeszteni. A te esetedben csak felgyorsítani szeretném ezt a folyamatot, hálából, mert megmentetted az életemet.

Egy tengerész lépett be, és jelentette, hogy a hajó indulásra kész.

– Előbb még egy üzenetet kell elküldenem a prefektusnak, és a Jupiter kapitányának – mondta az admirális, és az ajtó felé indult.

Amikor egyedül maradt, Jákob térdre esett, és a kezeibe fektette a fejét. Könnybe borult a szeme, ahogy hálaimát mondott Istennek, és az új uralkodóért is imádkozott, hogy legyen kedves az Úr szemei előtt, bárki legyen az.

Jákob tehát elindult Róma felé, és most már azt is el merte hinni, hogy a szabadság felé tart.

Domitianus meghalt, Nerva volt az új császár, Naomi pedig alig látott a dühtől.

– Azt mondd, hogy csak úgy, egy szempillantás alatt eldöntötték? Naomi csettintett egyet az ujjával, a dolog hirtelenségére utalva, majd folytatta a járkálást az ebédlőasztal előtt.

– Biztos vagyok benne, hogy a döntést már Domitianus megölése előtt meghozták – jegyezte meg Lucius. Különben nem tudott volna ilyen gyorsan lezajlani a választás. Amint Domitianus meghalt, a praetorok már be is mutatták Nervát, mint jelöltet, a Szenátus pedig azonnal beiktatta a hatalomba.

– Akkor ez azt jelenti, hogy biztosan Nerva állt a gyilkosság hátterében.

– Kétlem, hogy aktív szerepe lett volna az összeesküvésben, bár lehet, hogy azért előre tudott róla.

Lucius rosszállóan nézett fel Naomira, aki fel-alá járkált előtte.

– Ül már le, Naomi! Az idegeimre megy ez a mászkálás.

Naomi felhúzta a szemöldökét, majd az asztalt megkerülve odasétált a díványhoz, és kinyújtózott a férje mellett. Lucius ritkán szólt hozzá ingerülten, és Naominak egyáltalán nem tetszett ez a bánásmód.

– Ne haragudj! – szólalt meg a férfi. – Nagyon hosszú és fárasztó napom volt.

A gyors bocsánatkéréstől elpárolgott Naomi haragja, és arra ösztökelte Luciust, hogy folytassa, amibe belekezdett.

– Miért nem mondd el szép sorjában, hogy mi történt?

– Ahogy én látom, az uralkodó felesége felbérelte Norbanust és Petronius Secundust, a császári testőrség új vezetőit, hogy segítsenek neki kitervelni a dolgot. A férfi, aki ténylegesen leszúrta Domitianust, régebben a család rabszolgája volt, és nem élte túl a támadást.

– Amikor először vettem fel a dolgot, hogy meg kellene ölni a császárt, azt mondtad, hogy előbb vagy utóbb, de ez úgyis be fog következni. Én úgy gondoltam, hogy akkor már miért nem tesszük meg mi magunk. De ehelyett valaki más megelőzött minket.

Naomi duzzogva csücsörítette az ajkait.

Hat hét tervezgetés, hogy olyat tudjunk kitalálni, ami nem fog kudarcot vallani...és mindezt potyára – gondolta magában. Lucius mondta neki, hogy a vállalkozás kockázatos, és hogy eltart egy ideig a részletek kidolgozása, és egyszerűen nem volt elég idejük rá. Naominak kedve lett volna jól megrugdosni magát, hogy miért is nem állt elő a tervvel már hónapokkal korábban.

– Domitianus régebben sokat panaszkodott, hogy összeesküvéseket szövögetnek ellene. De gyakran mondogatta azt is, hogy egy császárnak olyan szerencsétlen sors jutott osztályrészül, hogy senki sem hiszi el neki az összeesküvésekről keringő pletykákat addig, amíg valaki tényleg meg nem öli. – jegyezte meg Lucius.

– Lehet, hogy Domitia nem ölette volna meg, ha Domitianus hajlandó lett volna újra kiadatni azokat a pénzérmekeket, amelyeken ott van a felesége képmása.

Lucius akkorát nevetett a mókás megjegyzésen, hogy majdnem kiömlött a bor a poharából.

– Szerintem más oka lehetett az összeesküvésre, de kétségtelenül jobban járt volna az uralkodó, ha kiadatja azokat a pénzeket.

– Akkor hát miért tette ezt?

Naomi el sem tudta képzelni, hogy egy uralkodó felesége miért akarhatja megöletni a férjét. Ha meghal a férje, akkor ő maga sem lehet tovább császárné, vagyis kiesik a hatalomból. És vajon miért akarhatna valaki ilyen sorsot magának?

– Domitianus az utóbbi időben már szélsőségesen paranoiás volt – felelte erre Lucius. – A feleségét is beleértve mindenkit hűtlenséggel gyanúsított. Szerintem Domitia attól tartott, hogy a császár esetleg megöleti őt, hogy megakadályozza, hogy ő ölje meg a császárt. Ezért, hogy Domitianus ne ölhesse meg, inkább ő volt az, aki elsőnek lépett. Látod, milyen szövevényesek tudnak lenni a palota ügyei?

– A császároknak mindig ilyen sok ellenségük van?

– A rosszaknak igen. Uralkodása tizenöt éve alatt Domitianus sok embert magára haragított, különösen az elmúlt néhány évben. Teljesen a befolyása alá vonta a Szenátust, és mindenkitől igyekezett megszabadulni, aki nem volt hajlandó a kedvére tenni. Mostanában jó néhány szenátort kivégeztetett, vagy száműzetésbe küldött.

– Örülök, hogy téled nem szabadult meg Domitianus – jegyezte meg Naomi. A gondolat olyan szörnyű volt, hogy hamar ki is söpörte a fejéből. – De az még mindig bosszant, hogy Nervát választották császárnak, nem pedig téged. Vajon miért pont mellette döntöttek?

Lucius vállat vont. – Szerintem ennek sok oka van. Nerva népszerű, és mivel már olyan régen szenátor, nagyon megállapodott embernek tartják. És ellensúlyozni fogja Domitianus drasztikusabb intézkedéseinek némelyikét.

– Más szóval nem fogja felkavarni az indulatokat.

– Igen, így van. Nem igazán szeretjük a felkorbácsolt indulatokat a Szenátusban.

Lucius elmosolyodott, eltolta maga elől a tányérját, majd a fejét a dívány lejtős részére fektette.

– És Nervának örökösei sincsenek, így nem tud elindítani egy dinasztiát. Szerintem ennek is része lehetett a döntésben.

– Te aztán jól viseled ezt az egészet! Nem is akartál volna császár lenni?

– Hát, ha már itt tartunk, tényleg inkább a te álmod volt ez, mint az enyém.

Úgy helyezkedett el a díványon, hogy láthassa a felesége arcát. – Nagyon csalódott vagy, kedvesem?

– Csakis miattad. Azt gondoltam, hogy megérdemelnéd, hogy te legyél a Cézár.

De az igazat megvallva szörnyen csalódott volt. És elégedetlen volt az életével. De hogy is tudná ezt elmagyarázni a férjének? Naomi nem tudta már pontosan, hogy mit is akar, csak abban volt biztos, hogy valaki akart lenni. Valami fontos személyiség, de nem valaki más neve alatt, hanem a saját jogán. Azt akarta, hogy ne úgy nézzenek rá, mint az apja lányára. Vagy egy szenátor feleségére, azzal együtt, hogy nagy élvezetét lelte abban a társadalmi helyzetben, ami együtt járt ezzel, és Luciust is eléggé megszerette.

A bizonytalan életcél felé vezető úton az tűnt volna a következő logikus lépésnek, hogy császár feleség legyen belőle. Naomi jó pár évvel túl fogja élni Luciust, és arra gondolt, hogy egy császár özvegyeként egy napon majd mindenhez elég befolyása lesz, ha sikerül addigra kitalálnia, hogy mit is akar.

– Mást is megtudtam ma.

Lucius egy pillanatra megállt, majd elmosolyodott, amikor Naomi egy intéssel sürgette, hogy folytassa.

– Domitianus hazarendelte Damiant. Egy újabb különleges megbízatás várt volna rá.

– Mit kellett volna tennie?

– Fogalmam sincs. Az uralkodó aláírta a visszahívásáról szóló dokumentumokat, és biztosan akkor akarta közölni Damiannal, hogy mit vár el tőle, amikor a fiam megérkezik Rómába.

Naomi nem akart Damianra gondolni. Csak egyszer látta ugyan életében, de annak alapján egyáltalán nem tetszett neki. És persze nem is bízott meg benne, bár azt elismerte, hogy a Domitianus megölésére irányuló tervükben esetleg hasznos szerepet játszhatott volna. Luciussal beszéltek arról, hogy esetleg megbízzák a fiát a terv kivitelezésével. Az biztos, hogy lelkiismeret-furdalás nélkül hajlandó lett volna megölni a császárt. De nem tudták kitalálni a módját, hogy hogyan jöhetne vissza Damian úgy Rómába, hogy ne keltse fel az uralkodó gyanakvását.

Ahogy így visszagondolt a dolgokra, Naomi úgy látta, hogy az első tervére kellett volna inkább koncentrálnia, arra, hogyan szerezhetné meg az ellenőrzést az apja vagyona felett. Nem tett le erről a szándékáról, csak váratlanul eltérítette tőle az a gondolat, hogy esetleg a férje lesz a császár.

– Lucius! Szerintem Efézusba kellene mennünk.

– Most?

– Igen. Apám halála után sikerült kieszközölnöd egy olyan határozatot, amelyben le van fektetve, hogy én vagyok a családi vagyon kizárólagos örököse. Ugye így van?

A férje bólintott.

– Domitianus már több héttel ezelőtt aláírta. De ezt még valószínűleg a bíróság előtt is meg kell védenünk, ha az öcséd, Péter, bemutatja az eredeti végrendeletet, és megtámadja a határozatot. Nem mintha lehetetlen lenne megnyerni az ügyet, ez egész egyszerűen csak egy jogi csatározást jelentene, és nem többet ennél.

– Még több ok arra, hogy azonnal belevágjunk. Végére akarok járni ennek a dolognak, majd Rómába akarom költöztetni a hajózási vállalat központját. Akkor majd innen tudom irányítani.

– Az én kis feleségem mint elbűvölő vállalkozónő.

Odahajolt Naomihoz, és futva megcsókolta.

– De én most azonnal nem tudok innen elutazni, Naomi. Az uralkodóváltás miatt itt kell maradnom, hogy az érdekeimet védelmezzem. Nem gondolnám, hogy Nervának van velem valami baja, de meg kell bizonyosodnom arról, hogy a Szenátusban megmarad a nyugalom, mielőtt hosszabb útra indulnék.

– És az én érdekeimmel mi lesz? Azokat is meg kellene védenie valakinek.

Tudta, hogy Luciusnak igaza van, és természetesen semmi olyasmit nem akart tenni, amivel a férje helyzetét veszélyeztethetné. De Naomi türelmetlen volt, különösen most, hogy végre eldöntötte, itt az ideje, hogy ne csak beszéljenek az apja vagyona felett gyakorolt ellenőrzésről, hanem tegyenek is érte valamit.

– Nélkülem is elmehetsz – vetette fel a férje. – Majd később utánad megyek.

Naomit mindjárt jobb kedvre derítette ez a gondolat. A Merkúrt már teljesen rendbehozták, és kedvező időjárás esetén tíz nap alatt oda is érhetne Efézusba, vagy a legrosszabb esetet figyelembe véve is, maximum két hét alatt.

– Akkor, amint lehet, elindulok – mondta Luciusnak.

Fulvia segítségével a készülődés az útra nem vehet igénybe egy vagy két napnál többet.

– Gondoskodom róla, hogy nálad legyen a határozat, amiben benne van, hogy te vagy a kizárólagos örökös, és adok annyi pénzt, amennyiből gond nélkül megélhetsz addig, amíg tavasszal újra találkozunk.

– Tavasszal? Annál hamarabb nem tudsz jönni?

– Lehet, hogy november előtt nem tudok elszakadni innen, utána pedig már nem alkalmas az idő a hajózásra.

Naomi jókedve gyorsan elpárolgott. Tavaszig még hat hónap volt hátra, addig még bármi megtörténhet. – És mi van, ha...

– Tudom már! – vágott közbe Lucius. – Ha Damian megérkezik, elküldöm utánad Efézusba. Mivel Domitianus meghalt, most nem fog új megbízatást kapni, és talán tud neked segíteni valamiben, amíg utánad nem tudok menni.

Naominak nem tetszett ugyan az ötlet, de nem is tett ellene semmi ellenvetést. Nem élt még olyan nő előtte, aki egy világszerte ismert hajózási vállalatot irányíthatott volna, és Naomi hajlandó lett volna magával az ördöggel is szövetségre lépni, csak hogy ő lehessen az első ezen a területen.

– Hát rendben van – egyezett bele a dologba. – De ígérd meg, drágám, hogy amint lehet, utánam jössz!

.oOo.

Jákob végig szeretett volna rohanni az utcán, miközben ezt kiabálja: – Szabad vagyok! Szabad vagyok! De lelassította a lépteit, és azt mondogatta magában, hogy igazán nem lenne bölcs dolog elveszíteni azt az értékes dokumentumot, amit szorosan tartott a kezében. Azt az okiratot, amely pontot tett majdnem egy évig tartó szenvedéseinek a végére.

Amikor az admirális tegnap reggel elment, hogy találkozzon a császárral, Jákobnak azt mondta, hogy maradjon a hajó fedélzetén, amely Ostia kikötőjében kötött ki éjszakára. Juvenalis több mint huszonnégy órát töltött távol, és Jákob ezt az időszakot nagyjából azzal töltötte el, hogy fel és alá járkált a fedélzeten, és közben imádkozott. Amikor az admirális végül visszaérkezett, nála volt a megígért szabaduló levél, és nagylelkűen kifizette Jákobnak az Ostiából Rómáig tartó kocsit.

A kocsit a Capitolium-dombnál tette ki Róma központjában, és Jákob most apja irodájába tartott, amely a Tiberius folyó partján helyezkedett el. Abban reménykedett, hogy Ábrahám hátha ott van, vagy ha nem ott, akkor esetleg a villájában. Az iroda volt közelebb, ezért Jákob úgy döntött, hogy először ott nézi meg. Tudta, hogy az apja biztosan megkísérelte kieszközölni az ő és Rebeka szabadon engedését, és ehhez Rómába kellett jönnie, ezért az is lehetséges, hogy még mindig a városban van.

Jákob befordult a folyó menti utcába, ami a raktárakhoz vezetett. Nem sok minden változott ahhoz képest, amikor utoljára járt itt. Amikor a rakodóparthoz ért, tovább már képtelen volt türtőztetni magát, és elkezdett rohanni. És amikor a rakpartnak ahhoz a részéhez ért, ahol az apja irodája volt, megismerte az összes hajú férfit, aki a víz szélénél üldögélt egy cölöpön, és tétlenül bámulta a folyón elhaladó bárkákat.

– Kaeso!

A kapitány a hang irányába kapta a fejét, és rábámult Jákobra. Majd csodálkozva és hitetlenkedve felállt, miközben Jákob feléje futott.

– Jákob?... Jákob!

– Én vagyok!

Jákob túlradó örömmel felnevetett, és nagy lendülettel átölelte Kaesot. Az öreg tengerész valószínűleg nem volt hozzászokva az ilyen kitörő érzelemnyilvánításhoz, de Jákob egyszerűen képtelen volt visszafogni magát.

– Hogy le vagy barnulva! És ez az egyenruha... Veled meg mi történt, fiam? Felcsaptál tengerésznek?

– Nem, én... Ez egy hosszú történet.

– Rengeteg időm van arra, hogy meghallgassam. Semmi másom nincs, csak időm...

– Itt van az apám? Ha te itt vagy, akkor a Merkúrnak is itt kell lennie, én pedig tudtam, hogy apa biztosan Rómában lesz, hogy megpróbáljon valamit tenni, hogy...

Jákob olyan gyorsan beszélt, hogy szinte szünet nélkül buktak ki egymás után a szájából a szavak, míg végül észrevette, hogy Kaeso milyen csendben van, és hogy nincs mosoly az ajkán. Biztos rossz hírt kell elmondania az apjáról, bármi legyen is az.

– Jobb lesz, ha bemegyünk, és leülünk. – mondta Kaeso. – Sok mindent meg kellene beszélnünk.

A raktárban találtak egy majdnem üres sarkot, és leültek néhány gyapotbálára.

– Él az apám? – kérdezte Jákob.

Kaeso nemet intett a fejével. – Nem. Majdnem két hónappal ezelőtt halt meg.

Jákob kétrét görnyedt, mintha hirtelen minden levegő kiment volna a tüdejéből.

Kaeso a vállára tette a kezét. – Nagyon sajnálom, Jákob.

– Miért? Miért?

Jákob szinte összeroppan, és csak sírni szeretett volna, de többet akart megtudni arról, hogy mi is történt az apjával.

– Mondd el, hogyan halt meg! – szólt oda Kaesonak. – Minden egyes részletet tudni akarok.

Kaeso elmesélte neki a majdnem végzetes hajóutat Efésusból Rómába, és hogy Ábrahám hogy élte túl az orkánt. Elmondta neki, hogy ment férjhez Naomi mindössze néhány héttel az után, hogy megérkeztek Rómába.

– Valami szenátorhoz ment hozzá. És nem tudom, hogy is mondjam ezt el neked...

Kaeso felállt, és megmasszírozta hátul a nyakát.

– Naomi férjének van egy fia, és az a fiú... A neve Damian, és ő az, aki megölte édesanyádat, és száműzött benneteket...

Jákobból kitört a méreg. – Damian apjához ment férjhez?

Az arca kivörösödött, és olyan erővel öntötte el a harag, mintha egy vulkán tört volna ki.

– Ezért meg tudnám ölni Naomit! – ordította.

– Ábrahám azt mondta, hogy a nővéred nem tudta, hogy a szenátor rokonságban áll Damiannal, amikor feleségül ment hozzá, de nem is hagyta ott akkor sem, amikor ez kiderült róla. Ettől apádnak majdnem megszakadt a szíve. Naomival soha többé nem találkozott ezek után.

Jákob sok mindenre tudott gondolni, hogy mi minden várhat rá Rómában, de ez a dolog váratlanul érte. A nővére Damian apjához ment feleségül.

– Néhány hónappal később – folytatta Kaeso –, június vége felé, édesapádnak végül csak sikerült időpontot kapnia a Szenátustól, hogy előterjeszthesse az ügyét.

A kapitány elmesélte Jákobnak, hogy Ábrahám mindenki előtt bizonyosságot tett Jézus Krisztusról a Curiában, és hogy emiatt letartóztatták.

– Utána már nem láttam többé az édesapádat, bár sikerült megtudnom, hogy hol tartják fogva. Próbáltam meglátogatni, de nem engedtek be hozzá az örök. De azért tudtam, hogy ott van, mert hallottam, hogy énekel.

– Énekelt?

– Igen, és bármennyire furcsa is, nagyon vidám volt a hangja. Valami olyat énekelt, amit nem ismerek; arról, hogy nem fél, még akkor sem, ha a halál árnyékának a völgyében jár is.

Kaeso visszaült Jákob mellé a bálára.

– Ez egyik a keresztény dalaitok közül? – kérdezte.

Jákob bólintott, de megszólalni csak akkor tudott, amikor valahogy visszanyelte a torkából előtörni készülő sírást. – A huszonharmadik zsoltár.

– Volt, hogy beszélt nekem ezekről a dolgokról, de engem soha nem érdekelt a vallás, ő pedig nem erőszakolta rám a dolgot. Azért szerettem édesapádnak dolgozni, mert jó ember volt. Őszinte ember. És neki voltak a legjobb hajói a szakmában.

Jákobra nézett, röviden rámosolygott, majd újra elgondolkozott.

– Most már viszont azt kívánom, hogy bárcsak jobban odafigyeltem volna arra, amit mondani akart nekem.

Jákob egy kis ideig nem szólalt meg, próbálta megemésztetni, amit Kaeso elmondott neki. Végül megkérdezte: – Hogy halt meg?

– Az arénában. – felelte halkán Kaeso.

– Vadállatok általi halálra ítélték?

A gondolattól, hogy vadállatok tépték szét az apja testét, Jákobnak felfordult a gyomra.

Kaeso bólintott.

– Ott voltam azon a napon. A Colosseumban. Nem akartam végignézni a halálát, de ugyanakkor nem tudtam nem elmenni az arénába. Úgy éreztem, hogy meg kell ezt tennem érte.

Kaeso elmesélte Jákobnak, hogy az oroszlánok megálltak, és leültek Ábrahám előtt. Majd beszámolt Naomi szerepéről az apja halálában.

– Már korábban megpillantottam fentről Naomit. Úgy foglalt helyet a Cézár páholyában, mintha valami királynő lett volna. És amikor azok az oroszlánok nem voltak hajlandóak közelebb menni Ábrahámhoz, és a tömeg is kegyelemért ordított, akkor lenéztem, és láttam, ahogy kinyújtja a karját, majd lefelé tartja a hüvelykujját. Akkor már én is elkezdtem kiabálni,

majd átkozódni. Hiszen a saját apja volt! El sem tudtam képzelni, hogy létezik olyan ember, aki erre képes lenne!

Jákob most már képtelen volt visszatartani a sírást. Zúgott a feje, és már szinte nem is volt képes gondolkodni sem. A saját nővére küldte a halálba az apját... Több volt ez annál, mint amit el tudott viselni.

Kaeso még elmondta neki, hogy ölték meg a gladiátorok Ábrahámot, majd elcsuklott a hangja, és nem szégyellve a könnyeit, csatlakozott Jákobhoz a sírásban.

Jákob térdre esett, és egy bálára támaszkodva zokogott. Majd Naomira gondolt, és újra csak kitört belőle a méreg. Ökleivel addig püfölte a bálát, amíg el nem kezdtek vérezni az ujjpercei. Kaesonak kellett leállítania. A raktárból néhány munkás odajött, hogy megnézzék, mi folyik ott, de a kapitány elhessegette őket.

Később, amikor Jákob lecsillapodott, elmondta Kaesonak, hogy vele mi történt ez idő alatt. Az Ördög-szigettől kezdve a Jupiteren át odáig, hogy az admirális nem csak neki segített visszaszerezni a szabadságát, hanem Rebekának és Jánosnak is.

– Azonnal el kell indulnom Patmoszra! – mondta Jákob, amikor befejezte a történetét. – Ki lehet hajózni a Merkúron?

– A Merkúr már nincs itt.

Kaeso Jákob karjára tette a kezét, hogy lecsillapítsa, miközben folytatta. – Naomi tegnap elhagyta Rómát. Nem voltam hajlandó neki dolgozni, ezért elbocsátott, és egy másik kapitányt alkalmazott. Tengerészeket is keresnie kellett, mert a legénység nagy része hozzám hasonlóan felmondott. Mi hűségesen szolgáltuk édesapádat, és senki sem lelkesedett a gondolatért, hogy Naominak kelljen engedelmeskednie, aki most azt képzei magáról, hogy ő a főnök.

Micsoda egy jelenet lehetett! – gondolta Jákob. Kaesot bizonyára nagyon felizgathatta, mert még most is megemelte a hangját, amikor a dolog szóba került.

– Már írtam egy levelet Quintusnak, és beszámoltam neki Ábrahám haláláról. Kérdeztem tőle, hogy mi történjen az üzleti ügyekkel itt Rómában. Mindenki azt gondolta, hogy te fogsz majd édesapád helyébe lépni, miután ő meghal, de amikor meghalt, te..., hát ugye...

– És Quintus mi üzent?

Jákob tudott róla, hogy az apja azt akarta, hogy egy napon majd ő vegye át a vállalatot, de fogalma sem volt, hogy ennek van-e valami nyoma az apja végrendeletében. Éppen nem volt köztük egyetértés Jákob jövőre vonatkozó terveivel kapcsolatban, amikor Damian megérkezett Efézusba, hogy az uralkodónak szóló áldozást rájuk kényszerítse, és akkor a családjuk darabokra hullott szét.

– Még nem kaptam meg a választ – sóhajtott fel Kaeso, majd hozzátette: – Amúgy sem tudom, hogyan akadályozhattam volna meg Naomit abban, hogy magával vigye a Merkúrt. Ha tudtam volna, hogy már úton vagy Róma felé, akkor...

– Hová ment Naomi?

– Efézusba. Azt mondta, hogy valami dolga van ott. És ha engem kérdezel, azt mondom, hogy sok jót nem lehet kinézni belőle, akármiben is sántikáljon.

Naomi Damian apjához ment feleségül. Naomi Efézusba hajózik. Rebeka még mindig az Ördög-szigeten van. Jákob fejében megszólaltak a vészcsengők.

– Most azonnal el kell indulnom... Egy kereskedelmi hajón. Apa egyik kereskedelmi hajóján. Segítened kell nekem, Kaeso! Kérlek!

– Persze, hogy segítek. De még néhány napig várnunk kell, mert nincs olyan hajónk, amelyik készen állna az indulásra. Áll ugyan egy hajónk a kikötőben, de abból még csak most rakják ki a rakományt.

– Nem érdekel, hogy ki van-e rakva a rakománya vagy pedig nincs, nekünk ki kell hajóznunk vele most azonnal!

Kaeso egy pillanatig figyelmesen tanulmányozta Jákob arcát, majd hátba veregette, és azt mondta: – Hát akkor induljunk gyorsan Ostiába!

Se előre, se hátra. Naomi egyszerűen nem tudta elhinni a dolgot.

A tengeren eltöltött első néhány nap gyönyörű volt, és minden úgy ment, ahogy mennie kellett. A Merkúr maximális sebességgel haladt, már megtették a fél utat Efészus felé, amikor hirtelen megállt a szél, és vele együtt megállt a hajó is.

És most itt álltak, és nem haladtak semerre.

Már két nap eltelt így. Naomi próbált vitatkozni a kapitánnyal, akit felvett az útra, amikor Kaeso kijelentette, hogy nem hajlandó neki dolgozni a Merkúr fedélzetén. Azt gondolta, hogy Kaeso egy makacs, vén tengeri medve, de ez az új kapitány, ez a Gracchus még Kaeson is túltett.

Gracchus olyan makacs, hogy akár Taurusnak, vagyis Bikának is hívhatnák – gondolta, ahogy a lakosztályban fel és le mászkált. Nem szeretett ebben a helyiségben tartózkodni, bár az orkán után rendbe hozták, és új bútorok voltak benne. De még túl sok rossz emlék kísértette itt.

Amikor Naomi először észrevette, hogy a hajó egy métert sem mozdul előre, utasította Gracchust, hogy ültesse a legénységet az evezőkhöz, de a kapitány élből visszautasította a parancsot.

– Látja azt a hatalmas vászondarabot ott, asszonyom? – kérdezte Naomitól, és a főárboc irányába mutatott. – Vitorlának hívják. Ez itt egy vitorlás hajó – világosította fel Naomit, mintha csak egy tudatlan gyerekhez beszélne.

Naomi válaszul mérgesen felcsattant. – De azért evezői is vannak, és úgy tudom, hogy működnek is, amennyiben valaki meghúzza őket. Tudta, hogy a Merkúrnak csak egy-egy rövid sor evezője van a jobb és a bal oldalon is, és hogy nem lehet velük túlságosan hatékonyan evezni. De a segítségükkel legalább lassan tudna mozogni a hajó a vízen, és az ácsorgásnál még az a lassú mozgás is jobb lenne.

De Naomi főképpen azért neheztelt a kapitányra, mert nem volt hajlandó végrehajtani az utasítását. Ez egyszerűen példa nélküli dolog volt az életben.

Ezért az azóta eltelt két napban – két egész nap telt már így – Naomi a fegyvertárába tartozó összes eszközzel megpróbált már hatni a kapitányra. Követelt, kacérkodott vele, hízelgett neki, ígéreteket tett, fenyegette, ordított vele, és még el is sírt a magát előtte, de semmi sem használt. Gracchus csak nem adta be a derekát.

A kapitány egyre csak azt ismételgette: – Amint már többször is említettem, a szél egy-két napon belül újra fel fog támadni, és akkor majd mi is elindulunk.

De a szél csak nem támadt fel, és a hajó továbbra is csak ott vesztegelt egyhelyben.

Most, hogy ott ült a lakosztályban, és már annyira frusztrált volt, hogy úgy érezte, nem bírja tovább, Naomi eldöntötte, hogy valami olyat fog tenni, mint még sohasem az élete során: lenyeli a büszkeségét. Oda fog menni Gracchushoz, és elnézést fog kérni a nyakasságáért. Szépen és nyugodtan fogja megkérni, és jutalmat is fel fog ajánlani az embereknek, ha a legénység hajlandó addig evezni, amíg újra fel nem támad a szél.

Amikor megtalálta Gracchust a főfedélzeten, úgy rendezte az arcvonásait, hogy a kapitány töredelmes mosolyt lásson rajta.

De Gracchus csak egy pillantást vetett rá, a mellkasa előtt összefonta a kezét, és közölte vele:

– Nem fogunk evezni.

Naomi ezen úgy felmérgeztette magát, hogy kitört belőle az indulat: – Ez a vállalat most már az enyém, és ez a Birodalom legnagyobb hajózási vállalata. És én majd teszek róla, hogy maga a Földközi-tengeren soha többé ne kaphasson munkát!

A kapitánynak még csak a szeme sem rebbent meg erre.

– Csak próbálja meg!

Naomi erre megfordult, és visszamasírozott a lakosztályba. Ha végül eljutunk Efézusba – és egyszer csak odaérünk –, egyetlen dénárt sem fogok kifizetni ennek a lázadó alaknak ezért az útért!

Becsukta a lakosztály ajtaját, és belülről nekitámaszkodott az ajtónak. Hirtelen elkezdett nevetni. Az utolsó alkalommal, amikor hajóra szállt, éppen csak hogy sikerült megmenekülnie a viharos szél erejétől. Most viszont még csak egy kis szellő sem borzolja a vizet. A természet erői összeesküdtek ellene.

De a nevetése hamarosan elhalt. A természetet nem tudta befolyásolni, és most először találkozott egy olyan férfival életében, akire szintén nem tudott hatni.

.oOo.

Nem fog hazamenni. Rebeka napok óta birkózott a döntéssel, de eddig a pillanatig egyáltalán nem volt teljesen meggyőződve arról, hogy helyes döntést hozott. De most már biztosan tudta.

– Nem mehetek el veled. – mondta Marcellusnak, aki a háta mögött összekulcsolt kézzel ott állt mellette a sziklás hegygerincen, ami benyúlt az óceán fölé.

– Biztos vagy benne?

– Jánosnak szüksége van rám, és nekem itt kell maradnom.

Ilyen egyszerű volt. Jánosnak szüksége volt rá. A kisbabának ott lesz Marcellus, majd Péter, és még olyan sokan mások Efézusban. De ha ő elmegy a szigetről, János teljesen egyedül marad itt.

Fogalma sem volt, hogy Marcellus segítsége nélkül hogyan tudnak majd életben maradni az emberektől teljesen elszigetelve, lehet, hogy sehogyan, de ez hamarosan úgyis ki fog derülni. Marcellus húszéves megbízatása már pár nappal korábban letelt, de a hajó, amelyik Eféusból szokta hozni az utánpótlást a szigetre, most késésben volt. Amint a hajó megérkezik, Marcellus fogja a babát és János levelét, és távozik a szigetről.

Marcellus többször beszélt arról, hogy esetleg őt is magával vinné. Még Brutussal is megkísérelt erről szót ejteni, de a parancsnokot annyira lefoglalta az, hogy megpróbált megbirkózni a tábor túlnépesedésével, hogy Marcellus egyszerűen képtelen volt néhány percet kettesben tölteni vele. Nem is baj, gondolta Rebeka, hiszen János nélkül amúgy sem mehetne el innen. Nem hagyhatja, hogy az apostol egyedül haljon meg az Ördög-szigeten.

Marcellus hiányozni fog neki. Az orvos olyan volt hozzá, mintha az apja lenne. Nélküle nem maradhattak volna ilyen sokáig életben a szigeten, már majdnem egy év telt el azóta, amióta megérkeztek ide. Ahogy Isten a pusztában mannával látta el Mózes és Izráel fiait, Jánosról és róla Marcelluson keresztül gondoskodott.

És persze Viktorról. Marcellus segítette a világra a most kéthónapos kisbabát, és most el fogja vinni a szabadság felé.

Ahogy János előre megprófétálta, Rebeka fiút szült. Nem mintha az apostol sok hasznukra lett volna amikor a baba megszületett.

Rebeka még mindig szégyenkezett, ha a baba születése az eszébe jutott. Össze volt zavarodva, mert az édesanyja segítsége helyett két férfira – férfira! – volt utalva, amikor a szülés megpróbáltatásaira került a sor. Végül aztán csak az egyik férfi segített, a másik pedig éppen csak túlélte a dolgot. A szülés hosszú órái alatt Marcellus végig bent maradt vele a barlang belső kamrájában, míg János a külső helyiségben várakozott és imádkozott. És időnként olyan hangosan imádkozott, hogy Rebekának úgy tűnt, már nem is annyira Istenhez könyörög segítségért, mint amennyire az ő sikoltozását próbálja túlkiabálni.

Rebeka ilyesmit még sohasem élt át. A fájdalom. A félelem. És végül az öröm. Egy kis pelyhes hajú, vörös arcú, vinnyogó és örömet hozó ajándék.

– Ez Viktor – jegyezte meg hirtelen Rebeka. Elmerült ugyan a gondolataiban, de a kisbaba sírását meghallotta. Azonnal elindult a barlang felé.

De Marcellus a karjára tette a kezét és megállította. – Majd én kihozom a babát. Szükségem van némi gyakorlásra, nem gondolod?

Rámosolygott Rebekára, és megveregette a karját.

Rebeka nézte, amíg Marcellus odaért a barlanghoz, majd megfordult, és a víz felett elnézett Efézus irányába. A gondolatai azon jártak, hogy néhány nap múlva mi fog történni. A gondolatától, hogy el kell válnia Viktortól, fájó üresség töltötte el a szívét. Hogy fogja ezt vajon kibírni? De hogyan is tarthatná meg a babát? Egyszerűen nem lehet. Képtelenség lenne megpróbálni felnevelni egy gyereket egy barlangban, elszigetelve a világtól. Viktornak kijár, hogy normális élete legyen, és az Ördög-szigeten ezt nem tudná neki biztosítani.

A bátyja, Péter, majd a gondjaiba veszi Viktort. Persze, ő sincs tisztában azzal, hogyan is kell bánni egy kisbabával, de biztosan talál maga mellé valakit, aki segíteni fog neki. És Marcellus megígérte, hogy megbizonyosodik arról, hogy Viktorral minden rendben van mielőtt elviszi az apostol leveleit Szmirnába, Pergamumba, és a többi gyülekezetekhez. Megtiszteltetésnek vette, hogy ő lehet János küldöttje, aki eljuttatja a jelenéseket a gyülekezetekhez.

Azt is megígérte, hogy elmegy Galenhez, és megmondja neki, hogy Rebeka jól van, de megérti, ha a férfi nem vár rá, hanem mást vesz el feleségül. Ez volt Rebeka másik nehéz döntése: fel kell szabadítania Galent a neki tett ígéret alól, hogy feleségül fogja venni őt. Nem kérheti számon rajta ezt az ígéretet, most, hogy semmi oka nincs azt feltételezni, hogy valaha is elhagyhatja az Ördög-szigetet.

És erre tényleg semmi reményt nem látott. De János más véleményen volt. Az apostol meg volt győződve róla, hogy szabadon fogják bocsátani őket. Azt mondta, hogy a csontjaiban érzi ezt a dolgot. A csontjai pedig már elég öregek ahhoz, hogy megérezzék az ilyesmit.

.oOo.

Jákob és Kaeso a Honoria fedélzetén állt, és az eget tanulmányozta. Amikor elindultak Ostiából, élénk szél fűjt, és a vitorlák hangos, örömteli suhogással feszültek neki a szélnek.

Mostanra viszont a vitorlák alig rezdültek meg, és az erős hullámok helyett pedig apró hullámocskák fodrozták a tenger vizét. A szél szinte teljesen elállt.

Jákob aggódott. Legalább egy nap késésben voltak Naomihoz képest, és a Merkúr sokkal gyorsabb hajó. A Honoria csak egy masszív tengeri munkagép, arra tervezték, hogy lassan, biztosan, és megbízhatóan járja a vizeket.

Nem gondolta, hogy Naomi Patmosz felé tartana. Miért is akarna odamenni? Nem tudta elképzelni, hogy a nővére pusztán azért elmenne az Ördög-szigetre, hogy megtudja, mi van Rebekával. De bizalmatlan volt Naomival szemben. Olyan sok kellemetlen meglepetésben volt mostanában része, hogy nem hitte, hogy történhetne vele olyasmi, ami ennél is jobban megrázná, de nem is akart feltétlenül megbizonyosodni arról, hogy ez tényleg így van-e. El akarta hozni Jánost és Rebekát a szigetről, és Efézusba akarta vinni őket, mielőtt Naominak ideje lenne valamilyen mesterkedésre. Fogalma sem volt, hogy a nővére miben sántikálhat, de Kaesohoz hasonlóan ő is úgy gondolta, hogy gonoszak a szándékai.

– Meg kell szabadulnunk a viasztól – mondta Jákob Kaesonak. – Túl nagy a súlya, és nem tudunk tőle haladni.

Amikorra Ostiába érkeztek, a Honoria rakományát már kirakták, már csak egy szállítmány korzikai viasz volt a rakodótérben. Jákob ragaszkodott hozzá, hogy azonnal induljanak el, és hagyják ott a hajón a maradék rakományt, és Kaeso is támogatta a döntését. A Honoria kapitánya, Tiberius Durus már majdnem olyan régen állt Ábrahám alkalmazásában, mint Kaeso, és ugyanúgy szerette a néhai főnökét. Durus is belegyezett az azonnali indulásba.

– Ez egy drága szállítmány – jegyezte meg Kaeso.

– Tudom, hogy pénzügyileg ez egy súlyos csapás, de a veszteséggel majd csak akkor kell foglalkoznom, ha odaérünk Efézusba. Pillanatnyilag a viasz lelassítja a haladásunkat, és utol kell érünk...

Kaeso félbeszakította. – Ha nem fúj a szél, akkor a Merkúr sem halad.

– De ha a szél feltámad, be kell hoznunk ezt az időt, és az megrakott hajóval nem fog menni. Amíg a szélre várunk, a tengerbe dobhatjuk a rakományt, és nekiláthatunk az evezésnek.

A Merkúrtól eltérően a Honoria jól fel volt szerelve evezőkkel. Nem volt ugyan rajta több sor evező, mint a hadihajókon szokott lenni, de Ábrahám több evezővel szereltette fel a kereskedőhajóit, mint általában szokták. Az apjának az volt a filozófiája, hogy a rakománynak a szélről függetlenül haladnia kell, és Jákob most hálás volt Ábrahám előrelátásáért.

Jákob és Kaeso Durussal is megvitatták a döntésüket.

– A legénységet meg fogja lepni, ha a tengerbe dobjuk a rakományt, de nem fognak morgolódni – mondta Durus Jákobnak. – Mindenki tudja, hogy mi történt édesapáddal. Minden tengerészt elszomorított a halála, és biztos, hogy segíteni fognak.

A legénység a nap további részében a viaszt dobálta a tengerbe. A munka jócskán belenyúlt az éjszakába is. Jákob az öve alá tűrte a tunikáját, és együtt dolgozott a tengerészekkel. A tengerész egyenruhától már korábban megszabadult, még mielőtt elindultak, nem akarta, hogy a ruha az életének az éppen maga mögött hagyott szakaszára emlékeztesse. A nehéz ládákat sokkal nehezebb munka volt átlendíteni a hajó oldalán, mint amikor rakodórámpával segítik a kirakodást. A legénység közel járt a végkimerüléshez, mire végre befejezték a munkát.

Másnap reggel Durus a fedélzetre rendelte az embereket, és kiosztotta, hogy ki melyik evezővel fog evezni. Utasította őket, hogy váltott műszakokban dolgozzanak. – Éjjel és nappal folyamatosan, ha elég világos az éjszaka ahhoz, hogy csillagfényről haladni lehessen.

Mielőtt a legénység elhagyta volna a fedélzetet, Jákob felállt, és szólt a tengerészekhez.

– El akarom magyarázni, hogy miért olyan sürgős, hogy amilyen gyorsan csak lehet, odaérjünk Patmosz szigetéhez.

Nagy vonalakban ecsetelte, hogy min ment keresztül a családja, hogy hogyan sikerült kiszabadulnia az admirális segítségével, akitől azt a „megbízatást” kapta, hogy hozza el Rebekát az Ördög-szigetről.

– Nem tudom min mehetett keresztül a húgom az elmúlt év során, de azt gondolom, hogy az maga lehetett a pokol. Ha segítetek nekem abban, hogy kiszabadítsam őt onnan, megduplázom az ezért az útért járó béréteket.

Izgatott suttogás moraja hallatszott a tengerészek irányából, és Jákobnak meg kellett emelnie a hangját, hogy újra odafigyeljenek rá.

– Számomra sem idegen az evezés, hiszen az elmúlt tizenegy hónapot egy hadihajó evezőspadján töltöttem. Ezért én is veletek fogok evezni.

Jákob megfordult és odabólintott Durusnak, aki elbocsátotta az embereit. Néhány perccel később, amikor az evezősök első csoportja helyet foglalt az evezők mellett, Jákob is ott volt közöttük.

Lebarnult hátában az erek kötélként dagadtak ki, ahogy ritmusosan húzta az evezőt.

Jövök érted, Rebeka. Jövök érted.

Amikor a négy széles vállú rakodómunkás letette a szállítóeszközt a földre, Péter fürge léptekkel kiszállt belőle, és a vállalat irodája felé indult. Igyekezett nem sántítani járás közben. Még mindig nem szokott hozzá ahhoz, hogy gyaloghintóban viszik, de ez volt az egyetlen járható útja annak, hogy mindennap el tudjon jutni a Koressos-hegyen fekvő családi villából a kikötőbe.

Pár hónapja Quintus volt az, aki előállt a javaslattal, hogy vegyenek egy gyaloghintót, és vegyék igénybe néhány rakodómunkás erejét ahhoz, hogy Pétert a gyaloghintóban szállítsák. Az emberek hozzá voltak szokva a nehéz terhek emeléséhez, és jól jött nekik a munkáért járó többletjövedelem. És a munkások alkalmazásával Péternek nem volt szüksége rabszolgákra a hintó mozgatásához. De akkor is azt gondolta, hogy gyaloghintóban járni valahogy nem eléggé férfias dolog, és zavarta, hogy mégis kénytelen igénybe venni azt. Sokszor elgondolkodott rajta, hogy vajon az apja mit szólna hozzá, ha ezt tudná.

Péter egész életében vágyott az apja elismerésére, de egészen mostanáig vajmi kevés jutott ki neki belőle. Megértette, hogy Jákob miért állt mindig sokkal közelebb az apjához, mint ő. Ikertestvére alkata is, és a személyisége is erős volt, ugyanúgy, mint Ábrahámé. Péter mindig valahogy más volt, és ezt az apja nehezebben tudta elfogadni. Nem arról volt szó, hogy az apja nem szerette őt. Péter tisztában volt ezzel. Csak az volt a helyzet, hogy Ábrahám nemigen tudott mit kezdeni beteges fiával. Péter már igen fiatalon rájött, hogy soha nem fog tudni megfelelni Ábrahám elvárásainak, és onnantól kezdve már nem is igen próbálkozott. Ehelyett, amennyire csak lehetett, igyekezett megbújni a háttérben.

De majdnem egy évvel ezelőtt minden megváltozott. Az anyját megölték, Jákobot és Rebekát száműzték, az apja és Naomi pedig elutazott Rómába. Péter életében először teljesen egyedül maradt, és a helyzetet ugyan félelmetesnek is találta, de tulajdonképpen nem is volt ellenére. Quintusban egy személyben lelt rá barátira és tanítómesterre, és örömét találta a kihívásban, hogy dolgozhat, és megtanulhatja a hajózási szakma alapjait.

És bár a dolog kicsit elkésve következett be az életében, tudta, hogy az apja büszke volt rá. Ábrahám megírta ezt neki egy levélben, ami hat hete érkezett meg.

„Nagyon büszke vagyok rád azért, amit Rebekáért és Jákobért megpróbáltál megtenni – írta az apja. – És bízom benne, hogy Quintus segítségével a továbbiakban is vezetni fogod a vállalatot helyettem. Számítok rád, fiam!”

Péternek repesett a szíve az örömtől, amikor az apja szavai az eszébe jutottak. Mint később kiderült, ezek voltak egy apa utolsó szavai a fiához. A múlt héten újabb levél érkezett. Kaeso számolt be benne Ábrahám haláláról Quintusnak, és azt is megírta, hogy Naomi árulásának milyen szerepe volt az apja kivégzésében. Péter még mindig képtelen volt megemésztetni Ábrahám halálhírét, bár az apja utalt rá egy korábbi levelében, hogy nem lehet tudni, mit hoz a jövő, ezért egy záradékot is csatolt a végrendeletéhez.

Most Péter volt a család feje, vagyis annak, ami még megmaradt a családjából, és naponta imádkozott, hogy az Úr tegye lehetővé, hogy Rebeka és Jákob hazatérhessen. Az imádkozás is új dolog volt az életében. A megpróbáltatások közepette megerősödött a hite, és bár a teste még mindig gyenge volt, a szelleme egyre inkább megerősödött.

Egy sirály felrikoltott és felrebbent, ahogy Péter ügyetlenül lement a rakpartra vezető négy lépcsőfokon. Amikor leért, Quintust találta ott, aki a tenger felé nézve a látóhatárt kémlelte.

– Üzenet érkezett a Valériáról ma reggel – szólalt meg Quintus.

– A Valériáról?

Péter zavartan nézegetett fel és alá a rakparton. A hajót tegnap rakták meg áruval, és úgy volt, hogy ma reggel fut ki a kikötőből. Nem is lehetett sehol sem látni.

– Már kifutott – jegyezte meg Quintus. – Nem egészen két órája indult el.

– Valami baj történt?

A teherhajók fedélzetén mindig volt postagalamb, de fölöslegesen nem küldözgettek velük üzeneteket. Péter el sem tudta képzelni, hogy mi lehetett az a sürgős közlendő, ami miatt az indulás után ilyen hamar útjára bocsátottak egy postagalambot.

Quintus odanyújtotta Péternek az apró tekercset. A Valéria kapitánya közölte benne, hogy előtte nem sokkal hajóztak el Ábrahám magánhajója mellett, amelyik Efëzus kikötője felé tartott.

– A Merkúr mellett? – kérdezte Péter csodálkozással a hangjában. – Kaeso egy szóval sem említette a levelében, hogy Efëzusba jönne. Sőt, azt kérdezte, hogy mi legyen apa hajójával, és azt írta, hogy várja az utasításainkat.

– Igen, úgy van.

Péter egy pillanatig még töprengett a híren, és hirtelen kezdte magát kényelmetlenül érezni. A Valéria fedélzetén, amelyik nemrég futott ki a kikötőből, ott volt Quintus válaszüzenete Kaesonak, hogy hozza haza a Merkúrt. De vajon miért hajózott ki a kapitány anélkül, hogy megvárta volna a válaszukat? Valaminek történnie kellett, amitől Kaeso másképpen döntött...

– Vagy erről van szó, vagy nem Kaeso van a Merkúr fedélzetén.

Quintus nem emelte meg a hangját, de az arcán megkeményedtek a vonások.

– De hát ki más lehetne?

– Nekem van erre egy öt

letem, de hamarosan úgyis ki fog derülni. A Merkúr most már bármelyik percben megérkezhet – felelte Quintus.

.oOo.

Jákob és a Honoria legénysége két napon keresztül szakadatlanul evezett, mielőtt végre elkezdett megerősödni a szél. Mindennap annyi ideig eveztek, ameddig csak tudtak, és az emberi erőt a szél erejéhez hozzáadva elérték, hogy a hajó a nagyságához képest rekord sebességgel hasította a vizet.

Amikor a Rómából való elindulásuk után mindössze két héttel végül elérték Patmosz szigetét, Jákob érzései a boldog izgalom és az aggodás között váltakoztak. Tudta, hogy a tengerészek olyan gyorsan dolgoznak, amennyire csak kitelik tőlük, de nem tudták olyan gyorsan kikötni a hajót a rakparthoz, hogy az neki elég gyors legyen.

De amikor végre kinn volt a rakparton, szinte meg sem tudott mozdulni. Minden annyira kísértetiesen ismerős volt. Lerázta magáról a rátörő félelem érzését, és egyenesen a táborparancsnok irodája felé tartott.

Amikor megtudta, hogy Brutus nincs benn az irodájában, szinte megkönnyebbült. Tudta, hogy a parancsnok nem felejtette el az arcát, és örült, hogy nem kellett kitennie magát az ebből következő kellemetlen helyzetnek. Brutus helyett a szárnysegédjével beszélt. Odaadta a kiszabadulásukról szóló határozatot, a szárnysegéd pedig hosszasan tanulmányozta azt.

– Soha életemben nem láttam még ilyesmit – jegyezte meg végül a szárnysegéd.

A ráncokból a homlokán Jákob úgy ítélte meg, hogy a férfi, nem is szívesen látott ilyet.

– Az új császár, Marcus Cocceius Nerva, és Flavius Juvenalis tengernagy írta alá és pecsételte le. A dokumentumban az van, hogy én magam szabadon távozhatok a haditengerészetből, a húgom, Rebeka, és a barátom, János pedig szabadon távozhat az Ördög-szigetről.

– Nem kétlem, hogy az okmány hiteles, de először meg kell nézetnem Brutussal, mielőtt bárki is elhagyná a szigetet.

– Hát jó – mondta erre Jákob. Nem volt túlságosan elégedett ezzel a válasszal, de hajlandó volt beismerni, hogy ez olyan ügy, ami a táborparancsnok hatáskörébe tartozik.

– Addig is, tudna nekem valamit mondani a húgomról, Rebekáról?

– Mikor érkezett a szigetre? A dátum alapján lehet a legkönnyebben megtalálni a feljegyzéseket róla.

– Október huszonnegyedikén, tavaly. János is ugyanazon a napon érkezett.

A szárnysegéd elkezdte keresni az irodában a feljegyzéseket. Amikor megtalálta a megfelelő dokumentumot, kivette a rekeszből, és átfutotta.

– Itt van – mondta egy kis idő múltán. – Rebeka. Efézusból. Érkezett: október huszonnegyedikén. Meghalt: november elsején.

– Meghalt?

Jákobnak szinte megszűnt dobogni a szíve. Ennyit utazott, beledobatta az értékes rakományt a tengerbe, szinte a végkimerülésig dolgoztatta a legénységet, hogy minél hamarabb kihozhassa a hűgát erről a rettenetes helyről, és Rebeka már néhány nappal az után meghalt, hogy őt áthelyezték a Jupiter fedélzetére. Nagy erőfeszítéssel próbálta meg kordában tartani az érzéseit, ahogy a szárnysegéd folytatta az olvasást.

– Az van ideírva, hogy sziklaomlás okozta sérülésekben.

– És János?

Magában imádkozott: Istenem, add, hogy legalább ő életben legyen!

A szárnysegéd gyorsan megtalálta János nevét.

– Hmmm. Hát ez nagyon szokatlan – jegyezte meg, amikor kétszer is elolvasta a feljegyzést.

– Ezt az információt talán nem ártana az egészségügyi tiszttel is megerősíttetni...

– Mi van oda írva?

– A feljegyzés szerint a fogoly tavaly október huszonkilencedike óta betegszabadságon van...

Jákob megfordult, és kirentott az irodából.

– Most meg hová megy? – szólt utána a szárnysegéd.

– Tudom, hogy hol keressem Jánost – szólt vissza Jákob a válla fölött.

.oOo.

Amikor a Merkúr befutott a kikötőbe, Péter és Quintus a rakparton vártak rá. Péter is azt feltételezte, amit Quintus, hogy Naomi fog megérkezni a hajóval, és egyáltalán nem örült annak, hogy találkozni fog a nővérével.

Sztoikus nyugalommal álldogált, és nézte, ahogy a legénység ügyesen kiköt a méltóságteljes hajóval, leeresztik először a horgonyt, majd lebocsátják a hajóhidat. Néhány pillanattal később Naomi bukkant elő a fedélzeti építményből, őt pedig egy férfi követte, akiről úgy tűnt, hogy ő lehet a kapitány. Naomi visszafordult, és mondott valamit a férfinak, ami láthatóan nem lehetett valami kellemes dolog, abból ítélve, hogy elsötétült tőle a kapitány arca. Az ismeretlen kapitány színpadiasan meghajolt, és intett Naominak, hogy menjen csak előre.

Naomi szeme elkerekedett a csodálkozástól, amikor lement a rámpán.

– Péter! Micsoda csodálatos meglepetés! Sosem gondoltam volna, hogy itt találalak lenni a kikötőben.

A nővére zavartnak látszik, gondolta Péter, de Naomi gyorsan összeszedte magát.

– Nekem is meglepetés, hogy itt látlak, Naomi.

Naomi ellentmondást nem tűrő tekintettel fordult oda a kapitányhoz.

– Gracchus! Majd később elszámolunk, miután beszéltem a testvéremmel.

Quintus bemutatkozott Gracchusnak. A kapitány Péterrel is kezet fogott. Naomi idegesnek tűnt, amíg a többiek a társadalmi érintkezés bevett szabályainak megfelelően üdvözölték egymást.

Karon fogta Pétert.

– Menjünk haza beszélgetni!

Péter egy tapodtat sem mozdult. Eltökélte magában, hogy azok után, amit Kaeso leveléből megtudott, nem fogja megengedni Naominak, hogy betegye a lábát a villába.

– Itt is beszélgethetünk – mondta nem túlságosan udvariasan. – Az irodámban.

Remélte, hogy a nővére figyelmét nem kerülte el, hogy Ábrahám irodájára mint a sajátjára utalt. Nem akarta, hogy Naomi túlságosan elbízsa magát.

Quintus félreérthetetlen pillantást vetett Péterre, és azt mondta: – A szomszédban leszek, ha netán szükséged lenne rám.

Felajánlotta Gracchusnak, hogy megmutatja neki a helyet, és a két férfi belépett a raktárba.

Péter Naomival bement a nagy irodába. Azt mondta ugyan róla, hogy a saját irodája, de valójában, ugyanúgy, mint annak idején az apja, Quintussal osztotta meg azt. Intett Naominak, hogy üljön le. Ő maga pedig nekitámaszkodott az íróasztalnak, és egy pillanatig a nővérét vizsgálgatta. – Még sokkal szebb, mint régebben – gondolta. – De ugyanolyan hideg és gögös, mint mindig.

Ettől majdnem elbátortalanodott, de amikor eszébe jutott, hogy milyen szerepe volt Naominak az apjuk elpusztításában, mégis megemberelte magát.

– Hát te meg mit keresel itt, Naomi? A te életed már Rómához kötődik.

– Azért jöttem, hogy apa örökségével foglalkozzam, hogy segítek neked megbirkózni a dolgokkal – mondta Naomi békülékeny hangon. – Tudom, hogy ez túl sok neked így egyedül.

– Lehet, hogy régebben valóban ez volt a helyzet – ismerte el Péter –, de mostanra ez megváltozott. Minden rendben van. Én irányítom a vállalatot – persze Quintussal együtt –, és nincs szükségem a segítségedre.

Naomi békülékeny hangnemből leereszkedő hangnembe váltott át. – Ne gondold, hogy nincs szükséged a segítségemre. Tudod, apa engem nevezett meg a vagyona kizárólagos örökösének.

– Ó, tényleg?

Péter ezt olyan mulatságosnak találta, hogy majdnem elmosolyodott. Többet tudott annál, mintsem hogy ezt elhiggye.

– Igen. És ezt hivatalos irattal is tudom bizonyítani.

– Nem tudom, hogy miféle hivatalos dokumentumod van erről, de az biztos, hogy nem apától származik.

Péter előrehajolt, és minden egyes szót gondosan kihangsúlyozva közölte a nővérével: – Apa kitagadott téged, Naomi, és nekem a birtokomban van a végrendeletének a záradéka, amivel ezt be is tudom mutatni neked.

Naomi egy pillanatra úgy nézett ki, mint akit sarokba szorítottak, de összeszedte magát és felállt.

– Hát jó. Nem apa nevezett meg kizárólagos örökösnek, hanem a császár adta ki az iratot. Tudod, apa felségsértést követett el, ezért a vagyonát Rómának joga lett volna elkobozni. Csak nekem köszönheted, hogy Domitianusnál a férjem befolyását kihasználva sikerült elérnem, hogy apa vagyona a családon belül maradjon.

Péter magabiztossága kezdett megrendülni. Tudta, hogy képes bebizonyítani, hogy az apja kitagadta Naomit, de a nővérének láthatóan sikerült rávennie a császárt, hogy neki adományozza az örökséget. Ez vajon mit jelenthet most az ő számukra?

Naomi hivatalos dokumentumát egy halott uralkodó írta alá. Ebben a tényben még talán rejtőzhet némi kis remény.

Felegyenesedett, és Naomi szemébe nézve bátran belekezdett a mondandójába.

– Most viszont új császár ül a trónon, aki kevésbé kívánja tiszteletben tartani az előtte uralkodó zsarnok rendelkezéseit. A dokumentumod valószínűleg semmit érőnek fog bizonyulni, ha megtámadom a bíróságon. És én ezt meg is fogom tenni.

– Nézd, Péter! Nekünk kettőnknek össze kellene tartanunk. Hiszen egy családból származunk.

Naomi hangja engesztelően hangzott, az arc kifejezéséből jóindulat tükröződött. – Majd igazságosan felosztjuk magunk között az örökséget.

Péter gúnyosan felnevetett. – Igazságosan? Ugyan mit tartanál te igazságosnak?

– Ne izgulj! – mondta Naomi dúlva-fúlva. – Teszek róla, hogy jusson elég neked is. Most, hogy Jákob és Rebeka már nincs benne a képben, csak te és én vagyunk az örökösök. És mindkettőnknek jut mindenből bőségesen.

Péter már-már engedett a Naomi felől áradó kényszernek, de amikor a nővére olyan könnyedén elsiklott a száműzött testvérei létezése fölött, már nem tudta magát tovább türtőztetni.

– Ha rajtam múlik, Jákob és Rebeka nem lesznek mindig kívül a körön – közölte a nővérével.

– Minden tőlem telhetőt meg fogok tenni az érdekükben.

Péter hirtelen rádöbbsent, hogy mivel új császár ül a trónon, egy olyan uralkodó, aki esetleg nagyobb együttérzést tudna tanúsítani az ügyük iránt, talán tényleg lehetne tenni valamit.

– Sőt – jelentette be –, el fogok utazni Rómába, hogy véghezvigyem, ami apának nem sikerült.

– Te? Rómába utazol?

Naomi hátrahanyatlott a széken, és az egész teste rázkódott a nevetéstől. – Hát ez egyszerűen nevetséges. A kikötőt sem tudod körbehajózni anélkül, hogy ne lennél tengeribeteg, nem hogy Rómába hajózz!

– Mostanában jövök rá, hogy képes vagyok megtenni olyan dolgokat is, amelyekről soha nem gondoltam volna, hogy meg tudom tenni. És különben is, szívesen hánynék egészen Rómaig, ha arról volna szó, hogy ettől Jákob és Rebeka hazajöhetnek.

Naomi abbahagyta a nevetést, és hidegen végigmérte az öccsét.

– Ha Jákob valaha is kiszabadul, amiben amúgy erősen kételkedem, akkor át fogja venni a vállalatot, te pedig újra csak elbújhatsz az árnyékában. De mi ketten dolgozhatnánk együtt, Péter. Te vezethetnéd az irodát itt, Efézusban, én pedig a római irodát irányíthatnám.

– Tévedsz, Naomi. Ha Jákob visszatér, őt Isten szolgálata fogja érdekelni elsősorban, és nem akarja lekötni magát a vállalattal. De még ha át is akarja majd venni a vállalatot, ő nem fogja megpróbálni, hogy kisemmizzen belőle. Te próbáltál meg kisemmizni mindannyiunkat!

Péter most már ordított, és amint egyszer kitört belőle a harag, többé már nem is volt képes uralkodni magán. Csak úgy áradt belőle a visszafojtott indulat. – Akár te magad is megölhetted volna apát! – kiabálta. – Nem tettél semmit, hogy segíts rajta, sőt még elő is segítetted a kivégzését!

Naomi dühtől remegve felállt a székről. – Azt tettem, amit tennem kellett, hogy megvédjem magamat, és a család vagyonát. Most pedig mindent meg fogok tenni annak érdekében, hogy megkapjam az örökségemet! Én vagyok a legidősebb gyermek a családban, és jogom van ehhez a vállalathoz!

– Te eljátszottad ezt a jogot – jegyezte meg Péter most már valamivel nyugodtabban.

Egy ideig csendben nézte, ahogy Naomi fel és alá járkál a szobában, és megpróbálja összeszedni magát.

– Te el sem tudod képzelni, hogy milyen érzés az, amikor megmondják neked, hogy csak azért nem csinálhatsz valamit, mert történetesen nőnek születted – szólalt meg Naomi hirtelen. – Jobban tudnám ezt a vállalatot vezetni, mint te és Jákob együttvéve. De apának ez így soha nem jutott az eszébe, csak azért, mert lány vagyok.

Péter tudta, hogy Naomi igazat beszél. Az is igaz, hogy tudná vezetni a vállalatot, és az is, hogy az apjuk ezt sohasem engedte volna meg neki, még akkor sem, ha Naomi nem fordult volna ellene. Némi együttérzés villant fel a szívében a nővére iránt, de ez nem tartott sokáig. Naomi túl messzire ment, és amit tett, az kiölte belőle az iránta a múltban érzett testvéri szeretetnek az utolsó morzsáját is.

– Tudom, hogy milyen az, amikor valami olyasmi akarsz lenni, ami valójában nem vagy – jegyezte meg halkan. – Amikor egészséges szeretnél lenni, de folyton beteg vagy. Amikor erős és bátor szeretnél lenni, miközben mindig mindentől félsz. De már kezdem megtanulni, hogy megelégedjek azzal, amim van, és elfogadjam magamat. Ez egy olyan lecke, amit nem hiszem, hogy valaha is sikerülne megtanulnod, Naomi!

Az ajtó felé sántikált. – Azt akarom, hogy most menj el – mondta. – Nem vagy itt szívesen látott vendég.

Naomi rámeredt, és már-már megszólalt, de aztán csak visszakozott, és kiment az irodából.

Péter hangja erősen és tisztán csengett, ahogy utána szólt:

– És keress magadnak egy másik hajót, ha vissza akarsz jutni Rómába! A Merkúrt nem viheted el!

Amikor Naomi elhagyta az irodát, Péter leült az íróasztal mögé, és egy mélyet sóhajtott. Megrázta a váratlan találkozás a testvérével, de meglelégedéssel töltötte el a gondolat, hogy nem hátrált meg előle. Fogalma sem volt, hogy Naomi ezek után mihez fog kezdeni, de megfogadta magában, hogy minden erejével meg fog küzdeni a nővéérével, ha Naomi magának akarja megszerezni az apjuk vagyonát.

Jákob kirohant a táborparancsnok irodájából, és végigfutott a táboron. Amikor odaért a déli emelkedőhöz, teljes erejéből elkezdett felfelé mászni a hegyoldalon. Többször is meg kellett állnia, hogy letörölje a szemébe toluló könnyeket, hogy lássa az utat a lába alatt. A gondolatai teljesen össze voltak zavarodva, a szíve égett a mellkasában, és alig kapott levegőt, de mindez inkább a haragtól volt, mint a megerőltetéstől.

Ahogy felfelé mászott, Jákob végiggondolta, hogy ki mindenkit, és mi mindent veszített el. Az anyját. Az apját. És most pedig a hűgát.

– Túl sok mindent elveszítettem – kiáltotta a hegytető felé. – Hallasz engem, Istenem? Ez már egyszerűen túl sok!

A hegy tetejéhez közelítve Jákob felnézett, és a barlang közelében egy élénk színű foltot pillantott meg. Egy női alak volt. Egy nő, élénk kék színű tunikában. Hirtelen eszébe jutott, hogy egyszer Naomin látott egy ugyanilyen színű tunikát. Akkor azt mondta rá a nővérének, hogy pávakék, mert Naomi olyan páváskodva mászkált benne, és mindenkinek felvágott az új ruhájával.

Naomi? Itt? Az nem lehet... vagy mégis?

Rohanni kezdett fölfelé, de kicsit vissza kellett fognia magát, hogy nehogy visszacsússzon a hegyoldalon.

.oOo.

– Hallottad ezt? – kérdezte Rebeka.

János éppen akkor csatlakozott hozzá a barlang bejárata előtt, hogy együtt élvezzék a napsütést.

– Mit kellett volna hallanom? – kérdezett vissza János.

– Úgy hallottam mintha valaki kiabálna.

Rebeka nem aludt jól attól a gondolattól, hogy egyedül fog maradni a hegyen Jánossal. Marcellus egy vagy két nap múlva el fogja hagyni a szigetet, és annak a tudatától, hogy többé nem lesz ott, hogy segítsen nekik, Rebeka a szokásosnál is érzékenyebb lett, és jobban felfigyelt a furcsa és szokatlan hangokra.

Idegesen végigpásztázta a szemével a látóhatárt először jobbról balra, majd balról jobbra, és végül azt látta, hogy felbukkan egy fej a látóterében.

Utána pedig már minden olyan hirtelen történt.

– Tudtam! Én tudtam! – kiabálta János. – Ó, dicsőség az Úrnak!

János ismerte meg Jákobot először. Igaz, hogy az apostol számított arra, hogy valaki ide fog jönni, vagy valami történni fog, ami megnyitja az utat a szabadság felé, Rebeka viszont nem. És addig nem is hitte el, hogy tényleg ott van a bátyja, amíg Jákob át nem ölelte. Akkor viszont elsírta magát.

– Rebeka! Jákob nem egyszerűen csak átölelte, hanem el sem akarta engedni, és ő is sírt.

– Már azt gondoltam, hogy soha többé nem foglak viszontlátni – mondta Rebeka Jákobnak megtört hangon.

Hosszú ideig egyikük sem tudott újra megszólalni.

– Amikor először megpillantottalak itt fent, azt hittem, hogy Naomit látom – törte meg végül a csendet Jákob.

– Hogy a csodában gondolhattad ezt?

– Azt mondták a táborban, hogy meghaltál. Ez szerepel a nyilvántartásukban. Ezért döbben-tem meg annyira, amikor megláttalak.

Megrángatta Rebekán a kék tunika ujját. – És ez itt nem Naomié volt?

– Ó... de igen.

– Te meg hogy jutottál hozzá?

– Az efézusi gyülekezet élelmiszert és ruhákat küldött a foglyoknak. Ez a tunika is a ruhák között volt. Naomi biztosan megunta, hisz végül is lehet, hogy két vagy akár három alkalommal is hordhatta már.

Rebeka elnevette magát, hulló könnyei mögött végre felszikkasztott az öröm. A bátyja, akiről már azt gondolta, hogy végleg elveszítette, most visszatért hozzá.

Jákob egyszerre sírt és nevetett, amikor odafordult az apostolhoz, és átkarolta, majd felemelte a földről.

– Olyan erős a szorításod, mintha egy satuba kerültem volna bele – mondta János, amikor Jákob végre letette. – Azt hittem, kiszorítod belőlem a lelket is. Ez persze nem igényelne túl nagy erőt.

János érces nevetését visszaverték a sziklák, és a három ember újra átölelte egymást.

– Ó Jákob! Annyi mindent el kellene mondanom neked!

Rebeka rádöbbsent, hogy Jákob még azt sem tudja, hogy született egy kisbabája. A kitörő öröm és megkönnyebbülés, amit Jákob váratlan felbukkanása váltott ki belőle, kezdett elhalványulni, és a helyét a korábban érzett félelem foglalta el. Vajon Jákob hogyan fogja fogadni a hírt?

– De először is te mondd el, hogy kerültél ide, és hogy miért jöttél vissza a szigetre! – mondta gyorsan a bátyjának.

– Biztos vagyok benne, hogy azért jött, hogy elvigyen innen bennünket – jegyezte meg János nyomatékosan.

Jákob röviden elmesélte csodálatos kalandját az admirálissal, aminek az eredménye a szabaduló levél lett.

– Szerintem ezért kerültem a Jupiter fedélzetére – fejezte be a történetet. – Hogy találkozhassem valakivel, aki segíthet véget vetni ennek a rémálomnak.

János bólintott, amikor Jákob arról számolt be, hogy mi lehetett Isten célja a történetekkel.

– Nekem pedig itt a barlangban mutatta meg Isten életem legmegdöbbentőbb látomását. Én ezért kerültem erre a szigetre. Jézus megmutatta nekem azokat a dolgokat, amelyek meg fognak történni mostantól addig, amíg Ő újra el nem jön. Azt mondta, hogy írjam le mindezt, és juttassam el a gyülekezetekhez.

János a látomás említésétől felélénkült, és már kezdte volna részletesen is elmagyarázni a jelenéseket. De hirtelen megállt a beszédben. – Na de kicsit elkalandoztam... Ezt később is lesz még alkalmam elmondani.

Karjával szélesen gesztikulálva a sziklás hegyoldal felé mutatott. – Ha az Úr segítségével túléltem ezt az egészet, akkor arra is lesz még idő, amíg élek, hogy beszéljek arról, ami itt történt.

Jákob újra elnevette magát. – Ott vár a hajóm a kikötőben. Ha igyekszünk, még napnyugta előtt felhúzzhatjuk a horgonyt. Minél messzebb kerülünk az Ördög-szigettől, mire leszáll az éjszaka, annál jobb...

Hirtelen elhallgatott, amikor meglátta, hogy Marcellus kilép a barlangból, karjában a babával. Eltátotta a száját a csodálkozástól, ahogy Marcellusról Rebekára nézett, majd vissza az orvosra. Eltelt egy kis idő, mire meg tudott szólalni.

– A tiéd a baba? – kérdezte Rebekától.

– Igen, és két hónapos...

– Ő tette ezt veled?

Jákob hangja nem sok jót ígért, ahogy egy lépést tett az egészségügyi tiszt irányába.

– Á dehogy! Rebeka sietve kettőjük közé állt. – Nem Marcellus volt.

– Akkor meg ki volt?

Jákob szélvészféleg fordult Rebeka felé, sötét szeme égett a haragtól. – Ki a gyerek apja?

– Nem beszélhetnénk meg ezt később?

Rebeka úgy ítélte meg, hogy a bátyja olyan dühös, hogy képes lenne akár ölni is, és a gondolat megrémítette. Ha Jákob elkezd keresni Damiant... Nem, ezt nem engedheti meg, hogy megtörténjen! Ha Jákobbal megint történne valami, azt már nem lenne képes elviselni. Éppen csak visszakapta a bátyját, és nem akarta megint elveszíteni.

– Később?

Jákob mindkét méretes kezével megragadta Rebeka karját, olyan erővel, hogy majdnem a levegőbe emelte. A szorítása erős volt, a hangja pedig követelőző. – Márpedig meg fogod mondani, hogy ki tette ezt veled, mégpedig most azonnal!

Rebeka elkezdett remegni. Jákob még soha életében nem szólt hozzá ilyen csúnyán. Ugratta és bosszantotta ugyan, mint ahogy az idősebb fiútestvéreknél ez tipikusan elő szokott fordulni, de eddig sohasem volt ilyen mérges rá.

– Engedd el! – kiabálta János. – Ne Rebekát büntesd azért, mert nem tudsz elbánni azzal a férfival, aki megerőszakolta.

A megerőszakolta szó hallatán Jákob elengedte Rebekát, és gyorsan arrébb lépett. Becsukta a szemét, lecsüggesztette a fejét, és mérhetetlen gyötrelem jelent meg az arcán.

Marcellus próbálta megnyugtatni a kisbabát, aki elkezdett sírni.

Egy kicsivel később Jákob újra ránézett Rebekára, és megismételte a kérdést, de már szelídebb hangon.

– Elmondod, hogy ki tette ezt veled?

– Addig nem, amíg meg nem ígéred, hogy nem fogsz elrohanni, és valami meggondolatlan örültséget csinálni, valami olyat, ami téged sodorna bajba.

– Nem ígérek meg semmit.

– Akkor nem mondom el.

Rebeka megfordult, és visszament a barlanghoz.

Amikor bement, és leült, még mindig remegett. Jákob felkavarta benne azokat a dolgokat, amelyeket jó mélyre eltemetett magában. Mióta Viktor megszületett, szinte soha nem jutott már eszébe, hogy Damian megerőszakolta. Úgy tudott ránézni a fiára, hogy csak az ártatlanságot látta rajta, és nem az apja gonosz természetét. De most megint megjelentek a szemei előtt annak a szörnyű éjszakának a jelenetei, és Rebekának hányingere lett tőle. A szégyenénél, az utálatnál, és annál a vágynál, hogy Damian megkapja a méltó büntetését azért a szavakkal szinte nem is leírható bűnért, amit ellene cselekedett, sokkal nagyobb volt a félelme, hogy Damian meg fogja ölni vagy a bátyját vagy pedig a fiát, ha Jákob megpróbál rajta bosszút állni.

Marcellus bement Rebeka után a barlangba, és betette a babát a kiságyba, amit hulladék fából készített. Csendben leült Rebeka mellé, és együtt hallgatták, hogy János és Jákob hogy kiabál egymással kint a barlang előtt.

Amikor meghallották, hogy Jákob torkából egy fülsiketítő, elemi erejű üvöltés tör elő, Rebeka számára világos lett, hogy János vagy megmondta a bátyjának, vagy Jákob magától is rájött, hogy Damian a gyermek apja.

– Megölöm! – tájékozott Jákob. – Ha ez is lesz életem utolsó cselekedete, akkor is meg fogom találni, és akkor megölöm!

– Nem, nem fogod megölni! – kiabált vissza János.

A két férfi egyre csak vitatkozott egymással. Jákob azt állította, hogy Mózes törvényei alapján neki joga van felkutatni Damiant, és a saját kezébe venni az igazságszolgáltatást. – Jogom van a vérbosszúra! Sőt, kötelességem bosszút állni! – ordította Jákob.

János azzal érvelt, hogy az Úr a bosszúállás, és majd Ő igazságot szolgáltat. – Aki kardot vesz a kezébe, az kard által fog meghalni. Jézus ezt tanította nekünk.

Rebeka megpróbált nem odafigyelni, hogy mi folyik kint, és próbált nem gondolkodni. De nem sikerült másfelé terelni a gondolatait, és hirtelen azon kapta magát, hogy a félelem helyét egy másfajta érzelem foglalta el benne. Mérges volt, olyan mérges, mint eddigi életében még sohasem, és egyszer csak nem tudta tovább fegyelmezni magát.

Dühében talpra ugrott, kiviharzott a barlangból, és odaállt Jákob elé.

– Eltökélted magadban, hogy bosszút fogsz állni – ordította bele a bátyja képébe. – De az megfordult-e már a fejedben, hogy ez az egész nem történt volna meg velem, ha te akkor itt lettél volna mellettem?

Rebeka mindkét kezét Jákob mellkasához emelte, és teljes erejéből taszigálni kezdte. Jákobot váratlanul érte a támadás, és hátratántorodott.

– Nem voltál itt, amikor szükségem lett volna rád. És miért nem voltál itt, hogy megvédj? Mert akkor is vissza akartál vágni Damiannak. Te dobtad el azt a követ, ami miatt elvittek a szigetről. És te vagy az, aki teljesen magamra hagytál!

– Rebeka...

– Még nem fejeztem be.

Újra meglökte a bátyját, és amikor Jákob megragadta a karját, hogy megállítsa, lesöpörte magáról a kezét. A bátyja arc kifejezéséből látszott, hogy érzékeny pontot találtak el nála a szavai, de Rebeka még nem adta ki magából mindazt, ami bántotta.

– Az már önmagában is elég szörnyű helyzet, hogy ennek a babának apa nélkül kell felnőnie.
– folytatta a kitörést. – De azt nem fogom hagyni, hogy a családja még megmaradt részét is elveszítse, különösen téged! Hallasz engem, Jákob? Egy évig nélküled kellett élnem ebben a földi pokolban, és most nem fogsz magamra hagyni, hogy egyedül kelljen felnevelnem ezt a gyereket! Ezúttal azt akarom, hogy mellettem legyél!

Jákobon látszott, hogy mélyen lesújtották Rebeka szavai. Ökölbe szorította a kezét, majd ellazította az ujjait.

– Nagyon sajnálom, hogy nem voltam itt, amikor szükséged lett volna rám – szólalt meg végül. – De most itt vagyok.

Rebeka a kézfejjével törölte le a szeméről a frusztráltságtól odatoluló könnyeket. Biztosan nem volt sok értelme, hogy jártatta a száját, tudta, hogy Jákob még ezek után is megpróbálhat bosszút állni Damianon, ha netán alkalma adódik rá. De legalább megtudta a bátyja, hogy hogyan érez vele kapcsolatban.

– Igen, itt vagy – jegyezte meg János. – Mi pedig hálásak vagyunk ezért.

Rebeka dühkitörése alatt Marcellus újra kijött a barlangból, és most ő szólalt meg.

– Most visszamegyek a táborba, de ki fogok jönni elbúcsúzni a mólóra, mielőtt kihajóztok innen. Végül csak nem lesz rá szükség, hogy magammal vigyem Viktort...

Röviden visszanézett a barlang belsejébe, majd Rebekára.

– Ott alszik a kiságyában.

– Gyere el velünk! – vetette fel János. – Most már nem kell megvárnod az utánpótlást hozó hajót.

Jákob rémült pillantást vetett az apostolra, Marcellus pedig esetlenül megpróbált tiltakozni.

– Nem, jó lesz nekem így is. Holnap vagy holnapután biztosan befut az a hajó.

– Ugyan már! Velünk jössz, és kész!

János elmagyarázta Jákobnak, hogy Marcellus is megtért, és hívő lett.

– Lejárt a szolgálata a szigeten, és magával akarta vinni a kisbabát Efézusba, Péterhez, a leveleimet pedig át akarta adni a gyülekezeteknek.

– Ha Marcellus nem lett volna, mindketten meghaltunk volna itt a szigeten – tette hozzá Rebeka. – Olyan volt hozzám, mintha az apám lenne...

Hirtelen elhallgatott, mert egy gombóc növekedett a torkában.

– Apa... Jákob, találkoztl vele mostanában? Van róla valami híred?

Jákob szemei elsötétültek a kimondhatatlan fájdalomtól, és Rebeka ebből mindjárt tudta, hogy az apja meghalt. Még egy gyász, amivel meg kell birkózni. Még egy veszteség, amit el kell viselni.

– Mindent el fogok mondani a hajón hazafelé – ígérte meg Jákob. – Kezd késő lenni, és ideje lesz elindulnunk innen.

Odafordult Marcellushoz. – Gyere velünk! Most már te is a családhoz tartozol.

Marcellus beleegyezően bólintott. – Köszönöm. Örömmel megyek. Minden holmim össze van pakolva, és készen állok az indulásra.

János egyik kezét Rebeka karjába fűzte, a másikat Jákobéba, majd megszólalt: – Menjünk haza innen!

Haza – gondolta Rebeka. Ilyen sok szenvedés után hát mégiscsak hazamegy innen.

Bementek a barlangba, és kihozták János egyik levelét, ami még bent volt, és a széket. Az apostol nagyon szerette a rozoga, öreg tábori széket, és magával akarta vinni emlékebe.

Marcellus kettétépett egy régi tunikát, és egy hevedert csinált belőle Rebekának, amiben maga elé kötheti Viktort, amíg leérnek a hegyről.

Amikor kifelé tartottak a barlangból, Jákob egy pillanatra megállt, és még egyszer utoljára körülnézett.

– Az a két patkány... – fordult oda Jánoshoz –, tudod, azok, amelyeket Damiannak és Domitianusnak neveztél el. Végül sikerült megölnöd őket?

– Nem – felelte János.

Egy fáradt, de győztes mosoly jelent meg az öreg apostol ráncos arcán.

– De Isten erejével legyőztük őket. És végül is, csak ez az, ami számít.

Efézusi Ábrahám a Római Birodalom egyik leggazdagabb embere. Hajózási vállalata az egész világot behálózza, nagy a befolyása, hűséges Rómához, de ugyanakkor Jézus Krisztus követője is. Amíg Ábrahám és gyönyörű felesége Erzsébet a családi problémák megoldásán gondolkodik, férjhez akarják adni a két lányukat, és előrejutási lehetőséget keresnek az ikerfiúknak, Jákobnak és Péternek, békés életük egy napon darabjaira hullik szét. A császár elrendeli, hogy a Birodalom területén élő minden kereszténynek a nyilvánosság előtt választania kell, hogy Krisztus követője marad, vagy a császárt magasztalja fel. Ha az uralkodót Istenként imádja, megmarad a gazdagsága. Ha ragaszkodik ahhoz, hogy Jézus Krisztus az egyedüli Úr, akkor Patmosz szigetére száműzik, és rabszolgaként kell dolgoznia, vagy ami még ennél is rosszabb, mártírhalált kell halnia a római Colosseumban. Melyiket választja Ábrahám?

Megrázó történet a szerelemről, veszteségekről, és a reményről. Az Ördög-sziget egy keresztény családot mutat be, melyet szétszakít a kapzsiság, az árulás, és a bosszúszomj. Győzelem a tragédia felett, a gyász vissza-visszatérő hullámai, és a kitartó szenvedély cselszövése egy érdekfeszítő történetbe szöve az első század keresztényeiről a történelem viharai közepette.